5. J. 108

HIEROCLIS

PHILOSOPHI ALEXANDRINI

IN

AUREA CARMINA

COMMENTARIUS.

Græcè et Latinè.

Græca accuratiùs nunc recognita, et ad MSS. Codicum fidem exacta, plurimiſque in locis è Gudianâ Medicæi Codicis collatione emendata,

Unà cum NOTIS ſubjunctis,

EDIDIT

R. W. S. T. P. Coll. Jeſ. Cant. nuper Socius.

LONDINI,

Typis *JAC. BETTENHAM:*

Impenſis GUL. THURLBOURN Bibliopolæ Cantab.

Veneunt

Apud J. NOURSE, P. VAILLANT, J. BEECROFT Lond.

MDCCXLII.

Digitized by Google

Digitized by Google

PRÆFATIO.

CUM hic Hieroclis in Aurea Carmina Commentarius ante annos haud ita multos Cl. viri Petri Needham emendationibus notiſque adornatus Cantabrigiæ prodierit, mireris fortaſſe, Lector candide, quamobrem nos jam de eodem denuo edendo cogitaremus: paucis itaque te præmonitum volumus; nos ſcilicet nequaquam eo animo hoc operis eſſe aggreſſos, ut juſtis egregii illius viri laudibus aliquid detraheremus, aut ab eo rectè conſtituta malevolè carperemus; ſed ideo tantùm, ut ea, quæ ille intacta reliquit, curis noſtris emendata adjiceremus; aut etiam, quibus ille medelam non ſatis aptam adhibuiſſe viſus eſt, ea nos ex iiſdem, quibus ipſe uſus eſt, ſubſidiis accuratiùs recognita, & expenſa, ad ſaniorem ſtatum redigeremus. Huic autem propoſito diligentiùs inſiſtentes haud pauca deprehendimus, quæ Codicis ſui fide edidit Curterius, à Needhamo ad vulgus amandata, & alia minimè meliora in eorum locum ex ipſius ſolùm conjecturâ ſubſtituta; quin & multa pro arbitrio,

 &

& præter Codicum omnium fidem, modò addita, modò mutata invenimus: quod cùm peſſimi exempli eſſe judicaremus, & à ſummis in re literariâ viris jamdudum improbatum videremus, omninò dandam à nobis operam eſſe cenſuimus, ut, amotis ejuſmodi interpolationibus, Græca ad Codicum fidem exacta, & eorum auctoritate, quoad potuimus, emendata tibi exhiberemus. Cæterùm ut feliciùs rem totam perficeremus, maximo nobis adjumento erat MSti Medicæi Collatio, à doctiſſimo viro Marquardo Gudio facta; quam quidem Vir celeberrimus Jo. Albert. Fabricius ante annos aliquot nactus cum Editore Cantabrigienſi communicatam voluit, ſed caſu, neſcio quo, interceptam Jo. Wolfius poſtea Lipſiæ edidit A. C. 1710. Hujus igitur Collationis ope freti Hieroclem ducentis minimùm locis emendatiorem reddidimus. Verſionem denique multis in locis caſtigavimus, & ad Græca aptiùs accommodavimus. Hæc eſt operis noſtri ſumma; cujus ratio tibi è Notis ſubjectis conſtabit, quas tuo lubentes arbitrio permittimus.

SUI-

SUIDAS

DE

HIEROCLE.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ. Φιλόσοφος Αλεξανδρεύς. Οὗτος μετὰ τῦ ἀτρέπτυ κ) μεγαλοπρεπῦς εὔῤῥυς τε τὴν διάνοιαν εἰς ὑπερβολὴν, κ) διαφέρων εὐγλωττίᾳ, κ) εὐπορίᾳ τῶν καλλίςων ὀνομάτων κ) ῥημάτων, κατέπληττε πανταχῦ τὺς ἀκροωμένυς. Ἦν δὲ αὐτῷ κ) μαθητὴς Θεοσέβιος, ἀνὴρ, εἴ πέρ τις ἕτερος, ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, εἰωθὼς ἀποβλέπειν ἐς τὰς ἀνθρώπων ψυχάς. Ἔλεγε γὰρ ὁ αὐτὸς Θεοσέβιος, ἐξηγύμενον φάναι ποτὲ τὸν Ἱεροκλέα, κύβοις ἐοικέναι τὺς Σωκράτυς λόγυς· ἀπλῶτας γὰρ εἶναι πανταχῦ, ὅπη ἂν πέσωσι. Τῦ δὲ Ἱεροκλέυς τὸ ἀνδρεῖον κ) μεγαλόθυμον ἦθος ἀπέδειξεν ἡ συμβᾶσα τύχη περὶ αὐτόν· εἰς γὰρ τὸ Βυζάν-

τιον ἀνελθὼν προσέκρυσε τοῖς κρατῦσι, καὶ εἰς δικαστήριον ἀχθεὶς ἐτύπτετο τὰς ἐξ ἀνθρώπων πληγάς. Ῥεόμενος δὲ τῷ αἵματι, βάψας κοίλην τὴν χεῖρα, προσραίνει τὸν δικαστὴν, ἅμα λέγων

Κύκλωψ, τῆ, πῖ' οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα. Φυγὴν δὲ κατακριθεὶς, καὶ ἐπανελθὼν χρόνῳ ὕστερον εἰς Ἀλεξάνδρειαν, συνεφιλοσόφει τὰ εἰωθότα τοῖς πλησιάζυσιν. Ἔξεστι δὲ μαθεῖν τὴν Ἱεροκλέυς μεγαλογνώμονα φρόνησιν ἀπὸ τῶν συγγραμμάτων, ὧν γέγραφεν εἰς τὰ Χρυσᾶ ἔπη τῶν Πυθαγορείων βιβλίων καὶ περὶ Προνοίας ἐν ἑτέροις βιβλίοις συχνοῖς· ἐν οἷς φαίνεται ὁ ἀνὴρ τὴν μὲν ζωὴν ὑψηλόφρων, τὴν δὲ γνῶσιν ὐκ ἀκριβής.

TA

Digitized by Google

ΤΑ ΤΩΝ
ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ
ΕΠΗ ΤΑ ΧΡΥΣΑ.

AUREA
PYTHAGOREORUM
CARMINA.

Digitized by Google

ΤΑ [1] ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ

ΕΠΗ ΤΑ ΧΡΥΣΑ.

Ἀθανάτους μὲν πρῶτα Θεούς, νόμῳ ὡς [2] διάκειται,
Τίμα· καὶ σέβου Ὅρκον· ἔπειθ' Ἥρωας ἀγαυούς·
Τούς τε Καταχθονίους σέβε Δαίμονας ἔννομα ῥέζων.
Τούς τε γονεῖς τίμα, τούς τ' ἄγχιστ' ἐκγεγαῶτας.
Τῶν δ' ἄλλων ἀρετῇ ποιοῦ φίλον ὅστις ἄριστος.
Πρᾳέσι δ' εἶκε λόγοις, ἔργοισί τ' ἐπωφελίμοισι.
Μηδ' ἔχθαιρε φίλον σὸν ἁμαρτάδος εἵνεκα μικρῆς,
Ὄφρα δύνῃ· δύναμις γὰρ ἀνάγκης ἐγγύθι ναίει.
Ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι· κρατεῖν δ' εἰθίζεο τῶνδε·
Γαστρὸς μὲν πρώτιστα, καὶ ὕπνου, λαγνείης τε,
Καὶ θυμοῦ. Πρήξεις δ' αἰσχρόν ποτε μήτε μετ' ἄλλου,
Μήτ' ἰδίῃ· Πάντων δὲ μάλιστ' αἰσχύνεο σαυτόν.

Εἶτα

[1] *τῶν Πυθαγορείων Ἔπη χρυσᾶ.*] Parvi refert, quiſnam fuerit horum Carminum ſcriptor, utrum ipſe Pythagoras, an Sectatorum ejus aliquis, nempe, Lyſis, aut Philolaus, aut Empedocles; de quibus ſatis quæſitum eſt ab aliis, præſertim à Fabricio in Bibl. Græc. Vol. 1. ita tamen, ut in incerto res adhuc maneat, & permanſura ſit. Ipſe certè Pythagoras ea non ſcripſit, per quem jurat Carminum ſcriptor in verſu 47, Ναὶ μὰ τὸν ἁμετέρα ——. nobis igitur ſufficere debet id, quo contenti erant veteres Philoſophi, Jamblichus, Proclus, Simplicius, atque ipſe etiam Hierocles; Hæc ſc. Carmina, tanquam doctrinæ à Pythagorâ traditæ Synopſin, à Pythagoreo quopiam totius cœtûs nomine in Diſcipulorum deinceps omnium uſum compoſita fuiſſe. Quæri porrò ſolet de Titulo quoque, Χρυσᾶ, quando primùm ſic dici cœpta ſint hæc Carmina. Sed parvi hoc quoque momenti eſt, & æquè incertum. Utcunque verò antiqua ſit iſta eorum appellatio, nobis certè non apparet ſcriptor,

qui

AUREA PYTHAGOREORUM
CARMINA.

IMmortales primum Deos, ſicuti lege diſpoſiti ſunt,
Honora: & cole Jusjurandum; deinde Heroas illuſtres;
Cole etiam terrenos Dæmonas legitima faciens.
Honore etiam Parentes proſequere, & eos qui proximè cognati ſunt.
Ex aliis verò pro ratione virtutis amicum facias, quiſquis ſit optimus.
Lenibus verbis obtemperes, atque utilibus factis.
Neque oderis amicum tuum propter leve peccatum,
Quantum poſſibile; poteſtas enim prope neceſſitatem habitat.
Illa quidem ita ſcias: ſed his ſemper imperes;
Ventri primum, & ſomno, dein libidini
Iræque. Nihil vero turpe unquam committe, neque alio præſente,
Neque privatim: ſed maximè omnium teipſum verere.

qui ſic appellaverit, ante quartum poſt Chriſtum ſæculum; quo quidem ineunte Jamblichus in Protrept. expreſſè Ἔπη χρυσᾶ appellat, atque ita poſt eum Chalcidius, S.Hieronymus, Proclus, Hierocles, Simplicius, alique deinceps omnes.

[a] διάκεινται] Nonnullæ Carminum Editt. habent hîc διάκειται, ut notavit olim Sylburg., imperſonaliter ſc., *diſpoſitum eſt*. Sed vera certè lectio eſt διάκεινται, ſc. θεοὶ. Nam ſcriptor vult planè Deorum τάξιν, prout ſecundùm Sphæras diſpoſiti ſunt, uti ipſe explicat Hierocles; qui quator minimùm ſic repetit, ὡς διάκεινται. Atque ita recitat Proclus in Plat. Timæ. p. 62, νόμῳ ὡς διάκεινται, & Jamblichus quoque in Vit. Pythag. n. 144. ſecundùm MS Paris., quo, ut optimo, uſus eſt Kuſter., ὡς διάκεινται, quamvis ille ibi minùs conſultè deteriorem Editionis Arcerianæ lectionem, διάκειται, retinendam cenſuerit; cùm tamen ipſe Arcer. legiſſe videatur in ſuo Codice διάκεινται, ſic enim vertit, *quo conſtant ordine*: adeo ut διάκειται ibi ſit tantùm ex erratis unum, quibus ſcatet iſta Editio.

Deinde

Εἶτα δικαιοσύνην [3] ἀσκεῖν ἔργῳ τε, λόγῳ τε.
Μηδ' ἀλογίστως σαυτὸν ἔχειν περὶ μηδὲν ἔθιζε·
Ἀλλὰ γνῶθι μὲν ὡς θανέειν πέπρωται ἅπασι·
Χρήματα δ' ἄλλοτε μὲν κτᾶσθαι [4] φιλεῖ, ἄλλοτ' ὀλέσθαι.
Ὅσα τε δαιμονίῃσι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν,
[5] Ὧν ἂν μοῖραν ἔχῃς πράως φέρε, μηδ' ἀγανάκτει.
Ἰᾶσθαι δὲ πρέπει καθόσον δύνῃ· Ὧδε δὲ φράζευ·
Οὐ πάνυ τοῖς ἀγαθοῖς τούτων πολὺ μοῖρα δίδωσι.
Πολλοὶ δ' ἀνθρώποισι λόγοι δειλοί τε καὶ ἐσθλοὶ
Προσπίπτουσ', ὧν μήτ' ἐκπλήσσεο, μήτ' ἄρ' ἐάσῃς
Εἴργεσθαι σαυτόν· Ψεῦδος δ' ἤν πέρ τι λέγηται,
Πράως εἶχ'. Ὃ δέ τοι ἐρέω, ἐπὶ παντὶ τελείσθω·
Μηδεὶς μήτε λόγῳ σε παρείπῃ, μήτε τι ἔργῳ
Πρῆξαι, μηδ' εἰπεῖν, ὅ, τι τοι μὴ βέλτερόν ἐστι.
Βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου, ὅπως μὴ μωρὰ πέληται·
(Δειλοῦ τοι πρήσσειν τε λέγειν τ' ἀνόητα πρὸς ἀνδρὸς)
Ἀλλὰ τάδ' ἐκτελέειν, ἅ σε μὴ μετέπειτ' ἀνιήσῃ.
Πρῆσσε δὲ μηδὲν τῶν μὴ ἐπίστασαι, ἀλλὰ διδάσκου
Ὅσσα χρεὼν, καὶ τερπνότατον βίον ὧδε διάξεις.
Οὐδ' ὑγιείης τῆς περὶ σῶμ' ἀμέλειαν ἔχειν χρή·
Ἀλλὰ ποτοῦ τε μέτρον, καὶ σίτου, γυμνασίων τε
ποιεῖ-

[3] ἀσκεῖν] Stobæ. in Serm. 1. legit ἄσκει, atque ita bis repetit ipſe Hierocles; quod cum Imperativis præcedentibus meliùs congruit.

[4] φιλεῖ.] Editt. pleræque hîc, ut notavit Th. Marcilius, exhibent φίλει, Imperativè; idque, ut opinor, rectè. Nam illa, χρήματα κτᾶσθαι φιλεῖ, non omninò ſonant, uti ab Editore Cant. malè vertuntur, *Divitiæ ſolent poſſideri*. Verbum enim κτᾶσθαι non paſſivum eſt, ſed deponens, quod activè ſemper ſignificat; rectius igitur κτᾶσθαι φίλει, *poſſidere amato*. porro autem Wolfius, aliique haud malè pro ὀλέσθαι lectum malunt ὀλέσσαι; ſic itaque totum verſum

Deinde juſtitiam exerce factis atque verbis.
Nec ulla in re te ſine ratione gerere aſſueſcas:
Sed nôris eſſe in fatis omnes morituros;
Divitias autem aliquando quidem poſſideri ſolere, aliquando perire.
Quibuſcunque porro infortuniis divinitus anguntur homines,
Sortem tuam patienter & ſine indignatione feras.
Remedium vero decet afferre, quantum poſſis; & tecum reputes;
Fatum non immittere bonis plurima infortunia.
Multi vero inter homines tam mali quam boni ſermones
Incidunt, quibus nec percellaris, nec ab iis ſinas
Teipſum excludi: ſi quid autem falſi dicatur,
Leniter cede. Quod verò tibi nunc dicam, ſemper obſervetur;
Nemo te aut verbis aut factis adducat, ut quicquam
Facias aut dicas, quod tibi non ſit commodum.
Conſilium verò adhibe priuſquam res geratur, ne ſtulta fiant;
(Hominis enim miſeri eſt ea facere & dicere quæ ſtulta ſunt)
Atque ea tantum agas, quæ tibi poſtea non ſint moleſta.
Nihil facias eorum, quæ neſcis, ſed diſcito
Quæcunque officium poſtulat; atque ita vitam tranſiges jucundiſſimam.
Neque cura valetudinis eſt negligenda;
Sed modus in potu, cibo, & exercitiis

ſum legas, χρήματα δ' ἄλλοτε μὲν κτᾶσθαι φίλει, ἄλλοτ' ὀλέσσαι, *Divitiàs autem modò poſſidere ama, modò amittere.*

5 ὧν] Curter. in Hieroclis Comment. pro ὧν exhibet ὡς, atque ſic habent MSS Gall., quod ſyntaxi bene convenit. At ab aliis diverſimodè legitur hic verſus. Plutarch. enim in Conſol. ad Apollon. legit, ὧν ἂν μοῖραν ἔχοις, ταύτην ἔχε, Stobæ. ὧν ἂν μοῖραν ἔλῃς, ταύτην φέρε. MS M. Coll. Gud. ἣν ἂν μοῖραν ἔχῃς, ταύτην φέρε. Ego verò nil mutandum hîc cenſeo, niſi ὡς pro ὧν, ſc., ὡς ἂν μοῖραν ἔχῃς—, uti exhibent MSS Gall. & Curter.

Adhi-

Ποιεῖσθαι· μέτρον δὲ λέγω τόδ', ὃ μή σ' ἀνιήσει.
Εἰθίζου δὲ δίαιταν ἔχειν καθάρειον, ἄθρυπτον.
Καὶ πεφύλαξό γε ταῦτα ποιεῖν, ὁπόσα φθόνον ἴσχει.
Μὴ δαπανᾶν παρὰ καιρὸν, ὁποῖα καλῶν ἀδαήμων·
Μηδ' ἀνελεύθερος ἴσθι· μέτρον δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον.
Πρῆσσε δὲ ταῦθ', ἅ σε μὴ βλάψῃ· λόγισαι δὲ πρὸ ἔργου.
Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων λογίσασθαι ἕκαστον·
Πῇ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;
Ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου ἐπέξιθι· καὶ μετέπειτα
Δεινὰ μὲν ἐκπρήξας ἐπιπλήσσεο· χρηστὰ δὲ, τέρπου.
Ταῦτα πόνει· ταῦτ' ἐκμελέτα· τούτων χρὴ ἐρᾶν σε·
Ταῦτά σε τῆς θείης ἀρετῆς εἰς ἴχνια θήσει.
Ναὶ μὰ τὸν ἀμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν,
Παγὰν ἀενάου φύσεως. Ἀλλ' ἔρχευ ἐπ' ἔργον
Θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι. Τούτων δὲ κρατήσας
Γνώσεαι ἀθανάτων τε Θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων
Σύστασιν, ᾗ τε ἕκαστα διέρχεται, ᾗ τε κρατεῖται.
Γνώσῃ δ', ἣ θέμις ἐστὶ, φύσιν περὶ παντὸς ὁμοίην·
Ὥστε σε μήτε ἄελπτ' ἐλπίζειν, μήτε τι λήθειν.
Γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντας
Τλήμονας, οἵ τ' ἀγαθῶν πέλας ὄντων οὔτ' ἐσορῶσιν,
Οὔτε κλύουσι· λύσιν δὲ κακῶν παῦροι συνίσασι.
Τοίη μοῖρα βροτῶν βλάπτει φρένας· ὡς δὲ κύλινδροι
Ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλα φέρονται ἀπείρονα πήματ' ἔχοντες.
Λυγρὴ γὰρ συνοπαδὸς ἔρις βλάπτουσα λέληθε
Σύμφυτος· ἣν οὐ δεῖ προσάγειν, εἴκοντα δὲ φεύγειν.
Ζεῦ πάτερ, ἦ πολλῶν γε κακῶν λύσειας ἅπαντας,

Adhibendus : modum autem voco hunc, qui tibi dolorem non pariet.
Mundo verò victu uti aſſueſcas, non delicato.
Et cave facias ea, quæ invidiæ ſunt obnoxia.
Nec ſumptus importunè effundas, ut qui honeſti ignarus eſt; [timus.
Neque ſis illiberalis: modus enim in omnibus erit op-
Fac ea, quæ tibi non noceant; & delibera priuſquam
Nec molles oculi ſomnum prius admittant, [facias.
Quàm ſingula diurna opera recenſueris: [debuit?
Qua ſum tranſgreſſus? quid feci? quid omiſi quod fieri
A primo incipiens ſingula percurras; & poſtea,
Malis admiſſis, te ipſum coargue; bonis autem, lætare.
In his tibi elaborandum eſt; hæc meditare; hæc amanda ſunt:
Hæc te in divinæ virtutis viâ ſiſtent.
Per eum certè qui nobis quaternarium tradidit,
Fontem perennis naturæ. Sed operi te accinge
Fauſtum a Diis precatus exitum. Si vero iſta teneas,
Cognoſces & immortalium Deorum & hominum mortalium [nus conveniunt.
Conſtitutionem, quatenus ſingula differunt, & quate-
Cognoſces etiam, quatenus fas eſt, naturam in univerſo ſimilem;
Ut nec ſperes quæ ſperanda non ſunt, nec te quicquam lateat.
Cognoſces autem homines malis ultro accerſitis obrui
Miſeros, qui bona cùm prope ſint nec vident,
Nec audiunt: paucique nôrunt ſeſe malis expedire.
Tale fatum lædit mortalium mentes; illi vero cylindrorum inſtar
Huc illuc volvuntur, infinitis malis oppreſſi.
Gravis enim comes latentèr nocet contentio
Congenita; quam provocare non decet, ſed cedendo evitare.
Jupiter Pater, multis certè malis omnes liberares,

Si

Εἰ πᾶσιν δείξαις οἵῳ τῷ δαίμονι χρῶνται.
Ἀλλὰ σὺ θάρσει, ἐπεὶ θεῖον γένος ἐστὶ βροτοῖσιν,
Οἷς ἱερὰ προφέρουσα φύσις δείκνυσιν ἕκαστα.
Ὧν εἴ σοί τι μέτεστι, κρατήσεις ὧν σε κελεύω,
Ἐξακέσας ψυχὴν δὲ πόνων ἀπὸ τῶνδε σαώσεις.
Ἀλλ' εἴργου βρωτῶν, ὧν εἴπομεν, ἔν τε καθαρμοῖς,
Ἔν τε λύσει ψυχῆς κρίνων· καὶ φράζευ ἕκαστα,
Ἡνίοχον γνώμην στήσας καθύπερθεν ἀρίστην.
Ἢν δ' ἀπολείψας σῶμα ἐς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθῃς,
Ἔσσεαι ἀθάνατος θεὸς, ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός.

IEPO-

Si omnibus indicares quali Genio utantur.
Tu autem bono ſis animo; cùm divinum genus ſit
mortalibus,
Quibus Sacra Natura ſingula pandens oſtendit.
Quorum ſi fueris particeps, mea tenebis juſſa,
Remedioque adhibito iſtis ærumnis liberabis animum.
Abſtine verò cibis iis, quos diximus, cùm in purgationibus,
Tum in ſolutione animi dijudicans: Et conſidera ſingula,
Ratione, optimo aurigâ, ſuperiori in loco conſtitutâ.
Quod ſi, relicto corpore, ad liberum æthera commigres,
Eris immortalis Deus, incorruptibilis, nec ampliùs
morti obnoxius.

Digitized by Google

CORRIGENDA.

PAGE 38. lin. 1. lege εὐορκεῖν
47. Not. 48. col. 2. lin. 13. lege *Etymol.*
48. lin. 16. dele punctum poſt ἀφίϛαται
50. lin. 13. poſt ΔΑΙΜΟΝΩΝ dele punctum, & pone Comma.
53. lin. 9. dele *Deique cognitione & Scientiâ præditus.*
80. Not. 84. col. 1. lin. 8. lege *Alcinoo*
89. lin. 8. voc. ultim. lege *quo*
265. Not. 325. col. 2. lin. 1. lege ἀσύϛατον.

HIEROCLIS COMMENTARIUS IN AUREA CARMINA.

[1] # ἹΕΡΟΚΛΕΟΥΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

Εἰς τὰ

ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΑ ΕΠΗ

Ὑπόμνημα.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ἐστὶ ζωῆς ἀνθρωπίνης κάθαρσις, καὶ τελειότης. Κάθαρσις μὲν, ἀπὸ τῆς ὑλικῆς ἀλογίας, καὶ τοῦ θνητοειδοῦς σώματος· [2] τελειότης δὲ, ὡς

[1] Ἱεροκλέους] Satis jam inter eruditos convenit, hunc Hieroclem quinti ſæculi Philoſophum fuiſſe Platonicum, qui, cùm ſcholæ præeſſet Alexandrinæ, has in Aurea Carmina ἐξηγήσεις diſcipulis ſuis prælegebat. Nobis igitur id tantùm reſtat, ut, quâ præcipuè parte iſtius ſæculi vixerit, indagemus. Hoc verò ex Procli Lycii (qui erat ejus fere æqualis) vitâ à Marino ſcriptâ facile diſci poſſe exiſtimamus: quippe Proclus (ut ex Geniture Themate, quod exhibet Marinus, apparet) in lucem editus eſt A. C. 412, & cùm vigeſimum ætatis annum ageret, ſe in Plutarchi Athenienſis diſciplinam tradidit, cujus per biennium erat auditor uſque ad A. C. 434, quo mortem obiit Plutarchus, ut ibi docet Marinus: cùm Hierocles igitur in Lib. de Provid. (ap. Phot. Cod. 214) dicat, ſe quoque adoleſcentem ejuſdem Plutarchi diſcipulum fuiſſe, ſequitur planè, eum Proclo natu pene parem, aut paulò fortaſſe majorem fuiſſe, atque adeo natum circa. A. C. 410. Ex his autem intelligas quantum à vero editor Cantab. in præfatione aberraverit, ubi hunc Procli diſcipulatum (*teſte*, ut ait, *Marino*) confert in A. C. 463, & mortem Plutarchi in A. C. 465, triginta ſc. annorum metachroniſmo. De Hieroclis verò morte conjectandi anſam nobis præbet Æneas Gazæus in Theophraſto circa A. C. 490, ſcripto, ubi hunc Hieroclem ſibi à puero præceptorem fuiſſe declarat, & de eo meminit tanquam ante annos aliquammultos mortuo; unde veriſimilis fiat conjectura, Hieroclem ſexagenario majorem è vitâ exceſſiſſe, ſc. circiter A. C. 476, ſuperſtite adhuc Proclo uſque ad A. C. 485, uti narrat Marinus. Ex quo (ut id obiter te

HIEROCLIS PHILOSOPHI

IN

CARMINA PYTHAGORICA Commentarius.

PHILOSOPHIA eſt vitæ humanæ purgatio, atque perfectio. Purgatio ſcilicet, a brutæ materiæ affectibus, mortalique corpore; perfe-

te moneam) gravem Hen. Valeſii errorem diſcas in Notis ad Ammian. 22. 16, & ad Evagr. Hiſt. 3. 41, ubi Proclum dicit *vixiſſe temporibus Anaſtaſii*, qui non niſi ſex poſt Procli mortem annis Imperium iniit, ſc. A. C. 491. Porro autem de Hieroclis ingenio, doctrinâ, ſtylique elegantiâ ſatis dictum ab aliis; atque eorum quidem omnium præclarum tibi ſpecimen exhibet hoc in Aurea Carmina ὑπόμνημα, in quo multa exſtant in re Ethicâ egregiè expoſita, quæ & cum fructu legat quivis Chriſtianus, quippe è Chriſtianorum fere fontibus hauſta. Attamen is, qui in Ethicis tam acutè cernere potuit, de unius ſolùm Dei notitiâ & cultu in ipſâ veritatis luce meridianâ cæcutire maluit, quàm Ethnicæ πολυθεΐας ineptias deſcerere: nam erat certè profanæ ſuperſtitionis falſorumque deorum cultûs, tunc pene extincti, tenaciſſimus, uti è Damaſcii verbis ap. Suidam apparet, qui dicit Hieroclem, cùm Conſtantinopoli eſſet, in offenſionem τῶν κρατούντων (i. e. Magiſtratuum tunc Chriſtianorum) incurriſſe, & judicis ſententiâ Lictorum virgis acerbiùs caſtigatum fuiſſe; non aliam planè ob cauſam, quàm linguæ petulantiam, quòd dictis quibuſdam procacibus Chriſtianorum ſacra violaverit; atque ideo fortaſſe ille libentiùs hanc Carminum expoſitionem ſuſcepit, ut ruentem indies deorum cauſam, quâ potuit, fulciret, eorumque cultum, quem palam defendere non eſt auſus, ſub Commentarii ſaltem ſpecie in ſcholâ auditoribus commendaret.

[2] τελειότης δὲ, ὡς τῆς οἰκείας--] Recepimus illud ὡς è MS Med. Coll. Gud. quia ad ſententiam aptius videtur; ſicque in locis conſimilibus particulâ ὡς ſæpe utitur Hierocles.

ὡς τῆς οἰκείας εὐζωΐας ἀνάληψις, πρὸς τὴν θείαν ὁμοίωσιν ἐπανάγουσα. Ταῦτα δὲ πέφυκεν ἀρετὴ καὶ ἀλήθεια μάλιστα ἀπεργάζεσθαι· ἡ μὲν, τὴν ἀμετρίαν τῶν παθῶν ἐξορίζουσα· ἡ δὲ, τὸ θεῖον εἶδος τοῖς εὐφυῶς ἔχουσι προσκτωμένη. Δεῖ οὖν πρὸς ταύτην τὴν ἐπιστήμην, τὴν μέλλουσαν ἡμᾶς καθαροὺς καὶ τελείους ποιεῖν, κανόνας ἔχειν τινὰς ἐν βραχεῖ διωρισμένους, οἷον ἀφορισμούς τινας τεχνικοὺς, ὅπως ἐν τάξει καὶ εὐμεθόδως πρὸς τὸ τῆς εὐζωΐας τέλος ἀφικοίμεθα. Τῶν δὲ τοιούτων κανόνων, τῶν πρὸς τὴν ὅλην φιλοσοφίαν συντεινόντων, τὰ ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΑ ΕΠΗ, [3] τὰ οὕτως ἐπικαλούμενα, ΧΡΥΣΑ, ἐν πρώτοις ἂν θείημεν εὐλόγως. Περιέχει γὰρ πάσης φιλοσοφίας, πρακτικῆς καὶ θεωρητικῆς, τὰ καθόλου δόγματα· δι' ὧν ἄν τις ἀλήθειαν καὶ ἀρετὴν κτήσαιτο, καὶ ἑαυτὸν καθαρὸν ἀπολάβοι, καὶ τὴν πρὸς Θεὸν ὁμοίωσιν εὐτυχήσειε, καὶ (ὥς φησιν [4] ὁ Πλάτω-

[3] τὰ οὕτως ἐπικαλούμενα χρυσᾶ,] Ita è codice ſuo edidit Curter., & ſic ed. Lond., neque variant hîc codices. Editor verò Cant. ex Curterii ſolùm conjecturâ, excluſo ΟΥΤΩΣ, inſeruit ΟΝΤΩΣ, ſc. τὰ ὄντως ἐπικαλούμενα χρυσᾶ, nimis temerè id quidem, nec ſatis appoſitè; nam Hierocles hîc Carminum titulum tantùm recitat, quo ab aliis Pythagoricis diſtinguuntur, non pronuntians ea verè ſic appellari; id enim poſtea probatum dabit: & ſanè, ſi hîc voluiſſet id affirmare, dixiſſet, opinor, potiùs τὰ ὄντως χρυσᾶ, quàm τὰ ὄντως ἐπικαλούμενα χρυσᾶ, multa enim id revera nominantur, quod non verè ſunt. Reſtituo igitur veterem lectionem, τὰ ὄντως ἐπικαλούμενα χρυσᾶ, *quæ ſic appellantur*, Aurea; id eſt (ut poſtea dicit) χρυσᾶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχοντα, *quæ hoc habent nomen*, Aurea, ſeu, ut iterum dicit, χρυσᾶ τὴν ἐπίκλησιν ἀναγεγραμμένα, *quæ hoc titulo inſcripta ſunt*, Aurea. Ita fere de ætate aureâ Ovidius,—*Illa ætas, cui fecimus*, Aurea, *nomen*. Met. 15. 96. At editoribus illis diſplicuit fortaſſe ipſa phraſis, ὄντως ἐπικαλούμενα χρυσᾶ. Id verò immeritò; cùm ſit uſitatiſſima, ut exemplis aliquot nunc demonſtrabimus. Sic enim

ſtio vero, ut quæ vitæ beatitatem homini propriam reſtituit, & ad divinam eum ſimilitudinem reducit; Ad hæc autem efficienda virtus & veritas adprime ſunt idoneæ; quarum altera tollit affectuum intemperiem; altera divinam formam iis, qui habiles ſunt, inducit. Ad ſcientiam igitur hanc comparandam, quæ puros atque perfectos nos reddet, regulas habere aliquas oportet brevi comprehenſas, tanquam technicos quoſdam aphoriſmos, ut ordine rectâque via ad beatæ vitæ finem perveniamus. Inter regulas vero ejuſmodi, quæ ad univerſam Philoſophiam pertinent, in primis meritò collocabimus PYTHAGORICA CARMINA, quæ ſic appellantur, AUREA: hæc enim complectuntur totius Philoſophiæ, cum practicæ, tum theoreticæ, generalia dogmata, per quæ quis veritatem virtutemque comparare, & puritatem ſuam recuperare, ac Dei ſimilitudinem feliciter nanciſci poſſit; atque (ut Platonis Timæ-

enim Joſeph. Antiq. 1. 2. ἱδρύεται Καῒς Ναΐδα, τόποι οὕτω καλούμενον. Juſt. Mart. Paræn. ad Græc. ἐν Κουμᾶ οὕτω καλουμένη πόλει. Clem. Alex. Strom. I. ἡ ἐκκλησία, ἡ νῦν οὕτω καλουμένη. Max. Tyr. Diſſ. 26, λίμνη Ἄορνος οὕτω καλουμένη. Herodian. lib. 5. ἀπὸ Ἐμέσης καλουμένης οὕτω πόλεως. Baſil. Seleuc. Vit. Theclæ, τόπος οὕτω καλούμενος, Ἄβακες. Euſeb. Hiſt. 3. 10. ἐν τοῖς οὕτω καλουμένοις Μακκαβαϊκοῖς συγγράμμασι. Olympiodor. ap. Phot. Cod. 30. Ἀντωνινιαναὶ (Thermæ ſc.) οὕτω καλούμεναι. Marin. Vit. Procli, αἱ ἱεραὶ αἱ οὕτω καλούμεναι θεουργικαί. ac, ne plura, ſic etiam ipſe Hierocles, Comm. in verſ. 1. οἱ οὕτω λεγόμενοι Ἀθάνατοι θεοί.

4 ὁ Πλάτωνος Τίμαιος—ἀκριβὴς διδάσκαλος] Ita de hoc Platonis libro Juſt. Mart. in Paræn. ad Græc. p. 89. ed. Ox. ἐν τῷ ἐσπουδασμένῳ αὐτοῦ λόγῳ Τιμαίῳ, ἐν ᾧ θεολογεῖν ἐπιχειρεῖ. Platonis verò Timæus ἀκριβὴς διδάσκαλος dicitur, quia Timæi Pythagorici φυσιολογίαν, in lib. περὶ ψυχᾶς κόσμω, ibi accuratiùs perſequitur, atque ipſum Timæum introducit περὶ τοῦ παντὸς diſſerentem. Verba autem, quæ ſequuntur, è Plat. Timæ. p. 42, & 44 deſumta ſunt.

Πλάτων, Τίμαιος, τῶν ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ δογμάτων ὁ ἀκριβὴς διδάσκαλος) ὑγιής τε καὶ ὁλόκληρος γενόμενος εἰς τὸ τῆς προτέρας ἀφίκοιτο εἶδος ἕξεως. Καὶ πρῶτά γε τὰ τῆς πρακτικῆς ἀρετῆς παρατίθεται παραγγέλματα. Πρῶτον γὰρ δεῖ [5] τάξαι τὴν ἐν ἡμῖν ἀλογίαν τε καὶ ῥᾳθυμίαν· ἔπειτα οὕτως ἐπιβαλεῖν τῇ [6] τῶν θείων γνώσει. Ὥσπερ γὰρ ὀφθαλμῷ λημῶντι, καὶ οὐ κεκαθαρμένῳ, τὰ σφόδρα φωτεινὰ ἰδεῖν οὐχ οἷόν τε· οὕτω καὶ ψυχῇ μὴ ἀρετὴν κεκτημένῃ τὸ τῆς ἀληθείας ἐνοπτρίσασθαι κάλλος ἀμήχανον. Μὴ καθαρῷ γὰρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμιτὸν ᾖ. Ἔστι δὲ ἡ μὲν πρακτικὴ φιλοσοφία ἀρετῆς ποιητική· [7] ἀληθείας δὲ

ἡ

5 *τάξαι τὴν—ἀλογίαν—*] Salmaſius in Animadverſ. in Epict. p. 15. hunc locum citans, fidenter pro *τάξαι* legit, & ſic *ſcriendum* pronuntiat, *ἀποτάξαι*, amandare, ſeu, abjicere; quippe quod philoſophiæ practicæ ſit, *ex animo*, ut ait, *abjicere τὰ ἄλογα πάθη*. At omnino fallitur: non enim philoſophiæ munus eſt animi affectus abolere prorſus, & abjicere; ſed moderari tantùm, & in ordinem cogere, atque ad rationis normam eos componere, quod propriè *τάξαι* dicitur; quo quidem verbo de hâc re decies minimùm utitur Hierocles, ut inter legendum tute obſervare poteris. Nihil ergo erat, cur Salmaſii auctoritate commotus hæſitaret hîc Needhamus.

6 *τῶν θείων*] Ita legimus è MS Med. Coll. Gud. loco *θειοτέρων*, quod exhibent editt. priores; eſt enim melius: nam de theoreticis planè virtutibus loquitur, quas oppoſitè ad *ἀρετὰς πρακτικὰς*, & *ἀνθρωπίνας*, hîc *τὰ θεῖα*, & *θείας ἀρετὰς* appellat, ut liquet è ſequentibus.

7 *ἀληθείας δὲ ἡ θεωρητικὴ*] In editt. prioribus deerant illa, *δὲ ἡ θεωρητικὴ*, quæ nos è Codicum Collatione, quam Dacerio ſuppeditavit Renaudot., ſupplevimus; in quibus lectum eſt planè, *ἀληθείας δὲ ἡ θεωρητικὴ*, hiſque conſentit cod. Venetus, quem Latinè ſic vertit Auriſpa, *inſpectiva verò veritatem*, quin & ipſe Curter., flagitante ſententiâ, ita legendum conjecit, & reddidit. His verò non contentus editor Cant. loci hujus emendationem doctiſſimi Bentleii manu factam nobis proponit, *Cui*, ut ait, *ineptum videtur ποιητικὴ ἀρετῆς*,

cùm

us, dogmatum Pythagoricorum luculentus Auctor, dicit) *ſanus, & integer factus, ad prioris habitûs formam perveniat.* Primo autem loco practicæ virtutis præcepta ponit: oportet enim primùm rationis in nobis perturbationem atque ſocordiam corrigere; deinde ita comparatos in rerum divinarum ſcientiam incumbere. Sicut enim lippitudine laborans oculus, & nondum purgatus, ea, quæ valde lucida ſunt, intueri non poteſt: ita etiam fieri nequit, ut virtute carens animus veritatis pulchritudinem cernat: nam *impuro purum attingere nefas eſt.* Practica vero Philoſophia virtutem

cùm virtus Deum ποιητὸν *agnoſcat, non philoſophiam: miro igitur acumine ſic reſtituit,* ἔστι δὲ ἡ πρακτικὴ φιλοσοφία, ἀρετῆς πολιτικῆς· ἡ δ᾽ ἄλλη, θείας. Mihi verò minimè placet hæc emendatio, neque ejus ratio, quam aſſignat; nam, ut practica philoſophia dicatur ἀρετῆς ποιητικὴ, adeo non ineptum eſt, ut omnino verum eſſe ipſa nos doceat experientia; neque aliud hîc dicit Hierocles, quàm quod in principio dixerat in illis, πρακτικῆς, δι᾽ ἧς ἄν τις ἀρετὴν κτήσαιτο, atque etiam in Comment. in verſ. 45. huc reſpiciens dicit, ἐν τοῖς προοιμίοις ἐλέγομεν, ὅτι ἡ πρακτικὴ φιλοσοφία διὰ τῆς τῶν ἀρετῶν κτήσεως ἄνθρωπον ἀγαθὸν ἀποτελεῖ. Sic & Comm. in verſ. 67. τὸ πρακτικὸν διὰ τῶν ἀρετῶν τῆς ἀλογίας ἀποκαθαίρει ἡμᾶς, & paulò inferiùs τὴν πρακτικὴν appellat τὴν τῆς ἀρετῆς προβλητικὴν (f. ποιητικὴν) δύναμιν. Ariſtoteles Rhet. 1. 9. inter practica agnoſcit τὰ ποιητικὰ ἀρετῆς, & ſic Julian. Imp. δόγματα τῆς εὐσεβείας ποιητικὰ, in Fragm. p. 301. ed. Lipſ. Sed *virtus,* inquit, *Deum* ποιητὴν *agnoſcit.* Agnoſcat licet, non tamen ſine ullâ actione, & operâ noſtrâ, de quâ hîc agitur; ſic enim nullus omnino in nobis virtuti eſſet locus. Deus quidem nobis τὰ μέσα dat, τὰ ποιητικὰ τῶν κατὰ φύσιν, ut ap. Stobæ. Ecl. Eth. dicit Hierocles; at tamen in Comm. in verſ. 62, Deum virtutum in nobis ποιητὴν eſſe rectiſſimè negat his verbis, οὐ γὰρ ἂν ἔδει πονεῖν, οὐδ᾽ ἐν μελέτῃ καὶ ἔρωτι τίθεσθαι τὰ καλὰ, εἰ τοῦ θεοῦ ἴδιον ἦν σώζειν ἡμᾶς ἀπὸ κακίας, καὶ τῶν ἀρετῶν πλήρεις ποιεῖν, μηδὲν παρ᾽ ἑαυτῶν συνεισφέροντας. Nulla itaque juſta erat hæc corrigendi ratio. Sic tamen voluit B. ἔστι δὲ ἡ πρακτικὴ φ. ἀρετῆς πολιτικῆς, ſenſu ſanè tam obſcuro, ut neſcias, utrum velit πρακτικὴν eſſe πολιτικῆς cauſam, an effectum: at neutrum vult Hierocles, qui in mox ſequentibus πρακτικὴν atque πολιτικὴν eandem planè facit.

Nec

ἡ θεωρητικὴ, ὡς καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἔπεσι τὴν μὲν πρακτικὴν φιλοσοφίαν ἀνθρωπίνην ἀρετὴν εὑρίσκομεν λεγομένην· τὴν δὲ θεωρητικὴν θείαν ἀρετὴν ὑμνουμένην, ἐν οἷς συμπεράνας ὁ λόγος τὰ τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς παραγγέλματα,

> Ταῦτα πόνει (φησὶ)· ταῦτ' ἐκμελέτα· τούτων χρὴ ἐρᾶν σε·
>
> Ταῦτά σε τῆς θείης ἀρετῆς εἰς ἴχνια θήσει.

Πρῶτον οὖν [8] Ἄνθρωπον δεῖ γενέσθαι, καὶ τότε Θεόν. Ἄνθρωπον μὲν ποιοῦσιν ἀγαθὸν αἱ πολιτικαὶ ἀρεταί· θεοποιοῦσι δὲ αἱ πρὸς τὴν θείαν ἀρετὴν ἀνάγουσαι ἐπιστῆμαι. Τὰ δὲ μικρὰ πρὸ τῶν μεγάλων ἐστὶν ἐν τάξει τοῖς ἀνιοῦσι· διὸ καὶ ἐν ταῖς [9] Πυθαγορικαῖς ὑποθήκαις τὰ τῶν ἀρετῶν παραγγέλματα πρῶτα παραδίδωσιν ἐν τοῖς ἔπεσιν ὁ λόγος, παιδαγωγῶν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς περὶ τὸν βίον [10] ἀρετῆς χρήσεως πρὸς τὴν θείαν ὁμοίωσιν ἀνιέναι. Καὶ οὗτος μὲν ὁ σκοπὸς τῶν

Ἐπῶν

Nec magis tibi placeant illa, ἡ δ' ἄλλη θείας, loco ἀληθείας: nam cùm duas Hierocles philoſophiæ partes, practicam ſc. & theoreticam, poſuerit, nil cauſæ video, cur earum unam hîc nominaret, alteram verò occultè tantùm per illa, ἡ δ' ἄλλη, indicaret; præſertim cùm, de duabus loquens, rectiùs ſecundùm grammaticorum regulam dixiſſet, ἡ δ' ἑτέρα. Sic enim Ammon. de verbor. differ. in v. ΑΛΛΟΣ. Ἄλλος καὶ ἕτερος διαφέρει. ΕΤΕΡΟΣ μὲν, ἐπὶ δυοῖν. ΑΛΛΟΣ δὲ, ἐπὶ πλειόνων. Atque iterum in v. ΕΤΕΡΟΣ. ΕΤΕΡΟΣ μὲν ἐπὶ δυοῖν τάσσεται· τὸ δὲ ΑΛΛΟΣ, ἐπὶ πολλῶν. Miſsâ igitur hâc viri eruditiſſimi correctione, nos, non ex conjecturâ, mutatis pro libitu verbis, ſed codicum auctoritate juſtiùs, &, ut opinor, multo aptiùs lacunam hanc explevimus.

[8] ἄνθρωπον δεῖ γενέσθαι,] Curter. hîc legendum conjecit ἄνθρωπον ἀγαθὸν, quia ſic Hierocles in lin. ſequente: at ſatis id commodè ſubauditur; cùm breve quoddam Platonicorum dictum proferre videatur Hierocles; ſic enim Iſidorus quoque ap. Damaſcium, πρῶτον ἀνθρώπους γενέσθαι τοὺς ἐσομένους θεοὺς δεῖ. Phot. Cod. 242.

[9] Πυθαγο-

tutem parit; ſpeculativa autem veritatem; ſicut & in ipſis Carminibus Philoſophiam practicam reperimus dictam humanam virtutem; theoreticam autem divinæ virtutis nomine celebratam, in iis verſibus, qui politicæ virtutis præcepta claudunt,

" *His*, inquit, *operam da*; *hæc meditare*;
" *hæc amare te oportet*:
" *Hæc te in divinæ virtutis veſtigiis collo-*
" *cabunt.*

Primùm igitur Hominem fieri oportet, deinde Deum. Hominem vero bonum reddunt virtutes politicæ; Deum autem faciunt ſcientiæ, quæ ad divinam virtutem evehunt. Parva vero in aſcenſu magnis ordine præcedunt; quamobrem & in Pythagoricis præceptis ea primùm tradunt carmina, quæ ad virtutes pertinent, atque ita nos erudiunt, ut ab humanæ virtutis exercitatione ad divinam ſimilitudinem adſcendamus. Atque hic quidem Carmi-

9 Πυθαγορικαῖς ὑποθήκαις] Varii erant apud Pythagoricos διδασκαλίας τρόποι, ut ait Iamblichus, quorum præcipuum fuit genus illud μυστικὸν διὰ συμβόλων. Sed per has ὑποθήκας vult planè Hierocles ipſa Carmina; quibus ſimilia Simplicius dicit eſſe Epicteti in Enchiridio præcepta, κομματικοὶ δέ εἰσιν οἱ λόγοι καὶ γνωμονικοὶ κατὰ τῶν ὑποθηκῶν καλουμένων παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις εἶδος. procem. in Epictet.

10 ἀρετῆς] Sic habet Cod. Med. probante Dacerio; nec immeritò: nam ἡ περὶ τὸν βίον ἀρετὴ non alia eſt, quàm πρακτικὴ & ἀνθρωπίνη ἀρετή. Sic Hierocles in verſ. 32. τὸ σῶμα πειθήνιον πρὸς τὴν τῶν ἀρίστων χρῆσιν ἀπεργάζεται. Ita Laertius de Ariſtotele, τέλος δὲ ἓν ἐξέθετο, χρῆσιν ἀρετῆς ἐν βίῳ τελείῳ. Editor verò Cant. ex Auriſpæ verſione, ſc. *ab optimo in hac vita vivendi uſu*, ſic legit, ἀπὸ τῆς περὶ τὸν βίον ἀρίστης χρήσεώς: at ſic imperfecta eſt ſententia; nihil enim apparet, cujus ſit illa χρῆσις. Rectiùs autem, &, ut opinor, Auriſpæ verbis congruentiùs, legiſſet, ἀπὸ τῆς ΤΩΝ περὶ τὸν βίον ἀρίστης χρήσεως. Atque hæc quidem lectio æquè commoda

Ἐπῶν, καὶ ἡ τάξις, [11] χαρακτῆρα φιλόσοφον πρὸ τῶν ἄλλων ἀναγνωσμάτων ἐκθεῖναι τοῖς ἀκροαταῖς. ΧΡΥΣΑ δὲ τὴν ἐπωνυμίαν [12] ἔσχε, διὰ τὸ, ὡς ἐν ἔπεσιν, ἄριστα εἶναι, καὶ θεῖα. Οὕτω γὰρ καὶ ΧΡΥΣΟΥΝ γένος λέγομεν, τὸ ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις γένεσιν ἄριστον, ἀπὸ τῆς τῶν ὑλῶν ἀναλογίας [13] τὴν τῶν ἠθῶν διαφορὰν λαμβάνοντες. [14] Ἔστι δὲ καὶ ὁ χρυσὸς ἀκίβδηλόν τι, καὶ γῆς οὐκ ἀναπεπλησμένον, ὥσπερ [15] τὰ συγγενῆ, καὶ ἐφεξῆς ὄντα τούτῳ, οἷον ἄργυρος, καὶ χαλκὸς, καὶ σίδηρος· πρὸς ἃ καὶ τὸ ὑπερέχον φύσει κέκτηται ὁ ΧΡΥΣΟΣ, μόνος τῶν ἄλλων ἰὸν οὐ ποιῶν, ἐκείνων ἑκάστου, καθ' ὅσον γῆς μετέχει, κατὰ τοσοῦτον καὶ εἰς ἰὸν μεταβάλλοντος. Τοῦ οὖν γεώδους ἰοῦ κατὰ τὴν ἔνυλον κακίαν λαμβανομένου, τὸ ἅγιον καὶ καθαρὸν γένος, καὶ τὸ πάντη καθαρεῦον πονηρίας ἦθος, εἰκότως ΧΡΥΣΟΥΝ ἐλέχθη· οὕτω

δὴ

moda eſſet, ac illa, quam recepimus. Sic enim Hierocles alibi, περὶ τῆς τοῦ σώματος, καὶ τῶν ἔξω ἀρίστης χρήσεως, & Simplic. in Epict. p. 201. ed. L. B. φυλακὴ φίλων διὰ τῆς ἀρίστης χρήσεως, & alii paſſim.

[11] χαρακτῆρα φ. πρὸ τῶν ἄλλων ἀναγνωσμάτων ἐκθεῖναι—] Ita in Commentarii epilogo dicit Hierocles, hæc Carmina eſſe τελειότατον χαρακτῆρα φιλοσοφίας, & Pythagoricorum dogmatum κεφαλαιωδεστάτην ἐπιτομὴν, atque παιδευτικὴν στοιχείωσιν in poſterorum uſum conſcriptam. Curter. autem hîc malè (ut notavit Caſaub.) ἐνθεῖναι edidit pro ἐκθεῖναι, quod recepit editor Cant. & nos retinemus: nam is, qui alios docet, non rectè dicitur ἀναγνώσματα ἐνθεῖναι, ſed ἐκθεῖναι τοῖς ἀκροαταῖς. Sic de Ariſtotele Laert. 5. 30. τέλος ἓν ἐξέθετο, χρῆσιν ἀρετῆς ἐν βίῳ τελείῳ, & de Pythagorâ Juſtin. M. in Paræn. Πυθαγόρας δόγματα τῆς ἑαυτοῦ φιλοσοφίας ἐκθέμενος. p. 84. ed. Ox. Itidem de Ariſtotele, Ἀριστοτέλης σύντομον τῆς ἰδίου φιλοσοφίας ἐκθέμενος ὅρον. Ib. p. 53. Cæterum dubitans hîc editor Cant. de vocabuli ἀνάγνωσμα uſu notat, id quidem quærenti ſibi ſemel in Juſtin. M. epiſt. ad Zen. & Seren. *occurrere*. quod ſanè non poſſum non admirari; cùm vox iſta tam apud philoſophos, quàm apud veteres Eccl. patres, uſu ſit receptiſſima. Pauca verò è multis exempla ſufficient. Sic igitur Epict. ap. Arrian. 2. 14. τῶν Ρωμαϊκῶν τινος ἐπακούοντος ἑνὸς ἀναγνώσματος,

Carminum ſcopus eſt, & ordo, ut Philoſophicum characterem ante alia præcepta auditoribus exponant. AUREA autem ideo appellantur, quòd, ut in Carminibus, optima ſint, atque divina. Sic enim & AUREAM ætatem dicimus illam, quæ in hominum ætatibus fuit optima, morum differentiam à metallorum analogiâ ſumentes. Etenim AURUM eſt purum quiddam, & terræ miſturâ non repletur, quemadmodum ei cognata, & inferiora metalla, argentum ſcilicet, & æs, & ferrum; præ quibus AURUM ipſâ etiam naturâ primas obtinet, quòd id ſolum præter cætera rubiginem non contrahat; cùm illorum ſingula eatenus in eam tranſmutentur, quatenus terram participant. Rubigine ergo terrenâ pro materiæ vitio ſumtâ, hominum genus ſanctum & caſtum, moreſque ex omni parte ſceleris puri, merito AU-

τος, οὗτος, ἔφη, ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας. Plutarch. in Compar. Ariſtoph. & Menand. Μένανδρος ἀνάγνωσμα καὶ μάθημα κοινότατον παρέσχεν τὴν ποίησιν. Julian. Imp. in Fragm. p. 301. (ubi characterem philoſophicum à Pythagorâ diſcendum eſſe dicit) οὐ πᾶν ἀνάγνωσμα τῷ ἱερωμένῳ πρέπει. Euſebius Præp. Ev. 5. 1. βίβλοι τε καὶ ἀναγνώσματα, μαθήματά τε καὶ διδασκαλίαι. & Dem. Ev. lib. 8. συνετοὶ τῶν θείων ἀναγνωσμάτων ἀκροαταί. p. 375.

[12] ἴσχει] Ita editor Cant. è MSS Gall. pro ἴσχι in editt. prior. rectè. Curter. verò in margine poſuit ἴσχει, quod mihi quidem melius videtur. Ita habet carmen, φθόνον ἴσχει, & ipſe Hierocles, ἄγνοιαν ἴσχει. Atque hoc ſemper fere utuntur philoſophi, Plato, Ariſtoteles, Proclus, Simplicius; rariſſimè verò ἴσχι.

[13] τὴν τῶν ἠθῶν διαφορὰν] Hic eſt verborum ordo in MS. Med. Coll. Gud. melior planè, quàm τὴν διαφορὰν τῶν ἠθῶν in editt. prioribus.

[14] ἔστι δὲ] MS Med. Coll. Gud. habet ἔστι γὰρ, quod melius videtur.

[15] τὰ---ἐφεξῆς ὄντα τούτῳ] Subaudi μέταλλα; quod tamen aut hîc addendum videtur, aut paulò poſt legendum μόνος τῶν μετάλλων, pro ἄλλων. Sed mera eſt hæc conjectura; atque ſatis proba eſt phraſis μόνος τῶν ἄλλων, ac uſitatiſſima; cujus unicum è Platone exemplum ſufficiat, τοῦτο μόνον τῶν ἄλλων ἁπάντων ἁπλοῦν ἐστι. in Phædone, ſect. 5. ed. Cant.

REORUM

δὴ ϰ̀ ταῦτα τὰ ἔπη, ὅλα δι' ὅλων ὄντα καλά, ΧΡΥΣΑ ϰ̀ θεῖα τὴν ἐπίκλησιν ἀναγέγραπται. Οὐ γάρ ἐστι τὸ μὲν αὐτῶν καλὸν, τὸ δὲ ȣ̓ καλὸν, ὥσπερ ἔνια τῶν ἄλλων· ἀλλὰ πάντα ὁμοίως τὸ καθαρὸν ἦθος ἐμφαίνει, ϰ̀ πρὸς τὴν θείαν ὁμοίωσιν ἀνάγει, ϰ̀ τῆς ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΗΣ φιλοσοφίας τὸν τελειότατον σκοπὸν ἐκκαλύπτει· ὡς ἐν τῇ καθ' ἕκαστον ἐξηγήσει σαφὲς γενήσεται· ϰ̀ πρῶτόν γε ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρξώμεθα.

ΑΘΑ-

REORUM nomine deſignabantur: ſic ſanè & hæc Carmina, cum per totum pulchra ſint, AUREORUM & divinorum titulo inſcripta ſunt. Neque enim illa partim pulchra, partim minùs pulchra ſunt, quemadmodum nonnulla aliorum; ſed omnia pariter morum puritatem oſtendunt, & ad divinam ſimilitudinem evehunt, PYTHAGORICÆque Philoſophiæ ſcopum perfectiſſimum demonſtrant, ut in ſingulorum explicatione manifeſtum fiet. Primùm verò à primis ordiamur.

IMMOR-

ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ ΜΕΝ ΠΡΩΤΑ ΘΕΟΥΣ, ΝΟΜΩ ΩΣ ΔΙΑΚΕΙΝΤΑΙ, ΤΙΜΑ·

Ἐπειδὴ πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμών ἐστιν ἡ εὐσέβεια, πρὸς τὴν θείαν αἰτίαν τὴν ἀναφορὰν ἔχουσα, εἰκότως καὶ τῶν ἐν τοῖς Ἔπεσι νόμων τὸ περὶ ταύτης ἡγεῖται παράγγελμα· ὡς δέοι [1] τοὺς ἐγκοσμίους Θεοὺς, κατὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτοῖς τάξιν, ΤΙΜΑΝ, ἣν ὁ δημιουργικὸς ΝΟΜΟΣ ἅμα τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν συμπροήγαγε, τάξας αὐτῶν τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς πρώτης σφαίρας, τοὺς δὲ ἐπὶ τῆς δευτέρας, καὶ ἐπὶ τῆς τρίτης ἄλλους, καὶ οὕτως ἐφεξῆς, μέχρι τῆς πάσης τῶν οὐρανίων κύκλων συμπληρώσεως. Τὸ γὰρ, ᾗ ἐτάχθησαν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ αὐτῶν καὶ πατρὸς, ταύτῃ αὐτοὺς ἐγνωκέναι τε καὶ τιμᾷν, τῷ θείῳ ΝΟΜΩ κατακολουθούντων ἐστὶ, καὶ τὴν ὄντως ΤΙΜΗΝ αὐτοῖς ἀποδιδόντων· καὶ τὸ μήτε ὑπεραίρειν τὴν ἀξίαν, μήτε ἀπολείπεσθαι ταύτης, ἐν ταῖς περὶ αὐτῶν ἐννοίαις, ἀλλὰ καὶ τούτο αὐτοὺς

[1] τοὺς ἐγκοσμίους Θεοὺς] Per hos, inquit Dacerius, intelligit Hierocles illos duodecim, quos Latini Conſentes appellabant: ſed omnino fallitur vir doctiſſimus. Novi quidem Pythagoricos, atque ipſum etiam Platonem in Phædro, Deorum Mundanorum τάξεις δώδεκα ſtatuiſſe, aſtrorum ſc. & planetarum ſeptem, & quatuor Elementorum, uti diſcas è Salluſt. περὶ θεῶν, cap. 6. ap. Galæ. Mythol., à quibus ſuos Latini Conſentes derivârunt. At ἐγκόσμιοι, quos vult Hierocles, non alii ſunt, quàm τρία γένη τῶν λογικῶν, prout hîc in Carmine proponuntur, nempe, Ἀθάνατοι θεοὶ, Ἥρωες, & Καταχθόνιοι δαίμονες, atque de τάξει planè Ἀθανάτων θεῶν (quos πρῶτον γένος τῶν λογικῶν, & ἐγκοσμίων πρώτους, ſæpe vocat) nunc loquitur. Hi verò Ἀθάνατοι θεοὶ, quos & οὐρανίους alibi appellat, nihil aliud ſunt, quàm ſtellæ in ἀπλανῶν ſphærâ, & planetæ in inferioribus ſeptem

Immortales primum Deos, sicuti lege disposita sunt, honora.

CUM virtutum omnium dux ſit pietas, ut quæ ad divinam cauſam referatur; merito præceptum quoque de illa datum inter regulas his Carminibus comprehenſas primum locum occupat; nos ſc. oportere Deos mundanos honorare ſecundùm ordinem, quem unà cum eſſentiâ eorum Creatoris Lex inſtituit; quæ illorum alios in ſphærâ primâ collocavit, alios in ſecundâ, & in tertiâ alios; atque ita deinceps, donec cœleſtes orbes omnes complerentur. Eos enim illo ordine agnoſcere, & colere, quo à Creatore & patre ſuo conſtituti ſunt, eſt divinæ legi obedire, & verum eis honorem tribuere: atque ejuſmodi de illis notiones fovere, quibus eorum dignitatem nec nimis augeamus, nec eam minuamus; ſed eos exiſtimemus id eſſe, quod ſunt, & eum ordinem

ſeptem ſphæris collocati; quippe cœleſtia hæc corpora mente prædita, & λογικὰ, atque adeo pro Diis habenda eſſe, exiſtimabant Pythagorici & Platonici. Ipſe Pythagoras (inquit Laertius) docuit, ἥλιον, καὶ σελήνην, καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας εἶναι θεοὺς, 8. 27. quod & de Platone notiſſimum eſt; ſicque de octo ſphæris declarat Alcinous, πάντες οὗτοι νοερὰ ζῶα, καὶ θεοὶ, καὶ σφαιρικὰ τοῖς σχήμασι. Doctr. Plat. c. 14. Hos igitur Proclus ἀστρῴους θεοὺς vocat. in Plat. Timæ. p. 319. eoſque diſtinctè Porphyrius appellat θεοὺς ὁρατοὺς, τοὺς ἐντὸς οὐρανοῦ πλανωμένους καὶ ἀπλανεῖς. de Abſtin. 2, 36, 37. Atque ita planè intelligit explicatque Hierocles. Sic enim Comm. in verſ. 67, dicit aſtrorum, & ſolis, τὸ ὅλον ἐξ οὐσίας ἀσωμάτου καὶ σώματος conſtare, atque hoc eſſe πρῶτον γένος τῶν λογικῶν, id eſt, hos eſſe ἐγκοσμίων πρώτους, & quos Carmen vocat Ἀθανάτους θεοὺς. Horum verò τάξιν ſecundùm ſphæras fuſiùs deſcribit in ſequentibus.

αὐτοὺς εἶναι τίθεσθαι, ὃ γεγόνασι, καὶ ταύτην ἔχειν τὴν τάξιν, ἣν εἰλήχασιν, [2] ἐπὶ τὸν δημιουργὸν αὐτῶν Θεὸν ἀναφέρει τὸ σέβας, ὃν καὶ [3] Θεὸν θεῶν κυρίως ἂν εἴποι τις, καὶ [4] θεῶν Ὕπατον, καὶ Ἄριστον· Τὴν δὲ ὄντως ἀξίαν τοῦ κοσμοποιοῦ καὶ [5] ἀριστοτέχνου Θεοῦ μόνως ἂν ἐξευροίμεθα, εἰ καὶ θεῶν Αἴτιον Αὐτὸν, καὶ ἀτρέπτων λογικῶν οὐσιῶν Ποιητὴν, θησόμεθα. Τούτους γὰρ νῦν ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ὠνόμασεν ὁ Λόγος, τοὺς ἀεὶ καὶ ὡσαύτως νοοῦντας τὸν δημιουργὸν Θεὸν, καὶ ἀεὶ πρὸς τὸ ἐκείνου ἀγαθὸν συντεταμένους, καὶ ἀπ᾽ ἐκείνου τὸ εἶναι καὶ τὸ εὖ εἶναι ἀμερίστως καὶ ἀτρέπτως λαμβάνοντας, ὡς τῆς δημιουργικῆς αἰτίας αὐτοὺς ὄντας εἰκόνας ἀπαθεῖς, καὶ ἀκακύντους. Πρέπει γὰρ τῷ Θεῷ καὶ τοιαύτας ὑποστῆσαι ἑαυτοῦ εἰκόνας, καὶ μὴ πάσας τρεπτὰς, καὶ ἐμπαθεῖς, τῇ εἰς κακίαν ὑποφορᾷ· οἷαί εἰσιν αἱ ἀνθρώπιναι ψυχαὶ, τῶν λογικῶν φύσεων τὸ ἔσχατον οὖσαι γένος· ὥσπερ αὖ ἀκρότατον ἦν νῦν τὸ τῶν ΑΘΑΝΑ-

ΤΩΝ

[2] ἐπὶ τὸν δημιουργὸν αὐτῶν θεὸν ἀναφέρει τὸ σέβας] Hanc nos planam, & manifeſtè veram, lectionem è MS Med. Coll. Gud. recepimus: non igitur neceſſe habemus ex emendationum copiâ, quam editor Cant. Bentleii nomine propoſuit, ullam eligere; nec operæ eſt eas refellere. Cæterùm totum hunc locum, quem, ob pravam interpunctionem, nec Curter. nec editor Cantab. ſatis intellexiſſe videntur, accuratiùs diſtinximus.

[3] Θεὸν θεῶν.] Ita ſupremum Deum Macrobius *Deorum Deum* appellat. Sat. 1. 9. Wolfius verò in Collat. Gudianæ editione notat, Platonis eſſe hanc phraſim, ex ejus verbis in Origenis φιλοσοφουμένοις citatis, ſc. θεὸς θεῶν ἐγὼ δημιουργὸς, minimè animadvertens corruptè ibi lecta, pro θεοὶ θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς, uti in Platonis Timæo exſtant, p. 41. hæc verò phraſis primùm, quod ſciam, in Vet. Teſt. verſione τῶν ό apparuit, ubi Verus ille & ſupremus Deus ſæpe Θεὸς θεῶν appellatur: unde, ut opinor, deſumtam poſtea uſurpabant Platonici. Sic enim Proclus in Plat. Theol. p. 110, de πρωτίστῳ Θεῷ dicit, Θεός ἐστι θεῶν ἁπάντων, & Jamblic. de Myſter. ſect. 8. c. 2. ἀρχὴ οὗτος, καὶ

Θεὸς

obtinere, quem ſortiti ſunt, cultum ipſum ad eorum opificem Deum refert; quem & Deum deorum propriè quis dicat, ac deorum Summum & Optimum. Præcellentis autem mundi artificis Dei veram nos Dignitatem ita ſolum deprehendemus, ſi Eum & deorum Cauſam, & entium rationalium mutationis expertium Creatorem eſſe ſtatuamus. Illos enim IMMORTALES DEOS Carmen nunc appellat, qui ſemper, atque eodem modò, Creatoris Dei cognitionem retinent, ſemperque in ejus Bonitatem intenti ſunt, atque ab Eo & eſſe, & bene eſſe, inſeparabiliter & immutabiliter accipiunt, ut qui ipſi ſint Opificis Cauſæ imagines, perturbationum vitiorumque expertes. Decet enim Deum tales etiam ſui imagines producere; non autem omnes mutationi atque perturbationibus obnoxias, ex propenſione in vitium; quales ſunt humanæ animæ, quæ Entium Rationalium infimum genus ſunt; ſicut contrà

Θεὸς θεῶν. Itidem Simplicius, ἀρχὴ ἀρχῶν, καὶ Θεὸς θεῶν, in Epict. p. 234, 236. ed. L. Bat.; quibus conſentiens hîc Hierocles dicit, horum Ἀθανάτων θεῶν δημιουργὸν propriè dici poſſe Θεὸν θεῶν; & meritò quidem, quia, ut ſuprà dixi, aſtra tantùm & planetæ ſunt hi Dii, quos in ſequentibus ideo ἀτρέπτους dicit, & ἀεὶ νοεῖν Θεὸν, quòd ſtabilem & eundem ſemper in cœlo curſum peragant.

4 θεῶν Ὕπατον,] Editt. priores malè habent θεὸν: At MS Med. Coll. Gud. rectè, θεῶν, nam Homeri ſunt verba, θεῶν Ὕπατος, καὶ Ἄριστος, Il. τ'. verſ. 258, & ψ'. 43.

5 ἀριστοτέχνου Θεοῦ] Pindaro debetur hoc dictum, etſi in editis non apparet; ſic enim Plutarchus *de Serâ vindictâ* teſtatur, Πίνδαρος ἀριστοτέχναν ἀνακαλεῖ τὸν κύριον ἁπάντων Θεὸν, quod & repetit in *Sympoſ.* 1. 2. & *de Commun. Notit.* Ita & Clem. Alex. Strom. 5. Πίνδαρος, Πυθαγόρειος ὢν, τὸν τούτων δημιουργὸν, τὸν ἀριστοτέχναν πατέρα λέγει. Hinc Dio Chryſoſt. in Olympico, Δωδωναῖε μεγασθενὲς, ἀριστοτέχνα πάτερ. Orat. 12. Itidem Methodius ap. Epiphan. ὁ ἀριστοτέχνας Θεός. Hær. 64. 18.

ΤΩΝ ΘΕΩΝ λεγόμενον γένος. Καὶ μήποτε, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΘΕΟΙ οὗτοι ἐκλήθησαν· ὡς μὴ ἀποθνήσκοντες τὴν θείαν εὐζωΐαν, μηδὲ ἐν λήθῃ ποτὲ γιγνόμενοι μήτε τῆς ἑαυτῶν οὐσίας, μήτε τῆς τοῦ πατρὸς ἀγαθότητος. Τούτοις δὲ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ τοῖς πάθεσιν ὑπόκειται, ποτὲ μὲν νοοῦσα τὸν Θεὸν, καὶ τὴν ἑαυτῆς ἀξίαν ἀπολαμβάνουσα, ποτὲ δὲ τούτων ἀποπίπτουσα. Διὸ καὶ εἰκότως [6] ΘΕΟΙ θνητοὶ λέγοιντο ἂν αἱ ἀνθρώπιναι ψυχαὶ, ὡς ἀποθνήσκουσαί ποτε τὴν θείαν εὐζωΐαν τῇ ἀπὸ Θεοῦ φυγῇ, καὶ ἀναβιωσκόμεναι αὐτὴν πάλιν τῇ πρὸς Θεὸν ἐπιστροφῇ· καὶ οὕτω μὲν ζῶσαι τὸν θεῖον βίον, ἐκείνως δὲ ἀποθνήσκουσαι, (ὡς οἷόν τε ἀθανάτῳ οὐσίᾳ θανάτου μοίρας μεταλαχεῖν) οὐ τῇ εἰς τὸ μὴ εἶναι ἐκβάσει, ἀλλὰ τῇ τοῦ εὖ εἶναι ἀποπτώσει. Θάνατος γὰρ λογικῆς οὐσίας ἀθεΐα καὶ ἄνοια, οἷς ἕπεται καὶ ἡ περὶ τὸν βίον ἄμετρος τῶν παθῶν ἐπανάστασις. Ἐν γὰρ τῇ ἀγνοίᾳ τῶν κρειττόνων ἀνάγκη δουλεύειν τοῖς χείροσιν· ὧν ἐλευθεριάσαι ἄλλως οὐχ οἷόν τε, ἢ τῇ [7] δι' ἀναμνήσεως εἰς Νοῦν καὶ Θεὸν ἐπιστροφῇ. Μεταξὺ δὲ τῶν οὕτω λεγομένων ΑΘΑΝΑΤΩΝ ΘΕΩΝ, καὶ τῶν θνητῶν, ὡς εἴπομεν, ΘΕΩΝ, ἀνάγκη γένος τι εἶναι, τιμιώτερον μὲν ἀνθρώπου,

6 Θεοὶ θνητοὶ---] Sicut animas hîc humanas θεοὺς θνητοὺς appellat; ita in libro ſeptimo de providentiâ apud Photium Cod. 214, eaſdem animas ſecundùm Platonem vocat ἀθανάτους ἀνθρώπους· atque ſic olim Heraclitus, θνητοὶ θεοὶ, ἄνθρωποι ἀθάνατοι, ap. Max. Tyr. Diſſ. 29, quem Lucian. in vit. Auct. irridens dicit, τί δαὶ ἄνθρωποι; θεοὶ θνητοί. τί δαὶ οἱ θεοί; ἄνθρωποι ἀθάνατοι.

7 δι' ἀναμνήσεως—] Dacerius platonicam hîc rerum in priore vitâ actarum ἀνάμνησιν intelligit,

genus IMMORTALIUM DEORUM nunc dictum, eſt Summum. Atque hi fortaſſe, ut ab animis humanis diſtinguantur, IMMORTALES DII nuncupantur; ut quibus divinæ vitæ felicitas non interit, nec ſuæ unquam eſſentiæ, aut paternæ bonitatis oblivio ſubrepit. His autem perturbationibus obnoxia eſt humana anima, quæ Deum aliquando cognoſcit, & dignitatem ſuam recuperat; aliquando autem his excidit; unde & haud immeritò *mortales* DII nuncupentur animæ humanæ, quòd aliquando, relicto Deo, quod ad divinæ vitæ beatitatem attinet, moriantur; atque ad Deum revertendo, ad eam rurſus reviviſcant; atque adeo hoc modo vitam Divinam vivant, illo autem (quoad immortalis natura mori poteſt) moriantur; non quòd exſiſtere deſinant, ſed quòd felici vitâ excidant: nam rationalis naturæ mors eſt alienatio a Deo et Mente, unde etiam in vitâ ſequitur inordinata affectuum rebellio (in meliorum enim ignorantiâ deterioribus ſervire neceſſe eſt) a quibus non aliter liberari poteſt, quàm per eam, quæ ex recordatione fit, ad Mentem & Deum converſionem. Inter DEOS autem IMMORTALES ſic dictos, & *mortales*, uti diximus, DEOS, neceſſe eſt, ut genus quoddam ho-

git, in quo planè fallitur; nam Hierocles reditum tantùm vult ad ſanam mentem, quando ſc. animus, qui, ut ſuprà dicit, ἐν λήθῃ ποτ' ἐγένετο, ſe recolligit, &, quid ſui ſit officii, in memoriam revocat. Sic Comm. in verſ. 17, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ νόμου ἐλθεῖν, & ἐπιστρέψαι εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὀρθοῦ λόγου. atque idem fere eſt, quod dicit Comm. in verſ. 52. ἐπιστρέφειν πρὸς τὸν Θεὸν, ϗ ἀναμνήσει τὴν λήθην ἀφανίζειν, ac in lib. I. de provid., τῇ πρὸς νοῦν στροφῇ τὴν τοῦ ἀνοηταίνειν ἀσθένειαν ἀφαιρεῖσθαι, ϗ ὀρθῶς μετανοεῖν. ap. Phot. Cod. 251.

ἀνθρώπου, καταδεέστερον δὲ Θεοῦ, τῇ δι' ἑαυτοῦ μεσότητι τὰ ἄκρα πρὸς ἄλληλα συνάπτον, ὥστε τὸ πᾶν τῆς λογικῆς δημιουργίας αὐτὸ ἑαυτῷ συνδεδέσθαι καλῶς. Τοῦτο δὴ τὸ μέσον οὔτε παντελῆ ἄγνοιαν τοῦ Θεοῦ ἴσχει ποτέ, οὔτε παντελῶς ἀκίνητον καὶ ἀεὶ ὡσαύτως διαμένουσαν γνῶσιν· ἀλλ' ἀεὶ μὲν γινώσκει, ἄλλως δὲ καὶ ἄλλως ἐπιβάλλει, καὶ μᾶλλόν ἐστιν ὅτε, καὶ ἧττον. Τῷ μὲν ἀεὶ γινώσκειν, ἀναβέβηκε τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· τῷ δὲ μὴ ἀτρέπτως μηδὲ ὡσαύτως ἀεὶ γινώσκειν, ὑποβέβηκε τοῦ θείου· φύσει μέσον ὑπάρχον, καὶ οὔτε προκοπῇ βελτιωθὲν ἐξ ἀνθρώπου, οὔτε ἀμελείᾳ ὑποβὰν ἐκ Θεοῦ εἰς τὴν μέσην τάξιν. Πρῶτα γὰρ, καὶ δεύτερα, καὶ τρίτα ὁ δημιουργὸς Θεὸς ὑπέστησε φύσει διαφέροντα ἀλλήλων, καὶ μὴ συγχεόμενα πρὸς ἄλληλα, μηδὲ ἀρετῇ καὶ κακίᾳ τὴν τάξιν διαμείβοντα· ἃ δὴ καθ' οὐσίαν ἑστῶτα ἀϊδίως, τῇ [8] συμπροελθούσῃ αὐτοῖς τάξει κατὰ γένος διέστη, καὶ ταῖς δημιουργικαῖς αἰτίαις ἀνάλογον ἐτάχθη. Ὡς γὰρ ἐκεῖ πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ ἔσχατα τῆς παντελοῦς σοφίας ἡ τάξις ἔχει· (τοῦτο γάρ ἐστιν αὐτῇ καὶ τὸ εἶναι σοφίᾳ, τὸ ἐν τάξει καὶ τελειότητι προάγειν τὴν ποίησιν· ὥστε συνεισιέναι ἀλλήλαις σοφίαν, καὶ τάξιν, καὶ τελειότητα) οὕτω δὴ καὶ ἐν τῷδε τῷ Παντὶ τὰ πρὸς τὴν πρώτην νόησιν τοῦ Θεοῦ γενόμενα, πρῶτα ἂν εἴη ἐν κόσμῳ· τὰ δὲ [9] πρὸς

τὴν

[8] *συμπροελθούσῃ] Ita legimus è MS Med. Coll. Gud. pro συμπροσελθούσῃ, quod malè exhibebant editt. priores; nam ſi hæc τεταγμένα προῆλθον, ut dicit poſtea, tum certè συμπροῆλθεν αὐτοῖς ἡ τάξις, utpote ὁμοφυὴς αὐτῶν τῇ ἀξίᾳ, &, ut ait, τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν σύνδρομος.

[9] πρὸς τὴν μέσην, μέσα.] Ita legere non dubitavimus, excluſis illis, ΚΑΙ' ΤΑ', ante μέσα in editt.

mine ſuperius, Deo autem inferius, ſit, quod ſuo interventu extrema inter ſe connectat; adeo ut totum Creaturarum rationalium Syſtema ipſum ſecum pulchrè copuletur. Medium verò hoc genus nec Deum prorſus ignorat unquam, nec omnino ſtabilem, ac eandem ſemper, ejus notitiam habet: ſed ſemper quidem cognoſcit, aliter autem atque aliter animum advertit, atque modò magis, modò minùs: In eo utique, quòd ſemper Deum cognoſcit, humanum genus ſuperat; eo verò, quòd non ſine mutatione, nec eodem ſemper modo cognoſcit, divino inferius eſt; quippe quod naturâ medium occupans, neque profectu ex Homine in ſtatum meliorem evectum ſit, neque negligentiâ ex Deo in medium ordinem delapſum. Opifex enim Deus prima, & ſecunda, & tertia produxit naturâ differentia, & nec inter ſe confuſa, nec ex virtute & vitio ordinem ſuum mutantia; quippe quæ eſſentiam perpetuò fixam habentia, per congenitum eis ordinem ſunt genere diſtincta, & pro ratione cauſarum creatricum diſpoſita. Sicut enim ibi prima, & media, & ultima perfectiſſimæ Sapientiæ ordo regit (hoc enim eſt ipſum *eſſe* Sapientiæ, ut ea, quæ facit, ordinatè & perfectè producat; adeo ut ſe mutuò comitentur ſapientia, & ordo, & perfectio) ſic ſanè & in hâc rerum Univerſitate, ea, quæ ad primam mentis Divinæ Ideam facta ſunt, prima in mundo habeantur; & quæ ad

editt. prior., cùm ſic planè flagitet loci conſtructio, ſc. τὰ πρὸς τὴν πρώτην, πρῶτα· τὰ δὲ πρὸς τὴν μέσην, μέσα. atque ita legiſſe videtur in Codice ſuo Curter., qui vertit, *media autem, quæ ad mediam,* etſi in Græco illa, καὶ τὰ, operarum fortaſſe incuriâ, tum ante μέσα, tum poſt, leguntur.

 mediam,

τὴν μέσην, μέσα· καὶ τὰ τῷ πέρατι τῶν νοήσεων ἐοικότα, τελευταῖα ἂν εἴη ἐν λογικοῖς. Ἔστι γὰρ [10] πᾶς μὲν ὁ λογικὸς διάκοσμος, μετὰ τοῦ συμπεφυκότος αὐτῷ ἀφθάρτου σώματος, εἰκὼν ὅλου τοῦ δημιουργοῦ Θεοῦ. Τῆς δὲ ἐκεῖ ἀκρότητος τὰ ἐν κόσμῳ πρῶτα ἀκήρατος εἰκών· καὶ τῆς ἐκεῖ μεσότητος μέση εἰκὼν τὰ ἐνταῦθα μέσα· καὶ τοῦ πέρατος τῆς ἐκεῖ Θεότητος τελευταία εἰκὼν τὰ ἐν λογικοῖς τρίτα καὶ ἔσχατα. Τούτων δὲ τῶν τριῶν γενῶν τὸ μὲν Πρῶτον ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ὁ παρὼν Λόγος ἐσήμανε· τὸ δὲ μέσον, ΗΡΩΑΣ ΑΓΑΥΟΥΣ· καὶ τὸ ἔσχατον, ΔΑΙΜΟΝΑΣ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΥΣ, ὡς μικρὸν ὕστερον εἰσόμεθα. Νῦν δὲ ἐπὶ τὰ πρῶτα πάλιν ἐπανέλθωμεν. τίς ὁ ΝΟΜΟΣ, καὶ ἡ κατὰ τοῦτον τάξις; καὶ ἡ πρὸς τὴν τάξιν ἀποδιδομένη ΤΙΜΗ; ΝΟΜΟΣ μὲν, ὁ δημιουργικὸς νοῦς, καὶ ἡ θεία βούλησις, ἡ ἀϊδίως παράγουσα τὰ πάντα, καὶ εἰς ἀεὶ διασώζουσα· Τάξις δὲ ΕΝΝΟΜΟΣ, ἡ ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν ὅλων, καὶ δημιουργοῦ, τοῖς ΑΘΑΝΑΤΟΙΣ ΘΕΟΙΣ συνεισελθοῦσα, καὶ ποιοῦσα ἐν αὐτοῖς τοὺς μὲν πρώτους, τοὺς δὲ δευτέρους. Εἰ γὰρ καὶ, ὡς ἐν παντὶ λογικῷ διακόσμῳ, τὴν ἀκρότητα ἔλαχον, [11] ὅμως ἐν ἑαυτοῖς ποικίλλονται, καὶ εἰσὶν ἄλλοι ἄλλων θειότεροι. Μήνυμα δὲ τῆς κατ' οὐσίαν αὐτῶν ὑπεροχῆς τε, καὶ ὑποβάσεως, ἡ τῶν οὐρανίων σφαιρῶν τάξις, κατ' οὐσίαν καὶ δύναμιν τὴν θέσιν διαλαχοῦσα, ὡς ἐν τῇ οὐσίᾳ

[10] πᾶς μὲν ὁ λογικὸς διάκοσμος μετὰ τοῦ συμπεφυκότος αὐτῷ ἀφθάρτου σώματος] Hierocles hîc per λογικὸν διάκοσμον vult, ut ex loci ſerie apparet, τὰ τρία γένη τῶν λογικῶν, ſeu ἐγκοσμίων θεῶν (de quibus ſuprà diximus) quorum omnium animabus, ex Pythagoreorum et Platonicorum ſententiâ, dicit σῶμα ἄφθαρτον συμπ.

mediam, media; ea verò, quæ poſtremæ Ideæ aſſimilantur, ſint in rationalibus ultima. Totum enim Entium rationalium Syſtema unà cum incorruptibili corpore eis cognato, totius Conditoris Dei eſt imago. Ejus autem, quod ibi ſummum eſt, imago pura ſunt ea, quæ in mundo prima exſiſtunt; atque ejus, quod eſt illic medium, imago media ſunt ea, quæ locum medium hîc obtinent; extremæ autem ibi Deitatis imago ultima ſunt ea, quæ in Ratione præditis tertia ſunt & poſtrema. Ex his verò tribus Generibus id, quod Primum eſt, DEOS IMMORTALES hîc appellat Carmen; medium autem HEROAS ILLUSTRES; atque ultimum, DÆMONAS TERRENOS, ut paulo poſt videbimus. Nunc autem ad prima illa rurſum revertamur. Quænam eſt LEX iſta, & ei conveniens ordo; & quis ſecundùm illum ordinem redditus HONOS? LEX quidem eſt mens opifex, & voluntas divina, quæ omnia æternò producit, æternúmque conſervat: Ordo autem LEGI congruus eſt is, qui a parente omnium & opifice ſimul cum DIIS IMMORTALIBUS introductus eſt, & qui ex iis alios fecit primos, alios ſecundos. Quamvis enim illi reſpectu totius rationalis Syſtematis, primas nacti ſint, inter ſe tamen variantur, & ſunt alii aliis diviniores. Eos autem naturâ inter ſe & ſuperiores, & inferiores eſſe, indicio eſt ordo ille cœleſtium Orbium, ſecundùm eorum naturam & poteſtatem ita inſtitutus,

συμπεφυκέναι, quod eis vehiculi inſtar ſit; illud utique, quod in Timæo Plato vocat λεπτὸν ὄχημα ψυχῆς, et σῶμα φωτεινὸν, et αὐγοειδὲς. de quo fuſiùs poſtea diſſerit in Comment. in Verſ. 67.

[11] ὅμως] MS M. Coll. Gud. habet ἀλλ' ὁμοίως, planè pro ἀλλ' ὅμως, quod quidem malim. Sic enim Plato, Demoſthenes, aliique ſæpiſſimè.

οὐσίᾳ αὐτῶν κεῖσθαι τὸν NOMON, καὶ τὴν τάξιν ὁμοφυῆ εἶναι αὐτῶν τῇ ἀξίᾳ. Οὐ γὰρ, ὡς ἔτυχεν ὑποστάντες, ὕστερον διεκρίθησαν· ἀλλὰ τεταγμένοι προῆλθον εἰς τὸ εἶναι, [12] ὥσπερ ἐν ἑνὶ ζώῳ τῷ ὅλῳ οὐρανῷ διάφορα ὄντες μέρη, καὶ τὴν πρὸς ἄλληλα σύνταξιν ἐν τῇ κατ' εἶδος διαστάσει ἅμα καὶ συναφῇ ἀποσώζοντες, ὥστε μηδὲ ἐπάλλαξιν τῆς θέσεως αὐτῶν ἐπινοηθῆναί ποτε δύνασθαι, εἰ μὴ μετὰ τῆς φθορᾶς τοῦ παντός· ἣν ἀδύνατον ἐπισυμβῆναι, ἕως ἂν ᾖ τὸ πρῶτον αὐτῶν αἴτιον ἀμετάβλητον πάντῃ, καὶ ἄτρεπτον, καὶ τὴν οὐσίαν τῇ ἐνεργείᾳ τὴν αὐτὴν κεκτημένον, καὶ τὴν ἀγαθότητα οὐκ ἐπίκτητον ἔχον, ἀλλ' οὐσιωμένην καθ' αὑτὴν, καὶ [13] δι' αὐτὴν τὰ πάντα πρὸς τὸ εὖ εἶναι παράγον. Αἰτία γὰρ τῆς τῶν πάντων ποιήσεως αὐτῷ οὐδεμία ἄλλη πρόσεστιν εὔλογος, πλὴν τῆς κατ' οὐσίαν ἀγαθότητος. Ἀγαθὸς γὰρ ἦν, [14] φησίν· ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε ἐγγίνεται φθόνος. Αἱ δὲ παρὰ τὴν ἀγαθότητα λεγόμεναι αἰτίαι τῆς δημιουργίας τοῦδε τοῦ παντὸς,

[12] ὥσπερ ἐν ἑνὶ ζώῳ] Deſuit præpoſitio ἐν in Editt. prioribus, per ſcribæ primùm incuriam, ut videtur, omiſſa; quam nos tamen addere non dubitavimus, auctore ipſo Hierocle in lib. de providentiâ, ubi de eâdem re dicit, τὰ τρία γένη ὡς ἐν ἑνὶ ζώῳ συνηρτῆσθαι, ap. Phot. Cod. 214. ſic Syneſ. περὶ ἐνυπν. initio, ἀδελφῶν ὄντων τῶν ἐν ἑνὶ ζώῳ τῷ κόσμῳ. eadem phraſi utitur Antonin. 4. 40, ὡς ἓν ζῶον τὸν κόσμον—ἐπινοεῖν. et Plotin. Enn. 4. 4. 32. πᾶν τοῦτο ὡς ἓν ζῶον. Itidem Jamblic. de Myſt. Sect. 4. 12. ὡς ἓν ζῶόν ἐστι τὸ πᾶν. Sic etiam Proclus, ὡς ἐν ἑνὶ ζώῳ πάντα περιείληπται, τάτε πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ τελευταῖα. in Plat. Timæ. p. 10.

[13] δὶ αὐτὴν] Reſtituimus hîc veterem lectionem, pro quâ Editor Cant. temerè repoſuit δι' αὐτῆς. Hierocles enim hîc aſſignat cauſam, δι' ἣν ὁ Θεὸς συνέστησε τὸ πᾶν, bonitatem ſc., uti mox ſequitur. Sic ipſe Plato in Timæo, p. 29. λέγωμεν αἰτίαν, δι' ἣν τὸ πᾶν συνέστησε· ἀγαθὸς ἦν,——. Cauſa quidem efficiens, δι' ἧς, per quam creavit omnia, erat ejus δύναμις, ſed τὸ τελικὸν αἴτιον, cauſa movens et finalis ratio, δι' ἣν, propter quam creavit, erat ἡ ἀγαθότης, ut ait Proclus in Timæ. p. 112. Itidem p. 109. δι' ἀγαθότητα.

ut in eorum eſſentiâ inſita ſit Lex, & ordo ipſe eorum dignitati ſit cognatus. Non enim fortuitò exſiſtentes, poſtea diſcreti ſunt; ſed ordinatim in *eſſe* proceſſerunt, ut cœli totius, tanquam animantis unius, diverſæ eſſent partes; atque conjunctionem inter ſe conſervarent, dum ſecundùm ſpecies ſeparantur ſimul & connectuntur; adeo ut nulla ſitûs eorum mutatio unquam excogitari poſſit, niſi cum univerſi interitu; qui contingere non poteſt, quamdiu prima eorum cauſa manet immutabilis prorſus & conſtans, ac naturam eâdem operandi vi præditam obtinet, atque bonitatem poſſidet, non adventitiam, ſed per ſe eſſentialem, & propter eam univerſa producit. Nulla enim juſta cauſa, cur Deus rerum univerſitatem conderet, aſſignari poteſt, præterquam eſſentialis ejus bonitas; *Erat enim*, inquit, *bonus; in bonum autem nulla unquam de re ullâ cadit invidia.* Quæ vero aliæ, præter bonitatem, creandæ univerſitatis hujus cauſæ dicuntur, huma-

τητα ποιητής ἐστι, et p. 110. ποιεῖ ἀπὸ τῆς ἀγαθότητος· δι' αὐτὴν γὰρ ποιεῖ. Sic Salluſt. περὶ θεῶν, c. 5. δι' ἀγαθότητά ἐστι τὰ ὄντα. et c. 7. διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα ὄντος τοῦ κόσμου. Dionyſ. Areop. de nom. Div. c. 1. πάντα πρὸς τὸ εἶναι παρήχθη διὰ τὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα. Ita et Jo. Philop. de Creat. 1. 3. τὸ ἀγαθὸν, δι' ὃ γέγονεν ἕκαστον. δι' αὐτὸ γὰρ μόνον δημιουργεῖν πεπείσμεθα τὸν Θεὸν. Et, cùm de rerum productione tantùm hîc agat, malim πρὸς τὸ εἶναι, ſine εὖ, ut poſtea habet; atque ſic cenſet Pearſon. in Symb. p. 56.

[14] φησὶν] Ita nos pro φύσει, quod Editt. priores exhibent, recepimus è MS Med. Coll. Gud., cui ſuffragantur MSS Gall. ap. Needham. ἀγαθὸς γὰρ ἦν, ΦΗΣΙ'Ν, Plato ſc.; quem ideo non nominat, quia notiſſimum erat hoc ejus in Timæo dictum, ἀγαθὸς ἦν, ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς —— φθόνος. Sic Proclus in Timæ. p. 290. ἐμβιβάσαι γοῦν εἰς ὄχημα αὐτὴν, φησίν, Plato ſc. in Phædro. Ita et Antonin. 7. 63. πᾶσα ψυχὴ ἄκουσα, φησὶν, (ſc. Plato) στέρεται ἀληθείας, atque ſic ſaepe alii. At vox illa φύσει, quam habent Ed. priores, ſupervacua planè eſt, cùm idem ſonet, atque κατ' οὐσίαν, quod proximè præceſſit.

παντὸς, ἀνθρωπίναις μᾶλλον περιστάσεσιν, ἢ τῷ Θεῷ, πρέπουσιν. Ἀγαθὸς δὲ ὢν τὴν φύσιν ὁ Θεὸς τὰ μάλιστα ὡμοιωμένα αὐτῷ [15] πρῶτα φύσει παρήγαγε· καὶ δεύτερα, [16] τὰ τὴν μέσην ὁμοιότητα πρὸς αὐτὸν κεκτημένα· τρίτα δὲ καὶ ἔσχατα, πάντων τῶν ἐοικότων αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν θείαν ὁμοίωσιν μάλιστα ὑφειμένα. Τῇ δὲ οὐσίᾳ τῶν γινομένων σύνδρομος ἦν ἡ τάξις, ὥστε τὸ φύσει κρεῖττον προτεταγμένον εἶναι τοῦ καταδεεστέρου, ἔν τε τοῖς ὅλοις γένεσιν, [17] καὶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον γένος τὴν κατ' εἶδος ὑπόστασιν κεκτημένοις. Οὐ γὰρ τύχαις ἐκληροῦτο τὴν τάξιν τὰ πάντα, οὐδὲ προαιρέσεως μεταβολαῖς, ἀλλὰ ΝΟΜΟΙΣ δημιουργικοῖς διάφορα προήγετο, καὶ τὴν τάξιν ἀνάλογον ταῖς τῶν φύσεων ἀξίαις ἐλάγχανε. Διὸ, τὸ, ΝΟΜΩ ΩΣ ΔΙΑΚΕΙΝΤΑΙ, ΤΙΜΑ, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ΑΘΑΝΑΤΩΝ ΘΕΩΝ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ΑΓΑΥΩΝ ΗΡΩΩΝ, καὶ τῶν ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΨΥΧΩΝ, κοινῶς ἀκουστέον. Ἔστι γὰρ [18] πλῆθος εἰδῶν ἐν ἑκάστῳ γένει καθ' ὑπεροχὴν καὶ ὑπόβασιν τεταγμένον. Τοιαύτη μὲν ἡ φύσις τῶν λογικῶν οὐσιῶν, καὶ ἡ τάξις. Τίς δὲ ὁ ΝΟΜΟΣ, καὶ ἡ τούτῳ ἑπομένη ΤΙΜΗ; Πάλιν λέγομεν, ὅτι ΝΟΜΟΣ μὲν ἡ ἄτρεπτος τοῦ [19] Θεοῦ δημιουργικὴ ἐνέργεια, ἡ γεννῶσα τὰ θεῖα γένη, καὶ τάττουσα ἀϊδίως καὶ ἀμεταβλήτως· ἡ δὲ σύμφωνος τῷ ΝΟΜΩ ΤΙΜΗ, ἡ

τῶν

[15] πρῶτα φύσει] Abfuit vox φύσει in Cod. Veneto, quo uſus eſt Auriſpa; et ſatis commodè abeſſe poteſt, niſi legas φύσει πρῶτα, mutato verborum ordine, quem à Scribâ inverſum meritò ſuſpicabatur Editor Cant.; ſic enim Hierocles, φύσει μέσον, et φύσει κρεῖττον, et φύσει κρείττονες.

[16] τὰ τὴν μέσην] In Editt. prioribus deerat articulus τὰ, quem, ut neceſſarium, ſupplevimus è MS Med. Coll. Gud.

[17] καὶ

nis circumſtantiis potiùs, quàm Deo, conveniunt. Deus autem, cùm naturâ bonus eſſet, illa, quæ maximè ſibi erant ſimilia, naturâ prima produxit; ſecunda autem ea, quæ mediam ſimilitudinem obtinerent; tertia verò, & omnium ſibi conformium poſtrema, illa, quæ à divinâ ſimilitudine eſſent maximè remota. Eſſentiæ autem rerum creatarum comes erat ordo; ut id, quod naturâ præſtantius eſſet, inferiori præponeretur, tum in totis generibus, tum in ſpeciebus, quæ ſub unoquoque genere ſubſiſtunt. Non enim fortuitò univerſa ordinem ſuum ſortita ſunt, neque pro arbitrii ſui varietate; ſed ex Creationis Lege diverſa producebantur, congruoque naturarum dignitati ordine diſponebantur. Quamobrem illud, UTI LEGE DISPOSITI SUNT, HONORA, non ſolùm de DIIS IMMORTALIBUS ſed & de ILLUSTRIBUS HEROIBUS, HUMANISQUE ANIMIS communiter eſt intelligendum. Nam ſub unoquoque genere multæ ſunt ſpecies, ſuperiùs atque inferiùs ordinatæ. Hujuſmodi igitur eſt Entium rationalium natura, atque ordo. Quænam verò eſt LEX, et ex eâ proveniens HONOS? dicimus rurſum LEGEM eſſe immutabilem illam Dei Creatricem potentiam, quæ divina genera producit, eaque æterno immutabilique ordine diſponit: HONOREM autem LEGI congruum, eſſe eſſentiæ illorum, quæ HO-

[17] *καὶ ἐν τοῖς*] Sic MS Med. Coll. Gud.; quod ſolutæ orationi aptius viſum eſt, quàm *ἔν τε τοῖς* in Editt. prioribus.

[18] *πλῆθος εἰδῶν*] Hieroclem hîc immeritò reprehendit Dacier., quod *πλῆθος* eſſe dixerit *ἐν πρώτῳ γένει*, ſc. *Αθανάτων θεῶν*, neſcius planè hos *ἀθανάτους θεοὺς* ſtellas eſſe, quæ ſunt innumeræ.

[19] *Θεοῦ δημιουργικὴ ἐνέργεια*] Excluſimus hîc particulam *καὶ* auctoritate MS M. Coll. Gud.; nam ſic planè rectiùs legitur, quàm, ut habent Editt. priores, *καὶ δημιουργικὴ*.

NORANTUR

τῆς οὐσίας ἐστὶ τῶν ΤΙΜΩΜΕΝΩΝ γνῶσις, καὶ ἡ πρὸς αὐτὰ κατὰ δύναμιν ἐξομοίωσις. Ὁ γὰρ [20] ἄγαταί τις, καὶ μιμεῖται, ὅσον αὐτῷ οἷόν τε· καὶ ΤΙΜΗΝ ποιεῖται τοῦ ἀνενδεοῦς τὴν τῶν ὑπ' ἐκείνου προτεινομένων ἀγαθῶν ὑποδοχήν. Οὐ γὰρ ΤΙΜΗΣΕΙΣ τὸν ΘΕΟΝ διδούς τι αὐτῷ, ἀλλ' ἄξιος τοῦ λαβεῖν τὰ παρ' ἐκείνου γενόμενος. Ὡς γάρ φασιν οἱ Πυθαγόρειοι, [21] Τιμήσεις τὸν Θεὸν ἄριστα, ἐὰν τῷ Θεῷ τὴν διάνοιαν ὁμοιώσῃς. Καὶ, [22] Ὅστις ΤΙΜΑ τὸν Θεὸν, ὡς προσδεόμενον, οὗτος λέληθεν οἰόμενος ἑαυτὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι κρείττονα. Καὶ, Η τῶν προσφερομένων πολυτέλεια ΤΙΜΗ εἰς Θεὸν οὐ γίνεται, εἰ μὴ μετὰ τοῦ ἐνθέου φρονήματος προσάγοιτο. Δῶρα γὰρ καὶ [23] θυηπολίαι ἀφρόνων, πυρὸς τροφή· καὶ ἀναθήματα, ἱεροσύλοις χορηγία. Τὸ δὲ ἔνθεον φρόνημα, διαρκῶς ἡδρασμένον, συνάπτει Θεῷ. Χωρεῖν γὰρ ἀνάγκη τὸ ὅμοιον πρὸς τὸ ὅμοιον· ὅθεν καὶ μόνος ἱερεὺς ὁ σοφὸς λέγεται, μόνος θεοφιλὴς, μόνος εἰδὼς εὔξασθαι. Μόνος γὰρ οἶδε ΤΙΜΑΝ, ὁ τὴν ἀξίαν μὴ συγχέων τῶν ΤΙΜΩΜΕΝΩΝ, καὶ ὁ προηγουμένως ἱερεῖον ἑαυτὸν προσάγων, καὶ ἄγαλμα θεῖον τεκταίνων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, καὶ ναὸν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ θείου φωτὸς τὸν ἑαυτοῦ παρασκευάζων νοῦν. Τί γὰρ τοιοῦτον προσάξεις [24] ἀπὸ τῶν ἐν μέσῳ κειμένων ὑλῶν,

ὃ τῷ

[20] ἄγαται] Ferri quidem potuit lectio vetus ἀγαπᾷ, ſed rectior videtur haec, ἄγαται, quam è MS Med. inſeruit Editor Cant.; cùm ad Platonis verba in lib. 6. de Repub. reſpicere videatur Hierocles, ſc. ὅτῳ τις ὁμιλεῖ ἀγάμενος, μιμεῖται ἐκεῖνο.

[21] τιμήσεις] Ita totidem fere verbis Latinè in Sexti Pythagorei ſententiis ap. Galæ. Mythol., *optimè honorat Deum, qui mentem ſuam ſimilem Deo facit.*

[22] ὅστις τιμᾷ τὸν Θεὸν, ὡς προσδεόμενον—] Sic fere Apollon. Tyan. ap. Euſeb. Præp. Ev. 4. 13. δεῖ-

τα

NORANTUR, notitiam, & eorum, quoad poſſumus, imitationem. Quod enim quis admiratur, id etiam, quoad poteſt, imitatur; atque eum, cui nihil deeſt, HONORAT accipiendo bona, quæ ipſe porrigit. Non enim Deum HONORABIS, ſi dederis ei aliquid; ſed ſi te dignum præſtiteris, qui ab eo data accipias. Nam, uti aiunt Pythagorei, *Deum honorabis optimè, ſi Deo ſias mente ſimilis.* Et, *Quiſquis Deo tanquam egenti honorem tribuit, is imprudens ſe Deo ſuperiorem facit.* Et, *Oblationibus ſumtuoſis non honoratur Deus, niſi pio animo offerantur: Munera enim ac Sacrificia ſtultorum ſunt ignis pabulum; et Donaria ſacrilegorum præda. Pia verò mens firmitèr fundata, Deo nos conjungit: ſimile enim ad ſimile neceſſariò fertur*; unde et *ſolus ſapiens ſacerdos, ſolus Deo gratus, ſolus precandi gnarus* dicitur. Is enim ſolus HONORARE novit, qui HONORATORUM Dignitatem non confundit, & qui ſe ipſum primùm hoſtiam offert, ſuumque animum divinum ſimulachrum facit, & mentem ſuam, ceu templum, ad divinum lumen ſuſcipiendum præparat. Quid enim tale de materiis in medio poſitis adhibebis, unde Deo congruum ſimulachrum facias,

ται οὐδενὸς, ὐδὲ παρὰ κρειτλόνων, ἥπερ ἡμεῖς. Ita et Simplic. in Epict., ὅσιον καὶ δίκαιόν ἐςι τοῖς δεδωκόσιν ἀπάρχεσθαι, ὐχ ὅτι δεῖται τύτων ὁ Θεὸς, &c. p. 219. Ed. L. B.

[23] θυηπολίαι ἀφρόνων—] Hæc Græca, uſque ad εὔξασθαι, totidem fere verbis extant in Demophili ſentent. Pythagor. ap. Galæ. Mythol. I

[24] ἀπὸ τῶν—ὑλῶν] Nempe, ὐδὲν ἔνυλον, ὃ μὴ τῷ ἀνύλῳ ἀκάθαρἶον, ut optimè notat Porphyrius περὶ Αποχ. 2. 34. eſt verò Θεῷ προσφυὲς ἄγαλμα idem, quod vocat alibi θεοειδὲς ἄγαλμα. Sed et æquè commoda eſt altera lectio in MSS Gall. προσφιλὲς ἄγαλμα, cui conſentit Auriſpæ Verſio, *Deo acceptum ſimulachrum.*

ὁ τῷ Θεῷ προσφυὲς ἄγαλμα ἐργάσῃ, ἢ δῶρον ἑνοῦσθαι αὐτῷ δυνάμενον; ἃ δὴ ἐπὶ τῆς λογικῆς οὐσίας καθαρθείσης συμβαίνειν ἀνάγκη. Ὡς γὰρ οἱ αὐτοὶ Ἄνδρες φασὶ, [25] ψυχῆς καθαρᾶς τόπον οἰκειότερον ἐπὶ γῆς Θεὸς οὐκ ἔχει· οἷς καὶ ὁ Πύθιος συμφέρεται, λέγων·

[26] Εὐσεβέσιν δὲ βροτοῖς γάνυμαι τόσον, ὅσον Ὀλύμπῳ.

Εὐσεβὴς δὲ, ὁ τὴν θείαν ἐπιστήμην ἔχων, καὶ τὴν ἑαυτοῦ τελείωσιν, ὡς τιμὴν ἀρίστην, προσάγων τοῖς τῶν ἀγαθῶν αἰτίοις, τῇ σπουδῇ τῆς κλήσεως πρὸς τοὺς χορηγεῖν πεφυκότας ἐπιστρεφόμενος, καὶ [27] τῷ λαμβάνειν τὰ ἀγαθὰ δύνασθαι, ΤΙΜΩΝ τοὺς ἀεὶ διδόντας αὐτά. Ὁ δὲ ἄλλως ΤΙΜΑΝ τὸ θεῖον προαιρούμενος, καὶ μὴ δι' ἑαυτοῦ, παρανάλωμα τῆς ἔξωθεν εὐπορίας ποιεῖται τὴν ΤΙΜΗΝ, οὐκ οἰκείαν ἀρετὴν προσφέρων, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἐκτὸς [28] αὐτῷ ἀφοσιούμενος. Ταῦτα δὲ οὐδὲ σπουδαίῳ ἀνδρὶ λαμβάνειν ἡδὺ, μὴ μετὰ τῆς ἀρίστης διαθέσεως διδόμενα. Τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ τοῦ Πυθίου πάλιν ἀπόφθεγμα. [29] Πρὸς γὰρ τὰς ἑκατόμβας θύσαντα μὴ μετ' εὐσεβοῦς γνώμης, καὶ

[25] ψυχῆς καθαρᾶς—] Hæc quoque exſtant in Demoph. ſentent. ap. Galæ.

[26] Εὐσεβέσιν δὲ βροτοῖς—] Hunc verſum citans Julianus Imper. in Fragm. p. 300. Ed. Lipſ. ſic notat, διὰ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ, γάνυσθαι φάσκοντος τῇ τῶν εὐσεβῶν ἀνδρῶν διανοίᾳ, ὅσον Ὀλύμπῳ τῷ καθαρωτάτῳ. confer Porphyr. περὶ Ἀποχ. lib. 2. Sect,34, 60, 61.

[27] τῷ λαμβάνειν τὰ ἀγαθὰ δύνασθαι, τιμῶν--] Sc. quòd ſit ἄξιος τοῦ λαβεῖν τὰ παρ' ἐκείνων, ut dixit in pag. præcedente. Ita fere Joſeph. in lib. 2. adverſ. Apion., παράκλησις πρὸς Θεὸν ἔστω δ' εὐχῆς καὶ δεήσεως, οὐχ ὅπως δῷ τ' ἀγαθὰ (δέδωκε γὰρ αὐτὸς ἑκὼν, καὶ πᾶσιν εἰς μέσον κατέθηκε) ἀλλ' ὅπως δέχεσθαι δυνώμεθα, καὶ λαβόντες φυλάττωμεν. His autem conſimilia legas ap. Salluſt. περὶ θεῶν cap. 15. Ed. Galæ.

facias, aut donum, quod cum eo adunari queat? Hæc enim ut in naturâ rationali purificatâ fiant, neceſſe eſt: Nam, ut iidem Viri dicunt, *non habet Deus in terris locum purâ animâ ſibi aptiorem:* quibus & ipſe Pythius conſentit dicens,

'*Piis ego hominibus tantum gaudeo, quantum*
'*cælo.*

Pius autem eſt is, qui divinâ ſcientiâ præditus, ſuam perfectionem, tanquam honorem præſtantiſſimum, bonorum auctoribus offert, & illa adipiſcendi ſtudio ad eos, qui ſuppeditare queunt, ſe convertit; atque ſeipſum ad bona accipienda idoneum reddendo, eos HONORAT, qui illa perpetuò largiuntur. Quiſquis autem HONOREM Deo aliter exhibere vult, quàm per ſeipſum, is in bonorum externorum ſumtu HONOREM collocat, non ſuam ei virtutem offerens, ſed iis, quæ extrà ſunt, defungens. Hæc verò accipere ne viro quidem probo volupe eſt, niſi ab optimè affecto donantis animo procedant. Ejuſmodi autem eſt & alterum Apollinis effatum: ei enim, qui animo haud pio hecatomben ſacrificaverat, quæ-

28 αὐτῷ] Sic legimus è MS Med. Coll. Gud. pro αὐτοῖς, quod habent Editt. priores; nam refertur ad τὸ θεῖον, quod paulò ante præceſſit. In illis verò, quæ mox ſequuntur, ταῦτα δὲ οὐδὲ σπυδαίῳ—, reſpicit planè ad Platonis verba de Leg. 4. p. 716, παρὰ δὲ μιαρῦ δῶρα ὔτ' ἄνδρα ἀγαθὸν, ὔτε θεόν ἐςι πολὲ τό γε ὀρθὸν δέχεσθαι. Unde et Cic. de Leg. 2. 16. *Vir nemo bonus ab improbo ſe donari velit.*

29 πρὸς γὰρ τὸν Εκατόμβας θύσαντα--] Ad Theſſalum ſc. quendam; cui τὺς χρυσόκερως βῦς ϰ̀ ἑκατόμβας offerenti reſpondit Pythia, μᾶλλον τὸν Ερμιονέα κεχαρῖσθαι, qui farinæ tantum, quantum tribus digitis capere potuit, obtulit, uti narrat Porphyr. de Abſtin. 2. 15.

renti,

καὶ πυνθανόμενον πῶς εἴη προσδεδεγμένος τὰ παρ' αὐτοῦ δῶρα, ἀποκρίνεται,

Ἀλλά μοι εὔαδε χόνδρος ἀγακλυτοῦ Ἑρμιονῆος.

τὸ εὐτελέστατον προκρίνων τῆς τοσαύτης πολυτελείας, ὅτι δὴ [30] θεοσεβεῖ γνώμῃ κεκόσμητο. Μετὰ ταύτης γὰρ πάντα θεοφιλῆ· καὶ ἄνευ ταύτης οὐδὲν Θεῷ φίλον ἄν ποτε γένοιτο. Καὶ τὰ μὲν περὶ θεοσεβείας καὶ ὁσιότητος ἱκανῶς ἐν τῷ παρόντι λέλεκται. Ἐπειδὴ δὲ τὸν ΝΟΜΟΝ τῆς τοῦ Παντὸς διατάξεως ἄτρεπτος φρουρὰ διατηρεῖ, καὶ τῆς φρουρᾶς ταύτης φύλακα τοῖς Παλαιοῖς ἔθος ἦν δι' ἀπορρήτων ὅρκον ὀνομάζειν, εἰκότως ἐφεξῆς τοῖς προειρημένοις ὡς ἀκόλουθον ἐπάγει δόγμα τὸ περὶ ὅρκου παράγγελμα.

—ΚΑΙ ΣΕΒΟΥ ΟΡΚΟΝ—

Νόμον μὲν ἐν τοῖς προτέροις ἀπεφηνάμεθα, τὴν [31] ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσαν ἐνέργειαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀϊδίως καὶ ἀτρέπτως τὰ πάντα πρὸς τὸ εἶναι παράγουσαν. ΟΡΚΟΝ δὲ νῦν ἑπομένως ἂν τῷ νόμῳ λέγοιμεν, τὴν ἐν ταυτότητι τὰ πάντα διατηροῦσαν αἰτίαν, καὶ οὕτως αὐτὰ βεβαιουμένην,

[30] θεοσεβεῖ γν.] Hoc quoque debemus MS Medicæ. Coll. Gud., quod melius planè, quàm θεοσεβείας γνώμη in Editt. prior. et ſic quidem ipſe Hierocles ſuprà μετ' εὐσεβοῦς γνώμης. meliùs etiam in ſequentibus repoſuimus ex eodem ταύτης pro αὐτῆς.

[31] ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσαν ἐνέργειαν] Conjunctio καὶ, quam poſt ἀεὶ exhibent Editt. priores, cùm loco inepta ſit, nos eam ſcribæ tantùm ſphalma judicantes omiſimus, idque ob has rationes, primò, quia loci ſententiam planè perturbat; nam expende, quæſo, ejus partes, ἀεὶ ἔχουσαν ἐνέργειαν, *ſemper ſe habentem operationem*, atque, ὡσαύτως ἔχουσαν ἐνέργειαν, *eodem modo ſe habentem operationem*; nam poſterioris quidem ſenſus apparet, ſed priori

nullus

renti, quàm accepta illi ſua eſſent dona, reſpondit,

‘ *At mihi farra placent prænobilis Hermionei.*

Id utique, quod erat viliſſimum, tantæ magnificentiæ præponens, quòd mentis pietate ornaretur: Hæc enim ſi adſit, Deo grata ſunt omnia; nihil autem omnino ei acceptum, ſi hæc deſit. Atque de iis, quæ ad pietatem in Deum, et ſanctitatem, attinent, ſatis in præſens dictum arbitror. Quandoquidem verò *Legem*, quâ univerſa ordinantur, conſtans tuetur cuſtodia, atque veterum mos erat, cuſtodiæ hujus cuſtodem myſticè Ὅρκον nominare, merito prædictis, veluti conſequens Dogma, hoc de jurejurando præceptum ſubjungit,

—ET COLE JUSJURANDUM.—

Legem in ſuperioribus Dei operationem illam eſſe docuimus, quæ eodem ſemper modo ſe habet, atque perpetuâ & immutabili ratione res omnes producit: JUSJURANDUM verò nunc, quatenus Legem comitatur, cauſam illam dicamus, quæ omnia in eodem ſtatu conſervat, atque ea

nullus ineſt ſenſus; at lege ſine καὶ, ſc. ἀεὶ ὡσαύτως ε. ε., et nil erit manifeſtius, nempe, *ſemper eodem ſe modo habentem operationem.* Atque, ut ſic legatur, poſtulat, 2do hujus dictionis uſus apud Platonicos frequentiſſimus; ita enim, ταῦτα ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει, ψυχὴ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσα, ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντες θεοὶ, et conſimilia, innumeris in locis apud Platonem, Jamblichum, Proclum, et Simplicium reperimus. Fateor equidem illam quoque phraſim, ἀεὶ καὶ ὡσαύτως, ſæpe occurrere, et rectè quidem cum verbo γινώσκειν, aut νοεῖν uti haud ſemel habet Hierocles, ἀεὶ καὶ ὡσαύτως νοεῖν Θεὸν, non verò item cum verbo ἔχειν, uti hîc, niſi in loco planè mendoſo, ut poſtea oſtendemus.

μένειν, ὡς ἐν ΟΡΚΟΥ πίστει κρατούμενα, καὶ διασώζοντα τοῦ νόμου τὴν τάξιν, ὥστε ἀποτέλεσμα τοῦ Δημιουργικοῦ Νόμου εἶναι τὸ ἀπαράβατον τῆς ἐν τοῖς δημιουργηθεῖσιν εὐταξίας. Τὸ γὰρ διαμένειν τὰ πάντα, νόμῳ ὡς διακεῖνται, προηγούμενον ἔργον ἂν εἴη τοῦ ΟΡΚΟΥ τοῦ θείου· ὃς ἐν μὲν τοῖς ἀεὶ νοοῦσι τὸν Θεὸν μάλιστά τε καὶ ἀεὶ διασώζεται· ἐν δὲ τοῖς ποτὲ μὲν νοοῦσι, ποτὲ δὲ ἀφισταμένοις τῆς θείας γνώσεως, [32] καὶ Ο ΟΡΚΟΣ ὁμοίως παραβαίνεται μὲν ὑπὸ τῶν ἀφισταμένων, αὖθις δὲ τηρεῖται ὑπὸ τῶν πρὸς τὴν [33] θείαν στροφὴν ἀναγομένων. Ἡ γὰρ τήρησις τῶν θείων νόμων ΟΡΚΟΣ νῦν λέγεται, ᾧ δέδεται καὶ ἀνήρτηται πάντα πρὸς τὸν δημιουργὸν Θεὸν τὰ γινώσκειν αὐτὸν πεφυκότα· ὧν τὰ μὲν, ἀεὶ ἐχόμενα αὐτοῦ, ἀεὶ ΣΕΒΕΙ ΤΟΝ ΟΡΚΟΝ· τὰ δὲ ἀφιστάμενά ποτε, τότε καὶ περὶ τὸν ΟΡΚΟΝ ἀσεβεῖ, οὐ μόνον τοῦ θείου νόμου τὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ θείου ΟΡΚΟΥ τὴν πίστιν, παραβαίνοντα. Τοιοῦτος μὲν οὖν ὁ τοῖς λογικοῖς γένεσιν ἐνουσιωμένος ΟΡΚΟΣ, ἔχεσθαι τοῦ πατρὸς αὐτῶν καὶ ποιητοῦ, καὶ μὴ παραβαίνειν μηδαμῇ τοὺς ὑπ' ἐκείνου διορισθέντας νόμους προσ-

[32] καὶ ὁ ὅρκος--] Lacunam hîc notat Editor Cant., auctore Bentleio; qui, ut hunc, quem ſtatuit, defectum ſuppleret, illam in lin. 6. voculam, ΟΣ (ſc. ὅρκος) audacter mutavit in Ο ΓΑΡ ΝΟΜΟΣ, unde totius loci ſententiam pervertit, lacunam ſupplere volens, ubi nulla omninò eſt. Totus enim locus cuivis attentiùs legenti ſanus planè et integer apparebit.

[33] θείαν στροφὴν] Ita è Codice ſuo edidit Curter., & ſic Ed. Lond. at MS Med. Coll. Gud. habet ἐπιστροφὴν, quod nonnullis fortaſſe magis placeat: defendi tamen poteſt στροφὴν; hanc autem lectionem irridens Editor Cant., loco ejus (Bentleii, ut ait, judicio fretus) temerè inſeruit ἀναστροφὴν. Agnoſco ſanè ſacræ S. vocem, ſed nihil ad hanc rem; nec, quia ipſe Hierocles eam infrà habet, ideo reponi hîc debuit; ibi enim loquitur de terrenæ in-

inter

ita arctè continet, quaſi JURISJURANDI fide obſtricta Legis ordinem obſervarent; adeo ut recti ordinis in rebus creatis conſtantia ſit conſummatio Legis Creatricis. Nam ut omnia permaneant, ſicut Lege diſpoſita ſunt, primarium eſt opus divini JURISJURANDI; quod quidem inter eos, qui Deum ſemper cognoſcunt, maximè atque perpetuò ſervatur: Inter eos autem, qui aliquando cognoſcunt, aliquando verò a divina cognitione abſcedunt, ipſum quoque JUSJURANDUM ſimiliter ab his violatur, qui abſcedunt; contrà verò ab illis, qui ad Deum denuò revertuntur, conſervatur. Nam Legum divinarum obſervatio nunc JUSJURANDUM dicitur, per quod cuncta illa cum Deo opifice colligantur, & connectuntur, quæ ad eum cognoſcendum apta nata ſunt: quorum ea, quæ ſemper illi adhærent, JUSJURANDUM ſemper COLUNT; ea verò quæ recedunt aliquando, JURISJURANDI etiam religionem abjiciunt, non ſolum divinæ Legis ordinem, ſed divini etiam JURISJURANDI fidem violantia. Hujuſmodi igitur eſt JURISJURANDI entibus ratione præditis naturâ inſiti vis, ut illa cogat Patri ſuo & Creatori ſemper adhærere, atque Leges ab eo fixas

nullo

ter homines vitæ ἀναςροφῇ, & jurejurando ad eam pertinente: hîc verò de θείῳ ὅρκῳ agit, cujus τήρησις ad τρία γένη τῶν λογικῶν ſpectat, dicitque horum τρίτον γένος, ſc. καταχθονίους δαίμονας, quos alibi αἰθερίους μεταπίπτοντας, & ἀθανάτους ἀνθρώπους vocat, cùm ἀμφίβιοι ſint, & modò in æthere, modò in terrâ degere poſſint, ſimiliter θεῖον ὅρκον modò obſervare, modò violare: nimirum, obſervant, dum in æthere manentes Deum cognoſcunt; violant autem, cùm à Dei cognitione excidentes corpus aſſumunt; addit tamen, animas illas ſic lapſas, relictis demum corporibus, priſtinum in æthere ſtatum recuperare poſſe, ac ad Dei cognitionem, & θείου ὅρκου τήρησιν, reverti, cùm ſcilicet πρὸς

θείαν

34 προσαναγκάζων. Ὁ δὲ ἐν ταῖς κατὰ τὸν βίον ἀναστροφαῖς ΟΡΚΟΣ ἴχνος ἐστὶν ἐκείνου, πρὸς ἀλήθειαν ἀπευθύνων τοὺς δεόντως αὐτῷ χρωμένους. Τὸ γὰρ ἀμφίβολον τῆς ἀνθρωπίνης προαιρέσεως εἰς βεβαιότητα μεταρρυθμίζει, καὶ μένειν ἐπὶ τῆς ταυτότητος ἀναγκάζει, ἔν τε λόγοις καὶ ἔργοις· τοῦτο μὲν, τῶν γεγενημένων τὸ σαφὲς ἐκφαίνων. τοῦτο δὲ, τῶν μελλόντων γενήσεσθαι τὸ βέβαιον ἀπαιτῶν. Διὰ ταῦτα δὴ καὶ μάλιστα ΣΕΒΕΣΘΑΙ προσήκει τὸν ΟΡΚΟΝ· τὸν μὲν κατ' οὐσίαν προϋπάρχοντα, διὰ τὴν τῆς ἀϊδιότητος φρουράν· τὸν δὲ ἀνθρώπινον, καὶ τοῖς ἐν βίῳ πράγμασιν ἐπικουρεῖν, ὡς εἰκόνα ἐκείνου, καὶ μετ' ἐκεῖνον βεβαιότητος καὶ ἀληθείας γινόμενον ἡμῖν πρύτανιν, καὶ τῶν καλλίστων ἠθῶν πληροῦντα τοὺς ΣΕΒΕΙΝ αὐτὸν μεμαθηκότας. ΣΕΒΑΣ δὲ ΟΡΚΟΥ μόνον ἂν εἴη ἡ τήρησις τῶν ὀμωμοσμένων, ὅσον ἐφ' ἡμῖν, 35 ἀπαραπόδιστος, ἡ πρὸς τὸ μόνιμον καὶ ἀληθευτικὸν τῆς θείας ἕξεως τῇ ἑκουσίῳ ἀνάγκῃ τοὺς ΣΕΒΟΝΤΑΣ τὸν ΟΡΚΟΝ συναρμόζουσα. Καὶ ἡ μὲν πρώτη καὶ ἀπόρρητος ΕΥΟΡΚΙΑ, διὰ τῆς εἰς Θεὸν ἐπιστροφῆς, αὖθις ἀναλαμβάνεσθαι πέφυκε τῶν καθαρτικαῖς ἀρεταῖς τὴν παρέκβασιν 36 ἰωμένοις τοῦ θείου ΟΡΚΟΥ· ἡ δὲ βιωτικὴ εὐορκία τῶν πολιτικαῖς ἀρεταῖς διασώζεται. Μόνοι

θείαν στροφὴν ἀνάγοντας, id eſt, cùm illæ, quæ priùs ἔξω θείου χοροῦ erant, ut alibi dicit, rurſùm τῷ θείῳ συνάπτονται χορῷ, & τῷ θείῳ χορῷ συμφέρονται. Hæc enim θεία στροφὴ eadem plane eſt, quam alibi vocat τὴν πρὸς Θεὸν ἐπιστροφὴν, & πρὸς νοῦν στροφὴν, & quæ ἡ ἄνω στροφὴ à Simplicio appellatur, atque à Proclo, ἡ εἰς τὸ αἴτιον στροφὴ, & ἡ πρὸς τοὺς θεοὺς ἐπιστροφή. Vides igitur hanc phraſim, quam Editor Cant. tanquam *ineptam & abſurdam* rejecit, Hierocle Platonico non eſſe indignam.

34 προσαναγκάζων] Hoc è MS M. Coll. Gud. adjecimus, quod & ſententia planè flagitat; ſicque de ὅρκῳ etiam βιωτικῷ paulò poſt

nullo modo tranſgredi. Hujus verò JURISJURANDI exemplum eſt illud, quod in vitæ commerciis uſurpatur; quod homines ritè eo utentes ad veritatis normam componit; incerta enim conſilia hominum certa reddit, eoſque in eodem propoſito manere cogit, cum in dictis, tum in factis; partim præteritorum certitudinem demonſtrans, partim futurorum conſtantiam exigens. Atque ob has quidem cauſas maximè COLENDUM eſt JUSJURANDUM; illud ſc., quod naturâ præexiſtit, quia perennitatis eſt Cuſtos; humanum autem illud, quod in vitæ actionibus auxilio eſt, quia prioris imago eſt, & ſecundum illud conſtantiam atque veritatem tuetur, eoſque moribus optimis inſtruit, qui ipſum COLERE didicerunt. JURISJURANDI verò CULTUS unicus eſt inviolata eorum, quæ jurantur, quantum in nobis eſt, Cuſtodia, quæ eos, qui JUSJURANDUM COLUNT, voluntariâ quâdam neceſſitate ad divini habitûs conſtantiam & veritatem componit. Prima verò illa & myſtica JURISJURANDI Sanctitas, per converſionem ad Deum rurſum poteſt recuperari ab iis, qui virtutibus purgatoriis divini JURISJURANDI violationem ſanant; JURISJURANDI autem, quod in hujus vitæ rebus verſatur,. ſanctitas civilibus virtutibus conſervatur.

 Soli

poſt dicit, *μένειν ἐπὶ τῆς ταυτότητος ἀναγκάζει.*

35 *ἀπαραπόδιστος, ἡ πρὸς —— συναρμόζουσα.*] Addidit hîc Editor Cant. è MS Med. Coll. Salvin. ΤΗΡΗΣΙΣ ΔΕ ΛΕΓΕΤΑΙ ante *ἡ*, & ΔΥΝΑΜΙΣ poſt *συναρμόζουσα*: at cùm de his ſileat ejuſdem Codicis Coll. Gud., & Gloſſema planè ſapiant, ac omnino ſupervacanea ſint, veterem lectionem reſtituimus.

36 *ἰωμένοις*] Sic Edit. Cant. è MS Med. pro Vulg. *ἰωμένη*. Rectè quidem, ſi addidiſſet ΤΟΙΣ, ut ſit, *ἀναλαμβάνεσθαι πέφυκε τοῖς*

ταῖς

Μόνοι γὰρ οἱ τὰς ἀρετὰς ταύτας κεκτημένοι καὶ εὐορκεῖν ἐν τοῖς κατὰ τὸν βίον δύνανται· ἡ δὲ κακία μήτηρ ἐπιορκίας τῷ ἀβεβαίῳ τοῦ ἤθους τὸν ΟΡΚΟΝ καταπατοῦσα. Πῶς γὰρ ἂν ὁ φιλοχρήματος ἢ πρὸς ἀργυρίου λῆψιν, ἢ ἀπόδοσιν, εὔορκός ποτε γένοιτο; Πῶς δὲ ὁ ἀκόλαστος, [37] ἢ ὁ δειλὸς, ἐμμένῃ τοῖς ὅρκοις; Καὶ οὐχ [38] ὅπου δ' ἂν ἑκάτερος αὐτῶν οἰηθείη πλέον τι ἕξειν, ἐν οἷς ἐστιν ἥττων, ἐνταῦθα τὸ ΣΕΒΑΣ [39] τῶν ΟΡΚΩΝ ἀποδύσεται, θνητὰ καὶ ἐπίκηρα τῶν θείων ἀγαθῶν ἀνταλλαττόμενος; Οἷς δὲ καλῶς τὸ τῶν ἀρετῶν ἐνίδρυται κτῆμα, τούτοις εὖ καὶ τὸ ΣΕΒΑΣ τῶν ΟΡΚΩΝ διασώζεσθαι πέφυκε. Μελέτη δὲ ἀρίστη τοῦ τηρεῖν τὸ περὶ αὐτὸν ΣΕΒΑΣ, τὸ μὴ πυκνῶς, μηδὲ ὡς ἔτυχε, χρῆσθαι ΤΩ ΟΡΚΩ, μηδὲ ἐπὶ τοῖς παρατυχοῦσι, μηδὲ εἰς ἀναπλήρωσιν λόγου, μηδὲ εἰς πίστωσιν διηγήματος· ἀλλ', ὡς οἷόν τε, τηρεῖν αὐτοῦ τὴν χρείαν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις τε ἅμα καὶ τιμίοις, καὶ τότε, ὅτε οὐδεμία ἄλλη τῶν τοιούτων σωτηρία παραφαίνεται, εἰ μὴ διὰ μόνης τῆς ἐκ τοῦ ΟΡΚΟΥ ἀληθείας. Ἔσται δὲ ταῦτα πιστὰ τοῖς ἀκούουσιν, εἰ τὸν τρόπον σύμφωνον τῷ ΟΡΚΩ παρεχοίμεθα, καὶ μηδεμίαν ὑποψίαν καταλείποιμεν,

ὡς

ταῖς καθαρτικαῖς — ἰωμένοις. At non malè ſic legi & diſtingui poſſe mihi videtur, διὰ τῆς ἐπιστροφῆς αὖθις ἀναλαμβάνεσθαι πέφυκε, ταῖς καθαρτικαῖς — ἰωμένης, ſc. ἐπιστροφῆς. Sic enim in Codicibus ſæpe η & οι invicem permutantur. Huic verò lectioni favere videatur Salluſt; περὶ θεῶν cap. 14. διὰ τῆς πρὸς τὸ θεῖον ἐπιστροφῆς τὴν ἡμετέραν κακίαν ἰώμενοι. Et ipſe Hier. poſtea, τούτων λύσις ἡ πρὸς θεὸν ἐπιστροφὴ, & ἐπιστροφὴ πρὸς τὸν θεῖον νόμον τὰς ἀφορμὰς περικόπτουσα τῆς ἀπειθείας.

37 ἢ ὁ δειλὸς ἐμμένῃ τοῖς.] Sic recepimus è MS Med. Coll. Gud. pro vitioſis illis, ἢ δειλὸς ἐμμένει ἐν τοῖς, in duabus Editt. primis, &, ἢ δειλὸς ἐμμενεῖ ἐν τοῖς, in Ed. Cant.

38 ὅπου δ' ἂν] *Durius* hoc putans Editor Cant. *repoſuit* ὅπου γ' ἂν;

Digitized by Google

Soli enim ii, qui has virtutes poſſident, ſanctè etiam jurare in hujus vitæ rebus poſſunt: Perjurii verò parens eſt vitium, quod per morum Inconſtantiam JUSJURANDUM contemnit. Quo enim pacto ille, qui divitias amat, in pecuniâ vel accipiendâ vel reddendâ JURISJURANDI ſanctitatem ſervare poſſit? Quove modo is, qui incontinens eſt, aut timidus, in juratis perſtabit? ac non potiùs eorum uterque, ubicunque ſuperiorem ſe fore putaverit in iis, in quibus inferior eſt, JURISJURANDI RELIGIONE depoſitâ, mortalia & caduca cum divinis bonis commutabit? At quibus virtutum firma eſt poſſeſſio, ab iis etiam ſanctè conſervatur JURISJURANDI RELIGIO. Optima autem conſervandæ JURISJURANDI reverentiæ ratio erit, ſi nec crebrò, nec temerè, nec de quibuſlibet contingentibus, nec ad ſermonis complementum, nec ad narrationis confirmationem, eo utamur; ſed, quantum poſſumus, illud in neceſſariis tantùm, atque majoris momenti rebus adhibeamus; idque tunc, cùm earum nulla ſalus alia, quàm ex ſolâ veritate JUREJURANDO confirmatâ appareat. Invenient verò hæc fidem apud auditores, ſi mores oſtendamus JURIJURANDO congruos, nec ullum ſuſpicioni locum relinquamus,

ἂν; temerè verò, & nimis imperitè; nam ſic durè Xenophon in Oeconom. c. 5. ὅπυ δ' ἂν ἀναſκασθῇ ἡ γῆ χερσεύειν. Porphyr. de Abſtin. 4. 17, ὅπῃ δ' ἂν τυχη τῆς πόλεως. Et alii ſæpe: differentia autem inter ὅπυſε, & ὅπου δ' ἂν, ſatis eſt, ut opinor, juvenibus nota.

39 τῶν ὅρκων] Editor Cant., auctore Bentleio, hîc, & paulò poſt, fidenter hæc mutavit in τοῦ ὅρκου. Quidni autem legatur τῶν ὅρκων, uti ſuprà τοῖς ὅρκοις? quia, inquit, in proximâ ſententiâ ſequitur ſingulare αὐτὸν; atqui non huc refertur illud αὐτὸν, ſed planè ad τῷ ὅρκῳ in eâdem ſententiâ; hic enim eſt verborum ordo, τὸ μὴ πυκνῶς χρῆσθαι τῷ ὅρκῳ μελέτη ἀρίστη τοῦ τηρεῖν τὸ περὶ αὐτὸν σέβας.

ὡς ἄρα ποτὲ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων φανείη τι μεῖζον ἡμῖν ἀληθείας, εἴτε ἀνωμότοις, εἴτε καὶ ὀμνύουσι. Τὸ δὴ ΣΕΒΟΥ ΟΡΚΟΝ, οὐ μόνον εὐορκεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀπέχεσθαι ΟΡΚΟΥ, παρεγγυᾷ. Οὕτω γὰρ ἂν τηρήσαιμεν [40] τὸ ἀεὶ εὐορκεῖν, εἰ μὴ καταχρησοίμεθα τοῖς ΟΡΚΟΙΣ. Καὶ γὰρ ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ ὀμνύειν ῥᾳδίως ἂν μεταπέσοι τις εἰς ἐπιορκίαν. Φειδοῖ δὲ ἡ τήρησις ἕπεται. Ἢ γὰρ οὐκ ὀμεῖται· ἢ, ὅταν ὄμνυσιν, εὐορκήσει· καὶ οὔτε ἂν ὑπὸ συνηθείας [41] προδράμῃ ἡ γλῶσσα, οὔτε ὑπὸ παθῶν ἀκρατείας ἡ διάνοια σφαλείη. Τὴν μὲν γὰρ ὁ τρόπος ὀρθώσει χρηστὸς ὤν, τὴν δὲ, τὸ ἔθος τῆς ἀποχῆς τοῦ ὀμνύναι. Πρέπει δὲ τῇ προειρημένῃ τιμῇ τῶν θεῶν ἡ εὐορκία, ὡς ἀεὶ σύμφυλος καὶ ὀπαδὸς τῆς εὐσεβείας· καὶ γὰρ καὶ ὁ ΟΡΚΟΣ τοῦ θείου νόμου ἦν φύλαξ κατὰ τὴν τοῦ Παντὸς διακόσμησιν. Τίμα οὖν τὸν νόμον ἑπόμενος αὐτοῦ τῇ διατάξει, καὶ ΣΕΒΟΥ ΤΟΝ ΟΡΚΟΝ τῷ μὴ προχείρως αὐτῷ καταχρῆσθαι, ἵν' ἐθισθῇς εὐορκεῖν ἐκ τοῦ μὴ [42] εἰθίσθαι ὀμνύναι. Μέρος γὰρ οὐ μικρόν ἐστι τῆς εὐσεβείας ἡ εὐορκία. Καὶ περὶ μὲν τοῦ πρώτου γένους τῶν Κρειττόνων, καὶ τοῦ Θείου Νόμου, τοῦ τῆς τάξεως ἡγουμένου, καὶ τοῦ συνεπομένου ΟΡΚΟΥ τῷ Νόμῳ, τοσαῦτα· ὅτι δὲ καὶ τὸ, μετὰ Θεοὺς, γένος, [43] ὃ ἔφαμεν δεύτερον εἶναι, δευτέρως χρὴ τιμᾷν, ἐπάγει.

ΕΠΕΙΘ'

[40] τὸ ἀεὶ εὐορκεῖν] Deeſt ἀεὶ in MS Med. Coll. Gud., & ſatis commodè abeſſe poteſt, niſi malis, inverſis verbis, ſic legere, τηρήσαιμεν ἀεὶ τὸ εὐορκεῖν. Ita Crotoniatis præcepit Pythagoras, μηδενὶ καταχρήσασθαι τῶν θεῶν εἰς ὅρκον, &c. ut ait Jamblic. in Vitâ. n. 47.

[41] προδράμῃ ἡ γλῶσσα] Deeſt id, cui præcurrit lingua; ſubaudi igitur τῆς διανοίας, quod tamen, ſi faverent Codices, additum mallem, ſc. προδράμῃ ἡ γλῶσσα τῆς διανοίας. Nam reſpicere videtur Hierocles ad Iſocratis ad Demon. verba, πολλοῖς ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας, aut

rerum quidquam humanarum nobis, ſeu injuratis, ſeu juratis, pluris aliquando eſſe, quàm Veritatem. Hoc utique præceptum, JUSJURANDUM COLE, nobis non ſolùm ut ſanctè juremus, ſed ut & à JUREJURANDO abſtineamus, injungit. Sic enim ſemper ſanctè jurabimus, ſi JUREJURANDO non abutamur. Is enim qui crebrò jurat in perjurium facilè prolabi poſſit: rariorem verò ejus uſum ſequitur obſervatio. Aut enim quis non jurabit, aut cum jurat, ſanctè jurabit, & ita, ut neque præ conſuetudine Lingua menti præcurrat; nec Mens ab affectuum intemperantiâ pervertatur. Hanc enim Morum probitas corriget; illam autem conſueta JURISJURANDI abſtinentia. Honori autem Deorum ſupradicto convenit JURISJURANDI Sanctitas, ut quæ Pietatis cognata comeſque ſit perpetua; quandoquidem & ipſum JUSJURANDUM divinæ Legis cuſtos fuit in conſtituendâ rerum univerſitate. Legem igitur reverere, inſtituta ejus obſervando, & JUSJURANDUM COLE, temerarium ejus abuſum vitando; ut ex raro JURISJURANDI uſu ſanctè jurandi morem obtineas. Pars enim non exigua pietatis eſt JURISJURANDI ſancta obſervatio. Hactenus verò de primo Superorum genere, & de divinâ Lege, quæ ordini præeſt, & de JUREJURANDO, quod Legem comitatur. Porrò autem Carmen docens genus quoque Diis proximum, quod nos ſecundum diximus, ſecundo loco honorandum eſſe, adjicit.

—DE-

aut ad Chilonis præceptum illud, τὴν γλῶτταν μὴ προτρέχειν τοῦ νοῦ. ap. Laert. 1. 70.

42 εἰθίσθαι] Edidit Curter. εἰθισθῆναι, pro quo Editor Cant. ἐθισθῆναι, nobis verò loco aptius viſum eſt εἰθίσθαι, quod auctoritate MS Med. Coll. Gud. & MSS Gall. recepimus.

43 ὃ ἔφαμεν δεύτερον εἶναι] Editt. priores pro δεύτερον exhibent

ἀγϛί-

— ΕΠΕΙΘ' ΗΡΩΑΣ ΑΓΑΥΟΥΣ.

Οὗτοι ἦσαν τὸ μέσον γένος τῶν λογικῶν οὐσιῶν, οἱ μετὰ Θεοὺς τοὺς ἀθανάτους τὴν ἐφεξῆς πληροῦντες χώραν προηγοῦνται τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ συνάπτουσι δι' ἑαυτῶν τὰ ἔσχατα τοῖς πρώτοις. Τούτοις οὖν, ὡς δευτέροις, τὴν δευτέραν τιμὴν ἀποδιδόναι χρὴ, προσυπακούοντας καὶ ἐπ' αὐτῶν τὸ ΤΙΜΑ ΝΟΜΩ ΩΣ ΔΙΑΚΕΙΝΤΑΙ. Ἡ γὰρ ὅλη δύναμις τῆς τιμῆς ἐν τῇ γνώσει τῆς οὐσίας τῶν τιμωμένων κεῖται, ἀφ' ἧς καὶ τὸ τῶν δεόντων εἰπεῖν τι, ἢ πρᾶξαι, πρὸς τὰ τιμώμενα εὖ καὶ καλῶς ἐξευρίσκεται. Πῶς γὰρ ἂν διαλεχθείη τις οἷς ἀγνοεῖ; Πῶς δὲ δῶρον προσάξει τούτοις, ὧν τὴν ἀξίαν οὐκ οἶδεν; Ἡ πρώτη οὖν καὶ ὄντως τιμὴ, καὶ ἐπὶ τῶν ΑΓΑΥΩΝ ΗΡΩΩΝ, ἐστὶν ἡ τῆς οὐσίας αὐτῶν καὶ τῆς τάξεως γνῶσις, καὶ ἡ τῆς παρεπομένης ἐνεργείας, καὶ εἰς τόδε τὸ Πᾶν διατεινούσης συντελείας, εἴδησις. Συμμέτρως δὲ καὶ ταῖς οὐσίαις ἐπὶ πάντων ποιεῖσθαι δεῖ τὴν τιμήν· τοῦτο δὲ ἀπὸ τῆς περὶ αὐτὰς ἐπιστήμης παραγίνεται. Ὅταν γὰρ, ὡς ἕκαστα φύσεως ἔχει, καὶ τάξεως, διαγνῶμεν, τότε καὶ ἑπομένως τῷ νόμῳ τὴν τιμὴν αὐτοῖς ἀποδώσομεν. Τιμήσομεν δὲ οὐδὲν τῶν χειρόνων τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας, ἀλλὰ μένα προηγουμένως μὲν τὰ φύσει κρείττονα, καὶ τὰ ἴσα δὲ, ἀρετῆς ὑπεροχῇ κοσμηθέντα. Ἔστι δὲ τῶν φύσει κρειττόνων πρώτιστος, καὶ ἄριστος, ὁ δημι-

ἀγγελικὸν, quod tamen ante dictum non apparet. Atqui ἥρωες (inquit Davis.) *nominantur, qui iidem ſunt, atque ἄγγελοι.* Sunt, fateor, re quidem iidem, ſed non nomine, de quo tantùm nunc quæritur. Nos autem hoc dubium abſtulimus ope MS Med. Coll. Gud., in quo lectum invenimus ὃ ἔφαμεν δεύτερον, quod omnino

4

—DEINDE HEROAS ILLUSTRES.

Hi ſunt medium illud genus entium rationalium, qui ſecundum a Diis Immortalibus locum occupantes humanam Naturam præcedunt, primiſque ultima interventu ſuo connectunt. His igitur, ut ſecundis, ſecundum honorem tribuere debemus, de iis quoque intelligentes illud, HONORA, UTI LEGE SUNT DISPOSITI. Tota enim virtus honoris poſita eſt in naturæ eorum, qui honorantur, cognitione; unde quid dicere, vel facere oporteat reſpectu eorum, quibus honor tribuitur, rectè & ordine deducitur. Quo enim pacto quis cum eis ſermonis commercium habeat, quos ignorat? Quomodo verò illis munera offeret, quorum dignitatem neſcit? Primus igitur, & verus honos erga ILLUSTRES etiam HEROAS eſt, ut eorum naturam ac ordinem ſciamus; atque ut inde ortas eorum operationes, quantumque ad univerſi hujus perfectionem conferant, intelligamus. Oportet verò & omnibus honorem exhibere ipſorum naturis congruum; hoc autem ab earum cognitione fit. Cum enim rerum ſingularum naturam & ordinem intellexerimus, tunc & honorem legi congruum eis tribuemus. At eorum nullum honore afficiemus, quæ humanâ Naturâ inferiora ſunt, ſed primariò ea ſola, quæ naturâ ſunt ſuperiora: quin & æqualia, modò eminenti virtute prædita ſint. Eorum verò, quæ naturâ præcellunt, prin-

omnino rectum judicamus; ſic enim Heroas in λοιπῶν generibus τὰ δεύτερα bis ſuprà appellavit; ſicque locus ipſe poſcere hîc videtur, ſc. ὃ ἔφαμεν δεύτερον, δευτέρως χρὴ τιμᾷν, itidem paulò inferiùs, τούτοις, ὡς δευτέροις, δευτέραν τιμὴν ἀποδιδόναι χρή.

ceps

δημιουργὸς Θεὸς, ἀσυγκρίτως τῶν πάντων προτιμώμενος. 44 Τῶν δὲ ἐν κόσμῳ πρῶτοι, οἱ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ μετ' αὐτὸν, ἀτρέπτως αὐτὸν νοοῦντες, καὶ ἀπαθῶς ἐνεικονιζόμενοι τὴν ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας εἰς αὐτοὺς καθιοῦσαν τῶν ἀγαθῶν μετουσίαν· οὓς ὁ παρὼν λόγος ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ προσεῖπεν, ὅτι οὐκ ἀποθνήσκουσιν, οὐδὲ ἀποβάλλουσι τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ὁμοίωσιν, ἀλλ' ἀεὶ καὶ ὡσαύτως ἐν αὐτῇ διατελοῦσι. Μέσοι δὲ οὐσίᾳ, καὶ τιμῇ, οἱ νῦν λεγόμενοι ΗΡΩΕΣ ΑΓΑΥΟΙ, ἀεὶ μὲν νοοῦντες τὸν δημιουργὸν, καὶ τῇ παρ' αὐτοῦ εὐζωΐᾳ καταλαμπόμενοι, οὐχ ὡσαύτως δὲ, οὐδὲ ἀτρέπτως. Ἐν γὰρ τῷ μέσως ἡνῶσθαι πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τροπὴν ἀκάκιωτον ἐπιδεχόμενοι, ἄλλοτε ἄλλαις ἐπιβολαῖς περὶ αὐτὸν χορεύουσι, καὶ τὴν ἀμετάβλητον καὶ 45 ἡνωμένην

44 *τῶν δὲ ἐν κόσμῳ*] Ita rectè MS Med. Coll. Gud. pro *ὡς δὲ ἐν κόσμῳ*, quod exhibent Editt. priores. Vult enim *ἀθανάτους θεοὺς*, uti mox ſequitur, quos ſæpe appellat *τῶν ἐγκοσμίων πρώτους*, & *τὰ ἐν κόσμῳ πρῶτα*.

45 *ἡνωμένην θεωρίαν— πεπληθυσμένῃ γνώσει —*] Obſcuriores paulo ſunt hæ phraſes; per quas tamen Hierocles, ut opinor, id tantùm, quod ſuprà planiùs dixerat (nempe, Deos Immortales *ἀεὶ ὡσαύτως νοεῖν τὸν Θεὸν*, Heroas verò, *ἄλλοτε ἄλλως*) vocabulis hîc à Pythagoreorum de numeris doctrinâ traductis exprimere voluit; quippe Pythagorei rerum naturas & poteſtates per numerorum inter ſe vim & proportionem *συμβολικῶς* metiebantur, atque adeo rem quamlibet, quo propiùs longiúſve ab *ἀρχῇ*, ſeu Monade, abeſſet, eo plùs minúſve perfectionis obtinere judicabant; Hierocles igitur Deos hoſce cœleſtes, qui ad primam cauſam, Monadem ſc. (nam *Μονὰς ὁ Θεὸς*) *ἀμέσως* accedunt, dicit cognitionem ejus habere *ἡνωμένην*, id eſt, *μοναδικὴν*, ſeu (ut inquit Proclus) *μονοειδῆ*, unimodam ſc., & perfectam, *ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσαν*: Heroas verò in æthere longiùs diſtantes, ad quos cognitio iſta per intermedios Deos *διεξοδικῶς* derivatur, eam non ampliùs *ἑνοειδῆ* habere, ſed (ſecundùm numerorum analogiam, ab Henade in *πλῆθος* procedentium) *πεπληθυσμένην*, i. e. (ut ait Proclus) *πολυειδῆ καὶ πολυμετάβολον*, multimodis ſc. variatam, & multipliciter mutabilem, *ἄλλοτε ἄλλην*,

ceps & optimus eſt Deus Opifex, omnibus citra comparationem honore præferendus. Mundanorum verò primi ſunt ii, qui ab ipſo, & poſt ipſum, conſtituti, immutabili ejus cognitione fruuntur, & ab affectibus puram retinent bonorum ab Opifice cauſâ impreſſam ſibi imaginem; quos IMMORTALES DEOS ideo appellavit Carmen, quod nunquam moriuntur, neque ſimilitudinem Dei amittunt, ſed in eâ ſemper, & eodem modo perſeverant: illi autem naturâ & honore medii ſunt, qui nunc dicuntur HEROES ILLUSTRES, qui Opificem quidem ſemper norunt, vitæque felicitate ab eo illuſtrantur, non eodem tamen modo, neque immutabilitèr. Ex eo enim, quòd mediatè cum Deo conjungantur, & converſionem vitii expertem obtinentes modò his modò illis circa eum motibus

ἄλλην, incertam utique & imperfectam. Hoc autem Hierocles iterum in Lib. de provid. ap. Phot. Cod. 251. explicatiùs repetit his verbis, τὸ μὲν ἀεὶ νοεῖν τὸν Θεὸν, καὶ ἡνωμένην αὐτοῦ γνῶσιν ἔχειν, τοῖς οὐρανίοις πρόσεστι· τὸ δὲ ἀεὶ μὲν, διεξοδικῶς δὲ, τοῖς αἰθερίοις ὑπάρχει. Quibus mox ſubjungit, τὴν νόησιν ἑνιαίαν eſſe τῶν οὐρανίων, τὴν δὲ ἐν τάξει πληθυνομένην γνῶσιν τῶν αἰθερίων. Hæc verò vocabula in hunc ſenſum tralata ſæpe uſurpant Platonici, præſertim Proclus in Platonis Timæum, qui in pag. 8. hanc iſtius uſûs rationem reddit, ἐν τοῖς αἰτιωτέροις ἀεὶ καὶ θειοτέροις συνέσταλται τὸ πόσον, καὶ ἠλάττωται τὸ πλῆθος, ὑπερβάλλει δὲ ἡ δύναμις· καὶ ἔστι τοῦτο δόγμα τῶν Πυθαγορείων, παρ' οἷς ἡ τριὰς σεμνοτέρα τῆς τετράδος, καὶ ἡ τετρὰς τῆς δεκάδος, καὶ πάντες οἱ εἴσω τῆς δεκάδος τῶν μετ' αὐτήν· καὶ ἁπλῶς ὁ ἐγγύτερος τῆς ἀρχῆς ἀρχικώτερός ἐστι, τὸ δὲ ἀρχικώτερον δυνατώτερον. ἐπείπερ ἡ πᾶσα δύναμις ἐν τῇ ἀρχῇ προείληπται, καὶ παρὰ τῆς ἀρχῆς δίδοται τοῖς ἄλλοις. —— ἐπεὶ δὲ μονὰς ἡ ἀρχὴ, τὸ μοναδικώτερον κρεῖττον, καὶ δυνατώτερον τῶν πεπληθυσμένων, καὶ μᾶλλον τῆς αἰτίας ἀφισταμένων. Cæterùm notat hîc porro Hierocles, Heroas hanc ſuam γνῶσιν πεπληθυσμένην ad tertium quoque genus τῶν λογικῶν, animas ſc. humanas, gradatim tranſmittere, atque ita ſuo interventu primum genus ab ultimo ſecernere ſimul & connectere; quod & ſuperiùs dixerat in pag. 20. medium ſc. genus τῇ δι' ἑαυτοῦ μεσότητι τὰ ἄκρα πρὸς

μένην θεωρίαν τῶν πρώτων τῇ ἑαυτῶν πεπληθυσμένῃ γνώσει διαιροῦσί τε ἅμα καὶ συνάπτουσι, τὰ πέρατα τῆς ἐκείνων [46] ἐποπτείας ἀρχὰς τῆς ἑαυτῶν ποιούμενοι μυήσεως. [47] Οἱ δὴ καὶ εἰκότως ΑΓΑΥΟΙ ΗΡΩΕΣ λέγονται· ΑΓΑΥΟΙ μὲν, ὡς ἀγαθοὶ ὄντες, καὶ φωτεινοὶ ἀεὶ, καὶ μήτ᾽ ἐν κακίᾳ, μήτ᾽ ἐν λήθῃ ποτὲ γινόμενοι· ΗΡΩΕΣ δὲ, [48] ὡς ἔρωές τινες ὄντες, καὶ ἔρωτες, οἷον ἐρωτικοὶ καὶ διαλεκτικοὶ ἐρασταὶ τοῦ Θεοῦ, αἴροντες ἡμᾶς καὶ κουφίζοντες πρὸς τὴν θείαν πολιτείαν ἀπὸ τῆς ἐν γῇ διατριβῆς. Τοὺς δὲ αὐτοὺς καὶ Δαίμονας ἀγαθοὺς καλεῖν ἔθος, ὡς ἴντας δαήμονας καὶ ἐπιστήμονας τῶν θείων νόμων. Ἔστι δὲ ὅτε καὶ Ἀγγέλους, ὡς ἐκφαίνοντας καὶ διαγγέλλοντας ἡμῖν τοὺς πρὸς εὐζωΐαν κανόνας. Πολλάκις δὲ καὶ ταῖς τρισὶν ἐπινοίαις χρώμενοι τὸ πλάτος τοῦ μέσου γένους εἰς τρία τέμνομεν, καὶ τὸ μὲν προσεχὲς τοῖς οὐρανίοις καλοῦμεν Ἀγγέλους·

τὸ

πρὸς ἄλληλα συνάπτειν, ὥστε τὸ πᾶν τῆς λογικῆς δημιουργίας αὐτὸ ἑαυτῷ συνδεδέσθαι καλῶς. Atque ſic fere dicit Proclus, τὰ δεύτερα τοῖς πρὸ αὐτῶν κατὰ τὴν ἀδιαίρετον πρόοδον ἕπεσθαι, colligata ſc. quaſi catenâ quâdam cœlitùs demiſſâ, quam χρυσῆν ὄντως σειρὰν vocat, in Plat. Timæ. p. 289.

[46] ἐποπτείας —— μυήσεως—] Hierocles alterâ hîc ſimilitudine ab Eleuſiniis Myſteriis ſumtâ oſtendit, quantum inter Deorum & Heroum γνῶσιν interſit; Deos ſc., Ἐπόπτῶν inſtar habentes, ad intimam perfectamque Supremi Dei notitiam admitti, cùm Heroes gradu iis inferiores μυστῶν tantùm, ſeu recens initiatorum, locum occupent. Dacerius hîc quidem in Notis pronunciat, hunc locum *ex omni Philoſophiâ difficillimum* eſſe; quem cùm Interpretum nemo intellexerit, à ſe primo feliciter enodatum gloriatur; & tamen (quod mireris) in hâc ſolum ſimilitudine, ubi nil difficile, explicandâ totus eſt, ſuperiora verò illa, in quibus ſita eſt difficultas, intacta prorſus ſilentio præterit.

[47] οἱ δὴ] Sic e Codice ſuo edidit Curter.; qui tamen conjectans in margine poſuit ὦ, quam ejus conjecturam recepit Editor Cant., ſc. ὦ δὴ, *quam ob cauſam*, uti vertit Aurispa, ut ſic referatur ad præcedentia. At cùm in illis Heroum τάξις tantùm, non autem nominis ratio declaretur, ſed potiùs

motibus choros agitant, & immutabilem unitamque primorum contemplationem ſuâ multiplicatâ cognitione ſeparant ſimul & conjungunt, dum illorum inſpectionis ultima ſuæ initiationis principia faciunt. Qui quidem & (ἀγαυοὶ Ηρωες) ILLUSTRES HEROES meritò appellantur; (ἀγαυοὶ) ILLUSTRES ſc., ut qui (ἀγαθοὶ) BONI, & (φωτεινοὶ) LUCIDI ſemper ſint, atque nec vitio, nec oblivione unquam laborent; (Ηρωες) HEROES autem, ut qui ἔρωες quidam, & ἔρωτες ſint, quaſi amatorii, & dialectici Dei amatores, qui à terreno hoc incolatu nos attollunt, & ad divinam Politiam evehunt. Moris verò eſt, eoſdem etiam (Δαίμονας) Dæmonas bonos vocare, ut qui (δαήμονες) ſcientes, & periti divinarum Legum ſint: aliquando autem & (Αγγέλυς) Angelos, quòd vitæ felicis regulas nobis oſtendant, & διαγγέλλυσι) annuntient. Sæpe verò triplici etiam notione utentes totum iſtud medium genus in tria diſpertimus, atque id, quod proximum eſt cœleſtibus, ANGELOS nuncupamus;

potiùs in ſequentibus, nos Codicis verba retinenda eſſe duximus.

[48] ὡς ἔρωές τινες ὄντες, καὶ ἔρωτες] Ita MS M. Coll. Gud. At è ſuo Codice edidit Curter. ἔρωτές τινες ὄντες, καὶ ἥρωες. Editor verò Cant., more ſuo, ex Curterii conjecturâ temerè inſeruit ἔρωτές τινες ὄντες, καὶ εἴροντες, neglectis prorſus Codicibus, & malè, ut opinor, participium εἴροντες cum nomine ἔρωτες jungens. E Codicibus verò exploranda eſt hæc res; atque in tam incertâ, malui MS Medic. lectionem, ἔρωές τινες ὄντες, καὶ ἔρωτες, in quâ ineſſe videtur Platonis in Cratylo duplex vocis Ηρωες etymon, ſc. ἔρωες, quòd εἴρειν (ſeu ἐρεῖν) & ἐρωτᾷν ἱκανοὶ ſint, atque ἔρωτες, quòd ἐρωτικοὶ. Attamen vox αἴροντες, quæ mox ſequitur, tertium planè in his etymon poſtulare videtur: ſic fortaſſe, ἔρωές τινες ὄντες, καὶ αἴρωες (ſeu ἥρωες) ut in ἔρωες duplex ſit etymon, ab ἐρᾷν & ἐρωτᾷν, ſc. οἷον ἐρωτικοὶ, καὶ ἐρωτηματικοὶ, ſeu διαλεκτικοὶ; tertium verò in αἴρωες (vel ἥρωες, vel ἀέρωες) ſc. οἷον αἴροντες, ἡμᾶς, καὶ κουφίζοντες. Ita ferè Etymon. Magn., Ηρωες, ἀπὸ τῶν ἐρώτων, ἢ, ἀπὸ τῆς ἐρωτήσεως, ἢ, παρὰ τὸ ἀέρω, τὸ κουφίζω. Ego verò in loco tam ambiguo nil temerè ſtatuendum eſſe arbitror.

τὸ δὲ τοῖς ἐπιγείοις συναπτόμενον, ΗΡΩΑΣ· τὸ δὲ ἐξ ἴσου τῶν ἄκρων ἀμφοτέρων ἀπέχον, Δαίμονας· ὥσπερ πολλαχοῦ ποιεῖ Πλάτων. Ἔνιοι δὲ ὅλον τὸ μέσον γένος ἑνὶ τῶν τριῶν προσαγορεύουσιν ὀνόματι, Ἀγγέλους πάντας λέγοντες, ἢ Δαίμονας, ἢ ΗΡΩΑΣ, δι' ἃς εἴπομεν αἰτίας· ὥσπερ καὶ νῦν τὸ μέσον γένος πᾶν ΗΡΩΑΣ ΑΓΑΥΟΥΣ εἶπεν, οὕτως ἔχοντας πρὸς τὸ πρῶτον γένος, ὡς αὐγὴ πρὸς πῦρ, καὶ ὡς παῖς πρὸς πατέρα. Ὅθεν καὶ Θεῶν παῖδες οἱ ΗΡΩΕΣ εἰκότως ἐπιφημοῦνται, οὐκ ἐκ θνητῆς συνουσίας αὐτοὶ [49] γεννώμενοι, ἀλλ' ἐκ τῆς μονοειδοῦς αὐτῶν αἰτίας προϊόντες, οἷον φῶς τῇ οὐσίᾳ τοῦ φωτεινοῦ σώματος σύνδρομον· φῶς δὲ [50] ὕπαιθρον καὶ καθαρὸν, μεθ' ὃ ἐπινοεῖται τὸ ἐν σκιᾷ φῶς, καὶ τὸ ὑποσυμμιγὲς σκότῳ γινόμενον· πρὸς ὃ τὴν ἀναλογίαν ἔχει τὸ τρίτον καὶ ἀνθρώπινον γένος, τῷ εἰς κακίαν ποτὲ καὶ λήθην ἐπιρρεπὲς εἶναι, ὅτε καὶ τοῦ ἀεὶ νοεῖν τὸν Θεὸν ἀφίσταται· ἄνθρωπος, τῶν μὲν ἀεὶ νοούντων ἀπολειπόμενος τῷ ποτὲ μὴ νοεῖν, τῶν δὲ ἀλόγων ἀναβεβηκὼς τῷ ποτὲ νοεῖν, [51] καὶ πρὸς τὴν θείαν ἐπιστήμην ἀνακαλεῖσθαι, ὅτε καὶ τῷ θείῳ συντάττεται χορῷ τὸν ὑλικὸν [52] φθόνον ἀποφυγὼν, καὶ τὴν θνητὴν

49 *γεννώμενοι*] Sic è MS Med. Coll. Gud. recepimus ; quod melius planè eſt, quàm *γινόμενοι*, quod habent Editt. priores ; atque ſic vertit Auriſpa, *geniti*. At quod dicit Hier., *οὐκ ἐκ θνητῆς συνουσίας*, de utroque parente eſt intelligendum ; aliter enim Platoni contradiceret, dicenti, *πάντες γεγόνασιν, ἐρασθέντες, ἢ Θεὸς θνητῆς, ἢ θνητὸς Θεᾶς*, in Cratylo, Socrati quoque, cujus, in Apol. ap. Plat. Sect. 10. hæc ſunt verba, *οἱ Δαίμονες θεῶν παῖδές εἰσι νόθοι τινὲς, ἢ ἐκ νυμφῶν, ἢ ἔκ τινων ἄλλων.*

50 *ὕπαιθρον*] Hujus loco MS M. Coll. Gud. habet *γυμνὸν*, ſed non mutato opus eſt.

51 *καὶ πρὸς τὴν θείαν*] Addidit hîc Editor Cant. *ποτὲ* ante *πρὸς* è MS Med. Coll. Salvini apud Dacer.;

mus; quod autem terrenis conjungitur, HEROAS; quod verò ex æquo diſtat ab utroque extremo, DÆMONAS; ſicut Plato ſæpe facit. Nonnulli autem totum hoc medium Genus uno è tribus nomine nuncupant, eoſque omnes vocant ANGELOS, aut DÆMONAS, aut HEROAS, propter ſupradictas rationes; quemadmodum & nunc Carmen medium genus univerſum HEROAS ILLUSTRES appellat, qui ſe ita ad primum genus habent ut ſplendor ad ignem, & ut filius ad Patrem; Unde & Deorum filii meritò prædicantur HEROES; ut qui non ex Mortalium coitu geniti ſint, ſed ex uniformi ipſorum causâ prodierint, tanquam Lux corporis lucidi ſubſtantiam comitans: Lux vero ſerena, & pura; poſt quam conſideranda venit Lux adumbrata & tenebricoſa; cujus lucis rationem tertium humanumque genus in hoc habet, quòd in vitium aliquando atque oblivionem prolabatur; unde & à continuâ Dei Intelligentiâ homo diſcedit; qui quidem iis, qui ſemper intelligunt, eo eſt inferior, quòd aliquando non intelligat; brutis autem ſuperior, quòd aliquando intelligat, & ad divinam Scientiam revocetur; quando & evitatâ materiali corruptione, excuſſoque Mortalium affectu, divino Choro adjungitur. Tunc

E igitur

Dacer.; at eo repetito non eſt opus, retineo igitur lectionem veterem.

[52] φθόνον] Conjecit Curter. rectiùs hîc legendum eſſe φθόρον, & ſic vertit, *vitatâ mortali corruptione*; atque ita quidem φθόρον habet MS Med. Coll. Gud., adeò ut ὑλικὸς φθόρος idem ſonet, quod ὑλικὸς μολυσμὸς in ſequentibus. Sed Hierocles hîc, ut notat Editor Cant., reſpicere videtur ad illa Platonis verba in Phædro p. 247, φθόνος ἔξω χορῦ τῦ θείου ἵϛαται. At ibi Plato voce φθόνος communi planè in ſenſu uti videtur; quamobrem igitur Hierocles hoc ei epitheton

θνητὴν προσπάθειαν ἀποσεισάμενος. Τότε οὖν καὶ τιμῆς ἄξιος παρ' ἡμῶν ὁ τῆς θείας ἀποδοχῆς ἠξιωμένος, ὡς τὸ τῆς φύσεως ἴσον τῇ τοῦ κρείττονος μετουσίᾳ κοσμήσας. Προσήκει γὰρ τιμᾷν τῷ ἐραστῇ τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ ὁπωσοῦν ὡμοιωμένα αὐτῷ, εἴτε ἐξ ἀϊδίου τὴν ὁμοίωσιν εἴη κεκτημένα, εἴτε ἀπό τινος χρόνου τυγχάνοι ταύτην ἀσκήσαντα· οἷοί εἰσιν οἱ ἀρετῇ διενεγκόντες ἄνθρωποι, περὶ ὧν ἐξῆς ὁ παρὼν λόγος νομοθετεῖ.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΚΑΤΑΚΘΟΝΙΟΥΣ ΣΕΒΕ ΔΑΙΜΟΝΑΣ ΕΝΝΟΜΑ ΡΕΖΩΝ.

Τὰς ἀνθρωπίνας ψυχὰς ἀληθείᾳ καὶ ἀρετῇ κοσμηθείσας ΔΑΙΜΟΝΑΣ καλεῖ, ὡς δαήμονας, καὶ ἐπιστήμονας. Εἶτα χωρίζων αὐτὰς τῆς φύσεως ΔΑΙΜΟΝΩΝ, οἳ τὸ μέσον γένος πληροῦσι,[53] ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΥΣ προσεῖπεν, ὡς δυναμένας ἐπὶ γῆς πολιτεύεσθαι, καὶ γήϊνα σώματα ἐπεισιέναι, καὶ κατὰ γῆς οἰκεῖν· ἵνα, τῷ μὲν ΔΑΙΜΟΝΑΣ εἰπεῖν, χωρίσῃ τῶν φαύλων καὶ ἀνεπιστημόνων ἀνθρώπων, ὡς

ton, ſc. ὑλικὸν, daret, reſtat quærendum. Loquitur hîc Hierocles de tertio genere τῶν λογικῶν, de animabus ſc. humanis, quas ποτὲ νοεῖν, ποτὲ μὴ νοεῖν Θεὸν, dicit; nempe, Deum cognoſcunt, dum extra corpora in æthere verſantur, obliviſcuntur autem, cum ἔξω θείου χοροῦ deſcendunt, & in corporibus vitam degunt: has tamen humanas animas tunc etiam brutorum animabus eo dicit excellere, quòd corporibus liberatæ ad Dei cognitionem reverti poſſint, atque Divino Choro rursùm adjungi, cùm ὑλικὸν φθόνον effugerint; adeo ut per ὑλικὸν φθόνον idem velle videatur, quod per ὑλικὴν ἀλογίαν in procemio, quam τὴν τοῦ σώματος ἀφροσύνην vocat Plato in Phædone, c. 10. Atque ita fere Proclus in Plat. Timæ. vocem φθόνος explicat, φθόνος γε μὴν καὶ ἡ ἔνδεια αὐτὴ τῶν ἀγαθῶν, —— ὥσπερ οὖν εἴ τις ἔλεγεν ἔνδειαν νοῦ, τὸν φθόνον, pag. 110. Ita ut hîc φθόνος denotet rationis indigentiam in materiâ.

[53] καταχθονίους προσεῖπεν, ὡς δυναμένας

igitur is quoque dignus eſt, qui a nobis honoretur, quem Deus admittere non eſt dedignatus, ut qui Naturam noſtræ æqualem præſtantioris participatione exornaverit. Conſentaneum enim eſt, ut is, qui Deum amat, illa etiam, quæ ei quomodocunque ſimilia ſunt, honoret, ſive eam ſimilitudinem ab æterno poſſederint, ſive per exercitationem ab aliquo tempore hanc acquiſiverint; quales ſunt illi homines, qui virtute excelluerunt; de quibus in ſequentibus Carmen præcipit;

COLE ETIAM TERRENOS DÆMONAS LEGITIMA FACIENS.

Humanos animos veritate & virtute ornatos vocat DÆMONAS, quaſi (δαήμονας) ſcientes & intelligentes. Porro autem eos ab illis ſecernens, qui naturâ DÆMONES ſunt, atque medium genus adimplent, TERRENOS appellat, ut qui in terris verſari, terrenaque corpora induere, & terram incolere poſſint; adeo ut DÆMONAS vocando, eos à pravis atque ſtolidis hominibus ſejungat, quip-

δυναμένας ἐπὶ γῆς πολιτεύεσθαι] Dacerius hic (præeunte Salmaſ. in Præf. ad Ceb. Tab.) Hieroclem reprehendit, quòd καταχθονίους & ἐπιχθονίους eoſdem fecerit, cùm καταχθόνιοι idem ſonet, ac ὑποχθόνιοι, quo ſignificantur (ut inquit Salmaſ.) *Dii manes ſub terrâ degentes*. Attamen ambo fatentur Hieroclem rectè vocem καταχθονίους Pythagoreorum doctrinæ accommodaſſe; quod nobis in præſenti ſufficit. Nec ſanè video, cur καταχθόνιος æquè ac χθόνιος (ubi res poſtulat) non idem ſonet, atque ἐπιχθόνιος. Ita Heſych. χθόνιος, ἐπίγειος, quin & illos Deos, quos Porphyrius ex Oraculis appellat χθονίους & ἐπιχθονίους, oppoſitè ad ὑποχθονίους, Euſebius repetens vocat περιγείους καὶ καταχθονίους (Præp. Ev. 4. 9. & 5. 2.) adeo ut in hoc vocis καταχθόνιος ſenſu Hierocles præeuntem ſibi Euſebium habuerit.

ὡς ἀδαημόνων τινῶν, καὶ οὐ ΔΑΙΜΟΝΩΝ· τῷ δὲ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΥΣ προσθεῖναι, διαστήσῃ τῶν ἀεὶ δαημόνων, καὶ ἐπιστημόνων ἀεὶ, καὶ ἐπὶ γῆς πολιτεύεσθαι μὴ πεφυκότων, μηδὲ γηΐνοις συζῆν σώμασιν. Ἡ γὰρ τοῦ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΥ ΔΑΙΜΟΝΟΣ πρόσρησις οὐδενὶ ἄλλῳ προσήκει, ἢ τῷ φύσει μὲν ὄντι ἀνθρώπῳ, σχέσει δὲ γινομένῳ [54] ΔΑΙΜΟΝΙ· ἐπειδὴ τὸ τρίτον γένος χθόνιον ἰδίως λέγεται. ὡς ἔσχατον ἐν λογικαῖς οὐσίαις, καὶ ΧΘΟΝΙΑΣ ζωῆς ἐπιστρεφόμενον. Τὸ γὰρ πρῶτον οὐράνιον ἦν, καὶ τὸ μέσον αἰθέριον. Πάντων οὖν ἀνθρώπων [55] ὄντων κατὰ τοῦτο ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΩΝ λογικῶν, οὐ πάντων δὲ δαιμόνων, οὐδὲ σοφῶν, εἰκότως ἐπισυνάψας εἶπε ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΥΣ ΔΑΙΜΟΝΑΣ τοὺς σοφοὺς ἀνθρώπους. Οὔτε γὰρ πάντες ἄνθρωποι σοφοί εἰσιν· οὔτε πάντες οἱ σοφοὶ, ἄνθρωποι. Ἀλλὰ καὶ Ἥρωες ἀγαυοὶ, καὶ ἀθάνατοι Θεοὶ, φύσει κρείττονες Ἀνθρώπων ὄντες, σοφοί τέ εἰσι καὶ ἀγαθοί. Τοὺς οὖν τοῖς θείοις γένεσι συντεταγμένους ἀνθρώπους ΣΕΒΕΙΝ ὁ λόγος παραινεῖ, τοὺς ἰσοδαίμονας, καὶ ἰσαγγέλους, καὶ τοῖς ΑΓΑΥΟΙΣ ΗΡΩΣΙΝ ὁμοίους. Μὴ γὰρ [56] φαῦλόν τι δαιμόνων γένος ὑπολάβωμεν

54 Δαίμονι] Editor Cantab. hîc poſt Δαίμονι hæc addidit, καὶ δαήμονι τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπιστήμονι, è MSS Gallicis, atque MS Medic. ap. Dacerium; atqui illa non agnoſcit MS Med. Coll. Gud., nec Lib. Renaud. ap. Dacer., atque ſatis commodè retineri potuit (his excluſis) lectio, quam è ſuo Codice edidit Curter., idque, ut opinor, meliùs: nam fruſtrà repeti videtur δαίμονος etymon, quod paulò ſuprà bis poſitum fuerat; nec omnino aptè dicitur δαίμονι, καὶ δαήμονι——, cùm rectius certè fuiſſet, δαίμονι, ὡς δαήμονι——, ut in locis ſuprà dictis.

55 ὄντων κατὰ τοῦτο καταχθονίων λ.] MS M. Coll. Gud. habet hîc,

pe qui non DÆMONES, ſed (ἀδαήμονες) inſcientes quidam ſint: TERRENOS autem addendo, ab iis diſcernat, qui (δαήμονες) ſcientes ſemper, & ſemper intelligentes ſunt, & quorum ita comparata eſt natura, ut nec terram incolere, nec in terrenis corporibus vitam degere poſſint. Nulli enim alii convenit TERRENI DÆMONIS appellatio, quam ei, qui naturâ homo eſt, habitu verò factus DÆMON, Deique cognitione & ſcientiâ præditus; quandoquidem tertium genus terrenum propriè dicitur, ut quod entium rationalium ultimum ſit, atque terrenæ vitæ addictum, (primum enim cœleſte eſt, medium autem æthereum,) cùm omnes igitur homines in hoc ſint TERRENI rationales, non omnes tamen DÆMONES, neque ſapientes, meritò hæc conjungens, ſapientes homines vocavit TERRENOS DÆMONAS. Neque enim omnes homines ſapientes ſunt; neque omnes ſapientes, homines: ſed etiam ILLUSTRES HEROES, et IMMORTALES DII, qui naturâ præſtant hominibus, et ſapientes ſunt, et boni. Carmen igitur nos jubet homines divinis generibus conjunctos colere, ut qui DÆMONIBUS et Angelis pares, atque ILLUSTRIBUS HEROIBUS ſimiles ſint. Ne putemus enim Carmen hic malum aliquod Dæmonum genus honorandum

 eſſe

hîc, κατὰ τῦτο χθονίων ὄντων λογικῶν, omiſſis illis, ὡς τρίτων in Editt. prior., idque rectè, ut mihi videtur; nam homines non ſunt καταχθόνιοι, quatenus ſunt τρίτοι λογικοὶ, ſed quatenus χθονίας ζωῆς ἐπιστρέφονται. Habet etiam δαημόνων, ſed retineo δαιμόνων, nam ipſa Carminis verba hîc repetere videtur; lego igitur ὄντων κατὰ τῦτο καταχθονίων λογικῶν, ὠ πάντων δὲ δαιμόνων.

56 φαῦλόν τι δαιμόνων γένος.] Defuit in Editt. prioribus vox δαιμόνων.

λάβωμεν εἰσηγεῖσθαι δεῖν τιμᾶν, ὡς ἄν τῳ δόξειεν ὑπὸ τῆς συνηθείας [57] τὴν λέξιν ἐμφαίνειν. Ὅλως γὰρ τὰ χείρονα τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας οὐ καθήκει τιμᾶν τῷ ἐρωτικῶς ἔχοντι τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀξίας ᾐσθημένῳ. Ἀλλ' οὐδὲ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον μετὰ τὰ κρείττονα τιμήσομεν, ἐὰν μὴ τοῖς κρείττοσιν ὡμοιωμένος ᾖ, καὶ τῷ θείῳ χορῷ συμφερόμενος. Τίς οὖν ἡ τιμὴ καὶ τούτων; Τὸ ΕΝΝΟΜΑ ΡΕΖΕΙΝ, φησί· Τοῦτο δέ ἐστι, τὸ πείθεσθαι οἷς ἀπολελοίπασιν ἡμῖν παραγγέλμασι, καὶ ὡς νόμοις ἐμμένειν τοῖς ἐκείνων λόγοις, καὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν μετιέναι τοῦ βίου, ἣν ἐκεῖνοι διελθόντες οὐκ ἐφθόνησαν ταύτης ἡμῖν μεταδοῦναι, ἀλλ' ὥσπερ τινὰ ἀθάνατον καὶ πατρῷον κλῆρον διηγωνίσαντο τοῖς μεταγενεστέροις διαφυλάξαι, τὰ στοιχεῖα τῶν ἀρετῶν καὶ ἀληθείας τοὺς κανόνας εἰς κοινὸν ὄφελος ἐν γράμμασι καταθέμενοι· οἷς τὸ πείθεσθαι, καὶ

ζῆν

δαιμόνων, quam nos, ut neceſſariam, auctoritate MS Medic. Coll. Gud. & MSS Gall., ſuffragante etiam Auriſpâ, recepimus: ne exiſtimemus, inquit Hierocles, Carmen per καταχθονίους δαίμονας nobis φαῦλόν τι δαιμόνων γένος colendum proponere. In hoc verò Hierocli conſentit Porphyrius, qui Dæmonum iſtorum φαύλων cultum penitùs repudiat, περὶ Ἀποχῆς 2. 39. & in Epiſt. ad Aneb. ap. Jamblic. Ed. Galæ. Hanc autem δαιμόνων diſtinctionem S. S. non agnoſcit, ſed, ut dicit Euſeb., πάντας εἶναι πονηρούς, atque adeo etymon hîc datum rejicit, τοὺς δὲ δαίμονας, οὐχ ἧπερ Ἕλλησι δοκεῖ, παρὰ τὸ δαήμονας εἶναι καὶ ἐπιστήμονας, ἀλλὰ παρὰ τὸ δειμαίνειν, ὅπερ ἐστὶ φοβεῖσθαι καὶ ἐκφοβεῖν, ὀνομάζεσθαι. Præp. Ev. 4. 5.

[57] τὴν λέξιν] Sc. καταχθονίους, quæ vox συνήθως idem ſonat, quod ἐπιχθονίους. Sic Pluto ab Homero (Il. Ι'. verſ. 457.) vocatur Ζεὺς καταχθόνιος, i. e. ὑποχθόνιος. Euſtath. Καταχθόνιος, κατὰ τῆς γῆς, ἢ, ὁ Ἅδης. Heſych. Hoc verò in ſenſu καταχθόνιοι δαίμονες ſunt φαῦλόν τι γένος. Monet igitur Hierocles καταχθονίους hîc non ita intelligi debere, ſed perinde quaſi dixiſſet, ἐπιχθονίους δαίμονας, ſc. ἀνθρωπίνας

eſſe docere, (ut cuipiam fortaſſe dictio hæc è communi uſu ſignificare videatur.) Non omnino enim convenit, ut is, qui Deum amat, et ſuam Dignitatem intelligit, ea honoret, quæ hominibus naturâ ſunt deteriora. Imo verò nec ipſos homines poſt præſtantiora illa honorabimus, niſi præſtantioribus ſimiles, divinoque choro conſociati ſint. Quinam igitur eſt Honos his quoque exhibendus? LEGITIMA, inquit, FACERE: hoc verò eſt, iis obedire præceptis, quæ illi nobis reliquerunt, et eorum dicta, tanquam Leges, obſervare, atque eandem vitæ viam ingredi, quam illi tranſegerunt, nobiſque monſtrare non dedignati ſunt: ſed operam ſedulò dederunt, ut hanc velut immortalem quandam paternamque hæreditatem poſteris conſervarent, virtutum elementa veritatiſque regulas in communem utilitatem ſcriptis mandantes; quibus obſequi, et congruentèr

θρωπίνας ψυχὰς, ἐπὶ γῆς πολιτεύεσθαι δυναμένας, & *καλὰ γῆς οἰκεῖν*, uti ſuprà dixerat. p.50. Sic eos, quos *ἐπιχθονίους* vocat Porphyrius (ap. Euſeb. pr. Ev. 4. 9.) *καταχθονίους* appellat Euſebius (5. 2.) oppoſitè ad *ὑποχθονίους*. Fruſtrà igitur Hieroclem hîc reprehendit Dacer. Hîc verò intactum præterire non poſſum gravem Editoris Cant. in notâ ad hunc locum errorem. *Salmaſius, inquit, in Præf. ad Ceb. Tab. negat Hieroclem καταχθονίους δαίμονας accipere de vivis & terram incolentibus divinis viris; verùm ipſa Hieroclis verba illum erroris arguunt.* Sed quænam, obſecro, verba? nulla enim profert; nec ſanè proferre potuit; nam rectiſſimè Salmaſius dixit Hieroclem per *καταχθονίους δαίμονας* velle piorum animas vitâ functorum; ſic enim in hâc ipſâ paginâ, eos vocat *τοὺς τοῖς θείοις γένεσι συντεταγμένους ἀνθρώπους*, poſt mortem ſc.; & paulò inferiùs dicit nos præceptis ab eis relictis obſequi debere, ac eandem vitæ viam inſiſtere, quam illi tranſegerant. Quin & in ſequentibus expreſsè eos vocat *τοὺς μεταλλαχότας τὸν βίον*, &, *τοὺς ἐκ τοῦ βίου ἀπελθόντας*. Mitto plura; atque hæc quidem juvenum tantùm gratiâ notavimus, ne illis fraudi eſſet hæc doctiſſimi viri temeraria nimis affirmatio.

ζῆν ἐπομένως, ἀληθεστέρα ἐκείνων τιμὴ γίνεται, ἢ εἴ τις χοὰς αὐτοῖς ἐπιφέρῃ πολυτελεστάτας, καὶ ἐναγίζῃ πλουσίως. Τοιαύτη μὲν ἡ τῶν Κρειττόνων τιμὴ, ἀπὸ τοῦ Δημιουργοῦ ἀρξαμένη, καὶ εἰς ἀνθρώπους τοὺς ἀγαθοὺς περατουμένη διὰ μέσων τῶν οὐρανίων καὶ αἰθερίων φύσεων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τῶν κατὰ τὸν βίον σχέσεων πλεῖστον δεῖ ποιεῖσθαι λόγον, οἷον πατέρων, καὶ συγγενῶν, (οἳ οὐ πάντως μέν εἰσιν ἀγαθοὶ, πάντως δὲ τὸ τίμιον ὡς πρὸς ἡμᾶς τῇ ἀξίᾳ τῆς σχέσεως κέκτηνται) τούτου χάριν ἐπήγαγε,

ΤΟΥΣ ΤΕ ΓΟΝΕΙΣ ΤΙΜΑ, ΤΟΥΣ Τ᾽ ΑΓΧΙΣΤ᾽ ΕΚΓΕΓΑΩΤΑΣ.

Τοὺς μὲν ἀγαθοὺς ἀνθρώπους, ὡς δαιμονίους καὶ θείους, σέβειν ὁ λόγος ὑπέθετο. ΤΟΥΣ δὲ ΓΟΝΕΑΣ, ΚΑΙ ΤΟΥΣ [58] ΕΓΓΥΣ ΤΟΥΤΩΝ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΑΣ, ὁποῖοί ποτ᾽ ἂν ὦσι, δι᾽ αὐτὴν τὴν τῆς σχέσεως ἀνάγκην, ΤΙΜΑΝ εἰσηγεῖται. Ὅπερ γὰρ ἡμῖν οἱ Κρείττονές εἰσι, κατὰ τὴν ἀΐδιον συγγένειαν, πατέρων μὲν τάξιν ἔχοντες, οἱ οὐράνιοι· συγγενῶν δὲ τιμίων, οἱ Ἥρωες· τοῦτο πρὸς τὸν θνητὸν βίον συντελοῦσιν ἡμῖν ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ, καὶ ΟΙ ΑΓΧΙΣΤΕΙΣ, οἱ ΕΓΓΥΤΑΤΑ ΓΟΝΕΩΝ ὄντες, καὶ διὰ τοῦτο τῇ μετὰ ΓΟΝΕΑΣ τιμῇ σεμνυνόμενοι. Πῶς οὖν καὶ τούτους ΤΙΜΗΣΟΜΕΝ; Ἆρα τὸν ἑαυτῶν βίον πρὸς τὴν ἐκείνων ἀπευθύνοντες γνώμην, ὥστε δοξάζειν

τε

58 ἐγγὺς] Habet hîc MS M. Coll. Gud. ἐγγύς τι, quod melius videatur; ſic Plato in Phædone, ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνάναι. At hîc fortaſſe ita ſcriptum erat pro ἔγγιστα, quod maximè placeret,

vitam ſuam inſtituere, verior eſt eorum cultus, quam ſi eis libamina quis offerat ſumptuoſiſſima, profuſéque parentet. Hujuſmodi igitur eſt Superis debitus honos; qui a Creatore incipiens in bonos homines per intermedia cœleſtia atque ætherea genera deſinit. Cùm verò et neceſſitudinum, quæ cum vivis intercedunt, præcipua ſit habenda ratio, nempe parentum, et cognatorum (qui licet omninò boni non ſint, omninò tamen neceſſitudinis causâ meritò apud nos ſunt in honore) idcirco adjicit,

HONORE ETIAM PARENTES PROSEQUERE, ET EOS QUI PROXIME COGNATI SUNT.

Carmen bonos viros, tanquam ſapientes et divinos, colere nobis præcepit, PARENTES verò, et eis NATURALI COGNATIONE PROXIMOS, qualeſcunque demum ſint, propter ipſam neceſſitudinem honorandos eſſe docet. Quod enim Superi nobis ſunt ſecundùm cognationem ſempiternam (Parentum locum occupantibus cœlitibus, propinquorum autem honorandorum Heroïbus) id ipſum nobis quod ad mortalem vitam ſunt Parentes, et Propinqui, qui Parentibus proximi ſunt, atque ideo proximo poſt parentes Honore proſequendi. Quomodo igitur hos quoque honorabimus? Num vitam noſtram ad illorum ſententiam ita compo-

ret, ſc. ἔγγιστα——τῇ συγγενείᾳ προσήκοντας. Ita ipſe Hierocles ap. Stobæ. Ecl. Eth. Serm. 77. οἱ συγγενεῖς ἔγγιστα, atque ipſum Carmen, ἄγχιστ' ἐκγεγαότες, i. e. οἱ ἐγγύτατα ὄντες, ut infrà dicitur.

nentes,

τε ταῦτα καὶ πράττειν, ἃ ἐκείνοις ἂν εἴη φίλα; Ἀλλ' οὕτως ἂν περιτραπείη ἡ τῶν ἀρετῶν ἄσκησις πρὸς κακίας σπουδὴν, εἰ τύχοιεν ὄντες πονηροὶ οἱ ΠΑΤΕΡΕΣ. Ἀλλὰ ΑΤΙΜΗΣΟΜΕΝ αὐτοὺς εἰς πάντα, διὰ τὴν τῆς κακίας κατάγνωσιν; Καὶ πῶς ἔτι τῷ παρόντι νόμῳ πειθόμεθα; Πῶς δὲ τὴν θεοειδῆ εἰκόνα τῶν ΓΟΝΕΩΝ, ἢ τὴν ἡρωϊκὴν τῶν ΑΓΧΙΣΤΕΩΝ ἔμφασιν, μὴ ΤΙΜΩΝΤΕΣ, οὐκ εἰς ἐκείνους ἀσεβήσομεν, οἷς τούτους ἐοικέναι φαμέν; καὶ οὕτως ἡ δοκοῦσα δι' ἀπειθείας ΓΟΝΕΩΝ ἀρετὴ ἡμῖν ἀσκεῖσθαι, εἰς μεῖζον κακὸν περιστήσεται, τὴν ἀσέβειαν. Πειθόμενοι δὲ πάντα ΓΟΝΕΥΣΙ, πῶς οὐ πάλιν τῆς εὐσεβείας ἀποπέσοιμεν, καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, εἰ τύχοιεν ἐκεῖνοι διὰ μοχθηρίαν τρόπου μὴ πρὸς τὰ ὄντως καλὰ παιδαγωγοῦντες ἡμᾶς; Εἰ μὲν γὰρ τοῦτο πάντως ἦν ἀληθὲς καὶ καλὸν, ὃ τοῖς ΓΟΝΕΥΣΙ παρίστατο, [59] σύμφωνος ἡ τῶν ΓΟΝΕΩΝ ΤΙΜΗ τῇ τῶν κρειττόνων ἐγίνετο. Εἰ δέ ἐστιν ὅτε τῶν θείων νόμων ἀνήκοός ἐστιν ἡ τῶν γονέων προαίρεσις, τί δεῖ ποιεῖν εἰς ἀντινομίαν ἐμπεσόντας τοιαύτην, ἢ τοῦτο, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων καθηκόντων, ἐκ περιστάσεως εἰς ἐναντίωσιν ἐλθόντων, προσήκει φυλάττειν; Μειζόνων γὰρ, καὶ ἐλαττόνων, προκειμένων καλῶν, τὰ μείζονα πρὸ τῶν ἐλαττόνων ποιεῖσθαι δεῖ, ὅταν μὴ ἀμφότερα ἐξῇ διασώζειν. Οἷον, καλὸν μὲν τῷ Θεῷ πείθεσθαι, καλὸν δὲ καὶ τοῖς ΓΟΝΕΥΣΙΝ. [60] Εἰ δὴ πρὸς

ταὐτὰ

[59] ζύμφωνος — ἐγίνετο] Editor Cant. è MSS Gall. pro ζύμφωνος repoſuit ζυμφώνως, cùm rectius planè ſit, ζύμφωνος ἐγίνετο, i. e. ὅμοιος. Heſych.; addidit etiam de proprio particulam ἂν ante ἐγίνετο, quæ ſatis commodè ſubaudiri poteſt; uti apud Atticos

nentes, ut ea quæ illis placent, nos et ſentiamus et faciamus? Ita vero exercitatio virtutis pervertatur in vitii ſtudium, ſi forte mali ſint Parentes. Numnam vero eis in omnibus, ob vitiorum odium, honorem denegabimus? Quomodo igitur huic legi amplius parebimus? Aut quî fiat, ut, dum divinæ in Parentibus imagini, aut Heroicæ propinquorum ſpeciei, honorem denegamus, non in eos impietatis rei ſimus, quibus ſimiles hos eſſe dicimus; atque ita virtus, quæ à nobis in negando Parentibus obſequio exerceri videtur, in malum gravius, impietatem ſcilicet, evadat? Sin autem in omnibus morem geramus Parentibus, quo pacto non vice verſâ pietate, aliiſque virtutibus excidamus, ſi forte illi, propter morum pravitatem, nos ea, quæ verè ſunt honeſta, non doceant? Nam ſi id quidem omninò verum atque honeſtum eſſet, quod Parentibus videretur, Honor eis habitus, illi eſſet conſimilis, qui Superis defertur. Sin autem divinis Legibus repugnat aliquando Parentum voluntas, quid nos facere debemus, cùm in iſtiuſmodi legum pugnam incidimus, præterquàm quod in aliis etiam officiis, quando caſu aliquo inter ſe pugnant, obſervare oportet? Bonis enim majoribus minoribuſque ſimul propoſitis, majora minoribus ſunt anteponenda, cum utraque conſervare non poſſumus. Verbi gratia, bonum eſt Deo obedire; bonum vero et Parentibus. Si igitur eodem ducat utriſ-

cos ſæpe fit: iſtam igitur ex conjecturâ additionem non neceſſariam excluſimus.

60 εἰ δὴ πρὸς ταῦτα—] Haud contemnenda eſt lectio, quam exhibet hîc MS Med. Coll. Gud., εἰ γοῦν ἐς ταῦτα ἄγοι ἢ ἀμφ. πειθὼ,——ἄμαχον τὸ γινόμενον. Et Lectori fortaſſe magis placeat.

ταῦτα ἢ ἀμφοτέρων ἄγοι πειθώ, ἕρμαιον ἂν εἴη, καὶ ἄμαχον. Εἰ δὲ πρὸς ἄλλο μὲν ὁ θεῖος νόμος, πρὸς ἄλλο δὲ οἱ γονεῖς φέροιεν, μαχομένης τῆς αἱρέσεως, τοῖς ἀμείνοσιν ἕπεσθαι δεῖ· πρὸς ταῦτα μόνον ἀπειθοῦντας ΓΟΝΕΥΣΙ, πρὸς ἃ καὶ αὐτοὶ τοῖς θείοις νόμοις οὐ πείθονται. Τὸν γὰρ φυλάττειν βουλόμενον τοὺς τῆς ἀρετῆς κανόνας οὐχ οἷόν τε τοῖς τούτους παραβαίνουσι συμφωνεῖν. Εἰς δὲ τὰ ἄλλα πάντα ΓΟΝΕΑΣ ΤΙΜΗΣΟΜΕΝ ὑπερβαλλόντως, σώματος ὑπηρεσίαν καὶ χρημάτων χορηγίαν αὐτοῖς [61] παρέχοντες ὅτι μάλιστα προθυμοτάτην. Δίκαιον γὰρ [62] χρῆσθαι αὐτοὺς οἷς ἐγέννησάν τε, καὶ ἔθρεψαν. Ὃ δὲ τῆς ἀπ' ἐκείνων διαδοχῆς οὐκ ἤρτηται, τοῦτο ἐλεύθερον [63] τῆς ἀπ' ἐκείνων δεσποτείας ἀφίησιν ὁ νόμος, καὶ τὸν ὄντως πατέρα ζητεῖν παρακελεύεται, κἀκείνου ἔχεσθαι, καὶ τῆς πρὸς ἐκεῖνον ὁμοιώσεως πλείστην ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι. Καὶ οὕτως ἀμφότερα δύνασθαι συμβαίνει, τά τε θεῖα ἀγαθὰ τηρεῖν, καὶ τὰ ἀνθρώπινα.

Καὶ

61 παρέχοντες—] Sic recepimus è MS Med. Coll. Gud., quod melius videtur hîc, quam ὑπέχοντες in Editt. prioribus. Sic Hierocles infrà, πάντα πρὸς τὴν ἐκείνων χρείαν ἑτοίμως παρέχεσθαι. Similiter Herodian. 3. 50, ἴσην αὐτοῖς ὑπηρεσίαν παρείχοντο. Euſeb. Ecc. Theol. pag. 124, τὰς ἐξ αὐτοῦ χορηγίας παρέχειν. Itidem Plato de Leg. 4. p. 717. dicit, πάντα εἶναι τῶν γεννησάντων, πρὸς τὸ παρέχειν αὐτὰ εἰς ὑπηρεσίαν ἐκείνοις κατὰ δύναμιν πᾶσαν.

62 χρῆσθαι αὐτοὺς οἷς ἐγέννησαν] Hanc lectionem nobis ſuppeditavit MS M. Coll. Gud., quæ manifeſtè vera eſt, ſc. δίκαιον αὐτοὺς χρῆσθαι οἷς ἐγέννησαν. Sic Paulò poſt, ἀπειλοῦσιν ᾧ ἐγέννησαν. Rejicimus igitur αὐτοῖς, οὓς, quod habent Editt. priores; rejicit etiam Bentleius; nec tamen melius eſt, αὐτοῖς, οἷς, quod ipſe repoſitum vult, præſertim ob miram, quam addit, rationem, ſc. illa αὐτοῖς, οἷς neutrius eſſe generis, & ad corpora tantùm reſpicere, cùm

οὓς

que debita obedientia, lucrum ſanè contigerit nec opinatum, idque maximum; ſin autem ad aliud nos divina Lex, ad aliud Parentes trahant, cum è pugnantibus facienda ſit electio, meliora nos ſequi oportet; in iis ſolum non obedientes Parentibus, in quibus ipſi divinis legibus non obediunt. Fieri enim non poteſt, ut is, qui virtutis regulas obſervare vult, cum illis conſentiat, qui eas violant. In cæteris verò omnibus Parentes ſummo Honore proſequemur, corporis miniſterio, et facultatum ſumtu eis quam promptiſſimè deſervientes. Æquum enim eſt, ut ii utantur illis, quos genuerunt, atque aluerunt. Quod autem ab eis non derivatur, id a dominio eorum liberat lex, jubetque verum patrem quærere, eique adhærere, atque ad ejus ſimilitudinem ſe quàm accuratiſſimè componere. Atque ita fit, ut utraque poſſimus, tum divina bona, tum humana, conſervare; et

ὓς animas quoque includat, atque adeo *Pythagoreorum ſententiæ repugnet, ex quorum dogmate, filiorum animæ non à parentibus fluunt.* At verò Hierocles, ſalvo hoc dogmate (de quo tamen non omnino hîc cogitaſſe videtur) de ζωμάτων ὑπηρεσίᾳ loquens, parentibus debitâ à filiis, rectè pronomine maſculino uti potuit, ſc. ὓς ἐγέννησαν, *quos genuerunt*, i. e. quorum corpora parentes genuerunt; cùm uſu tritus & omnibus notus loquendi mos ſit. Unum tantùm ex Homero exemplum accipe,—— ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν ἡρώων, αὐτὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν, ubi pronomine αὐτὺς de corporibus planè utitur. αὐτὺς, inquit Scholiaſt., ἀντὶ τῦ, τὰ ζώματα αὐτῶν, ſicque Euſtath., τὰ μετὰ ψυχὰς μείναντα ζώματα. Miſſâ autem inani hâc λεπτολογίᾳ, nos de lectionis tantùm elegantiâ agimus, eamque, quam recepimus, tum Curterianâ, tum Bentleianâ potiorem eſſe contendimus.

63 τῆς ἀπ' ἐκείνων δεσποτείας] Malè repeti hîc videtur illud ἀπ' è lineâ præcedente; nam rectius planè eſt τῆς ἐκείνων δεσποτείας. Attamen nos abundè monuit Editoris Cant. temeritas, ne ex conjecturâ quidquam aut ejiciamus, aut addamus. Sed rectè ſe haberet, ἀπὸ τῆς ἐκείνων δεσποτείας.

Καὶ ὅτε δι᾽ οἴησιν ἀρετῆς ΓΟΝΕΩΝ θεραπείας ὀλιγωρήσομεν, ὅτε διὰ τὴν ἀνόητον ὕπειξιν τὸ μέγιστον τῶν κακῶν ἀσέβειαν εἰσδεξόμεθα. Εἰ γὰρ προτείνειαν θάνατον μὴ πειθομένοις, ἢ [64] κλήρου ἀλλοτριώσειν, οὐδὲν ἐκφοβεῖσθαι δεῖ ταῖς τοιαύταις, ἀλλ᾽ εὖ εἰδέναι τί τὸ ταῦτα πεισόμενον, καὶ ὅτι ᾧ ἐγέννησαν ἀπειλοῦσι μόνῳ· τὸ δὲ ἀπαθὲς τούτων ἐλεύθερον προσήκει τηρεῖν, καὶ μόνῳ Θεῷ εὐπειθές. ΤΙΜΗ οὖν ΓΟΝΕΩΝ ἡ ὄντως, ἣν διδάσκειν ὁ τῆς ἀρετῆς σκοπός· μήτε σωμάτων φειδομένους ἡμᾶς, μήτε χρημάτων, ἀλλ᾽ ἐκόντας αὐτοῖς ὑποτετάχθαι εἰς πάντα τὰ τοιαῦτα. Πρέπει γὰρ μήτε τὴν δι᾽ αὐτουργίας θεραπείαν [65] ἐπὶ γονέων παραιτεῖσθαι, ἐνευσχημονεῖν δὲ μᾶλλον αὐτῇ, ὅσῳ ἂν μᾶλλον ἐπίπονος γένηται καὶ δουλοπρεπής, [66] μήτε οὐσίας δαπανωμένης φειδωλοὺς γίνεσθαι, ἀλλὰ πάντα πρὸς τὴν ἐκείνων χρείαν ἑτοίμως παρέχεσθαι, γεγηθότας καὶ ἡδομένους ἐπὶ τοῖς εἰς ἐκείνους πόνοις τε καὶ ἀναλώμασι. Τὸ γὰρ εὐχαρίστως ταῦτα ποιεῖν, καὶ τὸν τῆς ἀρετῆς διασώζει νόμον, καὶ τὸν τῆς φύσεως ἀποδίδωσιν ἔρανον. Τοιαύτη μὲν ἡ τῶν ΓΟΝΕΩΝ ΤΙΜΗ. Ἡ δὲ τῶν ΑΓΧΙΣΤΕΩΝ, δευτέρα μετ᾽

ἐκείνην

[64] κλήρου] In Editt. prioribus legitur βίου. Sed potius nobis viſum eſt κλήρου, quod è MSS Medic. & Gall. recepimus, cùm de exhæredatione loquatur hîc Hierocles: nam βίος facultates denotat, quas ad vitæ ſuſtentationem aliquis jam poſſidet; κλῆρος autem eas, quas hæreditario jure poſſeſſurus eſt; κλῆρος σημαίνει τὴν κληρονομίαν. Etym. M. Si pater, inquit, tibi interminetur ἀποκληρώσειν, vel ſe ἀπόκληρον te relicturum. Ita Arrian. Diſſ. 1. 24. κληρονόμον με ἂν ἀπολείψει. & 3. 8. ὁ πατὴρ τὸν δεῖνα ἀποκληρονόμον κατέλιπε. Sic Hierocles ſuprà, p. 54, ἡμῖν τὸν πατρῷον κλῆρον διαφυλάξαι.

[65] ἐπὶ γονέων] Hæc revocamus, quæ ejecit Editor Cant., & in eorum locum ſubſtituit è

MS

neque virtutis prætextu obſervantiam Parentibus debitam negligamus; neque per Stultum erga eos obſequium impietatem admittamus, quod eſt malorum maximum. Si enim illi nobis non obedientibus mortem vel exhæredationem interminentur, nihil iſtis nos territari debemus, ſed ritè conſiderare, quid ſit quod illa patietur, eoſque illi tantùm minitari, quod genuerunt; Id autem, quod hæc pati non poteſt, liberum ſervare oportet, Deoque ſoli morigerum. Verus igitur Parentum Honor is eſt, quem permittit virtutis ſcopus; ut nec corporibus noſtris, nec pecuniis parcamus; ſed libenter eis in ejuſmodi omnibus ſerviamus. Decet enim nos, neque propriis manibus obeunda erga parentes officia detrectare, ſed illa eò magis decori ducere, quo magis moleſta ſunt, & ſervilia; neque facultatum ſumtui parcere, ſed omnia promptè in illorum uſum proferre, ut qui lætemur & oblectemur laboribus, atque impenſis eorum cauſa ſuſceptis. Qui enim hæc grato animo præſtat, is tum virtutis legem obſervat, tum naturæ debitam gratiam rependit. Hujuſmodi igitur eſt Honor, qui debetur Parentibus. In eo autem, qui propinquis debetur, ſecundum poſt illum

MS Med. ap. Dacer. ἀπειϑομένην, nullo planè judicio, cùm locus ipſe flagitet ἐπὶ γονέων, atque ex alterâ parte de propinquis paulò poſt dicatur, δῆλον δὲ καὶ ἐπὶ τέκνων—, p. 64. & ibi inferiùs, διδοὺς ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐκλογὴν, ἐπὶ δὲ γονέων ἀρκούμενος τῇ φύσει.

[66] μήτε —] Excluſimus hîc particulam καὶ, quæ in Editt. prioribus ante μήτε exſtabat, auctoritate MS Med. Coll. Gud., ubi abeſt; idque rectiſſimè; ſic enim hoc μήτε priori μήτε aptè reſpondebit, uti poſtulat uſus. Atque paulò poſt ex ejuſdem Codicis Coll. Salvini ap. Dacer. legimus γενέσθαι, non, ut exhibet Editor Cant., γίνεσθαι.

locum

ἐκείνην τεταγμένη, πρὸς τὴν τῆς φύσεως ἐγγύτητα παραμετρήσῃ τὴν θεραπείαν, τοσοῦτον τοῖς μετὰ ΓΟΝΕΑΣ ΤΙΜΗΣ ἑκάστῳ τῶν συγγενῶν νέμουσα, ὅσον ἂν ἡ πρὸς ἐκείνους ἐγγύτης ὑποφαίνῃ· δῆλον δέ ἐστι καὶ ἐπὶ τούτων τῆς ἀρετῆς ἀδεσπότου μενούσης.

ΤΩΝ Δ᾽ ΑΛΛΩΝ ΑΡΕΤΗ ΠΟΙΕΥ ΦΙΛΟΝ ΟΣΤΙΣ ΑΡΙΣΤΟΣ.

Μετὰ τὴν πρώτην τιμὴν[67] τῆς ἄνω συγγενείας, καὶ τὴν ἑπομένην ἐκείνῃ τὴν περὶ Γονέας καὶ Συγγενεῖς, ἀκολούθως ὁ ΦΙΛΟΠΟΙΟΣ παραδίδοται νόμος, τὸν ἔξω τοῦ γένους ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ εἰς ΦΙΛΙΑΝ ἐκλέγεσθαι, καὶ πρὸς τὴν τῶν ἀρετῶν κοινωνίαν αὐτῷ συνάπτεσθαι, κελεύων ἵνα τὸν ΑΓΑΘΟΝ ἄνδρα, δι᾽ ΑΓΑΘΗΝ αἰτίαν, ἔχοιμεν ΦΙΛΟΝ, καὶ μὴ κατ᾽ ἄλλας χρείας αὐτὸν οἰκειώμεθα. Ὡς ἐοικέναι[68] τὸ παράγγελμα τοῦτο τῇ περὶ τῶν μετηλλαχότων τῶν βίον σπουδαίων ἀνδρῶν ὑποθήκῃ. Ὡς γὰρ ἐκεῖ τοὺς ἐπισήμονας μόνους ἀνθρώπων ἔλεγε δεῖν τιμᾶν· οὕτως ἐνταῦθα τοὺς ἀγαθοὺς φιλοποιεῖσθαι παραινεῖ μόνους· διδοὺς ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων ἐκλογὴν, ἐπὶ δὲ γονέων καὶ συγγενῶν ἀρκούμενος τῇ φύσει. Ἁπλῶς γὰρ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ συνεισάγει τὴν τιμήν· ἐπὶ

[67] τῆς ἄνω συγγενείας] Sic legimus è MS Med. Coll. Gud., loco τῆς πρώτης, quod habent Editt. priores, quia τῆς πρώτης unam tantùm cognationem ſignificat, ſc. ἀθανάτων θεῶν, ſeu, ut vocat Plat. in Timæ. p. 90. τὴν ἐν οὐρανῷ συγγένειαν, cùm τῆς ἄνω triplicem τῶν κρειττόνων συγγένειαν comprehendat, non ſolùm οὐρανίων,

locum occupat, cultus ad naturæ propinquitatem metiendus eſt, atque ſingulis cognatis tantus ſecundùm Parentes Honos eſt deferendus, quantum ſignificaverit ea, quæ ad eos eſt, propinquitas: manifeſtum autem eſt virtutem reſpectu etiam horum debere liberam manere.

EX ALIIS VERO PRO RATIONE VIRTUTIS AMICUM FACIAS, QUISQUIS SIT OPTIMUS.

Poſt primum ſuperioribus cognatis exhibendum honorem, & illi proximum, Parentibus & propinquis debitum, ſequitur de faciendis amicis tradita lex, quæ jubet, ut eorum, qui nobis non ſunt cognati, optimum in amicum deligamus, & cum illo ad virtutum communicationem conjungamur; ut probum ſcilicet virum ob cauſam bonam amicum habeamus, non autem propter alias utilitates eum adſciſcamus; adeo ut hoc præceptum videatur ei ſimile, quod de præclaris hominibus vitâ functis traditur. Sicut enim ibi ex Hominibus ſapientes ſolos eſſe honorandos dicebat; ita hîc eos tantum, qui boni ſint, amicos faciendos admonet; permittens utique in cæteris delectum, in Parentibus verò, & Cognatis naturam ſatis habens. Ipſa enim per ſe perſona patris, & fratris honorem ſibi adſciſcit; in

νίων, ſed & αἰθερίων μονίμων, καὶ μεταπηκτόντων, nempe, ἀθανάτων θεῶν, Ηρώων, & καταχθονίων δαιμόνων: hæc enim eſt illa ἀΐδιος συγγένεια, de quâ ſecundùm tres haſce σχέσεις locutus eſt Hierocles ſuperiùs, et quam paulò poſt vocat ἀθάνατον συγγένειαν.

[68] ὥστ' ἐοικέναι] Ita MS M. Coll. Gud. meliùs, quàm ὡς, quod habent Editt. priores.

ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων Η ΑΡΕΤΗ ΠΟΙΕΙ [69] τὸ τίμιον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ βίου ἀπελθόντων. Τὰ δὲ πρὸ τούτων κατ' αὐτὴν τὴν φύσιν ἐστὶ τίμια. Ἐκεῖ μὲν Θεοὶ, καὶ Ἥρωες· ἐνταῦθα δὲ Πατέρες, καὶ Συγγενεῖς, ἐν θνητῇ φύσει τῆς ἀθανάτου συγγενείας ἡμῖν εἰκόνας προτείνοντες. Τοιαύτη μὲν ἡ [70] πρώτη θήρα, καὶ ἡ κτῆσις, τοῦ ΦΙΛΟΥ. Τίς δὲ ἡ τήρησις αὐτοῦ, ἡ πρὸς κοινωνίαν τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν συντελοῦσα· καὶ τίς ἡ ἀπόθεσις, ἐὰν πρὸς τὸ χεῖρον μεταβαλλόμενος φαίνηται, καὶ μὴ πειθόμενος ταῖς πρὸς τὸ βέλτιον ἀγούσαις συμβουλίαις, ἑξῆς λέγει.

ΠΡΑΕΣΙ Δ' ΕΙΚΕ ΛΟΓΟΙΣ, ΕΡΓΟΙΣΙ Τ' ΕΠΩΦΕΛΙΜΟΙΣΙ. ΜΗΔ' ΕΧΘΑΙΡΕ ΦΙΛΟΝ ΣΟΝ ΑΜΑΡΤΑΔΟΣ ΕΙΝΕΚΑ ΜΙΚΡΗΣ, ΟΦΡΑ ΔΥΝΗ· ΔΥΝΑΜΙΣ ΓΑΡ ΑΝΑΓΚΗΣ ΕΓΓΥΘΙ ΝΑΙΕΙ.

Πῶς δεῖ προσφέρεσθαι τοῖς φίλοις ἐνταῦθα διαλέγεται. Καὶ πρῶτον μὲν, ὅτι τὰ καλὰ εἰσηγουμένοις αὐτοῖς, καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἡμετέρᾳ πράττουσιν ὁτιοῦν, ἑκόντας δεῖ πειθαρχεῖν. Πρὸς γὰρ τοῦτο τὸ [71] κοινὸν ἀγαθὸν ὁ τῆς φιλίας συνάπτει νόμος, ὅπως ἡμεῖς τε ὠφελώμεθα παρ' ἐκείνων εἰς ἀρετῆς ἐπίδοσιν, καὶ παρ' ἡμῶν ἐκεῖνοι. [72] Ὡς γὰρ κοινὴν ὁδὸν τοῦ ἀρίστου βίου πορευομένους,

69 τὸ τίμιον] Addidimus hîc τὸ è MS M. Coll. Gud., quod defuit in prioribus. Sic τὸ τίμιον ὡς πρὸς ἡμᾶς——, in ſuperioribus.

70 πρώτη θήρα] Sic MS Med. Coll. Gud. meliùs, quàm in Editt. prior. θήρα πρώτη.

71 κοινὸν ἀγαθὸν] Habet hîc MS M. Coll. Gud. κοινωνικὸν ἀγαθὸν, quod nonnullis fortaſſe magis placeat; ſc. πρὸς κοινωνίαν τῶν ἀγαθῶν, &, τῶν ἀρετῶν κοινωνίαν, ut dixit paulò priùs. Sic κοινωνικαὶ

aliis verò virtus honorem conciliat, quemadmodum & in illis qui è vitâ exceſſerunt. Ea verò, quæ hæc præcedunt, ex ipſâ naturâ ſunt in honore: Illic ſcilicet Dii, & Heroes; hîc autem Parentes, & Cognati, qui in mortali naturâ cognationis immortalis imagines nobis exhibent. Sic igitur primùm exquirere amicum, & comparare oportet. Quâ ratione autem amicitiam ejus retineamus, quæ ad bonorum communicationem conducat, & quomodo eam deponamus, ſi ille in deterius planè mutetur, & meliora conſulentibus auſcultare nolit, in ſequentibus narrat.

LENIBUS VERBIS OBTEMPERES, ATQUE UTILIBUS FACTIS. NEQUE ODERIS AMICUM TUUM PROPTER LEVE PECCATUM. QUANTUM POSSIBILE; POTESTAS ENIM PROPE NECESSITATEM POSITA.

Differit hîc de modo, quo nos erga amicos gegere oporteat; atque primùm, nos debere eis lubenter auſcultare, cùm ſuadent honeſta, & rem quampiam in noſtrum commodum faciunt; nam ad hanc bonorum communicationem lex amicitiæ obligat; ut & nos virtutis incremento ab eis augeamur, & illi viciſſim a nobis. Oportet enim eos, qui tanquam communem vitæ op-

κοινωνικαὶ ἀρεταὶ ap. Plutarch., atque πράξεις κοινωνικαὶ, & ἔργον κοινωνικὸν ap. Antonin. Verùm hoc Lectoris judicio relinquimus.

7ª ὡς γὰρ κοινὴν ——] Æquè commoda, ſi non melior, eſt hîc lectio MS Med. Coll. Gud., εἰς κοινὴν γὰρ ὁδὸν —— πρoῖδοι μᾶλλον, τοῦτο εἰς κοινὸν ——. Sed Lectoris arbitrio permittimus.

ῥᾳθυμένους, ὅπερ ἂν ἄλλος ἄλλου προειδῇ μᾶλλον, τοῦτο καὶ εἰς κοινὸν ὄφελος καταθέσθαι δεῖ, ΠΡΑΩΣ μὲν ΕΙΚΟΝΤΑΣ τοῖς καλῶς ὑφηγουμένοις τῶν ΦΙΛΩΝ, ΠΡΑΩΣ δὲ αὐτοῖς τῶν καλῶν τὴν κοινωνίαν προτείνοντας· περὶ δὲ χρημάτων, ἢ δόξης, ἤ τινος ἄλλου τῶν ἐκ τῆς θνητῆς συστοιχίας, μηδεπώποτε αὐτοῖς διαφερομένους. Τοῦτο γὰρ τὴν ΑΜΑΡΤΑΔΟΣ ΕΙΝΕΚΑ ΜΙΚΡΗΣ εἰς ἀπέχθειαν καθίστασθαι τοῖς περὶ τὰ μέγιστα ἀγαθὰ φίλοις ἡμῖν ὑπάρχουσιν. Εἰς πάντα οὖν τοὺς φίλους ἀνεξόμεθα, ὡς ὑπὸ μεγίστης ἀνάγκης τῆς φιλικῆς διαθέσεως πιεζόμενοι, πλὴν ἑνός. Οὐ γὰρ δὴ καὶ πρὸς τὸ χεῖρον ὑποφερομένοις αὐτοῖς ἑψόμεθα, οὐδὲ μεταβαλλομένοις ἐκ τῆς πρὸς φιλοσοφίαν ἀγωγῆς εἰς ἑτέραν τινὰ τοῦ βίου πρόθεσιν ἐπακολουθήσομεν, καὶ αὐτοὶ συνεκφερόμενοι τοῖς ἀποπίπτουσιν ἀπὸ τοῦ πρὸς ἀρετὴν σκοποῦ· ἀλλὰ μάλιστα μὲν πάσῃ μηχανῇ πειρασόμεθα τὸν φίλον ἐπανορθώσασθαι· μὴ πείθοντες δὲ ἡσυχίαν ἕξομεν, οὔτε ἐχθρὸν ποιούμενοι, διὰ τὴν προϋπηργμένην φιλίαν, οὔτε φίλον ἔτι, διὰ τὴν πρὸς τὸ χεῖρον μεταβολήν. Ὥστε τούτου χάριν τὸν φίλον ποτὲ ἀποθησόμεθα, ὡς μηκέτι δυνάμενον εἶναι κοινωνὸν ἡμῖν ἀρετῆς, ἧς ἕνεκα καὶ τὴν ἀρχὴν φίλον αὐτὸν ἐποιησάμεθα. Ἡ δὲ ἀπόθεσις φυλαττέτω τὸ μὴ εἰς ἔχθραν μεταπεσεῖν. Δεῖ γάρ, [73] εἰ καὶ ἐκεῖνος τῆς φιλίας ἑαυτὸν ὑπεξήγαγεν, ἡμᾶς γοῦν πλείστην ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, ὅπως ἐπανακληθείη πρὸς τὸ δέον, οὐκ ἀγαπῶντας τὴν ἀπόπτωσιν τοῦ φίλου, οὐδὲ ὑπερφρονοῦντας τὸ καταδεὲς αὐτοῦ

τῆς

[73] εἰ καὶ ἐκεῖνος] Ita legere non dubitavimus pro εἰ κἀκεῖνος in Editt.

timæ viam ingreſſi ſunt, quodcunque alius alio melius præviderit, id in communem utilitatem conferre, amicis bene monentibus LENITER OBTEMPERANTES; LENITER etiam ea, quæ bona ſunt, cum eis communicantes; nunquam autem de pecuniis, aut gloriâ, aut alio ex his caducis ullo cum illis diſſidentes: Id enim eſſet propter leve peccatum inimicitias ſuſcipere cum illis, qui in maximis bonis amici nobis ſunt. Nos igitur ab amicâ diſpoſitione, tanquam maximâ neceſſitudine, coacti, amicos in omnibus feremus, excepto uno; neque enim illis morem etiam geremus, ſi prolabantur in deterius; nec, ſi a ſapientiæ ſtudio ad aliud aliquod vitæ inſtitutum tranſeant, & eos ſequemur, abrepti & ipſi unà cum eis a virtutis ſcopo aberrantibus; ſed quâcunque maximè poſſumus ratione conabimur amicum in viam rectam reducere: quod ſi ei perſuadere nequeamus, tum quieſcemus, neque inimicum illum facientes propter amicitiam præcedentem, nec pro amico in poſterum habentes propter mutationem in deterius. Hâc igitur de causâ amicum aliquando repudiabimus, cùm virtutis, cujus gratiâ primùm factus eſt amicus, particeps nobiſcum amplius eſſe non queat. Caveamus autem ne hæc repudiatio in inimicitiam deſinat; quamvis enim ille ab amicitiâ ſe ſubduxerit, nos certè decet, quantum maximum poſſumus, contendere, ut ad officium revocetur; nequaquam amici lapſu lætantes, & judicii ejus defectum deſpicientes; ſed luctu po-

Editt. prior. nam εἰ ϗ, eſt, *etiamſi*, quod poſcit ſententia.

τῆς γνώμης· ὀδυρομένους ἢ μᾶλλον καὶ θρηνοῦντας ὑπεραλγεῖν αὐτοῦ, καὶ ὑπερεύχεσθαι· καὶ πάντα πειρᾶσθαι ποιεῖν τὰ πρὸς τὴν ἐκ μεταμελείας σωτηρίαν αὐτὸν ἐπανάγοντα. Ταῦτα δέ ἐστι, τὸ μήτε περὶ χρημάτων μήτε περὶ δόξης αὐτῷ διαφέρεσθαι, καὶ τὸ μὴ ἐφ' ὕβρει τῆς κοινωνίας αὐτὸν ἀποστερεῖν, μηδὲ φιλοτιμίαν ἑαυτοῦ ποιεῖσθαι τὴν ἐκείνου δυστυχίαν. Ἐπειδὴ γὰρ καὶ πρὸς τὴν ἀρίστην τῶν φίλων τήρησιν, καὶ τὴν εὔλογον ἀπόθεσιν, καὶ πρὸς τὴν ἐκ μεταμελείας αὐτῶν ἐπανάκλησιν, πλεῖστα συμβάλλεται τὸ ἡμέτερον ἀνεξίκακον, καὶ περὶ μηδενὸς πρὸς τοὺς φίλους μικρολογούμενον, μηδὲ ἐξεταστικὸν πρὸς ἀκρίβειαν, ἀλλ' ὅσον οἷόν τε ὑπομονητικόν· διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ΟΦΡΑ ΔΥΝΗ. Εἶτα, ἵνα μὴ τὴν ΔΥΝΑΜΙΝ τῷ τῆς προαιρέσεως μέτρῳ κανονίσῃ τις, ἀλλ' αὐτῷ τῷ τῆς φύσεως φορτίῳ, ὅσον ἡ ΑΝΑΓΚΗ προσελθοῦσα ἐξευρίσκει, ἐπήγαγε, ΔΥΝΑΜΙΣ ΓΑΡ ΑΝΑΓΚΗΣ ΕΓΓΥΘΙ ΝΑΙΕΙ. Ἕκαστος γὰρ, ὧν οἴεται ΔΥΝΑΣΘΑΙ, πλέον ΔΥΝΑΜΕΝΟΣ ὑπὸ τῆς ΑΝΑΓΚΗΣ ἐλέγχεται. Τοσοῦτον οὖν προθυμεῖσθαι χρὴ τῶν φίλων ἀνέχεσθαι, ὅσον ἡ ἀνάγκη δείκνυσιν ἡμᾶς ΔΥΝΑΜΕΝΟΥΣ. καὶ τότε ἐξαίφνης ἀφόρητον φανὲν τῇ τῆς φιλίας ΑΝΑΓΚΗ φορητὸν ποιεῖν. Μὴ γὰρ δή που τὰ πρὸς βίαν ἐπιταττόμενα μόνα οἰώμεθα προσήκειν γενναίως ὑπομένειν· ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸς φυλακὴν τῶν ΦΙΛΩΝ καὶ ἀνάκλησιν συντείνοντα μείζονος ὑπομονῆς ἄξια δεῖ τίθεσθαι, ὡς τῆς θείας ΑΝΑΓΚΗΣ ἐπιτάγματα. Δυνατωτέρα γὰρ παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἡ τοῦ νοῦ ΑΝΑΓΚΗ τῆς ἔξωθεν βίας. Εἴτε οὖν πρὸς τὴν ἐκ περιστάσεως ΑΝΑΓΚΗΝ ἀπίδοις, εἴτε πρὸς τὴν ἑκούσιον, τὴν ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν ὅρων

συμπλη-

tiùs, atque lamentis vicem ejus dolentes, & pro eo precantes; atque omnia tentantes, & facientes, quibus ille facti pœnitens ad ſalutem reducatur. Hæc autem ſunt, ut nec de pecuniis, nec de gloriâ cum eo contendamus; neque cum contumeliâ ſocietatem ei renuntiemus; neque ejus infortunium nobis gloriæ ducamus. Quandoquidem verò tum ad amicos ritè retinendos, juſtéque repudiandos, tum ad eos ſanam ad mentem revocandos, plurimùm confert noſtra Injuriarum tolerantia, & ſi de minutis rebus cum amicis nunquam litigemus, nec ad amuſſim omnia exigamus; ſed, quantum fieri poteſt, patiamur; ideo hoc, QUOAD POSSIS, adjecit. Deinde ut hanc Poteſtatem non voluntatis ſuæ modulo quis metiretur, ſed illâ naturæ patientiâ, quantam neceſſitas premens ei ſuggerit, id porro addit, POTESTAS ENIM PROPE NECESSITATEM HABITAT. Unuſquiſque enim, cùm premit NECESSITAS, plus poſſe deprehenditur, quàm ipſe ſe poſſe exiſtimavit. Tantiſper igitur nos promptè amicos ferre debemus, quoad nos poſſe oſtendit NECESSITAS; & id, quod primò adſpectu intolerabile videtur, amicitiæ NECESSITATE tolerabile reddere. Nequaquam enim putandum eſt, ea tantùm, quæ vis imponit, fortitèr eſſe patienda; ſed ea etiam, quæ ad conſervandos atque revocandos amicos conferunt, majore patientiâ digna eſſe debemus exiſtimare, tanquam divinæ NECESSITATIS mandata. Mentis verò NECESSITAS, apud eos, qui rectè ſapiunt, plus valet, quàm vis externa. Sive igitur ad illam NECESSITATEM reſpicias, quæ ex Rerum Statu oritur, ſive ad voluntariam, cujus

συμπληρουμένην, καὶ ἐκ τῶν θείων νόμων καθήκουσαν, ἐξευρήσεις τὸ ἐνυπάρχον σοι τῆς ΔΥΝΑΜΕΩΣ μέτρον, ὃ νῦν ὁ λόγος εἴρηται δεῖν τοῖς ΦΙΛΟΙΣ [74] εἰσφέρειν, ἐν τῷ προστάττειν μὴ προχείρως αὐτοῖς εἰς ἀπέχθειαν καθίστασθαι, ΑΜΑΡΤΑΔΟΣ ΕΙΝΕΚΑ ΜΙΚΡΗΣ, τὰ ἔξω τῆς ψυχῆς πάντα μικρὰ τιθέμενος, καὶ ἀπαγορεύων μὴ φειδοῖ τούτων τὸν ΦΙΛΟΝ ΕΧΘΡΟΝ ποιεῖν, ἀδιαφορίᾳ δὲ μᾶλλον τῇ περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ τὸν ἀποπεσόντα ΦΙΛΟΝ ἀνακαλεῖσθαι, καὶ πανταχοῦ τοῦτο ἑαυτοῖς συνειδέναι, ὅτι ἴσον ἐφ' ἡμῖν καὶ τοὺς ὄντας ΦΙΛΟΥΣ ἐτηρήσαμεν, καὶ τοὺς πρὸς τὸ χεῖρον ὑπενεχθέντας ἀνεκλησάμεθα, καὶ οὔτε τὴν ἀρχὴν εἰς ΕΧΘΡΑΝ τινὰ καλεσήσαμεν, οὔτε παρ' ἑαυτοῦ γινόμενον ΕΧΘΡΟΝ τοῖς ἴσοις ἠμειψάμεθα. Ταῦτα γὰρ ὁ τῆς ΦΙΛΙΑΣ ὑπαγορεύει θεσμὸς, μεγίστης οὔσης ἀρετῆς, καὶ τῶν ἄλλαις, ὡς [75] τελειότητος, ἐπιφαινομένης. Πέρας μὲν γὰρ τῶν ἀρετῶν ἡ ΦΙΛΙΑ, ἀρχὴ δὲ ἡ εὐσέβεια. Καὶ ἔστιν ὁ τῆς εὐσεβείας λόγος σπέρμα τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων ἡμῖν· ἡ δὲ τῆς ΦΙΛΙΑΣ ἕξις ὁ τελειότατος τῶν ἀρετῶν καρπός. Ὥσπερ οὖν δικαιοσύνης ποιεῖσθαι δεῖ λόγον, οὐ μόνον πρὸς τοὺς δικαίως ἡμῖν προσφερομένους, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἀδικεῖν ἐγχειροῦντας, ἵνα μὴ τῷ ἀνταδικεῖν εἰς τὴν ἴσην κακεξίαν αὐτοῖς ἔλθωμεν· οὕτω καὶ τῆς ΦΙΛΙΑΣ ἀντέχεσθαι δεῖ, τουτέστι τῆς φιλανθρωπίας [76] τῆς πρὸς ἅπαντας, οἱ τοῦ γένους ἡμῖν κοινωνοῦσιν. Ἐν τάξει δὲ τῇ πρεπούσῃ τὰ τῆς ΦΙΛΙΑΣ μέτρα ποιησόμεθα, τοὺς

μὲν

[74] εἰσφέρειν] MS Med. Coll. Gud. habet προσφέρειν, quod melius videatur. Sic Simplic. in Epict. p. 204. Ed. L. B. χρὴ συγγνώμην τῷ φίλῳ προσφέρειν.

[75] τι-

limites prudentia definit, quæque divinis legibus eſt conſentanea, invenies eam in te eſſe Poteſtatis menſuram, quam nunc Carmen amicis eſſe præſtandam docet, dum nos PARVI PECCATI CAUSA vetat eorum inimicitiam temerè ſuſcipere; quippe omnia, quæ extra animum ſunt, in parvis habet, præcipitque, non, ut his parcendo, ex AMICO INIMICUM faciamus; ſed ut, iis potiùs neglectis, AMICUM delapſum recuperemus, nobiſque in omnibus conſcii ſimus, nos, quoad potuimus, & eos, qui AMICI erant, conſervâſſe, & in deterius prolapſos recuperâſſe; ac neque INIMICITIÆ cuiquam cauſam præbuiſſe, nec ei, qui ſponte ſuâ nobis INIMICUS erat, paria retuliſſe: Hæc enim ſubmonet AMICITIÆ lex, quæ virtutum maxima eſt, & in cæteris tanquam earum perfectio elucet: Nam virtutum finis eſt AMICITIA, principium verò Pietas: Atque Pietatis ratio nobis bonorum omnium Semen eſt; AMICITIÆ verò habitus, perfectiſſimus eſt virtutum fructus. Quemadmodum igitur juſtitiam colere debemus, non ſolùm erga eos, qui juſtè nobiſcum agunt, ſed & erga eos, qui nobis Injuriam conantur inferre, ne, dum Injuriam referimus, in idem cum illis vitium incidamus: ſic & AMICITIAM, id eſt, benevolentiam colere oportet erga omnes, qui ejuſdem nobiſcum generis participes ſunt. Rectè autem, & ordine, AMICITIAM metiemur,

75 τελειότητος] Habet hîc MS Med. Coll. Gud. τελειοτάτης, haud malè; nam ſic fere de juſtitiâ loquitur in ſequentibus, τελειοτάτης ὔσης πασῶν ἀρετῶν, & hîc paulò poſt, ἡ φιλίας ἕξις ἡ τελειότατος τῶν ἀρετῶν καρπός. Sed non mutato opus eſt.

76 τῆς πρὸς ἅπαντας] Addidimus hîc è MS Med. Coll. Gud. articulum τῆς, emphaſis gratiâ.

ſi bonos,

μὲν ἀγαθοὺς, ὡς ἀποσώζοντας τὴν τοῦ ἀνθρώπου τελειότητα, καὶ διὰ τὴν φύσιν, [77] καὶ διὰ τὴν γνώμην, παντοίως ἀσπαζόμενοι· τοὺς δὲ φαύλους, ὡς μηδὲν ἀπὸ γνώμης εἰς αἵρεσιν ΦΙΛΙΑΣ ἡμῖν ὑπέχοντας, διὰ μόνην τὴν κοινὴν φύσιν, ἀγαπῶντες· Διὸ καὶ λέγεται ὀρθῶς, ὡς οὐδεὶς ΕΧΘΡΟΣ τῷ σπουδαίῳ· [78] καὶ, μόνος ὁ ἀγαθὸς ἀγαθῷ ΦΙΛΟΣ. Ως μὲν γὰρ τὸν ἄνθρωπον ΦΙΛΩΝ, οὐδὲ τὸν κακὸν ΕΧΘΡΟΝ τίθεται· ὡς δὲ τὸν ἀρετῇ κεκοσμημένον ζηλῶν πρὸς κοινωνίαν, τὸν ἀγαθὸν ἐκ πάντων ἐκλέγεται, μιμούμενος καὶ ἐν τοῖς τῆς ΦΙΛΙΑΣ μέτροις τὸν Θεὸν, ὃς μισεῖ μὲν οὐδένα ἀνθρώπων, τὸν δὲ ἀγαθὸν διαφερόντως ἀσπάζεται. Τὸ γὰρ τῆς φιλανθρωπίας ἀγαθὸν κοινῇ τῷ γένει προτείνων, τῆς προσηκούσης μοίρας ἕκαστον ἀξιοῖ· τοὺς μὲν ἀγαθοὺς πρὸς ἑαυτὸν ἀνάγων, τοὺς δὲ τῆς ἀρετῆς φυγάδας τοῖς τῆς δίκης νόμοις πρὸς τὸ δέον ἀπευθύνων. Τοῦτο γὰρ τοῖς ἑκατέροις σύμμετρόν τε καὶ ὠφέλιμον. Οὕτω καὶ ἡμᾶς προσήκει τὴν ΦΙΛΙΑΝ τηρεῖν πρὸς πάντας ἀνθρώπους μετὰ τῆς πρὸς τὴν ἀξίαν ἀπονεμήσεως. Καὶ γὰρ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην πρὸς ἅπαντας ἔχομεν, καὶ οὐ πρὸς μόνους τοὺς δικαίους καὶ σώφρονας· οὐδὲ ἀγαθοὶ μὲν τοῖς ἀγαθοῖς ἐσόμεθα, κακοὶ δὲ τοῖς κακοῖς. Οὕτω γὰρ ῥᾳδίως συμμετα-

77 καὶ διὰ τὴν γνώμην] Hic etiam addidimus è MS M. Coll. Gud. διὰ, quia ἐμφατικώτερον eſt.

78 Καὶ, μόνος ὁ ἀγαθὸς ἀγαθῷ φίλος] Edidit Curter. αὑτῷ φίλος, *ſibi amicus*, quod Editor Cant. è conjecturâ mutavit in αὐτῷ φ., *ei amicus*, ſc. σπουδαίῳ; ſed neque ſic lectum mihi placet, quia duas (quas vult planè Hierocles) Γνώμας Pythagoricas in unam conflat, & poſterioris vim enervat: prima eſt, Οὐδεὶς ἐχθρὸς τῷ σπουδαίῳ, atque ſic fere Sextus Pythagoricus ap. Galæ. Mythol.,

ſi bonos, ut qui humanæ naturæ perfectionem conſervant, cùm propter naturam, tum ob animi propoſitum omnino amplectamur; malos autem propter communem naturam ſolùm amemus; quippe quorum propoſitum nihil nobis oſtendit, propter quod eorum AMICITIAM expetamus. Quapropter & rectè dicitur, *Neminem* INIMICUM *eſſe viro bono*; &, *ſolum bonum bono* AMICUM. Is enim, ut hominem diligens, ne malum quidem pro inimico habet; ut verò virtute præditum ſibi ſocium quærens, bonum ex omnibus deligit; in ipſis etiam AMICITIÆ regulis Deum imitans, qui hominum neminem odit; bonum verò præcipuè amplectitur. Ille enim benevolentiæ ſuæ commoda humano generi communiter porrigens, convenientem ſingulis ſortem tribuit, probos ad ſe adducens, virtutis autem deſertores juſtâ caſtigatione ad officium reducens: Hoc enim utriſque congruum atque utile eſt. Conſimili modo & nos AMICITIAM cum omnibus hominibus colere oportet, adhibitâ ſingulorum dignitatis diſtinctione: etenim temperantiam, & juſtitiam exercebimus erga omnes, & non ſolùm erga juſtos, & temperatos; neque boni bonis erimus, malis autem mali: Ita

Mythol., *Neminem inimicum deputes.* Altera, Μόνος ὁ ἀγαθὸς ἀγαθῷ φίλος. Hujus autem ſententiæ vis tota perit, & ſenſu planè carebit, ſi pro ἀγαθῷ legas αὐτῷ; nec multò melius erit Curterianum αὐτῷ, etſi ſic aliquo in ſenſu verum eſt. Mihi igitur pro αὐτῷ, vel, αὐτῷ, legendum videtur, ἀγαθῷ, & ſic diſtinguendum, Σπουδαίῳ· Καὶ, Μόνος ὁ ἀγαθὸς ἀγαθῷ φίλος. Ita Plato in Lyſide p. 214, ἀγαθὸς ἀγαθῷ μόνος μόνῳ φίλος, & ſic fere in Phædro p. 255. ſimiliter etiam Max. Tyrius, ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀγαθῷ φίλος, ἴσος γάρ. Diſſ. 4. Horum igitur auctoritate freti, ſic emendare non dubitavimus.

enim

συμμεταβαλλόμενοι τοῖς προσπίπτουσιν οὐδὲν οἰκεῖον ἕξομεν ἀγαθὸν, ὃ διὰ παντὸς, καὶ πρὸς πάντας, τηρήσομεν. Εἰ δὲ ἕξιν τὴν ἀρετὴν κεκτήμεθα, οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῷ βουλομένῳ ταύτης ἡμᾶς ἀποστῆσαι· οὐδὲ τοῖς ἐντυγχάνουσι τὰς διαθέσεις συναλλοιώσομεν, τὸ μόνιμον τῆς ἀρετῆς εὐτυχοῦντες. [79] Ὅπερ οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς ΦΙΛΙΑΣ δεήσει φυλάττειν, ΦΙΛΙΑΣ, ὡς ἔφαμεν, μεγίστης οὔσης ἀρετῆς· φιλανθρωπίας δὲ κοινῶς μὲν πρὸς ἅπαντας, ἰδίως δὲ πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς θεωρουμένης, ὅτι καὶ τὸ τῆς φιλανθρωπίας ὄνομα αὐτῇ μᾶλλον ἐπιπρέπει. Ταῦτα δὲ περὶ τούτων· [80] ἐπὶ δὲ τὰ ἑξῆς προΐωμεν.

ΤΑΥΤΑ ΜΕΝ ΟΥΤΩΣ ΙΣΘΙ· ΚΡΑΤΕΙΝ Δ' ΕΙΘΙΖΕΟ
ΤΩΝΔΕ· ΓΑΣΤΡΟΣ ΜΕΝ ΠΡΩΤΙΣΤΑ, ΚΑΙ
ΥΠΝΟΥ, ΛΑΓΝΕΙΗΣ ΤΕ, ΚΑΙ ΘΥΜΟΥ.——

Συστέλλειν δεῖ ταῦτα πάντα, καὶ τάττειν, ἵνα μὴ παρενοχλῇ τὸν λογισμόν. Φέρε οὖν, τὴν ἀλογίαν ὅλην ἐν τάξει χαλινώσωμεν ὀρθαῖς παιδαγωγίαις· ἐπειδὴ καὶ τὰ ταύτης μέρη χορηγά ἐστι κακίας ἀλλήλοις ἐφεξῆς. Οἷον, ΓΑΣΤΗΡ ἄγαν πληρουμένη ΥΠΝΟΝ πολὺν ἐπάγεται. Ἀμφότερα δὲ ἀφθονίαν παρέχεται σπέρματος, ἥτις ἀμέτρως ἐγείρει πρὸς ἀφροδίσια, καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν

79 ὅπερ οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς——] Ita recepimus è MS Med. Coll. Gud.; quod rectius planè eſt, quàm, quod habent Editt. priores, ὥσπερ καὶ ἐπὶ —, τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ —. unde vix ullus ſit ſenſus.

80 ἐπὶ τὰ ἑξῆς προΐωμεν] Habent quidem Editt. omnes ἐπὶ τῶν, quod tamen erratum ex Ed. primâ traductum mihi viſum eſt, & corrigendum ἐπὶ τὰ, ſicut

enim facilè, prout res contingunt, mutati, nihil proprii nobis boni conſervabimus, quo ſemper, & erga omnes utamur. Quod ſi virtutis habitum comparaverimus, non penes volentem erit, nos ab eâ dimovere; neque pro re natâ affectus noſtros variabimus, ſi ſtabili virtutis poſſeſſione fruamur. Quod verò in aliis virtutibus, id in AMICITIA quoque obſervandum eſt; cùm AMICITIA, uti diximus, virtus ſit maxima; humanitas verò communitèr erga omnes, ſed præſertim erga bonos, exerceatur, unde (φιλανθρωπίας) humanitatis nomen ei præcipuè convenit. Sed de his hactenus: ad ea igitur, quæ ſequuntur, pergamus.

ILLA QUIDEM ITA SCIAS: SED HIS SEMPER IMPERES, VENTRI PRIMUM, ET SOMNO, DEIN LIBIDINI. IRÆQUE. —

Coercere oportet hæc omnia, & in ordinem cogere, ne rationem perturbent. Age igitur, id totum, quod rationi repugnat, rectis inſtitutis ordinatim refrænemus, quoniam & hujus Partes ſibi invicem vitia ſubminiſtrant. Nempe VENTER multo cibo refertus multum SOMNUM inducit; ambo autem ſeminis copiam præbent, quæ ad res venereas immoderate excitat, ani-

cut alibi ipſe Hierocles haud ſemel habet, nempe, ἐπὶ τὰ ἑξῆς μεταβαίνωμεν, & ἐπὶ τὰ ἑξῆς μετίωμεν, & ἑξῆς μηνύει τοῖς προιοῦσιν ἐπὶ τὰς γνώσεις. Sicut & alii ſæpiſſimè. Sic Euſebius in Hiſt. Ecc. 3. 31, ἐπὶ τὴν τῶν ἑξῆς προΐωμεν ἱστορίαν. Et ibid. cap. 32. ἐπὶ τὰ ἑξῆς προβαίνοντες ἴωμεν. Et in Vitâ Conſtant. 4. 64. ἐπίωμεν ἐπὶ τὰ ἑξῆς.

mique

τικὸν τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ ἀκόλαστον ἐποξύνει. Τούτῳ δὲ τὸ ΘΥΜΙΚΟΝ συνεκφερόμενον διὰ πάσης ἵεται μάχης, νῦν μὲν σιτία καὶ ποτὰ ἐκδικοῦν, νῦν δὲ περὶ ἑταίρας μαχόμενον, καὶ ἄλλοτε ἄλλας ἡδονὰς φιλονεικοῦν κτήσασθαι. ΚΡΑΤΕΙΝ οὖν ΕΘΙΖΟΥ ΤΟΥΤΩΝ, ἀπὸ τῆς ΓΑΣΤΡΟΣ πρώτης ἀρξάμενος, ἵνα τοῦ τε λόγου καλήκοα
[81] γένηται τὰ ἄλογα τῆς ψυχῆς εἴδη· καὶ αὐτὸς ἐπὶ ταὐτοῦ τὴν εὐσέβειαν, καὶ τὴν περὶ γονέας τιμὴν, καὶ πάντα, ἃ μικρῷ πρόσθεν παρήνεσεν ὁ Λόγος, ἀπαραγώγως φυλάξαι δυνηθῇς. Δυνάμις γὰρ τῆς τῶν προτέρων τηρήσεως ταυτὶ τὰ ἑπόμενα. Ἐπεὶ παραβαθείη ἂν πάντα ἐκεῖνα, μὴ ἑπομένων τῷ λογισμῷ τῶν παθητικῶν δυνάμεων. Ἢ γὰρ ΘΥΜΟΣ ἐξετάραξε κατὰ γονέων, ἢ ἐπιθυμία πρὸς ἀπείθειαν αὐτῶν ὥπλισε. Καὶ πάλιν, ἢ ΘΥΜΟΣ πρὸς βλασφημίαν [82] ἐπήγειρεν, ἢ ἐπιθυμία χρημάτων πρὸς ἐπιορκίαν. Καὶ ὅλως τὰ κακὰ διὰ ταύτας πράττεται τὰς δυνάμεις, μὴ τῆς
[83] λογικῆς οὐσίας πρὸς τὸ δέον αὐτὰς ἀπευθυνούσης. Ἐντεῦθεν ἀσέβειαι παντοῖαι, καὶ πόλεμοι συγγενικοὶ, καὶ φίλων προδοσίαι, καὶ πάντα τῆς παρανομίας τὰ εἴδη· ὡς καὶ βοᾶν ἀναγκάζεσθαί τινας,

[84] Μανθάνω μὲν οἷα μέλλω δρᾶν κακά·
Θυμὸς δὲ κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων.

ἄλλους

[81] γίνηται] Sic MS Med. Coll. Gud., quod lectioni priori, γίγνηται, prætulimus. Hîc autem per ἄλογα εἴδη τῆς ψυχῆς vult τὸ θυμικὸν, & τὸ ἐπιθυμητικὸν, quæ δυνάμεις ejus vocantur in ſequentibus. Sic Nemeſius, διαιροῦσιν εἰς δυνάμεις, ἢ εἴδη, ἢ μέρη, τὴν ψυχήν. De Nat. Hom. Cap. 15. Itidem Jamblic. Vit. Pythag. τρία ψυχῶν ἐν ἡμῖν εἴδη, τὸ μὲν, ᾧ λογιζόμεθα, τὸ δὲ, ᾧ θυμούμεθα, τρίτον δὲ, ᾧ ἐπιθυμούμεθα.

[82] ἐπήγειρεν] Hoc maluimus è MS Med. Coll. Gud., quàm priùs lectum, ἤγειρεν, quia ſic ſæpe Hierocles.

[83] λογι-

mique concupiſcibile ad incontinentiam irritat; cum hoc verò una impetum faciens IRASCIBILE, per omne genus pugnæ graſſatur; modò eſculenta & potulenta ſibi vindicando, modò de meretrice rixando; atque nunc de his, nunc de illis voluptatibus comparandis acriter contendendo. HIS igitur IMPERARE ASSUESCES, facto à VENTRE initio, ut & animæ partes rationis expertes rationi obſequantur, & ipſe in temet Pietatem, & erga Parentes honorem, cæteraque omnia, ad quæ paulò ante hortabatur Carmen, ſine aberratione conſervare valeas. Poteſtas enim obſervandi priora illa in poſterioribus hiſce ſita eſt. Violabuntur enim illa omnia, ſi facultates perturbationibus obnoxiæ rationi non obtemperent: Aut enim IRA ad reſiſtendum parentibus excitabit, aut cupiditas ad ſpernenda eorum monita armabit, Et rurſum, aut Ira ad Blaſphemiam provocabit, aut pecuniarum Cupiditas ad Perjurium; atque omnino mala ab his facultatibus perpetrantur, niſi ad decorum ab animâ rationali dirigantur. Hinc omnigenæ Impietates, & bella inter conſanguineos & amicorum proditiones, & omnia flagitiorum genera; adeò ut nonnulli exclamare cogantur,

Non me latent, quæ molior nunc, mala;
Sed Ira major eſt conſilio mihi.

Alii

[83] λογικῆς ὐσίας] MS Med. Coll. Gud. & MSS Gall. pro ὐσίας legunt hîc ψυχῆς, & ſic Auriſpæ Verſio, *animi*; atque haud ſcio an melius ſit, quia reſpicit Hierocles ad τρία εἴδη τῆς ψυχῆς ſecundùm Platonicos, vultque τὸ λογικὸν, ſeu, λογικὴν ψυχὴν, duabus partibus inferioribus imperare, ſc. τῷ θυμικῷ, & τῷ ἐπιθυμητικῷ. Sed hoc Lectoris judicio permittimus.

[84] μανθάνω—] Euripidis eſt hîc in Medæâ verſus 1078, καὶ μανθάνω

ἄλλους δὲ, ἢ τοὺς αὐτοὺς, ἄλλοτε βοᾷν,

Μανθάνω μὲν οἷα μέλλω δρᾷν κακά·
Ἐπιθυμία δὲ κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων.

καὶ, Εὖ μέν μοι δοκεῖς λέγειν·
πέπονθα δὲ τὸ τῶν πολλῶν πάθος,
[85] οὐ πάνυ πείθομαι. ——

Τὸ γὰρ λογικὸν γένος πρὸς τὴν τῶν καλῶν αἴσθησιν ἐκ φύσεως διακείμενον, ἀνάμνησίν ἐστι, καὶ [86] ἐνάγωγον πρὸς τὴν τοῦ ὀρθοῦ λόγου διδασκαλίαν, ὅταν μὴ ταῖς παθητικαῖς ὁλκαῖς, ὥσπερ τισὶ μολυβδίσιν, ὑποφέρηται πρὸς κακίαν. Δεῖ οὖν καὶ αὐτοὺς ἡμᾶς εἰδέναι τὰ δέοντα, καὶ τὰς ἀλόγους δυνάμεις ἐθίσαι, ὅσον οἷόν τε, καὶ αὐτὰς τῷ ἐν ἡμῖν λόγῳ συνέπεσθαι. Οὕτω δὲ ταχθέντων τῶν παθῶν, ἱκανὸς ὁ λογισμὸς γένοιτο ἂν ἀπαραβάτως φυλάξαι τὰ πρῶτα παραγγέλματα, περὶ ὧν εἴρηται, ΤΑΥΤΑ ΜΕΝ ΟΥΤΩΣ ΙΣΘΙ. Περὶ δὲ τῶν ἑξῆς ΕΘΙΖΟΥ ΚΡΑΤΕΙΝ εἶπεν, ἐνδεικνύμενος, ὅτι τὸ μὲν λογικὸν διδασκαλίᾳ καὶ ἐπιστήμῃ τάττεται, τὸ δὲ ἄλογον ἐθισμοῖς καὶ πλάσεσι τρόπον τινὰ σωματικαῖς· οὕτω δὲ καὶ τῶν ζώων τὰ ἄλογα μόνῳ ἔθει ἄγεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἐθισθεῖσα οὖν ΓΑΣΤΗΡ ζητεῖν [87] τὰ μέτρια τάς τε ἄλλας

θάνω μὲν οἷα τολμήσω κακά. Unde vides Hieroclem omittere καὶ (quod facit etiam Plutarch. περὶ δυσωπ.) & pro τολμήσω legere, μέλλω δρᾷν. Atque ſic quidem legunt alii, ſed inverſo ordine, δρᾷν μέλλω. Ita enim citatur hic verſus ab Alcinoe Doctr. Plat. c. 24, Luciano pro Merc. Conduct., Arriano Diſſ. 1. 28, Simplicio in Epict. p. 40, 68, 74. Ed. L. B. ſc., καὶ μανθάνω μὲν οἷα δρᾷν μέλλω κακά.

[85] οὐ πάνυ π.] MS Med. Coll. Gud. habet, οὐ πάνυ σοι πείθομαι.

[86] ἐνάγωγον] Ita legimus ope MS Med. Coll. Gud., ubi ſcribitur ἐνάγαγον, ſed planè per incuriam pro ἐνάγωγον, quod quidem

Alii verò, aut iidem, aliàs exclamare,

Non me latent, quæ molior nunc, mala;
Sed ratione fortior cupiditas mihi.

Et, *Nec abſurdè ſanè mihi videris dicere;*
Laboro autem vulgari malo,
Obtemperare tibi nequeo.——

Rationale enim genus, cùm ad honeſtas res percipiendas naturâ comparatum ſit, facilè ad earum memoriam revocatur, & rectæ rationis monitis attendit, quando non affectuum ponderibus, tanquam plumbeis quibuſdam, ad vitia degravatur. Oportet igitur & nos ea, quæ noſtri ſunt officii, ſcire, & irrationales facultates, quantum poſſumus, aſſuefacere, ut & ipſæ rationi, quæ in nobis eſt, obtemperent. Affectibus autem ſic in ordinem redactis, tum demùm poterit ipſa ratio, ſine perturbatione, prima illa præcepta obſervare, de quibus hoc dicitur, ILLA QUIDEM ITA SCIAS. De ſequentibus autem dicit illud, IMPERARE ASSUESCE, ſignificans ſcilicet, id, quod eſt ratione præditum, diſciplinâ atque ſcientiâ regi; illud autem, quod ratione caret, aſſuetudine & formatione quodammodo corporeâ inſtitui: Sic enim & bruta animalia ab hominibus ſolâ conſuetudine cicurantur. VENTER igitur, moderata appetere conſuetus,

dem loco manifeſtè eſt aptius, quàm εὐέργετον in priùs Editis. Sic ipſe Hierocles de Providentiâ (ap. Phot. Cod. 251) dicit τὴν ὕλην πρὸς πάντα εὐάγωγον. Ita & Epict. ap. Arrian. Diſſ. 4. 9. idem fere tradens, quod hîc Hierocles, inquit, οὐδὲν ἐστιν εὐαγωγότερον ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

[87] μέτρια] Sic rectè pro μέτρα legit Editor Cant. è MSS Gall.; ſed omiſit, ut opinor, articulum τὰ; nam rectius certè eſt τὰ μέτρια. Atque ſic poſtea lectum invenies.

ἄλλας ἐπιθυμίας τοῦ σώματος κοσμιωτέρας παρέχεται, καὶ τὸν ΘΥΜΟΝ ἐμμελέστερον, ἵν' ἐφ' ἡσυχίας τὰ περὶ τῶν δεόντων βουλευώμεθα, μὴ σφόδρα ὑπὸ τῶν συνοικούντων παθῶν [88] ἐνοχλούμενοι· ὅθεν καὶ τὸ ἑαυτοὺς γνῶναι ὅ ἐσμεν τῇ ἀληθείᾳ, καὶ τὸ αἰδεῖσθαι οὓς ἔγνωμεν, διδασκόμεθα. Ἐκ γὰρ τῆς γνώσεως ταύτης, καὶ τῆς συνεισιούσης αὐτῇ αἰδοῦς, ἡ τῶν αἰσχρῶν φυγὴ παραγίνεται. Τὰ γὰρ κακὰ αἰσχρὰ λέγονται, ὡς ἀπρεπῆ, καὶ ἀνάξια δρᾶσθαι ὑπὸ λογικῆς οὐσίας· περὶ ὧν τὰ ἑξῆς [89] ἐπιλέγει.

ΠΡΗΞΕΙΣ Δ' ΑΙΣΧΡΟΝ ΠΟΤΕ ΜΗΤΕ ΜΕΤ' ΑΛΛΟΥ,
ΜΗΤ' ΙΔΙΗ· ΠΑΝΤΩΝ ΔΕ ΜΑΛΙΣΤ' ΑΙΣΧΥΝΕΟ ΣΑΥΤΟΝ.

Ἢ γὰρ καθ' ἑαυτοὺς ΠΡΑΤΤΟΝΤΕΣ τι ΑΙΣΧΡΟΝ ἀδιάφορον αὐτὸ ἡγούμεθα, ὃ ΜΕΤ' ΑΛΛΟΥ οὐκ ἂν ΕΠΡΑΞΑΜΕΝ ποτε, τὸν κοινωνὸν τῆς ΠΡΑΞΕΩΣ ΑΙΣΧΥΝΟΜΕΝΟΙ· ἢ ἀνάπαλιν, συμπεριφερόμενοί τισι ΠΡΑΤΤΟΜΕΝ ἃ μή ποτ' ἂν καθ' ἑαυτοὺς ἐδράσαμεν, τῇ κοινωνίᾳ τῶν συμπραττόντων εἰς παῤῥησίαν τοῦ ἔργου προκαλούμενοι. Διὰ τοῦτο [90] προανεῖλεν ἑκατέραν ὁδὸν τῆς εἰς τὸ ΑΙΣΧΡΟΝ καὶ τὸ κακὸν παρεκβάσεως. Εἰ γὰρ τὸ ΑΙΣΧΡΟΝ τῇ ἀληθείᾳ φευκτὸν, οὐκ ἄν ποτε

διὰ

88 ἐνοχλούμενοι] Ita recepimus è MS Med. Coll. Gud. pro ἐλαυνόμενοι, quod in Editt. prior. exſtat; nam hoc planè ſententiæ aptius eſt.

89 ἐπιλέγει] Nunquam nobis placuit iſta phraſis, ἔπη λέγει, priùs edita; percommodè igitur MS Med. Coll. Gud. hanc lectionem, ἐπιλέγει, ſuppeditavit, præ-

cùm cæteras corporis cupiditates reddet temperantiores, tùm IRAM-ipſam moderatiorem; ut de iis, quæ ad Officium pertinent, tranquillè deliberemus, ab affectibus intus poſitis minimè perturbati: unde & noſmet, quid verè ſimus, noſſe, & ſic notos revereri, diſcimus. Ex hâc verò cognitione, eamque comitante pudore, eorum fuga fit, quæ (*αἰσχρὰ*) turpia ſunt; vitia enim *αἰσχρὰ* dicuntur, ut quæ indecora ſint, & indigna quæ fiant a naturâ rationali; de quibus ea, quæ ſequuntur, adjicit.

NIHIL VERO TURPE UNQUAM COMMITTE, NEQUE ALIO PRÆSENTE, NEQUE PRIVATIM: SED MAXIME OMNIUM TEIPSUM VERERE.

Aut enim TURPE aliquid ſoli FACIENTES, indifferens illud arbitramur, quod PRÆSENTE ALIO nunquam FECISSEMUS, FACINORIS teſtem adhibere VERECUNDANTES; aut contra, aliis obſecundantes illa ſimul FACIMUS, quæ ſoli nunquam feciſſemus, ab ipſâ facinoris ſocietate ad id fidentèr patrandum allecti. Quapropter utramque ad illud, quod TURPE & vitioſum eſt, aberrandi viam præcluſit. Si enim quicquid TURPE eſt, reapſe fugien-

præſtantiorem planè, & quam Wolfio non placuiſſe, mirari ſatis non poſſumus. *Τὰ ἑξῆς ἐπιλέγει* idem eſt, quod *τὰ ἑξῆς ἐπάγει*, ut ſæpe dicit Hierocles.

90 *προανεῖλεν*] Sic MS Med. Coll. Gud. rectiùs legit, quàm *προκαθεῖλεν* in priùs Editis. Ita Hierocles alibi, *ἀσωτίας προαναιρεῖ τὰς ἀφορμάς*. Et *τὸ ἄθεον προαναιρεῖ τῆς ἀρετῆς τὴν οὐσίαν*. Ut & alias.

 dum

διὰ πεῖσασιν αἱρετὸν γένοιτο. Διὸ συνάψας εἶπε, ΜΗΤΕ ΜΕΤ' ΑΛΛΟΥ, ΜΗΤ' ΙΔΙΗ· ἵνα μήτε μόνωσις ἐπεγείρῃ σε πρὸς τὸ μὴ πρέπον, μήτε κοινωνία δὲ ἀπολόγητόν σοι ποιήσῃ τὴν ἁμαρτίαν. Εἶτ' ἐπήγαγε τὴν αἰτίαν, τὴν μόνην τῶν κακῶν ἀποτρέπουσαν, ΠΑΝΤΩΝ ΔΕ ΜΑΛΙΣΤ' ΑΙΣΧΥΝΕΟ ΣΑΥΤΟΝ. Ἐὰν γὰρ ἐθισθῇς ΣΑΥΤΟΝ ΑΙΣΧΥΝΕΣΘΑΙ, ἕξεις πανταχοῦ, ὃν αἰδεσθήσῃ, οἰκειότατον φύλακα, καὶ ἀναπόδραστον. Ἐπεὶ πολλοὶ μονωθέντες φίλων, ἢ οἰκετῶν, ἔδρασαν ταῦτα, ἃ πρότερον δι' ἐκείνους ποιῆσαι ΗΣΧΥΝΟΝΤΟ. Ἆρ' οὖν οὐδένα εἶχον συνόντα; ἐῶ Θεόν· (πορρωτέρω γὰρ οὗτος τῆς τῶν κακῶν συνειδήσεως) ἀλλὰ
91 ἑαυτοὺς οὐκ εἶχον καὶ τὸ τοῦ συνειδότος κριτήριον; Εἶχον μὲν οὖν· ἀλλ' ἠγνόουν ὅτι εἶχον, τοῖς πάθεσι καταλεινόμενοι. Οἱ δὲ τοιοῦτοι τὸ ἐν αὐτοῖς λογικὸν ἄτιμον καὶ ἀνδραπόδου φαυλότερον ἔθεντο. Οἰκειότατον οὖν ἐπίτροπον ἔχε ΣΑΥΤΟΝ· καὶ πρὸς τοῦτον ἐπιστρέφων κατάρχου τῆς ἀποτροπῆς τῶν κακῶν. Ἡ γὰρ ἑαυτοῦ αἰδὼς ἑκάστῳ φυγὴ τῶν ΑΙΣΧΡΩΝ, καὶ ἀναξίων τῆς λογικῆς οὐσίας, ἐξ ἀνάγκης γίνεται. Ὁ δὲ οὕτως ἀπαξιῶν τὰ κακὰ πῶς πρὸς ἀρετὴν οἰκειοῦται, ἐπάγει,

ΕΙΤΑ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ ΑΣΚΕΙΝ ΕΡΓΩ ΤΕ, ΛΟΓΩ ΤΕ. ΜΗΔ' ΑΛΟΓΙΣΤΩΣ ΣΑΥΤΟΝ ΕΧΕΙΝ ΠΕΡΙ ΜΗΔΕΝ ΕΘΙΖΕ. ΑΛΛΑ ΓΝΩΘΙ ΜΕΝ ΩΣ ΘΑΝΕΕΙΝ ΠΕΠΡΩΤΑΙ

91 ἑαυτοὺς οὐκ εἶχον, καὶ τὸ τοῦ συνειδότος κρ.] Sc. τὸν ἔνοικον θεὸν, ut è Platonis Philæbo poſtea vocat, quem & δαίμονα σύνοικον appellat idem Plato in Timæo. Ita Antoninus ſæpiſſimè commemorat τὸν ἐν ἡμῖν Θεόν. Non poſſum verò non è multis proferre Epicteti illa apud Arrian. Diſſ. 1. 14, ὅταν κλείσητε τὰς θύρας, — μέμνησθε

dum ſit, nunquam id propter circumſtantias erit eligendum. Quocirca conjunctim dixit, NEQUE CUM ALIO NEQUE SOLUS; ut nec te ad id, quod indecorum eſt, incitet ſolitudo, nec facilem peccati excuſationem tibi præbeat Societas. Deinde rationem, quæ ſola a vitiis deterreat, hanc ſubjungit, OMNIUM VERO MAXIME TEIPSUM REVERERE. Si enim TEIPSUM REVERERI conſueveris, intimum habebis utique cuſtodem, quem verearis, & quem effugere non poſſis. Etenim multi ſoli ab amicis, aut domeſticis relicti, ea admiſerunt, quæ antea, illis præſentibus, facere VEREBANTUR. Neminem-ne igitur ſecum præſentem habuerunt? non dico Deum, (abeſt enim ille longiùs à malorum hominum conſcientiâ) at ſeipſos non habuerunt, & conſcientiam judicem? habebant ſane; ſed habere ſe ignorabant, affectionibus diſtenti. Qui autem tales ſunt, rationale illud intus poſitum nihili æſtimant, & mancipio vilius ducunt. TE ergo IPSUM tui curatorem familiariſſimum adhibe; atque huic attentus ad vitia propulſanda aggredere. Nam ut is, qui ſeipſum reveretur, ea, quæ TURPIA ſunt, & rationali naturâ indigna averſetur, neceſſe eſt. Quo autem modo ille, qui ita vitia averſatur, virtutem ſibi conciliet, ſubjungit,

DEINDE JUSTITIAM EXERCE FACTIS ATQUE VERBIS. NEQUE ULLA IN RE TE SINE RATIONE GERERE ASSUESCAS: SED NORIS ESSE IN FA-

μέμνησθε μηδέποτε λέγειν, ὅτι μόνοι ἐστέ· οὐδέ ἐστε, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔνδον ἐστὶ, καὶ ὁ ὑμέτερος δαίμων.

ΠΡΩΤΑΙ ΑΠΑΣΙ· ΧΡΗΜΑΤΑ Δ' ΑΛΛΟΤΕ ΜΕΝ ΚΤΑΣΘΑΙ ΦΙΛΕΙ, ΑΛΛΟΤ' ΟΛΕΣΘΑΙ.

Ὁ ἑαυτὸν αἰσχυνόμενος φύλαξ ἑαυτοῦ γίνεται μηδαμοῦ κακίᾳ περιπεσεῖν. Κακίας δὲ ἤδη πλείονα. Κατὰ μὲν τὸ λογικὸν, ἀφροσύνη· κατὰ δὲ τὸ θυμικὸν, δειλία· κατὰ δὲ τὸ ἐπιθυμητικὸν, φιληδονία καὶ φιλοχρηματία· [92] κατὰ δὲ πάσας ὁμοῦ τὰς δυνάμεις, ἀδικία. Τετράδος οὖν ἀρετῶν ἐδέησεν ἡμῖν πρὸς τὴν τῶν τοιούτων κακῶν ἀποτροπήν· φρονήσεως μὲν, περὶ τὸ λογιζόμενον· ἀνδρείας δὲ, περὶ τὸ θυμούμενον· σωφροσύνης δὲ, περὶ τὸ ἐπιθυμητικόν· ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ δὲ, περὶ πάσας ὁμοῦ τὰς δυνάμεις, [93] τελειοτάτης οὔσης πασῶν ἀρετῶν, καὶ περιεκτικῆς τῶν ἄλλων, ὡς οἰκείων μερῶν· Διὸ καὶ ταύτης πρώτης ἐμνημόνευσεν ὁ λόγος· εἶτα φρονήσεως, καὶ ἐφεξῆς τῶν ἀπὸ τῆς φρονήσεως [94] ἐπιγινομένων ἀρίστων ἐπιτηδευ-

[92] κατὰ δὲ πάσας ——, ἀδικία] Ita fere Salluſt. c. 10. κακία, λόγου μὲν ἄνοια, θυμοῦ δὲ δειλία, ἐπιθυμίας δὲ ἀκολασία, ὅλης δὲ τῆς ψυχῆς ἀδικία. vides verò Hieroclem hîc κακίας τρία εἴδη ſecundùm triplicem ψυχῆς apud Platonicos partitionem diſpeſcere. Nam, ut ait Epiphanius in Expoſ. Fid. Cathol., Πλάτων λέγει εἶναι τρία μέρη τῆς ψυχῆς, λογικὸν, θυμικὸν, ἐπιθυμητικόν. Atque ſic quidem ipſe Plato in Timæo pag. 89, εἴπομεν πολλάκις, ὅτι τρία ψυχῆς τριχῆ ἐν ἡμῖν εἴδη κατῴκισται. Tribus autem hiſce κακίας εἴδεσι adjungit ἀδικίαν, ut omnium communem; atque adeo virtutes quatuor cardinales his oppoſitas introducit in ſequentibus, τετράδος οὖν ἀρετῶν ἐδέησεν ἡμῖν ——. Similiter etiam Salluſtius in capite ſuprà citato, τριμερῆ ποιεῖ τὴν ψυχὴν, ἐκ λόγου, καὶ θυμοῦ, καὶ ἐπιθυμίας· ἀρετὴ δὲ, λόγου μὲν φρόνησις, θυμοῦ δὲ ἀνδρεία, ἐπιθυμίας δὲ σωφροσύνη· ὅλης δὲ τῆς ψυχῆς δικαιοσύνη.

[93] τελειοτάτης οὔσης πασῶν ἀρετῶν, καὶ περιεκτικῆς τῶν ἄλλων] Debetur hæc lectio Gudianæ MSti Medic. Collationi, quæ primo adſpectu rectiſſima nobis apparuit. Edidit Curter., καὶ διὰ πασῶν ἀρετῶν περιεκτικῆς τῶν ἄλλων, omninò

TIS OMNES MORITUROS; DIVITIAS AUTEM ALIQUANDO QUIDEM POSSIDERI SOLERE, ALIQUANDO PERIRE.

Qui ſeipſum reveretur, ſuimet cuſtos eſt, ne quà in vitium prolabatur. Sunt autem vitiorum genera compluria: nempe in animi parte rationali, imprudentia: in iraſcibili, ignavia: in concupiſcibili, voluptatis & divitiarum amor; atque in omnibus ſimul facultatibus injuſtitia. Nobis igitur virtutum quaternione opus eſt ad ejuſmodi vitia propulſanda; Prudentiâ ſcilicet in facultate ratiocinatrice; fortitudine in iraſcibili; temperantiâ in concupiſcibili: JUSTITIA autem in omnibus ſimul facultatibus, ut quæ omnium virtutum perfectiſſima ſit, atque reliquas tanquam partes proprias in ſe contineat: quapropter hujus primùm meminit Carmen, deinde prudentiæ, & optimorum porrò ſtudiorum, quæ a prudentiâ orta,

omninò malè; quam lectionem corrigere volens Editor Cant., corrupit potiùs, quàm emendavit; nimirum, pro ϗ διά, futilem planè conjecturam, μὰ Δία intruſit, & è MS Med. Coll. Salvin. addidit ϗ μέτρων, quibus nullus eſt hîc locus, ſic ſc., τελειοτάτης οὔσης, μὰ Δία, πασῶν ἀρετῶν, ϗ μέτρων περιεκτικῆς τῶν ἄλλων. Nam de virtutum τετράδι tantùm loquitur Hierocles; & quænam, obſecro, ſunt illa μέτρα ἄλλα, quæ juſtitiæ ſunt ὡς οἰκεῖα μέρη? miſſis igitur ambabus iſtis lectionibus, hanc tibi, ut veriſſimam, proponimus.

Conſimili autem modo de juſtitiâ loquitur Simplicius in Epict. c. 37. Ed. L. Bat. δικαιοσύνη, ἡ μὲν ἀντιδιῃρημένη πρὸς τὰς ἄλλας ἀρετὰς, ἡ δὲ πάσας ἐν ἑαυτῇ συλλαβοῦσα. Itidem Ariſtot. Eth. 5. 1. κρατίστη τῶν ἀρετῶν εἶναι δοκεῖ ἡ δικαιοσύνη, ϗ παροιμιαζόμενοί φαμεν, ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετή 'στι.

94 ἐπιγενομένων] Sic MSS Gall. (quod mutatum voluit Editor Cant. in ἐπιγινομένων) atque hoc certè rectius, quàm Curterianum illud ἐπειγομένων. Attamen MS Med. Coll. Gud. nobis hîc exhibet ἀπογεννωμένων, quod minimè

ἐπιτηδευμάτων, καὶ εἰς τὴν τῆς δικαιοσύνης ὁλότητα συντελούντων. Ὁ γὰρ ὀρθῷ λογισμῷ χρώμενος, ἐν μὲν τοῖς δεινοῖς τὴν ἀνδρείαν σύμμαχον κτᾶται· ἐν δὲ τοῖς ἡδέσι, τὴν σωφροσύνην· ἐν πᾶσι δὲ ἐμοῦ, τὴν ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ. Καὶ οὕτως ἀρχὴ μὲν τῶν ἀρετῶν ἡ ΦΡΟΝΗΣΙΣ εὑρίσκεται· πέρας δὲ, ἡ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ· διὰ μέσου δὲ, ἡ ΑΝΔΡΙΑ καὶ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗ. Ἡ γὰρ πάντα ἐκλογιζομένη δύναμις, καὶ τὸ ἑκάστου πρόσφορον ἐν ταῖς πράξεσιν ἀεὶ ζητοῦσα, ἵν' εὐλόγως ἕκαστα διατεθείη, ἡ τῆς φρονήσεώς ἐστιν ἕξις· ἀρίστη διάθεσις οὖσα τῆς λογικῆς ἡμῶν οὐσίας, ἀφ' ἧς καὶ ταῖς ἄλλαις δυνάμεσιν ἡ εὐκοσμία παρέπεται, ὡς ἀνδρίζεσθαι μὲν τὸν θυμὸν, σωφρονεῖν δὲ τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀναλογίας ἔχεσθαι, καὶ ταύτῃ κοσμεῖσθαι τὸν θνητὸν ἡμῶν ἄνθρωπον ἐκ περιουσίας τῆς ἐνούσης ἀρετῆς τῷ ἀθανάτῳ ἀνθρώπῳ. Προηγουμένως γὰρ αἱ ἀρεταὶ ἀπὸ νοῦ εἰς ψυχὴν λογικὴν ἐλλάμπονται, καὶ ταύτης εἰσὶν οἰκεῖον εἶδος, καὶ τελειότης, καὶ εὐζωΐα. Εἰς δὲ τὴν ἀλογίαν καὶ τὸ θνητὸν σῶμα μετουσία τις τῶν ἀρετῶν ἔρχεται, ὅπως ἂν καὶ τὰ συμπεφυκότα τῇ λογικῇ οὐσίᾳ εὐσχημοσύνης καὶ μετριότητος πληρωθῇ. Τὸ δὲ τῶν θείων ἀγαθῶν ἡγεμονοῦν ἡ φρόνησις αὕτη, καλῶς ἐνιδρυθεῖσα τῇ λογικῇ ψυχῇ, δίδωσι περὶ πάντων εὖ βουλεύεσθαι, καὶ τὸν μὲν θάνατον ἀνδρείως φέρειν, τὴν δὲ ἀποβολὴν τῶν χρημάτων πρᾴως καὶ ἐμμελῶς. Πάσας γὰρ τὰς μεταβολὰς τῆς θνη-

me contemnendum eſt, & mihi quidem melius videtur; cùm eodem modo Plotinus, Proclus, cæterique Platonici verbis γεννᾷν, & ἀπογεννᾷν, eorumque participiis, ſæpiſſimè utantur, atque ipſe

ta, ad juſtitiæ conſummationem conducunt. Is enim, qui rectâ ratiocinatione utitur, auxiliarem ſibi adſciſcit in adverſis fortitudinem; in jucundis temperantiam; in omnibus verò ſimul JUSTITIAM. Atque ita virtutum principium reperitur PRUDENTIA; finis autem JUSTITIA; in medio verò FORTITUDO atque TEMPERANTIA. Facultas enim illa, quæ omnia conſiderat, ac quæ quidque valeat in actionibus ſemper quærit, ut ad rationis normam ſingula componantur, Prudentiæ habitus eſt, quæ optima eſt naturæ noſtræ rationalis affectio; unde reliquis etiam facultatibus decentia accedit; adeo ut in Fortitudinem evadat iracundia, in Temperantiam cupiditas; Juſtitia verò proportionem conſervet, atque hoc modo mortalis noſter homo ornatum percipiat ex abundantiâ virtutis, quæ immortali homini inſita eſt: Primitùs enim animus rationalis virtutibus à mente emiſſis illuminatur, quæ propriam ei formam, & perfectionem, vitæque beatitatem conferunt: In id autem, quod rationis expers eſt, & in mortale corpus, virtutum quædam participatio derivatur; ut illa etiam, quæ rationali naturæ conjuncta ſunt, decore & modeſtiâ repleantur. Hæc vero prudentia, quæ divinorum bonorum principatum tenet, ritè in animo rationali inſita, facit, ut recta de omnibus conſilia capiamus; atque ut mortem ipſam fortitèr, facultatum verò jacturam placidè & decenter toleremus; nam prudentiâ præditus naturæ mortalis, fortunæque ei adjunctæ mutationes omnes compoſitâ mente & impavidè

ipſe etiam Hierocles haud ſemel in ſequentibus.

95 ἀναλογίας ἴχισθαι] Ita rectiſſimè lectum in MS M. ap. Dacer.;

τῆς θνητῆς φύσεως, καὶ τῆς ἑπομένης [96] αὐτῇ τύχης, σωφρόνως καὶ ἀνεκπλήκτως ἡ φρόνησις ὑπομένειν δεῖν οἴεται. Τὴν γὰρ φύσιν ἐκλελόγισται τῶν πραγμάτων, καὶ οἶδεν, ὡς ἀνάγκη τὸ συμπλασθὲν ἐκ γῆς καὶ ὕδατος εἰς αὐτὰ πάλιν διαλυθῆναι· καὶ πρὸς τὴν ἀνάγκην οὐκ ἀγριαίνεται· οὐδὲ ἀπρονόητα εἶναι τίθεται τὰ καθ' ἡμᾶς, ἐὰν τὸ θνητὸν ἀποθνήσκῃ. Γινώσκει γὰρ ΩΣ ΘΑΝΕΕΙΝ ΠΕΠΡΩΤΑΙ ΑΠΑΣΙ, καί τις εἱμαρμένος ἐστὶ χρόνος πρὸς διαμονὴν τοῖς θνητοῖς σώμασιν ἡμῶν, οὗ ἐνστάντος, οὐ δεῖ χαλεπαίνειν, ἀλλ' ὡς νόμῳ θείῳ ἑκόντας ἕπεσθαι. Τοῦτο γὰρ νῦν ἡ ΠΕΠΡΩΜΕΝΗ δηλοῖ, ὅροις τισὶν ἀναγκαίοις πεπερατῶσθαι τὴν θνητὴν ἡμῶν ζωήν· ΦΡΟΝΗΣΕΩΣ δὲ ἴδιον εἶναι τοῖς τῶν κρειττόνων ἕπεσθαι δόγμασιν, οὐ τὸ μὴ ἀποθανεῖν, ἀλλὰ τὸ εὖ ἀποθανεῖν, ζηλούσης. Ὁμοίως δὲ καὶ τὴν τῶν ΧΡΗΜΑΤΩΝ φύσιν οὐκ ἀγνοεῖ, ὅτι νῦν μὲν ἦλθε, νῦν δὲ ἀπῆλθε, κατά τινας εἱμαρμένας αἰτίας, αἷς ἀντιτείνειν ἀβέλτερον. Τῶν γὰρ οὐκ ἐφ' ἡμῖν τῆς κτήσεως ἡμεῖς οὐ κύριοι. Οὐκ ἐφ' ἡμῖν δὲ τὸ σῶμα, καὶ [97] τὰ ΧΡΗΜΑΤΑ· καὶ ἁπλῶς, ὅσα τῆς λογικῆς ἡμῶν οὐσίας ἔξω κεῖται, οὔτε τὴν ἀρχὴν κτήσασθαι ἐφ' ἡμῖν, οὔτε φυλάξαι ἐφ' ὅσον βουλόμεθα· τὸ δὲ, προσγινομένων καὶ ἀπογινομένων αὐτῶν, μετ' ἀρετῆς ἀποδέχεσθαι αὐτὰ, καὶ ἀποτίθεσθαι, τοῦτο ἦν ἐφ' ἡμῖν, καὶ τῆς λογικῆς οὐσίας ἴδιον, ἂν ΜΗ ΑΛΟΓΙΣΤΩΣ ΕΧΕΙΝ

περὶ

Dacer.; quam lectionem illuſtrant hæc Ariſtotelis verba, μέσον τὸ δίκαιον, τοῦτ' ἐστὶ τοῦ παρὰ τὸ ἀνάλογον· τὸ γὰρ ἀνάλογον, μέσον· τὸ δὲ δίκαιον, ἀνάλογον. Ethic. 5. 3.

[96] αὐτῇ] Sic MS Med. Coll. Gud., quod melius videtur, quàm priùs editum, ταύτῃ.

[97] τὰ

impavidè poteſt ſuſtinere; quippe qui exploratam habet rerum naturam, & novit id quod ex terrâ & aquâ formatum eſt, in eadem rurſum neceſſariò diſſolvi; atque adeo adverſus neceſſitatem non ferocit; nec ſtatuit res humanas providentiâ deſtitui, ſi id quod mortale eſt, moritur. Nam FATUM ESSE OMNIBUS MORI cognovit, & quoddam caducorum corporum noſtrorum durationi tempus eſſe definitum, quo inſtante, non nos ægrè ferre, ſed ei, ut legi divinæ, lubentes obſequi oportet. (Id enim FATUM hîc ſignificat, terminis ſcilicet quibuſdam neceſſariis vitam noſtram mortalem definiri;) PRUDENTIÆ autem proprium eſſe, ut decretis Deorum obſequatur, & non mortis effugium, ſed bene moriendi rationem quærat. Quin & æquè perſpectam habet DIVITIARUM naturam; eas ſc. nunc accedere, nunc autem recedere, ex fixis quibuſdam cauſis, quibus reluctari ſtultum eſſet; quandoquidem eorum, quæ noſtri non ſunt arbitrii, Poſſeſſio in noſtrâ non eſt poteſtate: noſtri autem arbitrii non ſunt corpus, & DIVITIÆ: atque in ſummâ, quæcunque extra noſtram rationalem naturam poſita ſunt, ea neque primùm acquirere penes nos eſt, neque, quamdiu volumus, retinere: ſed ut ea, cùm accedunt, atque recedunt, cum virtute recipiamus, & deponamus, id penes nos eſt, & naturæ rationalis proprium, ſi illa NON SINE RATIONE SE GERERE in iis, quæ con-

97 τὰ χρήματα—] Deeſſe videtur ϰ̀, vel, ἢ, ante τὰ; ſic enim inferiùs, τῷ ζώματι, ϰ̀ τῷ πλέτῳ, & paulò poſt, ζώματος, ἢ χρημάτων. Sic igitur lego, & diſtinguo, ζῶμα, ϰ̀ τὰ χρήματα· ϰ̀ ἁπλῶς ——. Operarum incuriâ tantùm omiſſum eſt ϰ̀, quod in Verſione planè agnoſcit Curter.

tingunt,

περὶ τῶν συμβαινόντων ἑαυτὴν ΕΘΙΖΗ, ἀλλὰ τοῖς θείοις [98] ἕπηται μέτροις, οἷς πάντα τὰ περὶ ἡμᾶς ὥρισται. Ἐνταῦθα οὖν Τὸ ἐφ᾽ ἡμῖν δύναμιν ἔχει μεγίστην, ἐν τῷ εὖ κρῖναι περὶ τῶν οὐκ ἐφ᾽ ἡμῖν, καὶ μὴ τῇ τούτων προσπαθείᾳ τὴν τοῦ αὐτεξουσίου ἀρετὴν [99] προσαπολέσαι. Τί οὖν ἡ [100] ΕΜΦΡΩΝ κρίσις λέγει; Παρόντι μὲν τῷ σώματι καὶ τῷ πλούτῳ καλῶς χρῆσθαι, καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν ἀρετῆς· ἀπιόντων δὲ, εἰδέναι τὸ δέον, καὶ πρὸς τὴν ἄλλαις ἀρεταῖς ἀλυπίαν κερδαίνειν. Οὕτω γὰρ καὶ ἡ πρὸς θεοὺς εὐσέβεια τηρηθήσεται, καὶ τὰ τῆς δικαιοσύνης μέτρα, εἰ τὸ λογικὸν ἐκμάθοι τῇ περιστάσεσιν εὖ καὶ καλῶς χρῆσθαι, καὶ τοὺς τῆς ΦΡΟΝΗΣΕΩΣ ὅρους ἀντιτιθέναι τοῖς δοκοῦσιν ὡς ἔτυχε καὶ ἀτάκτως συμβαίνειν. Ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ἀρετὴ φυλαχθείη, ἂν μὴ ὀρθοδοξία τις ἐνυπάρχῃ τῇ λογικῇ οὐσίᾳ. Οὔτε γὰρ τοῖς κρείττοσιν ἕπεσθαι [101] δύναται, ὡς κρείττοσιν, ἀλλὰ, ὡς ὑπὸ τυράννων βιαζόμενος, διαλεθήσεται· οὔτε τῶν συζώντων λόγον τινὰ ποιήσεται, οὔτε σώματος, ἢ ΧΡΗΜΑΤΩΝ τὴν ἀρίστην οἰκονομίαν ἐξευρήσει, ΑΛΟΓΙΣΤΩΣ ΕΧΕΙΝ ΕΑΥΤΟΝ ΕΘΙΣΑΣ. Ὅρα γὰρ [102] ὅτι οἱ ἐξάπαντος φεύγοντες τὸν θάνατον, ἢ τὰ

ΧΡΗ-

[98] ἕπηται] Sic recepimus è MS Med. Coll. Gud., quod melius viſum eſt, quàm ἕπεσθαι in Editt. prioribus.

[99] προσαπολέσαι] Ita MS M. Coll. Gud.; quod rectius, quàm priùs editum, προσαπολέσθαι.

[100] ἔμφρων] Hanc nos veram planè lectionem è MS M. Coll. Gud. exhibemus, ſc. ἔμφρων κρίσις, *prudens judicium.* ἔμφρων, φρόνιμος. Heſych. Τὸ ἔμφρον, inquit Antoninus, σημαίνει τὴν ἐφ᾽ ἕκαστα διαληπτικὴν ἐπίστασιν, καὶ τὸ ἀπαρενθύμητον. 10. 8. At εὔφρων, quod in priùs editis exſtat, de judicio ineptè prædicari videtur, videlicet, εὔφρων κρίσις, *lætum*, ſeu *bilare judicium*. εὔφρων, ἡδὺς, ἱλαρός. Heſych. εὔφρων,

tingunt, ASSUESCAT, ſed divinis legibus obſequatur quibus omnia noſtra definiuntur. Hîc igitur liberi arbitrii poteſtas maximè in eo cernitur, quod de iis, quæ non ſunt in noſtrâ poteſtate, rectè judicet, & ab illis non ita afficiatur, ut libertatis ſuæ virtutem amittat. Quidnam igitur PRUDENS Judicium ſuadet? ut Corpore utique, & Divitiis, cum adſunt, rectè & ad virtutis miniſterium utamur; cum autem recedunt, ut recolamus quid deceat, & ad alias virtutes indolentiam lucrifaciamus. Ita enim & Pietas in Deos, & Juſtitiæ regulæ conſervabuntur, ſi id, quod ratione præditum eſt, rerum caſibus rectè atque ordine uti didicerit, & PRUDENTIAE limites illis opponere noverit, quæ fortuitò, nulloque ordine videntur contingere. Aliter enim virtus conſervari non poſſit, niſi natura rationalis rectas opiniones imbiberit. Neque enim ſuperis, quâ ſuperis, homo obſequi poterit; ſed ita, quaſi tyrannorum vi coactus, erga eos afficietur; neque ullam eorum, quibuſcum vivit, rationem habebit; neque optimam corporis, aut FACULTATUM œconomiam excogitabit, ſi SINE RATIONE SE GERERE ASSUEVERIT. Vide enim, ut ii qui quoquo modo mortem evitare, aut DIVITIAS retinere

φρων, ὁ ἡδύς· ἔμφρων δὲ, ὁ φρόνιμος. Phavorin. ἔμφρων, ὁ φρονήσεως πληρωθείς. Plut. Amator. Sic autem Hierocles in ſequentibus, πῶς γὰρ ἂν δόξῃ ἔμφρονος εἶναι, ——;

101 δύναται] Curter. hîc, Temporis causâ, legendum conjecit δυνήσεται; unde Editor Cant. fidenter mutavit in δύνηται, nos verò præter Codicum fidem nihil Lectori obtrudendum eſſe judicantes, retinuimus δύναται, quod Atticorum more ſtare poteſt, qui τεχνολόγων regulas de Temporum & Modorum convenientiâ ſæpe negligunt, ut exemplis docet Budæus pag. 20, 21.

102 ὅτι οἱ ἐξάπατος] Ita ſupplevimus è MS M. Coll. Gud., cùm

ΧΡΗΜΑΤΑ τηρεῖν ἐπιθυμοῦντες, πολλαῖς ἐξ ἀνάγκης ἀδικίαις χρῆσονται καὶ βλασφημίαις, ἀρώμενοι μὲν κατὰ Θεῶν ἀνόσια, καὶ μὴ προνοεῖσθαι φάσκοντες, ἐπειδὰν περιπέσωσιν οἷς ἀνοήτως ἔφυγον, ἀφειδῶς δὲ τοὺς ἄλλους ἀδικοῦντες, καὶ [103] τὰ πάντων ἀθροίζειν πειρώμενοι πρὸς τὸ ἑαυτοῖς λυσιτελὲς, [104] ὡς οἷόν τε. Καὶ οὕτως ἐκφανὴς ἡ τῆς ψευδοδοξίας ἐν αὐτοῖς γίνεται βλάβη, ὡς τὰ μέγιστα τῶν κακῶν ἐκβλαστάνειν· ἀδικίαν μὲν πρὸς τοὺς ὁμοίους, ἀνοσιότητα δὲ πρὸς τοὺς κρείττονας. Ὧν καθαρεύσειεν ἂν ὁ τοῖς προκειμένοις στίχοις πειθόμενος, ὁ τῷ εὐλογίστῳ κρίσει τὸν θάνατον γενναίως ὑπομένων, καὶ τὴν τῶν ΧΡΗΜΑΤΩΝ ἀποβολὴν οὐκ ἀφόρητον ἡγούμενος. Ἐξ ὧν καὶ πρὸς ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ ἀφορμὰς λαμβάνει, ὡς δέοι τῶν ἀλλοτρίων ἀπέχεσθαι, καὶ βλάπτειν μηδένα, μηδὲ ὠφέλειαν ἑαυτοῦ τὰς τῶν ἄλλων ποιεῖσθαι συμφοράς. Τούτων δὲ οὐδὲν τηρῆσαι δυνατὸς ἔσται [105] ὁ ΘΝΗΤΗΝ ὑπολαμβάνων εἶναι τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, καὶ ΑΛΟΓΙΣΤΩΣ ΕΧΕΙΝ ΕΑΥΤΟΝ ΕΘΙΣΑΣ, τί μέν ἐστι τὸ ΑΠΟΘΝΗΣΚΟΝ ἡμῶν μηδαμῶς λογιζόμενος, καὶ τὸ τῶν ΧΡΗΜΑΤΩΝ δεόμενον, τί δὲ τὸ ΑΣΚΟΥΝ ΤΗΝ ΑΡΕΤΗΝ, καὶ τὸ ἐκ ταύτης ὠφελούμενον. Μόνη γὰρ ἡ τούτων διάκρισις προθυμίαν εἰς Α-

ΡΕ-

cùm in Editt. prioribus deeſſet planè ὅτι. Notat hîc Editor Cant., *malè priùs expreſſum*, ἐξάπαντες. At obſervare etiam debuit, id operarum incuriâ factum eſſe, & in Erratis correctum ἐξάπαντος in Edit. Curterianâ. Paris. 1583.

103 τὰ πάντων] Habet hîc MS Med. Coll. Gud. τὰ πάντα, cui ſuffragatur Auriſpæ verſio, *omnium rerum*. Sed, utrum malit, Lectori permittimus.

104 ὡς οἷόν τε] In MS M. Coll. Gud. legitur, ὡς οἴονται, quod non contemnendum, ſi referatur

ad

retinere cupiunt, multa neceſſariò injuſta faciant, & blaſphema effutiant; Impiis utique adverſus Deos execrationibus utentes, & providentiam abnegantes, cùm in ea inciderint, quæ ſtultè fugiebant; aliis verò nullam non Injuriam inferentes, & omnia in ſuum commodum, quoad poſſunt, corrogare conantes: atque eo uſque ſe in illis exertat falſæ opinionis labes ut malorum maxima producat, Injuſtitiam ſcilicet adverſùs ſui ſimiles, impietatem autem adverſùs ſuperos: a quibus ille erit immunis, qui verſibus hic propoſitis auſcultans, judicio ad rationis normam compoſito mortem fortitèr pati poteſt, atque FACULTATUM jacturam haud intolerabilem eſſe exiſtimat: unde & ad JUSTITIAM exercendam argumenta ducit, nempe quod ab alienis abſtinere oportet, & nemini nocere, neque ex aliorum incommodis ſua comparare commoda. Horum verò nihil obſervare is poterit, qui MORTALEM eſſe animum ſuum arbitratur, quique SINE RATIONE SE GERERE ASSUEVERIT, nunquam ſecum reputans, quidnam ſit illud noſtrum, quod MORITUR, & quod DIVITIIS eget; quid verò id, quod VIRTUTEM COLIT, & ex eâ commodum percipit. Sola enim horum dijudicatio

ad λυσιτελὲς, ſc. πρὸς τὸ ἑαυτῶν λυσιτελὲς, ὡς οἴονται, *in ſuum, ut opinantur, emolumentum*; hæc utique eſt eorum ψευδοδοξία, ut mox ſequitur.

105 ὁ θνητὴν ὑπολαμβάνων εἶναι τὴν ἑαυτȣ̃ ψυχὴν] Aptiſſimè hîc Hierocles ſumtâ occaſione, ψυχῆς ἀθανασίαν introducit, eamque pro virtutum omnium fundamento ponit; quod & in ſequentibus repetit, & fuſiùs proſequitur. Ἀθανασίαν verò hîc vult à parte poſt, ſc. poſt corporis diſſolutionem: huic autem adjungit poſtea ἀθανασίαν quoque à parte ante (ſc. προβιοτὴν) atque ex ambabus demum conjunctis animæ ἀϊδιότητα infert in ſequentibus.

nos

ΡΕΤΗΣ ΑΣΚΗΣΙΝ ἂν παραδέχοιτο, καὶ πρὸς τὴν τῶν καλῶν κλῆσιν ἐπεγείρειεν ἡ ἐκ τοῦ Γνῶθι σεαυτὸν καὶ Αἰσχύνεο σαυτὸν ἔνθεος ὁρμή. Πρὸς γὰρ τὴν ἡμετέραν ἀξίαν καὶ τὰ τῶν ἄλλων καθήκοντα παραμετρεῖσθαι δεῖ ἐν ΕΡΓΟΙΣ ΤΕ καὶ ΛΟΓΟΙΣ. Ἡ δὲ τῶν καθηκόντων τήρησις ἀπαράβατος δικαιοσύνη ἂν εἴη· διὸ καὶ προτέτακται τῶν ἄλλων ἀρετῶν, ἵνα τῶν καθηκόντων γένηται μέτρον. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ, γάρ φησιν, ΑΣΚΕΙ ΕΡΓΩ ΤΕ ΛΟΓΩ ΤΕ. Οὐκ οὖν οὐδὲν βλάσφημον ἐρεῖς ἐν ἀπωλείαις ΧΡΗΜΑΤΩΝ, ἢ νόσων ἀλγηδόσιν, ἵνα μὴ ἀδικῇς ΕΝ ΛΟΓΩ· ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰ τῶν πλησίον ἁρπάσεις, οὐδὲ μηχανήσῃ δυστυχίας ἀνθρώποις, ἵνα μὴ ἀδικῇς ΕΝ ΕΡΓΩ. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ γὰρ ψυχὴν φρουρούσης, τὰ προσήκοντα ἂν ΠΡΑΤΤΟΙΜΕΝ καὶ περὶ Θεοὺς, καὶ περὶ Ἀνθρώπους, καὶ περὶ Ἡμᾶς αὐτούς. Τῆς δὲ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ τὸ ἄριστον μέτρον ἐστὶν ἡ ΦΡΟΝΗΣΙΣ· ὅθεν τῷ, ΔΙΚΑΙΩΣΥΝΗΝ ΑΣΚΕΙ, ἐπήγαγε, ΜΗΔ᾽ ΑΛΟΓΙΣΤΩΣ ΣΑΥΤΟΝ ΕΧΕΙΝ ΠΕΡΙ ΜΗΔΕΝ ΕΘΙΖΕ· ὡς μὴ δυναμένης ὑποστῆναι ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ἄνευ φρονήσεως. Τοῦτο γάρ ἐστιν ὄντως δίκαιον, ὃ ἡ τελεία φρόνησις ὁρίζει. Αὕτη δ᾽ ἂν εἴη ἡ περὶ ΜΗΔΕΝΟΣ ΑΛΟΓΙΣΤΩΣ ΕΧΟΥΣΑ, ἀλλ᾽ [106] ἐπεσκεμμένη μὲν περὶ τοῦ θνητοῦ σώματος, ἐπεσκεμμένη δὲ περὶ τῶν εἰς τὴν τούτου χρείαν συντελούντων· πάντα δὲ ἀτιμότερα ΑΡΕΤΗΣ τιθεμένη, καὶ μεγίστην ὠφέλειαν τὴν ἀρίστην διάθεσιν τῆς λογικῆς ψυχῆς, ἀφ᾽ ἧς καὶ τὰ ἄλλα κοσ-

μεῖται

[106] ἐπεσκεμμένη μὲν ———, ἐπεσκεμμένη δὲ ———] Neſcio an melior

nos ad EXERCITATIONEM VIRTUTIS promptos reddet, atque ad honeſta comparanda excitabit divinus ille impetus, qui ex hiſce præceptis, Noſce teipſum, & verere teipſum, oritur. Oportet enim ex noſtrâ dignitate cæterorum etiam officia in FACTIS VERBISQUE metiri. Officiorum autem inviolata obſervatio eſt Juſtitia; quâ de cauſâ & hîc cæteris virtutibus ea præponitur, ut officiorum menſura ſit. Dicit enim, JUSTITIAM EXERCE TUM IN FACTIS, TUM IN DICTIS. Nihil igitur blaſphemum dices, cum DIVITIIS ſpoliaris, aut morbis cruciaris, ne VERBIS Juſtitiam violes: ſed neque vicinorum bona auferes, nec calamitates hominibus ſtrues, ne FACTIS ſis injuſtus. Si enim JUSTITIA animum cuſtodiat, nos & Diis, & hominibus, & nobiſmet debita PRÆSTABIMUS officia. Optima verò JUSTITIÆ regula eſt PRUDENTIA; quâ de cauſâ huic præcepto, JUSTITIAM EXERCE, adjecit illud, NEC SINE RATIONE TE IN ULLA RE GERERE ASSUESCAS, perinde quaſi JUSTITIA ſine prudentiâ non poſſet ſubſiſtere: Id enim re verâ juſtum eſt quod perfecta prudentia decernit. Hæc verò eſt ea, quæ NIHIL SINE RATIONE AGIT, ſed & mortale corpus, & ea, quæ illi ſunt uſui, diligenter conſiderat; omnia autem VIRTUTI poſtponit, atque commoditatem maximam eſſe judicat optimam animi rationalis affectionem, per quam & cætera, quantum poteſt, exornantur. Hu-

lior ſit lectio, quam exhibet hîc MS Med. Coll. Gud., ἀλλ' ἐπεσκεμμένως μὲν περὶ τοῦ σώματος ἔχουσα, ἐπεσκεμμένως δὲ καὶ περὶ τῶν ——.

μεῖται κατὰ δύναμιν. Τοιοῦτος μὲν τῶν προκειμένων ἐπῶν ὁ σκοπὸς, τὴν τετράδα τῶν πρακτικῶν ἀρετῶν ἀναφῆναι καὶ παραδοῦναι τοῖς ἀκροαταῖς, μετὰ τῆς ἀγρύπνου τηρήσεως, καὶ παραφυλακῆς τῆς ΕΝ ΛΟΓΟΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΙΣ πρεπούσης. Τὸ μὲν γὰρ φρόνησιν, τὸ δὲ ἀνδρίαν, τὸ δὲ σωφροσύνην, [107] παραδίδωσι· τὸ δὲ προηγούμενον αὐτῶν τὴν ἐπὶ πάσαις ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς κοινῶς ἐπιθεωρουμένην ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ ΑΣΚΕΙΣΘΑΙ παραινεῖ· τὸ δὲ, ΧΡΗΜΑΤΑ ΑΛΛΟΤΕ ΜΕΝ ΚΤΑΣΘΑΙ ΦΙΛΕΙ, ΑΛΛΟΤΕ Δ᾽ ΟΛΕΣΘΑΙ, παρίστησιν, ὅτι τῇ σωφρονικῇ διαθέσει καὶ ἡ ἐλευθεριότης παρέπεται, ΑΡΕΤΗ οὖσα περὶ ΧΡΗΜΑΤΩΝ πρόσοδον καὶ δαπάνην. Τὸ γὰρ μόνον πότε αὐτὰ ΚΤΑΣΘΑΙ, καὶ ἀποκλᾶσθαι, ὅτε δίδωσιν ὁ λόγος, μικρολογίας καὶ ἀσωτίας προαναιρεῖ τὰς ἀφορμάς. [108] Ταῦτα δὲ πάντα, ὡς ἀπὸ πηγῆς καὶ ἀρχῆς πρώτης, τοῦ Ἑαυτὸν Αἰσχύνεσθαι προάγεται. Τοῦτο δὲ τὸ παράγγελμα προείληφεν ἐν ἑαυτῷ τὸ Σαυτὸν Γνῶθι, ὃ πασῶν μὲν σπουδαίων πράξεων, πασῶν δὲ θεωρητικῶν γνώσεων, προϋποκεῖσθαι δεῖ. Ἐπεὶ πόθεν εἰσόμεθα, ὅτι προσήκει ἡμῖν μεταλλάσαι τῶν παθῶν, καὶ γνῶναι τὰ ὄντα; Ἀπορεῖται γὰρ περὶ αὐτῶν· πρῶτον μὲν, εἰ δυνατὰ ἀνθρώποις ταῦτα· ἔπειτα, εἰ ὠφέλιμα τοῖς ἔχουσι γίνεται. Φαίνεται γὰρ πᾶν τοὐναντίον ἐλαττούμενος ἐν τοῖς κατὰ τὸν βίον ὁ σπουδαῖος, τῷ μὴ λαμβάνειν ἀδίκως ὅθεν οὐ δεῖ, καὶ τῷ ἀναλίσκειν

[107] παραδίδωσι] Ita recepimus è MS Med. Coll. Gud., quia aptius viſum eſt, quàm δίδωσι, quod habent Editt. priores. Sic ſuprà, τετράδα ἀρετῶν παραδοῦναι.

[108] ταῦτα δὲ πάντα] Ita edidit

juſmodi igitur eſt verſuum propoſitorum ſcopus, ut virtutum practicarum quaternionem exponant, eaſque tradant auditoribus vigilanter cuſtodiendas, &, prout decet, in VERBIS FACTISQUE obſervandas: docet enim ex eis unus prudentiam, alter fortitudinem, tertius temperantiam; eorum verò primus hortatur ad JUSTITIÆ EXERCITATIONEM, quæ communiter in cæteris omnibus virtutibus cernitur: iſte autem verſus, DIVITIAS ALIQUANDO POSSIDERE AMA, ALIQUANDO AMITTERE, docet porro temperantis Diſpoſitionis comitem eſſe liberalitatem, quæ eſt VIRTUS circa DIVITIARUM proventum, atque ſumptum verſata. Eas enim tunc tantum, cum Ratio ſuadet, POSSIDERE & expendere, ſordium atque prodigentiæ occaſiones præcidit. Hæc autem omnia ab eo, SEIPSUM VERERI, tanquam a fonte, & primo principio, derivantur: Hoc verò præceptum in ſe anticipatum continet illud, TEIPSUM NOSCE, quod omnibus bonis actionibus, omnique theoreticæ ſcientiæ fundamento eſſe debet; ſine hoc enim unde diſcemus affectus eſſe moderandos, & entium notitiam comparari debere? Nam de illis dubitatur, primùm, an hominibus poſſibilia ſint; deinde, an utilia habentibus. Apparet enim omnino contrà, eò deteriorem eſſe probi viri in hac vitâ conditionem, quòd non injuſtè inde ſumit, unde non debet;

dit Curter.; horum verò ordinem Editor Cant. nimis temerè & imperitè invertit, idque (quod mireris) *ſuadente*, ut ait, *Auriſpâ*. Verùm rectus certè eſt hic ordo, & uſitatiſſimus. Ita ſexies minimùm in hoc Commentario Hierocles, atque ipſe Plato ſæpiſſimè habet ταῦτα πάντα, διὰ ταῦτα πάντα, ταῦτα δὲ πάντα, ut & alii paſſim.

ταλίσκειν δικαίως εἰς ἃ δεῖ· καὶ περὶ τὸ σῶμα παντὸς μᾶλλον εὐεπιχειρήτως διάκειται, μήτε ἄρχειν αὐτὸς ἐπιτηδεύων, μήτε ἀνελευθέρως θεραπεύων τοὺς ἄρχοντας. Ὥστε, εἰ μή τις ἄλλη οὐσία ἐν ἡμῖν εἴη ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ὠφελουμένη, σχολῇ γε ἂν πλοῦτον ἢ [109] δυναστείαν δι᾽ αὐτὴν προνοησοίμεθα. Ὅθεν καὶ οἱ θνητὴν οἰόμενοι τὴν ψυχήν, περὶ τοῦ μὴ προΐεσθαι τὴν ἀρετὴν κομψεύονται μᾶλλον, ἢ ἀληθεύουσιν. Εἰ γὰρ μὴ εἴη τι ὑπομένον ἡμῶν μετὰ θάνατον, καὶ τοῦτο φύσιν ἔχον ἀληθείᾳ καὶ ἀρετῇ κοσμεῖσθαι, (οἵαν δή φαμεν εἶναι τὴν λογικὴν ψυχὴν) οὐκ ἂν ἔφεσις ἡμῖν καθαρὰ γένοιτο τῶν καλῶν. Προαναιρεῖται γὰρ ἡ ὑποψία τῆς φθορᾶς τὴν περὶ ταῦτα σπουδήν, καὶ πρὸς ἀπολαύσεις ἄγει σωματικάς, [110] ὁποῖαί ποτ᾽ ἂν ὦσιν αὗται, καὶ πόθεν ἂν πορίζεσθαι δύνωνται. Πῶς γὰρ ἂν δόξῃ ἔμφρονος εἶναι, κατ᾽ αὐτούς, ἢ τελείως καθεστηκότος, μὴ πάντα χαρίζεσθαι τῷ σώματι, δι᾽ ὃ καὶ ἡ τῆς ψυχῆς ὑπόστασις σώζεται, οὐκ οὔσης μὲν καθ᾽ αὑτήν, ἐπιγινομένης δὲ τῇ ποιᾷ διαπλάσει τοῦ σώματος; Πῶς δὲ προνοησόμεθα δι᾽ ἀρετὴν τὸ σῶμα, μέλλοντες καὶ τὴν ψυχὴν αὐτὴν ἅμα τῷ σώματι διαφθείρειν, ὥστε μηδαμοῦ εἶναι τὴν ἀρετήν, ἧς ἐφέσει τὸν θάνατον ὑπεμείναμεν; Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἱκανῶς τοῖς θείοις ἀνδράσιν, [111] ἀποδέδεικται,

ὅτι

[109] δυναστείαν δι᾽ αὐτὴν π.] Nos hîc præter morem, cogente ſententiâ, & monſtrante ipſo Hierocle, ſic legere non dubitavimus. Nam ſi αὐτὴν jungas cum δυναστείαν ſenſui detrahes potiùs, quàm augebis; ac meliùs abeſſe poterit: atque hâc, ut opinor, de cauſâ Curter., & Editor Cant., in Verſione αὐτὴν negligunt. Additâ autem præpoſitione διά, ſententiæ vis & ratio elucent, ſc. σχολῇ — δυναστείαν δι᾽ αὐτὴν προνοησοίμεθα, i. e. δι᾽ ἀρετήν, quæ præceſſit; atque ſic idem fere de divitiis & principatu hîc dicetur, quod de

corpore

& quòd juſtè ſumptus facit in ea, quæ oportet: quin & ille, quod ad corpus attinet, injuriis omnium maximè eſt obnoxius, quippe qui nec Imperium affectet, nec imperantibus ſerviliter aduletur: Adeo ut niſi ens quoddam aliud in nobis ſit, cui virtus prodeſt, vix ejus cauſâ divitias, aut principatum repudiabimus. Quamobrem & illi, qui animum mortalem eſſe arbitrantur, cùm de virtute non projiciendâ diſputant, ſe oſtentant potiùs, quam vera proferunt. Niſi enim aliquid nobis ineſſet, quod poſt mortem ſuperſtes foret, quodque veritate atque virtute ornari naturâ aptum eſſet, (cujuſmodi eſſe dicimus animum rationalem) nullum nobis ſincerum eſſe poſſet honeſtorum deſiderium: Præcludit enim horum ſtudium ſuſpicio interitûs, & nos ad corporeas voluptates, qualeſcunque tandem illæ ſint, & undecunque comparari poſſint, attrahit. Quo enim pacto, ex illorum ſententiâ, viri prudentis, aut etiam mediocri judicio præditi, eſſe videatur, ut non omnia corpori indulgeat, per quod & ipſa animi eſſentia conſervatur, utpote qui per ſe non ſubſiſtat, ſed è corporis aliquâpiam conformatione oriatur? Quo modo autem virtutis gratiâ corpus projiciemus, ſi unà cum corpore animum quoque ipſum perdemus, adeo ut nuſquam exiſtat virtus, ex cujus amore nos mortem obivimus? De his verò à viris divinis abunde demon-

corpore infrà dicit, *πῶς προησόμεθα δι᾽ ἀρετὴν τὸ σῶμα;*

110 *ὁποῖαί ποτ᾽ ἂν*—] MS Med. Coll. Gud. omiſſo *ποτε* legit *ὁποῖαι ἂν*. Nos verò retinemus Editt. priorum lectionem, eliſâ tantùm, pro more, literâ *ε*, uti ſuprà legitur, *ὁποῖοί ποτ᾽ ἂν ὦσι*, Comm. in Verſ. 4.

111 *ἀποδέδεικται*] Ita legimus è MS M. Coll. Gud., etſi priorum lectionem *ἐπιδέδεικται* non improbamus.

ὅτι τε ἀθάνατος ἡ ψυχή, καὶ ὅτι διὰ μόνης ἀρετῆς κοσμεῖσθαι πέφυκε. Νῦν δὲ τὸ παρὸν ἐπισφραγισάμενοι δόγμα, ἐπὶ τὰ ἑξῆς μεταβαίνωμεν, τοσοῦτον τοῖς προειρημένοις ἐπειπόντες, ὅτι ὥσπερ τῇ ἀγνοίᾳ τῆς οὐσίας ἡμῶν πᾶσα ἐπεισρεῖ κακία, οὕτω τῇ ἑαυτῶν γνώσει, καὶ ἀπαξιώσει τῶν μὴ πρεπόντων λογικῇ φύσει, ἡ τῶν καθηκόντων ἀπαραλόγιστος τήρησις εὑρίσκεται πανταχοῦ· τοῦτο δὲ τὸ κατὰ μέρος ἀρετῶν γίνεται μέτρον. Ὡς γὰρ πρὸς κανόνα τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἀποβλέποντες, τὸ δέον ἐν πᾶσιν εὑρίσκομεν, κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον συμφώνως τῇ ἑαυτῶν οὐσίᾳ διαζῶντες. Πᾶν γὰρ ὃ ἀμείνονα τὴν ψυχὴν ποιεῖ, καὶ πρὸς τὴν φύσει πρέπουσαν εὐζωΐαν αὐτὴν ἀνάγει, τοῦτο ὄντως ἀρετή, καὶ φιλοσοφίας νόμος· τὰ δὲ μόνον πρὸς ἀνθρωπίνην εὐσχημοσύνην τείνοντα, δουλοπρεπῆ ἐστὶ σοφίσματα, καὶ [112] σκιαγραφία τῶν καλῶν τὸν παρὰ τῶν πολλῶν ἔπαινον θηρωμένη, καὶ τοῦ δοκεῖν μόνον, οὐ τοῦ εἶναι, ἀγαθὸν τὴν πᾶσαν ποιουμένη φροντίδα. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων. Τοῖς δὲ ὀρθοῖς λογισμοῖς ἐξ ἀνάγκης ἕπεται καὶ περὶ τῶν δοκούντων ἀτάκτως κατὰ τὸν βίον συμβαίνειν ΜΗ ΑΛΟΓΙΣΤΩΣ ΕΧΕΙΝ, ἀλλ' εὖ καὶ γενναίως ἀπολελογίσθαι τὰς τούτων αἰτίας, καὶ φέρειν αὐτὰ μηδὲν [113] ἐγκαλοῦντες, [114] τοῖς ἐπιμεληταῖς ἡμῶν, οἳ πρὸς ἀξίαν ἀπονέμοντες

τες

[112] Σκιαγραφία τῶν καλῶν, — τοῦ δοκεῖν, οὐ τοῦ εἶναι] Hierocles hîc ad duo Platonis loca reſpicere videtur, primùm, ad hæc in Phædone verba, Σκιαγραφία τίς ᾖ ἡ τοιαύτη ἀρετή, καὶ τῷ ὄντι ἀνδραποδώδης, καὶ οὐδὲν ὑγιές, οὐδ' ἀληθὲς ἔχῃ. Deinde ad illa De Repub. 2, ubi dicit, ἄνδρα ἁπλοῦν, καὶ Αἰσχύλον, οὐ δοκεῖν, ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν ἐθέλοντα, —— ἀφαιρετέον τὸ δοκεῖν· &c. de Amphiarao autem hæc dicit Æſchylus, οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει, &c. In Ἑπτ. ἐπὶ Θηβ.

[113] ἐγκαλοῦντες] Editor Cant. repoſuit hîc ἐγκαλοῦντας, nullo auctore, ſed *clamante*, ut ait, *conſtructione*.

ſtratum eſt, quòd & immortalis ſit animus, & naturâ talis, ut virtute ſolâ ornari poſſit. Nunc autem ſtabilito hoc dogmate, ad ea quæ ſequuntur tranſeamus, hoc tantum præfatis addito, quòd quemadmodum ex naturæ noſtræ ignoratione nullum non vitium irrepit, ita, ſi noſmet noſcamus, eaque dedignemur, quæ naturam rationalem dedecent, juſtam officiorum obſervationem ubique reperiemus: hæc autem ſingularum virtutum menſura eſt: Nam ad naturam noſtram, tanquam ad regulam, reſpicientes, id, quod decet in omnibus invenimus, dum ſecundum rectam rationem noſtræ naturæ congruenter vivimus. Quicquid enim animum meliorem reddit, eumque ad vitæ beatitudinem naturæ congruam adducit, id reverà virtus eſt, & Philoſophiæ lex: Quæcunque autem ad hominem ſolùm decorandum pertinent, ea mancipiis digna ſunt ſophiſmata, & virtutum adumbratio, quæ laudem apud vulgus venatur, atque in hoc omnem ponit curam, ut quis videatur tantùm, non ut ſit bonus. Atque de his hactenùs. Ex rectâ autem rerum conſideratione ſequitur neceſſariò, ut circa ea quoque, quæ in vitâ nullo ordine videntur contingere, NON SINE RATIONE NOS GERAMUS, ſed ut probè & ingenuè perpenſis cauſis, illa toleremus, ſine ullâ curatorum noſtrorum incuſatione; qui pro merito ſingulis

 ea,

conſtructione. At meminiſſe debuit, Scriptores Atticos ad Grammaticorum regulas non ſemper eſſe exigendos, qui neglectis τεχνολόγων legibus, caſus ſæpe variant, ut Budæus, aliique dudum obſervarunt. Atque variationem huic ſimilem poſtea in voce φέροντες deprehendes, ubi plura notabimus.

114 τοῖς ἐπιμεληταῖς ἡμῶν] Sc. Δαίμοσιν αἰθερίοις, qui ſunt μέσοι

τες ἑκάστῳ τὰ προσήκοντα, οὐ τῶν ἴσων ἠξίωσαν ἅπαντας τοὺς μὴ ὁμοίως προβεβιωκότας. Πῶς γὰρ, προνοίας μὲν οὔσης, καὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἀφθάρτου μὲν κατ' οὐσίαν, προαιρέσει δὲ αὐτοκινήτῳ πρὸς ἀρετὴν ἢ κακίαν ὁρμώσης, ἐνῆν τὰ ἴσα τοῖς μὴ ἴσοις τοὺς τοῦ πρὸς ἀξίαν φύλακας νόμου ἀποδιδόναι, ἀλλὰ μὴ τὴν προσήκουσαν ἑκάστῳ ἀπονέμειν τύχην, ἣν καὶ προϊὼν εἰς γένεσιν ὁ ἄνθρωπος κληροῦσθαι λέγεται; Εἰ οὖν μὴ μῦθος τὸ πρόνοιαν εἶναι, ἀπονέμουσαν ἑκάστῳ τὰ πρέποντα, καὶ [115] τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἀθάνατον εἶναι, δῆλον, ὡς μεταστῆσαι δεῖ τὴν αἰτίαν τῶν ἀλγεινῶν ἀπὸ τοῦ διοικοῦντος ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἰᾶσθαι τὰ δυσχερῆ δύνασθαι δώσει ὁ λόγος. Ἐν ἑαυτοῖς γὰρ εὑρόντες τὰς αἰτίας τῆς τοσαύτης ἀνωμαλίας, πρῶτον μὲν τῷ ὀρθῷ τῆς κρίσεως ἐπελαφρυνοῦμεν τῶν συμβαινόντων τὸ μοχθηρόν· ἔπειτα ταῖς ἱεραῖς μεθόδοις καὶ ταῖς ὀρθαῖς νουθετήσεσι μεθαρμόζοντες τὴν ψυχὴν πρὸς τὸ ἄμεινον, παντελῶς ἑαυτοὺς τῶν ἀλγεινῶν ἐλευθερώσομεν. Τὸ δὲ πάσχοντα κακῶς μηδ' αἰσθάνεσθαι τὰς αἰτίας, μηδὲ καταμανθάνεσθαι τοῦ εἰκότως συμβαίνοντος, ΕΑΥΤΟΝ ἦν ΕΘΙΣΑΝΤΟΣ ΑΛΟΓΙΣΤΩΣ ΕΧΕΙΝ περὶ παντὸς, ὃ νῦν ἀπηγόρευ-

σεν

σον γένος τῶν λογικῶν, & modò Ἥρωες, modò Ἄγγελοι vocantur, ut in ſuperioribus dixit. Hos autem poſtea τοὺς πρὸ ἡμῶν ἀθανάτους διοικητὰς appellat; & in Libr. de provid. ap. Phot. Cod. 251, τοὺς φύλακας καὶ ἐφόρους ἡμῶν, & θείους δικαστὰς, ac θείους ἐπιστάτας vocat, dicitque eos, ὑπὸ Θεοῦ τεταγμένους δικαστὰς ἡμῶν ἐπιμελεῖσθαι, adeo ut quicquid aut agimus, aut patimur, per totam hanc terreſtrem vitam, à deſcenſu animæ in corpus ad exitum uſque, ad eorum curam & adminiſtrationem pertineat.

115 τὴν ψυχὴν ἀθάνατον εἶναι] Hierocles hîc ſecundùm Pythagoræ & Platonis ſententiam, ψυχῆς ἀθανασίαν à parte ante introducit; ut per hanc animarum προβιοτὴν, & μετενσωμάτωσιν, vi-

tæ

ea, quæ convenit, tribuentes, non paribus præmiis omnes, quorum diſpar fuit anteacta vita, dignati ſunt. Nam cùm mundus providentiâ adminiſtretur, & animus noſter naturâ ſuâ immortalis exiſtens, motu ſpontaneo ad virtutis, aut vitii, electionem feratur, quî fieri potuit, ut illi, qui legis ad merita ſpectantis cuſtodes ſunt, paria non paribus redderent; atque non unicuique convenientem fortunam tribuerent, quam & ipſe homo in hunc mundum prodiens ſortiri dicitur? Si ergo providentiam eſſe, quæ unicuique congrua diſpenſat, & animum noſtrum eſſe immortalem, non ſit fabula, manifeſtum eſt, illorum, quæ nos vexant, cauſas ab adminiſtratore ad noſmetipſos eſſe transferendas; unde & ſanare nos poſſe ærumnas noſtras, docebit Carmen. Nam cum in nobis ipſis tantæ inæqualitatis cauſas deprehenderimus, primùm recto judicio mala, quæ nobis accidunt, leviora faciemus; deinde ſacris artibus, & rectis diſciplinis animum in melius componentes, noſmet ærumnis prorſus liberabimus. Sed ut quis malè affectus, nec rei cauſas perſentiſcat, nec pro merito eveniſſe conjectet, ejus planè eſt, qui ſe IN OMNI RE SINE RATIONE GERERE ASSUESCIT; quod nunc

tæ hujus ἀλγεινῶν ex anteactæ vitæ meritis rationem reddat, atque adeo providentiæ in iis unicuique pro merito diſpenſandis ordinem defendat. Hàc autem ὑποθέσει delectatus, tanquam ſolidâ, eam in ſequentibus, ut & in Libris de Providentiâ, ἄνω ϗ κάτω, ut ait Photius, verſat; cùm reverâ ſit ἐπισφαλὴς, ϗ ματαία, ϗ σαθρὰ, atque Providentiæ injuriam potiùs faciat, quàm juſtam ei defenſionem præbeat, uti obſervat idem Photius in Cod. 251. Noſtri verò propoſiti tantùm eſt, ut hujus ἀθανασίας hîc introductæ cauſam Lectori indicemus, quæ à viris doctiſſimis non ſatis animadverſa videtur, ut in ſequentibus oſtendemus.

prohibet

σειν ὁ λόγος. Ἀνάγκη γὰρ τὸν ἀζητήτως ἔχοντα τὰς ἀληθεῖς αἰτίας ἐπὶ τὴν κρείττονα οὐσίαν μεταφέρειν τὸ ἔγκλημα, ἢ ὅτι οὐκ ἔστι πάντελῶς, ἢ ὅτι οὐκ ἐπιμελεῖται ἡμῶν ὀρθῶς. Τὰ δὲ τοιαῦτα δοξάσματα οὐ μόνον τὰ ἐκ προβιοτῆς κακὰ ἐπιτείνει, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν πονηρίαν τὴν ψυχὴν ἐπεγείρει, καὶ τὸν αὐτεξούσιον θεραπείας αὐτὴν ἀποστερεῖ, τῷ προστιθέναι λανθανούσας αἰτίας τῶν νῦν δυσχεραινομένων. [116] Πῶς δὲ δεῖ περὶ τούτων φιλοσοφεῖν, ἐπάκουσον αὐτῶν τῶν ἐπῶν.

ΟΣΣΑ ΤΕ ΔΑΙΜΟΝΙΗΣΙ ΤΥΧΑΙΣ ΒΡΟΤΟΙ ΑΛΓΕ' ΕΧΟΥΣΙΝ, ΩΣ ΑΝ ΜΟΙΡΑΝ ΕΧΗΣ ΠΡΑΩΣ ΦΕΡΕ, ΜΗΔ' ΑΓΑΝΑΚΤΕΙ. ΙΑΣΘΑΙ ΔΕ ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΘΟΣΟΝ ΔΥΝΗ· ΩΔΕ ΔΕ ΦΡΑΖΕΥ· ΟΥ ΠΑΝΥ ΤΟΙΣ ΑΓΑΘΟΙΣ ΤΟΥΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΟΙΡΑ ΔΙΔΩΣΙ.

Πρὸ τῆς ἄλλης ἐξηγήσεως ἐκεῖνο προειπεῖν δεῖ, ὅτι ΑΛΓΕΑ νῦν λέγει τὰ ἐπίπονα, καὶ τραχύτερα ἡμῖν τὴν ὁδὸν τοῦ βίου παρασκευάζοντα· οἷον νόσον, πενίαν, φιλτάτων ἀποβολὴν, ἀδοξίαν ἐν πόλει. Ταῦτα γὰρ χαλεπὰ μέν ἐστι, καὶ δυσδιάθετα κατὰ τὸν βίον· οὐ μὴν ὄντως κακὰ, οὐδὲ αὐτῇ τῇ ψυχῇ βλαβερὰ τυγχάνει, ἐὰν μὴ αὐτὴ ἐθέλῃ διὰ τούτων εἰς κακίαν ἀποκλῖναι· ὃ καὶ ἐπὶ τῶν δοκούντων ἀγαθῶν πάθῃ ἂν, μὴ βουληθεῖσα καλῶς αὐτὰ μεταχειρίζεσθαι· οἷον Ὑγείαν, καὶ Πλοῦτον, καὶ Δυναστείαν. Ἔστι γὰρ καὶ ἐν τούτοις κακυν-

[116] Πῶς δὲ] In prioribus Editt. legitur, ΚΑΙ πῶς δὲ, nos verò auctoritate MS M. Coll. Gud. ΚΑΙ illud omittendum duximus.

θῆναι,

prohibet Carmen. Neceſſe enim habet is, qui veram cauſam non exquirit, culpam in ſuperius Ens transferre; id ſcilicet, vel non omnino exiſtere, vel Res noſtras haud juſtè adminiſtrare. Ejuſmodi verò Opinationes non ſolùm mala ex vitâ anteactâ derivata aggravant, ſed & animum ad omnem nequitiam proritant, eumque curatione, quæ penes ipſum eſt, privant, dum mala, quibus nunc vexamur, occultis cauſis attribuunt. Quomodo autem de his philoſophari oportet, ex ipſis verſibus accipito:

QUIBUSCUNQUE PORRO INFORTUNIIS DIVINITUS ANGUNTUR HOMINES, SORTEM TUAM PATIENTER ET SINE INDIGNATIONE FERAS. REMEDIUM VERO DECET AFFERRE, QUANTUM POSSIS; ET TECUM REPUTES, FATUM NON IMMITTERE BONIS PLURIMA INFORTUNIA.

Antequam ad cæterorum explicationem aggrediamur, hoc præfari oportet, ea nunc ἄλγεα appellari, quæ moleſta ſunt, & aſperiorem nobis vitæ viam faciunt; morbum ſcilicet, paupertatem, chariſſimorum jacturam, & in civitate ignominiam. Nam hæc quidem gravia ſunt, nec concoqui in vitâ facile queunt; quæ tamen non reverà ſunt mala, nec animo nocent, niſi ipſe ab his ſe in vitium deflecti ſinat; quod & in iis, quæ bona videntur, ei contingat, ſi illis rectè uti noluerit; Sanitate nimirum & Divitiis, & Potentiâ: Nam & in his vitio affici, & in contra-

riis

θῆναι, καὶ ἐν τοῖς ἐναντίοις ἀρετὴν κλήσασθαι. Τὰ δὲ ὄντως κακὰ, τὰ ἐκ προαιρέσεώς ἐστιν ἁμαρτανόμενα, οἷς συνεισελθεῖν ἀρετὴ φύσιν οὐκ ἔχει. Ταῦτα δέ ἐστιν Ἀδικία, καὶ Ἀκολασία, καὶ πάντα ὅσα τὴν τοῦ καλοῦ σύζευξιν οὐκ ἐπιδέχεται. [117] Οὐ γάρ ἐστιν οὐδενὶ τῶν τοιούτων τὸ ΚΑΛΩΣ ἐπιφθέγγεσθαι· οἷον, ἀδικεῖ καλῶς, ἀκολασαίνει καλῶς· ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς κακῶν λέγομεν, [118] νοσεῖ καλῶς, πένεται καλῶς· ὅταν ζῇ, καὶ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, τὰ τοιαῦτα φέρει ὁ ἄνθρωπος. Ταῖς δὲ ψυχικαῖς πονηρίαις οὐκ ἐπιφέρεται τὸ Καλῶς, διότι ἀποστροφαί εἰσι καὶ ἀπολείμματα τοῦ ὀρθοῦ λόγου, ὃν φύσει ἐνόντα, καὶ ἐγγεγραμμένον αὐτῇ, παρορᾷ ἡ ἀνθρώπου ψυχὴ ὑπὸ τῆς προπαθείας ἀπολυφλουμένη. Τεκμήριον δὲ τοῦ ἐνεῖναι τὸν ὀρθὸν λόγον τοῖς ἀνθρώποις, τὸ, καὶ τὸν ἄδικον, ἐν οἷς μηδὲν αὐτῷ διαφέρει, κρίνειν δικαίως, καὶ τὸν ἀκόλαστον, σωφρονικῶς· καὶ ὅλως, τὸν κακὸν ὀρθαῖς ἐπιβολαῖς χρῆσθαι, ἐν οἷς ἀπροσπαθής ἐστι· Διὸ καὶ μεθίστασθαι δύναται ὁ φαῦλος εἰς ἀρετὴν καταγνώσει τῆς προτέρας κακίας. Οὐ μὴν διὰ τοῦτο ἐνυπάρχειν δεῖ καὶ τὸν μὴ ὀρθὸν λόγον, ἵνα ἀρχὴ τῶν κακιῶν οὗτος γίνηται, ὥσπερ ἐκεῖνος τῶν ἀρετῶν. Ἀρκεῖ γὰρ παρὼν ὁ ὀρθὸς λόγος, ὥσπερ νόμος ἐν πόλει, τά τε κατ' αὐτὸν πραττόμενα, καὶ τὰ παρ' αὐτὸν διορίζειν, καὶ τὰ μὲν ἀποδέχεσθαι, τὰ δὲ σωφρονίζειν. Καὶ [119] οὐδὲν δεῖ κακῶν ἀρχῆς, οὔτε ἐνυποκειμένης,

[117] οὐ γάρ ἐστιν οὐδενὶ τῶν τοιούτων τὸ, καλῶς, ἐπιφθέγγεσθαι] Ita fere Ariſtoteles, Eth. 2. 6. οὐκ ἔστιν οὐδέποτε περὶ αὐτὰ κατορθοῦν, ἀλλ' ἀεὶ ἁμαρτάνειν· οὐδ' ἔστι τὸ εὖ—περὶ τὰ τοιαῦτα.

[118] νοσεῖ καλῶς, πένεται καλῶς] Sic Ariſtot. de Repub. 7. 13. χρήσαιτο δ' ἂν σπουδαῖος ἀνὴρ καὶ πενίᾳ, καὶ νόσῳ———καλῶς. Atque ita Simplic. in Epict. Enchir. c. 23.

tiis virtutis incrementum capere, poſſimus. Illa autem reverà mala ſunt, quæ voluntatis ſunt peccata, quibuſcum coire virtus naturâ non poteſt. Hæc autem ſunt Injuſtitia, Intemperantia, & quæcunque boni conjunctionem non admittunt. Neque enim de hujuſmodi ullo prædicare poſſumus BENE; verbi gratiâ, *bene* Injuriam facit, *bene* libidinatur; quemadmodum de malis externis dicimus, *bene* ægrotat, *bene* paupertatem fert, quando quis decenter, & ut recta ratio dictat, iſtiuſmodi mala tolerat. At de malis animi *bene* non prædicatur, quia illa declinationes ſunt, & aberrationes a rectâ ratione, quam etſi naturâ ſibi inſitam, atque inſculptam habet animus humanus, tamen affectibus occæcatus negligit. Ineſſe autem hominibus rectam rationem argumento eſt, quòd injuſtus, ubi nihil ſuâ intereſt, juſtè judicat, & intemperans temperantèr; atque in ſummâ, malus quiſque rectè res aggreditur, ubi ab affectibus liber eſt. Unde conſtat, penes malum quoque eſſe, ut ad virtutem tranſeat, repudiatâ priore ſuâ vitioſitate. Non ideo tamen rationem etiam *non* rectam homini ineſſe oportet, ut *hæc* vitiorum ſit principium, ſicut illa virtutum: Sufficit enim præſens recta ratio, tanquam lex in civitate, tum ad ea, quæ ſecundum eam, & præter eam fiunt, diſtinguenda, tum ad hæc probanda, & illa corrigenda: nec omnino opus eſt malorum principio, ſive

23. τὸ νοσεῖν καλῶς, καὶ τὸ πίνεσθαι καλῶς, ἐφ' ἡμῖν ἐςι. Ipſe quoque Epict. ap. Arrian. 3. 10. τοῦ πυρέττειν καιρός ἐςι; τοῦτο καλῶς γενέσθω. τοῦ διψᾶν; δίψα καλῶς. τοῦ πεινᾶν; πεῖνα καλῶς.

119 οὐδὲν δεῖ κακῶν ἀρχῆς] Rectiſſima eſt hæc, & Platonicorum communis

ἐνυποκειμένης, οὔτε ἔξωθεν κακοποιὸν αἰτίαν ἐνδιδούσης, ἀγαθῶν δὲ δεῖ ἀρχῆς μάλιστα καὶ μόνης, καὶ τῆς μὲν κεχωρισμένης τῶν λογικῶν οὐσιῶν, οἷός ἐστιν ὁ Θεός· τῆς δὲ συνυπαρχούσης αὐταῖς, καὶ τῇ κατ' οὐσίαν ἐπαφῇ κυβερνώσης, οἷός ἐστιν ὁ ὀρθὸς λόγος. Τοιαύτη μὲν ἡ τῶν κακῶν διάκρισις· ὧν οὐ τὰ προαιρετικά φησιν ἐκ τῆς ΔΑΙΜΟΝΙΑΣ ΤΥΧΗΣ τοῖς ἀνθρώποις ἀπονέμεσθαι, ἀλλὰ τὰ περιστατικά, ἃ νῦν ἐν τοῖς οὐκ ἐφ' ἡμῖν κεῖται, πάλαι δὲ προαιρετικαῖς ἁμαρτίαις ἐπηκολούθησεν, ΑΛΓΕΙΝΑ μὲν ὄντα, ὡς ἔφαμεν, τῷ δὲ παρὰ τῆς ἀρετῆς κόσμον ἐπιδεχόμενα. Καὶ γὰρ πενίαν ἐκόσμησε σώφρων δίαιτα· καὶ ταπεινότητα δόξης ἐπηνωρθώσατο φρόνησις· καὶ παίδων ἀποβολὴν πράως ἤνεγκεν ὁ δίκαιος βίος, ὁ δυνάμενος εἰπεῖν, [120] ΤΕΘΝΗΚΕ ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ; οὐκοῦν ΑΠΕΔΟΘΗ· καί, ΗΔΕΙΝ ΘΝΗΤΟΝ ΓΕΓΕΝΝΗΚΩΣ. Ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἄλλα πάντα, τῷ τῆς ἀρετῆς κάλλει περιβληθέντα, γίνεται εὐσχημονέστερα. [121] Ἑξῆς δὲ ζητεῖ ὁ λόγος τίνες αἱ ΔΑΙΜΟΝΙΑΙ ΤΥΧΑΙ, καθ'

ἃς

communis ſententia; qui malum non ὑπόστασιν, ſed παρυπόστασιν eſſe definiunt, & σκοποῦ ἀποτυχίαν. Sic Salluſt. c. 12. οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ φύσει κακόν. Et Proclus, πᾶν τὸ κακὸν κατὰ παρυπόστασίν ἐστι, in Plat. Timæ. p. 116. Itidem in Plat. Theol. 1. 17. ἡ τῶν κακῶν παρυπόστασις οὐκ ἐκ δυνάμεως ὑφέστηκε, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀσθενείας τῶν δεξαμένων τὰς τῶν θεῶν ἐλλάμψεις. Similiter Simplic. in Epict. c. 13. αἱ παρατροπαὶ οὐκ ἔχουσι προηγουμένην ὑπόστασιν ἀλλὰ παρυφιστᾶσι τοῖς οὖσι — &c. Cæterum de hâc re conſulas, velim eundem Simplicium in Epict. cap. 34. fuſiùs differentem. Ed. L. Bat.

[120] τέθνηκε τὸ παιδίον; ——] Epicteti eſt hoc dictum in Enchir. c. 15. τὸ παιδίον ἀπέθανεν; ἀπεδόθη. ἡ γυνὴ ἀπέθανεν; ἀπεδόθη· Id verò, quod ſequitur, ᾔδειν θνητὸν γεγεννηκώς, Anaxagoræ tribuit Laert. 2. 13. at alii, inquit, Soloni, alii Xenophonti. Vide Not. Caſaub, & Menag. de

quo

ſive inſito, ſive externo, quod malè agendi cauſam præbeat; bonorum verò principio omnino opus eſt, eoque ſolo, tum ab entibus rationalibus ſeparato, qualis eſt Deus, tum in ipſis inſito, quod eſſentiali impulſu ea gubernare poſſit; qualis eſt recta ratio. Hujuſmodi igitur eſt malorum diſtinctio; è quibus non ea, quæ voluntaria ſunt, dicit a DIVINA FORTUNA hominibus diſtribui, verùm calamitoſa illa, quæ non ſunt in noſtrâ nunc poteſtate, ſed a peccatis, quæ volentes olim commiſimus, profluxerunt; quæ DOLORE quidem nos afficiunt, ut diximus, ſed à virtute ornatum accipiunt: Etenim paupertatem exornat victûs ratio temperans; & generis humilitatem emendat prudentia; & Liberorum jacturam placidè fert vir æquus, qui poteſt dicere, OBIIT FILIUS? ergo REDDITUS eſt; &, SCIEBAM ME GENUISSE MORTALEM. Similiter verò & reliqua omnia, virtutis pulchritudine induta, fiunt decentiora. Deinceps autem inquiremus, quænam ſint illæ DIVINÆ FORTUNÆ,

quo dicto Epictetus ap. Arrian. 3. 24. dicit, μέγα ἐπὶ πάντων τὸ, ᾔδειν θνητὸν γεγεννηκώς.

[121] ἑξῆς δὲ ζητεῖ ὁ λόγος] Hierocles, explicatâ τῶν ἀλγεινῶν naturâ (quod prævertendum eſſe dixerat) pergit nunc ad eorum cauſam in illis, δαιμονίῃσι τύχαις, inveſtigandam. ζητεῖ ὁ λόγος, i. e. ego differens quæro. Curter. non malè vertit, *quærit oratio*; corrigit verò Editor Cant., quærit *verſus*; nimis autem ineptè, quaſi verſus, ſeu, verſûs ſcriptor, quæreret, quid ipſe velit per δαιμονίας τύχας, cùm Hieroclis planè commentantis ſit ὁ λόγος; & eſt quidem phraſis uſitatiſſima. Sic de ipſo Hierocle Photius in Cod. 214, ταῦτα ὁ Ἱεροκλέους λόγος σπουδάζων καταπκευάζει. Et de ſeipſo Simplic. in Epict. p. 175. Ed. L. Bat., τὸ αἴτιον ζητεῖ ὁ λόγος. Itidem Proclus, ζητεῖ ὁ λόγος δι' ἣν αἰτίαν, in Plat. Timæ. p. 32. atque ipſe poſtea Hierocles de his loquens à ſe explicatis dicit, δι' ὧν τὸ δύσκολον ἀπευθύνει ὁ λόγος.

 per

ἃς οἱ βροτοὶ τὰς ἐκτὸς δυσχερείας ἔχουσιν. Εἰ μὲν προηγουμένως ἡ θεία κρίσις δίδωσι τῷδε μὲν πλοῦτον, ἑτέρῳ δὲ πενίαν· ΔΑΙΜΟΝΙΑΝ ἔδει ταύτην προαίρεσιν καλεῖν, καὶ μὴ ΤΥΧΗΝ. Εἰ δὲ μηδὲν ἐπιστατεῖ τῆς τῶν τοιούτων λήξεσι, ἀλλ' ὡς ἔτυχε καὶ αὐτομάτως συμπίπτει, τὸ μὲν εὐτυχῆ εἶναι, ὥς φασι, τὸ δὲ δυστυχῆ· ΤΥΧΗΝ ἔδει ταύτην καλεῖν, καὶ μὴ ΔΑΙΜΟΝΙΑΝ ΤΥΧΗΝ. Εἰ δὲ πρὸς ἀξίαν ἑκάστῳ τὰ προσήκοντα ἀπονέμει ὁ ἐπιτροπεύων ἡμῶν Θεὸς, καὶ τοῦ μὲν εἶναι τοιούσδε ἢ τοιούσδε ἡμᾶς οὐκ ἔστιν αἴτιος· τοῦ δὲ τὰς ἀμοιβὰς ἀποδοῦναι κατὰ τοὺς θεσμοὺς τῆς δίκης μόνον ἐστὶ κύριος· εἰκότως συνάψας εἶπε ΔΑΙΜΟΝΙΑΣ ΤΥΧΑΣ τὰς τῆς κρίσεως ἀποφάνσεις· ᾗ μὲν θεῖον καὶ νοερόν ἐστι τὸ κρῖνον, ΔΑΙΜΟΝΙΑΣ καὶ ἐπιστημονικὰς αὐτὰς προσειπών· ᾗ δὲ οἰκείᾳ προαιρέσει κακοῦται τὸ κρινόμενον, καὶ διὰ τοῦτο γίνεται τῶν δυσχερῶν τούτων ἄξιον, προσθεὶς τὸ ΤΥΧΑΣ, ὅτι οὐ προηγουμένως τόνδε τινὰ κολάσαι ἢ τιμῆσαι πρόκειται τῷ Θεῷ, ἀλλ' ἀεὶ τὸν τοιόνδε ἢ τοιόνδε γενόμενον· τούτου δὲ τὴν αἰτίαν ἐν ἡμῖν κεῖσθαι. Τὴν μὲν οὖν ἐπιπλοκὴν τῆς ἡμετέρας προαιρέσεως καὶ τῆς ἐκείνου κρίσεως ΤΥΧΗΝ ἀπογυμνᾷν, ὥστε εἶναι τὸ ὅλον τοῦτο, ΔΑΙΜΟΝΙΑΝ ΤΥΧΗΝ, τὴν ἐπὶ τοῖς ἡμαρτημένοις θείαν ψῆφον· καὶ [122] συνεισάγειν οὕτω τὴν τῶν ὀνομάτων τεχνικὴν

122 *Συνεισάγειν οὕτω τὴν τῶν ὀνομάτων τεχνικὴν εὕρεσιν*—] Sic edidit Curter. Paris. 1583. Editor verò Cant., qui rarò admodum, ut è multis locis apparet, illam Editionem conſuluit, è Londinenſi, ſæpe vitiatâ, pro *Συνεισάγειν* exhibuit hîc *Συνεισάγει*, quod loci ſententiam planè perturbat; ut huic igitur medelam adhiberet, auctore Bentleio, addidit διὰ, ſc., *Συνεισάγει οὕτω* διὰ

per quas homines externis incommodis implicantur. Si ſanè divinum Judicium ex deſtinato huic Divitias, illi verò paupertatem daret, DIVINAM debuit hanc voluntatem vocare, non autem FORTUNAM: Sin autem nihil talium ſortitioni præeſt, ſed fortuitò & caſu evenit, ut hic fortunatus, uti dicunt, ille verò infortunatus ſit, FORTUNAM ſolùm vocare hanc oportuit, & non DIVINAM FORTUNAM: Quòd ſi Deus, qui nobis præeſt, unicuique ea tribuit quæ meritis ejus conveniunt, neque ipſe eſt cauſa, cur hujuſmodi, aut illiuſmodi ſimus, ſed remunerationis tantùm, quæ ſecundùm leges Juſtitiæ ſit, auctor eſt, meritò carmen, conjunctis nominibus, judicii hujus decreta FORTUNAS DIVINAS appellavit; quatenus ſcilicet is, qui judicat divinus eſt, & intellectu præditus, eas DIVINAS vocans, & ſcientiæ plenas; quatenus verò ille, qui judicatur, ſponte ſuâ in vitium prolabitur, & ideo calamitatibus iſtis dignus eſt, FORTUNAS adjungens; quia Deus non primariò huncce hominem vel ſupplicio, vel præmio, afficere ſtatuit, ſed eum ſemper, qui talis, vel talis fuerit; hujus autem cauſam in nobiſmet ipſis ſitam eſſe: atque adeo voluntatis noſtræ, & judicii ejus complicationem FORTUNAM parere; ita ut totum hoc, DIVINA FORTUNA, ſit Dei de peccatis ſententia; atque

διὰ τὴν ——. Sed non tali nobis auxilio opus eſt; nam ſatis ſana eſt lectio Curteriana, & ritè ſic diſtincta, ὥστε εἶναι —— ψῆφον, καὶ συνιστάσιν οὕτω τὴν τῶν ὀνομάτων τεχνικὴν εὕρεσιν τήν τε θείαν ἐπιστασίαν ——. Dicit igitur hanc artificioſè excogitatam vocabulorum conjunctionem (ſc. δαιμονίαν τύχην) ea, quæ ſequuntur, in ſe includere, & ſimul inferre, ſc. τήν τε θείαν ἐπιστασίαν, καὶ τὸ αὐτεξούσιον ψυχῆς, καὶ ἀθάνατον.

γικὴν εὕρεσιν, τήν τε θείαν ἐπιστασίαν, καὶ τὸ αὐτεξούσιον τῆς ψυχῆς, καὶ [123] ἀθάνατον· καὶ μήτε καθ' εἱμαρμένην ἢ πρόνοιαν πάντα γίνεσθαι, μήτε ὡς ἔτυχε, καὶ ἀπὸ ταὐτομάτου, μήτε κατὰ τὸ αὐτοπροαίρετον ἡμῖν τὸν βίον [124] διατίθεσθαι πάντα. Ἀλλ' ὅσα μὲν ἐν τοῖς ἐφ' ἡμῖν ἁμαρτάνομεν, ταῦτα εἰς προαίρεσιν ἀναφέρεσθαι· ὅσα δὲ ἐπὶ τοῖς ἡμαρτημένοις κατὰ τοὺς τῆς δίκης ἕπεται νόμους, εἰς εἱμαρμένην· τὰ δὲ προηγουμένως παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐκδιδόμενα ἀγαθὰ, εἰς πρόνοιαν· εἰς δὲ τὸ εἰκῆ, καὶ ὡς ἔτυχεν, οὐδὲν τῶν ὄντων ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν· ἀλλ' οὐδὲ τῶν γινομένων· εἰ μὴ ἄρα κατὰ συμβεβηκὸς, καὶ κατ' ἐμπλοκὴν τῶν ἀπὸ προνοίας, καὶ εἱμαρμένης, καὶ προαιρέσεως προηγουμένως ἐνεργουμένων, ἐπακολουθήσει τὸ ὡς ἔτυχε τοῖς πρωτουργοῖς αἰτίοις. Οἷον φέρε, Ὁ δικαστὴς τὸν φονέα κολάζειν βούλεται, καὶ οὐ τόνδε τὸν ἄνθρωπον· κολάζει δὲ καὶ τοῦτον, ὃν οὐκ ἐβούλετο, ὅταν αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν τοῦ φονέως ἐναρμόσῃ τάξιν. Καὶ γίνεται προηγουμένη μὲν ἡ κατὰ τοῦ φονέως αὐτῷ ψῆφος· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ, ἡ κατὰ τοῦδε τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι ἑκὼν ὑπέδυ τὸ τοῦ φονέως;

123 ἀθάνατον] Dicit M. Caſaubonus *nihil hic quicquam eſſe, quod ad animæ immortalitatem pertineat;* Lectum igitur vult αὐτόματον. Idem quoque ſentientes Bentleius, & Editor Cant. (qui ἀπροσδιόνυσον vocat hanc vocem ἀθάνατον) multa è propriâ conjecturâ nobis eligenda proponunt. Nos verò horum nullum admittimus; præſertim cùm omnes codices MSS. (ut fatetur Editor Cant.) in vocabulo ἀθάνατον conſentiant; atque id quidem rectiſſimè. Nam Hierocles hîc eam planè vult ψυχῆς ἀθανασίαν, quam ſuperiùs introduxit, ſc. à parte ante, πρὶν ἐν τῷδε τῷ ἀνθρωπίνῳ εἴδει γενέσθαι, ὥστε καὶ ταύτῃ ἀθάνατον εἶναι τὴν ψυχὴν, ut dicit Plato in Phædone c. 16. ex quâ hypotheſi providentiæ in hujus vitæ malis diſpenſandis defenſionem inſtituit, docendo, ea eſſe iſtius προβιοτῆς ἀμοιβὰς, atque adeo hîc demum concludit,

ſic technicum illud vocabulorum inventum Dei regimen, & animi libertatem, immortalitatemque junctim introducat; ac neque fato aut providentiâ omnia fiant, neque fortuitò, & ſuâ ſponte res eveniant, neque etiam ad noſtrum arbitrium tota vita noſtra diſponatur; ſed quæcunque peccamus in iis, quæ noſtri ſunt arbitrii, ea ad voluntatem noſtram referantur, & quæcunque ſequuntur peccata ſecundùm juſtitiæ leges, ea fato adſcribantur; bona autem illa, quæ à Deo primitùs dantur, providentiæ debeantur; nihil verò, quod in rerum naturâ exiſtit, ad caſum & fortunam ortum ſuum referat; imò nec eorum quicquam, quæ fiunt, niſi quòd eventu quidem, & ex complicatione eorum, quæ providentia, & fatum, & voluntas antecedentèr efficiunt, fortuitum illud primas illas efficientes Cauſas ſubſequatur. Exempli gratiâ; vult judex homicidam punire, & non huncce hominem, ſed & hunc punit, quem nolebat, cùm in homicidarum numerum ſe confert. Atque ſententia ejus primaria eſt contra homicidam, eventu autem contra huncce hominem, qui ſponte ſuâ perſonam homicidæ ſuſcedit, hanc Carminis δαιμονίαν τύχην ſignificare, & τεχνικῶς complecti θείαν ἐπιστασίαν, & ψυχῆς αὐτεξούσιον, unà cum hâc ejus προβιοτῆ, ſeu, ἀθανασίᾳ. Illi igitur horum τεχνικὴν συμπλοκὴν diſſolvunt, & totius argumentationis fundamentum tollunt, qui vocem ἀθάνατον hîc rejiciunt. Hujuſmodi autem τεχνικὴ εὕρεσις videtur eſſe in καταχθόνιοι δαίμονες, verſu tertio, prout ab Hierocle explicatur.

[124] διατίθεσθαι] MS Med. Coll. Gud. hanc nobis lectionem ſuppeditavit; quæ potior viſa eſt, quàm, τίθεσθαι, in Editt. prior.; ſic enim hoc verbo utitur in Lib. de providentiâ, ubi dicit, non tale eſſe τὸ ἡμέτερον αὐτεξούσιον, ut poſſit τὰ ἀνθρώπινα πάντα διατίθεσθαι, ὡς βούλεται. ap. Phot. Cod. 251. col. 1393.

φονέως πρόσωπον. Καὶ πάλιν, Ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος φονεῦσαι μὲν ἐβούλετο, δοῦναι δὲ ἐπὶ τούτῳ δίκας οὐκ ἤθελεν. Ὥστε καὶ ἐπὶ τούτου γίνεσθαι προηγουμένην μὲν τὴν φονικὴν διάθεσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ αὐτεξουσίου τῆς ψυχῆς ἠρτημένην· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ἐπακολουθεῖν τὰς ἐπὶ ταύτῃ στρεβλώσεις τε καὶ αἰκίας. Τούτων δὲ πάντων αἴτιος ὁ νόμος, ὁ καὶ τῷ δικαστῇ τὴν προαίρεσιν τοῦ κολάζειν τοὺς φαύλους ἐνθείς, καὶ τῷ φονεῖ τὴν τιμωρὸν ψῆφον ἐπάγων. Ταυτὸ δή μοι τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς θείας ἐπιστασίας λογίζου· προαιρέσεως ἀνθρωπίνης δρᾶσαι κακὰ βουληθείσης, καὶ προαιρέσεως νομοφυλάκων δικαστῶν ἐπανορθοῦσθαι τὰ κακὰ πάσῃ μηχανῇ πειρωμένης, τὴν συνδρομὴν ΔΑΙΜΟΝΙΑΝ ΤΥΧΗΝ ἀποτελεῖν, καθ' ἣν ὁ τὰ τοιάδε εἰργασμένος τῶν τοιῶνδε γίνεται ἄξιος τιμημάτων· τοῦ μὲν προηγεῖσθαι τὰ φαῦλα εἰς τὸ αὐτεξούσιον τοῦ κρινομένου τὴν αἰτίαν ἀναφέροντος, τοῦ δὲ ἑπομένου τῇ ἀξίᾳ τιμήματος εἰς τὴν τῶν κρινόντων νομοφυλακικὴν ἐπιστήμην· τούτων δὲ συναγωγέα εἶναι τὸν νόμον, τὸν ἀγαθὰ μὲν εἶναι πάντα κατὰ δύναμιν, φαῦλον δὲ μηδὲν εἶναι, διατεταγμένον. Οὗτος γὰρ προϋφεστὼς ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητι οὐκ ἐᾷ ἀνευθύνους εἶναι τοὺς κακούς, ἵνα μὴ ἐμμένον τὸ κακὸν εἰς ἀναισθησίαν παντελῆ τῶν ἀγαθῶν ἐλάσῃ, ὧν τὴν ἀναγκαίαν ὑπόμνησιν ἡ παρὰ τῶν νομοφυλάκων δίκη χορηγεῖ. Συνάγει οὖν ὁ νόμος, ὡς εἴρηται, τοὺς πεφυκότας κρίνειν, καὶ τοὺς πεφυκότας κακοῦσθαι, δι' ἀμφοτέρων [125] τὸ οἰκεῖον ἀπεργαζόμενος ἀγαθόν. Εἰ γὰρ τὸ διδόναι δίκην τοῦ μὴ διδόναι ἐστὶ λυσιτελέστερον, καὶ

πρὸς

pit. Contrà autem, cædem patrare ſceleratus voluit, ſed hujus pœnas dare non voluit: adeo ut in hoc etiam præceſſerit truculenta affectio ab animi libertate dependens; hanc verò eventu tormenta & verbera ſubſecuta fuerint. Horum autem omnium cauſa eſt lex, quæ & judici voluntatem improbos puniendi indit, & homicidæ ſupplicium decernit. Hoc verò ipſum de animadverſione etiam divinâ reputes; nempe cùm voluntas humana ſceleribus patrandis dedita ſit, judicum autem legis cuſtodum voluntas ſcelera omni modo corrigere conetur, ex eorum concurſu effici DIVINAM illam FORTUNAM, ſecundùm quam is, qui talia admiſit, talibus pœnis dignus evadit: (quippe malorum electio cauſam in voluntatem ejus, qui judicatur, rejicit; pœna verò, quæ pro meritis rependitur, eam ad judicum in legibus tuendis ſcientiam refert:) horum autem conciliatricem eſſe legem, quæ ſtatuit, ut omnia, quantum poteſt, bona ſint, malum autem nihil: Hæc enim in Dei bonitate præexiſtens, non ſinit inultos eſſe malos; ne malum permanens omnem demum bonorum ſenſum extingueret, quorum recordationem pœnæ à legum vindicibus inflictæ neceſſariam reddunt. Lex igitur, uti diximus, judices ſimul cum delinquentibus introducit, ut ex utriſque bonum ſibi proprium efficiat. Si enim pœnas dare, quàm non dare, eſt utilius, & pœna ad

[125] τὸ οἰκεῖον——ἀγαθὸν] ſc. τὸ κόψαι τὴν κακίαν, ut in ſequentibus dicit.

πρὸς σωφρονισμὸν τῆς ἀμελείας τῶν κακῶν ἡ δίκη βλέπει· δῆλον ὅτι, πρὸς τὸ ὠφελεῖν καὶ ὠφελεῖσθαι, [126] συνήρμοσεν ὁ νόμος τὰ δύο ταῦτα γένη· τὸ μὲν κριτικὸν, ὡς νομοφυλακικὸν, τοῦ ἑτέρου προτάξας· τὸ δὲ ἁμαρτάνειν καὶ κρίνεσθαι πεφυκὸς, ὡς παρανομητικὸν, τῷ ἀμείνονι παραδοὺς γένει, κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτὸ μεταχειρίζεσθαι, ὅπως ἂν εἰς ἀνάμνησιν καὶ ἔννοιαν ἔλθῃ ποτὲ τοῦ νόμου, [127] δι' οὗ πάσχει κακῶς. Ὃν γὰρ ἐν τῷ πράττειν κακῶς ἀπηρνοῦντο, τοῦτον ἐν τῷ πάσχειν κακῶς ἐπιποθοῦσιν οἱ ἄνθρωποι. Οἷον, ὁ ἀδικῶν οὐ βούλεται εἶναι Θεὸν, ἵνα μὴ τὸ διδόναι δίκην, ὥσπερεί τινα Ταντάλου λίθον ἐπικρεμάμενον, ἔχῃ· ὁ δὲ ἀδικούμενος βούλεται εἶναι Θεὸν, ἵν' ἐπικουρίας ὧν πέπονθε τύχῃ. Διὸ τοὺς ἀδικοῦντας εἰς τὸ ἀδικεῖσθαι περιστῆναι δεῖ, ἵν' ὁ μὴ ἔβλεπον ἐν τῷ δρᾷν, τῷ τῆς πλεονεξίας πάθει μεθύοντες, ἐν τῷ πάσχειν μεταμάθωσι, τῷ τῆς ἐλαττώσεως ἀνιαρῷ παιδευόμενοι· εἴ γε καλῶς ὑπέχοιεν δίκας. Εἰ δὲ τῇ ἰταμότητι τῆς προαιρέσεως ἔτι κακύνοιντο, αὐτοὶ μὲν ἴσως ἧττον ὠφελοῦνται· παράδειγμα δὲ πᾶσι γίνονται πάντως παιδευτικὸν τοῖς εὖ φρονοῦσι, καὶ διαισθάνεσθαι δυναμένοις τὰς αἰτίας τῶν τοιούτων παθῶν. Ταύτας τῆς κρίσεως ἀρχὰς κυριωτάτας ἀποδεχόμεθα, τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, τὸν ἀπὸ ταύτης Νόμον, τὸν ἐν ἡμῖν παραγινόμενον Ὀρθὸν Λόγον, καὶ, ὥσπερ τινὰ ἔνοικον Θεὸν,

πλημ-

[126] *Συνήρμοσεν*] Hoc recepimus è MS Med. Coll. Gud. pro *δίδωσιν*, quod exhibent Editt. priores. *Συνήρμοσεν*, i. e. *Συνῆγεν*. Sic enim ſuprà dicit τὸν νόμον συναγωγέα εἶναι τοῦ κρινομένου & τοῦ κρίνοντος, & paulò poſt, Συνάγει ὁ νόμος τοὺς πεφυκότας κρίνειν, καὶ τοὺς πεφυκότας κακύνεσθαι.

[127] δι'

corrigendam malorum enormitatem ſpectat; manifeſtum eſt, legem duo iſta genera, alterum ut juvet, alterum ut juvetur, conjungere, ac illud, quod judicat, tanquam legis cuſtodem, alteri præficere; id verò quod naturâ comparatum eſt, ut peccet atque judicetur, præſtantiori tradere, ut ipſum, tanquam legis violatorem, pro merito tractet; adeo ut legem, per quam malis afficitur, in memoriam demum, mentemque revocet. Quam enim, cùm malè agebant, homines repudiabant, eam, cùm mala patiuntur, expetunt: exempli gratiâ, ille qui facit injuriam, non vult Deum eſſe, ne vindictam, velut Tantali ſaxum, ſemper ſibi impendentem habeat; at is, qui Injuriâ afficitur, Deum vult eſſe, ut ejus auxilio à malis, quæ patitur, vindicetur. Oportet igitur eos, qui Injuriam inferunt, ipſos injuriâ affici, ut quod in eâ inferendâ, lucri cupiditate inebriati, non videbant, id patiendo addiſcant, damni vexatione edocti, ſi modò rectè ſupplicium ferant. Sin autem ex protervitate voluntatis in malo perſeverent, minus ipſi fortaſſe commodum percipiunt; at exemplum certè præbent, quo doceantur alii, qui ſapiunt, & qui ejuſmodi perpeſſionum cauſas perſentiſcere queunt. Primaria igitur judicii fundamenta hæc agnoſcamus, Dei ſcilicet bonitatem, Legem ab eâ manantem, & rectam, quæ nobis ineſt, rationem violatam, &, tanquam domeſticum quen-

[127] δι' ὃ] Ferri quidem potuit ſatis commodè priorum lectio, δι' ὧν, ſed aptior nobis viſa eſt hæc MSti M. Coll. Gud. δι' ὃ, ſc. νόμου, & ſic legit Auriſpa, *per quam*. Ita poſtea dicit, τὸν νόμον κολάζειν κακὸν, & κόψαι τὴν κακίαν.

πλημμελούμενον· ἀποτέλεσμα δὲ τῆς κρίσεως, ΤΑ ΑΛΓΕΑ, ὥς φησι, ταῦτα, ὅσα τραχύτερον ἡμῖν ποιεῖ τὸν βίον τὰ περὶ σῶμά τε καὶ τὰ ἐκτὸς λύμαις· ἃ δὴ ΠΡΑΩΣ ΦΕΡΕΙΝ ὁ παρὼν εἰσηγεῖται λόγος ἐνθυμουμένους τὰς αἰτίας αὐτῶν, καὶ ὅσον οἷόν τε περικόπτοντας, καὶ μετατιθέντας εἰς ὠφέλειαν τὰ δοκοῦντα βλαβερά· μάλιστα μὲν τῶν θείων ἀγαθῶν ἑαυτοὺς ἀξίους παρέχεσθαι διὰ τῆς ἀκροτάτης ἀρετῆς. [128] Εἰ δέ τις τούτων οὔπω ἐν ὀρέξει, τῶν γοῦν πολιτικῶν ἀγαθῶν διὰ τῆς μέσης ἀρετῆς τυγχανέτω. Τοῦτο γὰρ ἦν, ὃ, πρὸς τὸ πάσχειν καλῶς τὰ ΑΛΓΕΙΝΑ, καὶ ΙΑΣΘΑΙ αὐτὰ, ἐπιτατόμεθα. Τίς οὖν ἡ ΙΑΣΙΣ, ἢ τὰ προειρημένα πάντα, ἀφ' ὧν καὶ ἡ εὐλόγιστος τῶν ἀλγεινῶν ὑπομονὴ, καὶ ἡ θεραπευτικὴ μέθοδος ὑποδείκνυται; Κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημένων, ὅτι ὁ Θεὸς, νομοθέτης ὢν ἅμα καὶ δικαστὴς, τίθεται μὲν τὰ ἀγαθὰ, ἀναιρεῖ δὲ τὰ κακά· διὸ καὶ [129] πάντη κακῶν ἐστιν ἀναίτιος· τοὺς δὲ κακωθέντας [130] αὐτεξουσίοις ὁρμαῖς, καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς ὀρθὸν λόγον ἀμνημονήσαντας, ὡς μὲν κακοὺς κολάζει τῷ νόμῳ τῷ ἀπαγορεύοντι τὰ κακά· ὡς δὲ ἀνθρώπους, τῇ ἐπεισιούσῃ ἐπιπλοκῇ τοῦ νό-

μου

[128] εἰ δέ τις τούτων οὔπω ἐν ὀρέξει] Revocamus lectionem, quam exhibebant Editt. Paris. & Lond., quæ recta planè eſt. Editor autem Cant., more ſuo, pro τις temerè ſuppoſuit τι. quamobrem verò? quia, inquit, *in MSS Gall. malè ſcribitur* τὸ, mira profectò ratio. Cæterum altera eſt lectio MSti Med. Coll. Gud., quæ mihi quidem maximè placet, ſc. εἰ δέ τῳ τοῦτο οὔπω ἐν ὀρέξει, i. e. *ſi cui hoc nondum deſiderio ſit*, nempe, τῶν θείων ἀγαθῶν ἑαυτὸν ἄξιον παρέχεσθαι διὰ τῆς ἀκροτάτης ἀρετῆς, nam ad totam ſententiam aptiſſimè refertur illud τοῦτο. Hanc autem lectionem confirmat Auriſpæ verſio, *ſi hoc nondum*, atque etiam illud τὸ in MSS Gall., quod non pro τι (ut vult Editor Cant.) ſed

pro

dam Deum, injuriâ affectam: Judicii autem effecta, ΑΛΓΕΑ illa, uti vocat, quæcunque aſperiorem nobis vitam corporis malis, atque externis vexationibus, faciunt; quæ quidem Carmen hîc patientèr nos ferre docet, illorum cauſas reputantes, & quantum poſſumus, præcidentes, atque ea, quæ noxia videntur, in noſtrum commodum transferentes: præcipuè verò cœleſtibus bonis noſmet per ſummam virtutem dignos præſtare. Si quis autem horum nondum deſiderio afficitur, civilia ſaltem bona mediæ virtutis ope comparet. Hoc enim illud eſt, quod ad CALAMITATES rectè ferendas, eaſque SANANDAS, nobis præcipitur. Quodnam igitur eſt iſtud REMEDIUM, niſi antedicta illa omnia, quibus & tolerantia ærumnarum rationi conſentanea, & ſanandi methodus demonſtratur? Eorum verò, quæ dicta ſunt, ſumma eſt, quòd Deus, qui legiſlator ſimul atque judex eſt, ea ponit, quæ bona ſunt; mala autem tollit: adeo ut ille malorum cauſa nequaquam ſit; ſed eos, qui voluntariò in vitia ſe ingurgitaverint, rectamque in ſe rationem neglexerint, tanquam improbos, ſecundùm legem, quæ mala prohibet, pœnis afficiat, tanquam homines verò, ſecundùm eam legis cum voluntate

pro τω ſcriptum videtur; nam hæc ſcribarum incuriâ in Codicibus ſæpe invicem permutari notiſſimum eſt; atque ita haud ſemel in ipſo Hierocle mutata è Codice ſuo edidit Curterius.

[129] πάντη κακῶν ἐστιν ἀναίτιος] Sic Simplic. in Epict. p. 24. Ed. L. Bat. παντοίας ὁ Θεὸς κακίας ἀναίτιος ἐστι, & p. 184. λαμπρᾷ τῇ φωνῇ βοῶμεν, ὅτι ὁ Θεὸς κακίας ἀναίτιος. Ita & ipſe Hierocles, apud Stobæ. Ecl. Eth. fin., ὁ Θεὸς οὐδαμῇ οὐδαμῶς κακῶν αἴτιος ἐστι.

[130] αὐτεξουσίοις] Ita rectè habet MS Med. Coll. Gud. pro αὐτεξουσίαις, quod exhibebant Editt. priores.

complicationem,

μου πρὸς τὴν προαίρεσιν, ἣν δὴ ΤΥΧΗΝ καλοῦμεν. Οὐ γὰρ ἁπλῶς τὸν ἄνθρωπον, ἢ ἄνθρωπον, κολάζει ὁ νόμος, ἀλλ' ἢ κακόν. Τοῦ δὲ κακὸν γενέσθαι τὴν πρώτην αἰτίαν εἶχεν ἡ προαίρεσις· ἐπειδὰν δὲ κακὸς γένηται, (ὅπερ ἦν ἐφ' ἡμῖν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῷ Θεῷ) τότε δίδωσι δίκας (ὅπερ ἦν ἐπὶ τῷ θείῳ νόμῳ, ἀλλ' οὐκ ἐφ' ἡμῖν). Σκοπὸς δὲ τοῦ νόμου μόνος ἂν εἴη [131] πρέπων τε Θεῷ, καὶ ἡμῖν ἐπωφελής, τὸ [132] κόψαι τὴν κακίαν, καὶ ἀποκαθᾶραι τοῖς παντοδαποῖς τῆς δίκης σωφρονισμοῖς, καὶ ἐπιστρέψαι τὴν ὑποπεσοῦσαν τῇ πονηρίᾳ ψυχὴν εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Καὶ οὕτως ἑστῶτος τοῦ νόμου, καὶ τὰ αὐτὰ ἀεὶ φθεγγομένου, τὴν ἀξίαν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ἄλλοτε ἄλλην ποιήσας οὐ τῶν αὐτῶν ἀεὶ τυγχάνει· οὐ γὰρ δίκαιον τοῦτό γε, οὐδὲ ἡμῖν συμφέρον. Τὴν δὲ μεταβολὴν τῆς κρίσεως ἡ τοῦ κρινομένου μεταβολὴ δίδωσι· τὸν γὰρ μὴ τὸν αὐτὸν διαμείναντα πῶς τῶν αὐτῶν ἐστιν ἄξιον; [133] ΚΑΛΩΣ ΦΕΡΕΙΝ οὖν τὰς ΔΑΙΜΟΝΙΑΣ ΤΥΧΑΣ δεῖ, καὶ ΜΗ ΑΓΑΝΑΚΤΕΙΝ διδόντα δίκην, καὶ, ὅσον ἐπὶ τῇ θείᾳ κρίσει, καθαιρόμενον, διὰ τῶν δοκούντων ἐμποδίων εἶναι πρὸς εὐπάθειαν τοῦ τῆδε βίου. Ὁ δὲ πιστὸς λογισμὸς ΙΑΣΙΣ τε γίνεται τῶν προημαρτημένων, καὶ ἐπιστροφὴ πρὸς τὸν συνυπάρχοντα ἡμῖν λόγον ὀρθόν· πῶς γὰρ ὁ κακίας εἶναι καρποὺς τὰ ἀλγεινὰ τιθέμενος, οὐ φεύξεται τὴν εἰς ταῦτα καταγαγοῦσαν αὐτὸν αἰτίαν, καὶ, εἰ δεῖ χαλεπαίνειν

ἐν

[131] πρέπων τε Θεῷ —] Ita recipimus è MS Med. Coll. Gud., quod melius videtur, quam τῷ Θεῷ, in priùs Editis,

[132] κόψαι] MS Med. Coll. Gud. legit διακόψαι, quod magis fortaſſe tibi placeat.

[133] κα-

complicationem, quam utique FORTUNAM nominamus. Lex enim hominem ſimplicitèr, quatenus homo eſt, non punit, ſed quatenus malus eſt. Prima autem cauſa, cur quis malus fieret, ipſius fuit voluntas: poſtquam verò malus factus eſt, (quod noſtri erat arbitrii, non autem ex Deo) tunc pœnas dat (quod ex lege divinâ fit, non autem noſtri eſt arbitrii). Solus verò Legis ſcopus, & Deo dignus, & hominibus utilis, eſt vitiorum coercitio, & per omnimodas Juſtitiæ caſtigationes expurgatio, atque animi in vitium prolapſi converſio ad rectæ rationis recordationem. Cum igitur ita fixa ſit Lex, eademque ſemper loquatur, is eadem ſemper conſequi nequit, cujus merita ſubinde variantur; neque enim illud juſtum eſſet, neque nobis utile. Judicii verò mutationem facit ejus, qui judicatur, mutatio: Quo enim pacto ille, qui non idem manet, iiſdem dignus habeatur? Igitur PATIENTER FERENDA EST DIVINA FORTUNA; nec INDIGNARI oportet eum, qui pœnas luit, &, quoad poteſt divinum judicium, purgatur per ea, quæ hujus vitæ voluptatibus obſtare videntur. Hujuſmodi verò conſideratio eſt & priorum delictorum MEDELA, & ad rectam, quæ nobis ineſt, rationem, converſio: Quî enim fieri poteſt, ut is, qui credit vitiorum fructus eſſe dolores, non cauſam devitet, quæ eum in illos

133 *καλῶς φέρειν*] Legendum opinor *πρᾴως*, ut habet verſus, & ſæpe repetit Hierocles; atque ſic planè Auriſpa, *æquo animo*; quin & ipſe Curter. vertit, *æquo animo*; adeo ut Typothetæ ſphalma tantùm videatur hîc *καλῶς*, pro *πρᾴως*, etſi aliquo quidem modo rectè ſtare poteſt, ut in ſuperioribus, *νοσεῖν καλῶς*, & *πένεσθαι καλῶς*, pag. 82. Hoc autem Lectoris arbitrio permittimus.

impulit,

ἐν τοῖς λυπηροῖς, ἑαυτῷ μᾶλλον οἰήσεται δεῖν χαλεπαίνειν, ἢ τῷ κωλύοντι τὴν πονηρίαν Θεῷ διὰ τῶν ὀργάνων τῆς δίκης, δι᾽ ὧν ἐστι [134] συνιέναι καὶ ἀναμιμνήσκεσθαι, οἷον ἣν ἀρετὰ ἀγαθὸν μὴ ἀφίστασθαι τῶν θείων νόμων, μηδὲ ἑκόντας κακιοῦσθαι. Οὐ γὰρ ὡς ἔτυχε τὰ ἀλγεινὰ τοῖς ἀνθρώποις διανέμεται, εἴπερ Θεὸς καὶ δίκης ὅροι προεστήκασιν ἡμῶν, τὴν ἀξίαν ΜΟΙΡΑΝ ἐφ᾽ ἑκάστοις ἐπάγοντες· διὸ, καὶ τὸ οὐ ΠΑΝΥ ΤΟΙΣ ΑΓΑΘΟΙΣ ΤΑ ΑΛΓΕΙΝΑ ξυμπίπτειν, εὔλογον. Πρῶτον μὲν γὰρ ΟΙΣΟΥΣΙΝ αὐτὰ ΠΡΑΩΣ τῇ διαρεσίᾳ τῆς θείας κρίσεως, καὶ τῇ τῆς ἀρετῆς προσκλήσει, δι᾽ ἣν πρᾳότερα μὲν τὰ χαλεπὰ γίνεται. [135] Καὶ εὔελπις δὲ τοῦ λοιποῦ ὁ βίος μηδαμῶς ἐνοχλήσειν ἡμᾶς τὰ τοιαῦτα, εἴπερ ἀγαθοῖς γινομένοις, κατὰ μὲν τὴν ἀκροτάτην ἀρετὴν, τὰ θεῖα ἀγαθὰ ἡμῖν ἀπέκειται, κατὰ δὲ τὴν μέσην ἕξιν, τὰ ἀνθρώπινα. Ἔπειτα καὶ ΙΑΣΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΥΝΑΜΙΝ τὰ τοιαῦτα ἐξ αὐτοῦ τοῦ ΦΕΡΕΙΝ ΠΡΑΩΣ, τὰς μεθόδους τῆς θεραπείας αὐτῶν διδασκόμενοι. Πῶς γὰρ οἷόν τε τῶν ἱεραῖς ἰκετείαις θεοπρεπῶς χρήσασθαι, μὴ πρόνοιαν καὶ δίκην ἐφορᾶν τὰ ἀνθρώπινα τιθεμένους, καὶ [136] τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἀθάνατον οὖσαν τοιούτων ἑκάστοτε τυγχάνειν τῶν ἔξωθεν, οἵων ἂν ἑαυτὴν ἀξίαν παράσχοιτο ἐκ τῶν προαιρετικῶν κινημάτων; Ὁ γὰρ μὴ εἰς ταῦτα ἀναφέρων τὴν παροῦσαν ΜΟΙΡΑΝ, πόθεν τοῦ ΠΡΑΩΣ ΦΕΡΕΙΝ

[134] ξυνιέναι] Sic MS Med. Coll. Gud., quod, cùm tempore conveniat cum ἀναμιμνήσκεσθαι, prætulimus priùs Edito, ξυνεῖναι.

[135] καὶ εὔελπις δὲ] MS Med. Coll. Gud. habet εὔελπιςος δὲ ſine καὶ.

[136] τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἀθάνατον οὖσαν]

impulit, & (ſi in miſeriis decet indignari) ſibi potiùs ſuccenſendum eſſe arbitretur, quam Deo, qui vitium iis Juſtitiæ inſtrumentis caſtigat, unde quis intelligere & recordari poſſit, quantum fuiſſet bonum non deviâſſe à divinis legibus, neque voluntariò ſe in vitia ingurgitâſſe? Non enim fortuitò calamitates diſtribuuntur hominibus, ſi quidem Deus, juſtitiæque leges nobis præſunt, & meritam ſingulis SORTEM tribuunt: quamobrem par eſt, ut non ITA MAGNÆ BONIS CALAMITATES accidant: Primùm enim eas FERENT PATIENTER, quia judicio divino adquieſcunt, & virtutis poſſeſſione gaudent, per quam mitiora fiunt ea, quæ moleſta ſunt; quin & bona Spes affulget in reliquam vitam nos talibus nequaquam perturbatum iri; quandoquidem nobis bonitati addictis, ſi ſummam virtutem aſſequamur, divina bona, ſi habitum medium, humana reſervantur. Prætereâ SANABUNT quoque illa, QUOAD POSSUNT, eo ipſo, PATIENTER FERENDO, hanc ea curandi methodum edocti. Quo enim modo ii ſacris ſupplicationibus Deo dignis uti poſſunt, qui non agnoſcunt providentiam, atque Juſtitiam rebus humanis præeſſe, & animum noſtrum, cum ſit immortalis, externa illa ſemper nanciſci, quibus ſe ex voluntariis motibus dignum præbuerit? Nam qui SORTEM præſentem ad hæc non retulerit, unde ille eam PATIENTER FERENDI facultatem acquirere,

ὄσαι] Sc. à parte ante; de quâ ψυχῆς ἀθανασίᾳ ſatis ſuprà diximus, in Not. 115, & 123, atque ejus apud Hieroclem in hoc argumento uſum à Caſauboni Bentleiique ſuſpicionibus, quas hîc recoquit Editor Cant., vindicavimus.

ΦΕΡΕΙΝ αὐτὴν τὰς ἀφορμὰς λήψηται; πόθεν δὲ τοῦ ΙΑΣΘΑΙ τὴν τέχνην; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. Εὐαρεστῆσαι μὲν γὰρ αὐτόθεν τοῖς τοιούτοις οὐκ ἔστιν, ὡς ἀδιαφόροις, ἢ καὶ ἀμείνοσι τῶν ἐναντίων, ἐπειδὴ παρ' ἑαυτῶν φαῦλα εἶναι φαίνεται, ἀλγεινὰ ὄντα καὶ ἐπίπονα. Τὰ δὲ τοιαῦτα οὐ προσίεται ἡμῶν ἡ φύσις, [137] ὡς τὰ δι' ἑαυτὰ αἱρετά, εἰ μὴ ἄρα ἀγαθόν τι προσδοκώμενον εἴη ἐπὶ τῇ τληπαθείᾳ τῶν δυσχερῶν. Ἀνάγκη οὖν δυσχεραίνειν, καὶ δυσαρεστίας ἐμπίπλασθαι, καὶ προσεπιτείνειν τὰ ἀλγεινὰ ἐκ τῆς περὶ τὴν οὐσίαν ἡμῶν ἀγνοίας, καὶ οὐδὲν μὲν ἧττον διδόναι δίκας· τὴν μεγίστην δὲ ἐπικτᾶσθαι κακίαν, ἐὰν ἀπρονόητον τὸ πᾶν, ἢ κακῶς φροντιζόμενον, οἰηθῶμεν. [138] Τοῦτο δὲ ταυτόν ἐστι τῷ μὴ οἴεσθαι εἶναι Θεόν· ἢ ὄντα μὴ προνοεῖν· ἢ προνοοῦντα μὴ ἀγαθὸν εἶναι, καὶ δίκαιον· ἃ δὴ τῆς παντοδαπῆς ἀσεβείας ἐστὶ συνεκτικώτατα, καὶ πρὸς πᾶσαν κακίαν συνωθοῦντα τὸν τοῖς τοιούτοις ἑαλωκότα δοξάσμασιν. Ὡς γὰρ ἡ εὐσέβεια μήτηρ τῶν ἀρετῶν ἀνεφάνη, οὕτω καὶ πάσης κακίας ἡγεμὼν ἡ τῆς εὐσεβείας ἀπόπτωσις. Μόνος οὖν ἐξευρήσει τούτων τὴν ΙΑΣΙΝ ὁ ΠΡΑΩΣ αὐτὰ ΦΕΡΕΙΝ ἐκδεδιδαγμένος· Τοῦτο δὲ διὰ φιλοσοφίας μόνης παραγίνεται, τὰς πάντων τῶν ὄντων οὐσίας ἀκριβῶς ἐπισταμένης, καὶ τὰς ἑπομένας ταῖς οὐσίαις αὐτῶν ἐνεργείας, ὧν εἱρμὸς καὶ σύνταξίς ἐστιν ἡ τῶν ὅλων διοίκησις, ἀφ'

ἧς

137 ὡς τὰ δι' ἑαυτὰ —] Sic MS Med. Coll. Gud., quod magis placuit, quàm lectio priorum, ὡς δι' αὐτά.

138 τοῦτο δὲ ταυτόν ἐστι τῷ μὴ οἴεσθαι εἶναι Θεὸν ——] Huic conſimile dicit Juſtin. Mart. in Apol. 1. Sect. 36, εἰ δέ τις ἀπι-

στεῖ

quirere, aut unde MEDENDI artem ediſcere poterit, dici nequit. Neque enim in talibus confeſtim datur acquieſcere, quaſi indifferentia eſſent, aut etiam contrariis meliora, quia per ſe fugienda planè ſunt, ut quæ gravia ſint, & moleſta: ea autem, quæ ejuſmodi ſunt, natura noſtra non, ut per ſe eligenda, admittit, niſi boni ſit aliquid, quod ex malorum patientiâ expectetur. Neceſſe eſt igitur, ut ea ægrè feramus, & triſtitiâ impleamur, atque ex naturæ noſtræ ignorantiâ dolores adaugeamus, & nihilominus pœnas demus; atque ut maximâ noſmet improbitate implicemus, ſi mundum providentiâ non gubernari, aut malè adminiſtrari, exiſtimaverimus: Hoc verò idem eſt, atque Deum non eſſe putare; vel, ſi ſit, minimè providere; vel denique, ſi provideat, bonum & juſtum non eſſe; quæ quidem nullum non impietatis genus complectuntur, eumque, cui tales inſederunt opinationes, ad ſcelera quælibet impellunt. Sicut enim virtutum mater eſt pietas in Deum: Sic vitiorum omnium dux eſt impietas. Horum igitur MEDELAM is ſolus invenerit, qui ea FERRE PATIENTER didicerit. (Id autem per Philoſophiam ſolam efficitur, quæ rerum omnium naturas, & operationes, quæ earum naturas conſequuntur, exactè novit; quarum inter ſe connexio, & ordinatio eſt illa uni-

ϛεῖ μέλειν τούτων τῷ Θεῷ, ἢ μὴ εἶναι αὐτὸν ὁμολογήσει, ἢ ὄντα χαίρειν τῇ κακίᾳ φήσει, ἢ λίθῳ ἐοικότα μένειν, καὶ μηδὲν εἶναι ἀρετὴν, μηδὲ κακίαν· ὅπερ μεγίστη ἀσέβεια καὶ ἀδικία ἐστί. Sed de his, quæ optimè paucis hîc declarat Hierocles, conſulas velim Platonem fuſiùs differentem in lib. 10. de Legibus, & Simplicium in Epict. Enchir. cap. 38. Ed. L. Bat.

ἧς καὶ τὰς ΔΑΙΜΟΝΙΑΣ ΤΥΧΑΣ ἀπονέμεσθαι ἀνάγκη· εἶναι δὲ τὴν ἑκάστῳ ἀπονεμηθεῖσαν ἀξίαν, τὴν νῦν λεγομένην ΜΟΙΡΑΝ, ἠρτημένην τῆς τε προνοίας τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς κοσμικῆς εὐταξίας, καὶ τῆς ἀνθρωπίνης προαιρέσεως. Εἰ γὰρ μὴ εἴη Θεοῦ πρόνοια, οὐκ ἂν εἴη τάξις ἐν κόσμῳ, ἣν καὶ εἱμαρμένην ἂν εἴποι τις. Εἰ δὲ μὴ ταῦτα εἴη, δίκη καὶ κρίσις τῶν κακῶν οὐκ ἂν γένοιτο· ἀλλ' οὐδὲ τιμὴ καὶ ἀποδοχὴ τῶν ἀγαθῶν. Προνοίας δὲ οὔσης, καὶ τάξεως, πάντας ἔδει τοὺς νῦν γινομένους τῶν ἴσων ἀγαθῶν ΤΥΓΧΑΝΕΙΝ, εἰ μηδὲν παρ' ἑαυτῶν εἰς τὴν ἀνισότητα συνετέλεσαν. Φαίνονται δὲ οὐ τῶν ἴσων τυγχάνοντες. Δῆλον οὖν, ὡς τὸ τῆς προαιρέσεως ἄνισον, ὑποβληθὲν τῇ τῆς προνοίας κρίσει, οὐκ ἐᾷ τὴν ἴσην αὐτοῖς ἀπονέμεσθαι ΜΟΙΡΑΝ, εἴγε τὴν πρὸς ἀξίαν ἀνάγκη τυγχάνειν. Μὴ ταραττέτω δὲ ἡμᾶς τὸ, καὶ ἐπὶ ζώων ἀλόγων, καὶ φυτῶν, καὶ αὐτῶν τῶν ἀψύχων τὴν αὐτὴν ἀνωμαλίαν ἐπιφαίνεσθαι, ἣν καὶ ἐπ' ἀνθρώπων. Οὐ γὰρ διὰ τοῦτο τὰ καθ' ἡμᾶς ἀπρονόητα, εἴγε ἐκείνοις ταῦτα, ὡς ἔτυχε, συμβαίνει· ἢ καὶ ἐπ' ἐκείνων δίκη καὶ κρίσις, καὶ ἀρετῆς καὶ κακίας ἐκλογισμοὶ, ἐπεὶ τὰ καθ' ἡμᾶς οὕτως ἠκρίβωται. Πρῶτον μὲν γὰρ τὰ ἄψυχα οὕτως ἔγκειται ὡς κοινὴ ὕλη φυτοῖς, καὶ ζώοις, καὶ ἀνθρώποις· ἔπειτα τὰ φυτὰ ζώοις καὶ ἀνθρώποις κοινὴ τροφὴ πρόκειται, καὶ ἔνια δὲ ζώων ζώοις τε καὶ ἀνθρώποις. Διὸ καὶ ποιεῖ ταῦτα εἰς ἄλληλα, οὐ τὴν τῶν πασχόντων ἀξίαν ἐπισκεπτόμενα, ἀλλὰ τὴν αὐτῶν πεῖναν, ἢ τὴν νόσον θεραπεύοντα, καὶ ὅλως τὸ ἐνδεὲς αὐτῶν πληροῦντα,

ὅθεν

verſi adminiſtratio, à quâ & DIVINAS FORTUNAS diſpenſari neceſſe eſt) mercedem verò cuique pro meritis tributam, SORTEM eſſe nunc dictam, quæ à Dei Providentiâ, & recto mundi ordine, atque hominum voluntate dependet. Si enim nulla eſſet Dei Providentia, nullus eſſe poſſet in mundo ordo, quod & fatum quis appellet: Si hæc verò abeſſent, nullum poſſet eſſe jus, & de ſceleratis judicium; imò nec bonorum præmium & comprobatio. Poſitis verò Providentiâ atque ordine, oportuit omnes jam natos æqualibus bonis FRUI, ſi nihil a ſeipſis quo inæqualia fierent, contuliſſent: apparet autem, eos æqualia non conſequi; manifeſtum igitur eſt, voluntatis inæqualitatem, quæ providentiæ judicio ſubjicitur, obſtare quo minus æqualis eis SORS diſtribuatur, ſi quidem eos meritis digna conſequi neceſſe eſt. Verùm ne nos id conturbet, quòd in brutis quoque animalibus, & plantis, & ipſis etiam inanimis eadem, quæ in hominibus, appareat inæqualitas. Non enim ideo res noſtræ providentiâ deſtituuntur, quia illis hæc fortuitò contingunt; neque etiam inter illa jus, & judicium, & virtutis vitiique rationes valent, quoniam res noſtræ ad normam illam exiguntur. Primùm enim inanima ità in medio poſita ſunt, ut communis materia plantis, & animalibus, & hominibus; deinde plantæ in commune alimentum animalibus, & hominibus exponuntur; quin & animalia nonnulla animalibus, atque hominibus: Quapropter hoc modo ſe invicem tractant, non conſideratis eorum, quibus nocent, meritis, ſed ut famem ſuam, vel morbum, ſedent; atque ut omnino deſiderium ſuum, undecunque poſſunt,

ὅθεν ἂν τοῦτο ποιεῖν ἐξῇ. Ὥστε δυστυχίας ἀφορμὴν εἶναι τοῖς ζώοις τὴν ἡμετέραν χρείαν ἐκ τῶν παρατυχόντων πληρουμένην, καὶ τῆς δοκούσης ἀτυχίας αὐτοῖς αἴτιον τὸ παρ' ἡμῶν προσπαθές. Εἰ μὲν οὖν προϊὼν ὁ λόγος καὶ ἄλλους κρείττονας ἡμῶν τινας [139] ἀντεισήγαγεν, οὕτως ἀποχρωμένους ἡμῖν πρὸς πλήρωσιν τῆς ἑαυτῶν ἐνδείας, ὡς ἡμεῖς τοῖς ἀλόγοις φαινόμεθα χρώμενοι, θνητοὺς ἐκείνους ἔδει ὁμολογεῖν, καὶ φαίνεσθαι τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν ἐκείνων χρείαν ἀναλισκόμενα. Εἰ δὲ μηδὲν τῶν περὶ ἀνθρώπου θνητὸν (ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἔσχατος ὢν τῶν λογικῶν γενῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἀθάνατος εἰς σῶμα θνητὸν ἐκ περιστάσεως ἔρχεται, καὶ συγγενές τι τοῖς ἀλόγοις ἀναλαβὼν ὄργανον ἐπὶ γῆς πολιτεύεται) οὐδὲν ἂν εἴη, τὸ ταῖς ἡμετέραις δυστυχίαις εἰς τὴν ἑαυτοῦ θοίνην ἀποχρησόμενον· οὐκοῦν οὐδὲ τὸ ἀτέχνως χρησόμενον ἡμῖν προθυμίᾳ πληρώσεως. Δίκη τοίνυν καὶ τάξις [140] τοῖς πρὸ ἡμῶν ἀθανάτοις τοὺς ὅρους τῆς περὶ ἡμᾶς διοικήσεως νεμεθέλει, ταῦτα μηχανᾶσθαι περὶ ἡμᾶς, ἃ τήν τε ἐνταῦθα κακίαν ἡμῶν ἐλαττοῖ, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐπιστρέφειν ἡμᾶς δύναται. Κήδονται γὰρ ἡμῶν, ὡς συγγενῶν, ἐκπεσόντων. Ὅθεν αἰδὼς, καὶ νέμεσις, καὶ αἰσχύνη ἀποτρέπουσαι τῶν κακῶν, ἀνθρώπους μόνους ἐπιστρέφεσθαι λέγονται ὀρθῶς. Τὸ γὰρ λογικὸν ζῶον μόνον συναισθάνεσθαι τῆς δίκης πέφυκε. Τοῖς μεγίστοις οὖν ὅροις διεστῶτας ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἀλόγων διεστώσῃ πάμπολυ καὶ τῇ διοικήσει χρῆσθαι προσήκει. Σύμμετρος γὰρ ταῖς οὐσίαις τῶν [141] ὅλων καὶ ὁ τῆς προνοίας θεσμός· καὶ ὡς ἕκαστα ὑπέ-

ςη

[139] ἀντεισήγαγεν] MS Med. malim hîc τινας ἂν εἰσήγαγεν. Coll. Gud. legit εἰσῆγεν. Sed

140 τοῖς

expleant; adeo ut animalibus infelicitatis occaſio ſit noſtra indigentia, quæ è quibuſlibet occurrentibus expletur; atque felicitatis quâ frui videntur, cauſa ſit noſtra in eis oblectatio. Si igitur progreſſa oratio, & alios quoſdam viciſſim nobis præſtantiores induxiſſet, qui nobis eodem modo, quo nos planè brutis, uterentur, ad deſiderium ſuum explendum, mortales eos eſſe agnoſcere oporteret, hominumque corpora in eorum uſum conſumpta videri. Quod ſi nihil, quod homine ſuperius eſt, morti obnoxium ſit (ſiquidem ipſe in rationalium genere ultimus exiſtens, atque ideo immortalis, in mortale corpus ex lapſu venit, aſſumptoque organo quodam brutis cognato in terrâ verſatur) nihil eſſe queat, quod miſeriis noſtris ad ſuas epulas abutatur; atque adeo nihil, quod nobis utatur inordinatè ad cupiditatem ſuam explendam. Juſtitia igitur, & ordo, immortalibus illis, qui nobis præſunt, ſuæ circa nos adminiſtrationis leges præſcribunt; ut ea in nobis efficere conentur, quæ & noſtram hîc pravitatem minuant, & ad ſe nos reducant: de nobis enim, tanquam de cognatis lapſis, ſolliciti ſunt. Quâ de cauſâ pudor, & caſtigatio, & dedecus, quibus à malis avertimur, homines ſolos reſpicere rectè dicuntur: ſolum enim rationale animal juſtitiæ ſenſu affici poteſt. Nos ergo, qui intervallo longiſſimo à brutis ſecernimur, gubernationis etiam modo longè diverſo tractari oportet. Nam & providentiæ lex entium naturis

140 τοῖς πρὸ ἡμῶν ἀθανάτοις] Sc. δαίμοσιν αἰθερίοις, quos ἐπιμελητὰς ἡμῶν appellavit, uti nos ſuperiùs notavimus, in Not. 114.

141 ὕλαν] Nos hîc, præter morem noſtrum, rei ipſius evidentiâ coacti, pro ὕλῃ in priùs

K 2 Editis

στη παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ, οὕτω καὶ προνοίας ἀξιοῦται. Φαίνεται δὲ, ἐπὶ μὲν τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, ἑκάστην αὐτὸς ὑποστήσας· ἐπὶ δὲ τῶν ἀλόγων μόνα γένη, προλειπών τῇ διαπλαττούσῃ αὐτὰ φύσει, ὡς Πλάτωνι δοκεῖ, καὶ Τιμαίῳ τῷ Πυθαγορείῳ, οὐδὲν μὲν προσεχὲς τῶν θνητῶν δημιούργημα εἶναι τοῦ Θεοῦ τιθεμένοις, τὰς δὲ ἀνθρωπίνας ψυχὰς γίνεσθαι [142] ἐκ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος τοῖς τε ἐγκοσμίοις Θεοῖς, καὶ τοῖς Δαίμοσιν, ἢ τοῖς ἀγαυοῖς Ἥρωσι· διὸ πρόνοια ἐπ' ἀνθρώπων ἐστὶ καθ' ἕνα ἕκαστον, πῶς ἀφίσαται τῶν ἐκεῖ· πῶς πρὸς τὰ τῆδε νεύει· πῶς ἐνταῦθα πολιτεύεται· πῶς ἂν ἐντεῦθεν ἀνακομισθείη ἐκεῖσε· ὧν οὐδὲν δεῖ [143] περὶ τῆς ἀλόγου ζωῆς πραγματεύεσθαι. Οὔτε γὰρ ἦλθεν ἀδυνατήσασα ἐπισπέσθαι Θεῷ· οὔτε ἐπὶ γῆς δύναται πολιτεύεσθαι, [144] ὡς φυτὸν οὖσα οὐράνιον· οὔτε [145] πρός τι ξυνόνομον ἄστρον ἀνάγεσθαι πέφυκε. Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τὸ παρὸν ἀπολελογήσθω ἡμῖν πρὸς τοὺς δυσχεραντικοὺς, καὶ πανταχόθεν τὸ ἀπρονόητον κατασκευάζοντας· πρὸς οὓς καὶ ταῦ-

τα

Editis legimus ὄντων. Nam phraſis illa, οὐσίαι τῶν ὅλων, abſona planè eſt, & à philoſophis minimè uſurpata. Illi enim nunquam de τῶν ὅλων, i. e. τοῦ παντὸς, (quod unum eſt) οὐσίαις loquuntur; ſed de partium ejus, τῶν ὄντων ſc., οὐσίαις differunt, & oſtendunt quo modò πάντα τὰ ὄντα ταῖς οὐσίαις ſpeciatim diſtincta unum illud, τὸ πᾶν, conſtituunt. Atque de hâc τῶν ὄντων ſecundùm naturas diſtinctione loquitur hic planè Hierocles, dicens, τὸ λογικὸν ζῶον ens eſſe φύσει diſtinctum ἀπὸ τῶν ἀλόγων, atque adeo diverſam διοίκησιν requirere, quia providentiæ lex ταῖς οὐσίαις τῶν ὄντων, i. e. *entium naturis*, congrua eſt. Quin & de hac re ſuprà locutus Hierocles, pag. 126, hâc ipſâ phraſi uſus eſt, ubi dicit philoſophiam τὰς πάντων τῶν ὄντων οὐσίας ἀκριβῶς ἐπίσασθαι, καὶ τὰς ἑπομένας ταῖς οὐσίαις αὐτῶν ἐνεργείας, ὧν εἱρμὸς καὶ σύνταξίς ἐστιν ἡ τῶν ὅλων διοίκησις. Hanc autem & veram & neceſſariam eſſe lectionem è multis poſthac notandis porro apparebit.

[142] ἐκ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος] Sic Plato

naturis congrua eſt; & ſingula, prout à conditore Deo conſtituta ſunt, providentiâ ejus fruuntur. Videtur autem Deus in hominibus ſingulas ipſe animas creâſſe; in brutis autem ſola genera naturæ eorum formatrici propoſuiſſe, uti Platoni, Timæoque Pythagorico placet; qui nihil, quod morti eſt obnoxium, à Deo immediatè conditum fuiſſe ſtatuunt; animas autem humanas ex eodem cratere, quo mundani Dii, & Dæmones, ſive illuſtres Heroes, factas eſſe: quâ de cauſâ circa unumquemque hominem providentiæ cura verſatur; quomodo ſcilicet à ſuperis diſcedat; quomodo in hæc terrena inclinet; quomodo hic degat; quomodo hinc demum illuc reducatur: quorum nihil de animâ rationis experte comminiſci oportet. Neque enim illa huc venit, quando Deum amplius ſequi non valuit; nec poteſt in terrâ verſari, ut quæ planta cœleſtis ſit; neque naturâ talis eſt, ut ad aſtrum aliquid ſibi congruum reducatur. Atque hæc quidem à nobis adverſus querulos, qui quovis modo ſublatam volunt providentiam, in præſens dicta ſunto; ad quos & hæc jure dicantur, hominum ſcilicet mores ex eo apparere rationi conſentaneos, quòd res adverſas

Plato in Timæo pag. 41. πάλιν ἐπὶ τὸν πρότερον κρατῆρα, ἐν ᾧ τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν κεραννὺς ἔμισγε, τὰ τῶν πρόσθεν, ὑπόλοιπα κατεχεῖτο μίσγων. In quæ verba vide Procli Comment. pag. 314, —. Similia autem his habet ipſe Timæus in Libro περὶ ψυχᾶς κόσμω.

143 περὶ τῆς ἀλόγου ζωῆς] i. e. de animabus ἀλόγων ζώων. Illa autem, quæ ſequuntur, è Platonis Phædro ſumta ſunt, p. 248.

144 ὡς φυτὸν οὐκ οὐράνιον] Sic Plato in Timæo pag. 90. ἡμᾶς αἴρει, ὡς ὄντας φυτὸν οὐράνιον. Ad quæ reſpicit Palladas in Epigrammate,

'Αλλ' ὁ Πλάτων σοὶ τῦφον ὀνειρώττων ἐνέφυσεν,
Αθάνατόν σε λέγων, καὶ φυτὸν οὐράνιον. Anthol. 1. 81.

145 πρός τι ξύννομον ἄστρον ἀνάγεσθαι] Hæc ſunt Platonis verba in Timæo p. 42, in quæ vide Procli Comment. p. 319.

τα εἰπεῖν δίκαιον, ὅτι [146] ἐκ τοῦ ΠΡΑΩΣ τὰ δυσχερῆ ΦΕΡΕΙΝ ὁ ἀνθρώπινος τρόπος ἐλλόγιστος ἀναφαίνεται, καὶ πρὸς τὸ παρὸν ἐπελαφρύνων τὰ δυσχερῆ, καὶ πρὸς τὸ μέλλον ἰώμενος. Ὑμεῖς δὲ ἀγανακτοῦντες τί καὶ ὀνήσετε, εἰ μὴ μόνον προσθείητε τοῖς πόνοις τὸ μέγιστον τῶν κακῶν ἀσέβειαν, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ χαλεπὰ τραχύτερα ἑαυτοῖς ἐξεργάσησθε τῷ παρὰ τὴν ἀξίαν πάσχειν αὐτὰ δοκεῖν; Ὁ γὰρ νοσῶν, ἐὰν ἀγανακτῇ ὅτι νοσεῖ, δι' αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον νοσήσει. Διὸ οὐδὲ χαλεπαίνειν δεῖ πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς ἀποδόσεως γινομένης, ἵνα μὴ καὶ χειρόνων ὧν ἔχει γινώμεθα, διὰ τὴν ἐπὶ τοῖς παροῦσι βλάσφημον δυσφορίαν. Σκεψώμεθα δὲ αὐτὸ καὶ τῇδε· εἴτις πενίαν λαβὼν ΠΡΑΩΣ ΦΕΡΕΙ, πρὸς τῇ ἀπὸ τῆς πρᾳότητος ἀλυπίᾳ, καὶ ἐξευρήσει τινὰ τοῦ βίου παραμυθίαν· τοῦτο μὲν, τοῦ λογισμοῦ πόρον ἐξευρίσκοντος ἐλλόγου διατροφῆς, τῷ μὴ συγκεχύσθαι τῇ λύπῃ· τοῦτο δὲ, ἀγαμένων αὐτὸν τῶν πλησίον τῆς ἔμφρονος καρτερίας, καὶ συνεκποριζόντων, ὅση δύναμις, τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὸν βίον. Ὁ δὲ ΑΓΑΝΑΚΤΩΝ, καὶ γυναικείως πικραινόμενος, πρῶτον μὲν [147] ἑκουσίας λύπας προσκτᾶται· ἔπειτα προσδεδεμένος τῷ τὴν πενίαν πενθεῖν, ἄπορος παντελῶς γίνεται, οὔτε παρ' ἑαυτοῦ τι σχολάζων εἰς πόρον συμβάλλεσθαι, οὔτε παρὰ τῶν πλησίον συντελούμενος, ὅσον μὴ ἐλέου χάριν αὐτῷ τις προσρίψειεν· ὃ πάλιν ἐκ τῆς διαθέσεως τοῦ διδόντος ἐπιτείνει τὴν λύπην τῷ εἰς τοῦτο χρείας καταστάντι. Ἐκ πάντων οὖν τῶν εἰρημένων ΠΡΑΩΣ ΦΕΡΕΙΝ δεῖ τὰ συμβαίνοντα, καὶ

ΟΣΗ

146 ἐκ τοῦ πρᾴως ——] Editor Cant. addidit hic μὲν, ſc. ἐκ μὲν τοῦ,

PATIENTER FERENDO, eas & in præſens allevent, & remedium earum in futurum parent. Vos autem qui indignamini, quid tandem proficietis, niſi quòd impietatem, malorum omnium maximum, calamitatibus veſtris addatis; atque ipſas etiam ærumnas vobis eò aſperiores faciatis, quòd eis præter merita vos affici exiſtimatis? Is enim, qui morbo laborat, ſi ob morbum indignetur, eo ipſo graviùs laborabit. Non eſt itaque ſuccenſendum, ſi pro meritis remuneramur, ne per maledicam in præſentibus querimoniam, in deteriorum etiam habitum prolabamur. Conſideremus verò rem iſtam hoc quoque modo: Si quis paupertate gravatus, eam FERAT PATIENTER, ille non ſolùm doloris levamen ex æquanimitate, ſed vitæ etiam ſolatium aliquod inveniet, partim, quòd ratio modum victûs, qui conveniat, excogitabit, ſi dolore non obruatur; partim, quòd vicini, patientiæ ejus prudentiam admirantes, ei ſuppeditabunt, quantum poſſunt, illa, quæ ad vitam neceſſaria erunt. Is verò, qui INDIGNATUR, & muliebritèr exacerbatur, primùm dolores ſponte ſibi arceſſit, deinde in lugendâ paupertate defixus omni prorſus ope deſtituitur; cùm nec ipſi vacet, ſubſidii aliquid ſibi corrogare, nec à vicinis quicquam ei conferatur, niſi quod præ miſericordiâ quiſpiam illi projecerit; quod tamen ex dantis affectu dolorem ejus auget, quem tanta urget penuria. Sequitur igitur, ex antedictis omnibus, nos Caſus adverſos ÆQUO ANIMO FERRE debere, eiſque QUANTUM

 POSSUMUS,

τῦ, ſed unde non dicit, nec eo opus eſt.

147 ἰκυσίας λύπας] Editt. priores habent ἰκυσίως, ſed nobis magis

ΟΣΗ ΔΥΝΑΜΙΣ ΙΑΣΘΑΙ δεῖ, τὰς ἀδιαστρόφοις ἐννοίαις τὰς αἰτίας αὐτῶν ἐκλογιζομένους, καὶ συνορῶντας, ὅτι προνοίας οὔσης, οὐκ ἀμελεῖται ὁ ἀγαθὸς νοῦν [148] γινόμενος, κἂν [149] παλαιῶν μηνιμάτων ἐφέλκηται στίγματα. Καὶ αὐτὸ γὰρ τὸ κλᾶσθαι τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ ἐπίπονον αὐτῶν διαφεύγει, καὶ τὴν ΙΑΣΙΝ ἐξευρίσκει, παρ' ἑαυτοῦ μὲν τὴν βοήθειαν τῆς ἀλυπίας εἰσφέρων, παρὰ δὲ τῆς προνοίας τὴν ἀπόλυσιν τῶν χαλεπῶν κομιζόμενος. Ἡ γὰρ ἡμετέρα κακία, καὶ κρίσις θεία τιμωρουμένη τὴν πονηρίαν, τὰ χαλεπὰ συνεφόρησεν· εἰκότως δὲ ταῦτα λύεται πάλιν ἀρετῇ τε ἡμετέρᾳ, καὶ νόμῳ προνοίας, ἀπολύοντι τῶν κακῶν τοὺς παρ' ἑαυτῶν πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἐπιδεδωκότας. Τοσαῦτα ἂν λάβοιμεν καὶ ἐκ τούτων τῶν Ἐπῶν δόγματα πρὸς ἀρετῆς στοιχείωσιν συντελοῦντα. Τοὺς γὰρ περὶ Προνοίας, καὶ Εἱμαρμένης, καὶ Τοῦ ἐφ' ἡμῖν, ἀληθεστάτους λόγους περιέχοντα ἀναπέφηνε, δι' ὧν τὸ τῆς τῶν φαινομένων ἀνωμαλίας δύσκολον ἀπευθύνεν ὁ λόγος, καὶ διὰ πάντων ἀπέδειξε τῶν κακῶν ἀναίτιον τὸν Θεόν. Εἰ δέ τις ταῦτα τοῖς προτέροις ἐπισυνάψειεν, εἷς ἐκ πάντων ἀναφανήσεται λόγος, τὴν τῆς [150] ψυχῆς ἀϊδιότητα βεβαιούμενος. Τὸ γὰρ δικαιοσύνην ἀσκεῖν, καὶ γενναίως ἀποθνήσκειν, καὶ περὶ τὰ χρήματα ἐλευθερίως διακεῖσθαι, τοῦ μὴ συναποθνήσκειν

τῷ

magis placuit lectio MS Med. Coll. Gud., ἑκουσίας. Ita ipſe Hierocles alibi, ἑκουσία πενία, &, ἑκούσιαι λῦπαι.

[148] γινόμενος] Ita rectiùs MS Med. Coll. Gud., quàm γινόμενος in Editt. prioribus.

[149] παλαιῶν μηνιμάτων ——] Sc. τῶν ἐκ προβιότης, quæ ab Hierocle in Lib. de providentiâ vocantur παλαιῶν ἁμαρτημάτων ἀμοιβαὶ, ap. Phot. Cod. 251. Sic Jamblic. de Myſt. Sect. 4. c. 4.

POSSUMUS, MEDERI, cauſas eorum recto judicio expendentes, & conſiderantes, quòd, cùm præſit nobis providentia, is non omnino negligitur, qui nunc factus eſt bonus, quamvis veteris iræ ſtigmata retineat: nam per ipſam virtutis adeptionem, eorum etiam moleſtiam effugit, & MEDICINAM invenit, dum ex ſeipſo doloris levamen comparat, & à providentiâ malorum liberationem nanciſcitur. Noſtra enim improbitas, & Dei improbitatem ulciſcentis judicium, calamitates induxerunt; hæ verò rurſus jure diſſolvuntur per virtutem noſtram, & providentiæ legem, quæ eos malis liberat, qui ſponte ſuâ virtuti ſe dediderint. Tot ſanè vel ex hiſce verſibus præcepta haurire queamus, quæ ad virtutis eruditionem conferant. Hi enim videntur Providentiæ, & Fati, & liberi Arbitrii, veriſſimas rationes complecti, è quibus nos inæqualitatis, quæ in rebus apparet, difficultatem explicavimus, & malorum culpam in Deum non omnino recidere demonſtravimus. Quòd ſi quis hæc cum ſuperioribus conjungat, una ex omnibus apparebit ratio, quæ animi æternitatem confirmet: nam ad hæc ſtabilienda, juſtitiam ſcilicet eſſe colendam, & mortem contemnendam, & affectus erga divitias moderandos, omnino id ponendum eſt, animum, ut jam diximus, non unà cum corpore interire:

4. *τιμωρίαν ἐπάγουσι στοχαζόμενοι τῶν ἐν προτέροις βίοις ἁμαρτημάτων.* Atque ita ipſe Plato in Phædro pag. 244. meminit *νόσων καὶ πόνων δι' ἁμαρτήματα ἐκ μηνιμάτων που θεῶν ἔν τισι γενομένων.*

150 *ψυχῆς ἀϊδιότητα*] Sc., ejus *ἀθανασίαν* tam à parte ante, quàm à parte poſt, ut mox ſequitur. Utramque enim docuit Pythagoras, ut in ejus vitâ narrat Porphyrius pag. 24. Ed. Kuſt. & ſic quidem ipſe Plato in Phœdone.

τῷ σώματι τὴν ψυχὴν μάλιστα χρήζει πρὸς κατασκευήν, ὡς ἤδη εἴρηται. Τὸ δὲ τὰς ΔΑΙΜΟΝΙΑΣ ΤΥΧΑΣ ΠΡΑΩΣ ΦΕΡΕΙΝ, καὶ ΙΑΣΘΑΙ ΔΥΝΑΣΘΑΙ, τοῦ μὴ συγγενᾶσθαι τῷ σώματι τὴν ψυχὴν νοῦν ἐφάνη [151] δεόμενον· ἐκ δὲ ἀμφοτέρων τὸ γενέσεως καὶ φθορᾶς κρείττονα εἶναι τὴν ψυχὴν ἀποδείκνυται, καὶ ἑτέραν οὐσίαν παρὰ τὸ θνητὸν σῶμα, αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν οὖσαν ἀΐδιον. Οὐ γὰρ [152] οἷόν τέ ἐστιν ἀπό τινος χρόνου προελθόν τι εἰς γένεσιν εἰς ἀεὶ διαμένειν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἐξ ἀϊδίου τὴν ὑπόστασιν ἔχον ποτὲ φθορὰν ἀναδέξασθαι. Εἴπερ οὖν μετὰ τὴν τοῦ σώματος φθορὰν ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ διαμένουσα δίκης καὶ κρίσεως τυγχάνει, καὶ τῶν ἐπιτηδευθέντων ἐν τῷ βίῳ τὰς πρὸς ἀξίαν ἀμοιβὰς ἀποδέχεται, οὐχ οἷόν τε δὲ εἰς ἀεὶ διαμένειν τὸ ἀπὸ χρόνου γενόμενον· δῆλον, ὡς καὶ πρὸ τούτου ἦν τὸν ἅπαντα χρόνον. Καὶ οὕτω τῶν ἀϊδίων [153] γεννημάτων τοῦ δημιουργοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀνευρίσκεται, ὅθεν αὐτῇ καὶ τῆς θείας ὁμοιώσεως μέτεστιν. Ἐπεὶ δὲ καὶ τούτο μετρίας ὑπομνήσεως ἔτυχε, καιρὸς ἂν εἴη καὶ τὰ λοιπὰ ἐπισκέψασθαι.

ΠΟΛΛΟΙ

[151] δεόμενον] Notat hîc Editor Cant., *malè hoc repræſentari*, δεόμενον, *in Editt. prioribus*; cùm Londinenſis tantùm ſit erratum, & Ed. Paris. rectè exhibeat δεόμενον. Vides igitur haud injuriâ dictum à nobis eſſe ſuprà, cum raro admodum conſuluiſſe Editionem Curterii. Paris. 1583.

[152] οὐχ οἷόν τέ ἐστι ἀπὸ χρόνου προελθόν τι —— εἰς ἀεὶ διαμένειν] Ita diſputant & alii philoſophi; atque hoc quidem φυσικῶς veri ſpeciem habet, ſepoſitâ dei voluntate; at eo volente, τὸ ἀπὸ χρόνου προελθὸν poteſt εἰς ἀεὶ διαμένειν, idque de ipſis Diis agnoſcit Plato in Timæ. p. 41. ἐπεὶ γεγένησθε.

ut autem DIVINAS FORTUNAS ÆQUO ANIMO FERRE, iiſque MEDERI POSSIMUS, requiritur, uti modò oſtendimus, ut animus corpori non ſit congenitus: ex utroque verò demonſtratur animum generationis & corruptionis expertem eſſe, diverſumque à mortali corpore ens, ipſum per ſe perpetuò exiſtens. Neque enim fieri poteſt, ut id in æternum duret, quod ſui a tempore aliquo ortûs principium duxerit; quemadmodum neque corruptionem unquam id admittat, quod ab æterno exſtiterit. Quandoquidem igitur animus poſt interitum corporis ſuperſtes, pœnam atque judicium ſubit, & eorum, quæ geſſit in vitâ, mercedem pro meritis percipit: & fieri nequit, ut id ſemper permaneat, quod cœpit aliquando exſiſtere, manifeſtum eſt, animum ante hoc corpus ſemper exſtitiſſe: Atque ita inter æterna opificia conditoris Dei humanus etiam animus reperitur, unde & ipſe divinæ ſimilitudinis particeps eſt. Cùm verò de hâc etiam re ſatis dictum ſit, tempus eſt, ut reliqua quoque conſideremus.

γεγένησθε, ἀθάνατοι μὲν οὐκ ἐστὲ, οὐδ' ἄλυτοι τὸ πάμπαν· οὔτι μὲν δὴ λυθήσεσθέ γε, οὔτε τεύξεσθε θανάτου μοίρας, τῆς ἐμῆς βουλήσεως μείζονος ἔτι δεσμοῦ, καὶ ἰσχυροτέρου λαχόντες.

[153] γεννημάτων] Hoc recipimus è MS Med. Coll. Gud., quod rectius planè eſt, quàm δημιουργημάτων in Editt. prioribus. Sic Simplic. procem. in Epict., ὁ ψυχὴν γεννήσας δημιουργός. Et Proclus in Plat. Timæ. p. 116. πᾶσα ψυχὴ γέννημά ἐστι τοῦ θεοῦ. Sic & ipſe Hierocles ap. Phot. Cod. 251. τὸ πρῶτον τῶν τοῦ δημιουργοῦ γεννημάτων.

MULTI

ΠΟΛΛΟΙ Δ᾽ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣΙ ΛΟΓΟΙ ΔΕΙΛΟΙ ΤΕ ΚΑΙ ΕΣΘΛΟΙ ΠΡΟΣΠΙΠΤΟΥΣ᾽, ΩΝ ΜΗΤ᾽ ΕΚΠΛΗΣΣΕΟ, ΜΗΤ᾽ ΑΡ᾽ ΕΑΣΗΣ ΕΙΡΓΕΣΘΑΙ ΣΑΥΤΟΝ· ΨΕΥΔΟΣ Δ᾽ ΗΝ ΠΕΡ ΤΙ ΛΕΓΗΤΑΙ, ΠΡΑΩΣ ΕΙΚΕ.

Ἡ ἀνθρωπίνη προαίρεσις μήτ᾽ ἐν ἀρετῇ ἀεὶ ἑστῶσα, μήτ᾽ ἐν κακίᾳ, καὶ τοὺς διὰ φωνῆς προϊόντας ΛΟΓΟΥΣ ἐπαμφοτερίζοντας ἀπεγέννησεν, ὡς ἐοικότας ταῖς ἐναντίαις αὐτῆς διαθέσεσι. Διὸ τῶν ΛΟΓΩΝ ἐγένοντο [154] οἱ μὲν ΑΛΗΘΕΙΣ, οἱ δὲ ΨΕΥΔΕΙΣ, οἱ δὲ ΑΓΑΘΟΙ, οἱ δὲ ΚΑΚΟΙ. Ἡ δὲ διαφορὰ αὕτη ἐπιστημονικῆς δεῖται διακρίσεως, ὅπως τοὺς μὲν ἀμείνονας ἐκλεξώμεθα, τοὺς δὲ χείρους ἀποβάλωμεν, καὶ μήτε μισολογίαν νοσήσωμεν παντελῆ, διὰ τὴν τῶν χειρόνων ΛΟΓΩΝ κατάγνωσιν, μήτε ἀδιακρίτως πάντας εἰσδεξώμεθα, διὰ τὴν τῶν ἀμεινόνων ἀποδοχήν. Ἐπεὶ γὰρ τῇ μὲν μισολογίᾳ τὸ καὶ τῶν ἀγαθῶν ΛΟΓΩΝ ἑαυτοὺς ἀποστερεῖν, τῇ δὲ ἀκρίτῳ φιλολογίᾳ, τὸ λανθάνειν βλαπτομένους ὑπὸ τῶν κεκακουργημένων λόγων. Φιλολογίαν γοῦν ἀσκήσωμεν μετὰ κρίσεως τῆς ἀρίστης, ἵνα [155] ἡ μὲν φιλία ἕλκῃ τὸ γένος τῶν ΛΟΓΩΝ, ἡ δὲ κρίσις ἀπωθῆται τὰ χείρονα.

154 οἱ μὲν ἀληθεῖς, οἱ δὲ ψευδεῖς, οἱ δὲ ἀγαθοὶ, οἱ δὲ κακοὶ] In hunc ordinem revocavimus verba, οἱ δὲ ψευδεῖς, ope MS Med. Coll. Gud., quæ in Editt. prioribus ultimo loco malè collocantur.

155 ἡ φιλία ἕλκῃ τὸ γένος] Pro his Curter. in margine appoſuit, ἡ φιληκοΐα πᾶν ἕλκῃ τὸ γένος, quæ non ipſius ſolùm conjecturæ (ut ait) ſed Codicibus, quos contulit, deberi videntur; nam ſic ferè habuit etiam Codex Venetus,

MULTI VERO INTER HOMINES TAM MALI QUAM BONI SERMONES INCIDUNT, QUIBUS NEC PERCELLARIS, NEC AB IIS SINAS TEIPSUM EXCLUDI; SI QUID AUTEM FALSI DICATUR, LENITER CEDE.

Voluntas humana nec in virtute, nec in vitio, ſemper permanens, SERMONES etiam voce edit utrique conſonos; quippe qui contrariis ejus affectionibus reſpondeant: unde ſit, ut SERMONUM alii ſint VERI, alii FALSI; alii autem BONI, alii MALI. Hæc autem diverſitas prudentem poſtulat diſtinctionem, ut meliores seligamus, deteriores autem rejiciamus; & neque omnes prorſus SERMONES odio habeamus propter malorum averſationem; nec ob bonorum ſtudium, quoſlibet ſine diſcrimine admittamus: Quandoquidem ex SERMONUM omnium averſatione ſequitur, ut illis etiam, qui BONI ſunt, noſmet privemus, ex eorum autem ſtudio indiſtincto, ut pernicioſorum noxam non ſentiamus. Cum optimo igitur judicio (φιλολογίαν) SERMONUM ſtudium exercebimus, ſi ipſum audiendi deſiderium ſermones omnigenos laceſſat, judicium autem eos, qui deteriores ſunt, rejiciat.

tus, quem Latinè vertit Auriſpa, ſc., *ut audiendi voluntas omne ſermonum genus capiat*; nihil enim intereſt, niſi quòd pro, ἕλκῃ τὸ, Auriſpa legiſſe videatur, ἕλοιτο, neque id quidem malè, etſi melior eſt lectio Curteriana, ſive (ut declarat) conjectura, atque receptæ lectioni planè anteferenda, ſc., ἡ φιληκοΐα πᾶν ἕλκῃ τὸ γένος.

Atque

χείρονα. Καὶ οὕτω τὸ Πυθαγορικὸν τηρήσομεν παράγγελμα, μήτε ἐκπληττόμενοι τοὺς πονηροὺς τῶν ΛΟΓΩΝ, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι λόγοι εἰσὶν, ἀκρίτως αὐτοὺς εἰσδεχόμενοι· [156] μήτε τῶν ΑΓΑΘΩΝ ΕΙΡΓΟΜΕΝΟΙ, διότι λόγοι ἦσαν ὁμοίως τοῖς χείροσι. Πρῶτον μὲν γὰρ [157] οὐχὶ, ἢ λόγοι, μεταδιώκοιντο, ἀλλ' ἢ ἀληθεῖς· οὐθ' οἱ ἕτεροι καταγινώσκοιντο, ὡς λόγοι, ἀλλ' ὡς ΨΕΥΔΕΙΣ. Ἔπειτα κἀκεῖνο θαρσῶς ἂν [158] εἴποιμεν, ὡς μόνοι λόγοι εἰσὶν οἱ ἀληθεῖς. Μόνοι γὰρ τῆς λογικῆς οὐσίας τὸ ἀξίωμα τηροῦσι, καὶ εἰσι γεννήματα ψυχῆς πρὸς τὸ ἄριστον ἀνατεταμένης, καὶ τὸν οἰκεῖον κόσμον κεκτημένης· οἱ δὲ ψευδεῖς τῶν λόγων οὐδὲ ΛΟΓΟΙ ὄντως εἰσὶ, πρὸς γὰρ κακίαν καὶ ψευδοδοξίαν φέροντες, καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν ΛΟΓΩΝ ἠρνήσαντο, καὶ εἰσιν ἠλογημένης ψυχῆς, καὶ πάθεσι συμπεφυρμένης, φωναί. Μήτε οὖν πάντας καταδέχου, φησὶν, ἵνα μὴ καὶ τοὺς ΨΕΥΔΕΙΣ· μήτε πάντας ἀπόβαλε, ἵνα μὴ καὶ τοὺς ἀληθεῖς. Ἑκάτερον γὰρ ἄτοπον, τούς τε ἀγαθοὺς μισῆσαι σὺν τοῖς χείροσι, καὶ τοὺς ΨΕΥΔΕΙΣ προσίεσθαι διὰ τοὺς ἀμείνους. Δεῖ δὴ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς ἐπαινεῖν, καὶ εἰσδεξαμένους αὐτοὺς ἀσκεῖσθαι, καὶ ζητεῖν ὅπη καὶ ἐφ' ὅσον τῆς ἀληθείας ἐφάπτονται, πρὸς δὲ τοὺς ΨΕΥΔΕΙΣ τὴν ἀγωνιστικὴν δύναμιν κτήσασθαι, αὕτη δ' ἂν εἴη ἡ χορηγουμένη

156 μήτε] Sic MS Med. Coll. Gud., quod rectè reſpondet præcedenti μήτε, recepimus igitur loco οὔτε, in Editt. prioribus.

157 οὐχὶ, ἢ λόγοι, —— οὐθ' οἱ ἕτεροι——] Malè ſe habere videtur hic locus; nihil enim in primis apparet, cui reſpondeant οἱ ἕτεροι. Igitur pro οὐχὶ legendum eſſe opinor, ΟΥΘ ΟΥΤΟΙ, ſc. οἱ ἀγαθοὶ (de quibus proximè locutus eſt) οὐθ' οἱ ἕτεροι, i. e. πονηροί.

158 εἴποιμεν,

Atque ita Pythagoricum præceptum obſervabimus, neque malos SERMONES admirantes, eoſque ob id ipſum, quia ſermones ſunt, temere amplectentes; neque à BONIS DETERRITI, quia ſermones ſunt, æque ac mali. Primùm enim neque hi quà ſermones, ſed quà veri, ſunt captandi; neque illi, ut ſermones, ſed ut FALSI, ſunt rejiciendi: Deinde & illud confidenter dicamus, eos ſolùm eſſe ſermones, qui veri ſunt: Soli enim illi naturæ rationalis conſervant Dignitatem, & ex animo procedunt in id, quod optimum eſt, intento, ſuumque decorem obtinente: illi autem, qui falſi ſunt, ne SERMONES quidem reverà ſunt; cùm enim ad vitium opinionesque falſas ducant, non ſolùm à SERMONUM genuino uſu recedunt, ſed & animi ratione deſtituti, & affectibus contaminati, voces ſunt. Neque igitur omnes, inquit, amplectere, ne & FALSOS; neque omnes rejice, ne & veros. Utrumque enim eſt abſurdum, tum bonos odiſſe unà cum pejoribus, tum FALSOS admittere propter meliores. Oportet utique bonos laudare, eoſque admiſſos in animo verſare, & quærere quomodo, & quantum veritati conſonent; adverſus eos autem, qui FALSI ſunt, concertatoriam facultatem adhibere

158 *εἴποιμεν, ὡς μόνοι λόγοι*] Ita ſe reſtituiſſe dicit Editor Cant. è MSS Gall. & Auriſpâ, ſc. *εἴποιμεν* pro *εἴπομεν*, & *μόνοι* pro *μόνον*. Verùm *εἴποιμεν* exſtabat priùs in Ed. Paris., & *εἴπομεν* erat erratum tantùm in Edit. Lond., quam ille, ut ſuprà notavi, ſolam conſuluit. *μόνοι* autem, quod è MSS Gall. exhibuit, non ab Auriſpâ confirmatur, qui vertit, *ſolum*, i. e. *μόνον*, ut in Editt. prioribus; quod quidem ſatis commodè retineri potuit.

(eam

γνωμένη ἐκ τῆς λογικῆς ἐπιστήμης εἰς διάκρισιν ἀληθείας καὶ ψεύδους· δυναμένους ἢ καὶ ἀνατρέπειν τὰ ΨΕΥΔΗ, μήτε σφοδρῶς, μήτε ὑβριστικῶς τοῦτο ποιεῖν· ἀλλὰ σὺν πραότητι τὴν ἀλήθειαν διώκειν, καὶ μετὰ δυσφημῶν ἐλέγχων τὸ ΨΕΥΔΟΣ ἀνατρέπειν, καί, ὡς αὐτό φησι [159] τὸ Ἔπος, ΨΕΥΔΟΣ Δ' ΗΝ ΠΕΡ ΤΙ ΛΕΓΗΤΑΙ, ΠΡΑΩΣ ΕΙΚΟΝΤΑΣ, οὐ συγχωροῦντας οὕτως ἔχειν, ὡς λέγεται, ἀλλὰ ἀοργήτως ἀκούοντας. Οὐ γὰρ συγκατατίθεσθαι δεῖν λέγει τῷ ΨΕΥΔΕΙ τὸ ΠΡΑΩΣ ΕΙΚΕ, ἀλλ' ἀνεξικακῶς ἀκροᾶσθαι, καὶ μὴ ἐκπλήττεσθαι, εἰ ἄνθρωποι ὄντες τινὲς τῆς ἀληθείας ἀποπεπτώκασιν [160] ἀλυσιτελῶς. [161] Γόνιμος γὰρ ἡ ἀνθρώπων φύσις πολλῶν διαστρόφων δοξασμάτων, ὅταν μὴ ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις ὀρθῶς ἕπηται. Οὐδὲν οὖν, φησὶν ὁ Λόγος, θαυμαστόν, εἰ ἄνθρωπος μηδὲν τῶν ἀληθῶν μήτε μαθών, μήτε εὑρών, εἰς τοῦτο τῆς ἀπονοίας ἦλθε, καὶ ἔθετο δόξας ὑπεναντίας τῇ ἀληθείᾳ. Τοὐναντίον γὰρ ἦν θαυμαστόν, εἰ μήτε μανθάνειν, μήτε ζητεῖν, ἐθέλων τις, αὐτομάτως τῇ ἀληθείᾳ περιέτυχεν, ὥσπερ ἐκ τραγῳδίας Θεῷ τινι [162] ἀναφανέντι. Δεῖ οὖν συγγνωμονικῶς

[159] τὸ ἔπος, ψεῦδος δ' ἤν πέρ τι λέγηται, πράως εἴκοντας] Sic reſtituere ex ipſo verſu verborum ordinem non dubitavimus, qui malè in Editt. prior. inverſus eſt, ſc. ἔπος, πράως εἴκοντας, ψεῦδος δὲ ἤν——. Sic etiam in Editt. Paris. & Lond. inverſa ſunt verſûs 14ti verba in Hieroclis Comment. Sc. ἀλογίστως ἔχειν σαυτὸν pro ἀλογίστως σαυτὸν ἔχειν, uti rectè reſtituit Editor Cant.

[160] ἀλυσιτελῶς] i. e. Mentiendi tantùm gratiâ, ſine ullo ſibi emolumento. At deeſt hæc vox in MS Med. Coll. Gud.; atque abeſſe quidem poteſt, ſalvâ ſententiâ. Nam τὸ ψεῦδος hîc, quà tale, damnat Hierocles, ſc. quatenus vertitatem violat, ſive inutile, ſive utile, ſit mentienti.

[161] γόνιμος] Hanc emendationem debemus MSto Med. Coll. Gud., pro φόριμος, quod habent Editt.

(eam ſcilicet, quam ars logica ſuppeditat ad veritatis & mendacii dijudicationem) ſed et cùm poſſumus MENDACIA refellere, id nec vehementer, nec contumelioſè facere debemus; ſed cum manſuetudine veritatem perſequentes, & mollibus argumentis mendacium refutantes, & uti ipſum carmen dictat, LENITER CEDENTES: SI QUID AUTEM FALSI DICATUR, non concedentes ita ſe rem habere, uti dicitur, ſed ſine excandeſcentiâ audientes. Nam illud, LENITER CEDE, non ſignificat nos id, quod FALSUM eſt, debere approbare, ſed audire patienter, & non ADMIRARI, ſi nonnulli, cùm homines ſint, à veritate diſceſſerint nullo ſuo cum commodo. Ferax enim eſt hominum natura multarum opinionum perverſarum, cùm notitias communes non rectè ſequitur. Nil mirum igitur, inquit Carmen, ſi homo, qui nihil veri, vel ab alio didicit, vel ipſe inveſtigaverit, eò amentiæ devenerit, ut veritati contrarias opiniones amplectatur. Nam è contrario admirandum eſſet, ſi is,qui neque diſcere, neque quærere vult,in veritatem, nec opinatò incideret, tanquam in Deum aliquem in Tragœdiâ apparentem. Debemus igi-

Editt. priores, atque nobis hoc in ſenſu alibi nondum occurrit. Exponit verò Heſych. φόριμος, λυσιτελής· quod nihil ad hanc rem.

[162] ἀναφανέντι] Etſi parum intereſt, tamen auctoritate MS Med. Coll. Gud., & MSS Gall., maluimus ἀναφανέντι, quàm priorum παραφανέντι, quia ſic & alii de hâc Tragicorum machinâ uſurpant. Ita Diogenianus Adagium hoc, ἀπὸ μηχανῆς θεός, dictum ait, ἐπὶ τῶν ἀπροσδοκήτως ἐπ' ὠφελείᾳ τινι ἀναφαινομένων. Itidem Cornelius ap. Euſeb. de Novatiano, αἰφνίδιον ἐπίσκοπος, ὥσπερ ἐκ μαγγάνου τινὸς εἰς μέσον ῥιφεὶς, ἀναφαίνεται. Ecc. Hiſt. 6. 43.

μονικῶς ἀκούειν τῶν ψευδομένων, καὶ πεῖρα μανθάνειν οἵων ἡμεῖς ἐκαθάρθημεν κακῶν, τῇ μὲν κοινωνίᾳ τοῦ συγγενοῦς ὑποκείμενοι τοῖς αὐτοῖς πάθεσι, τῷ δὲ ἀλεξικάκῳ τῆς ἐπιστήμης ἐξ ἐναντίας αὐτῶν γινόμενοι. Μέγα δὲ συντελεῖ πρὸς πρᾳότητα καὶ τὸ τῆς ἐπιστήμης θάρσος· ἡ γὰρ ἱκανῶς παρεσκευασμένη ψυχὴ πρὸς τὸ καταγωνίσασθαι τὰς ἐκτροπὰς τῆς ἀληθείας ἀθορύβως οἴσει τὰς ψευδεῖς δόξας, ὡς προεκλελογισμένη πάντα τὰ περὶ τὸ ἀληθὲς ἐν αὐτῇ τῇ τοῦ ἀληθοῦς κατανοήσει. Τί οὖν ταράξει τοῦτον, ὡς ἄλυτον ὄν; τί δὲ ἰσχυροῦ φαντασίαν παρέξει τούτῳ,[163] ὃς προκατηγώνισαι πᾶν τὸ ψεῦδος; Οὐ μόνον οὖν ἐκ τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς τὴν ἀταραξίαν ἕξει ὁ ἐπιστήμων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ θαρσεῖν τοὺς τοιούτους ἀγῶνας. Ταῦτα μὲν περὶ τῆς τῶν ΛΟΓΩΝ ἐπιστημονικῆς διακρίσεως. Περὶ δὲ τῆς διὰ πάντων ἀνεξαπατήτου ἕξεως, ἣν δεῖ κεκτῆσθαι τὸν ἐπιστήμονα, εὐθὺς ἐπισυνάπτει,

—Ο ΔΕ ΤΟΙ ΕΡΕΩ ΕΠΙ ΠΑΝΤΙ ΤΕΛΕΙΣΘΩ· ΜΗΔΕΙΣ ΜΗΤΕ ΛΟΓΩ ΣΕ ΠΑΡΕΙΠΗ, ΜΗΤΕ ΤΙ ΕΡΓΩ ΠΡΗΞΑΙ, ΜΗΔ' ΕΙΠΕΙΝ, Ο, ΤΙ ΤΟΙ ΜΗ ΒΕΛΤΕΡΟΝ ΕΣΤΙ.

Τοῦτο

[163] ὃς προκατηγώνισαι πᾶν τὸ ψεῦδος] Ita nos è MS Medic. Coll. Salvini ap. Dacer. recepimus; quæ vera planè eſt Lectio, ſc., ὃς προκατηγώνισαι, *qui priùs expugnaverit*. Atqui ὃς, inquit Editor Cant., malè pro ᾧ ſcripum eſt; atque ſic à ſe correctum Lectori fidenter exhibet, ᾧ προκατηγώνισαι, *à quo priùs expugnatum eſt*, minimè animadvertens (id, quod à juvenibus fere obſervatum eſt) verbum ἀγωνίζομαι deponens eſſe, et ſub paſſivâ formâ activè per varia tempora ſignificare, ut Grammaticorum regulæ

tur cum veniâ quâdam mentientes audire, & experientiâ diſcere, quantis nos malis ſimus purgati, qui, cùm ejuſdem naturæ communione iiſdem, quibus illi, affectibus obnoxii eſſemus, per ſcientiam malorum propulſatricem illis contrarii facti ſumus. Multùm autem ad lenitatem confert ipſa etiam ſcientiæ fiducia: animus enim ſatis præparatus ad ea, quæ veritati adverſantur, refellenda, imperturbatus feret falſas opiniones, ut qui omnia à veritate aliena animo perceperit, in ipſâ veri conſideratione. Quid igitur hunc conturbabit, tanquam inſolubile? Quid verò difficile ei apparebit, qui omne falſum jam expugnaverit? non ſolùm ergò virtutis ethicæ ope conturbationis expers erit vir prudens, ſed ex eo etiam, quòd in ejuſmodi certamina fidentèr deſcendat. Hactenus verò de prudenti ſermonum diſcrimine. De habitu autem a fallaciâ prorſus immuni, quem vir prudens debet acquirere, ſtatim ſubjungit,

QUOD VERO TIBI NUNC DICAM, SEMPER OBSERVETUR; NEMO TE AUT VERBIS AUT FACTIS ADDUCAT, UT QUICQUAM FACIAS AUT DICAS, QUOD TIBI NON SIT COMMODUM.

regulæ docent. Hujus autem uſûs exempla ſunt frequentiſſima. Sic Plato in Apol. Socr. ταῦτα διειλέγμεθα, et, οἶμαί σε ἐσκέφθαι Ibid. Ariſtot. Rhet. 1. ὁμολογοῦντες διειλέχθαι τοῖς πολεμίοις. Polyb. lib. 1, δοκοῦσιν οἱ Καρχηδόνιοι πεπρᾶχθαι φρονίμως. Juſtin. Mart. Apol. 1, τὴν ἔντευξιν πεποίημαι. Euſeb. Hiſt. 6. 28, σεσημείωται τὸν καιρὸν ὁ Ὠριγένης. Quin et ipſe Hierocles ſuprà, ἔοικε (ἡμᾶς) ἀπολελογίσθαι τὰς τούτων αἰτίας, et p. 90, ἡ φρόνησις τὴν φύσιν ἐκλελόγισται. Non eſt igitur, cur de hâc lectione dubitemus.

Τῦτο διὰ πάντων τείνει τὸ παράγγελμα, ἰσοδυναμῦν τῷ ἄνω πȣ εἰρημένῳ,

Πρήξεις δ' αἰσχρόν ποτε μήτε μετ' ἄλλȣ,
Μήτ' ἰδίῃ· πάντων δὲ μάλιϛ' αἰσχύνεο σαυτόν.

Ὁ γὰρ ἑαυτὸν αἰδεῖσθαι μεμαθηκὼς, ϗ μήτε ἐν μονώσει, μήτε ἐν κοινωνίᾳ, τὴν τȣ̃ αἰσχροῦ πρᾶξιν ἀνεχόμϑυος, ἀλλὰ ϗ τὴν φαντασίαν αὐτὴν τȣ̃ τοιȣ́τȣ παραιτȣ́μϑυος διὰ τὸν εἴσω φύλακα λόγον, ȣ̃τός ἐϛιν ὁ δυνάμϑυος νῦν ἀκούειν, ΜΗΔΕΙΣ ΜΗΤΕ ΛΟΓΩ ΣΕ ΠΑΡΕΙΠΗ, ΜΗΤΕ ΤΙ ΕΡΓΩ. Μόνος γὰρ ἀνεξαπάτητος, ϗ ὑπ' ȣ̓δενὸς ȣ̓δαμῶς εὐπαραλόγιςος, ὁ τὴν ἀξίαν ἑαυτȣ̃ γνȣ̀ς ἄνθρωπος, ϗ οὔτε κολακείαις θωπευόμϑυος, οὔτε τοῖς ἐκδειμαίνȣσι ταπεινȣ́μϑυος, κἂν πολέμιοι ἢ φίλοι ὦσιν τȣ́των προτείνωσιν. Ἐν γὰρ τῷ ΜΗΔΕΙΣ πᾶν πρόσωπον κεῖται, ϗ πατὴρ, ϗ τύραννος, ϗ φίλος, ϗ ἐχθρός. Οἱ ᾗ τρόποι τῆς παραγωγῆς ἢ διὰ ΛΟΓΩΝ ἢ ΕΡΓΩΝ γίνονται. Λόγῳ μὲν, θωπευόντων, ἢ ἀπειλȣ́ντων· ἔργῳ δὲ, δωρεὰς ἢ τιμωρίας προτεινόντων. Πρὸς πάντα δὴ ταῦτα τετειχισμένην δεῖ τὴν ψυχὴν ἔχειν τῷ ὀρθῷ λόγῳ, πρὸς τὸ ἀμείλικτον ϗ ἀδούλωτον ὑπὸ τῶν ὁπωσȣ̃ν ἔξωθεν προσπιπτόντων ἡμῖν ἡδέων τε ϗ λυπηρῶν. Ὁ γὰρ ὀρθὸς ἐνυπάρχων λόγος, σωφροσύνην ϗ ἀνδρείαν ἑκατέρωθεν παραςήσας τῇ ψυχῇ τȣ̀ς ἀδαμαντίνȣς φύλακας, ἀνεξαπατήτȣς ἡμᾶς διατηρήσει ϗ ἀπὸ τῆς τ̃ προσηνῶν θωπείας, ϗ ἀπὸ τ̃ τῶν φοβερῶν καταπλήξεως· οἷς ἐπιγίνεται δικαιοσύνη ἀκριβὴς, ἣν παρήγγειλεν ἄνω πȣ ΑΣΚΕΙΝ ΕΡΓΩ ΤΕ ΛΟΓΩ ΤΕ. Οὕτω μὲν οὖν ȣ̓δεὶς οὐδαμῶς ἡμᾶς ἀναπείσει, ἢ ΛΟΓΟΝ προέσθαι, ἢ ΕΡ-

ΓΟΝ

Hoc præceptum ad omnia pertinet, & idem valet quod illud ſuperiùs dictum,

Nihil verò turpe unquam committe, neque alio præſente,
Neque privatim: Sed omnium maximè teipſum verere.

Is enim, qui ſeipſum vereri didicit, et neque ſolus, neque in ſocietate, turpe quid admittit, ſed vel ipſam ejus imaginationem rationis, intus poſiti cuſtodis, monitu averſatur, ille ipſe eſt, qui nunc poteſt audire, NEMO TE VEL VERBO, VEL FACTO ULLO DECIPIAT. Ille enim ſolus fraudibus non eſt obnoxius, neque facilè poteſt à quoquam ullâ ratione decipi, qui ſuæ Dignitatis conſcius eſt, & neque adulationibus delinitur, nec terroribus dejicitur, utracunque horum ei vel inimici, vel amici, objecerint. In illo enim, NEMO, perſonæ omnes comprehenduntur, & pater, & tyrannus, & amicus, & inimicus. Deceptionis verò modi aut VERBIS, aut FACTIS, fiunt; verbis ſcilicet blandientium, vel minitantium; factis verò, munera vel ſupplicia proponentium. Oportet ergo nos adverſus hæc omnia rectâ ratione munitum habere animum; ut nec ab extrinſecus occurrentibus jucundis deliniamur, nec ab acerbis in ſervitutem redigamur. Recta enim ratio nobis inſita, cuſtodes animo utrinque adamantinos, temperantiam atque fortitudinem, dans, nos tum à blandientium allectationibus, tum a terribilium conſternatione ſecuros præſtabit; quibus virtutibus exacta illa juſtitia accedit, quam ET IN FACTIS, ET IN VERBIS, EXERCENDAM eſſe ſuperiùs monuit. Nobis igitur ſic inſtructis nemo unquam perſuadere poterit, ut aut VERBUM proferamus, aut FACTUM ullum ad-

 mittamus,

ΓΟΝ τι διαπράξασθαι, ὃ μὴ τῷ ὀρθῷ λόγῳ ἐστὶ σύμφωνον. Εἰ γὰρ πάντων μάλιστ' αἰσχυνοίμεθ' ἑαυτοὺς, δῆλον ὡς οὐδεὶς ἡμῖν αἰδεσιμώτερος ἡμῶν αὐτῶν φανήσεται, οὐδὲ φοβερώτερος, ὡς προκαλέσασθαι παρὰ τὸ δέον [164] εἰπεῖν τι ἢ πρᾶξαι. Ἐπιβλαβὲς γὰρ τῇ ψυχῇ ἑκάτερον. Τὸ δὲ ἐκείνῃ βλαβερὸν, τοῦτο καὶ ἡμῖν ἀσύμφορον· ἐπείπερ Ἡμεῖς ἡ ψυχή· Ἀκριβῶς οὖν ἀκουστέον τὸ, Ο,ΤΙ ΤΟΙ ΜΗ ΒΕΛΤΕΡΟΝ ΕΣΤΙ· κατ' ἐκείνου [165] φέροντες τὴν ἀντωνυμίαν [166] ΤΟΙ, ὃ κυρίως ΣΥ εἶ. [167] Ἐὰν οὖν, τὸ λεγόμενον, ΜΗΔΕΙΣ ΜΗΤΕ δι' ΕΡΓΩΝ, μήτε διὰ ΛΟΓΩΝ, [168] παραλογίσαιτό σέ τι ΠΟΙΗΣΑΙ ἢ ΕΙΠΕΙΝ, ὅ, τι ΜΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΕΣΤΙ ΣΟΙ· ΣΥ δὲ [169] ἦσθα ἡ λογικὴ ψυχή· οὐκ ἀνέξῃ, ἐὰν εὖ φρονῇς, τοῦ παραβλάπτοντός σε, τὴν ὄντα λογικὴν οὐσίαν. [170] Σὺ γὰρ εἶ ἡ ψυχή· τὸ δὲ σῶμα, σόν· τὰ δὲ ἐκτὸς, τοῦ σώμα-

[164] εἰπεῖν τι] Editor Cant. hîc τι addidit, monitu Bentleii; quod quidem additu neceſſarium ea, quæ citat, loca demonſtrant; præcipuè verò locus, qui illum fugit, in Comm. in Vers. 2, ubi eadem ſunt verba, τῶν δεόντων εἰπεῖν τι, ἢ πράξαι, atque hîc quidem operarum tantùm incuriâ omiſſum videtur, cùm Curter. Latinè reddat *aliquid*.

[165] φέροντες] Syntaxis Grammatica poſcere hîc videtur φέρουσι, ſc. ἀκουστέον ἡμῖν —, φέρουσι —. Sed Atticorum moris eſt hæc caſuum mutatio, ut à Budæo, Zuingero, aliiſque dudum eſt obſervatum. Sic Thucyd. lib. 7. Συρακουσίοις κατάπληξις ἐγένετο, ὁρῶντες —, ſc. pro ὁρῶσι. Dinarch. Orat. contra Demoſth., οὐ προσηκόντων ὑμῖν ἐστι τοῖς τούτων λόγοις, εἰδότας ὅτι —, pro εἰδόσι. Ita et ipſe Hierocles pag. 102, ἔπειται —— (ἡμᾶς) φέρειν αὐτὰ, μηδὲν ἐγκαλοῦντες, pro ἐγκαλοῦντας, ut ibi notavimus.

[166] τοι, ὃ—] Sic à cl. Bentleio emendatum repoſuit EditorCant. pro τοῦ οἷος in Editt. prioribus, quod ſenſu planè caruit; ſicque ego non invitus admitto, quia idem pronomen τοι manifeſtè vult Hierocles, quod præceſſit in illis, ὅ, τι τοι μὴ βέλτερον. Quin et Bentleii hîc ſagacitatem laudo; ita tamen, ut in laudis partem haud minimam veniat Dacerius; cujus verſionem Gallicam Needham fortaſſe inconſultè neglexit, ſed, ni multùm fallor, vidit & attendit ſagaciſſimus

mittamus, quod rectæ rationi non ſit conſonum. Si enim omnium maximè noſmet vereamur, manifeſtum eſt, neminem nobis aut magis reverendum, aut formidandum, quàm noſmet ipſos, viſum iri, ita ut ad aliquid dicendum, vel faciendum, præter officium nos inducat: horum enim utrumque animo noxium eſt; quod autem ei noxium, id et nobis eſt damnoſum, quandoquidem nos ſumus animus. Accuratè igitur advertamus oportet illud, QUOD TIBI NON SIT COMMODUM, referentes hoc pronomen, TIBI, ad id, quod propriè TU es. Si id igitur, quod præcipitur, ſit, NEMO te NEC FACTIS, nec VERBIS adducat, ut aliquid aut FACIAS aut DICAS, QUOD NON COMMODUM SIT tibi; TU autem ſis animus ratione præditus, nequaquam patieris, ſi ſapias, ut quis noxam inferat tibi, qui Ens es rationale. Tu enim es animus; Corpus verò, tuum; externa autem, Corporis. Nam per hanc

mus Bentleius, atque ſecundùm illam Græca priùs edita interpolavit; ſic enim Gallicè reddiderat Dacerius, rapportant ce pronom toy à ce que *tu es* véritablement, i. e. referentes hoc pronomen, tibi, ad id, quod tu verè es, quibus Græca hîc emendata ad verbum reſpondent, ſc. κατ' ἐκεῖνο φέροντες τὴν ἀντωνυμίαν τοι, ὃ κυρίως σὺ εἶ.

[167] ἐὰν τὸ λεγόμενον] Subaudi ᾖ. Sic poſtea, ἵν' ᾖ τὸ λεγόμενον.

[168] παραλογίσαιτό σε] Editor Cant. hîc addidit σε, quod in prioribus defuit; agnovit verò Auriſpa; atque ſic quidem MS M. Coll. Gud., ubi meliùs fortaſſe legitur, παραγάγῃ σε. Ita paulò ante, οἱ τρόποι τῆς παραγωγῆς ἢ διὰ λόγων, ἢ ἔργων, & poſtea, ὅσα οὐκ ἐᾷ παράγεσθαι ὑπ' οὐδενὸς οὔτε λόγῳ οὔτε ἔργῳ, Comment. in vers. 30.

[169] ἦσθα] Editor Cant., inconſultâ hîc Pariſienſi Editione, ad vulgus amandat ἦσθαι, quod Londinenſis tantùm erratum erat; cùm rectè Curter. ediderit ἦσθα,

[170] σὺ γὰρ εἶ ἡ ψυχή] Hoc ſæpe inculcat Hierocles, multique alii, quos non operæ eſt hîc citare. Vide verò Plat. Alcib. 1. p. 131. Simplic. procem. in Epict., Antonin. 4. 41. & 12. 3.

 diſtinc-

σώματος. Ἐκ γὰρ τῆς διαστάσεως ταύτης καὶ τὸ ἀσύγχυτον τηρήσεις τῶν φύσεων, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην οὐσίαν ἥτις ἐστὶν εὑρήσεις, οὐδέποτε τὸ σῶμα, οὐδὲ τὰ ἐκτὸς, σεαυτὸν εἶναι τιθέμενος, οὐδ' ὑπεραγωνιῶν τούτων ὥσπερ σαυτοῦ, ἵνα μὴ πρὸς φιλοσωματίαν καὶ φιλοχρηματίαν καθελκυσθῇς. Ὅλως γὰρ ὃ ἐσμὲν ἀγνοήσαντες, καὶ οὗ τὴν ἐπιμέλειαν ποιώμεθα συναγνοήσομεν, πάντων μᾶλλον ἐπιμελούμενοι, ἢ ἡμῶν αὐτῶν, ὧν δεῖ προηγουμένην ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν. Εἰ γὰρ τὸ χρώμενον τῷ σώματί ἐστιν ἡ ψυχὴ, τὸ δὲ σῶμα ὀργάνου τάξιν ἐπέχει πρὸς αὐτὴν, τοῦ δὲ ὀργάνου χάριν τὰ ἄλλα, πρὸς βοήθειαν τῆς ῥεούσης αὐτοῦ φύσεως, ἐξευρημένα· δῆλον, ὡς τοῦ ἡγουμένου καὶ πρώτου προηγουμένην τε καὶ πρώτην δεῖ ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν· δευτέραν δὲ, τὴν τοῦ δευτέρου. Ὅθεν οὐδὲ ὑγιείας ἀμελήσει ὁ σοφός· οὔτι προηγούμενον τὸ σῶμα δοξάζων, ἀλλὰ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς χρείαν αὐτὸ παιδαγωγῶν, ὅπως ἂν ταῖς ἐνεργείαις αὐτῆς ἀνεμποδίστως ὑπακούῃ· καὶ ἐκ τρίτου τῶν τρίτων ἐπιμελήσεται, οἰκονομῶν τὰ ἐκτὸς πρὸς τὴν τοῦ ὀργάνου σωτηρίαν. Πρώτης οὖν τῆς ψυχῆς, τάχα δὲ καὶ μόνης, ἐπιμελήσεται· εἴπερ ἡ τῶν μετ' αὐτὴν ἐπιμέλεια πρὸς τὴν ταύτης προκοπὴν τείνει. Πᾶν δὲ τὸ παρὰ τὴν ἀρετὴν, τοῦτο ἦν, Ο, ΤΙ ΤΟΙ ΜΗ ΒΕΛΤΕΡΟΝ ΕΣΤΙΝ. Ὧ γὰρ συμφέρον ἡ ἀρετὴ, τούτῳ τὸ παρ' ἐκείνην ἀσύμφορον. Κύκλον οὖν περιβάλλεσθαι συμβουλεύει τῶν ἀρετῶν φυλακτικὸν ὁ μηδὲν πείθεσθαι δεῖν λέγων τῷ πειρωμένῳ τῆς ἀρετῆς ἀπάγειν, δι' οἵων ἂν ἔργων ἢ λόγων τῆς πρὸς τὸ χεῖρον ἐκτρεπούσης πειθοῦς προσαγάγῃ τὴν πεῖραν· οἷον, μὴ ὑποσχέσεις προσάγων τύραννος, ἢ ταύτας ΕΡΓΩ βεβαιῶν.

diſtinctionem naturarum confuſionem vitabis; &, quæ ſit humana eſſentia, deprehendes, ſi nec corpus, nec externa, unquam Te eſſe exiſtimes; nec de iis, tanquam de Teipſo ſollicitus ſis, ne ad corporis amorem, & divitiarum cupiditatem pertraharis. Omnino enim, ſi quid ipſi ſimus, neſciamus, id etiam, cujus cura nobis habenda ſit, ſimul neſciemus, et omnia magis, quàm noſmet, curabimus, quorum præcipua cura haberi debet. Si enim id, quod corpore utitur, animus eſt; corpus verò erga eum inſtrumenti vice fungitur; inſtrumenti autem iſtius gratiâ alia etiam, in ſubſidium fluxæ ejus naturæ, inventa ſunt; manifeſtum eſt, illius, quod omnium dux et princeps eſt, curam præcipuam primamque eſſe habendam; ſecundam autem ejus, quod ſecundum eſt. Unde nec valetudinem negliget vir ſapiens; non quòd corpus primarium quiddam exiſtimet, ſed ut ipſum ad animi uſum ita accommodet, ut ejus operationibus promptè obtemperet: tertio verò loco eorum curam aget, quæ tertia ſunt, atque ea, quæ externa ſunt, diſponet ad inſtrumenti conſervationem. Animum igitur primum curabit, eumque fortaſſe ſolum, ſiquidem illorum, quæ eo inferiora ſunt, cura ad ejus profectum pertinet. Quicquid autem eſt præter virtutem, hoc ipſum eſt, quod TIBI NON SIT COMMODUM. Cui enim commodo eſt virtus, eidem id erit incommodo, quod ab eâ eſt alienum. Ille igitur nobis auctor eſt, ut circumducto circulo virtutes muniamus, qui dicit non auſcultandum eſſe ei, qui à virtute nos conatur abducere, quibuſcunque demum factis, aut verbis ad deterius nos allicere tentaverit: verbi gratiâ, ne tyrannus

βαιῶν· μὴ ἀπειλαῖς θορυβῶν, ἢ αἰκίαις βιαζόμενος· μὴ φίλιον πρόσωπον, τῇ οἰκειότητι τὴν ἀπάτην ἐπικρυπτόμενον, ἀπαγάγῃ σε τοῦ συμφέροντος τῇ ψυχῇ· Ἦν δὲ ἀλήθεια καὶ ἀρετὴ τὰ ταύτην ὠφελοῦντα μόνα. [171] Ἀνεξαπάτητος δὲ ἔσῃ, εἰ τὴν οὐσίαν τὴν σαυτοῦ γνούς, ἥτις τέ ἐστι, καὶ ᾧ φύσει ἔοικε, τῆς πρὸς ἐκεῖνο ὁμοιώσεως ἀεὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχῃς· πᾶν δὲ τὸ τῆς ὁμοιώσεως [172] ἀπάγον μεγίστην ἡγοῖο ζημίαν. Τοῦτο γάρ ἦν, Ο, ΤΙ ΤΟΙ ΜΗ ΒΕΛΤΕΡΟΝ ΕΣΤΙ, τὸ τῆς θείας ὁμοιώσεως ἀπάγον· ἐπειδὴ καὶ ΒΕΛΤΕΡΟΝ ἡμῖν τὸ πρὸς τὴν τοιαύτην ὁμοίωσιν φέρον. Τί οὖν προσάξει τις ἱκανὸν ἀποστῆσαι ἡμᾶς τῆς πρὸς Θεὸν ὁμοιώσεως καὶ φιλοσοφίας; χρημάτων [173] δόσιν, ἢ ἀφαίρεσιν; Ἀλλὰ μεμαθήκαμεν μετὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ προσίεσθαι [174] ταῦτα καὶ ἀποτίθεσθαι, καὶ τὸ ἄστατον τῆς κτήσεως αὐτῶν ἡμᾶς οὐ λανθάνει. Τί γάρ; ἂν μὴ [175] οὗτος αὐτὰ [176] ἀφέληται,

[καὶ

[171] ἀνεξαπάτητος δὲ ἔσῃ, εἰ τὴν οὐσίαν τὴν σαυτοῦ γνούς,—] Ita fere de vi à Tyranno illatâ Epictet. ap. Arrian. 1. 18. ὁ τύραννος δήσει· τί; τὸ σκέλος. ἀλλ' ἀφελεῖ· τί; τὸν τράχηλον. τί οὖν οὐ δήσει, οὐδ' ἀφελεῖ; τὴν προαίρεσιν. διὰ τοῦτο παρήγγελλον οἱ παλαιοὶ τὸ, γνῶθι σεαυτόν· &c.

[172] ἀπάγον] Ita MS M. Coll. Gud. rectiùs planè, quàm παράγον in ante editis. Sic autem ſuprà, τῆς ἀρετῆς ἀπάγειν, & ἀπαγάγῃ σε τοῦ συμφέροντος, atque paulò poſt hæc ipſa phraſis repetitur, τὸ τῆς ὁμοιώσεως ἀπάγον.

[173] δόσιν, ἢ ἀφαίρεσιν] Sic reſtituimus è MS M. Coll. Gud.; atque ita certè legit ipſe Curter., Latinè reddens *largitionem, aut ablationem*, etſi Typothetæ incuriâ editum legitur, δόσις, ἢ ἀφαίρεσις pro δόσιν, ἢ ἀφαίρεσιν. Ac de hoc non dubitavit Caſaubonus. At Editor Cant., his non contentus, repoſuit δόσεις, ἢ ἀφαιρέσεις, idque *rectius*, ut ait, *(judice Bentleio) et propius ad ſcripturam*. Atqui non rectius id eſſe, docent Codices (præ quibus nos Bentleii judicium parvi facimus) ubi lectum oſtendimus, δόσιν ἢ ἀφαίρεσιν. nec ſanè verum eſt, δόσεις & ἀφαιρέσεις propiùs accedere ad Vulg. δόσις & ἀφαίρεσις, quàm δόσιν & ἀφαίρεσιν, nam in δόσεις & ἀφαιρέσεις additur litera ἑ, cùm in δόσιν & ἀφαίρεσιν ductûs tantùm literæ levis ſit mutatio, ſc. ν pro ς. Sed nugarum ſatis.

[174] ταῦτα] Hoc è MS M. Coll.

nus promiſſa faciens, aut ea RE adimplens; ne minis territans, aut cruciatibus adigens; ne perſona amici familiaritatis ſpecie fraudem occultans, ab eo te abducat, quod animo prodeſt: ſola autem ei proſunt veritas atque virtus. A fraude verò ſecurus eris, ſi eſſentiam tuam intelligens, quænam ſit, et cui naturâ aſſimiletur, illam ejus ſimilitudinem ſtudioſè conſervaveris; id autem omne, quod ab eâ ſimilitudine abducit, damnum eſſe maximum exiſtimaveris: hoc enim illud eſt, QUOD TIBI NON SIT COMMODUM, quodcunque à divinâ ſimilitudine abducit; quandoquidem id nobis COMMODUM eſt, quod ad talem ſimilitudinem conducit. Quidnam igitur quis proponet, quod ſatis ſit ad nos à divinâ ſimilitudine, & philoſophiâ abducendos? num pecuniarum donationem, aut privationem? atqui didicimus has rectâ cum ratione & accipere, & amittere; atque nos non latet, quàm incerta ſit earum poſſeſſio. Quid enim, ſi hic non eas adimat: non-

Coll. Gud. recepimus, quod melius planè eſt, quàm αὐτὰ in priùs Editis.

[175] οὗτος] Editt. priores habent οὕτως, ſc. οὕτως ἀφέληται, & malè reddunt Latinè, *iſto modo adimantur*, cùm verbum ἀφέληται non paſſivè ſignificet, ſed activè, *adimat:* opportunè igitur MS. M. Coll. Gud. nobis ſuppeditavit οὗτος, ſc., ἂν μὴ οὗτος αὐτὰ ἀφέληται, i. e. *ſi hic ea non adimat*, nempè tyrannus, qui paulò ante minitabatur χρημάτων ἀφαίρεσιν, & de quo paulò poſt dicit, ἀλλὰ στρεβλώσεις προσοίσει, καὶ θάνατον.

[176] ἀφέληται [καὶ γενναίως αὐτῶν ὑπομείνω τὴν ἀποβολὴν] κλέπτης—] Nos illa uncis incluſa reſtituimus in locum, quo Curter. in Codice ſuo inventa edidit, etſi loco planè inepta ſunt: quâ de cauſâ Editor Cant. ea loco movit, atque paulùm mutata ſuperiùs collocavit poſt ἀποτίθεσθαι, ubi aptè ſtare poſſe cenſuit: atqui ſic poſita ταυτολογίαν facere videntur, cùm γενναίως ὑπομεῖναι ἀποβολὴν eodem fere redeat, quo μετὰ ὀρθοῦ λόγου ἀποτίθεσθαι; quin & horum ibi connectio ſit tantùm ex arbitrariâ verbi ὑπομείνω in ὑπομεῖναι mutatione, atque nulla apparet ratio, cur tam longè ſejuncta à ſcriba ponerentur. Quocirca cùm illa neutri

[καὶ γενναίως αὐτῶν ὑπομένω τὴν ἀποβολήν] κλέπτης αὐτὰ οὐκ ἀφαιρήσεται; ναυάγιον αὐτὰ οὐ παραιρήσεται; πόσοι δὲ ἄλλοι τρόποι διαφθορὰν χρημάτων ἐπάγουσιν; [177] Ὧν ἕνεκα καὶ τὸν ὑπὲρ ἀρετῆς λογιούμεθα λόγον, ἑκουσίαν πενίαν μετὰ τοῦ καλοῦ ἀνταλλαττόμενοι χρημάτων, καὶ μετ' εὐλογίστου αἰτίας αὐτὰ ἀποδυόμενοι, καὶ τοσούτου τὴν ἀρετὴν ὠνούμενοι, ὅσον ἂν ἡμᾶς βλάπτῃ ὁ ταύτης παρακινεῖν ἐπιχειρῶν. Ἀλλὰ στρεβλώσεις προσοίσει, καὶ θάνατον. Πρόχειρον οὖν πρὸς ταῦτα ἀποκρίνεσθαι, ὡς οὐχ ἡμεῖς ταῦτα πεισόμεθα, ἐάν γε τὸ Ἡμεῖς τηρῶμεν· ἀλλὰ τὸ σῶμα ἔσται τὸ ὑβριζόμενον· τὸ σῶμα τὸ ἀποθνῆσκον, οὐδὲν [178] παρὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν πάσχον. Φύσει γάρ ἐστι θνητὸν, καὶ τμητὸν, καὶ μυρίοις ὑποκείμενον πάθεσιν, ἃ τυράννου μᾶλλον ἡ τυχοῦσα νόσος ἐπήγαγε. Τί οὖν φεύγομεν ἃ οὐκ ἔστιν ἐφ' ἡμῖν φεύγειν; Οὐ τηροῦμεν δὲ μᾶλλον, ἃ ἔστιν ἐφ' ἡμῖν τηρῆσαι; Τὸ γὰρ θνητὸν φύσει καταδεδικασμένον θανάτῳ οὐκ ἔστιν ἐτιοῦν ποιοῦντας [179] ἐκσῶσαι τοῦτο· τὸ δὲ ἀθάνατον ἡμῶν (ὅπερ ἐστὶν ἡ ψυχὴ, καὶ ἡμεῖς) δυνατὸν ἀρετῇ κοσμῆσαι μὴ μαλακισθέντας περὶ τὴν ἀπειλούμενον

λούμενον

neutri loco conveniant, & meliùs planè abeſſe poſſint, ſubeſt ſuſpicio, ſcholion fuiſſe hoc è ſuperioribus γενναίως ὑπομένων χρημάτων ἀποβολὴν, quod in margine ſcriptum librarius ſtolidè hîc intruſit, atque omnino eſſe rejiciendum. Auriſpa, ſicut Curter., in ſuo etiam Codice invenit illa καὶ γενναίως—, ut & alia incondita, inter ἀφίληται & κλέπτης poſita, quæ ſic vertit, *& magnanimiter illarum perditionem patietur, ab eo, qui non habet pecunias.* His igitur aut hîc tribuendus abſurdè eſt locus, aut (quæ mea eſt ſententia) omnino nullus.

[177] ὧν ἕνεκα καὶ τὸν—] Rectiſſima eſt hæc lectio, quam è MS M. Coll. Gud. recepimus pro ὧν ἵνα καὶ τὸν— in priùs editis. At in ſequentibus, λογιούμεθα λόγον, Bentleio diſplicet vox λόγον, ut minùs apta, ſuaſque nobis conjecturas offert; quibus tamen minimè indigemus; quandoquidem hæc eſt phraſis à philoſophis ſæpe uſurpata: ſic enim, ut alios mittam, ipſe Plato in Timæo p. 34. λογισμὸς-λογισθεὶς,

et

nonne fur eas auferet? nonne naufragium nos eis ſpoliabit? Quot verò alii ſunt modi quibus Divitiæ perduntur? quamobrem nos et pro virtute rationes deputabimus, paupertatem honeſtam cum divitiis libentèr commutantes, eaſque juſtâ de cauſâ rejicientes, et tanti virtutem redimentes, quantum eſt illud damnum, quod is nobis afferat, qui ab eâ nos dimovere conatur. Atqui ille tormenta, et mortem inferet. Ad hæc igitur in promptu eſt reſponſum, non nos hæc eſſe paſſuros (ſi quidem illud, NOS, tueamur) ſed corpus eſſe, quod cruciabitur, corpus quod morietur, nihil præter naturam ſuam paſſurum; eſt enim naturâ ſuâ mortale, & diſſecabile, & malis obnoxium innumeris, quæ quilibet morbus magis, quam tyrannus poteſt inferre. Cur ea igitur fugimus, quæ effugere non poſſumus? & non potius ea ſervamus, quæ ſervandi poteſtatem habemus? Quod enim naturâ ſuâ mortale eſt, id morti damnatum nullo nos modo ab eâ liberare poſſumus; at noſtrum illud immortale (quod Animus atque Nos eſt) virtute poſſumus

et in Phædro, *ἐξ ἑνὸς λόγου λελογισμένου.*

[178] *παρὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν* —] Hæc eſt lectio MS Med. Coll. Gud., quæ potior viſa eſt, quàm priorum, *παρὰ τὴν φύσιν τὴν ἑαυτοῦ.*

[179] *ἐκσῶσαι τούτου*] Rectiſſimè ſic legendum conjecit Salvin. ap. Dacer., et poſt eum Daviſius; atque ita planè legit Curter., qui Latinè reddidit, *mortis decreto liberare*; nam aliter ſonant illa malè edita, *ἐξῶσαι τοῦτο*, quæ quidem nullum loco aptum ſenſum, aut ſyntaxin faciunt. Has igitur ob cauſas ſic exhibere non dubitavi. Neſcio autem, quî factum ſit, ut hæſitans hîc in re manifeſtâ Editor Cant. hæc in margine tantùm poneret (rectè, fateor, ſi ſic omnia) qui alibi ex conjecturâ tot futilia (notata à nobis ſuprà, et poſthâc notanda) fidenter repoſuit.

adornare,

λουμένον θάνατον. Ὃν εἰ μετ' εὐλόγου αἰτίας ὑπομείναιμεν, [180] κοσμήσομεν τῇ ὀρθῇ προαιρέσει τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως. Ταῦτα δή ἐστι τὰ μεγάλα, ὧν ἂν ἄλλος ἄλλῳ προξενειέν τι παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι· τὰ δὲ εἴσω τῆς ψυχῆς ἀδούλωτα ἄλλῳ, καὶ ἐλεύθερα, ἐὰν ἡμεῖς [181] ἐθελήσωμεν· ἐὰν μὴ πρὸς τὸ σῶμα, ἢ τὰ ἐκτὸς, ἀμέτρῳ προσπαθείᾳ τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἑκόντες δουλαγωγήσωμεν, ζωῆς ἐφημέρου καὶ χρημάτων τὸ ἀγαθὸν τῆς ψυχῆς ἀποδιδόμενοι. Ταῦτα ἡμῖν εἰσηγεῖται τὸ προκείμενον παράγγελμα ἐπὶ παντὶ τελεῖν, δι' ὧν τὸ μόνιμον καὶ ἀπαράγωγον τῆς ἀρετῆς ἐπισφραγίζεται. Ἀλλὰ ἐπὶ τὰ ἑξῆς μετίωμεν, πρὸς [182] τὸ αὐτὸ δόγμα τὴν ἀναφορὰν ἔχοντα.

ΒΟΥΛΕΥΟΥ ΔΕ ΠΡΟ ΕΡΓΟΥ, ΟΠΩΣ ΜΗ ΜΩΡΑ ΠΕΛΗΤΑΙ· (ΔΕΙΛΟΥ ΤΟΙ ΠΡΑΣΣΕΙΝ ΤΕ ΛΕΓΕΙΝ Τ' ΑΝΟΗΤΑ ΠΡΟΣ ΑΝΔΡΟΣ) ΑΛΛΑ ΤΑΔ' ΕΚΤΕΛΕΕΙΝ, Α ΣΕ ΜΗ ΜΕΤΕΠΕΙΤ' ΑΝΙΗΣΗ.

Ἡ εὐβουλία καὶ γεννᾷ τὰς ἀρετὰς, καὶ τελειοῖ, καὶ συνέχει, μήτηρ ἅμα, καὶ τιθηνὸς, καὶ φύλαξ αὐτῶν γενομένη. Βουλευομένων γὰρ ἡμῶν ἐφ' ἡσυχίας ὅν τινα τρόπον χρὴ ζῆν, τὸ τῶν ἀρετῶν προαιρεῖται κάλλος. Ἑλομένη δὲ διαθλεῖν γενναίως πάντας τοὺς ὑπὲρ ἀρετῆς ἀγῶνας,

[180] κοσμήσομεν] Hoc è MS M. Coll. Gud., elegimus potiùs, quàm priùs editum, κοσμήσαιμεν.

[181] ἐθελήσωμεν] Maluimus hoc è MS M. Coll. Gud., quàm priorum θέλωμεν. Atque, ſi Codicis adeſſet auctoritas, pro ſequenti.

adornare, ſi mortis minis non frangamur; quam quidem ſi juſtâ de cauſâ patiamur, naturæ neceſſitatem recto inſtituto exornabimus. Hæc utique ſunt magna illa, quorum aliquid alter alteri patiendum, aut luendum, poſſit intentare: Illa verò quæ ſunt intra animum, ſervitutis immunia ſunt, et libera, modò nos voluerimus: niſi præ immodicâ erga corpus, aut res externas, affectione ultrò libertatem noſtram in ſervitutem converterimus, atque animi bonum brevi vitâ et divitiis vendiderimus. Hæc nos docet hoc præceptum in omnibus obſervare; per quæ virtutis ſtabilitas, atque conſtantia conſervatur. Sed ad ſequentia, quæ ad idem dogma referuntur tranſeamus.

CONSILIUM VERO ADHIBE PRIUSQUAM RES GERATUR NE STULTA FIANT; (HOMINIS ENIM MISERI EST, EA FACERE ET DICERE QUÆ STULTA SUNT) ATQUE EA TANTUM AGAS, QUÆ TIBI POSTEA NON SINT MOLESTA.

Conſilium ritè captum virtutes et parit, et perficit, et conſervat, earum parens ſimul, et nutrix, & cuſtos exiſtens. Nobis enim tacitè deliberantibus, quænam vitæ ratio ſit ineunda, hoc virtutum eligit pulchritudinem; atque cùm virtutis cauſâ omnia certamina fortitèr ineunda eſſe

quentibus ἐὰν μὴ πρὸς, lubens legerem, ἐὰν μὴ τῇ πρὸς—; nam deſideratur planè τῇ.

[182] τὸ αὐτὸ δόγμα]Sic legimus è MS Med. Coll. Gud., quia loco aptius videtur, quàm τὰ αὐτὰ δόγματα in Editt. prior.; nam idem vult dogma, quod traditur in præcedentibus.

decre-

ἀγῶνας, ϗ συνεθισθεῖσα τῇ κτήσει τῶν καλῶν ἤδη, κἀν ταῖς τῶν περιστάσεων ταραχαῖς τηρεῖ τὴν γνώμην ἀκέραιον, οὐδὲν ὑπὸ τῶν ἔξωθεν θορυβούντων ἐκπληττομένη πρὸς τὸ μεταθέσθαι ἄλλον εὐδαίμονα εἶναι βίον, ἢ ἐκεῖνον, ὃν ἐφ' ἑαυτῆς ἐλογίσατο κάλλιστον. Ὅθεν τρία γίνεται τῆς εὐβουλίας τὰ ἔργα. Πρῶτον, ἐκλογὴ τοῦ ἀρίστου βίου· δεύτερον, ἄσκησις τοῦ προαιρεθέντος· τρίτον, τήρησις ἀμετάστατος τῶν [183] μελετηθέντων ὀρθῶς. Τούτων δὲ τὸ μὲν πρῶτόν ἐστιν ὁ ΠΡΟ ΕΡΓΟΥ λόγος, ὁ τὰς ἀρχὰς τῆς πράξεως ὑποτιθέμενος. Τὸ δὲ μέσον, ὁ σὺν τῷ ΕΡΓΩ λόγος, ὁ [184] προσυμβιβάζων ἕκαστον τῶν πραττομένων ταῖς ἡγουμέναις ἀρχαῖς. Τὸ δὲ τρίτον, ὁ ἐπὶ τῷ ΕΡΓΩ λόγος ἀναλογιζόμενος τὰ πεπραγμένα, ϗ κρίνων εἰ δεόντως πέπρακται. Διὰ πάντων δὲ τὸ τῆς εὐβουλίας καλὸν ἐπανθεῖ, νῦν μὲν κυούσης τὰς ἀρετὰς, νῦν δὲ ἐκτρεφούσης, ϗ φρουρούσης ἐκ τρίτου. Ὡς ἀρχήν τε, ϗ μέσα, ϗ τελευτὴν τῶν ἀγαθῶν ἐν ταύτῃ ἡμῖν κεῖσθαι, τήν τε ἀπαλλαγὴν τῶν κακῶν διὰ ταύτης μόνης ἡμῖν παραγίνεσθαι, ϗ τὴν τῶν ἀρετῶν τελείωσιν. Λογικῆς γὰρ τῆς φύσεως ἡμῶν οὔσης, ϗ διὰ τοῦτο βουλευτικῆς, οἰκείᾳ δὲ προαιρέσει πρὸς τὸ εὖ ἢ κακῶς βουλεύεσθαι προσαγομένης, ἡ μὲν κατὰ φύσιν ζωὴ σώζει τὴν οὐσίαν αὐτῆς, ἡ δὲ παρὰ τὸ δέον αἵρεσις [185] φθείρει ἐφ' ὅσον οἷόν τε. Φθορὰ δὲ ἀθανάτου πράγματος κακία, ἧς ἀβουλία μήτηρ, ἣν ἐκφυγεῖν ὁ λόγος παραινεῖ, ΟΠΩΣ ΜΗ ΜΩΡΑ ΠΕΛΗΤΑΙ. ΜΩΡΑ δὲ ἄθλια ϗ κακά. Τὸ γὰρ ΛΕΓΕΙΝ Η ΠΡΑΣ-

ΣΕΙΝ

[183] μελετηθέντων] MS M. Coll. Gu. habet ἐπιμελετηθέντων, quod melius fortaſſe videatur.

[184] προσυμβιβάζων] Hujus loco habet MS Med. Coll. Gud. προσβιβάζων non malè ſed retineo προσυμβι-

2

decreverit, ac in iis, quæ pulchra ſunt, comparandis ſe jam exercuerit, in ipſo etiam caſuum tumultu ſententiam integram conſervat; nec iis, quæ foris conturbant, ita percellitur, ut mutatâ ſententiâ, aliam felicem eſſe vitam exiſtimet, præter eam, quam apud ſe optimam judicavit. Unde triplex fit recti conſilii munus; primum, optimæ vivendi rationis delectus: ſecundum, exercitatio ejus, quam delegimus: tertium, conſtans eorum obſervatio, quæ per rectam exercitationem comparavimus. Horum autem primum eſt ratio illa, quæ OPUS anteit, et agendorum principia ſuggerit: medium vero, eſt ratio OPUS ipſum comitans, quæ ſingulas actiones ad principiorum ductum componit. Tertium autem ratio illa, quæ poſt OPUS res factas examinat, et judicat, an rectè factæ ſint: In omnibus verò elucet conſilii rectè capti bonitas, quòd virtutes primò pariat, deinde nutriat, et tertiò eas cuſtodiat; adeo ut in eo et principium, et medium, et finis bonorum nobis poſita ſint, atque ex hoc ſolo tum malorum liberationem, tum virtutum perfectionem adipiſcamur. Cùm enim natura noſtra ratione prædita, atque adeo ad deliberandum apta ſit, et pro ſuo arbitrio ad conſilia recta, vel prava capienda inclinetur, ea vitæ ratio, quæ ſecundùm naturam eſt, illius eſſentiam conſervat: pravorum verò electio eam, quoad fieri poteſt, corrumpit; immortalis autem rei corruptio eſt vitium, cujus parens eſt illa inconſiderantia, quam vitare nos hortatur Carmen, ne FIANT STULTA. Illa autem STULTA ſunt, quæ miſera et mala: nam STULTA DICERE, AUT FA-

προσυμβιβάζων, i. e. πρὸ ἔργυ συμβιβάζων.

[185] φθείρει] MS M. Coll. Gud. habet διαφθείρει.

M CERE,

ΣΕΙΝ ΑΝΟΗΤΑ ΔΕΙΛΟΥ ΠΡΟΣ ΑΝΔΡΟΣ ΕΣΤΙΝ, ἀντὶ τοῦ, κακοδαίμονος ἴδιον ἀνθρώπου. Εἰ δὲ ΒΟΥΛΕΥΟΙΟ ΠΡΟ ΕΡΓΟΥ, ΟΥΤΕ ΕΡΕΙΣ ΤΙ, ΟΥΤΕ ΠΡΑΞΕΙΣ, ΑΝΟΗΤΟΝ, ἐφ' οἷς ἀνιᾶσθαι ἀνάγκη τοὺς τῇ ἀβουλίᾳ ὑπευθύνους. Τὸ γὰρ σαθρὸν τῆς αἱρέσεως τῇ μεταμελείᾳ ἐλέγχεται πείρᾳ δεῖξαν τὴν βλάβην, ὥσπερ αὖ τὸ τῆς εὐβουλίας γενναῖον πρὸς τὸ μόνιμον ἄγει τῆς ἐκλογῆς, ἐπ' αὐτῶν τῶν ΕΡΓΩΝ τὴν ὠφέλειαν ἐπιδεικνύμενον· ὠφέλειαν δὲ, οὐ τὴν τοῦ σώματος, οὐδὲ τὴν τῶν ἐκτὸς, ἀλλὰ τὴν ἡμῶν αὐτῶν, οἷς καὶ τὸ ΒΟΥΛΕΥΕΣΘΑΙ ΠΡΟ ΕΡΓΟΥ παραγγέλλεται, καὶ ταῦτα ΕΚΤΕΛΕΙΝ, Α ΜΗ ΑΝΙΗΣΗ ἡμᾶς· ἡμᾶς δὲ δῆλον ὅτι τὴν ψυχήν. Τί γαρ ὄφελος ἐπιορκίαις, ἢ φόνοις, ἢ ἄλλαις τισι κακοπραγίαις λῄσασθαι χρήματα, καὶ πλουτεῖν τὰ ἔξω, πενόμενον τὴν ψυχὴν τῶν ἐπιβαλλόντων αὐτῇ καλῶν· καὶ πρὸς τοῦτο ἢ ἀναισθήτως ἔχειν, καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον ἐπιτείνειν τὸ κακὸν, ἢ εἰς αἴσθησιν τῶν εἰργασμένων ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἑλκόμενον στρεβλοῦσθαι τὴν ψυχὴν, καὶ δειμαίνειν τὰ ἐν ᾅδου [186] κολαστήρια· καὶ μόνην ἴασιν εὑρίσκειν τὴν εἰς τὸ μὴ εἶναι καταφυγὴν, ὅθεν αὐτῷ παρίσταται κακῷ τὸ κακὸν ἰᾶσθαι, φθορᾷ τῆς ψυχῆς τὴν κακίαν παραμυθουμένῳ, καὶ τὴν μετὰ θάνατον οὐδένειαν ἑαυτοῦ καταψηφίζεσθαι φυγῇ τῶν τῆς κρίσεως πόνων; Οὐ βούλεται γὰρ ὁ κακὸς ἀθάνατον εἶναι τὴν αὐτοῦ ψυχὴν, ἵνα μὴ ὑπομείνῃ τιμωρούμενος. Καὶ φθάνει τὸν ἐκεῖ δικαστὴν, [187] θάνατον ἑαυτοῦ παντελῆ καταψηφι-

[186] *κολαστήρια*] MS M. Coll. Gud. habet *δικαστήρια*, et mox, *ἐξευρίσκειν*, haud incommodè. eligat verò Lector.

[187] *θάνατον ἑαυτοῦ παντελῆ κ.*] Addidimus è MS M. Coll. Gud.

παν-

CERE, MISERI HOMINIS EST, id eſt, infelicis hominis proprium. Sin autem ANTE OPUS DELIBERAVERIS, NIHIL DICES, AUT FACIES, QUOD STULTUM SIT; ob quæ neceſſe eſt eos, qui inconſultè agunt, moleſtiâ affici. Ex pœnitentiâ enim arguitur electionis futilitas cujus damnum experientia demonſtrat; ſicut è contrario conſilii ritè capti probitas electioni ſtabilitatem confert, in ipſis FACTIS utilitatem oſtendens; utilitatem verò non corporis, nec rerum externarum, ſed noſtrum ipſorum, quibus ANTE OPUS CONSULERE præcipitur, atque ea FACERE, QUÆ NON MOLESTA nobis SINT; nobis verò, nempe animo. Quid enim homini proſit, perjuriis, aut cædibus, aut aliis ejuſmodi maleficiis, divitias parare, externisque opibus abundare, qui iis bonis indiget, quæ ad animum pertinent; atque adeo vel hujus ſenſu carens malum adauget, vel, ſi ad facinorum ſenſum à conſcientiâ pertrahatur, animo torquetur, & pœnas apud inferos metuit, ſolumque remedium invenit refugium ad non eſſe; unde malum malo ſanare cogitat, atque animæ interitum ſceleris ſolamen facit, & ſibimet poſt mortem annihilationem decernit, ut judicii pœnas effugiat? non vult enim ſceleratus animam ſuam immortalem eſſe, ne ad pœnas luendas perduret; atque judicem infernum prævertens, perpetuæ morti ipſe ſe adjudicat, quaſi æquum cenſens improbam animam non

παντελῆ, quod ſententia poſtulat; nam θάνατος παντελὴς eſt οὐδένεια illa ſuprà dicta. Idem Codex in ſequentibus legit, καὶ ὡς πρέπον τὴν πονηρὰν ψυχὴν μηδὲ εἶναι νομίζει, quod Lectori fortaſſe magis placeat.

 omnino

ψηφιζόμενος, ὡς πρέπον τὴν πονηρὰν ψυχὴν μηδὲ εἶναι. Ἀλλ᾽ οὗτος μὲν, ὡς ἀβουλίᾳ πρὸς κακίαν ὑπενεχθεὶς, εἰκότως ἀμελείᾳ τὴν καθ᾽ ἑαυτοῦ ψῆφον ἐκφέρει. οἱ δὲ ἐν ᾅδου δικασταὶ, ἅτε πρὸς τὸν τῆς ἀληθείας κανόνα τὴν κρίσιν ποιούμενοι, οὐ [188] κρίνουσι μὴ εἶναι δεῖν τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ πονηρὰν μὴ εἶναι, καὶ ὅπως ἂν μελετάσῃ τὸ κακὸν αὐτῆς [189] πραγματεύονται, ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς φύσεως τὰς κολάσεις ἐπάγοντες, ἰατροῦ δίκην, τομαῖς τε καὶ καύσεσι τὰ χειρώνεια ἕλκη θεραπεύοντες· καὶ τῶν ἡμαρτημένων δίκας εἰσπράττοντες, μετανοίᾳ ψυχῆς τὴν πονηρίαν ἀφανίζειν πειρώμενοι· οὐκ αὐτὴν τὴν οὐσίαν ἐξιστάντες τοῦ εἶναι, ἀλλ᾽ εἰς τὸ εἶναι μᾶλλον ἐπανάγοντες, τῇ τῶν λυμαινομένων παθῶν ἐκκαθάρσει. Κινδυνεύει γὰρ εἰς τὸ μὴ εἶναι ὑποφέρεσθαι ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ διὰ τῆς εἰς τὸ παρὰ φύσιν ἐκτροπῆς, τῇ δὲ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἀνακλήσει πρὸς τὴν οὐσίαν τὴν αὐτῆς ἐπανάγεται, καὶ ἀπολαμβάνει καθαρὸν τὸ εἶναι, ὃ τῇ συμμίξει τῶν παθῶν ἐκηραίνετο. Διὸ πειρᾶσθαι δεῖ μάλιστα μὲν μὴ ἁμαρτάνειν, ἁμαρτόντας δὲ σπεύδειν ὡς ἐπὶ ἰατρικὴν τῆς πονηρίας τὴν δίκην, ἐπανορθουμένους τὴν ἀβουλίαν τῇ κρείττονι βοηθείᾳ. Ἐπεὶ γὰρ τοῦ εἶναι ἀγαθοὶ ἐκπεπτώκαμεν, τοῦ γίνεσθαι γοῦν [190] ἀντιλαβώμεθα μεταμελείᾳ εὐγνώμονι τὴν θείαν ἐπανόρθωσιν εἰσδεχόμενοι. Η δὲ μετάνοια αὕτη φιλοσοφίας ἀρχὴ γίνεται, καὶ τῶν ΑΝΟΗΤΩΝ ΕΡΓΩΝ τε καὶ ΛΟΓΩΝ φυγὴ, καὶ τῆς ἀμεταμελήτου ζωῆς ἡ πρώτη παρασκευή. Ὁ γὰρ καλῶς πρὸ τῶν πρά-

188 κρίνουσι] Repoſuit hîc Editor Cant. κρινοῦσι, nos verò revocamus lectionem Curterianam, cui conſentit MS M. Coll. Gud.;

omnino exiſtere debere. Atque hic quidem, ut qui ſine conſilio in vitium prolapſus ſit, meritò ſine modo ſententiam adverſùm ſe fert: Inferni verò judices, qui ad veritatis normam judicium exercent, non decernunt animam debere non omninò eſſe, ſed non eſſe ſceleratam; atque id operam dant, ut malum, quo illa laborat, imminuant, adhibitis ad naturæ ſalutem caſtigationibus, medicorum more, qui Chironia ulcera ſecando, & urendo, curant; atque pœnas ſcelerum ideo exigunt, ut animæ improbitas per pœnitentiam deleatur; non ipſam ejus eſſentiam penitus abolentes, ſed eam ab affectuum labe purgantes, ut defæcatior exiſtat. Tunc enim in exitii diſcrimen adducitur ipſa humanæ animæ eſſentia, cùm ad id, quod eſt præter naturam, deflectit; cùm autem ad id, quod eſt ſecundùm naturam revocatur, ad ſuam ipſius naturam reducitur, puramque eſſentiam recuperat, quæ affectuum priùs miſturâ corrumpebatur. Maxima itaque danda nobis eſt opera, ut ne quid peccemus; ſin autem peccaverimus, ut feſtinemus ad pœnam, tanquam curatricem improbitatis, ut conſilii defectum præſtantiori auxilio corrigamus. Poſtquam enim bonitate exciderimus, eam ſaltem, adhibitâ correctione divinâ, poſſimus per debitam pœnitentiam recuperare. Hæc vero pœnitentia Philoſophiæ principium eſt, STULTORUMQUE SERMONUM atque OPERUM fuga, primaque ad vitam non pœnitendam præparatio. Is enim,

Gud.; nam de præſenti planè loquitur Hierocles.

189 πραγματεύονται] Ita rectè MS M. Coll. Gud. pro πραγματεύσονται in Editt. prioribus.

190 ἀντιλαβώμεθα] Ita rectè habet MS M. Coll. Gud. pro ἀντιλαμβανόμεθα in priùs editis.

 qui

πράξεων βουλευόμενος οὐ περιπίπτει λύπαις ἀκουσίαις, οὐδὲ λανθάνει τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις διδοὺς, ὧν τὰ συμπεράσματα καὶ τὰς ἐκβάσεις οὐκ ἀσμενίζει, ἀλλ' ἀεὶ τὸ παρὸν συντίθησι, τῶν ἄλλως ἐπισυμβαινόντων τὰς τύχας ἐκλογιζόμενος. Διὸ οὔτε προσδοκίαις τῶν λεγομένων ἀγαθῶν τὸ ὄντως ἀγαθὸν ἂν παρίδῃ, οὔτε φόβῳ τῶν ἐναντίων τὴν τοῦ κακοῦ πρᾶξιν αἱρήσεται· ἑστώσῃ δὲ τῇ γνώμῃ πρὸς τοὺς θείους κανόνας τὸν ἑαυτοῦ βίον ἀπευθύνει. Ἵνα δὲ γνῷς ὅτι ΔΕΙΛΟΥ ΠΡΟΣ ΑΝΔΡΟΣ ΕΣΤΙ ΠΡΑΣΣΕΙΝ ΤΕ ΚΑΙ ΛΕΓΕΙΝ ΑΝΟΗΤΑ, ὅρα Μήδειαν τὴν ἐν τῇ τραγῳδίᾳ, τὰ καθ' αὑτὴν ὀδυρομένην· ἥτις ἀβουλήτως τοὺς οἰκειοτάτους προδοῦσα δι' ἔρωτα ἔκτοπον ἀνδρὶ ξένῳ ἑαυτὴν ἐνεχείρισεν· ἔπειτα ὀλιγωρουμένη ὑπὸ τούτου, ἀφόρητα πάσχειν οἴεται· καὶ ἐκ τῆς οἰήσεως ταύτης ἀκούεις οἷα βοᾷ.

Διά μου κεφαλῆς φλὸξ οὐρανία
Βαίη ———,

καὶ πρόεισιν εἰς ἔργα παράνομα· πρῶτον ΑΝΟΗΤΩΣ ἐπευχομένη μὴ γεγενῆσθαι τὰ [19] γενόμενα, εἶτα μανικῶς κακοῖς ἰᾶσθαι τὰ κακὰ πειρωμένη τὴν τῆς ἀβουλίας ἀρχὴν ἐξαλείφειν οἴεται τέλει χείρονι, παιδοκτονίᾳ προπετεῖ ἄβουλον παιδοποιΐαν ἀρνουμένη. Εἰ δὲ βούλει, τὸν Ἀγαμέμνονα θέασαι τὸν Ὁμήρου, ὃς τῆς ἀμελείας τοῦ θυμοῦ διδοὺς δίκας οἰμώζων ἀναφωνεῖ

—— ἀλλ' ἀλαλύκτημαι, κραδίη δέ μοι ἔξω.

Καὶ τὸ πυρῶδες τῶν ὀμμάτων, ὃ πάλαι ὑπὸ τῆς θυ-

μικῆς

qui priuſquam ad agendum procedit, rectum conſilium capit, non in moleſtias præter voluntatem incidit, nec imprudens ea principia atque fundamenta ponit, quorum exitus et eventa ei diſplicent; ſed ſemper præſentia componit, conſideratis eorum, quæ aliter contingant, caſibus. Quocirca nec eorum, quæ bona dicuntur, expectatione id, quod verè bonum eſt, negliget; nec metu malorum contrariorum id, quod factu malum eſt, eliget, ſed propoſiti tenax ad divinas leges vitam ſuam componit. Ut ſcias autem MISERI ESSE HOMINIS EA ET FACERE ET DICERE, QUÆ STULTA SUNT, *Medeam* illam in tragœdiâ intuere, vices ſuas deplorantem; quæ ſuis temerè proditis, præ veſano ſe amore in hominis peregrini manus tradidit: poſtea verò, cùm ab eo negligeretur, indigna pati ſe exiſtimat, atque ſic exiſtimans his, quæ audis, verbis exclamat,

Feriat caput hoc cæleſte mihi
Fulgur———

et procedit ad facinora nefaria; primùm STULTE exoptans ea non facta fuiſſe, quæ facta ſunt; deinde furentèr malis mala curare tentans, inconſideratum principium pejori fine abolere cogitat, temerariam liberorum procreationem præcipiti eorum nece reprobans. Quod ſi placet, Homericum *Agamemnonem* adſpice, qui dum iræ immodicæ pœnas dat, ejulans exclamat,

— *turbor*, *mihi nec cor jam manet intus.*

Atque illum oculorum ardorem, qui pridem ex

[191] γινόμενα] In Editt. prior. legitur γινόμενα, ſed rectiùs habet MS M. Coll.Gud., γενόμενα, quod recepimus. Sic Auriſpa, *quæ facta ſunt*.

 ira-

μικῆς διαθέσεως ἐξήπτετο, μεταπεσόντων αὐτῷ τῶν πραγμάτων, τοῖς τῶν δακρύων ὄμβροις κατέψυχε. Τοιοῦτος γὰρ πᾶς ΑΝΟΗΤΟΣ βίος, τῆδε κἀκεῖσε τοῖς ἐναντίοις πάθεσι μεταπίπτων, ἐν ἡδοναῖς μέν ἐστι μισητὸς, [192] ἐν δὲ λύπαις ἐλεεινὸς, καὶ θαῤῥῶν προπετὴς, καὶ δεδιὼς ταπεινός· καὶ ὅλως τοῦ τῆς εὐβουλίας γενναίου φρονήματος ἀμοιρῶν τῇ τύχῃ συμμεταβάλλει τὴν γνώμην. Ἵνα οὖν μὴ τοιούτων δραμάτων ἀναπιμπλώμεθα, ΠΡΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΛΕΓΟΝΤΕΣ ΑΝΟΗΤΑ, τῷ ὀρθῷ λογισμῷ διὰ πάντων ἡγεμόνι χρησώμεθα, τὸ Σωκρατικὸν ἐκεῖνο πληροῦντες, ὡς ἐγὼ οὐδενὶ οἷός τέ εἰμι πείθεσθαι τῶν ἐμῶν, πλὴν τῷ λόγῳ, ὃς ἄν μοι λογιζομένῳ ὀρθὸς φαίνηται. Ἡμῶν δέ ἐστιν, ἀλλὰ οὐχ Ἡμεῖς, πάντα ὅσα πρὸς ὑπηρεσίαν τῇ λογικῇ οὐσίᾳ δέδοται, οἷον θυμὸς, ἐπιθυμία, αἴσθησις, αὐτὸ τὸ σῶμα, τὸ εἰς ὀργάνου χρείαν ταῖς δυνάμεσι ταύταις παρειλημμένον· ὧν οὐδενὶ χρὴ πείθεσθαι, πλὴν, ὥς φησι, τῷ ὀρθῷ λόγῳ, τουτέστι τῷ λογικῷ κατὰ φύσιν διατεθέντι. Τοῦτο γὰρ καὶ διορᾶν δύναται [193] ΛΕΚΤΕΑ ΤΕ καὶ ΠΡΑΚΤΕΑ. Λόγῳ δὲ ὀρθῷ πείθεσθαι, καὶ Θεῷ, ταυτόν ἐστι. Τὸ γὰρ λογικὸν γένος εὐμοιρῆσαν τῆς οἰκείας ἐλλάμψεως [194] ταῦτα βούλεται, ἃ ὁ θεῖος ὁρίζει νόμος· καὶ γίνεται σύμψηφος Θεῷ ἡ κατὰ Θεὸν διακειμένη ψυχὴ, καὶ πρὸς τὸ θεῖον καὶ τὸ λαμπρὸν ἀποβλέπουσα πράττει ἃ ἂν πράττῃ. Ἡ δὲ ἐναντίως διακειμένη πρὸς τὸ ἄθεον καὶ σκοτεινὸν εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε [195] φερομένη, ἅτε τῆς μόνης τῶν κα-

λῶν

[192] ἐν δὲ λύπαις] Addendum judicavimus illud δὲ è MS M. Coll. Gud.

[193] λεκτέα—] MS M. Coll. Gud. habet, ἃ λεκτέα, forte pro τὰ λεκτέα, quod malim.

194

iracundiâ accendebatur, rebus ei malè cedentibus, lacrymarum imbre reſtinxit. Talis enim eſt, quicunque inconſideratè vitam agit, contrariis affectibus huc illuc agitatus; in jucundis nempe rebus odioſus eſt, in triſtibus verò miſerabilis; et cùm confidit, temerarius, cùm metuit, dejectus: ac in univerſum recto generoſæ mentis conſilio deſtitutus, ſententiam cum fortunâ mutat. Ne nos ergo ejuſmodi dramatis repleti ea FACIAMUS, ET DICAMUS, QUÆ STULTA SUNT, rectâ ratione in omnibus duce utamur, *Socratis* illud dictum obſervantes, "*Ego verò nulli meorum poſſum obtem-*" "*perare, niſi rationi, quæ mihi reputanti recta*" "*videatur.*" Noſtra verò, non autem nos, ſunt omnia illa, quæ ad ſubſerviendum eſſentiæ rationali data ſunt, v. g. Ira, Cupiditas, Senſus, Corpus ipſum, quo inſtrumenti vice facultates iſtæ utuntur: quorum nulli obtemperandum, niſi, ut ait ille, *rectæ rationi*, id eſt, animo rationali ſecundùm naturam ſe habenti. Hic enim poteſt ea diſpicere, quæ & DICERE, & FACERE oporteat. Rectæ vero rationi parere, atque Deo, idem eſt: Natura enim rationalis, cùm propriâ luce fruitur, illa vult, quæ divina lex ſtatuit; atque Deo conſentit animus, qui ſecundùm Deum ſe habet; ac ad id, quod divinum eſt, et ſplendidum reſpiciens facit, quæcunque fecerit: At qui ſecùs ſe habet, in impietatem, et in tenebras temerè fortuitóque delatus oberrat, utpote

qui

[194] *ταῦτα*] Sic Codd. omnes et Editt. prius quàm Editor Cant. ex Auriſpæ verſione in deterius mutavit, ſc., *ταὐτὰ*.

[195] *φερομένη, ἅτε—, ἀποπεσοῦσα, πλανᾶται*] Hæc eſt lectio MS[d] Med. è Coll. Gud., quam nos amplectimur. Ita etiam habuit Curterii Codex, ſc. *φερομένη*, ——, uſque ad verbum *πλανᾶται*, quod cùm deeſſet, mancam reddidit totam ſententiam;

λῶν ςάθμης, νῦ καὶ Θεῦ, ἀποπεσῦσα, πλανᾶται. Τοσαῦτα μὲν καὶ τοιαῦτα τῆς εὐβυλίας τὰ ἀγαθὰ, καὶ τῆς ἐναντίας διαθέσεως τὰ κακά. Τὸ δὲ ΒΟΥΛΕΥΕΣΘΑΙ ΠΡΟ ΕΡΓΟΥ, πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς, καὶ τῆς οἰήσεως ἐκκόπτει τὰς ἀφορμὰς, καὶ πρὸς ἐπιςήμης ἀνάληψιν παρακαλεῖ, καὶ τὸν ἥδιςον ἡμῖν προξενεῖ βίον, ἅπερ καὶ τὸν ἄριςον· δηλῦται δὲ ταῦτα διὰ τῶν ἑξῆς.

ΠΡΗΣΣΕ ΔΕ ΜΗΔΕΝ ΤΩΝ ΜΗ ἘΠΙΣΤΑΣΑΙ, ΑΛΛΑ ΔΙΔΑΣΚΕΥ ΟΣΣΑ ΧΡΕΩΝ, ΚΑΙ ΤΕΡΠΝΟΤΑΤΟΝ ΒΙΟΝ ΩΔΕ ΔΙΑΞΕΙΣ.

Τὸ μὲν μὴ ἐπιχειρεῖν οἷς ἐκ ἴσμεν, ἀναμαρτήτυς ἡμᾶς διαφυλάττει μόνον· τὸ δὲ διδάσκεσθαι τὰ πρὸς τὴν ἀρίςην ζωὴν συντείνοντα, πρὸς τῷ ἀναμαρτήτῳ, καὶ τὴν κατόρθωσιν ἐν ταῖς πράξεσιν ἡμῖν παρέχεται. Ἡ μὲν γὰρ σύνεσις τῆς ἀγνοίας τὴν ἐκ τῆς οἰήσεως ἐγειρομένην προπέτειαν ἐκκόπτει· ἡ δὲ τῆς ἐπιςήμης κτῆσις τὸ τῶν ἐνεργειῶν ἀπαρεμπόδιςον δίδωσιν. Ἀμφότερα δὲ καλὰ, καὶ τὸ εἰδέναι ὅτι ἐκ ἴσμεν, καὶ τὸ γνῶναι ἃ ἐκ ἴσμεν· οἷς ἕπεται ΒΙΟΣ ὁ ἄριςος ἅμα καὶ ΗΔΙΣΤΟΣ. Οὗτος δέ ἐςιν οἰήσεως μὲν καθαρεύων, ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ δὲ πλήρης· ἐπὶ μηδενὶ μὲν ἐπαιρόμενος ὧν ἐκ οἶδε, μανθάνειν δὲ ἐθέλων ὅσα ἄξια μαθήσεως. Ἄξια δὲ ἐκεῖνα μόνα, ὅσα πρὸς τὴν θείαν ὁμοίωσιν ἡμᾶς ἀνά-

γει·

tiam; cui medelam adhibere volens Curter. pro φερομένη ex conjecturâ in margine poſuit φέρεται. Hanc autem conjecturam non incommodam videns Editor Cant., arripuit illicò, et, pro

qui mente atque Deo, ſolâ bonorum regulâ, exciderit. Tot & talia ſunt conſilii recti commoda, et contrariæ affectionis mala. CONSILIUM VERO CAPERE ANTEQUAM RES GERATUR, præter alia bona, vanæ opinationis occaſiones præcidit, & ad ſcientiam acquirendam nos incitat, atque jucundiſſimam nobis vitam reddit, quandoquidem et optimam. Hæc verò in ſequentibus demonſtrantur.

NIHIL FACIAS EORUM, QUÆ NESCIS, SED DISCITO QUÆCUNQUE OFFICIUM POSTULAT; ATQUE ITA VITAM TRANSIGES JUCUNDISSIMAM.

Illa non aggredi, quæ neſcimus, nos à peccatis immunes tantùm conſervat; ea verò diſcere quæ ad vitam optimam conducunt, præterquàm quòd nos inculpatos ſervat, facit etiam, ut ea, quæ recta ſunt, agamus. Intellectio enim præcidit inſcitiæ temeritatem, quæ ab opinatione procedit; ſcientiæ autem acquiſitio actionum impedimenta amovet. Bonum verò eſt utrumque, cùm ſcire nos neſcire, tum ea, quæ neſcimus, addiſcere; ex quibus VITA ſequitur optima ſimul atque JUCUNDISSIMA. Hæc autem eſt ea, quæ opinationis expers SCIENTIA repletur; quæque nihil ſibi arrogat, eorum, quæ ignorat, atque ea lubens diſcit, quæ ſcitu digna ſunt. Illa verò ſola ſunt digna, quæcunque ad Dei ſimilitudinem nos reducunt; quæcunque faciunt, ut

pro more ſuo, fidenter inſeruit. Nos verò, optimi Codicis auctoritate nixi, illud φέρεσθαι ad marginem iterum relegamus. Huic fére ſimilis eſt locutio in ſequentibus, ψυχὴ τῆς πρὸς θεὸν γνώσεως ἀποπεσοῦσα πλανᾶται—, καὶ ἐκφέρεται——.

priuſ-

γῇ· ὅσα ποιεῖ βουλεύεσθαι πρὸ ἔργου, ὅπως μὴ μωρὰ πέληται· ὅσα οὐκ ἐᾷ παράγεσθαι ὑπ' οὐδενὸς οὔτε λόγῳ, οὔτε ἔργῳ· ὅσα διακρίνειν ἱκανοὺς ποιεῖ τῶν προσπιπτόντων λόγων τὸ διάφορον· ὅσα τὰς δαιμονίας τύχας πράως φέρειν καὶ ἰᾶσθαι πείθει, καὶ τὴν θανάτου καὶ πενίας ἀφοβίαν διδάσκει, καὶ δικαιοσύνης ἄσκησιν, καὶ γαστρὸς. καὶ τῶν περὶ τὴν γαστέρα, τὴν ἐγκράτειαν· ὅσα τοὺς τῆς φιλίας νόμους εἰσηγεῖται, καὶ τὴν γονέων τιμήν· ὅσα τῶν κρειττόνων γενῶν τὸ σέβας ὑποδείκνυσι. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτά ἐστιν, ἃ ΔΙΔΑΣΚΕΣΘΑΙ χρῆναί φησιν ὁ παρὼν λόγος, οἷς ἕπεται ΒΙΟΣ Ο ΤΕΡΠΝΟΤΑΤΟΣ. Ὁ γὰρ ἀρετῇ διαπρέπων καὶ ἡδονὰς ἀμεταμελήτους καρποῦται μιμουμένας τὸ τῆς ἀρετῆς μόνιμον. Πέφυκε γὰρ πᾶσα ἡδονὴ ἐνεργείας ἧστινοσοῦν εἶναι παρακολούθημα. Οὐ γὰρ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν τὴν ὑπόστασιν ἔχει, ἀλλ' ἐπακολουθεῖ τάδε ποιοῦσιν ἡμῖν, ἢ τάδε. Διὸ ταῖς μὲν φαυλοτέραις τῶν ἐνεργειῶν αἱ χείρους τῶν ἡδονῶν ἕπονται, ταῖς δὲ ἀμείνοσιν ἡδοναὶ συνεισέρχονται σπουδαῖαι· ὥστε μὴ [196] μόνου τῷ καλῷ περιεῖναι τὸν σπουδαῖον τοῦ φαύλου, ἀλλὰ καὶ αὐτῇ τῇ ἡδονῇ νικᾷν, δι' ἣν μόνην δοκεῖ εἰς κακίαν ὁ φαῦλος ὑπάγεσθαι. Καὶ γὰρ ὅσῳ ἡ διάθεσις τῆς διαθέσεως ἀμείνων, τοσούτῳ καὶ ἡ ἡδονὴ τῆς ἡδονῆς αἱρετωτέρα. Ἐπεὶ οὖν ὁ κατ' ἀρετὴν ΒΙΟΣ, τῆς θείας ὁμοιώσεως ἀντεχόμενος, τῷ ὄντι θεῖός ἐστιν, ὁ δὲ ἐν κακίᾳ, θηριώδης καὶ ἄθεος· δῆλον, ὡς ἡ μὲν τοῦ σπουδαίου ἡδονὴ τὴν θείαν εὐφροσύνην μιμεῖται Νῷ καὶ Θεῷ συνεπομένη, ἡ δὲ τοῦ φαύλου ἡδονὴ λεγομένη (δεδόσθω γὰρ κοινὸν τὸ ὄνομα) πρὸς τὴν θηριώδη καὶ ἔμπληκτον ὁμοιοῦται

[196] μόνου] MS M. Coll. Gud. habet μόνῳ, quod melius videatur.

priuſquam res geruntur, deliberemus, ne ſtulta committantur; quæcunque nos a nullo, neque verbis, neque factis perverti ſinunt; quæcunque reddunt idoneos ad incidentium ſermonum diſcrimen faciendum; quæcunque Divinas fortunas patientèr ferre, iisque mederi hortantur; et mortis paupertatiſque contemtionem, et juſtitiæ cultum, et ventris eorumque, quæ circa ventrem ſunt, continentiam docent; quæcunque leges amicitiæ, et parentum honorem inculcant; quæcunque denique ſuperiorum generum cultum demonſtrant. Hæc et hujuſmodi ſunt ea quæ DISCENDA eſſe dicunt hi verſus, unde ſequitur VITA JUCUNDISSIMA. Is enim, qui virtute exornatur, voluptatibus etiam fruitur non pœnitendis, virtutis ſtabilitatem imitantibus. Ita enim naturâ comparatum eſt, ut omnis voluptas actionis alicujus conſequens ſit. Non enim illa per ſe ſubſiſtit, ſed nos hæc, vel illa, agentes comitatur. Unde fit, ut actiones pejores ſubſequantur voluptates viliores; meliorum autem comites ſint voluptates amœniores; adeo ut vir bonus non ſolùm honeſtate malum ſuperet, ſed et ipſâ etiam voluptate vincat, ob quam ſolam malus ille ad vitium pellici videtur. Quanto enim diſpoſitio diſpoſitione excellentior eſt, tanto & voluptas voluptati præferenda. Quandoquidem igitur VITA virtute exculta, ad divinam ſimilitudinem adſpirans, reverà eſt divina; vitiis autem dedita, belluina, atque a Deo aliena; manifeſtum eſt hominis virtute præditi voluptatem, ad Mentis Deique ductum compoſitam, divina gaudia imitari; vitioſi autem dictam voluptatem (detur enim commune nomen) motûs belluini furioſique ſimilitudinem

ἔσται κίνησιν. Ἡδοναὶ γὰρ καὶ λῦπαι μεθιστᾶσιν· ὧν ὁ μὲν ἀρυόμενος, ὅθεν τε δεῖ, καὶ ὁπότε, καὶ ὁπόσον, εὐδαιμονεῖ· ὁ δὲ τὰ μέτρα τούτων ἀγνοήσας, ἄθλιος. Οὕτως οὖν ὁ μὲν οἰήσεως καθαρεύων βίος ἀναμάρτητός ἐστι μόνον· ὁ δὲ καὶ ἐπιστήμης πληρωθεὶς, κατορθούμενος καὶ τέλειος· ὁ δ' αὐτὸς ἥδιστός τε ἅμα καὶ ἄριστος. Οὐκοῦν ἃ μὲν ΜΗ ΙΣΜΕΝ ΟΥΔΕ ΠΟΤΕ [197] ΠΡΑΞΩΜΕΝ· ἃ δὲ ἴσμεν, ὅτε δεῖ. Ἡ μὲν γὰρ ἄγνοια τὴν ἀκαιρίαν εἰσηγεῖται, ἡ δὲ γνῶσις τὴν εὐκαιρίαν ζητεῖ. Πολλὰ γὰρ ὄντα σπουδαῖα τῇ μεταθέσει τοῦ καιροῦ γίνεται φαῦλα. Ἐν τάξει οὖν ἀκούσωμεν τοῦ παραγγέλματος, ἐκ μὲν τῆς ἐποχῆς τῶν πράξεων τὸ ἀναμάρτητον ἡμῖν εἰσηγουμένου, ἐκ δὲ τῆς προτροπῆς τοῦ μανθάνειν οὐ πάντα, ἀλλ' ὅσα δεῖ, πρὸς τὰς ἀρίστας πράξεις [198] ἡμᾶς ὑπανάγοντος. Οὐ γὰρ ἐν τῷ μὴ ἁμαρτάνειν ἐστὶ τὸ κατορθοῦν, ἀλλ' ἐν τῷ τὰ δέοντα εἰδέναι· καὶ τὸ μὲν ἡ κάθαρσις τῆς οἰήσεως, τὸ δὲ ἡ τῆς ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ παρουσία, ἐργάζεται. Ἐν δὲ τῷ μὴ ἁμαρτάνειν, καὶ ἐν τῷ κατορθοῦν, ὅρα τί συμβήσεταί σοι· ΤΕΡΠΝΟΤΑΤΟΝ ΒΙΟΝ ΩΔΕ ΔΙΑΞΕΙΣ. [199] Τίς δὲ οὗτος, εἰ μὴ μόνος

197 πράξωμεν] Editor Cant. repoſuit πράξομεν, mihi verò retinere viſum eſt potiùs priorum lectionem πράξωμεν. Sic paulò poſt ἀκούσωμεν; atque ita ſæpe aliàs Hierocles.

198 ἡμᾶς ὑπανάγοντος] Sic è MS M. Coll. Gud. exhibemus; atque ita è ſuo Codice Curter. edidit, ὑπανάγοντος, i. e. *ſenſim reducentis*. At hôc non contentus Editor Cant., à *felici*, ut ait, *manu in MSS Gall. interpolatum*, ἐπάγοντος, inſeruit. Mihi verò non ita feliciter emendatum videtur, cùm Hierocles nuſquam (nec, quod ſciam, alii) iſto in ſenſu utatur verbo ἐπάγειν, ſed ἀνάγειν, et ἐπανάγειν, ſæpiſſimè. In his Commentariis verbum ἐπάγειν ſemper ſonat, *adjicere*, ſeu *adhibere*; atque ex uno tantùm exemplo, quid interſit, intelligas, in pag. 164., ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς φύσεως τὰς κολάσεις ἐπάγοντες,——αὐτὴν εἰς τὸ εἶναι μᾶλλον

dinem habere. Voluptates enim, atque dolores, in medio ſunt poſita; è quibus is, qui ſumit unde, & quando, & quantum par eſt, felix eſt; ille autem, qui horum modum ignorat, infelix. Sic ergo a peccato immunis tantùm eſt illa vita, quæ à vanis opinationibus pura eſt; ea autem recta, & perfecta, quæ ſcientiam quoque adepta eſt; hæc autem eſt jucundiſſima ſimul & optima. Nos igitur EA, QUÆ NESCIMUS, NUNQUAM FECERIMUS; quæ vero ſcimus, cùm oportet; Inſcitia enim in vitium ducit; ſcientia verò tempus quærit opportunum. Multa enim, quæ bona ſunt, temporibus mutatis mala fiunt. Ordine igitur huic præcepto auſcultemus, quippe quod per actionum inhibitionem nos a peccato arcet; per hortationem verò, ut diſcamus, non omnia, ſed quæcunque oportet, ad optima agenda nos inducit. Non enim in non peccando poſitum eſt rectè agere; ſed in eorum cognitione, quæ deceant; nam ad illud quidem vanæ opinationis amotio ſufficit; hoc autem adhibita SCIENTIA efficit. In vitando autem peccato, et rectè agendo, vide quid tibi demum eveniet, ita VITAM TRANSIGES JUCUNDISSIMAM. Quænam ve-

λον ἐπανάγοντες, et paulo poſt, ψυχὴ πρὸς τὴν οὐσίαν τὴν αὐτῆς ἐπανάγειν. Quocirca, ſi mutato opus ſit, ego pro ὑπανάγοντος lectum malim ἐπανάγοντος; atque ſic, ut opinor, correctum voluit Gallicus iſte Interpolator, nempe, ut pro ὑπαν. ſcriberetur ἐπανάγοντος, adeo ut merum ſit hîc ſphalma Editoris Cantabr.

199 τίς δὲ οὗτος, εἰ μὴ μόνος— τὸ ἡδύ;] Sic recepimus è MS Med. Coll. Gud., quæ recta planè eſt lectio; etſi æquè commoda videtur illa è Lib. Renaud. ap. Dacer., τίς δὲ οὗτος, ἢ μόνος--- τὸ ἡδύ; Editor verò Cant. ex ejuſdem MS[ti] Med. Collatione Salvin. ap. Dacer. (ubi ἢ μὴ malè pro εἰ μὴ exhibetur) peſſimè hæc refinxit, ſc. τίς δὲ οὗτος; ἢ μὴ μόνος, *quænam verò iſta? nonne ea ſola—?* nam ἢ μὴ non ſonat nonne, ſed ἦ μὴν, ſicut legiſſe videtur Auriſpa, qui vertit, *ea certè ſola*, i. e. ἦ μὴν μόνος.

νος ὁ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τὸ ἡδὺ κεκτημένος, ᾧ συνδεδράμηκεν ἅμα τὸ ἀγαθὸν, καὶ τὸ ἡδύ; Εἰ οὖν ποθοῦμεν τὸ καλὸν, ποθοῦμεν δὲ καὶ τὸ ἡδύ· συνελθόντα τί ἂν εἴη; τοῦτο, ὅ φησιν, Ο ΒΙΟΣ ΤΕΡΠΝΟΤΑΤΟΣ. Ὁ γὰρ τὸ ἡδὺ μετὰ τοῦ αἰσχροῦ ἑλόμενος, εἰ καὶ πρὸς ὀλίγον δελεασθείη τῷ ἥδοντι, διὰ γοῦν τὸ αἰσχρὸν εἰς μεταμέλειαν ἐπώδυνον ἔρχεται. Ὁ δὲ τὸ καλὸν μετὰ πόνου προτιμήσας, κἂν παραυτίκα τῷ ἀήθει βαρύνηται, ἀλλ' ἡ τοῦ καλοῦ σύζευξις ἐπελαφρύνει τὸν πόνον, καὶ τέλος πρὸς τῇ ἀρετῇ καὶ ἡδονὴν καθαρὰν καρποῦται. Εἰ μὲν γὰρ πράττοιτό τι μεθ' ἡδονῆς αἰσχρὸν, ἡ μὲν ἡδονὴ παρῆλθε [200] τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει. Εἰ δὲ πράττοιτό τι μετὰ πόνου καλὸν, ὁ μὲν πόνος παρῆλθε, τὸ δὲ καλὸν μένει. Ἐξ ὧν λυπηρότατον ἀνάγκη εἶναι τὸν κάκιστον ΒΙΟΝ· ΤΕΡΠΝΟΤΑΤΟΝ δὲ, τὸν ἄριστον. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ τοῦ σώματος παιδαγωγία πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς τελείωσιν τὴν ἀναφορὰν ἔχει, ὅρα ἑξῆς τί ἐπάγει,

ΟΥΔ' ΥΓΙΕΙΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΣΩΜ' ΑΜΕΛΕΙΑΝ
ΕΧΕΙΝ ΧΡΗ· ΑΛΛΑ ΠΟΤΟΥ ΤΕ ΜΕΤΡΟΝ, ΚΑΙ
ΣΙΤΟΥ, ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΤΕ ΠΟΙΕΙΣΘΑΙ· ΜΕ-
ΤΡΟΝ ΔΕ ΛΕΓΩ ΤΟΔ' Ο ΜΗ Σ' ΑΝΙΗΣΕΙ.

Τὸ

200 τὸ δὲ αἰσχρὸν] Sic recepimus è MS M.Coll.Gud., et MSS Gall., pro *κακὸν*, in priùs Editis. Aurispa vertit, *turpitudo*; et ſic quidem ipſe locus poſcit; atque, quod magis eſt, ita ſcripſit ipſe Muſonius, à quo loci hujus verba mutuatus eſt Hierocles (quod quidem miror nec à Caſaubono; nec a ſagaciſſimo Bentleio animadverſum) ſic enim ap. Gell. 16. 1, hoc Muſonii philoſophi ἐνθυμημάτιον exſtat, "Ἄν τι πράξῃς καλὸν μετὰ πόνου, ὁ μὲν πόνος οἴχεται,

rò eſt hæc, niſi ea ſola, quæ ex virtute voluptatem adepta eſt, quam bonitas ſimul cum voluptate comitatur? Si igitur honeſtum appetimus, & appetimus ſimul jucundum, ex conjunctis quidnam evadet? Hoc ſcilicet, quod Carmen dicit, VITA JUCUNDISSIMA. Is enim, qui jucundum cum turpi eligit, quamvis pauliſper à jucundo permulceatur, ob turpitudinem certè pœnitentiæ angoribus implicabitur. Qui verò honeſtum cum moleſto præponit, etſi principio inſuetus gravatur, honeſti tamen conjunctio laborem ei allevat, puramque demum cum virtute voluptatem percipit. " *Si enim cum voluptate quid turpe fiat, tranſit* " *voluptas, manet verò turpitudo; ſin autem cum* " *moleſtiâ aliquid honeſtum fiat, tranſit moleſtia,* " *honeſtum verò permanet.* Unde neceſſe eſt moleſtiſſimam VITAM eſſe vitioſiſſimam; JUCUNDISSIMAM autem honeſtiſſimè actam. Atque de his hactenus. Cùm verò corporis quoque inſtitutio ad animi perfectionem referatur, vide quid proximè adjungat.

NEQUE CURA VALETUDINIS EST NEGLIGENDA; SED MODUS IN POTU, CIBO, ET EXERCITIIS ADHIBENDUS: MODUM AUTEM VOCO HUNC, QUI TIBI DOLOREM NON PARIET.

ται, τὸ δὲ καλὸν μένει. Ἄν τι ποιήσῃς αἰσχρὸν μετὰ ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδὺ οἴχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει. Hoc autem ut ſuum faceret Hierocles, ſententiarum ordinem hìc invertit. Haud ingratum verò juvenibus fore arbitror, ſi hìc eos moneam, horum Muſonii verborum accuratam verſionem Anglicam in Breviario MS^to^ Mariæ Angliæ Reginæ, ipſius manu ſcriptam, exſtare in Archiv. Bodl. B. 94. quam videbunt editam à Tho. Hearne in notis ad Titi Livii vit. Hen. 5^ti^, pag. 228. Oxon.

Τὸ θνητὸν ΣΩΜΑ, πρὸς τὴν ἐπὶ γῆς διαγωγὴν ὄργανον ἡμῖν δοθὲν, οὔτε πιαίνειν προσήκει ταῖς ἀμέτροις σωμασκίαις, οὔτε κατατρύχειν ἐνδείας ὑπερβολαῖς. Ἐμπόδιον γὰρ ἐπίσης ἑκάτερον, καὶ ἀναιρετικὸν τῆς χρείας αὐτοῦ προσγέγονε. Διὸ μετρίως θεραπεύειν αὐτὸ, καὶ μὴ περιορᾶν ἐξυβρίζον, ἢ ὑπὸ νοσημάτων ἐνοχλούμενον, ὁ Λόγος παραινεῖ· ὅπως ἂν ἐν τῷ κατὰ φύσιν σωζόμενον [201] ἀπαραποδίστως τῇ ἡγουμένῃ ψυχῇ τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ παρέχηται, ταύτῃ δυνάμενον ἄγεσθαι, ᾗ ἂν ἐκείνη ἄγῃ. Τὸ γὰρ χρώμενον ἡ ψυχὴ, τὸ δὲ ᾧ χρῆται, τὸ ΣΩΜΑ, οὗ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ ΕΧΕΙΝ ΔΕΙ τὴν τεχνίτην. Οὐ γὰρ χρῆσθαι δεῖ μόνον ἐθέλειν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ ὅπως εὖ ἔχον ἡμῖν ὑπηρετῆται τὴν ἐνδεχομένην ποιεῖσθαι πρόνοιαν. Ἐπεὶ δὲ ἡ φύσις αὐτοῦ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ συνεχεῖ καθέστηκε, καὶ πλήρωσις καὶ κένωσις αὐτὸ τιθηνοῦσι, νῦν μὲν τροφῆς τὸ ἀποῤῥέον ἀναπληρούσης, νῦν δὲ γυμνασίων τὸ πλεονάζον ὑπεξαιρούντων· ΜΕΤΡΟΝ ἐπιστῆσαι δεῖ τῇ τῶν [202] εἰσαγομένων πληρώσει, καὶ τῇ τῶν διαφορούντων κενώσει. Τὸ δὲ ΜΕΤΡΟΝ ἐστὶν ὁ λόγος ὁ συναρμόζων τὴν τοῦ σώματος ἕξιν ταῖς διανοητικαῖς ἐνεργείαις τῆς ψυχῆς, καὶ διὰ τοῦτο τῆς τῷ φιλοσόφῳ πρεπούσης ΥΓΙΕΙΑΣ ἐπιμελούμενος. Οὗτος

οὖν

[201] ἀπαραποδίστως] Revoco lectionem Curterianam, quam Editor Cant., ut minùs rectam, mutavit in ἀπαραποδίστους, cùm tamen illa rectior ſit, & ab eo retineri debuit ob eandem cauſam, ob quam ἀκρίτως pro ἀκρίτους ipſe alibi edidit; atque ita fere ipſe Hierocles alibi, ὅπως ἂν ταῖς ἐνεργείαις αὐτῆς ἀνεμποδίστως ὑπακούῃ. Paulò autem poſt, idem Editor dicit, *Editt. priores peſſimè habere* ἀποῤῥίαν, quod de Curterianâ falſum eſt, quæ rectè habet ἀποῤῥέον.

[202] εἰσαγομένων] Ita recipimus è MS M. Coll. Gud., quod rectius planè eſt, quàm εἰσαγωγίμων in Editt. prioribus; nam τὰ εἰσαγόμενα ſunt certè cibus & potus,

Mortale CORPUS, quod nobis inſtrumenti loco ad vitam in terris agendam datum eſt, nec immodicâ curatione ſaginare, nec abſtinentiâ nimiâ macerare oportet: officit enim ex æquo utrumque, & uſum ejus adimit. Carmen igitur hortatur, ut moderatè corpus curemus, neque id aut luxurians, aut infirmitatibus laborans negligamus; adeo ut convenientèr naturæ conſervatum operam ſuam promptè navet animo principatum tenenti, atque illuc ſequi queat, quo ille duxerit. Illud enim, quod utitur, animus eſt; CORPUS autem id, quo utitur; cujus CURAM HABERE DEBET artifex. Neque enim eo tantùm uti velle debemus, ſed et, quoad poſſumus, providere, ut rectè ſe habens nobis inſerviat. Cùm verò natura ejus in continuâ generatione, et corruptione, conſiſtat, ipſumque repletio & evacuatio nutricantur, alimento nunc id ſupplente, quod effluxit, nunc verò exercitatione id, quod abundat, ſubducente, MODUS ingeſtorum repletioni, & diaphoreticorum evacuationi, ſtatuendus eſt. Hic verò MODUS eſt ratio illa, quæ corporis habitum intellectualibus animi operationibus accommodat, atque adeo VALETUDINI ejus eatenus proſpicit, quatenus Philoſopho conveniat. Hæc igitur ra-

potus, ſeu τροφὴ, i. e. corpori ingeſtum alimentum, de quo hîc loquitur; ſic Porphyrius, τὸ πλῆθος τῶν εἰσαγομένων εἰς τὸ σῶμα, de Abſtin. I. 47. Atqui aliud propriè ſonant τὰ εἰσαγώγιμα, ſc. aliunde advecta, & peregrè accita. Sic ap. Ariſtot. Rhet. I. 4. ἡ εἰσαγώγιμος τροφὴ, eſt victus ab exterâ regione importatus, & opponitur τῇ αὐτόθι γιγνομένῃ. Ita Pollux dicit εἰσαγώγιμα σιτία eſſe ἐπεισάκτους τροφάς. 9. 22. per τὰ διαφορῆτα verò illa paulò poſt vult tantùm γυμνάσια; & eam, quæ per illa fit, excretionem & evacuationem, uti liquet è præcedentibus, γυμνάσιον τὸ πλεονάζον ὑπεξαιρέτον, & è ſequentibus, τὰ γυμνάσια ἐπανορθώματα τῆς ἀπὸ τῆς τροφῆς πληρώσεως.

 tio

οὖν ΓΥΜΝΑΣΙΑ καὶ τροφὰς ἐκλέξεται, ἃ μὴ [203] πιαίνῃ πρὸς ὑπερβολὴν τὸ ΣΩΜΑ, μηδ' [204] ὑπέρτερον αὐτὸ τῶν νοερῶν κινήσεων ἀπεργάζηται. Οὐ γὰρ ΣΩΜΑΤΟΣ ἁπλῶς ΕΠΙΜΕΛΕΙΤΑΙ, ἀλλὰ ΣΩΜΑΤΟΣ διανοίᾳ ὑπηρετουμένου. Ὅθεν τὴν ἀθλητικὴν ἀγωγὴν παραιτήσεται, ὡς ἄνευ ψυχῆς ΣΩΜΑ θεραπεύουσαν· καὶ πᾶσαν τὴν λεγομένην σωμασκίαν φεύξεται, ὡς ἐπανισταμένην τῷ νοερῷ φωτὶ τῆς ψυχῆς. Ὅση δὲ τῇ περὶ τὰ μαθήματα θεωρίᾳ καὶ τῇ περὶ τὰς καλὰς πράξεις αὐτουργίᾳ, ὑπηρετεῖσθαι δύναται [205] τῇ τοῦ ΣΩΜΑΤΟΣ εὐεξίᾳ, ταύτην περιποιήσεται ἑαυτῷ ὁ τὸν τοῦ φρονεῖν βίον ἑλόμενος. Πρὸς τοῦτον γὰρ [206] εἴρηται τὸ, ΜΕΤΡΟΝ ΔΕ ΛΕΓΩ ΤΟΔ' Ο ΜΗ Σ' ΑΝΙΗΣΕΙ. ΣΕ, φησὶ, τὸν ἔνθα λογικὴν ψυχὴν, μὴ βλαπτέτω τὸ ΜΕΤΡΟΝ τῆς τοῦ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ· ΣΕ, τὸν τῶν προτέρων παραγγελμάτων φύλακα, τοιαῦτα ΣΙΤΙΑ, καὶ ΠΟΤΑ, ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΑ, ἐκλέγεσθαι χρὴ, ἃ τὸ ΣΩΜΑ πειθήνιον πρὸς τὴν τῶν ἀρετῶν χρῆσιν ἀπεργάζεται, ἃ μὴ ἐκφέρει τὸ ἄλογον πρὸς ἀφηνίασιν τοῦ ἡγεμονοῦντος λόγου· Μετὰ πλείστης δὲ προσοχῆς ποιεῖσθαί σε δεῖ τὴν παραμέτρη-

203 πιαίνῃ] Sic MS M. Coll. Gud. melius, quàm priorum πιαίνει.

204 ὑπέρτερον— ἀπεργάζηται] Optimam hanc lectionem debemus Gudianæ MSti Med. Collationi; unde priùs editæ lectionis, ὑπὲρ μέτρον—ἀπεργάζεται, futilitatem manifeſtò deprehendas, quam, *judice Bentleio, ſanam eſſe* pronunciavit Editor Cantabrigienſis. Vult autem Hierocles, corpus non ita curandum eſſe, ut animi motibus ſuperius fiat, iiſque dominetur, quibus ὑπηρετεῖν debet. Nam animi eſt, ut ait Antoninus, καθυπερτερεῖν τοῦ σώματος, 8. 8.

205 τῇ τοῦ σώματος εὐεξίᾳ] Retinemus hanc lectionem, quia ſic è Codice ſuo edidit Curter., atque ita in ſuo legiſſe videtur Auriſpa, nec aliter alii. Horum verò Syntaxis ſatis conſtabit,

tio EXERCITIA illa, & alimenta eliget, quæ non immodicè ſaginent CORPUS, nec id mentis motibus intractabile reddant. Non enim CORPORIS ſimpliciter curam gerit, ſed CORPORIS menti miniſtrantis. Quamobrem athleticam diætam averſabitur, ut quæ CORPUS curet neglecto animo; atque totam illam curationem, quæ *σωμασκία* dicitur, vitabit, ut quæ mentis lumini officiat. Quæcunque verò diæta bonum CORPORIS habitum efficiendo, artium ſtudiis, & honeſtarum actionum exercitationi inſervire poſſit, eam ille adhibebit, qui prudentèr vitam ſuam vult inſtituere. Illi enim hoc dictum eſt, MODUM AUTEM DICO HUNC, QUI TIBI DOLOREM NON PARIET. TE, inquit, qui animus rationalis es, ne lædat CURANDI CORPORIS MODUS; TE, qui priora obſervabis præcepta, CIBOS ejuſmodi, et POTUS, atque EXERCITIA deligere oportet, quæ corpus ad virtutum exercitationem promptum reddant, quæque id, quod eſt rationis expers, ad detrectandum rationis regimen non excitent. MODUS verò CURANDI CORPORIS quàm exactiſſi-

 mus

bit, ut opinor, ſi vox *ὅση* in ſententiæ initio ad *ἀγωγὴν* referatur, & hæc verba inſtrumentum, ſeu modum denotent, ſc. *ὅση δὲ* (*ἀγωγὴ*) *τῇ περὶ* —— *δύναται τῇ τοῦ σώματος εὐεξίᾳ* (i. e. *διὰ τῆς εὐεξίας*) ut Dacerium ſecuti Latinè reddidimus. Editor verò Cant., his rejectis, conjecturam illico Daviſianam adoptavit, ſc. *ὅση —ἡ τοῦ σώματος εὐεξία*, *quicunque corporis bonus habitus*; mihi autem minimè placet hæc phraſis *ὅση ἡ εὐεξία*, nam *ὅση* plures, *ἡ* unam tantùm *εὐεξίαν* ſignificat; nec tibi, opinor, placeret *ὅση ἡ ὑγίεια*, cùm una ſemper ſit: atque, ſi placeret, tamen *ὅση* & *ἡ* tanto intervallo disjuncta diſplicerent: Hierocles certè, ſi *ὅση* ad *εὐεξία* referri voluiſſet, ſic potiùs dixiſſet, *ὅση δὲ τοῦ σώματος εὐεξία τῇ περὶ* —— *δύναται*, *ταύτην*——. Auriſpa in ſuo Codice legit *ὅσον*, *quantum*, ſc., *ὅσον δὲ—δύναται*—, ſed ne ſic quidem aptè ſequentur illa *ταύτην περιποιήσει*—. Hæc igitur eruditi Lectoris judicio relinquimus, qui melius fortaſſe aliquid ipſe expiſcabitur.

206 *εἴρηται τὸ, Μέτρον*—] Defuit

μέτρησιν τῆς ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ὡς καὶ τῶν τούτου[207] παραλόγων κινημάτων τὴν αἰτίαν ὑφέξοντα. Βρίθει γὰρ ὁ τῆς κακίας μετέχων ἵππος, οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ὅτε μὴ καλῶς εἴη τεθραμμένος ὑπὸ τῶν ἡνιόχων. Ἐν δὲ τῷ ΜΕΤΡΩ, τῷ περὶ τὸ ΣΩΜΑ, τὸ ΠΟΤΟΝ τοῦ ΣΙΤΙΟΥ προέταξεν, ὅτι μᾶλλόν ἐστι δυσφύλακτον, καὶ εὐόλισθον εἰς κατάποσιν, καὶ παρακινητικὸν τῆς τοῦ ΣΩΜΑΤΟΣ εὐεξίας. Λάθοι γὰρ ἄν τις πολλαπλάσια τοῦ ΜΕΤΡΟΥ πιὼν, ἢ φαγών. Τὰ δὲ ΓΥΜΝΑΣΙΑ τρίτα τέτακται, ὡς ἐπανορθώματα τὴν ἀπὸ τῆς τροφῆς πλήρωσιν, καὶ πάλιν πρὸς τὸ ΥΓΙΕΙΝΩΣ τρέφεσθαι παρασκευάζοντα. Κύκλῳ γὰρ οἷον ἀνταποδίδοται ταῦτα ἀλλήλοις, ΤΡΟΦΗ, καὶ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ· καὶ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ, καὶ ΤΡΟΦΗ.[208] Χορηγία γὰρ τοῦ μὲν δύνασθαι γυμνάζεσθαι τὸ εὖ τεθράφθαι, τοῦ δὲ εὐεκτικῶς τρέφεσθαι, τὸ γεγυμνάσθαι συμμέτρως. ΜΕΤΡΟΝ δὲ τούτων ἄλλο ἄλλῳ, πρὸς τὸ οἰκεῖον ἐπιτήδευμα τῆς τοῦ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ἑκάστῳ τεινούσης. Πᾶς γὰρ τῆς ἑαυτοῦ προαιρέσεως ὄργανον αὐτὸ ποιεῖσθαι σπουδάζει· ὁ μὲν παλαιστρικὸς τῶν περὶ πάλην κινημάτων· ὁ δὲ γεωργικὸς τῶν περὶ γεωργίαν πένων· καὶ ἄλλος πρὸς ἄλλο ἕλκει καὶ μεθαρμόζεται τὴν τοῦ ΣΩΜΑΤΟΣ ὑπουργίαν. Τί οὖν ὁ φιλόσοφος; Πρὸς τί βλέπων ἐθελήσει τὸ ΣΩΜΑ παιδαγωγεῖν; καὶ τίνος ὄργανον αὐτὸ σπουδάσει ποιήσασθαι, ἢ, δῆλον ὅτι, φιλοσοφίας, καὶ τῶν ταύτης ἔργων; Ὡς οὖν οἷόν τε φρονήσεως ὄργανον γενέσθαι τὸ ΣΩΜΑ, οὕτως αὐτὸ διὰ πάντων θρέψει τε καὶ παιδεύ-

σει,

fuit illud τὸ in Editt. prioribus, quod commodè nobis ſuppeditavit Ms M. Coll. Gud.; ſic enim ſæpe Hierocles, ut è ſequentibus apparebit,

mus eſt tibi adhibendus, quippe qui et inordinatorum ejus motuum culpam ſuſtinebis. *Ingraveſcit enim vitii particeps equus*, non ſimplicitèr ſed *cùm ab aurigis non rectè educatus fuerit.* In MODO autem circa CORPUS adhibendo POTUM CIBO ideo præpoſuit, quòd cautu difficilior ſit, et promptiùs deglutiatur, & bonum CORPORIS habitum magis perturbet. Multò enim ſæpius quis imprudens MODUM excedat bibendo, quàm comedendo. Ordine autem tertia ponuntur EXERCITIA, ut quæ repletionem ab alimentis factam corrigant, & rurſus ad SALUBREM nutritionem præparent. In orbem enim quodammodo ſibi invicem hæc ſuccedunt, ALIMENTUM & EXERCITATIO, atque EXERCITATIO & ALIMENTUM. Aptum enim alimentum ad exercitationem vires ſuppeditat; exercitatio autem moderata facit, ut in firmum corporis habitum cedat alimentum. Horum verò MODUS alii alius eſt, cùm ad proprium cujuſque inſtitutum CURA CORPORIS, accommodetur; unuſquiſque enim conatur corpus ſtudii ſui inſtrumentum facere: palæſtricus ſcilicet luctæ motuum; agricola verò, agriculturæ laborum; alius autem ad aliud trahit & accommodat CORPORIS miniſterium. Quid igitur Philoſophus? ad quid ille ſpectans CORPUS inſtituere volet? & cujus rei inſtrumentum illud reddere conabitur, niſi Philoſophiæ planè atque ejus operum? Prout igitur prudentiæ inſtrumentum CORPUS poteſt fieri, ita ipſum omninò alet, & inſti-

207 παραλόγων] Sic MS M. Coll. Gud., & MSS Gall. meliùs, quàm παραγώγων, quod exhibent Editt. priores, quia illa κινήματα vult Hierocles, quæ tendunt ad ἀφηνίασιν τοῦ ἡγεμονοῦντος λόγου, ut ſuprà dixit.

208 χορηγία τοῦ δύνασθαι—, τοῦ δὲ—] Ita τοῦ meliùs habet MS. M. Coll. Gud. pro τῷ in priùs Editis.

σῃ, ψυχῆς μὲν προηγουμένως ΕΠΙΜΕΛΟΥΜΕΝΟΣ, διὰ ταύτην δὲ καὶ τοῦ ΣΩΜΑΤΟΣ. Οὔτε γὰρ προτιμήσῃ αὐτὸ τῆς χρωμένης, οὔτε παντελῶς ἀμελήσῃ αὐτοῦ πάλιν διὰ τὴν χρωμένην· ἀλλ' ἐν τάξει τῇ πρεπούσῃ ὡς ὀργάνου ποιήσεται τὴν ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ, πρὸς τὴν τοῦ χρωμένου ἀρετὴν καὶ τὴν τοῦ ΣΩΜΑΤΟΣ ΥΓΙΕΙΑΝ ἀναφέρων. Διὸ οὐ πανταχόθεν αὐτὸ θρέψει, ἀλλ' ἀφ' ὧν δεῖ μόνων. Ἔστι γὰρ ἃ μὴ δεῖ προσφέρεσθαι, ὡς βαρύνοντα τὸ ΣΩΜΑ, καὶ [209] καθέλκοντα τὸ συμφυὲς πνεῦμα τῆς ψυχῆς πρὸς ὑλικωτέρας ἐμπαθείας· περὶ ὧν ὕστερον ὁ λόγος φησὶν

Ἀλλ' εἴργου βρωτῶν, ὧν εἴπομεν, ἔν τε καθαρμοῖς,
Ἔν τε λύσει ψυχῆς κρίνων.——

Τὰ τοιαῦτα οὖν παντελῶς παραιτήσεται· ὧν δὲ ἐξὸν προσφέρεσθαι τὴν ποσότητα, καὶ τὸν καιρὸν, ΜΕΤΡΗΣΕΙ, καὶ, ὥς φησιν Ἱπποκράτης, ὥρην, καὶ χώρην, καὶ ἡλικίην περιεργάσεται, καὶ πάντα ὅσα τοῦ τοιούτου τύπου· οὐκ ἀνεξετάστως ἐπιτρέπων ἐμπίπλασθαι ὧν ἐξὸν μεταλαμβάνειν, οὐδ' ἀκρίτως νέον καὶ πρεσβύτην ὁμοίως διαιτᾶσθαι, ἢ ὑγιεινὸν καὶ νοσώδη, ἢ ἀρχόμενον φιλοσοφίας καὶ εἰς ἄκρον αὐτῆς ἥκοντα. Ταῦτα γὰρ πάντα συνείληφε τὸ Πυθαγορικὸν ΜΕΤΡΟΝ, τῇ προσθήκῃ [210] τοῦ, Ο ΜΗ Σ' ΑΝΙΗΣΕΙ.

Πάντα

[209] καθέλκοντα τὸ συμφυὲς πνεῦμα τῆς ψυχῆς—] Ita Philoponus de πνεύματος hujus curâ loquens dicit, φροντίζουσιν οἱ σπουδαῖοι τῆς λεπτοτέρας διαίτης διὰ τὸ μὴ παχύνεσθαι τὸ πνεῦμα. procœm. in Ariſtot. de Animâ. per hoc verò πνεῦμα vult τὸ ἐν ἡμῖν αὐγοειδὲς πνεῦμα, ut vocat Jamblic. p. 73. Ed. Galæ., quod τὸ αὐγοειδὲς τῆς ψυχῆς σῶμα, & τὸ πνευματικὸν ὄχημα τῆς ψυχῆς, ipſe poſtea Hierocles, aliique Platonici appellant; de quo plura in ſequentibus invenies. Sic autem Porphyrius Ἀφορμ. 32 dicit, ψυχῇ συνομαρτεῖν τὸ πνεῦμα—, & περὶ Ἀποχ. 2. 38, τὸ συνεχὲς πνεῦμα τῆς ψυχῆς —. Plutarch. Vit. Hom. ap. Steph. poet. Græc.,

τὸ

tuet, animum quidem imprimis CURANS, CORPUS autem ejus gratiâ. Neque enim illud utenti anteponet; neque contrà prorſus negliget, utentis gratiâ; ſed ejus tanquam organi, eo, quo par eſt, ordine CURAM geret, eam tum utentis virtuti, tum ipſius CORPORIS VALETUDINI accommodans. Itaque non quibuſlibet alimentis corpus nutriet, ſed quibus ſolis oportet. Sunt enim, quæ comedere non oportet, ut quæ CORPUS prægravent, & ſpiritum animo cognatum ad materiales affectiones deorſum trahant; de quibus poſtea Carmen dicit,

Abſtineas verò cibis iis, quos diximus, cùm in purgationibus.
Tum in ſolutione animi dijudicans. ——

Talia igitur penitus rejiciet: eorum autem, quibus veſci licet, quantitatem, & tempus, METIETUR; & diligenter conſiderabit, ut ait Hippocrates, *tempeſtatem, & regionem, & ætatem*, cæteraque ejus generis omnia; neque, ſine examine corpus iis impleri ſinens, quibus veſci fas eſt; nec ſine diſcrimine eandem diætam juveni & ſeni, aut ſano & ægroto, aut tyroni in Philoſophiâ, & in eâdem perfecto, permittens. Hæc verò omnia MODUS Pythagoricus complectitur, addendo illud, QUI TIBI DOLOREM NON PARIET. In CURA

τὸ πνεῦμα ὄχημα τῆς ψυχῆς. Ita αὐγοειδὲς καθαρὸν dicitur πνεῦμα καθαρὸν, & αἰθέριον σῶμα in ſequentibus. Hoc igitur συμφυὲς πνεῦμα τῆς ψυχῆς idem eſt, quod poſtea vocat συμφυὲς σῶμα τῆς ψυχῆς, & πνευματικὸν ὄχημα. Sicque conjungit Philoponus, ψυχὴ ὄχημα ἔχουσα πνευματικὸν σῶμα. Præf. in Ariſtot. de Animâ.

210 τῦ, ὃ μή σ' ἀνιήσει] Rectè quidem Editor Cant. addidit illud τῦ è MSS Gall.; at omiſit, ut opinor, ὃ, quod ſententiæ pars eſt, & neceſſario adjiciendum eſſe cenſuimus. Sic τῦ, ἅ σε μὴ βλάψῃ, &, τῦ, ἅ σε μὴ μετέπειτ' ἀνιήσῃ; atque ita alibi, ut ſuprà notavimus.

enim

Πάντα γὰρ εἰς τὴν φιλόσοφον εὐζωΐαν συντείνοντα πρὸς τὴν τοῦ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ ἐπέτρεψε τῷ βραχεῖ τούτῳ ῥήματι· καὶ τοῖς προειρημένοις περὶ ΥΓΙΕΙΑΣ ψυχῆς ἐπήγαγεν, ΟΥΔ᾽ ΥΓΙΕΙΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΣΩΜ᾽ ΑΜΕΛΕΙΑΝ ΕΧΕΙΝ ΧΡΗ· ὡς ἐκεῖ μὲν τὴν τοῦ χρωμένου ἀρετὴν παραδίδοσθαι, ἐνταῦθα δὲ τὴν τοῦ ὀργάνου σωτηρίαν. Σύναψον οὖν ταῦτα ἐκείνοις, καὶ εὑρήσεις, ὅστις εἶ ὧ παραγγέλλεται, τοιοῦτο δεῖν ποιεῖσθαι τὸ ΜΕΤΡΟΝ τῆς περὶ τὸ ΣΩΜΑ τάξεως, Ο ΜΗ Σ᾽ ΑΝΙΗΣΕΙ, ὃ μὴ ἐμποδιεῖ φιλόσοφον πρόθεσιν, ἐπωφελήσει δὲ τῇ συνεργίᾳ τὴν πρὸς ἀρετὴν ὁδεύουσαν ψυχήν. ΠΟΤΟΥ δὲ καὶ ΣΙΤΟΥ ΜΕΤΡΟΝ εἶπε, τὰς ὑπερβολὰς καὶ τὰς ἐλλείψεις ἀπαγορεύων, ὁ λόγος, τὸ δὲ μέσον καὶ σύμμετρον ἀσπαζόμενος· ὅθεν καὶ τὸ γαστρὸς κρατεῖν, καὶ ὕπνου, λαγνείης τε, καὶ θυμοῦ, εὐκόλως παραγίνεται. Τὸ γὰρ νῦν λεγόμενον ΜΕΤΡΟΝ τὴν ἐν ἐκείνοις ἀμετρίαν κολάζει, καὶ ὑπεξαιρεῖται τὸ λυποῦν καὶ καθέλκον τὴν [211] πρὸς Νοῦν καὶ Θεὸν ἐπειγομένην ψυχήν. Δεῖ γὰρ αὐτὴν ἀνιοῦσαν πρὸς νοῦν γαλήνην ἔχειν ἀπὸ τῶν παθητικῶν κινημάτων, καὶ τετάχθαι αὐτῇ τὰ κάτω καλῶς πρὸς τὸ ἀθόρυβον τῆς τῶν ἄνωθεν θεωρίας. Τοῦτο οὖν τὸ ΜΕΤΡΟΝ, Ο ΜΗ Σ᾽ ΑΝΙΗΣΕΙ· τοῦτο τὸ κρατοῦν γαστρὸς ἅμα, καὶ τὴν τοῦ ὀργάνου σωτηρίαν ποιούμενον, τὸ ἀρετὴν ψυχῆς ἐπιδεικνύμενον, καὶ τὴν τοῦ ΣΩΜΑΤΟΣ ἕξιν μὴ καταλῦον. Μέρος γάρ ἐστιν ἀρετῆς καὶ τὸ εἰδέναι σώζειν τὸ ὄργανον, καὶ συναρμόζειν αὐτὸ

πρὸς

[211] πρὸς νοῦν καὶ θεὸν] Nos illud καὶ, quo carent Editt. priores, addere non dubitavimus ex ipſo Hierocle, qui ſic ſæpe habet.

Ita

enim CORPORIS cuncta, quæ ad vitæ Philoſophicæ felicitatem conducant, brevi hoc dicto permittit; & iis, quæ de animi SANITATE antè dicta erant, adjicit, NEQUE CURA VALETUDINIS CORPORIS EST NEGLIGENDA; adeo ut ibi utentis virtutem nobis commendet, hîc autem inſtrumenti ſalutem. Hæc igitur cum illis conjunge, & invenies, quiſquis es, cui hoc præcipitur, MODUM iſtum regendi CORPORIS adhibendum eſſe, QUI TIBI DOLOREM NON AFFERET; qui philoſophicum inſtitutum non impediet; ſed animum ad virtutem contendentem operâ ſuâ adjuvabit. POTUS autem et CIBI MODUM dixit Carmen, exceſſum atque defectum prohibens, medium verò atque temperatum comprobans; unde & ventri, & ſomno, & veneri, & iræ, facilè poſſimus moderari. Nam MODUS nunc dictus exceſſum in illis corrigit, & id tollit, quod moleſtum eſt, & degravat animum, ad Mentem et Deum feſtinantem: oportet enim illum, cùm ad Mentem aſcendit, tranquillum eſſe, & ab affectuum motibus liberum; atque inferiora habere ritè compoſita, ad imperturbatam ſuperiorum contemplationem. Hic eſt MODUS iſte, QUI TIBI DOLOREM NON PARIET; hic eſt ille, qui et ventri ſimul imperat, & inſtrumentum incolume præſtat; qui animi virtutem oſtendit, & corporis habitum non diſſolvit. Pars enim virtutis eſt etiam ſervandi inſtrumenti ſcientia, atque ejus

Ita Marin. in Vit. Procli cap. 24. πρὸς νῦν καὶ θεὸν ἐνεργεῖν. At MS M. Coll. Gud. non agnoſcit νῦν, neque agnoſcunt MSS Gall., nec Auriſpa in verſione. Nos verò retinendum cenſuimus ob ſequentia πρὸς νῦν.

πρὸς τὴν φιλόσοφον χρῆσιν. Ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ἐν ΤΡΟΦΑΙΣ ϗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΙΣ ἐστὶν ἡ τοῦ ΣΩΜΑΤΟΣ θεραπεία, ἀλλὰ ϗ ἄλλων πολλῶν προσδεῖται (οἷον ἱματίων, ὑποδημάτων, σκευῶν παντοδαπῶν, ϗ τῆς πάντα ταῦτα ὑποδεχομένης [212] οἰκίας· δεῖ δὲ ϗ ἐν τούτοις [213] τοῦ μετρίου, ὃ τρυφὴν ϗ ἀκαθαρσίαν ἐξορίζει τῆς ὅλης ἡμῶν διαίτης) εἰκότως ἐπήγαγεν,

ΕΙΘΙΖΟΥ ΔΕ ΔΙΑΙΤΑΝ ΕΧΕΙΝ ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ, ΑΘΡΥΠΤΟΝ. ΚΑΙ ΠΕΦΥΛΑΞΟ ΓΕ ΤΑΥΤΑ ΠΟΙΕΙΝ, ΟΠΟΣΑ ΦΘΟΝΟΝ ΙΣΧΕΙ. ΜΗ ΔΑΠΑΝΑΝ ΠΑΡΑ ΚΑΙΡΟΝ, ΟΠΟΙΑ ΚΑΛΩΝ ΑΔΑΗΜΩΝ· ΜΗΔ' ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΙΣΘΙ· ΜΕΤΡΟΝ Δ' ΕΠΙ ΠΑΣΙΝ ΑΡΙΣΤΟΝ.

Οὐ μόνον, φησὶν, ἐν σιτίοις, ϗ ποτοῖς [214] τὸ ΜΕΤΡΟΝ καλὸν, ἀλλὰ ϗ ἐν τοῖς ἄλλοις ΑΠΑΣΙΝ, ὡς τῶν δι' ὑπερβολὴν ϗ ἔλλειψιν ἁμαρτημάτων καθαρεῦον. Γένοιτο γὰρ ἂν ἐν ΠΑΣΙΝ, οἷς ἑπόμεθα, ἀμετρία διπλῆ· ἡ μὲν πρὸς τὸ πολυτελὲς ἐξάγουσα, ἡ δὲ, πρὸς τὸ ῥυπαρὸν συνωθοῦσα. Ἑκάτερον δὲ μεμπτὸν, ϗ οὐ φιλόσοφον ἦθος, οὐδὲ στοχαζόμενον τῆς σωματικῆς εὐμετρίας. Ἐπιτεινομένη γὰρ καθαρειότης θρύψις ϗ [215] μαλακία εὑρί-

[212] οἰκίας] Sic MS M. Coll. Gud., quod rectius planè eſt, quàm οἰκήσεως in prioribus. Atque haud malè in eodem Codice omittitur πάντα ante ταῦτα. οἰκία eſt οἶκος, i. e. habitaculum; οἴκησις verò eſt habitatio, ſicut diſtinguit ipſe Hierocles in ſequentibus.

[213] τοῦ μετρίου] Ita recipimus è MS M. Coll. Gud.; nam ſic planè meliùs legitur, quàm μέτρα in priùs Editis. τὸ μέτριον verò hîc idem eſt, quod μεσότης in ſequentibus.

ad Philoſophicum uſum accommodatio. Attamen, cùm non in ALIMENTIS tantum, atque EXERCITATIONIBUS, verſetur CORPORIS cultus, ſed multis etiam aliis rebus indigeat, nempe veſtimentis, calceamentis, omnigenâ ſupellectile, atque domo, quæ hæc contineat; opus autem ſit in his quoque mediocritate, quæ & luxum, & immunditiam, a totâ victûs noſtri ratione amoveat, non immeritò ſubjecit,

MUNDO VERO VICTU UTI ASSUESCAS, NON DELICATO. ET CAVE FACIAS EA QUÆ INVIDIÆ SUNT OBNOXIA. NEC SUMPTUS IMPORTUNE EFFUNDAS, UT QUI HONESTI IGNARUS EST; NEQUE SIS ILLIBERALIS: MODUS ENIM IN OMNIBUS ERIT OPTIMUS.

Non ſolum, inquit, in cibo et potu bonus eſt MODUS, ſed et in aliis OMNIBUS, ut qui ab iis peccatis purus ſit, quæ per exceſſum & defectum admittuntur. Fieri enim poteſt in OMNIBUS, quæ diximus, duplex modi tranſgreſſio; hæc in luxum tollens, illa in ſordes dejiciens: utrumque verò eſt vituperandum, quia nec Philoſophi moribus congruunt, neque ad rectum corporis regimen tendunt. Nam in luxum atque mollitiem

[214] *τὸ μέτρον*] Sic exſtat *τὸ* in MS M. Coll. Gud., quod recipiendum duximus.

[215] *μαλακία*] Habet hîc MS M. Coll. Gud. *βλακεία*, quod eodem fere redit; ſic enim Heſych. *βλακεία, μαλακία*. Ita de Iſidoro Damaſcius, *τὴν τροφὴν ἐκληρώσατο μετρίαν τινα καὶ ἄθρυπτον, οὔτε κακουργοῦσαν διὰ πενίαν, οὔτε διὰ πλοῦτον βλακεύουσαν, ἀλλὰ μέσην, τὸν Δώριον τρόπον*, &c. ap. Phot. Cod. 242.

abit

εὑρίσκεται· ἐπιτεινομένη δὲ λιτότης ἀκαθαρσία καὶ ῥύπος γίνεται. Ἵν᾽ οὖν μήτε ἐκεῖνο πάθωμεν διὰ καθαρειότητα, μήτε τοῦτο διὰ λιτότητα, μέσοι βαίνωμεν, τὰς παρακειμένας ἑκατέρῳ κακίας ἐκκλίνοντες, καὶ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου σωφρονισμὸν ποιούμενοι· τὴν οὕτως ἐπιτηδεύοντες ΔΙΑΙΤΑΝ, ὡς μὴ ἀκάθαρτον, καὶ ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ οὕτως, ὡς μὴ ΤΡΥΦΗΛΗΝ. Διὸ τὸ ΜΕΤΡΟΝ προστιμήσωμεν ἐν πάσῃ τῇ περὶ τὸ σῶμα κατασκευῇ, ἱμάτιον ἐκλεγόμενοι ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ, ΑΘΡΥΠΤΟΝ· οἶκον ὁμοίως ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ, ΑΘΡΥΠΤΟΝ· καὶ πᾶν ὅτιοῦν τῶν περὶ τὸ σῶμα ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ, ΑΘΡΥΠΤΟΝ ΕΧΕΙΝ ἐθέλοντες. Πρέπει γὰρ, λογικῆς ψυχῆς τοῦ σώματος ἡγουμένης, καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα πάντα συντετάχθαι πρὸς τὸν ἡγούμενον λόγον, ὅστις οὔτε ΤΡΥΦΗΣ, οὔτε ΑΚΑΘΑΡΣΙΑΣ ἀνέξεται, τῇ κατ᾽ αὐτὸν ἀξίᾳ πάντα λογιζόμενος δεῖν εἶναι σύμμετρα. Ἵν᾽ οὖν μὴ περιέλκοιτο πρὸς κτῆσιν τῶν πολυτελῶν, τὸ ΑΤΡΥΦΟΝ ἐπιτηδεύει· ἵνα δὲ μὴ ῥύπῳ καὶ ὑλικῇ ἀμορφίᾳ συνοικῇ, τὸ ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ ἐκλέγεται. Οἷον, ἱμάτιον οὐ λεπτὸν μὲν, ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ δέ· σκεύη οὐ χρυσᾶ, οὐδὲ ἀργυρᾶ, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν εὐπορίστων ὑλῶν ΚΑΘΑΡΕΙΑ· οἰκίαν οὐ πολυτελέσι λίθοις κατῃωθισμένην, οὐδὲ περιττῶς εἰς κάλλος καὶ μέγεθος ἐξειργασμένην, ἀλλὰ σύμμετρον τῇ τοῦ σώματος χρείᾳ, ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ δέ. [216] Καὶ ὅλως παρὰ ΠΑΣΑΝ τὴν ΔΙΑΙΤΑΝ τὸ μὲν ΤΡΥΦΗΛΟΝ, ὡς ἔξω τῆς χρείας, ἀρνεῖται· τὸ δὲ ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ, ὡς μάλιστα τὴν χρείαν ἀποπληροῦν, ἐγκρίνει. Καὶ γὰρ ἱμάτιον, καὶ οἶκος, καὶ σκεῦος ἅπαν, τότε τὴν αὐτοῦ χρείαν καλῶς πα-

[216] καὶ ὅλως] Deerat καὶ in prior. Editt., quod è MS M. Coll. Gud.

abit nimia munditia; in ſordes autem, atque immunditiam, nimia tenuitas. Ut igitur nec in illud incidamus per munditiam, nec in hoc per tenuitatem, medii incedamus, adjuncta utrique vitia declinantes, & alterum altero temperantes: ita tenui utentes DIÆTA, ut ſordibus careat; atque ita MUNDA ut A LUXU VACET. MODUM igitur in omni circa corpus apparatu præoptabimus; veſtitum eligentes MUNDUM, non DELICATUM; domum ſimilitèr MUNDAM, non DELICATAM; quicquid denique ad corpus pertinet, MUNDUM, NON DELICATUM comparare ſtudentes. Cùm enim rationalis animus corpori præſit, ea etiam omnia, quæ ad corpus pertinent, ad rationis ductum componi oportet, quæ nec LUXUM, nec SORDES admittet, dum omnia ſuæ dignitati congrua eſſe debere judicat. Illa igitur, ne in ſumptuoſis comparandis diſtrahatur, id, quod DELICIIS CARET, amplectitur; ne verò in ſordibus rerumque deformitate vivat, MUNDITIAM eligit; verbi gratiâ, veſtem non byſſinam, MUNDAM verò; vaſa, non aurea, non argentea; ſed ex parabili materiâ MUNDA; domum non lapidibus pretioſis decoratam, neque eximiâ ædificationis pulchritudine & amplitudine conſpicuam; ſed corporis uſui aptam & MUNDAM. Atque omninò in TOTO VITÆ apparatu DELICATUM illud, ut inutile, reſpuit; MUNDUM verò, ut quod uſui abunde ſatisfaciat, deligit. Nam & veſtimenta, & domus, & ſupellex omnis, tunc decorum ſui uſum præbent, cùm convenientia

Gud. nos recepimus. Sic καὶ ὅλως habet alibi haud ſemel. At hîc pro παρὰ malim περὶ τ. ἄσων.

ſunt,

παρέχεται, ὅταν σύμμετρον ᾖ καὶ ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ. Τί γὰρ μεγάλου δεῖ πίνακος εἰς μικρὸν ὄψον; τί δὲ ῥυπαροῦ, μέλλοντος ἀφανιεῖν τὸ ὄψον; [217] Οἴκου δὲ μεγάλου τί δεῖ τοῖς μέλλουσιν ἐν μιᾷ γωνίᾳ αὐτοῦ κεῖσθαι; τί δὲ ἀκαθάρτου, τὴν τῆς οἰκήσεως χρείαν οὐ παρέχοντος; Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εὑρήσεις ἑκατέρωθεν ἄχρηστον ὂν, τὸ μὴ μετὰ τοῦ ΑΤΡΥΦΟΥ ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ· ἅμα γὰρ ὑπερέβης τὸ ΜΕΤΡΟΝ τῆς χρείας, καὶ εἰς τὸ ἄπειρον προῆλθες τῆς ἐπιθυμίας. Διὸ πάντα τὰ περὶ τὸν βίον [218] μετρείσθω σοι ταῖς μεσότησι ταῖς διαφυγούσαις τὰς παρακειμένας κακίας. ΕΙΘΙΖΟΥ ΔΕ ΔΙΑΙΤΑΝ ΕΧΕΙΝ, φησὶ, ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ· εἶτα ὁρῶν τὴν εἰς ΤΡΥΦΗΝ ἔκπτωσιν, προσέθηκεν ΑΘΡΥΠΤΟΝ· καὶ εἰ ΑΘΡΥΠΤΟΝ προειρήκει, [219] εἶδεν ἂν καὶ τὴν εἰς ῥύπον ἀπόπτωσιν, καὶ ἐπήγαγε ΚΑΘΑΡΕΙΟΝ· ἀεὶ τοῦ πτώματος ἀνέχων τῇ τοῦ ἑτέρου πρὸς τὸ ἕτερον ἀντιθέσει, ἵν᾽ ἐξ ἀμφοτέρων ἀνδρώδης ἡ ΔΙΑΙΤΑ ᾖ, καὶ λογικῷ ζώῳ πρέπουσα. [220] Οὕτω δὲ τάξαντες τὸν βίον, καὶ ἄλλο τι ἑπόμενον μέγα ἀγαθὸν ἕξομεν. Τὸν γὰρ ἐπιφυόμενον τοῖς ὑπερβάλλουσι φθόνον διαφύγοιμεν ἂν, τῷ ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ οὐ κινοῦντες καθ᾽ ἡμῶν αὐτῶν τοὺς συμπολιτευομένους, ὥστε νῦν μὲν νεμεσᾶν, ὡς ΤΡΥΦΩΣΙΝ ἡμῖν, νῦν δὲ μέμφεσθαι, ὡς ῥυπῶσι· καὶ ὁτὲ μὲν ὡς ἀσώτοις ἐγκαλεῖν, ὁτὲ δὲ, ὡς μικρολόγοις. Πᾶσι γὰρ τοῖς τοιούτοις ἕπεται παρὰ τῶν συζώντων ἡ ἐπὶ τῇ ΑΜΕΤΡΙΑ μέμψις. Τοῦτο γὰρ

νῦν

[217] οἴκου δὲ μεγάλου τί δεῖ—] Sic priùs Editis, ὑπὲρ τὴν χρείαν, habet MS Med. Coll. Gud., quæ prætulimus, quia μεγάλου aptiùs con-

ſunt, & MUNDA. Quid enim lance opus eſt magnâ, ubi opſonii parum? quidve immundâ, quæ opſonium corrumpat? Quid autem domo magnâ illis opus eſt, qui in uno ejus angulo habitabunt? quidve ſordidâ, quæ habitationis uſum non præbeat? Id ipſum verò in cæteris etiam utrinque inutile eſſe reperies, ubi non LUXU VACANS MUNDITIA eſt; ſimul enim uſûs MODUM excedes, & ad cupiditates infinitas progredieris. Quocirca vitæ res omnes metiaris eâ mediocritate quæ vitia declinet vicina. MUNDA verò, inquit, DIÆTA UTI ASSUESCAS; deinde proclivitatem ad LUXUM animadvertens addit, NON DELICATA: quod ſi NON DELICATA priùs dixiſſet, prolapſionem inde etiam in SORDES videns addidiſſet, MUNDA, alterius ad alterum oppoſitione à lapſu ſemper ſuſtinens, ut ex ambobus viro digna ſit DIÆTA, & quæ animal ratione præditum deceat. Ita verò vitam noſtram inſtituentes & aliud quoddam ingens bonum inde nanciſcemur. Invidiam enim, quæ nimiis rebus adnaſcitur, vitabimus, dum per illud, NE QUID NIMIS, cives noſtros adverſùm nos non excitamus, ut nobis modò indignentur, tanquam LUXU DIFFLUENTIBUS; modò reprehendant, tanquam ſordidos; atque interdum incuſent, tanquam prodigos, interdum autem tanquam illiberales. Nam iſtiuſmodi omnes, quia MODUM non ſervant, ab iis, quibuſcum vivunt, vituperantur: hoc enim nunc iſ-

convenit ſequentibus ἐν μιᾷ γωνίᾳ.

[218] μέλρείσθω] Hoc quoque è MS M. Coll. Gud. prætuli pri ùs edito μεμετρήσθω.

[219] εἶδεν ἂν καὶ τὴν—] Addidimus καὶ ex MS Med. Coll. Gud., quod ſententia requirit.

[220] οὕτω δὲ] Ità maluimus δὲ ex MS M. Coll. Gud., quàm δὴ priorum.

νῦν ὁ ΦΘΟΝΟΣ δηλοῖ, ἵν' ᾖ τὸ λεγόμενον, ΠΕΦΥΛΑΞΟ ΤΟΙΑΥΤΑ ΠΟΙΕΙΝ, ΟΠΟΣΑ ΦΘΟΝΟΝ ΙΣΧΕΙ, ἤγουν μέμψιν εὔλογον ἔχει παρὰ τῶν πολλῶν. Μεμπτὰ δὲ, κατὰ τὸν λόγον καὶ τοὺς πολλοὺς, ἐν μὲν τῇ ΔΙΑΙΤΗ ΤΡΥΦΗ καὶ ῥύπος, ἐν δὲ τῇ δαπάνῃ χρημάτων, ἀσωτία καὶ μικρολογία. Διὸ ἐλευθεριότης καὶ ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ δεικνύτω διὰ τῶν ἐκτὸς πάντων τὴν ἔμφρονα τῆς ψυχῆς ἕξιν καὶ τὸ ΜΕΤΡΟΝ τὸ ΕΠΙ ΠΑΣΙΝ ΑΡΙΣΤΟΝ. Δεῖ γὰρ, ὅσον ἐφ' ἡμῖν, τῶν ΕΠΙΦΘΟΝΩΝ ἀπέχεσθαι τὸν ἡσυχίας ἐρῶντα, καὶ μὴ ἐρεθίζειν, ὥσπερ τι θηρίον, τὸν ΦΘΟΝΟΝ, ἵν' ἀθορύβως ἐξῇ προκόπτειν ἐν τοῖς καλοῖς. ΑΝΕΠΙΦΘΟΝΟΝ δὲ ζωὴν ἐπιτηδεύσομεν, λιτὴν καὶ ΑΡΡΥΠΟΝ ΔΙΑΙΤΑΝ ΕΧΟΝΤΕΣ, καὶ τὸν τῆς ἀπειροκαλίας τῦφον ἐκκλίνοντες, ἐξ οὗ ἀποβλαστάνει δύο κακὰ, δαπάνη τε, καὶ φειδὼ χρημάτων ἄκαιρος· ὧν τὸ μὲν εἰς ὑπερηφανίαν διαβάλλεται, τὸ δὲ, εἰς μικροπρέπειαν. Ἑκάτερον δὲ τούτων ἡ ἐλευθεριότης ἐκφεύγει, ἀρετὴ περὶ χρημάτων δόσιν καὶ λῆψιν ὑπάρχουσα, καὶ τὸ δέον ἐν προσόδοις καὶ δαπάναις εὑρίσκουσα, καὶ [221] πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον πάντα τὰ ἐκτὸς συντάττουσα. Τοσαῦτα καὶ [222] περὶ τῆς τοῦ σώματος καὶ περὶ τῆς τῶν ἐκτὸς ἀρίστης χρήσεως πεφιλοσόφηται ἐν τοῖς Ἔπεσιν, ὅπως ἂν καὶ διὰ τούτων τὸ τῆς ἀρετῆς διαφαίνηται κάλλος· κεφάλαιον δὲ τῶν πάντων ποιεῖται τὸ ἑξῆς παράγγελμα.

221 πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον—συντάττουσα] Sic recepimus è MS M. Coll. Gud., quod rectius planè eſt, quàm, πρὸς τὸν — λόγον—συνάπτουσα, in Editt. prioribus. Sic, συντετάχθαι πρὸς τὸν ἡγούμενον λόγον, Superiùs, &, πρὸς τὴν τῶν λογικῶν οὐσιῶν ἡγεμονίαν συντεταγμένη., ſc. σωματικὴ φύσις.

ΠΡΗΣΣΕ

tud, ΦΘΟΝΟΣ ſignificat, quaſi diceret, CAVE FACIAS EA, QUÆCUNQUE INVIDIAM HABENT, ſive, quæ juſtè a vulgo reprehendi poſſunt. Juſtè verò, & ex vulgi ſententiâ reprehenſione digna ſunt, LUXUS ET SORDES IN DIÆTA; in pecuniarum autem ſumtu prodigentia & parſimonia. Liberalitas igitur, & MEDIOCRITAS, in omnibus externis prudentem animi habitum oſtendant, & MODUM illum, qui IN OMNIBUS OPTIMUS EST. Ab iis enim, quæ INVIDIAM PARANT, eum, quoad poteſt, abſtinere oportet, qui tranquillè vult vivere, & non INVIDIAM, tanquam feram quandam, irritare; adeo ut in iis, quæ honeſta ſunt, ſine perturbatione proficere poſſit. Vitam autem SINE INVIDIA degemus, ſi tenui & MUNDA DIÆTA utamur, & faſtum illum vitemus, qui ex decori ignorantiâ oritur, unde mala duo naſcuntur, pecuniarum ſcilicet & profuſio, & parſimonia intempeſtiva, quarum illa, ut ſuperbia vituperatur; hæc autem, ut avaritia. At horum utrumque devitat liberalitas, virtus ſcilicet in dandis accipiendiſque pecuniis verſata, quæ decorum in quæſtibus, & ſumtibus, obſervat, atque externa omnia ad rectam rationem componit. Tot ſunt, quæ & de corporis, & de externarum rerum uſu optimo in Carminibus philoſophicè traduntur, ut virtutis pulchritudo in his quoque appareat. Omnia verò ſequenti præcepto ſummatim complectitur.

[222] *περὶ τῆς τῦ σώματος*—] Sic edidit Curter. Paris. 1583. Editor verò Cant., neglectâ (ut ſæpe ſuprà obſervavi) iſtâ Editione, & Londinenſem ſecutus, exhibuit hîc *περὶ τῆς σώματος*, ac non omnino ullum in his erratum animadvertit.

ΠΡΗΣΣΕ ΔΕ ΤΑΥΘ', Α ΣΕ ΜΗ ΒΛΑΨΗ· ΛΟΓΙΣΑΙ ΔΕ ΠΡΟ ΕΡΓΟΥ.

Πολλάκις ἐχρήσατο τῷ τοιούτῳ λόγῳ, ὁτὲ μὲν εἰπών,

Ἀλλὰ τάδ' ἐκτελέειν, ἅ σε μὴ μετέπειτ' ἀνιήσῃ·

ὁτὲ δέ,

——Μέτρον δὲ λέγω τόδ' ὃ μή σ' ἀνιήσει·

καί,

Μηδεὶς μήτε λόγῳ σε παρείπῃ, μήτε τι ἔργῳ
Πρῆξαι, μηδ' εἰπεῖν, ὅ, τι τοι μὴ βέλτερόν ἐστι.

Τούτων οὖν ἁπάντων σύνοψιν ποιεῖται ἐνταῦθα καὶ μίαν συγκεφαλαίωσιν ὁ Λόγος, ἀπαγορεύων μὲν τῶν βλαβερῶν τὴν παραδοχήν, τῶν δὲ ἐπωφελῶν εἰσηγούμενος τὴν ἐνέργειαν· γίνεσθαι δὲ καλῶς τὴν τούτων διάκρισιν ἐν τῷ ΛΟΓΙΖΕΣΘΑΙ ΠΡΟ ΕΡΓΟΥ τί πρακτέον, καὶ τί μὴ πρακτέον. Ὁ γὰρ τῆς εὐβουλίας καιρὸς ἐν τῷ ἀπρολήπτῳ τῶν πράξεων παραγίνεται. Κἀνταῦθα δὲ πάλιν τοῦ Α ΣΕ ΜΗ ΒΛΑΨΗ οὕτως ἀκουσώμεθα, ὡς καὶ τοῦ, ἅ σε μὴ μετέπειτ' ἀνιήσῃ· τὸ ΣΕ κατὰ τοῦ ὄντως ἀνθρώπου καὶ τῆς λογικῆς οὐσίας τάττοντες, καὶ κατὰ τοῦ φιλοσοφεῖν προῃρημένου, καὶ τὴν πρὸς Θεὸν ὁμοίωσιν κτήσασθαι σπεύδοντος. Τοῦτον δὲ βλάπτει πᾶν τὸ παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον· πᾶν τὸ παρὰ τὸν Θεῖον νόμον· πᾶν τὸ [223] τὴν πρὸς θεὸν ὁμοίωσιν ἐμποδίζον. Πέφυκε δὲ τὰ τοιαῦτα ἡμῖν ἐπιτίθεσθαι ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν συζώντων, καὶ τῇ διοικήσει τοῦ τε συνεζευγμένου σώματος, καὶ τῶν

[223] τὸ τὴν πρὸς θεὸν ὁμοίωσιν ἐμποδίζον] Editt. priores ſic exhibebant, τὸ πρὸς τὴν θείαν ὁμοίωσιν ἐμποδίζον, ſenſu planè nullo; quorum tamen in proclivi erat hæc emendatio, τὸ τὴν θείαν ὁμοίωσιν ἐμποδίζον. nos verò illud πρὸς retinendum duximus, & θεὸν pro θείαν legendum. Sic igitur, non tam ex propriâ conjecturâ, quàm

FAC EA, QUÆ TIBI NON NOCEANT; ET DELIBERA PRIUSQUAM FACIAS.

Conſimili dicto ſæpe uſus eſt; modò dicens,

Ea tantum agas, quæ tibi poſtea non ſint moleſta:

modò autem,

—Modum voco id, quod tibi dolorem non pariet;

Et,

Nemo te aut verbis aut factis inducat, ut quicquam

Facias, aut dicas, quod tibi non ſit commodum.

Hæc igitur omnia in unum hîc collecta ante oculos ponit Carmen, prohibens ne admittamus noxia, & præcipiens, ut utilibus operam demus; atque ut hæc ritè diſtinguamus, CONSIDERANDO ANTE OPUS, quid faciendum, & non faciendum ſit. Eſt enim recti conſilii tempus, rebus nondum factis. Hic verò rurſum hoc etiam, QUÆ TIBI NON NOCEANT, perinde ac illud, *quæ tibi poſtea non ſint moleſta*, intelligemus: referentes illud, TIBI, ad id, quod verè homo eſt, & ad naturam ratione præditam, atque ad eum, qui Philoſophiæ operam dat, & Deo ſimilis fieri contendit. Huic autem nocet quicquid à rectâ ratione alienum eſt, quicquid legi divinæ diſſonat, quicquid Dei ſimilitudinem impedit. Talia verò nos adoriri ſolent in eorum converſatione, qui nobiſcum vivunt; atque in conjuncti corporis,

quàm duce ipſo Hierocle, refinximus, τὸ τὴν πρὸς θεὸν ὁμοίωσιν ἐμποδίζον. Ita enim ille ſuprà habet, τὴν πρὸς θεὸν ὁμοίωσιν, quæ ab eo hîc repetita fuiſſe agnoſcit planè Curter., qui eiſdem verbis utrobique vertit, *Deo ſimilis fieri*: atque ſic etiam Auriſpa, *Dei ſimilitudinem*, &, *ut Deo ſimilis fias*, reddit. Adde, quòd hâc phraſi, ἡ πρὸς θεὸν ὁμοίωσις, alibi ſæpe utitur.

[224] τῶν πρὸς τὴν τούτου βοήθειαν ἐξευρημένων· ἃ δὴ χρήματα καλεῖν ἔθος, ὡς [225] πρὸς τὴν χρείαν ἐκκείμενα. Διευλαβεῖσθαι οὖν χρῆναί φησιν ὁ Λόγος τὸν ἐρωτικὸν τῶν θείων ἀγαθῶν, μήποτε ἀναπεισθῇ πρᾶξαί τι, ὃ μὴ βέλτερον αὐτῷ· καὶ ὅπως μὴ χαρίσηται τῷ σώματι, ἐξ ὧν αὐτὸς ἀνιάσεται· μηδὲ προσδέξηταί τι βλάπτον τὴν φιλόσοφον ὁρμὴν, ἐφ' ᾧ μικρὸν ὕστερον μεταμελήσεται. Ταῦτα γὰρ πάντα τῷ προλογισμῷ διωθεῖσθαι ἡμᾶς προσήκει, ἵν' ὁ ἐπιλογισμὸς τῶν εἰργασμένων ἡμῖν ἡδίστην ἔχῃ τὴν ἀνάμνησιν, ἣν ἑξῆς ποιεῖσθαι παρακελεύεται.

ΜΗΔ' ΥΠΝΟΝ ΜΑΛΑΚΟΙΣΙΝ ΕΠ' ΟΜΜΑΣΙ ΠΡΟΣΔΕΞΑΣΘΑΙ, ΠΡΙΝ ΤΩΝ ΗΜΕΡΙΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΛΟΓΙΣΑΣΘΑΙ ΕΚΑΣΤΟΝ· ΠΗ ΠΑΡΕΒΗΝ; ΤΙ Δ' ΕΡΕΞΑ; ΤΙ ΜΟΙ ΔΕΟΝ ΟΥΚ ΕΤΕΛΕΣΘΗ; ΑΡΞΑΜΕΝΟΣ Δ' ΑΠΟ ΠΡΩΤΟΥ ΕΠΕΞΙΘΙ· ΚΑΙ ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΔΕΙΝΑ ΜΕΝ ΕΚΠΡΗΞΑΣ ΕΠΙΠΛΗΣΣΕΟ· ΧΡΗΣΤΑ ΔΕ, ΤΕΡΠΕΥ.

Ἐνταῦθα γενόμενος τοῦ λόγου, τῶν ὅλων παραγγελμάτων ἄθροισόν μοι τὴν γνώμην, ἵνα [226] τὸ εἴσω τῆς

ψυχῆς

[224] τῶν πρὸς τὴν τούτου βοήθειαν ἐξευρημένων] Curter. edidit, τῶν πρὸς βοήθειαν ἐξευρημένων χρημάτων, quod è MSS Gall. correxit Editor Cant., pro χρημάτων ponens τὴν τούτου· & rectè quidem τὴν τούτου, ſi non in eorum loco erraſſet, quæ collocanda planè erant, ubi nos poſuimus. Atque ibi certè invenit in ſuo Codice Auriſpa, qui vertit, *eorum, quæ ad ejus gubernationem ſunt inventa.*

[225] πρὸς τὴν χρείαν—] Ita rectè habet MS M. Coll. Gud. ſine τούτου, quod exhibent Editt. priores. Id verò per ſcribæ, ut opinor, incuriam factum, qui τὴν τούτου è præcedentibus repetebat. Ex ejuſdem autem MS[ti]

Med.

illorumque, quæ in ejus adjumentum inventa ſunt, tractatione; quæ quidem χρήματα nuncupari ſolent, quòd ad ejus (χρείαν) uſum ſint expoſita. Dicit igitur Carmen, illum, qui divina bona appetit, cavere oportere, ne ad ullam unquam rem faciendam adducatur, quæ ei non ſit commoda; ac ne corpori ea indulgeat, ex quibus ipſe dolorem percipiet; neque quicquam admittat, quod Philoſophiæ ſtudium impediat, cujus eum paulo poſt pœnitebit. Hæc enim nos omnia ex præviâ conſideratione rejicere oportet; ut ſubſequens eorum, quæ fecimus, conſideratio jucundiſſimam præbeat recordationem; ad quam nos faciendam in ſequentibus ad hortatur.

NEC MOLLES OCULI SOMNUM PRIUS ADMITTANT. QUAM SINGULA DIURNA OPERA RECENSUERIS: QUA SUM TRANSGRESSUS? QUID FECI? QUID OMISI QUOD FIERI DEBUIT? A PRIMO INCIPIENS SINGULA PERCURRAS; ET POSTEA, MALIS ADMISSIS, TEIPSUM COARGUE; BONIS AUTEM, LÆTARE.

Cùm ad hos verſus veneris, omnium præceptorum mentem recollige, ut interius animi ju-

Med. Coll. Gud. legimus in ſequentibus οὖν, ſicut legit etiam in ſuo Codice Auriſpa, *oportet igitur*. Curter. quoque in margine poſuit οὖν. Hoc tamen rejicit Editor Cant., & ſuo arbitratu inſerit δὲ, quod loco minùs convenit.

[226] τὸ εἴσω τῆς ψυχῆς δικαστήριον,—ἀποβλέπον,—] Optima & luculentiſſima eſt hæc lectio, quam è MS M. Coll. Gud. exhibemus; præ quâ ſordet planè illa priùs edita, & recitari non meretur. notandum tamen eſt hîc iſtius MS[ti], ut & Gallicorum, vitium in ſequentibus, ſc. ποιῆται εὖ pro ποιῇ τῶν εὖ, aut ſaltem, ποιῆται τῶν εὖ,—.

ψυχῆς δικαστήριον πρὸς ταῦτα, ὡς πρὸς θείους νόμους, ἀποβλέπον, ποιῇ τῶν εὖ, ἢ κακῶς, πεπραγμένων τὴν ἐπίκρισιν. Πόθεν γὰρ ὁ ἐπιλογισμὸς ἕξει δεινὰ μὲν εἰργασμένους ἡμᾶς [227] ἐπικόπτειν, χρηστὰ δὲ πράξαντας ἐπαινεῖν, εἰ μὴ ὁ προλογισμὸς νόμους τινὰς λάβοι, καθ' οὓς προσήκει τὴν ζωὴν [228] συντάττειν, καὶ πρὸς τούτους τὸ τῆς συνειδήσεως ταμιεῖον, ὡς [229] πρός τινα σκοπὸν, [230] ἀπευθύνειν τὸν ὅλον ἡμῶν βίον; Ὁσημέραι δὲ ποιεῖσθαι τὴν τοιαύτην κρίσιν εἰσηγεῖται, ἵνα τῷ συνεχεῖ τῆς μνήμης τὸ τῆς κρίσεως ἀπλανὲς [231] διασώζηται· πρὸς ἑσπέραν δὲ, καὶ εἰς ΥΠΝΟΝ [232] τρεπομένων, ὅπως ἂν εἰς τὸ πέρας τῶν μεθημερινῶν πράξεων τὸ τῆς συνειδήσεως καθίζοιμεν δικαστήριον, ἐπικοίτιον ᾆσμα Θεῷ τὴν τῶν διαθέσεων ἀνάκρισιν ποιούμενοι ΠΗ ΠΑΡΕΒΗΝ; ΤΙ Δ' ΕΡΕΞΑ; ΤΙ ΜΟΙ ΔΕΟΝ ΟΥΚ ΕΤΕΛΕΣΘΗ; Οὕτω γὰρ παραμετρήσομεν τὴν ἑαυτῶν

ζωὴν

[227] ἐπικόπτειν] Edidit quidem Curter. ἐπισκώπτειν, & ſic ejus fide exhibuerunt Editores poſteriores. Sed cùm hæc verba (ut ab aliis dudum eſt obſervatum) in Codicibus ſæpe invicem permutentur, & ἐπισκώπτειν loco huic minùs conveniat, aptiſſimè verò ἐπικόπτειν, non dubitavi cum Cl. Bentleio legere ἐπικόπτειν, i. e. *accuſare, reprehendere*; præſertim cùm ſic in ſuo Codice Auriſpam legiſſe videam, qui vertit, *accuſare & corrigere*. Sic Laertius de Xenophane, γέγραφε Ἰάμβους καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα. 9. 18. et Libanius Hypoth. in Demoſth. Olynth. 3., παρελθὼν ἐπικόπτει τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν. Idem ſonat hic ἐπικόπτειν, quod ἐπιπλήττειν vers. 44. i. e. ἐπιτιμᾶν, ἐγκαλεῖν, ut explicat Arrian. Diſſ. 4. 6.

[228] συντάττειν] Ita meliùs MS M. Coll. Gud., quam τάττειν in Editt. prior.

[229] πρός τινα σκοπὸν] Addidit hîc Editor Cant. θεῖον, ſc. θεῖον σκοπὸν. è MS Med. Coll. Salvin. (nam Coll. Gud. habet θεῶν σκοπὸν) ſed abeſſe poteſt θεῖον, idque ut mihi videtur, commodiùs; & Auriſpa, ut infrà videas, non agnovit, neque MSS Gall., ut fatetur ipſe Editor.

[230] ἀπευθύνειν] Auriſpa in ſuo Codice legiſſe videtur ἀπευθύνοι (ut ſuprà λάβοι) ſic enim Latinè reddit, *& ad has conſcientia noſtra, tanquam ad aliquod ſignum,*

omnem

dicium ad hæc, tanquam ad divinas leges, reſpiciens, eorum, quæ benè vel malè geſta ſunt, cenſuram faciat. Unde enim recordatio nos ob malè commiſſa reprehendere, aut ob rectè facta collaudare poterit, niſi conſideratio præcedens leges quaſdam adhibeat, ad quas vitam componere oportet, & conſcientiæ regimen ad eas, tanquam ad ſcopum aliquem, per totum vitæ noſtræ curſum dirigat? Quotidie autem examen iſtiuſmodi nos facere jubet, ut ex continuâ recordatione judicium erroris expers conſervetur: veſperi verò, & cùm SOMNUM capturi ſumus, ut ad diurnarum actionum finem, ſedente pro tribunali conſcientiâ, hoc affectionum noſtrarum examen, velut canticum Deo, cubitum ituri peragamus, QUA TRANSGRESSUS SUM? QUID FECI? QUID OMISI, QUOD FIERI DEBUIT? Ita enim vitam noſtram regulis ſuperiùs traditis me-

omnem noſtram vitam dirigat. Non vult igitur hîc, ut ipſa conſcientia ad ſcopum dirigatur; ſed ut illa vitæ actiones dirigat; ſc. καὶ πρὸς τούτους τὸ τῆς συνειδήσεως ταμιεῖον,—ἀπευθύνοι τὸν ὅλον ἡμῶν βίον. atque ſic quidem ſenſu melius videtur, & phraſi quoque, quàm τὸ τῆς συνειδήσεως ταμιεῖον ἀπευθύνειν τὸν ὅλον ἡμῶν βίον (pro, παρ᾽ ὅλον τὸν βίον) i. e. *conſcientiæ abdita dirigere toto vitæ noſtræ ſpatio*, ut reddit Curterius. Hoc verò Lectoris arbitrio permittimus.

[231] διασαῴζηται] Sic MS M. Coll. Gud. meliùs, quàm διασώσηται in priùs editis.

[232] τρεπομένων] Ita pro Vulg., τρεπόμενον, Editor Cant. è MS Med. Coll. Salvin. ap Dacer. emendavit, ſubaudito ſc. ἡμῶν. Quod tamen meliùs, ut opinor, additum fuiſſet: nam participii abſoluti uſus vult, ut aut ſubſtantivum habeat conjunctum, aut proximè præcedens, ad quod planè referatur; quorum neutrum hîc apparet. Quocirca non ſpernendum videtur τρεπομένοις, quod in margine poſuit Curter., etſi ejus acumen irridet Needham, *cùm nihil*, inquit, *ſit ad quod* illud τρεπομένοις, *referatur*: At ipſi potiùs defuit acumen; nam refertur planè ad verbum εἰσηγεῖται in priore ſententiâ, ὁσημέραι ποιεῖσθαι κρίσιν εἰσηγεῖται (ἡμῖν)—, uti oſtendit δὲ particula, nempe πρὸς ἑσπέραν δὲ (ſc. εἰσηγεῖται ἡμῖν)—τρεπομένοις. & ſic quidem Auriſpa in Verſione repetit, *Suadet præterea, cùm nox advenerit*,—.

tiemur,

ζωὴν τοῖς παραδεδομένοις κανόσι, τῷ νομοθέτῃ νῷ τὸν κριτὴν λόγον ἐπισυνάπτοντες. Τί οὖν ὁ νομοθέτης λέγει; Τιμᾶν τοὺς φύσει κρείττονας, κατὰ τὴν οὐσιώδη αὐτῶν τάξιν. Γονέων καὶ συγγενῶν πλεῖστον ποιεῖσθαι λόγον. Τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀσπάζεσθαι καὶ φιλεῖν. Τῶν σωματικῶν δυνάμεων ὑπερέχειν. Ἑαυτὸν αἰδεῖσθαι πανταχοῦ. Δικαιοσύνης ἐπιμελεῖσθαι. Χρημάτων, καὶ τῆς ἐφημέρου ζωῆς, προεγνωκέναι τὸ εὔφθαρτον. Τὸν ἀπὸ τῆς θείας κρίσεως ἀπονεμηθέντα κλῆρον ἀσπάζεσθαι. Θεοπρεπεῖ δὲ χρῆσθαι φρονήματι, καὶ πρὸς τὸ βέλτιον μεθιστάναι τὴν γνώμην. Φιλολογίαν ἀσκεῖν τῶν ὄντως λόγων. Ἀνεξαπάτητον εἶναι, καὶ ἀδούλωτον πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς τήρησιν. Εὐβουλίᾳ πρὸ τῶν ἔργων χρῆσθαι, ἐξ ἧς τὸ ἀμεταμέλητον ἐν τοῖς ἔργοις παραγίνεται. Οἰήσεως καθαρεύειν. [233] Τὸν ἐπιστημονικὸν μεταδιώκειν βίον. Τὸ σῶμα καὶ τὰ ἐκτὸς πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς ἐνέργειαν μεταρρυθμίζειν. Ταῦτα ὁ νομοθέτης νοῦς διαθεσμοθετεῖ ταῖς ψυχαῖς· ὁ δὲ ὑποδεξάμενος αὐτὰ λογισμὸς δικαστὴς ἄγρυπνος ἑαυτοῦ γίνεται, θαμὰ λέγων πρὸς ἑαυτὸν ΠΗ ΠΑΡΕΒΗΝ; [234] ΤΙ Δ' ΕΡΕΞΑ; ΤΙ ΜΟΙ ΔΕΟΝ ΟΥΚ ΕΤΕΛΕΣΘΗ; καὶ ἐν τάξει τὴν μνήμην ἀναλαμβάνων [235] ἀρετῆς εἵνεκα. Εἶτα εὑρὼν ἑαυτὸν συμ-

[233] τὸν ἐπιστημονικὸν—] Rectiùs fortaſſe hæc cum prioribus conjungas, ſc.— καθαρεύειν, καὶ τὸν ἐπιστημονικὸν—, quia ſunt ejuſdem præcepti, verſu 30mo, atque ſic conjunguntur ab Hierocle in Comment. βίος—οἰήσεως μὲν καθαρεύων, ἐπιστήμης δὲ πλήρης.

[234] τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;] In Editt. prior. omittitur pars poſterior verſûs; nos verò è MS Med. Coll. Gud. totum exhibuimus, quia (ut ſequitur) ἐν τάξει ſingula ſunt expendenda, atque adeo priùs recitanda.

[235] ἀρετῆς εἵνεκα] Mirè hæc Caſaubono diſplicent, atque eorum loco lecta vult ἀρετῆς καὶ κακίας. quam ejus conjecturam nimiùm patienter admittit Dacerius, ſc., μνήμην ἀναλαμβάνων ἀρετῆς καὶ κακίας. Bentleius autem pro ἀρετῆς proponit nobis ἱερυ-

tiemur, menti legis-latrici rationem judicem adjungentes. Quid igitur jubet hæc legiſlatrix? Ut eos ſcilicet honoremus, qui naturâ ſuperiores ſunt, ſecundùm eſſentialem eorum ordinem: ut parentum & cognatorum præcipuam habeamus rationem: ut probos viros amplectamur & amemus: ut corporeis facultatibus imperemus: ut noſmet ubique vereamur: ut Juſtitiam colamus: ut Divitiarum, vitæque brevis inſtabilitatem præcognitam habeamus: ut ſorte, quam nobis divinum judicium attribuit, contenti ſimus: Cogitationes autem Deo dignas foveamus; & ad id, quod melius eſt, mentem convertamus; ut ſermones amemus, qui verè ſermones ſunt: ut non pateamus fraudibus, nec in tuendâ virtute fracto ſimus animo: ut antequam res geramus, rectum conſilium capiamus, cujus nos poſt res geſtas non pœniteat: ut opinationis vanæ expertes ſimus, atque vitam ſcientiæ ſtudioſam agamus: ut corpus denique & res externas ad virtutis opera accommodemus. Hæc ſunt quæ legiſlatrix mens noſtris animis obſervanda injungit; quibus ratio obſequens judex ſui pervigil fit, crebrò ſeipſam interrogans, QUA SUM TRANSGRESSA? QUID FECI? & ordine ſingula memoriâ repetens, virtutis cauſâ. Tum poſtea inveniens ſe

ἐρευνῆς, vel ἐξετάσεως, vel ἀνακρίσεως, atque ipſe etiam Editor Cant., μελέτης. Quidni verò meas ego quoque nugas his adjiciam, ſc. ἀναμετρήσεως εἵνεκα, vel, ἀναμετρεῖ ἕκαστα? Atqui his auxiliis non indiget locus, per ſe ſatis ſanus. ἀρετῆς εἵνεκα, idem eſt, quod ἀρετῆς χάριν, vel ὑπὲρ ἀρετῆς, ut in ſuperioribus, ὑπὲρ ἀρετῆς λογιζόμεθα λόγον, nimirum vult, ut per hoc examen ſuus virtuti honos conſtet, dum benè facta probantur, & malè facta damnantur. Quod ſi mutatione aliquâ opus eſſet, ſuppetit mihi opportunè ex Auriſpæ verſione, quod hîc ſuppleam; vertit enim, *factorum memoriam*, unde liquet eum in ſuo Codice legiſſe τῶν πεπραγμένων

συμφώνως τοῖς προκειμένοις ὅροις διημερεύσαντα, τῆς θείας εὐφροσύνης τοῖς καρποῖς ἀναδεῖ. Παρὰ μέλος δέ τι πράξαντα φωράσας, ὥσπερ τισὶ φαρμάκοις, ταῖς ἐκ τῆς μετανοίας νουθετήσεσιν ἐπισύφει. Διὸ τὸν ΥΠΝΟΝ ἀποκρούσασθαι δεῖν φησι τῇ προθυμίᾳ τοῦ λογισμοῦ. Ἀνέχεται γὰρ τὸ σῶμα, μὴ κατασυρόμενον ὑπὸ τῆς τοῦ δαρθάνειν ἀνάγκης, διὰ τὴν σώφρονα δίαιταν, δι' ἣν καὶ τὰ ἀναγκαῖα πάθη τοῦ λογισμοῦ ἡγεμονίᾳ συντάττεται. Μὴ ΠΡΟΣΔΕΞΑΣΘΑΙ γάρ φησι ΤΟΝ ΥΠΝΟΝ, ΠΡΙΝ ΤΩΝ ΗΜΕΡΙΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΛΟΓΙΣΑΣΘΑΙ ΕΚΑΣΤΟΝ. Καὶ τίς ὁ λογισμός; ΠΗ ΠΑΡΕΒΗΝ; ΤΙ Δ' ΕΡΕΞΑ; ΤΙ ΜΟΙ ΔΕΟΝ ΟΥΚ ΕΤΕΛΕΣΘΗ; Διχῶς γὰρ ἁμαρτάνομεν· ἢ τὸ ΜΗ ΔΕΟΝ ΠΟΙΗΣΑΝΤΕΣ, ὃ διὰ τοῦ ΠΑΡΕΒΗΝ δηλοῦται· ἢ τὸ ΔΕΟΝ ΜΗ ΠΟΙΗΣΑΝΤΕΣ, ὡς ἐπ' αὐτῆς κεῖται τῆς λέξεως. Ἄλλο γὰρ [236] ἀργία τοῦ καλοῦ· καὶ ἄλλο ἐνέργεια τοῦ αἰσχροῦ. Καὶ τὸ μὲν τῇ παραλείψει κακίζεται, τὸ δὲ τῇ παραδοχῇ. (Οἷον, εὔχεσθαι δεῖ, καὶ βλασφημεῖν οὐ δεῖ· τρέφειν γονέας δεῖ, προπηλακίζειν δὲ οὐ δεῖ.) Ὁ οὖν τὰ πρότερα μὴ ποιῶν, τὰ ΔΕΟΝΤΑ μὴ ποιεῖ· ὁ δὲ τὰ δεύτερα ποιῶν, ΤΑ ΜΗ ΔΕΟΝΤΑ ποιεῖ· εἰ καὶ ἀμφότερα τρόπον τινὰ πρὸς τὴν ἴσην παρανομίαν ἔρχεται. Τὴν δὲ ἀναμέτρησιν τῶν ἡμερινῶν ἔργων παραινεῖ ποιεῖσθαι ἀπὸ πρώτου ἕως τελευταίου ἐν τάξει, μηδὲν παραλεί-

μένων, hoc igitur auctore, reſingo, ἐν τάξει τὴν τῶν πεπραγμένων μνήμην ἀναλαμβάνων ἀρετῆς εἵνεκα, unde Caſauboni conatus penitùs ſubvertitur. Firmat autem hanc lectionem ipſe Hierocles in loco conſimili ſuprà, ἵνα τὸ εἴσω δικαστήριον ποιῇ τῶν εὖ, ἢ κακῶς, πεπραγμένων τὴν ἐπίκρισιν. Atque ita fere Epict. ap. Arrian. de hoc verſu, ἀναπόλει τὰ πεπραγμένα· πῇ παρέβην τῶν πρὸς εὔροιαν; τί ἔρεξα, ἢ ἄφιλον, ἢ ἀκοινώνητον; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη πρὸς ταῦτα; Diſſ. 4. 6.

ſe congruentèr regulis ſuprà poſitis diem tranſegiſſe, divinæ lætitiæ fructibus ſeſe coronat: Sin autem aliquid abſonum ſe feciſſe deprehendat, id reſipiſcentiæ caſtigationibus, tanquam pharmacis, corrigit. Quocirca SOMNUM examinis hujus intentione repellendum eſſe dicit Carmen (Hoc autem tolerabit corpus, quod dormiendi neceſſitate non urgetur, propter victûs temperantiam, per quam etiam neceſſarii affectus imperio rationis ſubjiciuntur.) Dicit enim, SOMNUM NE PRIUS ADMITTAS, QUAM SINGULA DIURNA OPERA CONSIDERAVERIS. Quænam verò eſt illa conſideratio? Hæc ſcilicet, QUA SUM TRANSGRESSUS? QUID FECI? QUID NON FECI, QUOD FACERE DEBUI? Peccamus enim duobus modis; vel ID FACIENTES, QUOD NON OPORTET, quod per verbum ΠΑΡΕΒΗΝ ſignificatur; vel ID, QUOD OPORTET, NON FACIENTES, ſicut ipſis verbis exprimitur. Aliud enim eſt honeſti neglectio, aliud turpis commiſſio: atque partim omittendo, partim admittendo peccatur. Exempli gratia, precari oportet: blaſphemare autem non oportet: parentes alere oportet; eos verò contumeliis afficere non oportet. Is igitur, qui priora non facit, EA QUÆ OPORTET non facit; qui autem poſteriora facit, ea facit, QUÆ NON OPORTET: quamvis in utroque par ferè fiat legis tranſgreſſio. Hortatur autem ut opera diurna à primo ad ultimum, nullis in medio prætermiſſis, ordine remetiamur,

[236] *ἀργία—, ἐνέργεια*] Sc. ἐστὶ. Sic in nominativo rectè exhibebant Ed. Paris. & Lond.; ita enim ſenſus, & Græci ſermonis uſus poſtulat. Editor verò Cant. aliter opinans, horum caſum, *ſuadentibus*, ut ait, *MSStis Gall.*, temerè in deterius mutavit, ſc. ἀργίᾳ—ἐνεργείᾳ.

quod

λείποντα τῶν μέσων· ὃ διὰ τοῦ ΕΠΕΞΙΘΙ νοεῖται. Πολλάκις γὰρ ἡ μετάθεσις παραλογίζεται τὴν κρίσιν, καὶ εὐαπολόγητον ποιεῖ τὸ κακῶς εἰργασμένον τῇ ἀταξίᾳ τῆς μνήμης. Καὶ ἄλλως δὲ ἡ τῆς ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ζωῆς ἀνάμνησις μελέτη γίνεται τῆς τῶν προβεβιωμένων ἀναπολήσεως, καὶ τῆς ἀθανασίας ἡμῶν συναίσθησις. Καὶ τὸ θαυμαςὸν, ΛΟΓΙΣΑΣΘΑΙ ΕΚΑΣΤΟΝ εἰπὼν [237] οὐκ ἐπήγαγε, τί κατώρθωσα; τί μοι τῶν δεόντων πέπρακται; ἀλλὰ εἰς τὸ ἀτυφότερον τὴν μνήμην μεθήρμοσε, τῶν ἡμαρτημένων τὴν κρίσιν ποιούμενος· καὶ δικαςὴν ἐπέςησε τὸν δικαιότατον ἅμα καὶ οἰκειότατον, τὸ συνειδὸς αὐτὸ, καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, καὶ αὐτὸν ἑαυτῷ, ὃν πάντων μάλιςα αἰδεῖσθαι προεπαιδεύθημεν· [238] τί γὰρ οὕτω δύναται νουθετῆσαι ἄλλος ἄλλον, ὡς αὐτὸς ἑαυτόν; Τὸ γὰρ αὐτεξούσιον, τῇ ἐλευθερίᾳ τῆς φύσεως ἀποχρώμενον, ἀποσείεται τὰς παρὰ τῶν ἄλλων συμβουλὰς, ὅταν μὴ ἐθέλῃ πείθεσθαι. Ὁ δὲ οἴκοθεν λογισμὸς αὐτὸς ἑαυτοῦ κατακούειν ἀνάγκην ἔχει. Τοῦτον ἐπίτροπον ἡμῖν ὁ Θεὸς ἐπέςησε· τοῦτον παιδαγωγὸν καὶ διδάσκαλον. Τοῦτον καὶ νῦν δικαςὴν ὁ Λόγος τῶν ΗΜΕΡΙΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ποιεῖται, καὶ παρ' αὐτοῦ τὴν κρίσιν ἐκδέχεται, ἵν' αὐτὸς [239] ἑαυτὸν ψηφίζηται ἀποδοχῆς ἢ ἐπιπλήξεως ἄξιον. Ὅταν γὰρ, ὡς ἐν γραμματείῳ, τῇ μνήμῃ ἀναγνῷ τὰ πεπραγμένα, τότε κρίνει πρὸς τὸ παρά-

[237] οὐκ ἐπήγαγε] MS Med. Coll. Gud. habet οὐκ ἔτι ἐπήγαγε, quod non eſt improbandum.

[238] τί γὰρ—] Sic MS M. Coll. Gud., quod melius planè eſt, quàm τίς γὰρ—ἄλλος ἄλλον, in priùs Editis.

[239] ἑαυτὸν ψηφίζηται ἀποδ.] Præ-

quod per illud, PERCURRAS, ſignificatur. Sæpe enim judicium fallit ordinis mutatio, et facit, ut id, quod malè patratum eſt, ob memoriæ confuſionem facilè excuſetur. Præterea verò QUOTIDIANÆ vitæ recordatio ducit ad eorum quoque conſiderationem, quæ in priore vitâ egimus, noſtræque immortalitatis ſenſum renovat. At, quod mireris, cùm EXPENDENDA dixerit SINGULA, hoc non ſubjungit, quid rectè feci? quid eorum, quæ oportet, feci? ſed id, quod à faſtu remotius eſt, commemorat, de delictis tantùm judicium faciens; atque judicem conſtituit æquiſſimum ſimul & familiariſſimum, ipſam conſcientiam et rectam rationem, atque ipſum ſibi, quem omnium maximè vereri ſuperiùs nos monuit: ecquid enim eſt, cujus alius alium ita poteſt commoneſacere, ut ipſe ſeipſum? Voluntas enim, naturæ ſuæ libertate abutens, aliorum conſilia averſatur, quandocunque illis non libet obſequi; ſed Conſcientia intus ſedens, ipſa ſibimet auſcultare neceſſe habet. Hanc Deus nobis præſidem conſtituit, hanc cuſtodem atque magiſtram: Hanc nunc quoque judicem DIURNORUM OPERUM Carmen facit, & judicium ejus exſpectat, ut ipſa de ſe, utrum laude, an reprehenſione digna ſit, decernat. Poſtquam enim in memoriâ, tanquam in tabellâ, facta ſua legerit, tunc ad exemplar legis reſpiciens judicat, & ſe vel honore, vel dedecore dignam pronunciat. Ejuſmodi verò methodus quotidie obſervata, eum,

Præſtantior manifeſtè eſt hæc lectio MS[ti] Med. Coll. Gud., quàm illa, quæ in Editt. prioribus exſtabat, ſc. ἑαυλῷ ψηφίζῃ τὸ ἀποδοχῆς—, atque ita paulo poſt Hierocles, ψηφίζεσθαι τιμῆς, ἢ ἀτιμίας, ἑαυλὸν ἄξιον.

qui

παράδειγμα ἀποβλέπων τὸν νόμον, καὶ ψηφίζεται τιμῆς ἢ ἀτιμίας ἑαυτὸν ἄξιον. Ἡ δὲ τοιαύτη καθ' ἡμέραν παρακολούθησις θεοειδὲς ἄγαλμα τὸν χρώμενον ἀποτελεῖ, προσθήκαις καὶ ἀφαιρέσεσι πρὸς τὸ τῆς ἀρετῆς κάλλος παιδαγωγοῦσα, καὶ, ὡς οἷόν τε, ἄνθρωπον ἀγαθὸν ἀποτελοῦσα. Εἰς τοῦτο γὰρ κατέληξεν ὁ λόγος, μέλλων μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ θεοποιὰ παραγγέλματα,

ΤΑΥΤΑ ΠΟΝΕΙ· ΤΑΥΤ' ΕΚΜΕΛΕΤΑ· ΤΟΥΤΩΝ ΧΡΗ ΕΡΑΝ ΣΕ. ΤΑΥΤΑ ΣΕ ΤΗΣ ΘΕΙΗΣ ΑΡΕΤΗΣ ΕΙΣ ΙΧΝΙΑ ΘΗΣΕΙ. ΝΑΙ ΜΑ ΤΟΝ ΑΜΕΤΕΡΑι ΨΥΧΑι ΠΑΡΑΔΟΝΤΑ ΤΕΤΡΑΚΤΥΝ, ΠΑΓΑΝ ΑΕΝΑΟΥ ΦΥΣΕΩΣ.—

[240] Ταῦτ' ἦν, ἃ καὶ ἐν Προοιμίοις ἐλέγομεν, ὅτι ἡ μὲν πρακτικὴ φιλοσοφία διὰ τῆς τῶν ἀρετῶν κτήσεως ἄνθρωπον ἀγαθὸν ἀποτελεῖ, ἡ δὲ θεωρητικὴ εἰς ὁμοιότητα Θεοῦ καθίστησι, νοῦ καὶ ἀληθείας ἐλλάμψει· προηγεῖσθαι δὲ, ὡς πρὸς ἡμᾶς, τὰ ἐλάττονα τῶν μειζόνων ἐξ ἀνάγκης. Ῥᾷον γὰρ ἐπιμετρῆσαι τὸν ἀνθρώπινον βίον τῇ εὐλογίστῳ χρήσει, τοῦ [241] παντελῶς αὐτὸν μεθεῖναι· ὃ γένοιτ' ἂν, διὰ τῆς πρὸς θεωρίαν παντελοῦς ἐπιστροφῆς. Καὶ ἄλλως δὲ ἀδύνατον ἀθορύβως κτήσασθαι τὴν ἀλήθειαν, μὴ τῶν ἀλόγων δυνάμεων ἡμῖν ταῖς ἠθικαῖς ἀρε-

240 ταῦτ' ἦν, ἃ καὶ ἐν—] Rectiſſima eſt planè hæc lectio, quam è MS Med. Coll. Gud. exhibemus. In Editt. verò prioribus malè lectum, ταυτὸν, ὃ καὶ ἐν--. Confer procemii initium.

241 παντελῶς αὐτὸν μεθεῖναι] Interp. *Omninò eam dimittere*; hoc eſt, mori, nullo planè ſenſu; non enim hîc loquitur de vitâ relinquendâ, ſed de eâ reformandâ & perficiendâ: non igitur

qui illâ utitur, in ſimulachrum Deo ſimile conformat, additionibus, & ſubtractionibus, ad virtutis pulchritudinem eum gradatim erudiens, &, quoad fieri poteſt, hominem bonum efficiens. In hoc enim Carmen deſinit, ad præcepta, quæ Deum faciunt, jam tranſiturum.

IN HIS TIBI ELABORANDUM EST; HÆC MEDITARE; HÆC AMANDA SUNT: HÆC TE IN DIVINÆ VIRTUTIS VIA SISTENT. PER EUM CERTE QUI NOBIS QUATERNARIUM TRADIDIT, FONTEM PERENNEM NATURÆ—

Hæc ſunt, quæ & in Proœmio diximus, Philoſophiam ſcilicet practicam per virtutum acquiſitionem hominem bonum efficere; theoreticam autem, per mentis & veritatis illuminationem, eum Deo ſimilem reddere; minora verò, quod ad nos attinet, neceſſariò majoribus præcedere. Eſt enim facilius humanam vitam per virtutis exercitationem aliquatenus excolere, quàm eam penitùs tranſmutare, quod per integram ad contemplationem converſionem efficiatur. Neque verò aliter imperturbatam veritatis poſſeſſionem nanciſci poſſumus, niſi facultates noſtræ irrationa-

P les

igitur dubito, quin μιθεῖναι per ſcribæ incuriam ſcriptum ſit pro μεταθεῖναι, *mutare*, & transformare. Sic Polyb. lib. 1. διδάξαι, καὶ πραΰναι, καὶ μεταθεῖναι τοὺς ἠγνοηκότας, & Epict. ap. Arrian., τῶν νῦν τινας οὐκ ἔστι μεταθεῖναι. Diſſ. 2. 15. Miror autem, hoc nec Caſaubono, nec Bentleio ſuboluiſſe; nam per hanc vitæ παντελῆ μετάθεσιν vult planè ejus à practicis virtutibus ad Theoreticas progreſſum, per quas vir bonus ad divinam demum ſimilitudinem aſſurgat, & ex homine in Deum quodammodo transformetur. Hic enim philoſophiæ totius finis eſt, atque hujus Commentarii prora & puppis. E duabus autem philoſophiæ partibus

ἀρεταῖς κατὰ νοῦν τεταγμένων. [242] Μέση γὰρ οὖσα ἡ λογικὴ ψυχὴ νοῦ καὶ ἀλογίας, τότε μόνον ἀπερισπάστως δύναται συνεῖναι τῷ πρὸ αὐτῆς νῷ, ὅταν καθαρὰ γενομένη τῆς τῶν μετ' αὐτὴν προσπαθείας, καθαρῶς ἐφάπτηται ἐκείνων. Ἔσται δὲ καθαρὰ, εἰ μηδὲν τῇ ἀλογίᾳ, μηδὲ τῷ θνητῷ σώματι, συνεκφέροιτο, ὡς ἄλλη δὲ ἄλλων ἐπιμελοῖτο, τοσοῦτον αὐτοῖς ἀπονέμουσα φροντίδος, ὅσον ὁ θεῖος κελεύει νόμος, [243] ἐξάγειν ἑαυτὸν πειρᾶσθαι μὴ συγχωρῶν, ἀλλὰ περιμένειν ἕως ἂν ὁ Θεὸς αὐτὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς. Διττῆς οὖν ἀρετῆς τῇ τοιαύτῃ ψυχῇ δεήσει· πολιτικῆς μὲν πρὸς τὰ κάτω, τὴν ἀλογίαν ταττούσης· θεω-

partibus faciliorem hîc dicit eſſe practicam, cujus eſt ἐπιμετρῆσαι τὸν βίον εὐλογίστῳ χρήσει, i. e. vitam congruenter rationi inſtituere, eamque virtutum uſu κατ' ὀλίγον προσαυξάνειν, ut loquitur Simplicius in Epict. p. 50. Ed. L. Bat. Nimirum, virtus practica in affectibus moderandis & ad rationis normam paulatim componendis conſiſtit; Theoretica verò in eis debellandis prorſus & extinguendis verſatur. Sic Porphyrius in Ἀφορμ. cap. 34, αἱ μὲν τοῦ πολιτικοῦ (ſeu πρακτικοῦ) ἀρεταὶ ἐν μετριοπαθείᾳ κείμεναι, τὸ ἕπεσθαι—τῷ λογισμῷ τοῦ καθήκοντος κατὰ τὰς πράξεις, & paulò poſt, ἡ κατὰ τὰς πολιτικὰς ἀρετὰς διάθεσις ἐν μετριοπαθείᾳ θεωρεῖται· ἡ δὲ κατὰ τὰς θεωρητικὰς, ἐν ἀπαθείᾳ· ἧς τέλος ἡ πρὸς θεὸν ὁμοίωσις.

[242] Μέση — ἡ λογικὴ ψυχὴ νοῦ καὶ ἀλογίας] Nimirum, νοῦς eſt τὸ ἡγεμονικὸν, quod præeſt τῇ ψυχῇ, ſicut ψυχὴ præeſt ταῖς ἀλόγοις δυνάμεσι. Sic Proclus in Plat. Timæ. p. 77, μέσης ἐστὶν οὐσίας ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ μεταξὺ συμπληροῖ νοῦ καὶ ἀλογίας. Itidem Philo περὶ κοσμοπ. dicit, ἀνθρώπῳ νοῦν ἐδωρεῖτο, ψυχῇ τινα ψυχὴν, καθάπερ κόρην ἐν ὀφθαλμῷ. Ita fere Plotinus Enn. 5. 1. pag. 487. ἡ ψυχὴ λόγος νοῦ, καὶ ἐνέργειά τις. &, ψυχὴν γεννᾷ νοῦς. Ib. pag. 489. Hanc autem Plotini, aliorumque Platonicorum, inter νοῦν & ψυχὴν diſtinctionem Apollinaris Hæreticus (ut ait Nemeſius c. 1.) dogmatis ſui fundum faciens, affirmavit τὸν Λόγον in homine Chriſto vices τοῦ νοῦ ſupplevisſe; cùm tamen iſti Philoſophi per νοῦν, non ſubſtantiam à ψυχῇ diverſam, ſed primariam tantùm ejus facultatem & δύναμιν ἡγεμονικὴν intellexerint.

[243] ἐξάγειν ἑαυτὸν] Ita rectè habet

les moralium virtutum ope mentis regimini ſubjiciantur. Cùm enim medius ſit animus rationalis inter mentem & facultates irrationales, tunc ſolùm ille menti, quæ ipſo ſuperior eſt, ſine ullo impedimento poteſt attendere, cùm ab eorum affectu, quæ ipſo inferiora ſunt, purus factus, illis intaminatè utitur. Erit autem purus, ſi nec facultatibus irrationalibus, nec mortali corpori omnino obſequatur; ſed, ut alius, aliorum curam gerat, tantum illis curæ impendens, quantum divina lex præcipit: quæ, ut quis vim ſibimet inferre conetur, non permittit; ſed expectare jubet, donec Deus ipſe nos dimiſerit. Duplici ergo virtute ejuſmodi animo opus erit; politicâ ſcilicet ad inferiora, quæ regat facultates ir-

bet MS M. Coll. Gud. pro αὐτὸν, ut Curter., & αὐτὴν, ut, è Curterii conjecturâ, exhibuit Editor Cant. Hierocles verò hîc παρέργως Pythagoræ, & Platonis, de αὐτοχειρίᾳ ſententiam introducit; eos ſc per χωρισμὸν ψυχῆς ἀπὸ σώματος non velle Στωικὴν βίαν, ſed mortem philoſophicam, & εὔλογον ἐξαγωγὴν, ut vocat Porphyrius, talem nempe λύσιν, per quam poſſit anima καθ' αὐτὴν πανταχόθεν ἐκ τῦ σώματος συναγείρεσθαι κ̀ ἀθροίζεσθαι, κ̀ οἰκεῖν, κατὰ τὸ δυνατὸν, κ̀ ἐν τῷ νῦν παρόντι, κ̀ ἐν τῷ ἔπειτα, μόνην καθ' αὐτὴν ἐκλυομένην ὥσπερ ἐκ δεσμῶν, ἐκ τῦ σώματος. ut dicit Plato in Phædone. Cæterum quod ad phraſin, ἐξάγειν ἑαυτὸν, attinet, ne juvenibus fraudi ſit Editoris Cant. ſeu inſcitia, ſeu temeritas, notandum duximus, Philoſophos, alioſque, quamvis ψυχὴ planè ſit, quæ educitur, nunquam tamen dicere ἐξάγειν αὐτὴν, ſed ἐξάγειν ἑαυτὸν, i. e. *ſe emittere* (ut exprimit Seneca in Epiſt. 70.) ſicut nos exemplis aliquot nunc demonſtrabimus. Sic igitur Porphyrius περὶ Ἀποχῆς 1. 38. βίᾳ ἑαυτὸν ὁ φιλοσοφῶν οὐκ ἐξάξει. & Ibid. 2. 47, βίᾳ ἑαυτὸν ἐξάγειν. Idem in vit. Pythag., ἑαυτὸν τῦ βίυ ἐξήγαγε, & in vit. Plotini, ἐμῦ ἐξάγειν ἐμαυτὸν διανουμένυ. Lucian. de morte Peregrini, ἐξάγειν τῦ βίυ ἑαυτὸν Plutarch. de Comm. notit., ἐξάγειν τῦ ζῆν ἑαυτὸν. Laert. 7. 130, εὐλόγως φασὶν ἐξάξειν ἑαυτὸν τῦ βίυ τὸν σοφὸν. Joſeph. Ant. 7.9. ἐξήγαγεν ἑαυτὸν, ἀγχόνῃ χρησάμενος. Hujus autem ratio manifeſta eſt, quia ὁ ὄντως ἄνθρωπος eſt ἡ ψυχὴ, ut dicit Plato in Alcib. 1. unde Cicero in Somn. Scip. *Mens cujuſque, is eſt quiſque.* Sic Hierocles, σὺ εἶ ἡ ψυχὴ, &, ἡμεῖς, δῆλον ὅτι ἡ ψυχή.

 rationales,

θεωρητικῆς δὲ πρὸς τὰ ἄνω, τὴν τῶν κρειττόνων συνουσίαν προξενούσης. Τῶν δὲ διπλῶν τούτων ἀρετῶν μεθόριον ἔγκεινται οἱ τοιοῦτοι στίχοι· τὸ μὲν, ΤΑΥΤΑ ΠΟΝΕΙ· ΤΑΥΤ' ΕΚΜΕΛΕΤΑ· ΤΟΥΤΩΝ ΧΡΗ ΕΡΑΝ ΣΕ, ὡς οἰκεῖον συμπέρασμα τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς· τὸ δὲ, ΤΑΥΤΑ ΣΕ ΤΗΣ ΘΕΙΗΣ ΑΡΕΤΗΣ ΕΙΣ ΙΧΝΙΑ ΘΗΣΕΙ, ὡς ἀρχὴ καλλίστη τῆς θεωρητικῆς ἐπιστήμης. Τὸν γὰρ ἀπαλλαγέντα τοῦ θηριώδους ζωῆς, καὶ τοῦ ἀμελείας τῶν παθῶν, ὅση δύναμις, καθαρεύσαντα, καὶ διὰ τοῦτο οἷον ἐκ θηρίου γενόμενον ἄνθρωπον, τὰ ἑξῆς ἐπαγγέλλεται ΘΕΟΝ ἐξ ἀνθρώπου ποιήσειν, ἐφ' ὅσον οἷόν τε ἀνθρώπῳ ΘΕΟΝ γενέσθαι. 244 Ὅτι δὲ τοῦτο τῆς θεωρητικῆς ἀληθείας τὸ τέλος, δι' αὐτῶν δηλοῦται τῶν Ἐπῶν· ἐν οἷς πρὸς τῷ τέλει τὸ κάλλιστον καὶ ἀκρότατον συμπέρασμα ἐπάγει·

Ἢν δ' ἀπολείψας σῶμα ἐς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθῃς,
Ἔσσεαι ἀθάνατος θεὸς, ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός.

Τυγχάνειν δὲ τοῦ 245 ἀποκαταστάσεως ἡμᾶς (ταυτὸν δὲ εἰπεῖν τῆς ἀποθεώσεως) διὰ τῆς προασκηθείσης ΑΡΕΤΗΣ, καὶ

244 ὅτι δὲ τοῦτο—τὸ τέλος] Ita rectè edidit Curter., ſenſu manifeſto, nempe, ὅτι δὲ τοῦτο (ſc. θεὸν ἐξ ἀνθρώπου ποιεῖν, quod præceſſit) τῆς θ. α. τὸ τέλος, ſubaudi ἐστὶ, quo nihil uſitatius. Ita in Phædone Plato, καλὸν τὸ ἆθλον, καὶ ἡ ἐλπὶς μεγάλη, καλὸς ὁ κίνδυνος, ſc. ἐστί. Ipſe Hierocles Comm. in verſ. 70, τοῦτο πέρας τῶν πόνων τὸ κάλλιστον· τοῦτο ὁ μέγας ἀγών—. τοῦτο—τελειότατος καρπός, itidem ſubintellecto ἐστί. Hoc verò non percipiens Dacerius, locum, ut putavit, imperfectum reſtituere volens, verbum θεοῖ è MS M. Coll. Salvin. addidit (quod tamen in Coll. Gud. non apparet) ſicque eum ſecutus Editor Cant. exhibuit, θεοῖ τοῦτο—τὸ τέλος, i. e. τοῦτο τὸ τέλος τῆς θεωρητικῆς ἀληθείας θεοῖ, *quod pleniorem*, ut ait, *ſenſum efficit*. Atque ita quidem locum video verbo pleniorem, ſed ſenſu planè deteriorem: cur enim diceret τοῦτο δὲ τέλος, *hic*

rationales; contemplativâ autem ad ſuperiora, quæ Superorum converſationem conciliet. In harum autem duarum virtutum confinio iſtiuſmodi verſus interponuntur: quippe hoc, IN HIS ELABORA, HÆC MEDITARE, HÆC TIBI AMANDA SUNT, tanquam propria virtutis politicæ concluſio eſt ; illud autem, HÆC TE SISTENT IN DIVINÆ VIRTUTIS VIA, tanquam contemplativæ ſcientiæ pulcherrimum eſt principium. Ea enim, quæ ſequuntur, illi, qui belluinæ vitæ renuntiaverit, & ab immodicis affectionibus, quantum poteſt, ſe purgaverit, atque adeo tanquam ex ferâ homo factus fuerit, pollicentur ſe eum ex homine Deum eſſe factura, quoad homo Deus fieri poſſit. Hunc autem contemplativæ veritatis finem eſſe, ipſa declarant Carmina, quibus ad extremum perductis, pulcherrimam hanc coronidem imponit.

Quod ſi relicto corpore ad liberum æthera commigres,
Eris immortalis Deus, incorruptibilis, nec ampliùs morti obnoxius.

Oſtendit autem Sacer hic Sermo, ut paulò poſt diſcemus, nos ex prævia virtutis exercitatione,

hic vero finis, cùm de fine nil ante meminerit? & quare τῦτο τέλος τῆς θεωρητικῆς ἀληθείας, quaſi plures eſſent ejus fines, è quibus hic tantùm θεοῖ? & cur, addito hîc θεοῖ, antedictum illud, θεῶν ποιεῖ, ineptè repeteret? nos igitur iſtud θεοῖ amandamus, & Curterii veram planamque lectionem retinemus.

245 ἀποκαταστάσεως] Sc. εἰς τὸ τῆς πρώτης εἶδος ἕξεως, ut ait Plato in Timæo pag. 42. Hæc autem eſt illa ἀρχαία στάσις, & ἀρχαία ἕξις, de quâ loquitur Hierocles in ſequentibus.

 atque

καὶ τῆς ἐπὶ ταύτῃ γνωσθείσης ἀληθείας, [246] οὗτος ὁ ἱερὸς ἀποφαίνεται λόγος, ὡς εἰσόμεθα μικρὸν ὕστερον. Νῦν δὲ ἐπὶ τὰ προκείμενα ἔπη πάλιν ἐπανελθόντες ἐπισκεψώμεθα εἴ τι βούλεται ὁ ΠΟΝΟΣ, καὶ ἡ ΜΕΛΕΤΗ, καὶ ὁ ΕΡΩΣ ἐπὶ ταῖς προλαβούσαις ὑποθήκαις, ἢ τὸ πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν ὅλην ἐπιστρέψαι τὴν ψυχήν. [247] Τριδύναμος δέ πως ἐστὶ, καὶ αὐτὴ καθ' αὑτὴν λογικὴ οὖσα· τὸ μέν τι ἔχουσα, ᾧ μανθάνομεν, ὃ ΤΑΥΤΑ ΕΚΜΕΛΕΤΑΝ νῦν προστάττεται· τὸ δέ τι, ᾧ τὰ γνωσθέντα κρατοῦμεν, ὃ ΤΑΥΤΑ ΠΟΝΕΙΝ παραγγέλλεται· τὸ δέ τι, ᾧ στέργομεν τὰ γνωσθέντα καὶ κρατηθέντα, ὃ ΤΟΥΤΩΝ ΕΡΑΝ νουθετεῖται. Ἵνα οὖν πάσας τὰς δυνάμεις τῆς λογικῆς ψυχῆς συντεταμένας ἔχωμεν πρὸς τὰ τῶν ἀρετῶν παραγγέλματα, ἐκ μὲν τοῦ νοεῖν πεφυκότος τὴν ΜΕΛΕΤΗΝ ἀπαιτεῖ· ἐκ δὲ τοῦ τηροῦντος τὰ νοηθέντα, τὸν ΠΟΝΟΝ· ἐκ δὲ τοῦ φιλοκάλου, τὸν ΕΡΩΤΑ· ἵν' ἐξ ἁπάντων ἡ κτῆσις τῶν ὄντως ἀγαθῶν ἡμῖν παραγίνηται μετὰ τῆς ἀπαραβάτου τηρήσεως, καὶ συμφυοῦς ἡμῖν πρὸς ἐκεῖνα στοργῆς· οἷς ἕπεται ἡ θεία ἐλπὶς, τὸ τῆς ἀληθείας ἐπεισάγουσα φέγγος, ὡς αὐτὸς ὑπισχνεῖται λέγων, ΤΑΥΤΑ ΣΕ ΤΗΣ ΘΕΙΗΣ ΑΡΕΤΗΣ ΕΙΣ ΙΧΝΙΑ ΘΗΣΕΙ, τουτέστι, ταῦτά Σε ὁμοιώσει τῷ Θεῷ διὰ τῆς [248] τῶν ὄντων ἐπιστημονικῆς

[246] οὗτος ὁ ἱερὸς λόγος] Sc. Hæc Carmina, nam alius erat *ſacer ſermo* propriè dictus, ὁ εἰς Πυθαγόραν ἀναφερόμενος Ἱερὸς Λόγος, ut ait Hierocles poſtea, Liber ſc., quem Pythagoras, Orpheum ſecutus, περὶ θεῶν ſcripſiſſe dicitur ab Jamblicho in vit. Pythag. c. 28, & à Proclo in Plat. Timæ. pag. 291. vide Menag. in Laert. 8. 7.

[247] τριδύναμος — καθ' αὑτὴν, λογικὴ οὖσα] MS M. Coll. Gud. ſic habet, τριδύναμος δέ ἐστι καὶ αὐτὴ

atque veritatis, quæ eam ſequitur, cognitione, reſtitutionem (quam & Apotheoſin dicas) eſſe adepturos. Nunc verò rurſùs ad propoſitos verſus redeuntes conſideremus, nunquid aliud iſte LABOR, & MEDITATIO, & AMOR, in præceptis præcedentibus velint, quàm ut ad virtutis exercitationem totum convertamus animum; qui, cùm rationalis ſit, triplici quâdam & ipſe per ſe facultate præditus eſt; habet enim quiddam, quo diſcimus, quod HÆC MEDITARI nunc jubetur; quiddam verò, quo cognita retinemus, cui IN HIS ELABORARE præcipitur; quiddam denique, quo ea diligimus, quæ novimus, & retinemus, cui HÆC AMARE injungitur. Ut rationalis igitur animi facultates omnes ad virtutum præcepta ſimul intentas habeamus, ab eo, quod ad intelligendum naturâ aptum eſt, MEDITATIONEM poſtulat; LABOREM verò ab eo, quod intellecta ſervat; AMOREM denique ab eo, quod honeſti deſiderio afficitur: ut ex omnibus vera bona adipiſcamur, eaque inviolabiliter conſervemus, & innato nobis erga ea amore proſequamur; quorum comes eſt ſpes divina, quæ veritatis porrò lumen introducit, quemadmodum ipſe pollicetur, dicens, HÆC TE IN DIVINÆ VIRTUTIS VIA SISTENT, id eſt, hæc te Deo ſimilem reddent per ſcien-

αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ λογικὴ οὐσία. Ita etiam rectè. Sed eligas pro libitu. Dixerat Hierocles ſæpe in antegreſſis, τὴν ψυχὴν, ſecundùm Pythag. & Platonem, eſſe τριμερῆ, & τριδύναμον, nempe, τὸ λογικὸν, τὸ θυμικὸν, τὸ ἐπιθυμητικὸν, ad hanc igitur partium ejus diſtinctionem reſpiciens adjicit porro, ipſum etiam τὸ λογικὸν (in quo ψυχῆς οὐσία conſiſtit) per ſe eſſe τριδύναμον.

[248] τῶν ὄντων—] Sic legere pro ὑλῶν in Ed. Curter. non dubitavimus, auctore ipſo Hierocle, qui mox ſubjungit, τὸ γὰρ τὰς αἰτίας

μονικῆς γνώσεως. Τὸ γὰρ τὰς αἰτίας ἐκλεγίσασθαι τῶν ὄντων, τὰς ἐν τῷ δημιȣργῷ Θεῷ πρῶτα κειμένας, πρὸς τὴν ἀκρότητα ἄγει θεογνωσίας, ᾗ συνεισέρχεται ϗ ἡ πρὸς Θεὸν ὁμοίωσις. Τὴν δὲ ὁμοίωσιν ταύτην ΘΕΙΑΝ ΑΡΕΤΗΝ ὁ Λόγος καλεῖ, ὡς ἐπὶ ἀνθρωπίνην τὴν πρὸ ταύτης καλῶς ἐποχȣμένην. Εἰς ΕΡΩΤΑ ȣ̓̃ν φιλόσοφον καὶ φιλόκαλον ἀποπερατȣ́σθω τὰ πρῶτα ἔπη· τȣ́τȣ δὲ ἡγȣμένȣ, ἡ τῆς ἀληθείας γνῶσις ἑπέσθω πρὸς ὁμοίωσιν ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΑΡΕΤΗΣ ἀνάγȣσα, ὡς [249] ἐν τοῖς ἑξῆς ἔπεσι δηλȣ̂ται. Τὸ δὲ ἀναγκαῖον τῆς συναφῆς τȣ́των ϗ ὅρκῳ πιςȣ̂ται. Τὸ γὰρ καλῶς κτηθεῖσαν τὴν ἀνθρωπίνην ἀρετὴν πρὸς τὴν θείαν ὁδεύειν ὁμοίωσιν, εὖ μάλα διατεταμένως ὄμνυσιν [250] ὁ τὸ, ΣΕΒΟΥ ΟΡΚΟΝ ἐν ἀρχῇ παραγγείλας. Τὴν γὰρ ἀποχὴν τȣ̃ ὀμνύναι προςάττει περὶ τῶν ἐνδεχομένων, ϗ [251] ἀόριςον τῆς ἐκβάσεως ἐχόντων τὸ πέρας. Ταῦτα γὰρ ϗ μικρὰ, ϗ μεταπίπτοντα· διὸ ȣ̓́τε ἄξιον ἐπ᾽ αὐτοῖς ὀμνύναι, ȣ̓́τ᾽ ἀσφαλές· ȣ̓ γὰρ ἐφ᾽ ἡμῖν εἰς πέρας αὐτὰ ἀγαγεῖν. Περὶ δὲ τῶν παρόντων, ἀναγκαίως τε συνημμένων, ϗ μεγίςων ὄντων, ἀσφαλὲς τὸ ὀμνύναι, ϗ πρέπον. Οὔτε γὰρ τὸ μεταπίπτον τῶν πραγμάτων ἡμᾶς ἄν ποτε σφήλῃ (δέδεται

γὰρ

αἰτίας—τῶν ὄντων,—. Atque hæc quidem τῶν ὄντων γνῶσις eſt primarium illud θεωρητικῆς munus, quod hîc, & in ſequentibus ſæpiſſimè inculcat: Editor verò Cant. ex ingenio emendavit, τῶν ὅλων, quod nos minimè admittendum eſſe ſuprà docuimus. Atqui *meam*, inquit, *emendationem firmat optimus MS Medicæus.* Atque ſic quidem ap. Dacer. legitur, τῶν ὅλων, ſed per Typothetæ ſolùm incuriam, teſte ipſo Dacerio, qui Græca è Collat. Salvini Gallicè reddit *des eſtres*, i. e. τῶν ὄντων, adeo ut noſtram planè lectionem confirmet iſte Codex. Adde, quòd

id

ſcientificam entium cognitionem. Nam ex conſideratis entium cauſis, quæ primariè in opifice Deo ſitæ ſunt, ad divinæ cognitionis faſtigium perducimur, unde & ſimiles Deo efficimur. Carmen autem hanc ſimilitudinem vocat VIRTUTEM DIVINAM, ut quæ humanæ præeunti innixa pulchrè ſupervehatur. Definat ergo Carminum pars prima in ſapientiæ & virtutis AMORE: hoc verò præeunte, ſequatur veritatis cognitio, quæ ad DIVINÆ VIRTUTIS ſimilitudinem evehit, quemadmodum in verſibus ſequentibus declaratur. Horum autem conjunctionem eſſe neceſſariam jurejurando etiam confirmat: virtutem enim humanam ritè acquiſitam tendere ad divinam ſimilitudinem aſſeverantiſſimè is jurat, qui illud, JUSJURANDUM COLE, in principio injunxit: Ibi enim præcepit, ut à jurando abſtineamus de rebus contingentibus, & quæ eventûs finem habent incertum: (Nam cùm hæ & parvæ ſint, & mutabiles, de eis jurare, neque dignum, neque tutum eſt; quippe quòd eas ad exitum perducere noſtræ non ſit poteſtatis.) De præſentibus autem, quæ & neceſſariam habent connexionem, & maximi ſunt momenti, jurare tutum eſt, & dignum. Neque enim ipſarum rerum mutabilitas nos unquam poſſit fallere (Adraſtiæ enim lege inter ſe

id ipſum, quod hîc dicitur, ταῦτά σε ὁμοιώσει τῷ θεῷ διὰ τῆς τῶν ὄντων γνώσεως, repetatur in Comm. in Verſ. 50, τὸ γὰρ γνῶναι τὰ ὄντα, — ὁμοίωμα θεῖόν ἐστι κτήσασθαι· Sic γινώσκειν τὰ ὄντα, & τὴν ἀξίαν τῶν ὄντων εἰδεῖν, Comment. in verſ. 52.

249 ἐν τοῖς ἑξῆς ἐπεισιδηλοῦται] Sic recipimus è MS Med. Coll. Gud., quod anteferendum planè priorum lectioni ἐν τοῖς ἑξῆς ἐπιδηλοῦται. Ita fere habet poſtea, διὰ τῶν προκειμένων ἐπῶν δηλοῦται.

250 ὁ τὸ, Σέβου—] Ita rectè habet MS M. Coll. Gud., pro ὁ Σέβου, in priùs Editis. Sic τὸ, σέβου ὅρκον, Comm. in verſ. 1.

251 ἀόριστον] MS M. Coll. Gud. habet ἄδηλον, quod melius fortaſſe videatur.

vinci-

γὰρ πρὸς ἄλληλα [252] θεσμῷ ἀδραςείας, περὶ ὧν ὁ ὅρκος νυνὶ γίνεται) [253] ὅτε τὸ ταπεινὸν αὐτῶν ϗ χαμαιπετὲς τῆς θείας τὴν ἐπιμαρτυρίαν ἀρνῆται· ἀλήθεια γὰρ ϗ ἀρετὴ οὐ μόνον ἐςὶν ἐν ἀνθρώποις, ἀλλὰ ϗ ἐν Θεοῖς τὰ μέγιςα. Ἔπειτα ϗ ὁ ὅρκος [254] αὐτῷ γίνεται δόγμα, ὅτι τὸν διδάσκαλον τῆς ἀληθείας οὕτω δέοι τιμᾶν, ὡς ϗ ὀμνύναι αὐτὸν, εἴ που δέοι πρὸς βεβαίωσιν τῶν δογμάτων· ϗ μὴ μόνον τὸ ΑΥΤΟΣ ΕΦΑ περὶ αὐτοῦ λέγειν, ἀλλὰ ϗ ταῦτα οὕτως ἔχειν ΝΗ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ. Ὁμοῦ δὲ περὶ τῆς τῶν καλλίςων ἕξεων συναφῆς ὀμνύων θεολογεῖ, ϗ τὴν ΤΕΤΡΑΔΑ, ΠΗΓΗΝ ΤΗΣ ΑΙΔΙΟΥ διακοσμήσεως, ἀποφαίνεται τὴν αὐτὴν οὖσαν τῷ δημιουργῷ Θεῷ. [255] Πῶς δὲ ΤΕΤΡΑΣ ὁ Θεός; οὕτως ἐκ

[252] θεσμῷ Ἀδραςείας] Ἀδράςεια, ἀναπόδραςος αἰτία οὖσα κατὰ φύσιν. Ariſtot. de mundo c. 7. Sic Proclus in Plat. Theol. 4. 16. p. 206. τῷ τῆς Ἀδραςείας θεσμῷ πάντα ὑπήκοα, ϗ πᾶσαι διανομαὶ θεῶν, ϗ μέτρα πάντα, ϗ φρουραὶ διὰ τοῦτον ὑφεςήκασι — &c. atque ita fere in Plat. Timæ. p. 323.

[253] οὔτε τὸ ταπεινὸν αὐτῶν] Sic recipimus è MS M. Coll. Gud., cùm in Editt. prioribus malè lectum eſſet, ϗ οὔτε—.nam illud ϗ ſenſum planè perturbat; nec in ſuo Codice agnovit Auriſpa.

[254] αὐτῷ] Sc. Carminum Scriptori, uti liquet è præcedentibus διαρρήδην (διατεταμένως) ὄμνυσι ὁ τὸ, σέβου ὅρκον, ἐν ἀρχῇ παραγγείλας. Ille nempe novum hîc δόγμα introducit, jurandi per ipſum Pythagoram. Rectè igitur è Codice ſuo αὐτῷ edidit Curterius; atque ridendus planè eſt Editor Cant. dum affirmat *ſenſum & ſyntaxin clamare*, quia *nihil eſt, ad quod illud αὐτῷ referatur*; cùm manifeſtè referatur, uti dixi, ad Carminum ſcriptorem; quod iterum oſtendit Hierocles in ſequentibus, ὃν νῦν ἐπόμνυται ὁ τῶν Ἐπῶν συγγραφεύς. Sed *monuit*, inquit, *eruditiſſimus* Bentleius pro αὐτῷ legendum eſſe αὐτὸς, ſc. ὅρκος αὐτὸς γίνεται δόγμα. Atqui ὅρκος αὐτὸς (per Deos ſc.) non nunc primùm γίνεται δόγμα, quippe quod antiquiſſimum erat, & ab ipſo Carminum ſcriptore ἐν ἀρχῇ, ut dicit Hierocles, traditum, verſu ſc. ſecundo. Hierocles igitur hîc dicens ϗ ὁ ὅρκος γίνεται δόγμα, alterum planè vult jurandi genus, novum ſc. illud à ſcriptore uſurpatum, per ipſum Pythagoram; quod & diſertè dicit in modò citatis, ὃν νῦν ἐπόμνυται ὁ συγ-

vinciuntur illa, de quibus nunc jusjurandum adhibetur) nec earum vilitas, & humilitas, Deum teſtem recuſet ; veritas enim, & virtus, non ſolùm apud homines, ſed apud Deos quoque, maxima ſunt. Deinde & Jusjurandum illi dogma ſit, nempe quòd veritatis doctorem eo honore proſequi oporteat, ut per eum juremus, ſi quando ad dogmatum confirmationem opus ſit: utque non ſolum, IPSE DIXIT, de eo uſurpetur, ſed &, PER IPSUM, ita ſe hæc habere. Simul verò, dum de optimorum habituum conjunctione jurat, Theologum agit, & QUATERNARIUM SEMPITERNÆ rerum conſtitutionis FONTEM eſſe declarat, ut qui idem ſit, atque conditor Deus. Quomodo verò QUATERNARIUS eſt Deus? Ita eſſe ex

συγγραφεύς. Nos igitur illud αὐτὸς amandamus, & Curterii αὐτῷ reſtituimus. Atque hoc quidem, à Cedreno demum edoctus, agnoſcit Editor Cant. in Addendis.

255 πῶς δὲ τετρὰς ὁ θεός ; οὗτος ἐκ—] Ita habet MS M. Coll. Gud., quæ (adhibitâ à nobis interrogandi notâ) vera videtur eſſe lectio. Dixit ſc. Hierocles τὴν τετράδα τὴν αὐτὴν εἶναι τῷ θεῷ, quærit igitur quiſpiam quo pacto hoc fiat, ut τετρὰς ſit Deus ; cui ille reſpondet, οὕτως ἐκ τοῦ—Ἱεροῦ λόγου εὑρήσεις,—. Pythagoras enim in Libro περὶ θεῶν (quem Ἱερον λόγον inſcripſit) τὴν καθ' ἀριθμὸν θεολογίαν tradidit, ut in ejus vitâ dicit Jamblichus ; qui hæc ejus verba profert, loco huic illuſtrando idonea, ἔφα τὰν ἀριθμῶ οὐσίαν ἀΐδιον εἶναι ἀρχὰν, προμαθεστάταν τῶ παντὸς οὐρανῶ καὶ γᾶς, καὶ τᾶς μεταξὺ φύσιος· ἔτι δὲ καὶ θεῶν καὶ δαιμόνων διαμονᾶς ῥίζαν. pag. 123. Ed. Kuſt. Curterius verò ſic edidit, πῶς δὲ τετρὰς ὁ θεὸς, οὗτος ἐκ—, in margine autem poſuit αὐτὸς, quod quidem ſenſum ſatis aptum reddit, & emendationi Bentleianæ, quam temerè inſeruit Editor Cant., & *certiſſimam* dicit, longè eſt anteferendum. Sic enim Bentleius, πῶς δὲ τετρὰς ὁ θεὸς νοητὸς, ἐκ—. At quorſum, obſecro, ingeritur illud νοητὸς, quod non omninò hîc deſideratur ? vidit ſc. vir Cl. illa aliquanto poſt, ubi τετρὰς dicitur νοητὸς θεὸς oppoſitè ad αἰσθητὸν θεὸν, atque adeo νοητὸς hîc quoque lectum voluit, ubi minimè requiritur, atque ſenſum turbat potiùs, quàm juvat : quin & ille multo pejùs idem νοητὸς in mox ſequentibus repeti juſſit. Nos igitur, qui veterum Libros novis aliorum commentis contaminari non debere

ἐκ τοῦ εἰς Πυθαγόραν ἀναφερομένου Ἱεροῦ Λόγου σαφῶς εὑρήσεις, ἐν ᾧ ἀριθμὸς ἀριθμῶν ὁ Θεὸς ὑμνεῖται. Εἰ γὰρ τὰ ὄντα πάντα ταῖς ἀϊδίοις αὐτοῦ βουλήσεσιν ὑφέστηκε, δῆλον ὅτι καὶ ὁ ἀριθμὸς [256] ὁ ἐν ἑκάστῳ εἴδει τῶν ὄντων τῆς ἐκείνων αἰτίας ἤρτηται, καὶ ὁ πρῶτος ἀριθμὸς [257] ἐκεῖ· ἐκεῖθεν γὰρ καὶ ἐνταῦθα. Τοῦ δὲ ἀριθμοῦ τὸ πεπερασμένον διάστημα ἡ δεκάς. Ὁ γὰρ ἐπὶ πλέον ἀριθμεῖν ἐθέλων ἀνακάμπτει πάλιν ἐπὶ τὸ ἕν, καὶ δύω, καὶ τρία· καὶ δευτέραν ἀριθμεῖ δεκάδα πρὸς τὴν τῆς εἰκάδος συμπλήρωσιν· καὶ τρίτην ὁμοίως, ἵνα τριάκοντα εἴπῃ· καὶ τοῦτο ἑξῆς, ἕως ἂν δεκάτην ἀριθμήσας δεκάδα εἰς ἑκατὸν προέλθῃ. Καὶ πάλιν ἑκατὸν τὸν αὐτὸν τρόπον ἀριθμεῖ. Καὶ οὕτω μέχρις ἀπείρου τῷ τῆς δεκάδος διαστήματι ἀνακυκλουμένῳ προχωρεῖν δύναται. Τῆς δὲ δεκάδος δύναμις ἡ ΤΕΤΡΑΣ. Πρὸ γὰρ τῆς κατὰ διέξοδον τελειότητος τῆς ἐν τῇ δεκάδι, ἡνωμένη τις τελειότης ἐν τῇ ΤΕΤΡΑΔΙ θεωρεῖται. Κατὰ γὰρ σύνθεσιν τὴν ἀπὸ μονάδος ἕως ΤΕΤΡΑΔΟΣ, δεκὰς τὸ πᾶν ἄθροισμα γίνεται. Α′ γάρ, καὶ β′, καὶ γ′, καὶ δ′, τὴν δεκάδα πληροῖ. Καὶ ἔστι μεσότης ἀριθμητικὴ μονάδος καὶ ἑβδομάδος ἡ ΤΕΤΡΑΣ. Τῷ ἴσῳ γὰρ ἀριθμῷ πως ὑπερέχει, καὶ ὑπερέχεται, τριάδι μὲν ἑβδομάδος λειπομένη, τριάδι δὲ μονάδα ὑπερβάλλουσα. Μονάδος

bere judicamus, illud νοητὸς utrobique ablegavimus. Quod ad interrogationem verò hîc factam attinet, ita ſæpe quæſtiones ſibi proponentem invenies Hieroclem.

256 ὁ ἐν ἑκάστῳ—τῆς ἐκείνων —] Illud ὁ nobis rectè ſuppeditavit MS M. Coll. Gud., & retinemus ex Edit. Curter. ἐκείνων, ſc. ὄντων quod melius planè eſt, quàm ἐν ἐκείνῳ, ſc. εἴδει, quod Editor Cant. è MSS Gall. inſeruit. Cùm Deus, inquit, entium omnium

ex *ſacro Sermone*, qui Pythagoræ tribuitur, tu planè diſces, in quo Deus numerorum numerus celebratur. Si enim entia omnia à ſempiternis ejus decretis ortum duxerint, manifeſtum eſt, numerum quoque, qui in quâlibet entium ſpecie exiſtit, ab eorum cauſâ dependere, & primum ibi numerum eſſe; illinc enim huc derivatur. Definitum autem numeri intervallum eſt Decas. Qui enim ulterius numerare vult ad unum iterum, & duo, & tria, regreditur; atque ſecundam Decadem numerat, ut vicenarium compleat; & tertiam ſimiliter, ut triginta dicat; atque ita porrò, donec, numeratâ Decade decimâ, ad centum perveniat: atque alterum centum eodem modo numerat; ſicque in infinitum, Decadis intervallo revoluto, progredi queat. Decadis verò virtus eſt QUATERNARIUS. Nam ante illam, quæ in numerorum progreſſu cernitur, Decadis perfectionem, unita quædam perfectio ejus deprehenditur in QUATERNARIO: In compoſitione enim a Monade ad QUATERNARIUM factâ, totum ſimul collectum eſt Decas; nam unum, & duo, & tria, & quatuor, Decadem complent; atque arithmetica medietas Monadis & Septenarii eſt QUATERNARIUS; æquali enim numero ſuperat, & ſuperatur; quippe ternario ſuperatur à Septenario; Monadem verò ternario ſuperat. Mona-

nium cauſa ſit, manifeſtum eſt τὸν ἀριθμὸν, qui in unaquâque τῶν ὄντων ſpecie eſt, ab ἐκείνων, ſc. ὄντων, cauſâ dependere, i. e., Deo: nam ut & entis, & enti inhærentis numeri, eadem ſit cauſa, neceſſe eſt; meritò igitur Deus dicitur ἀριθμὸς ἀριθμῶν: Ille enim eſt πρῶτος ἀριθμὸς, & ab eo cæteri omnes.

[257] ἐκεῖ· ἐκεῖθεν γὰρ καὶ ἐνταῦθα] In MS M. Coll. Gud. legitur, ἐκεῖ που ἐστὶν· ἐκεῖθεν γὰρ ἐνταῦθα. quod melius fortaſſe videatur.

dis

δος γὰρ καὶ ἑβδομάδος [258] τὰ ἰδιώματα κάλλιστά εἰσι καὶ ἄριστα. Ἡ μὲν γὰρ μονὰς, ὡς ἀρχὴ παντὸς ἀριθμοῦ, τὰς πάντων δυνάμεις ἐν ἑαυτῇ συνέχει. Ἡ δὲ ἑβδομὰς, ὡς ἀμήτωρ, καὶ παρθένος, τὴν τῆς μονάδος ἀξίαν δευτέρως ἔχει. Οὔτε γὰρ γεννᾶται ἐξ ἀριθμοῦ τινος τῶν ἐντὸς δεκάδος· [259] ὡς ὁ δ΄, ἐκ τοῦ δὶς β΄. καὶ ὁ ἕξ, ἐκ τοῦ δὶς γ΄. καὶ ὁ η΄, ἐκ τοῦ δὶς δ΄. καὶ ὁ θ΄, ἐκ τοῦ τρὶς γ΄. καὶ ὁ ι΄, ἐκ τοῦ δὶς ε΄. Οὔτε γεννᾷ τινα τῶν ἐντὸς δεκάδος· ὡς ὁ δύο τὸν τέσσαρα, καὶ ὁ γ΄ τὸν ἕξ καὶ τὸν θ΄. καὶ ὁ ε΄ τὸν ι΄. Τῆς δὲ ἀγεννήτου μονάδος καὶ τῆς ἀμήτορος ἑβδομάδος ἡ ΤΕΤΡΑΣ μέση κειμένη, τὰς τῶν γεννώντων καὶ γεννωμένων δυνάμεις ἅμα συνείληφε, μόνη τῶν ἐντὸς δεκάδος καὶ γεννωμένη ὑπό τινος ἀριθμοῦ, καὶ γεννῶσά τινα. Ἡ γὰρ δυὰς ἑαυτὴν διπλασιάσασα τὴν ΤΕΤΡΑΔΑ γεννᾷ· ἡ δὲ ΤΕΤΡΑΣ δὶς γενομένη τὴν ὀκτὼ ἀποτελεῖ. Καὶ [260] στερεοῦ πρώτη ἔμφασις ἐν τῇ τετράδι εὑρίσκεται. Τὸ γὰρ σημεῖον ἀνάλογόν ἐστι μονάδι, ἡ δὲ γραμμὴ δυάδι, ἀπό τινος γὰρ ἐπί τι· καὶ τριάδι προσήκει ἡ ἐπιφάνεια, στοιχειωδέστατον γὰρ τῶν εὐθυγράμμων τὸ τρίγωνον. Τὸ στερεὸν δὲ οἰκεῖον τῇ ΤΕΤΡΑΔΙ. Ἡ γὰρ πρώτη πυραμὶς ἐν τῇ ΤΕΤΡΑΔΙ θεωρεῖται· τριγώνου μὲν βάσεως ὑποτεθείσης, τοῦ τρία· κορυφῆς δὲ [261] αὐτῇ ἐπιτεθείσης, τοῦ ἑνός.

Καὶ

[258] τὰ ἰδιώματα] Supplevimus τὰ è MS M. Coll. Gud., quod in prioribus defuit.

[259] ὡς ὁ δ΄—] Editt. priores habent ὡς καὶ ὁ δ΄, cùm meliùs abſit καὶ, quod nos auctoritate MS M. Coll. Gud. omiſimus.

[260] στερεοῦ] Ita legimus è MS M. Coll. Gud., quod melius viſum eſt, quàm στερεὰ in prioribus Editt.; ſic τὸ στερεὸν infra; atque ita fere Philo περὶ κοσμοπ., πρώ-

τη

dis enim & Septenarii proprietates pulcherrimæ ſunt, & præſtantiſſimæ: Quippe quòd Monas, tanquam numeri cujuſque principium, omnium in ſe poteſtates complectitur; Septenarius verò, tanquam matre carens, & virgo, Monadis dignitatem habet ſecundariò. Neque enim ex ullo numero, qui Decade continetur, gignitur; uti quatuor ex bis duobus, & ſex ex bis tribus, & octo ex bis quatuor, & novem ex ter tribus, & decem ex bis quinque; nec gignit eorum aliquem, qui ſunt intra Decadem; ut binarius quaternarium, & ternarius ſenarium & novenarium, & quinarius denarium. QUATERNARIUS verò in medio inter Monadem ingenitam atque Septenarium matre carentem poſitus, eorum poteſtates, qui gignunt, & gignuntur, ſimul comprehendit; quippe qui ſolus ex iis, qui Decade continentur, & gignitur ab aliquo numero, & aliquem gignit. Binarius enim ſe duplicans parit QUATERNARIUM; octonarium verò duplicatus QUATERNARIUS. Prima autem ſolida figura in QUATERNARIO reperitur: Punctum enim reſpondet Monadi; linea vero binario, nam eſt ab aliquo ad aliquod; ternario autem ſuperficies convenit; triangulum enim eſt rectilineorum primum & ſimpliciſſimum. Solidum verò eſt QUATERNARIO proprium. Prima enim pyramis in QUATERNARIO cernitur; cui ſuppoſita baſis triquetra exhibet tria, vertex verò ei impoſitus, unum. Sunt

τῃ τετρὰς τὴν τοῦ στερεοῦ φύσιν ἔδειξε.

[261] αὐτῇ] Sc. τῇ βάσει. atque ſic planè conſtructio poſcit, ſc. ἐπιτεθείσης αὐτῇ, non αὐτῆς, ut habent Editt. priores. Auriſpa è ſuo Codice vertit, *ipſi*, i. e. αὐτῇ. Atque ita fere Sextus Empir. advers. Mathem. p. 427. τοῖς τρισὶ σημείοις ἐπιτεθέντος ἄλλου ἄνωθεν σημείου. Confer eundem adverſ. Logicos p. 390, & p. 333. Ed. Fabric.

Καὶ [262] κριτικαὶ δὲ δυνάμεις ἐν τοῖς οὖσι τέσσαρες, νοῦς, ἐπιστήμη, δόξα, καὶ αἴσθησις. Κρίνεται γὰρ πάντα τὰ ὄντα ἢ νῷ, ἢ ἐπιστήμῃ, ἢ δόξῃ, ἢ αἰσθήσει. Καὶ ἁπλῶς, τὰ ὄντα πάντα ἡ ΤΕΤΡΑΣ ἀνεδήσατο, στοιχείων ἀριθμὸν, ὡρῶν τοῦ ἔτους, ἡλικιῶν, συνοικισμῶν. Καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὃ μὴ τῆς ΤΕΤΡΑΚΤΥΟΣ, [263] ὡς ῥίζης καὶ ἀρχῆς, ἤρτηται. Ἔστι γὰρ, ὡς ἔφαμεν, [264] δημιουργὸς τῶν ὅλων καὶ αἰτία ἡ ΤΕΤΡΑΣ, Θεὸς νοητὸς, αἴτιος τοῦ οὐρανίου καὶ αἰσθητοῦ Θεοῦ. ΠΑΡΑΔΕΔΟΤΑΙ δὲ ἡ τούτου γνῶσις τοῖς Πυθαγορείοις δι' αὐτοῦ τοῦ Πυθαγόρου, ὃν καὶ νῦν ἐπόμνυται ὁ τῶν Ἐπῶν τούτων συγγραφεὺς, ὅτι τῆς ἀρετῆς ἡ τελείωσις πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ἔλλαμψιν ἡμᾶς ἀνάξει. Ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο εἴποι ἄν τις ἰδίᾳ μὲν τηρεῖσθαι τὸ Σέβου ὅρκον ἐπὶ τῶν [265] ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων Θεῶν· ἰδίᾳ δὲ νῦν ὄμνυσθαι κατὰ τοῦ ΠΑΡΑΔΟΝΤΟΣ ἡμῖν τὴν ΤΕΤΡΑΚΤΥΝ διδασκάλου, ὃς οὐκ ἦν τῶν ἀθανάτων Θεῶν, οὐδὲ τῶν φύσει Ἡρώων, ἀλλ' ἄνθρωπος ὁμοιώσει Θεοῦ κοσμηθεὶς, καὶ πρὸς τοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ θείαν ἀποσώζων εἰκόνα. Ὅθεν καὶ ἔνορκον αὐτὸν ἐπὶ τῶν οὕτω μεγάλων ποιεῖται, λεληθότως ἐπεμβάλλων τὸ περὶ Πυθαγόραν τῶν ἀκροατῶν σέβας, καὶ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ δεικνὺς,

262 κριτικαὶ δυν. τέσσαρες—] Hæc ex Ariſtotele de Animâ ſumſiſſe videtur Hierocles. lib. 1. c. 2. & lib. 3. c. 4. Confer verò Proclum in Plat. Timæ. p. 76, 77; ubi hæc diſtinctè explicat.

263 ὡς ῥίζης καὶ ἀρχῆς] Vide Pythagoræ verba ſuprà citata ex Jamblic. in Not. 255.

264 δημιουργὸς τῶν ὅλων, καὶ αἰτία ἡ τετρὰς] Ita quidem dixit ſuperiùs; ſed ea, quæ hîc ſequuntur, Θεὸς νοητὸς—non ibi dixit, nec dictu erant neceſſaria; verùm nunc demum ſubjungit, tanquam concluſionem ex iis, quæ de numeris, & Deo, τῶν ἀριθμῶν πρώτῳ, ſuprà diſſeruit; hanc ſc. τετράδα, quam τὴν αὐ-

τὴν

etiam in entibus dijudicandi facultates quatuor; mens, ſcientia, opinio, & ſenſus. Nam de entibus omnibus judicamus, vel mente, vel ſcientiâ, vel opinione, vel ſenſu. Atque, in ſummâ, QUATERNARIUS omnia ſimul entia complectitur, numerum elementorum, tempeſtatum anni, ætatum, & (*συνοικισμῶν*) ſocietatum. Nec dici poteſt res ulla, quæ non a QUATERNARIO, tanquam radice, & principio, dependeat: QUATERNARIUS enim, uti diximus, eſt univerſorum conditor & cauſa, Deus utique intelligibilis, cœleſtis ſenſibiliſque Dei auctor. Hujus autem cognitio tradita eſt Pythagoreis per Pythagoram ipſum, per quem horum Carminum ſcriptor nunc jurans affirmat, virtutis perfectionem ad ſplendorem veritatis nos eſſe perducturam: quamobrem & in hoc quis dicere poſſit, illud, COLE JUSJURANDUM, propriè obſervari erga Deos, qui eodem ſemper modo ſe habent; propriè autem jurari nunc per Magiſtrum, qui QUATERNARIUM nobis tradidit; qui nec DEUS IMMORTALIS erat, nec naturâ HEROS, ſed homo Dei ſimilitudine ornatus, & divinæ imaginis dignationem apud ſectatores ſuos obtinens; unde & de tanti momenti rebus per ipſum jurat, tacitè ſignificans auditorum erga Pythagoram venerationem, & dignitatem indicans, quam

Q ex

τὸν τῷ δημιουργῷ eſſe dixit, non ſub ſenſum cadere, ſed *θεὸν νοητὸν* eſſe, *αἴτιον τοῦ οὐρανίου καὶ αἰσθητοῦ θεοῦ*, i. e. *τοῦ κόσμου*, quem *θεὸν γεννητὸν* vocat Timæus; ſicque ipſe Plato in Timæi fine, *ὁ κόσμος ζῶον ὁρατὸν,—εἰκὼν τοῦ νοητοῦ θεοῦ, αἰσθητός,—*.

[265] *ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων θ.*] Nos hîc, ut ſuprà in pag. 32, omiſimus *καὶ*, quod in Editt. prioribus exſtat poſt *ἀεὶ*, ob rationes ibi reddi-

δεικνὺς, δι' ὧν παραδέδωκε μαθημάτων. Μέγιστον δὲ τούτων ἡ τῆς δημιουργικῆς ΤΕΤΡΑΚΤΥΟΣ γνῶσις. Ἀλλ' ἐπεὶ [266] τὰ μὲν πρῶτα ἐπιτέτμηται, τὰ δὲ δεύτερα ἐν ὑποσχέσει κεῖται βεβαίᾳ καὶ ἀψευδεῖ ἐλπίδι, τῆς τε ΤΕΤΡΑΚΤΥΟΣ ἱεροφάντης ἔγνωσται, καὶ τίς αὕτη ἡ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ (ὅσον τοῖς παροῦσι προσήκει λόγοις) ὑπομνήσεως ἔτυχε· φέρε καὶ ἐφ' ἃ προελθεῖν ὁ λόγος παρακελεύει μετίωμεν· [267] πρῶτον μεθ' οἵας ὁρμῆς καὶ παρασκευῆς, καὶ συνεργείας τῶν Κρειττόνων, ἐλθεῖν ἐπὶ ταῦτα προσήκει ὑποδείξαντες.

———— ΑΛΛ' ΕΡΧΕΥ ΕΠ' ΕΡΓΟΝ ΘΕΟΙΣΙΝ ΕΠΕΥΞΑΜΕΝΟΣ ΤΕΛΕΣΑΙ.——

Πάντα τὰ πρὸς τὴν κτῆσιν τῶν ἀγαθῶν συντελοῦντα διὰ βραχέων ὑπέγραψεν ὁ λόγος, τὸ τῆς ψυχῆς αὐτοκίνητον, καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ συνέργειαν. Εἰ γὰρ καὶ ἐφ' ἡμῖν ἡ αἵρεσις τῶν καλῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἐφ' ἡμῖν θεόθεν ἔχοντες, τῆς παρ' ἐκείνου συνεργείας, καὶ ΤΕΛΕΙΩΣΕΩΣ τῶν αἱρεθέντων, πάντως που χρήζομεν. [268] Ἔ-

οικε

redditas; nimirum, ipſa ſententia illud planè non admittit; atque eo, quo nos legimus, modo ſemper hæc phraſis à philoſophis uſurpatur. Sic, ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει, & ὡσαύτως ἀεὶ ἔχει, ap. Platon. in Phædone, Sect. 20, 21. Ed. Cant. Ita & Simplic. in Epict., ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει. p. 226. Ed. L. Bat. Itidem Jamblic., θεοὶ τὸ εἶναι ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσι, de myſter. p. 5, &, ὡσαύτως ἀεὶ, p. 12. atque ita Proclus locis quàm plurimis in Plat. Timæ.

266 τὰ πρῶτα ἐπιτέτμηται—] Sc. τὰ πρῶτα ἔπη ad virtutes practicas ſpectantia, ab initio ad verſ. 45; in quibus exponendis ἐπιτομὴν quandam, & (ut ipſe ait in Epilogo) μετρίαν σύνοψιν Πυθαγορείων δογμάτων exhibuit. Per δεύτερα autem vult Theoretica, quæ ſub jurisjurandi fide promittuntur in verſ. 46, —. dicit porro notum eſſe τετρακτύος Ἱεροφάντην, ſc. Pythagoram, quem ipſe ſuprà nominavit; reſpicit verò, ut opinor, ad Myſteriorum Hierophantam, cujus nomen edere nefas erat. Atque

ea

ex doctrinis à ſe traditis adeptus eſt. Harum autem excellentiſſima eſt illa QUATERNARII conditoris cognitio. Sed, cùm prima illa breviter explicata ſint; ſecunda autem promiſſione certâ, & ſpe minimè fallaci nitantur: atque QUATERNARII hierophanta cognoſcatur, ac quiſnam ſit iſte QUATERNARIUS (quantum præſenti expoſitioni convenit) jam declaratum ſit; age, ad ea quoque, ad quæ nos progredi jubet Carmen, tranſeamus; hoc primùm demonſtrato, quali cum deſiderio, & præparatione, & Deorum auxilio, ad hæc nos accedere oporteat.

———— SED OPERI TE ACCINGE FAUSTUM A DIIS PRECATUS EXITUM.—

Omnia, quæ ad bona acquirenda faciunt, ſummatim hîc proponit Carmen, animi ſcilicet proprium motum, & divinum auxilium. Quamvis enim bonorum electio noſtri ſit arbitrii, tamen cùm & ipſum arbitrium à Deo acceperimus, ejus ope ad ea, quæ elegimus, PERFICIENDA omnino indigemus.

 Cona-

ea quidem erat Pythagoreorum erga Myſtagogum ſuum reverentia, ut eum non Pythagoræ nomine appellarent, ſed honoris cauſâ, ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα, &, τὸν θεῖον, vocarent; ſic enim in vitâ ejus dicit Jamblichus, μηδένα τῶν Πυθαγορείων ὀνομάζειν τὸν Πυθαγόραν, ἀλλὰ ζῶντα μὲν, ὁπότε βούλοιντο δηλῶσαι, καλεῖν αὐτὸν θεῖον· ἐπεὶ δὲ ἐτελεύτησεν, ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα, p. 205. Ed. Kuſt. Nec ſanè eum nominat ſcriptor Carminis, ſed per jurisjurandi formulam tantùm deſignat, uti notat etiam Jamblichus, qui dicit, τοὺς Πυθαγορικοὺς αἰδῶ ποιουμένους ὀνομάζειν Πυθαγόραν, διὰ τῆς εὑρέσεως τῆς τετρακτύος δηλοῦν τὸν ἄνδρα, Ναὶ μὰ τὸν—. pag. 127. Ed. Kuſt.

267 πρῶτον, μεθ' οἵας—ὑποδείξαντες] Sic edidit Curter., ſatis commodè. Habet autem MS M. Coll. Gud. πρῶτον μὲν, μεθ' οἵας—προϋποδείξαντες, uti è MSS Gall. exhibuit Editor Cant. Mihi verò maximè placeret, πρῶτον μὲν, μεθ' οἵας — ὑποδείξαντες. Sed eligat Lector pro lubitu.

268 ἔοικε τὸ μὲν—χειρὶ—, τὸ δὲ —χορηγία—] Vides hîc ex variatis caſibus duplicem ſenſum verbi ἔοικε. In his enim, ἔοικε χειρὶ,

οικε γὰρ τὸ μὲν παρ' ἡμῶν σπουδαζόμενον ἐκτεινομένῃ χειρὶ πρὸς λῆψιν τῶν καλῶν, τὸ δὲ παρὰ Θεοῦ συντελούμενον χορηγία εἶναι καὶ πηγὴ τῆς δόσεως τῶν ἀγαθῶν· καὶ τὸ μὲν ἐξευρίσκειν πεφυκέναι τὰ καλὰ, τὸ δὲ ἐκφαίνειν τῷ ζητοῦντι ὀρθῶς· ἡ δὲ ΕΥΧΗ μεθόριον εἶναι τῆς τε παρ' ἡμῶν ζητήσεως, καὶ τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ δόσεως, εὖ ἐχομένη τῆς αἰτίας ἡμῶν, τῆς εἴς τε τὸ εἶναι προαγούσης ἡμᾶς, καὶ πρὸς τὸ εὖ εἶναι τελειούσης. Πῶς δ' ἂν λάβοι τις τὸ εὖ, μὴ διδόντος Θεοῦ; πῶς δ' ἂν δοίη τῷ πρὸς τὰς ὁρμὰς αὐτεξουσίῳ μὴ αἰτοῦντι ὁ διδόναι πεφυκὼς Θεός; Ἵν' οὖν μήτε λόγῳ μόνῳ τὴν ΕΥΧΗΝ ποιώμεθα, ἀλλὰ καὶ ΕΡΓΩ ταύτην κρατύνωμεν, μήτε τῇ ἑαυτῶν ἐνεργείᾳ μόνῃ θαῤῥῶμεν, ἀλλὰ [269] καὶ τῆς θεόθεν συνεργείας ἐχώμεθα, καὶ, ὡς εἶδος ἐπὶ ὕλῃ, τὴν ΕΥΧΗΝ τῷ ΕΡΓΩ συνάπτωμεν· καὶ τὸ ὅλον τοῦτο, ὅπως ἃ ἐργαζόμεθα καὶ ΕΥΧΩΜΕΘΑ, καὶ ἃ εὐχόμεθα, ΕΝΕΡΓΩΜΕΝ· συνάψας εἶπεν, ΑΛΛ' ΕΡΧΕΥ ΕΠ' ΕΡΓΟΝ ΘΕΟΙΣΙΝ ΕΠΕΥΞΑΜΕΝΟΣ ΤΕΛΕΣΑΙ. Οὔτε γὰρ μόνον προθυμεῖσθαι δεῖ τὰ καλὰ, ὡς [270] ἐφ' ἑαυτοῖς ὂν κατορθῶσαι, καὶ χωρὶς τῆς τοῦ ΘΕΟΥ συνεργείας· οὔτε [271] ψιλοῖς τῆς ΕΥΧΗΣ τοῖς λόγοις ἀρκεῖσθαι, μηδὲν

χειρὶ, idem ſonat, quod ὅμοιόν ἐστι; ſed in illis, χορηγία εἶναι, pro φαίνεσθαι ſumitur. Sic Xenophon, ἔοικε ταῦτα σοφοῦ τεχνήματα·—καὶ ταῦτα ἔοικε μηχανήμασι. Απομν. 1. 4. 7.

269 καὶ τῆς θεόθεν συνεργείας ἐχώμεθα] Optimam hanc lectionem nobis ſuppeditavit MS Med. Coll. Gud.; atque ita quidem à *manu*, ut ait, *recentiore in MSS Gall. interpolatum* invenit Editor Cant.; *è quibus*, inquit, *ſenſus aliqualis excudi poſſit*: parvi utique facit, & receptæ lectioni poſtponit, quam *ſatis commodam* eſſe pronunciat ſc. ἔργῳ θεόθεν συνεργείας εὐχώμεθα. At in hoc nos judicium ejus magnoperè requirimus; cùm inepta planè ſit vulgata iſta Lectio, & ſordeat prorſus præ hâc, quam nos recepimus.

270

Conatus enim noſter manui ſimilis eſt, quæ ad bona accipienda porrigitur; quod autem a Deo confertur, fons eſſe videtur, unde bona nobis danda ſuppeditantur; atque alterum à naturâ comparatum eſſe videtur, ut ea inveſtiget, quæ bona ſunt, alterum, ut rectè quærenti oſtendat: confinium autem noſtræ inveſtigationis, & largitionis divinæ, videntur eſſe PRECES, benè ſe ad cauſam illam applicantes, quæ & nos in eſſe produxit, & ad benè eſſe provehit. Quo autem pacto quis illud, benè, accipere poterit, Deo non largiente? Quove modo Deus, naturâ ſuâ liberalis, ei dabit, qui liberam habens appetendi poteſtatem, non petet? Ut nos igitur nec verbis tantùm PRECES faciamus, ſed & OPERE illas ſi memus; neque noſtro ſolùm OPERI confidamus, ſed & divinum auxilium adhibeamus, &, tanquam formam materiæ, PRECES OPERI adjungamus; atque hoc totum, ut ea, quibus OPERAM damus, PRECEMUR, & quæ PRECAMUR, iis OPERAM DEMUS, ille connectens dixit, OPERI VERÒ TE ACCINGE FAUSTUM A DIIS EXITUM PRECATUS. Neque enim prompto ſolùm animo bonis OPERAM DARE debemus, quaſi ea perficere penes nos eſſet, etiam ſine ope divinâ; neque nudis PRECUM verbis contenti

[270] ἐφ' ἑαυτοῖς ὂν κ.] Legimus hîc ὂν è MS M. Coll. Gud. pro ὄντα in priùs Editis, ὂν ſc. pro ὄντος, more Attico. Sic Hierocles poſtea, ἐπ' ἐκείνῳ ὂν ἐπιτρέψαι. Sed verior, ut opinor, lectio ex utriſque illis elicienda eſt, ſc. ἐφ' ἑαυτοῖς ΟΝ ΑΥΤΑ κατορθῶσαι, ſc. καλά. Sic Demoſth. περὶ Στεφ. καλὰ ἡ πόλις κατώρθωσε. & Simplic. in Epict. pag. 39. Ed. L. Bat. εἰ μέλλοιεν τελέως κατορθοῦν αὐτὴν, ſc. ἀρετῆς ἄσκησιν.

[271] ψιλοῖς] Sic MS M. Coll. Gud., atque ita è ſuo Codice vertit

μηδὲν πρὸς τὴν κτῆσιν τῶν αἰτηθέντων [272] συνεισφέροντας. Οὕτω γὰρ ἢ ἄθεον ἀρετὴν (εἰ οἷόν τε τοῦτο εἰπεῖν) ἐπιτηδεύσομεν, ἢ ἀνενέργητον ΕΥΧΗΝ· ὧν τὸ μὲν ἄθεον ὄν, προαναιρεῖ τῆς ἀρετῆς τὴν οὐσίαν, [273] τὸ δὲ ἀργὸν, ἐκλύει τὸ ΕΥΧΗΣ τὸ δραστήριον. Πῶς γὰρ ἔσται τι καλὸν, ὃ μὴ πρὸς κανόνα τὸν Θεῖον πράττεται; πῶς δὲ τὸ πρὸς τοῦτον πραττόμενον οὐ τῆς ἐκείνου συνεργείας πάντως δεῖται πρὸς ὑπόστασιν; Ἔστι γὰρ ἀρετὴ εἰκὼν Θεοῦ ἐν ψυχῇ λογικῇ· εἰκὼν δὲ πᾶσα τοῦ παραδείγματος δεῖται πρὸς γένεσιν, καὶ οὐκ ἀρκεῖ τῷ κτωμένῳ, [274] ἐὰν μὴ καὶ ἐκεῖσε βλέπῃ, οὗ πρὸς ὁμοίωσιν τὸ καλὸν κτήσεται. Σπεύδοντας οὖν πρὸς τὴν ἐνεργὸν ἀρετὴν ΕΥΧΕΣΘΑΙ προσήκει, καὶ ΕΥΧΟΜΕΝΟΥΣ τὴν κτῆσιν ταύτης ΕΡΓΑΖΕΣΘΑΙ· [275] τοῦτο δ' ἦν, πρὸς τὸ Θεῖον καὶ λαμπρὸν βλέποντας πράττειν, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ἑαυτοὺς συντείνειν, μετὰ τοῦ εὖ ἔχεσθαι τῆς πρώτης αἰτίας τῶν ἀγαθῶν. Ἡ γὰρ πηγὴ τῆς ἀενάου φύσεως ἡ Τετρακτὺς ἐκείνη οὐ μόνον τοῦ εἶναι τοῖς πᾶσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ εὖ εἶναι, αἰώνιος αἰτία καθέστηκε, τὸ οἰκεῖ-

ον

vertit Auriſpa, *nuda verba*, i. e. ψιλοῖς λόγοις, quod manifeſtè rectius eſt, quàm ψιλῆς εὐχῆς in Editt. prioribus; nam idem planè eſt, quod ſuprà dicitur, λόγῳ μόνῳ—.

[272] συνεισφέροντας] Hoc, quod è MS M. Coll. Gud. recepimus, melius planè eſt, quàm προσφέροντας, priùs editum. Atque ita fere Hierocles poſtea μηδὲν παρ' ἑαυτῶν συνεισφέροντας. Idem MS M. habet etiam in ſequentibus, οὕτω γὰρ ἂν, ἢ ἄθεον— ἐπιτηδεύσωμεν, pro, οὕτω γὰρ ἢ ἄθεον— ἐπιτηδεύσομεν in Editt.; quod melius fortaſſe nonnullis videatur.

[273] τὸ δὲ ἀργὸν, ἐκλύει—] Ita rectè habet MS M. Coll. Gud. pro καὶ ἐκλύσει, quod exhibuit Editor Cant.

[274] ἐὰν μὴ καὶ ἐκεῖσε] Addidimus illud καὶ è MS M. Coll. Gud., quod ἐμφατικωτέραν reddit ſententiam; & in Editt. prioribus deerat.

[275] τοῦτο δ' ἦν, πρὸς—] Ita MS M. Coll. G., quod melius

planè

tenti eſſe, nihil ipſi ad ea, quæ petuntur, paranda conferentes. Ita enim aut virtutem Atheam (ſi licet ita dicere) amplectemur, aut PRECES fundemus inactuoſas; quorum alterum Deo carens virtutis naturam tollit; alterum verò ignavum, PRECUM vim enervat. Quo enim modo aliquid erit bonum, quod non ſecundùm divinam regulam fit? Quî vero id, quod ſecundùm hanc fit, non Dei auxilio prorſus egeat, ut ſubſiſtat? Virtus enim eſt Dei imago in animo rationali; imago autem omnis exemplari eget, ad quod formetur; neque hæc adquirenti ſufficit, niſi & ille oculos habeat in id intentos, ad cujus ſimilitudinem bonum illud acquiret. Eos igitur, qui ad virtutem actuoſam adſpirant, PRECARI oportet, & PRECANTES ei acquirendæ OPERAM DARE; hoc autem eſt, divinum illud ſplendidumque intuentes operari, & ad ſapientiæ ſtudium noſmet intendere, cum aſſiduâ ad primam bonorum cauſam attentione. Fons enim perennis naturæ, *Tetractys* illa, omnibus non ſolùm ut ſint, ſed & ut bene ſint, perpetua eſt cauſa, dum bonum proprium per totum mun-

planè eſt, quàm τῦτο δὲ, πρὸς—, ut exhibuit Editor Cant.; qui hanc περιοχὴν, ut ait, reſtituit partim è MSS Gall., partim judicio Bentleii (pro ſuo ſc. more, Bentleiana cum MSStis, tanquam paris auctoritatis, confundens.) utcunque verò ſit, per illa, τῦτο δὲ, πρὸς—, mancam planè reddidit totam περιοχὴν. Nos igitur, ad ſanandam ſententiam, τῦτο δ' ἦν, amplectimur. At cùm videam Curterium legentem ὃ πρὸς, ſubit animum cogitatio, meliùs adhuc legi ſic poſſe, τῦτο δ' ἦν τὸ, πρὸς τὸ θεῖον—, ut reſpiciat, ſc., ad paulò ſuprà dicta, ὃ πρὸς κανόνα τὸν θεῖον πράττεται, &c., ἐὰν μὴ ἐκεῖσε βλέπῃ, ac præſertim ad illa in pag. 168, ψυχὴ πρὸς τὸ θεῖον καὶ τὸ λαμπρὸν ἀποβλέπουσα πράττει, ἃ ἂν πράττῃ. Dicit igitur, hoc eſſe illud, quod in ante dictis monuerat, ſc. τὸ, πρὸς τὸ θεῖον—. Sed & illud, πρὸς φιλοσοφίαν ἑαυτοὺς συντείνειν, in conſimilibus verbis monuerat ſæpe in antegreſſis, atque illud ipſum, εὖ ἔχεσθαι τῆς πρώτης αἰτίας, in pag. præcedente; ſicque hâc phraſi, τῦτο δ' ἦν τὸ, ſæpe uti Hieroclem ipſe obſervabis.

ον ἀγαθὸν διὰ παντὸς ἐφαπλώσασα τοῦ κόσμου, οἷον φῶς ἀκήρατον ϗ νοερόν. Ἡ δὲ ταύτης εὖ ἐχομένη ψυχὴ, ϗ, ὡς ὄμμα πρὸς ὀξυωπίαν, ἑαυτὴν διασμήξασα, ἔκ τε τῆς ἐπιμελείας τῶν καλῶν πρὸς τὴν ΕΥΧΗΝ ἀνεγείρεται· ϗ πάλιν ἀπὸ τῆς ΕΥΚΤΙΚΗΣ πληρώσεως τὴν σπουδὴν ἐπιτείνει, λόγοις ΕΡΓΑ συνάπτουσα, ϗ ΕΡΓΑ σπουδαῖα θείαις διαλέξεσι βεβαιουμένη. Καὶ τὰ μὲν εὑρίσκουσα, τὰ δὲ ἐλλαμπομένη, σπουδάζει τε ἃ ΕΥΧΕΤΑΙ, ϗ ΕΥΧΕΤΑΙ ἃ σπουδάζει. Τοιαύτη μὲν ἡ τῆς σπουδῆς ϗ τῆς ΕΥΧΗΣ ἕνωσις. [276] Τί δὲ δὴ τὰ δι' ἀμφοτέρων τούτων κατορθούμενα, ἑξῆς ἀκούωμεν.

——ΤΟΥΤΩΝ ΔΕ ΚΡΑΤΗΣΑΣ ΓΝΩΣΕΑΙ ΑΘΑΝΑΤΩΝ ΤΕ ΘΕΩΝ ΘΝΗΤΩΝ Τ' ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΣΥΣΤΑΣΙΝ, Η ΤΕ ΕΚΑΣΤΑ ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ, Η ΤΕ ΚΡΑΤΕΙΤΑΙ.

Πρῶτον μὲν ΘΕΟΓΝΩΣΙΑΝ ϗ θεολογικὴν ἐπιστήμην παρέσεσθαι τοῖς οὕτως ἀχθεῖσι προλέγει, ϗ πάντων τῶν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς τετρακτύος ὑποστάντων τὴν ΕΠΙΓΝΩΣΙΝ, μετὰ τῆς κατὰ γένος αὐτῶν διακρίσεως, ϗ τῆς εἰς ἕνα κόσμον ἑνώσεως. Τὴν μὲν γὰρ σύνταξιν αὐτῶν ἐνταῦθα τὸ τῆς ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ὄνομα δηλοῖ· τὸ δὲ, Η ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ, τὴν κατ' εἶδος διαφοράν· ϗ τὸ, Η ΚΡΑΤΕΙΤΑΙ, τὴν κατὰ γένος κοινωνίαν. Φύσει γὰρ διεστῶτα τῶν λογι-

[276] τί δὲ δὴ τὰ—]Ita Editor Cant. è MSS Gall. pro, δὲ δεῖ, in Editt. prioribus, exhibuit δὲ δή; & ne de *vocularum*, ut ait, *conjunctione* dubitaret lector, rectam probat uno ex Homero, altero è Zoroaſtris oraculis petito exemplo: cùm tamen, ſi opus fuiſſet, multò meliùs id facere potuiſſet ex Herodoto, Xenophonte, Platone,

dum, tanquam lucem puram, atque intellectualem, expandit. Animus autem, qui huic rite attendit, & ſe, tanquam oculum, ut acutiùs cernat, pertergit, tum ex bonorum Studio ad PRECES excitatur, tum viciſſim ex PRECUM fervore ſtudium illud adauget, dum verbis OPERA adjungit, & OPERA bona divinis alloquiis confirmat; atque partim ipſe adinveniens, partim illuminatus, & iis DAT OPERAM, quæ PRECATUR, & PRECATUR ea, quibus OPERAM DAT. Hujuſmodi igitur eſt OPERÆ atque PRECUM conjunctio. Quænam autem ſint ea, quæ horum ope amborum feliciter efficiuntur, deinceps audiamus.

—SI VERO ISTA TENEAS, COGNOSCES ET IMMORTALIUM DEORUM ET HOMINUM MORTALIUM CONSTITUTIONEM, QUATENUS SINGULA DIFFERUNT, ET QUATENUS CONVENIUNT.

Primùm DEORUM NOTITIAM, theologicamque ſcientiam iis, qui ita ſunt inſtituti, affore prædicit, atque eorum omnium, quæ à ſacro *quaternario* producta ſunt, cognitionem, quomodo ſecundùm genera diſtinguuntur, & ad unius mundi conſtitutionem coeunt: nam Συστάσεως nomen hîc eorum conjunctionem ſignificat: illud autem, Η διέρχεται, differentiam ſecundùm ſpecies, & illud, Η Κρατεῖται, communionem ſecundùm genus denotat. Naturâ enim diverſa

ne, apud quos iſtius uſûs crebra ſunt exempla. Sed MS. M. Coll. Gud. habet hîc, τί δὲ τὰ, æquè commodè; nam ſic quoque Plato, τί δὲ τὰ λεχθέντα, in Phædone Sect. 2.

 entium

λογικῶν οὐσιῶν τὰ γένη [277] κατὰ ταύτην τὴν διάστασιν εἰς μίαν κοινωνίαν συνέρχεται. Τῷ γὰρ εἶναι τὰ μὲν πρῶτα, τὰ δὲ μέσα, τὰ δὲ ἔσχατα, διακέκριται ἅμα καὶ ἥνωται. Οὔτε γὰρ τὰ [278] πρῶτα ἂν γένοιτο μέσα, ἢ ἔσχατα· οὔτε τὰ μέσα πρῶτα, ἢ ἔσχατα· οὔτε τὰ ἔσχατα μέσα, ἢ πρῶτα· ἀλλ' ἐν τοῖς δημιουργικοῖς ὅροις ἀϊδίως [279] μένει κατὰ γένος διακεκριμένα. Καὶ οὕτω μὲν τὸ, Η ΕΚΑΣΤΑ ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ, νοοῦμεν. Τὸ δὲ, Η ΕΚΑΣΤΑ ΚΡΑΤΕΙΤΑΙ, πάλιν αὖ τῇδε θεωρήσομεν. Τὸ πᾶν τόδε οὐκ ἂν εἴη τέλειον, μὴ πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ ἔσχατα μέρη ἐν ἑαυτῷ κεκτημένον, ὡς ἀρχὴν, καὶ μέσα, καὶ τελευτὴν τοῦ ὅλου συστήματος. Καὶ τὰ πρῶτα οὐκ ἂν εἴη πρῶτα, μὴ μέσων καὶ ἐσχάτων αὐτοῖς ἑπομένων. Οὐδὲ τὰ μέσα τοῦτ' ἂν εἴη, ὃ λέγεται, μὴ ἄκρων ἑκατέρωθεν αὐτοῖς παρακειμένων. Ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἔσχατα εἴη ἂν ἔσχατα, μὴ πρώτων καὶ μέσων προηγουμένων. Συνεισάγει οὖν ἄλληλα πρὸς τὴν τοῦ παντὸς τελειότητα. Καὶ τοῦτ' ἔστι, τὸ ΚΡΑΤΕΙΣΘΑΙ αὐτὰ ὑπ' ἀλλήλων· ὡς μὲν ἑτεροειδῆ, διαφέροντα· ὡς δὲ ἑνὸς κόσμου μέρη, συνεισιόντα. καὶ αὐτῷ τῷ διεστάναι ἅμα καὶ ἡνῶσθαι τῆς θείας διακοσμήσεως τὴν ὅλην ΣΥΣΤΑΣΙΝ καὶ σύνταξιν πληροῦντα· ἣν ΓΝΩΣΕΑΙ, φησὶν, εἰ ἐγκρατὴς γένοιο τῶν προειρημένων καλῶν. Τῶν δὲ ἄκρων γενῶν τῇ μνή-

μη

[277] *κατὰ ταύτην*—] Sic edidit Curter. rectè. Hoc verò Editor Cant. è margine MSS Gall. *emendans, clamante,* ut ait, *ſenſu*, exhibuit *καθ' αὐτὴν*. Nugatur verò; cùm *κατὰ ταύτην* ſenſui accommodatius planè & *ἐμφατικώτερον* eſſe videatur.

[278] *πρῶτα ἂν γένοιτο*—]Particulam *ἂν* addidimus è MS M. Coll. Gud., quod in Editt. prioribus decrat.

279

entium rationalium genera, ſecundùm iſtam diverſitatem in unam ſocietatem coeunt. Eo enim, quòd ſint alia prima, alia media, alia ultima, ſeparantur ſimul, & adunantur. Neque enim ea, quæ prima ſunt, fieri poſſunt media, vel ultima; neque quæ media ſunt, prima, vel ultima; neque quæ ultima, media, vel prima: Sed intra terminos à conditore conſtitutos perpetuò manent ſecundùm genus diſtincta. Atque ita quidem illud, QUATENUS SINGULA DIFFERUNT, intelligimus. Illud verò, QUATENUS SINGULA CONVENIUNT, hoc modo rurſum conſiderabimus. Hæc rerum univerſitas perfecta non eſſet, niſi primas, medias, atque ultimas partes, tanquam principium, medium, atque finem totius Syſtematis, in ſe haberet: neque enim prima eſſent prima, niſi mediis, & ultimis comitantibus: nec media id eſſent, quod dicuntur, niſi extrema utrinque apponerentur: neque etiam ultima forent ultima, niſi prima, & media, præcederent. Igitur ſe mutuò introducunt ad univerſi perfectionem. Atque hoc eſt, quo (κρατεῖσθαι) CONTINERI a ſe invicem dicuntur: quatenus quidem ſpecie varia ſunt, differentia; quatenus verò mundi unius partes ſunt, coeuntia; atque ipſâ diſtinctione ſimul & conjunctione totam divini operis conſtitutionem & ordinationem conſummantia; quam COGNOSCES, inquit, ſi bona illa ante dicta obtineas. In extremorum verò generum

279 μένει κατὰ γένος διακεκριμένα] Hunc verborum ordinem maluimus è MS M. Coll. Gud., quàm priorem, μένει διακεκρ. κατὰ γένος, & ex eodem mox legimus τὸ, H —. nam defuit illud τὸ in prioribus, uti liquet ex ſequentibus, τὸ δὴ, ἕκαστα κρατεῖται.

2 mentione

μὴ συνεισέρχεσθαι τὰ μέσα· ΑΘΑΝΑΤΩΝ γάρ φησι ΘΕΩΝ ΘΝΗΤΩΝ Τ' ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΣΥΣΤΑΣΙΝ. Τὰ δὲ πρῶτα τοῖς ἐσχάτοις διὰ τῶν μέσων [280] συνάπτεται, καὶ τὰ ἔσχατα πρὸς τὰ πρῶτα τῇ μεσότητι τῶν ἀγαυῶν Ἡρώων ἀνατείνεται. Τοιαύτη δὲ καὶ ἡ τάξις τῶν λογικῶν γενῶν, [281] ἡ ἐν προοιμίοις παραδέδοται, ὡς εἶεν μὲν πρῶτοι ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ οἱ ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΘΕΟΙ· ἔπειθ' Ἥρωες ἀγαυοί· καὶ τελευταῖοι Δαίμονες καταχθόνιοι, [282] οὓς νῦν ΘΝΗΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ καλεῖ. Πῶς δὲ ΕΚΑΣΤΟΝ τούτων δεῖ νοεῖν [283] ἤδη εἴρηται· τὸ δὲ ΓΝΩΣΙΝ τούτων προσλαβεῖν ἐπιστημονικὴν, ὧν ἐκ παραδόσεως τὴν τιμὴν προειλήφαμεν, πρακτικὴν ἀρετὴν ἀληθείᾳ θεωρητικῇ κοσμοῦσιν ἐγγίνεται, ἢ καὶ ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης εὐεξίας ἐπὶ τὴν θείαν ἀρετὴν μεθισταμένοις. Τὸ γὰρ οὕτω ΓΝΩΝΑΙ τὰ ὄντα, ὡς παρ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ [284] ὑπέστη, ὁμοίωμα ἦν θεῖον κτήσασθαι. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ [285] τὴν ἀσώματον διακόσμησιν ἡ σωματικὴ φύσις ὑπόκειται, τὴν ἐμφανῆ τούτου συμ-

[280] συνάπτεται] In Editt. prior. rectè quidem legitur συνάπτονται, ſed hoc è MS M. Coll. Gud. maluimus, quia mox ſequitur ἀνατείνεται.

[281] ἡ ἐν—] Ita poſcit ſententia pro καὶ ἐν in Editt. prioribus; idque firmat Auriſpæ verſio, *quod in*—. MS verò M. in ſequentibus pro ὡς εἶεν μὲν, habet, ὥστ' εἶναι πρῶτοι μὲν ἐν—. per illa autem, ἐν προοιμίοις, vult planè tres primos verſus, in quibus tradit Carmen τρία γένη τῶν λογικῶν, ſc. Ἀθανάτους θεοὺς, Ἥρωας, καταχθονίους δαίμονας.

[282] οὓς νῦν—] Ita νῦν ſuppeditavit nobis aptè MS M. Coll. Gud., quod in Editt. prioribus defuit.

[283] ἤδη εἴρηται] MS. M. Coll. Gud. habet εἴρηται ἤδη ἐν προοιμίοις, quod non diſplicet; vult enim Commentarium ſuum in tres primos verſus. in ſequentibus autem malim τὸ δὲ, quam τὸ δή.

[284] ὑπέστη, ὁμοίωμα ἦν θεῖον κτήσασθαι] Sic recepimus è MS M. Coll. Gud. pro ὑπέστησαν, ὁμοίωμα θ. ἐστι κτλ., in prioribus. Sic in ſequentibus, γνῶναι πάντα, ὡς

mentione ſimul includuntur media; dicit enim, IMMORTALIUM DEORUM MORTALIUMQUE HOMINUM CONSTITUTIONEM. Prima autem cum ultimis per media connectuntur; atque ultima ad prima per ILLUSTRIUM HEROUM interventum porriguntur. Talis autem eſt & ille ordo generum rationalium, qui in Carminum initio traditus eſt, nempe quòd primi in hoc mundo ſint DII IMMORTALES; deinde HEROES ILLUSTRES; & ultimi DÆMONES TERRESTRES, quos MORTALES HOMINES nunc appellat. Quomodo verò horum generum ſingula ſint intelligenda, jam dictum eſt: ſed eorum porro NOTITIAM ſcientificam adipiſci, quos honorandos eſſe ex traditione didicimus, illorum eſt, qui virtutem practicam veritate contemplativâ exornarunt, aut etiam ab humani habitûs bonitate ad divinam virtutem provecti ſunt. Ita enim noſſe entia, prout ſunt a Deo conſtituta, eſt ipſius Dei ſimilitudinem nanciſci. Quandoquidem verò poſt incorporeorum conſtitutionem ſubjacet corporea natura, quæ viſibilem hunc mun-

ὡς ὑπέϛη παρὰ τοῦ θεοῦ, & in ſuperioribus ὡς ἕκαϛα ὑπέϛη παρὰ τοῦ δημιουργοῦ. Ita Simplic. in Epict. p. 176, ὑπέϛη τὰ ὑπὸ σελήνην, atque alii paſſim ὑπέϛη cum neut. plural. uſurpant; ſicque diſtinguit ibid. Simplicius p. 175. τὰ σώματα ὑπέϛη τὰ γινόμενα καὶ φθειρόμενα, & mox, ὑπέϛησαν αἱ παρατρεπόμεναι ψυχαί. Ed. L. Bat.

285 τὴν ἀσώματον διακόσμησιν] i. e. τὴν τάξιν τῶν λογικῶν γενῶν, ut ſuprà dixit. Horum verò primi ſunt Ἀθάνατοι θεοὶ, qui cùm non alii ſint, quàm aſtra & planetæ (ut in principio oſtendimus) non ad ἀσώματον διακόσμησιν, ſed σωματικὴν potiùs, pertinere videantur. At cùm aſtra & planetæ à Pythagoreis & Platonicis haberentur ζῶα νοερὰ, & animo æquè ac corpore prædita, Hierocles hîc τὸ λογικὸν eorum ad ἀσώματον διακόσμησιν refert, corpus autem ad σωματικὴν in ſequentibns. Atque ſic ipſe poſtea diſtinguit, τῶν ἄϛρων τὸ μὲν ἄνω ἀσώματος οὐσία, τὸ δὲ κάτω, σωματική. v. Comm. in Vers.67.

dum

συμπληροῦσα κόσμον, καὶ πρὸς τὴν τῶν λογικῶν οὐσιῶν ἡγεμονίαν συντεταγμένη, ἑξῆς τὸ τῆς Φυσιολογικῆς ἐπιστήμης ἀγαθὸν ἐπακολουθῆσαι μηνύει[286] τοῖς ἐν τάξει προϊοῦσιν ἐπὶ τὰς γνώσεις.

ΓΝΩΣΗ Δ', Η ΘΕΜΙΣ ΕΣΤΙ, ΦΥΣΙΝ ΠΕΡΙ ΠΑΝΤΟΣ ΟΜΟΙΗΝ· ΩΣΤΕ ΣΕ ΜΗΤΕ ΑΕΛΠΤ' ΕΛΠΙΖΕΙΝ, ΜΗΤΕ ΤΙ ΛΗΘΕΙΝ.

Πρὸς τὴν θείαν εὐμέλειαν ἡ ΦΥΣΙΣ τὸν ἐμφανῆ κόσμον ἀποτυπουμένη, δι' ἀναλογίας τε αὐτὸν ἑαυτῷ πανταχοῦ διαφόρως ὡμοίωσε, καὶ τὸ θεῖον κάλλος ἐνεικονίσατο δι' ὅλων τῶν ἐγκοσμίων εἰδῶν ἄλλως καὶ ἄλλως· ὥστε οὐρανῷ μὲν ἀποδοῦναι τὸ ἀεικίνητον, γῇ δὲ τὸ μόνιμον, ἑκάτερον δὲ τούτων θείας ὁμοιώσεως ἴχνος ἀποφέρεσθαι. Καὶ τῷ μὲν οὐρανίῳ σώματι τὸ πέριξ τοῦ ΠΑΝΤΟΣ ἀπένειμε, τῷ δὲ περιγείῳ τὸ κέντρον.[287] Ἐν δὲ σφαίρᾳ ἄλλως μὲν τὸ κέντρον ἀρχή, ἄλλως δὲ ὁ τοῦ περιέχοντος ὅρος. Ὅθεν τὰ ἄνω μὲν ἄστροις πεποίκιλται, καὶ τοῖς μετ' ἐκεῖνα ζώοις νοεροῖς· γῆ δὲ φυτοῖς ἐκοσμήθη, καὶ ζώοις αἰσθήσει μόνῃ χρωμένοις. Μεσότης δὲ τῶν οὕτω διεστηκότων ὁ Ἄνθρωπος ἐνορᾶται, ἀμφίβιός τις ὤν, καὶ ἔσχατος μὲν τῶν ἄνω, πρῶτος δὲ τῶν

286 τοῖς ἐν τάξει—] Deerat ἐν in Editt. prioribus, quod è MS M. Coll. Gud. adjecimus, quemadmodum ubique habet Hierocles.

287 ἐν δὲ σφαίρᾳ ἄλλως μὲν τὸ κέντρον ἀρχὴ—] Vult hîc Hierocles duo eſſe in Sphærâ principia, centrum ſc. & peripheriam; nimirum, centrum, ſi ſurſum progredi-

dum complet, atque ad entium rationalium regimen componitur, declarat in ſequentibus, eos phyſiologicæ ſcientiæ bonum eſſe adepturos, qui ad rerum cognitionem ordine procedunt.

COGNOSCES AUTEM, QUATENUS FAS EST, NATURAM IN UNIVERSO SIMILEM; UT NEC SPERES QUÆ SPERANDA NON SUNT, NEC TE QUICQUAM LATEAT.

Natura mundum hunc viſibilem aptè ad divinum modulum conformans, eum & proportione variatum ſibimet ubique ſimilem fecit, & divinæ pulchritudinis imaginem ſingulis ſpeciebus mundanis variegatam impreſſit; ita ut, cùm perpetuum cœlo motum dederit, terræ verò ſtabilitatem, horum tamen utrumque divinæ ſimilitudinis veſtigio ſignaretur. Cœleſti autem corpori univerſi ambitum attribuit, terreno verò centrum. (In ſphærâ autem alio modo centrum eſt principium, alio peripheriæ terminus.) Quâ de cauſâ ſuperiora aſtrorum varietate, &, poſt illa, animantibus intellectu præditis inſtructa ſunt; terra autem plantis ornata, & animantibus, quæ ſenſu ſolo utuntur. Sed in horum ſic diſtantium medio cernitur Homo, tanquam amphibius quidam, atque ſuperiorum infimus, primus autem inferi-

progrediaris, eſt principium; ſin deorſum, peripheria eſt principium, & centrum terminus; atque idem fere eſt, quod dicit Philoponus, γῆ μὲν τὸ κέντρον παντὸς, — καὶ ἔστι κάτωθεν ἀρχὴ πάντων ἡ γῆ, πέρας δὲ τούτων ὁ πάντα περιέχων οὐρανός· τοὔμπαλιν δὲ ἄνωθεν, ἀρχὴ μὲν ὁ οὐρανός, πέρας δὲ πάντων ἡ γῆ. De. Creat. 1. 5.

τῶν κάτω. Διό ποτὲ μὲν τοῖς ἀθανάτοις συμφέρεται, ϗ [288] τῇ πρὸς νοῦν ἐπιστροφῇ τὴν οἰκείαν λῆξιν ἀπολαμβάνει· ποτὲ δὲ τοῖς θνητοῖς εἴδεσι συναγελάζεται, ϗ τῇ τῶν θείων νόμων ἐκβάσει τῆς προσηκούσης αὐτῷ ἀξίας ἀποπίπτει. Ὡς γὰρ ἔσχατος τῶν λογικῶν γενῶν, οὔτε [289] ἀεὶ ϗ ὡσαύτως πέφυκε νοεῖν (οὕτω γὰρ οὐκ ἂν ἦν ἄνθρωπος, ἀλλὰ φύσει θεός)· οὔτε ἀεὶ νοεῖν δύναται, εἰ ϗ μὴ ὡσαύτως· τοῦτο γὰρ αὐτὸν εἰς τὴν [290] Ἀγγέλου καθίστησι τάξιν. Νῦν δέ ἐστιν ἄνθρωπος ὁμοιώσει μὲν πρὸς τὸ βέλτιον ἀχθῆναι δυνάμενος, ΦΥΣΕΙ δὲ ὑποβεβηκὼς τῶν ἀθανάτων Θεῶν, ϗ τῶν ἀγαυῶν Ἡρώων, ὡς ἐγκοσμίων πρώτων ϗ μέσων γενῶν. Ὥσπερ δὲ τούτων ὑπέβη τῷ μὴ ἀεὶ νοεῖν, ἀλλ᾽ ἐν ἀγνοίᾳ ποτὲ ϗ λήθῃ γίνεσθαι τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας, ϗ τῆς θεῖθεν κατιούσης εἰς αὐτὸν ἐλλάμψεως· οὕτω τῷ μὴ μένειν ἀεὶ ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑπερέχει ζώων ἀλόγων ϗ φυτῶν, ϗ ὅλης τῆς περιγείου ϗ θνητῆς φύσεως ἀναβέβηκε κατ᾽ οὐσίαν, ὡς ἐπιστρέφειν πρὸς τὸν Θεὸν πεφυκώς, ϗ ἀναμνήσει τὴν λήθην ἀφανίζειν, ϗ διδασκαλίᾳ προσλαμβάνειν ἃ ἀπέβαλε, ϗ τὴν ἄνωθεν φυγὴν τῇ ἀντιστρόφῳ φυγῇ ἰᾶσθαι. Προσήκει οὖν τῇ ἀνθρωπίνῃ οὐσίᾳ τοιαύτῃ οὔσῃ, γνῶναι τὴν σύστασιν τῶν ἀθανάτων Θεῶν, θνητῶν τ᾽ ἀνθρώπων

288 τῇ πρὸς νοῦν ἐπιστροφῇ—] Ita è ſuo Codice edidit Curter.; & ſic in ſuo lectum agnoſcere videtur Auriſpa. Editor autem Cant. Dacerium ſecutus è MS Med. (Coll. Sc. Salvin., nam ſilet hîc Coll. Gud.) *auctiorem*, ut ait, *reddidit Hieroclem* legendo πρὸς νοῦν ϗ ἀρετήν. Atque auctiorem quidem fateor, ſed non meliorem; cùm iis additis non omnino opus ſit, nec ita junctis uſquam aliàs utatur Hierocles. Ille enim ſemper, aut, τὴν πρὸς νοῦν ϗ θεὸν ἐπιστροφήν, aut, τὴν πρὸς νοῦν ἐπιστροφήν, dicit.

atque

orum: Quo ſit, ut aliquando cum immortalibus verſetur, & per converſionem ad mentem, propriam ſortem recuperet; aliquando verò cum mortalibus ſpeciebus congregetur, & per divinarum legum tranſgreſſionem congruâ ſibi dignitate excidat. Nam cum generum rationalium ultimus ſit, nec naturâ talis eſt, ut ſemper eodemque modo intelligat (ſic enim non homo, ſed naturâ Deus, eſſet) nec ſemper, etſi non eodem modo, intelligere poteſt (hoc enim eum in Angelorum ordine collocaret.) Talis autem eſt homo, ut ad ſimilitudinem quidem ejus, quod præſtantius eſt, accedere poſſit; naturâ verò Diis immortalibus, atque Heroibus illustribus, primis ſcilicet, & mediis generibus mundanis, ſit inferior. Sicut autem his in eo inferior eſt, quòd non ſemper intelligat, ſed ſuæ aliquando naturæ, & lucis divinitùs in eum deſcendentis, inſcitiâ, & oblivione laboret: ſic brutis, & plantis, totâque terrenâ, & mortali naturâ, eſt eſſentia ſuperior, quòd non ſemper in ignorantiâ maneat; ſed naturâ ita comparatus ſit, ut ad Deum converti queat, & recordatione oblivionem diſpellat, ac per doctrinam ea recuperet, quæ amiſit, & fugæ rerum ſupernarum per fugam contrariam medeatur. Humanæ igitur naturæ, cum talis ſit, convenit, noſſe Immortalium Deorum atque Hominum Mortalium conſtitutionem,

R id

atque ita paſſim legimus, τὴν τοῦ ἀνάληψιν, &, τοῦ κλῆσιν καὶ ἀποβολὴν, &, ψυχὴν τοῦ ἀποπεσοῦσαν, &, ἀνιοῦσαν πρὸς τοῦν. nos igitur augmentum illud, ut minùs opportunum, rejicimus, & lectionem Curterianam retinemus.

289 ἀεὶ καὶ ὡσαύτως] Ita MS M. Coll. Gud., rectiore verborum ordine, quàm, ὡσαύτως καὶ ἀεὶ, in priùs Editis; nam eam hîc cognitionem vult planè, quâ præditi ſunt Αθάνατοι θεοὶ, quos ſæpe dixit ἀεὶ καὶ ὡσαύτως νοεῖν.

290 ἀγγέλων] i. e. Ἥρωος. Nam ita promiſcuè appellari ſolent,

ut

θρώπων· τουτέστι, τὴν λογικῶν γενῶν τὴν διάταξιν· ΓΝΩΝΑΙ ΔΕ καὶ τὴν ΦΥΣΙΝ, τὴν ΠΕΡΙ ΠΑΝΤΟΣ ΟΜΟΙΗΝ. τουτέστι, τὴν σωματικὴν οὐσίαν, τὴν ἄνωθεν μέχρι τῶν τελευταίων δι' ἀναλογίας καὶ ἐμφάσεως θείας κοσμηθεῖσαν· ΓΝΩΝΑΙ δὲ ταῦτα πάντα Η ΘΕΜΙΣ ΕΣΤΙ, τοῦτ' ἔστι, νόμῳ ὡς διάκειται, καὶ οὕτως ὡς ὑπέστη παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὃν τρόπον τοῖς ἐκείνου νόμοις ἐστὶ διατεταγμένα, εἴτε σώματα εἴτε ἀσώματα. Κατὰ κοινοῦ γὰρ ἐπ' ἀμφοτέρων τῆς ποιήσεως [291] τὸ, Η ΘΕΜΙΣ ΕΣΤΙΝ, ἀκουστέον. Οὐ γὰρ [292] ἀλογίστοις προθυμίαις ἑκόντας μεταφέρειν δεῖ τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων πρὸς τὸ ἡμῖν δοκοῦν· ἀλλὰ τοῖς τῆς ἀληθείας ὅροις ἑπομένους γινώσκειν τὰ ὄντα πάντα, Η ΘΕΜΙΣ ΕΣΤΙ, καὶ ὡς ὁ τῆς δημιουργίας θεσμὸς ὥρισεν ἕκαστα. Ἐκ δὲ τούτων τῶν δύο ΓΝΩΣΕΩΝ, τῆς τε περὶ τὴν ἀσώματον ποίησιν τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς περὶ τὴν σωματικὴν, κάλλιστον ἐπανθεῖ πόρισμα, τὸ ΜΗΤΕ ΑΕΛΠΤ' ΕΛΠΙΖΕΙΝ, ΜΗΤΕ ΤΙ ΛΗΘΕΙΝ. Ἐκ γὰρ τοῦ λανθάνειν ἡμᾶς τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων, ἀπογίνεται καὶ τὸ ΑΕΛΠΤ' ΕΛΠΙΖΕΙΝ, καὶ τὸ ἀδύνατα περινοεῖν. Οἷον, εἴ τις ἄνθρωπος ὢν, τῶν ἀθανά-

των

ut dixit Comm. in Verſ. 2. MS M. Coll. Gud. habet hîc ἀσγέλων. Sed non mutato opus eſt.

291 τὸ, Ἡ θέμις ἐστὶν, ἀκουστέον] Edidit hîc Curter., τὸ γνῶναι δεῖ, ᾗ θέμις ἐστὶν. Editor verò Cant., dictante Bentleio, exhibuit, τὸ γνῶναι δ', ᾗ θέμις ἐστὶν, æquè malè; nam rectius certè eſſet ſine δὲ, ſc. τὸ γνῶναι, ᾗ θέμις ἐστὶν, aut (ut ipſa Carminis verba citet) τὸ, γνώσῃ δ', ᾗ θέμις ἐστὶν, at neutrum horum nobis æquè placet, atque illa lectio, quam è ſuo Codice ſuppeditavit Auriſpa, qui ſic Latinè vertit, *communiter enim in utriſque intelligere oportebit, quemadmodum fas eſt*, i. e. Græcè, κατὰ κοινοῦ γὰρ ἐπ' ἀμφοτέρων τὸ, ᾗ θέμις ἐστὶν, ἀκουστέον. Omnino rectè: non enim dicit hîc Hierocles illud γνῶναι de utriſque intelligi

id eſt, generum rationalium diſpoſitionem; atque NOSSE etiam NATURAM, QUÆ IN UNIVERSO SIMILIS EST, id eſt, corpoream ſubſtantiam, quæ a ſummo ad imum uſque proportione ſpecieque divinâ exornatur: quin & hæc omnia NOSSE, QUATENUS FAS EST, hoc eſt, ſicut lege diſponuntur, & prout a Deo creata ſunt, & eo modo, quo legibus ejus ordinantur, ſive corpora ſint, ſive incorporea; communitèr enim de utroque opificio intelligendum eſt illud, Η ΘΕΜΙΣ ΕΣΤΙ. Oportet enim nos non cæco animi impetu abreptos rerum dignitatem ex noſtrâ opinione æſtimare, ſed ad veritatis regulas attendentes pernoſcere entia omnia, QUATENUS FAS EST, eoque modo, quo lex creationis ſingula conſtituit. Ex duplici autem hâc COGNITIONE operum Dei incorporeorum corporeorumque optimum hoc oritur conſectarium, ut NEQUE SPEREMUS NON SPERANDA, NEQUE RES ULLA NOS LATEAT. Namque ex ignoratâ rerum naturâ ſequitur, ut & ea SPEREMUS, quæ SPERANDA NON SUNT, & ea mente agitemus quæ fieri non poſſunt. Exempli gratiâ; Si quis,

cùm

telligi debere, quod de utriſque expreſſè dixerat Carmen, ſc. *γνώσεαι ἀθανάτων* —, verſ. 50, &, *γνώσῃ δ', ᾗ θεμις ἐϛὶ, φύσιν.* verſ. 52. dicit autem id, quod dictu erat neceſſarium, nempe, illud, *ᾗ θέμις ἐϛὶν*, quod de poſteriore antùm in Carmine exprimitur, de utriſque eſſe intelligendum. Hanc igitur lectionem, Auctore Auriſpâ, recipere non dubitavimus. Hinc verò deprehendes, quàm inconſultè affirmaverit Editor Cant., Auriſpam correctioni Bentleianæ ſuffragari. Notandum autem porro, Auriſpam hæc, *τῶν ποιήσεων*, in ſuo Codice non agnoſcere; neque id quidem malè, cùm, iis excluſis, *ἀμφοτέρων* ſatis commodè ad præcedentia, *ἀσώματα*, & *σώματα*, referri poſſit: nos verò cum Curter., *ἀμφοτέρων τῶν ποιήσεων*, retinemus.

292 *ἀλογίϛοις προθυμίαις εἴκοντας*] Edidit Curter. *ἀλογίϛῳ προθυμίαι*

των Θεῶν ΕΛΠΙΖΕΙ γενέσθαι, ἢ τῶν ἀγαυῶν Ἡρώων· οὗτος οὐκ οἶδε τοὺς ὅρους τῆς ΦΥΣΕΩΣ, οὔτε τῶν ὄντων πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ ἔσχατα διεστείλατο. Καὶ πάλιν, εἴ τις τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν συναποθνήσκειν οἴεται τῷ θνητῷ σώματι, ἀγνοίᾳ τῆς προσούσης ἀθανασίας τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ, προσδοκᾷ ἃ μὴ δεῖ, μηδὲ [293] οἷά τε γενέσθαι. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ [294] θηρίου μεταμφιάσασθαι σῶμα ΕΛΠΙΖΩΝ, καὶ ζῶον ἄλογον γενέσθαι διὰ κακίαν, ἢ καὶ φυτὸν, δι' ἀργίαν αἰσθήσεως· καὶ οὗτος, ἀντιστρόφως τοῖς εἰς τὰ ἄνω γένη μεταβάλλουσι τὴν τοῦ ἀνθρώπου οὐσίαν, πρὸς τὰ κάτω αὐτὴν συνωθεῖ, πεπλανημένος καὶ [295] μὴ νοῶν τὸ ἀμετάβλητον τοῦ κατ' οὐσίαν ὑπάρχοντος εἴδους τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ. Ἀεὶ γὰρ μένουσα ἄνθρωπος, τῇ τῆς ἀρετῆς καὶ κακίας ἀνὰ μέρος κτήσει, Θεὸς ἢ θηρίον [296] γενέσθαι λέγεται· φύσει δὲ οὐδέτερον, ἀλλὰ σχέσει τῆς πρὸς ἑκάτερον ὁμοιώσεως. Καὶ ὅλως ὁ τὴν προσοῦσαν ἀξίαν ἑκάστῳ τῶν ὄντων μὴ εἰδὼς, ἀλλ' [297] ἤτοι ὑπερ-

θυμίας ἰκόντας, cui *manum medicam*, ut ait, *afferens* Editor Cant., *partim ex conjecturâ, partim è MSS Gall.*, peſſimè exhibuit, ἀλογίστους προθυμίας ἴχοντας. Cùm tamen melius planè ei ſuggeſſeſit Daviſius, ἀλογίστῳ προθυμίᾳ εἴκοντας. Nos verò ope MSti M. Coll. Gud. rem confecimus, in quo legitur, ἀλογίστοις προθυμίαις ἰκόντας, ſed ſcribæ planè incuriâ ἰκόντας pro εἴκοντας, uti nos exhibuimus.

293 διά τε γ.] Ita MS M. Coll. pro οἷόν τε in priùs Editis; atque ſic nobis melius hîc viſum eſt.

294 θηρίου μεταμφιάσασθαι σῶμα] Hanc animarum humanarum in brutorum corpora tranſmigrationem docuit Pythagoras (ut in vitâ ejus dicit Porphyrius) atque etiam Plato in Timæo p. 42, & Phædone Sect. 21. Ed. Cant.; cui doctrinæ hîc refragatur Hierocles, ut & in Libro de providen iâ ap. Phot. Cod. 214, & 251; ubi in eâ fuiſſe ſententiâ Platonem pernegat. Hierocli verò ſuffragatur etiam Proclus in

cùm Homo ſit, ſe in Immortalium Deorum, vel Heroum illuſtrium numerum reponi poſſe SPERAT, ille NATURÆ limites non novit, neque Entium prima ab iis, quæ media, & ultima ſunt, diſtinguit. Et rurſum, ſi quis animi noſtri immortalitatem ignorans, animum ſuum unà cum mortali corpore interiturum eſſe opinatur, ille ea, quæ non oportet, quæque fieri non poſſunt, exſpectat. Similitèr verò, qui feræ corpus ſe induturum SPERAT, & brutum animal fore ob vitium, aut etiam plantam ob ſenſûs ſtuporem, hic quoque, contrà quàm illi, qui hominis naturam in ſuperiora genera tranſmutant, eam detrudit ad inferiora, deceptus utique & ignorans immutabilitatem formæ iſtius, quæ animo humano eſſentialis eſt: ille enim ſemper homo permanens, virtutis & vitii alternâ poſſeſſione, Deus, aut beſtia, fieri dicitur; cùm naturâ neutrum ſit, ſed habitu tantùm, ob eam, quam cum eorum alterutro habet, ſimilitudinem. Atque in univerſum is, qui entium cujuſque dignitatem non novit, ſed

in Comment. ad hæc Platonis in Timæo verba, εἰς θηρίου βίον ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀφικνεῖται, id eſt (ut ait ille) εἰς θηριώδη βίον, ἀλλ' οὐχὶ εἰς σῶμα θήρειον.— ἡ γὰρ θήρειος φύσις οὐκ ἔστι τὸ σῶμα τὸ θήρειον, ἀλλ' ἡ ζωὴ τοῦ θηρίου. pag. 329. quibus conſentit etiam Jamblic. in Μονοβίβλῳ de ea re ſcripto, ut ait Nemeſius cap. 2. p. 85. Ed. Ox. Atque ita quidem Timæus Locrus, ipſe Pythagoricus, declarat hanc μετενσωμάτωσιν non veram, ſed allegoricam eſſe. περὶ ψυχᾶς κόσμω, ſub finem. Hujus verò dogmatis ortum Ægyptiis tribuit Herodotus. 2. 123. Confer Æneæ Gaz. Theophraſt. pag. 14, —. Ed. Barth.

[295] μὴ νοῶν] Ita MS M. Coll. Gud., quod magis placuit nobis, quèm ἀγνοῶν in prioribus.

[296] γενέσθαι] Ita edidit Curter. rectè; quod nullâ de cauſâ in γίνεσθαι mutavit Editor Cant.

[297] ἤτοι] MS Med. Coll. Gud. habet εἴτο, quod malè ſcriptum eſſe pro ἤτοι non dubitavimus; atque ſic vertit Auriſpa, *aut*, i. e. ἤτοι, non ἤ τι, quod de proprio inſeruit Editor Cant.

περβάλλων αὐτῆς, ἢ ἐλλείπων, τὴν ἄγνοιαν ταύτην ἀφορμὴν τῆς ὑποκένου δόξης ϗ ΑΕΛΠΤΟΥ ΕΛΠΙΔΟΣ πεποίηται. Ὁ δὲ ἐν τοῖς δημιουργικοῖς μέτροις ἕκαστα ἀφορίζων, ϗ γινώσκων τὰ ὄντα, ᾗ γέγονε, ϗ
298 παραμετρῶν τῷ Θεῷ τὴν ἑαυτοῦ ΓΝΩΣΙΝ· οὗτος
299 τὸ, Ἕπου Θεῷ, μάλιστα τηρεῖ, ϗ τὸ, Ἄριστον μέτρον, οἶδε, ϗ τῆς ἀνεξαπατήτου ἐλπίδος τυγχάνει.

ΓΝΩΣΗ Δ' ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ ΠΗΜΑΤ' ΕΧΟΝΤΑΣ ΤΛΗΜΟΝΑΣ, ΟΙ Τ' ΑΓΑΘΩΝ ΠΕΛΑΣ ΟΝΤΩΝ ΟΥΤ' ΕΣΟΡΩΣΙΝ, ΟΥΤΕ ΚΛΥΟΥΣΙ· ΛΥΣΙΝ ΔΕ ΚΑΚΩΝ ΠΑΥΡΟΙ ΣΥΝΙΣΑΣΙ. ΤΟΙΗ ΜΟΙΡΑ ΒΡΟΤΩΝ ΒΛΑΠΤΕΙ ΦΡΕΝΑΣ· ΩΣ ΔΕ ΚΥΛΙΝΔΡΟΙ ΑΛΛΟΤ' ΕΠ' ΑΛΛΑ ΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΕΙΡΟΝΑ ΠΗΜΑΤ' ΕΧΟΝΤΕΣ. ΛΥΓΡΗ ΓΑΡ ΣΥΝΟΠΑΔΟΣ ΕΡΙΣ ΒΛΑΠΤΟΥΣΑ ΛΕΛΗΘΕ ΣΥΜΦΥΤΟΣ· ΗΝ ΟΥ ΔΕΙ ΠΡΟΣΑΓΕΙΝ, ΕΙΚΟΝΤΑ ΔΕ ΦΕΥΓΕΙΝ.

Τῆς τῶν ἀσωμάτων ϗ σωματικῶν γενῶν καλῶς γνωσθείσης διατάξεως, ἕπεται ϗ τὴν ΑΝΘΡΟΩΠΟΥ οὐσίαν ἀκριβῶς ΓΝΩΡΙΖΕΣΘΑΙ, οἵα τε οὖσα τυγχάνει, ϗ οἵων δεκτικὴ παθημάτων· ϗ ὅτι ἐν μεθορίῳ ἐστὶ τῶν

τε

298 παραμετρῶν τῷ Θεῷ] Ita Plato de Leg. 4. p. 716. ὁ Θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη. & ſic fere Athenag. in Legat. οἷς ὁ βίος ὡς πρὸς σταθμὴν τὸν Θεὸν κανονίζεται.

299 τὸ, Ἕπου Θεῷ] Ita de Pythagoreis Jamblic. in vit. Pythag., ἅπας ὁ βίος συντέτακται πρὸς τὸ ἀκολουθεῖν τῷ Θεῷ. Sic Epict. ap. Arrian. Diſſ. 1. 12. τέλος ἐστὶ τὸ ἕπεσθαι Θεῷ. & Antonin.

10,

eam vel nimis attollit, vel deprimit, ignorantiam hanc vanæ opinionis, & FALSÆ SPEI occaſionem facit. Qui verò ſingula ſecundùm creationis modos diſtinguit, & entia, prout facta ſunt, cognoſcit, atque ſui ipſius COGNITIONEM Deo metitur; is maximè illud, *Deum ſequere*, obſervat; & illud, *modus optimus*, novit; & ſpem concipit falli neſciam.

COGNOSCES AUTEM HOMINES MALIS ULTRO ARCESSITIS OBRUI MISEROS, QUI BONA CUM PROPE SINT NEC VIDENT, NEC AUDIUNT: PAUCIQUE NORUNT SESE MALIS EXPEDIRE. TALE FATUM LÆDIT MORTALIUM MENTES; ILLI VERO CYLINDRORUM INSTAR HUC ILLUC VOLVUNTUR, INFINITIS MALIS OPPRESSI. GRAVIS ENIM COMES LATENTER NOCET CONTENTIO CONGENITA; QUAM PROVOCARE NON DECET, SED CEDENDO EVITARE.

Incorporeorum corporeorumque generum diſpoſitione probè intellectâ, ſequitur, ut & hominis naturam exactè cognoſcamus, qualis ſit, & quibus perturbationibus obnoxia; & quòd in confi-

10, 11. εὐθεῖαν παραίνονἱ ἕπεσθαι Θεῷ. Boeth. Conſol. 1. 4. *Inſtillabis auribus meis Pythagoricum illud*, ἕπȣ Θεῷ. Philo de Abr. migrat., τέλος ἐςὶ κατὰ τὸν ἱερώταἱον Μωσῆν τὸ ἕπεσθαι Θεῷ. In ſequentibus verò ſic diſtinguo ϗ τὸ, Ἄριςον μέτρον, οἶδε, —. Ita Simplicius in Epict. p. 221. Ed. L. B. πȣ̃ ἂν εἴη τὸ, Μέτρον ἄριςον, εἰ μὴ ἐπὶ τῶν θείων, τῶν μετρȣ́ντων πάντα, ϗ ὁριζόντων τοῖς ἀρίςοις ὅροις;

τε ἁπλώτων εἰς κακίαν, καὶ τῆς πρὸς ἀρετὴν οὐ πεφυκότων ἀνάγεσθαι· διὸ καὶ ἐπαμφοτερίζει ταῖς σχέσεσιν, ὁτὲ μὲν ἐκεῖ [300] ζῶν τὴν νοερὰν εὐζωΐαν, ὁτὲ δὲ ἐνταῦθα τὴν αἰσθητικὴν ἐμπάθειαν προσλαμβάνων. Ἔνθα καὶ λέγεται ὀρθῶς ὑπὸ [301] Ἡρακλείτου, ὅτι ζῶμεν τὸν ἐκείνων θάνατον, τεθνήκαμεν δὲ τὸν ἐκείνων βίον. Κάτεισι γὰρ καὶ ἀποπίπτει τῆς εὐδαίμονος χώρας ὁ ΑΝΘΡΩΠΟΣ, ὡς Ἐμπεδοκλῆς φησιν ὁ Πυθαγόρειος,

——[302] Φυγὰς θεόθεν, καὶ ἀλήτης,
Νείκεϊ μαινομένῳ πίσυνος.——

Ἄνεισι δὲ, καὶ τὴν ἀρχαίαν ἕξιν ἀπολαμβάνει, εἰ φύγοι τὰ περὶ γῆν [303] καὶ τὸν —— ἀτερπέα χῶρον, ὡς Αὐτὸς λέγει,

Ἔνθα φόνος τε κότος τε καὶ ἄλλων ἔθνεα κηρῶν·

εἰς ὃν οἱ [304] ἐμπεσόντες,

Ἄτης ἂν λειμῶνα κατὰ σκότος ἠλάσκουσιν.

Ἡ δὲ ἔφεσις τοῦ φεύγοντος τὸν τῆς Ἄτης λειμῶνα πρὸς τὸν τῆς ἀληθείας ἐπείγεται λειμῶνα· ὃν ἀπολιπὼν, τῇ ὁρμῇ τῆς πτερορρυήσεως εἰς γήϊνον ἔρχεται σῶμα ὀλβίου — αἰῶνος ἀμερ-

[300] ζῶν — προσλαμβάνων] Sc. ὁ ἄνθρωπος, recté. Sed habet hîc MS M. Coll. Gud. ζῶσα—προσλαμβάνουσα, ſc. οὐσία τοῦ ἀνθρώπου. Eodem verò redeunt, nec mutatis opus eſt.

[301] Ἡρακλείτου —] Idem fere Heracliti dictum citat Porphyr. de Antro Nymphar., & Heraclid. Pont. ap. Galæ. Mythol. p. 443. Ed. Amſt.

[302] Φυγὰς—] Hæc, ut ait Plutarch., προαναφωνεῖ ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐν ἀρχῇ τῆς φιλοσοφίας, *de exilio*, minùs conſultè verò dicit Editor Cant., ſe hîc *poeticum* νείκεϊ *repoſuiſſe pro* νείκει *in Editt. prioribus*, cùm Edit. Curter. exhibeat νείκεϊ.

[303] καὶ τὸν—ἀτερπέα χ.] MS M. Coll.

nio ſit eorum, quæ in vitium prolabi nequeunt, & eorum, quæ naturâ ſuâ ad virtutem evehi non poſſunt: unde & utrumque habitum induit; aliquando intellectualem ibi vitam feliciter agens, aliquando ſenſibiles hic affectiones adſumens; adeo ut rectè dixerit Heraclitus, " nos illorum " mortem vivere, mori autem illorum vitam;" deſcendit enim homo, & felici regione excidit, cùm, ut Empedocles Pythagoreus inquit,

——*A Deo fugitivus, & erro,*
Lite furente agitur.——

Aſcendit verò, & antiquum ſtatum recuperat, ſi terrena fugerit, &, ——*illætabilem locum,* ut Idem ait,

Ubi cædes, & ira, & mille alia mala ſunt;

in quem qui inciderint,

Atæ per pratum tenebraſque vagantur.

Deſiderium autem ejus, qui fugit *atæ pratum* ad veritatis pratum contendit; quod cum reliquit, pennarum defluvii impetu in terrenum corpus delatus eſt, felici —— *vita privatus.* His

Coll. Gud. habet αἰτῶν—, quod fortaſſe corruptè ſcriptum eſt pro κὴ τὸν, aut pro θνητῶν—ἀτερπέα χῶρον. nam εἰς θνητῶν τόπον legitur paulò poſt; at hoc, fateor, nihil ad Empedoclem. Illa autem, ἀτερπέα χῶρον, ab Homero mutuatus eſt Empedocles, Odyſſ. Λ'. verſ. 93. Nam Ὁμηρικὸς ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ut ait Ariſtot. ap. Laert. 8. 57.

304 ἐμπεσόντες,

Ἄτης ἀν λειμῶνα κατὰ σκότος ἠλάσκυσι] Ita legimus è MS M. Coll. Gud,; nec multo aliter legit Julianus Imp. in Orat. 7. Ἄτης ἐν λειμῶνι κατὰ σκότον ἠλάσκονται, & Synes. de provid. Ἄτης ἐν λειμῶνι κατὰ σκότον ἠλάσκυσι.

verò

ἀμερθείς. Τούτοις δὲ καὶ ὁ 305 Πλάτων ἐστὶ σύμφωνος, περὶ μὲν τῆς καθόδου ταυτὶ λέγων· ὅταν δὲ ἀδυνατήσασα ἐπισπέσθαι μὴ ἴδῃ, καί τινι συντυχίᾳ χρησαμένη πτεροῤῥυήσῃ τε, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ, τότε νόμος αὐτὴν εἰς ζῶον θνητὸν εἰσοικίζεσθαι. Περὶ δὲ τῆς ἀνόδου ταῦτα· ὅτι τὸν ὄχλον προσφύντα ὕστερον ἐκ γῆς, καὶ ὕδατος, καὶ ἀέρος, καὶ πυρὸς, θορυβώδη καὶ ἄλογον ὄντα, λόγῳ κρατήσας ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸ τῆς προτέρας καὶ ἀρίστης ἀφικνεῖται εἶδος ἕξεως· 306 ὅτε καὶ εἰς τὸ ξύννομον ἄστρον ἀνάγεται, ὑγιὴς καὶ ὁλόκληρος γενόμενος. Ὑγιὴς μὲν τῇ τῶν παθῶν, ὡς νοσημάτων, ἀπαλλαγῇ· ὃ διὰ τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς παραγίνεται· ὁλόκληρος δὲ, τῇ νοῦ καὶ ἐπιστήμης, ὡς 307 οἰκείων μερῶν, ἀναλήψει· ὃ διὰ τῆς θεωρητικῆς ἀληθείας κατορθοῦσθαι πέφυκε. Καὶ πάλιν, ὡς δέοι τῇ ἐντεῦθεν φυγῇ τὴν ἀπὸ τῶν κρειττόνων γενομένην ἀπόστασιν ἐξιᾶσθαι, σαφῶς παρίστησι, φυγὴν τῶν τῆδε κακῶν 308 τὴν φιλοσοφίαν ὁριζόμενος. Συμπεφυκέναι γὰρ τὰ πάθη μόνοις τοῖς θνητοῖς ἀποφαίνεται διὰ τούτων· ἀλλ᾽ οὐδὲ ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατὸν, οὔτε ἐν Θεοῖς εἶναι, περὶ δὲ τόνδε τὸν τόπον καὶ τὴν θνητὴν φύσιν 309 περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. Τοῖς γὰρ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ πάντως που καὶ τὸ παρὰ φύσιν διατεθῆναι δύνασθαι παρέπεται· ὅπερ ἦν τῶν κακῶν ἀρχή. Πῶς δὲ δεῖ ταῦτα 310 φεύ-

305 Πλάτων—περὶ τῆς καθόδου—] v. Phædr. p. 243. Illa autem περὶ τῆς ἀνόδου, infrà, exſtant in Timæ. p. 42.

36 ὅτε] Ita MS M. Coll. Gud. pro ὅτι in Editt. prior., quod melius nobis viſum eſt. Atque ex eodem legimus in ſequentibus, εἰς τὸ σύννομον ἄστρον ἀνάγεται, pro, εἰς σ. ἄστρον ἄγεται, in Editt. prioribus. Sic enim Plato in Timæo, πάλιν εἰς τὴν τοῦ συννόμου πορευθεὶς οἴκησιν ἄστρου.

307 οἰκείων μερῶν] i.e. δυνάμεων, uti

verò conſentit etiam Plato, qui de deſcenſu hæc dicit; *Cum verò aſſequendi impotens* (animus) *Deum minimè videt, & infortunio aliquo, pennarum defluvium paſſa, in terram decidit, tum lex ipſum jubet in mortale animal induci.* De aſcenſu autem hæc, *Hominem* ſcilicet, *cùm labem poſtea contractam ex terrâ & aquâ, & aere, & igne, turbulentam, & rationis expertem, rationi ſubjecerit, ad prioris optimique habitûs formam pervenire: Quando & ad aſtrum ſibi congruum reducitur, ſanus atque integer factus,* (*ſanus* ſcilicet, quòd ab affectibus, tanquam morbis liberatus ſit, quod virtutis politicæ munus eſt: *integer* autem, per mentis & ſcientiæ, tanquam propriarum partium, recuperationem, quod theoreticæ veritatis operâ rite perficitur.) Atque rurſus Plato defectionem a Diis noſtrâ hinc fugâ perſanandam eſſe planè docet, dum Philoſophiam malorum, quæ hîc ſunt, fugam eſſe definit: affectuum enim perturbationes mortalibus ſolis congenitas eſſe, per hæc declarat, *At neque mala perire poſſunt, nec in Diis eſſe: ſed circa hunc locum, & naturam mortalem neceſſariò verſantur.* Nam eorum, quæ generationi & corruptioni ſunt obnoxia, proprium omnino eſt, ut præter naturam affici poſſint; quod malorum eſt principium. Quo pacto autem hæc fugienda ſint, ſubjungit;

uti ipſe haud ſemel explicat. At MS M. Coll. Gud. habet hîc μέτρων, malè, ut videtur.

308 τὴν φιλοσοφίαν] Sic MS M. Coll. Gud. Defuit verò τὴν in prioribus Editt.

309 περιπολεῖ] Ita legimus pro περιπολεῖν in Editt. prior., quia ſunt hæc Platonis ipſa verba in Theæteto, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν, καὶ τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης.

" *Hinc*

[310] φεύγειν ἐπάγει· διὸ δεῖ ἐνθένδε ἐκεῖσε φεύγειν· φυγὴ δὲ ὁμοίωσις Θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ· ὁμοίωσις δὲ, δίκαιον καὶ ὅσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι. Τὸν γὰρ ἀποδράναι βουλόμενον τὰ κακὰ τὴν θνητὴν φύσιν πρῶτον ἀποστραφῆναι δεῖ· οὐ γὰρ οἷόν τε ταύτῃ συμπεφυρμένους μὴ καὶ τῶν ἑπομένων αὐτῇ κακῶν ἐξ ἀνάγκης ἀναπίμπλασθαι. Ὥσπερ οὖν ἡ θεόθεν φυγὴ, καὶ ἡ πτερορρύησις τῶν κουφιζόντων ἡμᾶς πρὸς τὰ ἄνω πτερῶν, εἰς τὸν τῶν θνητῶν ἤνεγκε τόπον, οἷς τὰ κακὰ συνεισέρχεται, οὕτως καὶ ἡ τῆς θνητῆς προσπαθείας ἀποβολὴ, καὶ ἡ τῶν ἀρετῶν, οἷον πτερῶν τινων, ἔκφυσις πρὸς τὸν τῶν [311] κακῶν καθαρὸν τόπον, εἰς τὴν θείαν εὐζωΐαν, ἡμᾶς ἀνάξει. Μέση γὰρ οὖσα ἡ τοῦ ἀνθρώπου οὐσία τῶν τε ἀεὶ νοούντων τὸν Θεὸν, καὶ τῶν μηδέποτε νοεῖν πεφυκότων, ἄνεισί τε πρὸς ἐκεῖνα, καὶ κάτεισι πρὸς ταῦτα, νοῦ κτήσει καὶ ἀποβολῇ, πρὸς τὴν θείαν ὁμοίωσιν καὶ τὴν θήρειον, διὰ τὸ τῆς φύσεως ἀμφίβιον ἀνὰ μέρος οἰκειουμένη. Ταῦτ᾽ οὖν ὁ περὶ τῆς ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΕΓΝΩΚΩΣ ΟΥΣΙΑΣ οἶδε πῶς ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ ΠΗΜΑΤ᾽ ΕΧΟΥΣΙΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, καὶ πῶς ΤΛΗΜΟΝΕΣ καὶ τάλανες ταῖς ἑαυτῶν αἱρέσεσι γίνονται. Πότε μὲν γὰρ, ἔτι δυνά-

[310] φεύγειν] Sic MS M. Coll. Gud. pro φυγεῖν in prioribus; atque ita ipſe Plato in loco hîc citato.

[311] κακῶν καθαρὸν] Ita rectè MS Med. Coll. Gud., & MSS Gall., atque Auriſpa, *ærumnis vacuum.* Sic & ipſe Plato in Theæt., unde hæc citantur. Ea tamen erat Editoris Cant. perverſitas, ut, ſpretis hiſce omnibus, futilem planè Curterii lectionem retinendam cenſuerit, ſc. καλῶν καθαρὸν τόπον. In quibus, ſi ſenſum ſpectes, meliùs abeſſe poſſet vox καθαρὸν, ut ſit, τὸν τῶν καλῶν τόπον, nam abſona eſt phraſis illa καλῶν καθαρὸν, & ſententiæ planè repugnat: hîc enim, niſi fallor, eſt vocis καθαρὸς cum Genitivis junctæ uſus, ut id, quod in Genitivo exprimitur,

" *Hinc igitur illuc confugere oportet: ſuga autem* " *eſt ſimilitudo cum Deo, quatenus homini concedi-* " *tur; ſimilitudo verò, ut juſtus ſanctuſque ſit cum* " *prudentiâ.* Imprimis enim mortalem naturam eum averſari oportet, qui mala vult effugere; cùm fieri nequeat, ut ii, qui cum illâ commiſcentur, non impleantur neceſſariò malis, quæ ipſam comitantur. Sicut igitur fuga a Deo, & pennarum, quæ ad ſuperiora nos evehunt, defluvium, in locum mortalium, quibus mala adhæreſcunt, nos deduxit; ſic etiam mortalium affectionum rejectio, & virtutum, tanquam pennarum renaſcentium, auctus ad locum malorum purum, divinæque vitæ felicitatem, nos reducet. Cùm enim homo ſit naturâ medius inter ea, quæ Deum ſemper cognoſcunt, & ea, quæ ad cognoſcendum nunquam apta ſunt, ad illa aſcendit, & ad hæc deſcendit, prout intelligentiam aut retinet, aut amittit; atque ad divinam belluinamve ſimilitudinem, propter naturam ancipitem, viciſſim ſe accommodat. Is igitur, qui NOVIT hujuſmodi eſſe HUMANAM NATURAM, novit quomodo MALIS ULTRO ARCESSITIS OBRUUNTUR HOMINES, & quo modo INFELICES & miſeri ſuis ipſorum conſiliis fiunt. Aliquando enim, cum adhuc ibi manere

mitur, excipiat, & excludat; adeo ut, καλῶν καθαρὸν, hîc ſonet, *à bonis purum*, ſeu, *bonis vacuum*. Atqui vox καθαρὸς cum malis tantùm ſic juncta reperitur, ut exemplis aliquot nunc demonſtrabimus. Sic enim Porphyr. περὶ Αποχ. 2. 19. κακῶν καθαρὰ ψυχὴ. Itidem 4. 13. ψυχὴ ἀνοσίε κέρδες καθαρὰ. Plutarch. in Publicolâ φόνε καθαρὸς, & alibi, πρᾶξις ἀδικίας καθαρὰ. Ceb. Tab. καθαρὰ παντὸς κακȣ̃ ὁδός. Joſeph Antiq. 1. 4. γένος πονηρίας καθαρὸν. Jamblic. Protrept. c. 2. κακίας, ὥσπερ κηλίδος, καθαρὸν. Ipſe denique Hierocles poſtea, αἴθερα ἐλεύθερον, ὑλικῶν παθημάτων καθαρὸν, tot igitur auctoribus, & exemplis, freti rejicimus illud καλῶν, & ſuam Hierocli elegantiam reſtituimus in his κακῶν καθαρὸν τόπον.

poſſent,

δυνάμενοι μένειν [312] ἐκεῖ, προπέτεια ὁρμῆς [313] εἰς γένεσιν καταςύρονται· ποτὲ δὲ, δυνάμενοι θᾶσσον ἐντεῦθεν ἀπολύεσθαι, αὐτοὶ ἑαυτοὺς ταῖς ἀμελείαις τῶν παθῶν καταπλέκουσι. Καὶ τοῦτο ἦν τὸ τῶν ΑΓΑΘΩΝ ΠΕΛΑΣ ΟΝΤΩΝ ΜΗΤΕ ΟΡΑΝ, ΜΗΤΕ ΑΚΟΥΕΙΝ· ἵνα ΑΓΑΘΑ μὲν ἀρετὴ καὶ ἀλήθεια νῦν λέγηται· τὸ δὲ ΜΗ ΟΡΑΝ ΠΕΛΑΣ ΟΝΤΑ, τὸ μὴ δι' ἑαυτοῦ ἀνακινεῖσθαι πρὸς εὕρεσιν τῶν καλῶν· καὶ τὸ ΜΗ ΑΚΟΥΕΙΝ, τὸ ταῖς παρ' ἄλλων διδασκαλίαις μὴ ὑπήκοον γίνεσθαι. [314] Διπλῆ γὰρ ἡ τῆς ἐπιστήμης ἀνάληψις· ἢ διὰ μαθήσεως, ὡς δι' ΑΚΟΗΣ· ἢ δι' εὑρέσεως, ὡς δι' ΟΡΑΣΕΩΣ. ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ δὲ ΠΗΜΑΤΑ ΕΧΕΙΝ λέγονται, οἱ μήτε μανθάνειν παρ' ἄλλων, μήτε εὑρίσκειν δι' ἑαυτῶν, ἐθέλοντες, ὡς τῆς συναισθήσεως τῶν ἀγαθῶν ἀμοιροῦντες, καὶ διὰ τοῦτο πάντη ἀχρεῖοι. Ὃς γὰρ ἂν μήτ' αὐτὸς νοέῃ, μήτ' ἄλλου λέγοντος ἐν θυμῷ βάλληται, ἐκεῖνος δ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ. Οἱ δὲ [315] περὶ τῶν ἀγαθῶν μανθάνειν τε καὶ εὑρίσκειν ἔργον πεποιημένοι, οὗτοί εἰσιν οἱ ΚΑΚΩΝ ΤΗΝ ΛΥΣΙΝ ΣΥΝΙΕΝΤΕΣ, καὶ φυγῇ τῶν τῇδε πόνων εἰς τὸν ἐλεύθερον αἰθέρα μετοικιζόμενοι. ΟΛΙΓΟΙ δέ εἰσιν οἱ τοιοῦτοι. Οἱ γὰρ πλεῖστοι κακοὶ, καὶ τῆς θνητῆς προσπαθείας ἥττους, καὶ φρενοβλαβεῖς ὑπὸ τῆς εἰς γῆν νεύσεως γενόμενοι· ὡς καὶ τοῦτο παρ' ἑαυτῶν τὸ

KA-

[312] ἐκεῖ] i. e. apud ſuperos. Sic paulò priùs, ἐκεῖ ζῶν τὴν νοερὰν εὐζωΐαν.

[313] εἰς γένεσιν] Hoc eſt, εἰς τὸν τῶν θνητῶν τόπον, ut ſuprà dixit, ſive τὸν κόσμον τὸν ὑποκάτω σελήνης, ita enim à Philoſophis ubique uſurpatur vox γένεσις. Sic Ocellus de Univerſ. cap. 2, γένεσις μὲν ὅπου ἡ μεταβολὴ τῶν ὑποκειμένων· — ἰσθμὸς γάρ ἐστιν ἀθανασίας καὶ γενέσεως ὁ περὶ τὴν σελήνην δρόμος. De Platone verò idem notat Proclus, εἴωθεν ὁ φι-

poſſent, à præcipiti deſiderio in hunc mundum detrahuntur; aliquando verò, cum hinc citiùs poſſent dimitti, ipſi ſe immodicis affectionibus implicant. Hoc autem eſt illud, CUM VICINA SUNT BONA, NEC VIDERE NEC AUDIRE: ut BONA nunc dicantur virtus, & veritas; ac NON VIDERE VICINA, ſit non per ſe incitari ad bona inveſtiganda; atque NON AUDIRE, aliorum monitis non auſcultare. Duplex enim eſt ſcientiæ comparandæ via; aut per diſciplinam, tanquam per AUDITUM; aut per inventionem, tanquam per VISIONEM. Illi igitur MALIS SPONTE ARCESSITIS OBRUI dicuntur, qui neque ab aliis diſcere, neque per ſe exquirere volunt, ut qui bonorum planè ſenſu careant, atque adeo inutiles prorſus ſint. Nam qui nec per ſe ſapit, nec alio monente animum advertit, ille profecto eſt homo inutilis. Illi autem qui in bonis & addiſcendis, & per ſe inveſtigandis, operam collocarunt, ii ſunt, qui SE MALIS EXPEDIRE NORUNT, & LABORUM, qui hîc ſunt, fugâ in liberum æthera commigrant. Sed PAUCI ſunt ejuſmodi: plerique enim omnes mali ſunt, & affectionibus mundanis obnoxii, & ex ſuâ in terram propenſione vecordes facti; adeo

ὁ φιλόσοφος γένεσιν ἀποκαλεῖν τὸν ὑπὸ σελήνην τόπον. In Plat. Timæ. pag. 108. Atque ita ſæpe ipſe Proclus τὸ ὀυράνιον opponit τῷ ὑπὸ σελήνην, ſeu, τῷ ἐν τῇ γενέσει.

[314] διπλῆ γὰρ—] Ita fere Plato in Phædone ſect. 23. Ed. Cant., δεῖ ἓν τέτων διαπράξασθαι, ἢ μαθεῖν, ἢ εὑρεῖν.

[315] περὶ τῶν ἀγαθῶν μανθάνειν τι—] Habet hîc MS M. Coll. Gud. παρὰ τῶν ἀγαθῶν μανθάνοντες. voluit, opinor, παρὰ τῶν ἄλλων, atque ſic quidem malim, quàm περὶ τῶν ἀγαθῶν, nam reſpicit planè ad ſuprà dicta μανθάνειν παρ᾽ ἄλλων. lego igitur οἱ παρὰ τῶν ἄλλων μανθάνειν τι καὶ εὑρίσκειν—.

ΚΑΚΟΝ ἔχειν, διὰ τὸ βουληθῆναι φυγεῖν ἀπὸ Θεοῦ, καὶ ἀπομερίσαι αὐτοὺς τῆς τούτου ὁμιλίας, ἧς εὐτύχουν ἐν αὐγῇ καθαρᾷ διάγοντες. Τὸν γὰρ ἀπὸ Θεοῦ χωρισμὸν ἡ ΒΛΑΠΤΟΥΣΑ ΤΑΣ ΦΡΕΝΑΣ ΜΟΙΡΑ [316] νῦν δηλοῖ. Οὐ γάρ ἐστιν ἢ μὴ ἀνοηταίνειν τὸν τοῦ Θεοῦ γενόμενον ἔρημον, ἢ μὴ ἔρημον εἶναι Θεοῦ, τὸν εἰς ἄνοιαν ἐκπεσόντα. Τὸν γὰρ ἀνόητον ἀνάγκη καὶ ἄθεον εἶναι, καὶ τὸν ἄθεον ἀνόητον. Ἀμφότεροι δὲ, ὡς μὴ πρὸς τὸν ἔρωτα τῶν καλῶν ἐγηγερμένοι, ΑΠΕΙΡΟΝΑ ΠΗΜΑΤ' ΕΧΟΥΣΙΝ, οἷον ΚΥΛΙΝΔΡΟΙ ταῖς καταγώγοις πράξεσιν ΑΛΛΟΤΕ ΑΛΛΟΙΣ ΚΑΚΟΙΣ συμφερόμενοι, καὶ μὴ ἔχοντες ὅ, τι χρήσονται ἑαυτοῖς, διὰ τὸ πάσαις ταῖς τύχαις ἀπαιδεύτως προσφέρεσθαι· νῦν μὲν ἐξυβρίζοντες ἐν πλούτῳ, νῦν δὲ ἐν πενίᾳ κακουργοῦντες, καὶ πρὸς λῃστείαν μὲν ὑπὸ ῥώμης σώματος ἐκφερόμενοι, πρὸς δὲ βλασφημίαν ὑπὸ ἀσθενείας καὶ νοσημάτων· τήν τε ἀπαιδίαν ὀδυρόμενοι, καὶ τὴν πολυπαιδίαν ἀφορμὴν πολέμων καὶ αἰσχροκερδείας ποιούμενοι. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, οὐκ ἔστι τι τῶν ἐν τῷ βίῳ, ὃ μὴ πρὸς ἀφορμὴν κακοῦ τοῖς ἀνοήτοις γίνεται, πανταχόθεν στενοχωρουμένοις ὑπὸ τῆς ΑΥΘΑΙΡΕΤΟΥ κακίας, καὶ τοῦ μὴ ἀναβλέπειν πρὸς τὸ θεῖον φῶς, μηδ' ἐπαΐειν ἐθέλειν τῶν ὄντως ἀγαθῶν· ἀλλὰ καταδεδυκότας εἰς τὴν θνητὴν προσπάθειαν ὡς ἐν κλύδωνι τῷ βίῳ φέρεσθαι. Τούτων δὲ ΛΥΣΙΣ μία ἡ πρὸς Θεὸν ἐπιστροφή, ἣν ἐξευρίσκουσιν οἱ τὸ

ὄμμα

316 μοῖρα νῦν δηλοῖ] Manifeſtè vera eſt hæc MS Medic. lectio ap. Dacer., eamque confirmat ipſe Hierocles in loco huic fere gemino in ſequentibus, τὸν ἀπὸ τῶν κρειττόνων χωρισμὸν διὰ τῆς λυγρᾶς

ut hoc etiam malum ex ſeipſis nanciſcantur, quòd à Deo voluntariò fugiant, ſeque ab ejus conſuetudine ſejungant, quâ feliciter fruebantur, quamdiu in purâ luce degebant. Separationem enim a Deo FATUM illud, quod MENTES LÆDIT, nunc ſignificat. Fieri enim non poteſt, ut vel amens non ſit, qui Deo deſtitutus fuerit, vel Deo non deſtituatur, qui in amentiam deciderit. Eſt enim neceſſe, ut mente alienatus, a Deo quoque alienetur: & a Deo alienatus, mente etiam ſit alienatus. Utrique autem, ut qui ad bonorum ſtudium experrecti non ſint, infinita mala patiuntur, actionum præcipitatione, tanquam Cylindri, modò in hæc, modò in illa mala delati, & quid agant neſcii, quia in omni fortunâ imperitè ſe gerunt, nunc propter divitias inſoleſcentes, nunc propter penuriam malefici: atque ad latrocinia à corporis viribus, ad blaſphemiam autem ab infirmitate, & morbis, irritati; & ſi nullos habeant liberos, deplorantes; ſin multos, pugnarum id, & lucri turpis, prætextum facientes. Atque, ut verbo dicam, nihil eſt in vitâ, quod non amentibus mali occaſionem præbeat; qui urgentur undique vitiis ULTRO ARCESSITIS, eòque, quòd neque ad lucem divinam reſpicere volunt, neque ea audire, quæ verè bona ſunt: ſed mundanis affectionibus immerſi, in vitâ, tanquam in procellâ, agitantur. At horum unica liberatio eſt converſio ad Deum, quam illi inveniunt, qui animi oculum, at-

γρᾶς μοίρας ἠνίξατο. Editor autem Cant., ne nihil ageret, hanc Codicis optimi lectionem ſpernens, ex aliorum vitiis alteram ineptiſſimam conflavit, lectoribuſque exhibuit, ſc. μοῖρα τῇ πρὸς γῆν νεύσει δηλοῖ, quam nos amandandam prorſus cenſuimus.

ὄμμα τῆς ψυχῆς καὶ τὸ οὖς πρὸς τὴν τῶν ἀγαθῶν ἀνάληψιν ἐπεγείροντες, καὶ τὸ παρεπόμενον τῇ οὐσίᾳ ἡμῶν ΚΑΚΟΝ τῇ ἀναγωγικῇ δυνάμει θεραπεύσαντες. Ἦν δὲ ΣΥΜΦΥΕΣ ἅμα καὶ ἐπίκτητον ἡμῖν ΚΑΚΟΝ, ἡ τοῦ αὐτεξουσίου παρὰ φύσιν κίνησις, καθ' ἣν ΕΡΙΖΕΙΝ τε καὶ ἐναντιοῦσθαι τοῖς θείοις νόμοις πειρώμεθα, οὐδὲν ἐπαισθανόμενοι ὅσον ἑαυτοὺς βλάπτομεν, διὰ τοῦ δοκεῖν ἀντιτείνειν Θεῷ· ἀλλὰ μόνον τοῦτο τυφλῶς ΟΡΩΝΤΕΣ, ὅτι ἐδυνήθημεν ἀφηνιάσαι τῶν ἐκείνου θεσμῶν. Καὶ τοῦτο ἦν τὸ πολλῷ τῷ αὐτεξουσίῳ χρήσασθαι καὶ ἀμέτρῳ, τὸ τολμᾶν ἀφίστασθαι Θεοῦ, καὶ τὴν ΛΥΓΡΑΝ ΕΡΙΝ πρὸς αὐτὸν ἀναδέχεσθαι, καθ' ἣν ΕΡΙΖΟΜΕΝ τρόπον τινὰ καὶ φιλονεικοῦμεν, ἐκείνου λέγοντος, Μὴ ποιήσῃς τόδε, τοῦτο αὐτὸ μάλιστα ποιεῖν ἐθέλειν· καὶ πάλιν αὖ, εἰ ἐκεῖνος λέγοι, Ποίησον τόδε, αὐτὸ τοῦτο μὴ ποιεῖν· ἵνα ἑκατέρωθεν τῆς ἀθλιότητος ἑαυτοὺς πληρώσωσιν οἱ [317] τὸν θεῖον νόμον ἐκβαίνοντες, τῷ τε μὴ ποιεῖν τὰ προστεταγμένα, καὶ τῷ ποιεῖν τὰ ἀπηγορευμένα. Τί οὖν πρὸς τὴν ΛΥΓΡΑΝ ΤΑΥΤΗΝ ΕΡΙΝ, ΤΗΝ ΣΥΝΟΠΑΔΟΝ ἅμα καὶ ΣΥΜΦΥΤΟΝ [318] λεγομένην, ἐξευρήσομεν, τὴν ἐκ [319] τοῦ ἐφ' ἡμῖν παρὰ φύσιν διατεθέντος ἐγειρομένην, καὶ διὰ τοῦτο, ὡς οἰκεῖον ΚΑΚΟΝ, λεληθότως βλάπτειν πεφυκυῖαν; Τί πρὸς ταύτην ἀντιτιθέναι δεῖ; τί τοῦ

—— [320] *μαινομένου νείκους ἄκος εὑρεῖν;*

τί

[317] τὸν θεῖον νόμον ἐκβ.] MS M. Coll. Gud. habet τῶν θείων ὅρων ἐκβαίνοντες. rectè quidem ſic quoque; ſed non mutato opus eſt.

[318] λεγομένην] MS Med. Coll. Gud, & Auriſpa non agnoſcunt hanc vocem; nos verò (etſi abeſſe poteſt) retinendam duximus.

[319] τοῦ ἐφ' ἡμῖν] i. e. τοῦ αὐτεξουσίου. Sic paulò priùs, ἡ τοῦ αὐτεξουσίου παρὰ φύσιν κίνησις, & poſtea, τὸ αὐτεξούσιον κίνημα παρὰ φύσιν διατεθέν. Hanc verò lectionem nobis ſuppeditavit

MS

que aurem, ad bonorum recuperationem erigunt; quique malo, quod naturam noſtram comitatur, per facultatem ſurſum tollentem medentur. Illud verò nobis COGNATUM ſimul, et ARCESSITUM MALUM, eſt liberi arbitrii motus præter naturam, per quem ad CONTENDENDUM, et divinis legibus repugnandum aggredimur, minimè ſentientes quantum noſmetipſos lædimus, dum Deo repugnare volumus; ſed occæcati hoc tantum deprehendentes, penes nos eſſe leges ejus aſpernari. Hoc utique eſt liberi arbitrii nimiâ et immodicâ licentiâ uti, quòd a Deo recedere, et GRAVEM CONTENTIONEM adverſus eum ſuſcipere audeamus, per quam cum eo litigamus quodammodo, et pertinacitèr obſiſtimus; ita ut ſi ille dicat, hoc ne facias, id ipſum maximè velimus facere; et rurſus ſi dicat, hoc facito, illud ipſum facere nolimus; adeo ut illi miſeriam ſibi utrinque accumulent, qui divinam legem tranſgrediuntur, dum et ea non faciunt, quæ jubentur, & faciunt ea, quæ vetantur. Quid igitur contra GRAVEM HANC CONTENTIONEM, COMITEM ſimul & CONGENITAM dictam, excogitabimus, quæ ex libero noſtro arbitrio præter naturam diſpoſito excitatur, atque adeo, tanquam malum domeſticum, ad latentèr nobis nocendum parata eſt? Quid huic opponere oportet? Quodnam

—Inſanæ litis exquirere remedium?

 Quid,

MS Med. Coll. Gud. pro ἐν ἡμῖν in priùs editis.

320 —μαινομένυ νείκεῳ ἄκος εὑρεῖν] Hæc, tanquam Hemiſtichium, edidit Curter., atque ſic ſecuti eum alii, & nos quoque exhibuimus; etſi poetæ Hemiſtichium eſſe minimè putamus, ſed ipſius Hieroclis verba, ad Empedoclis illa ſuprà citata reſpicientis

τί τῆς καταγωγοῦ δυνάμεως [321] ῥῆγμα, ἢ τὸ πονεῖν ταῦτα, καὶ ἐκμελετᾶν, καὶ ἐν ἔρωτι τίθεσθαι, ἅπερ τῆς θείας ἀρετῆς ἡμᾶς εἰς ἴχνια θήσει; Ταῦτα γὰρ ἦν ἡ ΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΚΩΝ, ἣν οἱ ΠΑΥΡΟΙ ΣΥΝΙΣΑΣΙ· ταῦτα ἡ ΤΩΝ ΠΕΛΑΣ ΟΝΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΑΚΟΗ ΚΑΙ ΟΨΙΣ· ταῦτα ἡ τῶν ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ ΠΗΜΑΤΩΝ ἀπαλλαγή· ταῦτα τῆς ἀπειρίας τῶν παθῶν ἡ τομή. Ταῦτα οὖν καὶ τῆς ἀθέου ΕΡΙΔΟΣ ἀποφυγὴ γένοιτ᾽ ἄν, καὶ σωτηρία ψυχῆς, καὶ ἀποκάθαρσις τοῦ μαινομένου νείκους, καὶ ἀνάκλησις τῆς θεόθεν φυγῆς. Τὴν γὰρ καταγωγὸν ῥοπὴν τῇ ἀναγωγῷ δυνάμει μόνως ἂν ἰασαίμεθα, εἰ μὴ περαιτέρω προάγοιμεν αὐτήν, μηδ᾽ ἐπὶ κακοῖς κακὰ συντιθείημεν, ἀλλ᾽ ἐπιπειθεῖς γενόμενοι τῷ ὀρθῷ λόγῳ φεύγοιμεν τὴν ΛΥΓΡΑΝ ΕΡΙΝ τῇ ἀγαθῇ ἔριδι, οὐ φιλονεικοῦντες ἀπειθεῖν τῷ Θεῷ, ἀλλὰ φιλονεικοῦντες ὅτι μάλιστα αὐτῷ πείθεσθαι· ἣν οὐδὲ ΕΡΙΝ δεῖ καλεῖν, ἀλλὰ θεοπειθῆ ὑπακοήν, καὶ ἐπιστροφὴν πρὸς τὸν θεῖον νόμον, καὶ ἑκούσιον ὑπόταξιν, τὰς ἀφορμὰς περικόπτουσαν τῆς ἀνοήτου ἀπειθείας.

ſpicientis, & iſta duo, *μαινομένου νείκους*, ad rem ſuam hîc (ut & paulò infrà) accommodantis: nec pro Hemiſtichio habet MS Med. Coll. Gud. ubi pro *ἄκος εὑρεῖν* legitur *ἄκος ἐξευρεῖν*: atque mihi quidem ſic legenda videntur, *τί τοῦ μαινομένου νείκους ἄκος ἐξευρεῖν*; nam *ἐξευρεῖν* eſt *ἐμφατικώτερον*, quàm *εὑρεῖν*, atque adeò loco huic aptius. *εὑρεῖν* enim *ἁπλῶς* eſt *τῆς παρασχούσης τύχης ἔργον*, ut ait Scholiaſt. in Ariſtoph. Equites; *ἐξευρεῖν* verò eſt, *τὸ σκέψει καὶ μηχανῇ εὑρίσκειν*, ut inquit Phavorinus, quod hîc certè requiritur.

[321] *ῥῆγμα*] Ita exhibemus è MS Med. Coll. Gud. pro *ῥῆμα*, quod è ſuo edidit Curter.; non quod *ῥῆγμα*, i. e. *ruptio*, nos cum Wolfio, tanquam veram lectionem, admittamus; ſed quòd ad veram proximè accedere videatur, ſc. *ἦργμα*, prout conjecit, aut fortaſſe è Codice aliquo in

Quid, quod vim præcipitantem inhibeat, niſi ut in iis elaboremus, & meditemur, & amemus, quæ nos in divinæ virtutis via ſiſtent? Hæc enim ſunt, SOLUTIO illa PAUCIS COGNITA; hæc, VICINORUM BONORUM AUDITUS ET INTUITUS; hæc CALAMITATUM ULTRO ARCESSITARUM liberatio; hæc infinitatis perturbationum præciſio. Hæc igitur ſint & impiæ adverſus Deum CONTENTIONIS effugium, & animi ſalus, & furentis LITIS abolitio, & fugæ a Deo revocatio. Propenſionem enim deorſum per facultatem ſolùm ſurſum tollentem ſanare poſſimus, ſi non illam ulterius promoveamus, neque malis mala addamus, ſed rectæ rationi obſequentes, PERNICIOSAM illam CONTENTIONEM per bonam contentionem devitemus, non præfractè Deo repugnantes, ſed ſtudioſè illi quam maximè obſequentes; quam ne contentionem quidem appellare licet, ſed Deo morigeram obedientiam, & converſionem ad Dei legem, & voluntariam ſubjectionem, quæ ſtultæ

in margine notavit, Curter., atque in ſuo inveniſſe videtur Auriſpa, qui vertit, *ad frænandas vires*; id enim ſonat ἔργμα. Ita Heſych. ἔργει, κωλύει. ἔργμασι, κωλύμασι. ἔργματα, φράγματα. Itidem Pollux 5. 29. è quo Phavorinus, κωλύματα, ἐμποδίσματα, ἐναντιώματα, ἔργματα. eſt ergo ἔργμα, *impedimentum*, *obſtaculum*, *ſufflamen*, ſeu (ut vult Auriſpa) *frænum*. quod cùm ad hunc locum adprimè quadret, & ad Codicum (præſertim Medicæi) ſcripturam tam propè accedat, quin & in Codice Veneto, quo uſus eſt Auriſpa, reverà ſcriptum videatur, minimè dubito, veram eſſe hanc lectionem: nec me multum movet M. Caſauboni auctoritas, qui hoc ἔργμα rejicit, ut ſuum ἴαμα introducat. Specioſa quidem ſunt, quæ affert; ſed palmarium illud, ἴαμα hîc legi debere, quia ἄκος legitur in præcedente lineâ, ταυτολογίαν non ita commodam facere mihi videtur. Utcunque verò hoc ſit, reprehendenda certè eſt Editoris Cant. temeritas, qui hanc ejus conjecturam lectoribus obtruſit.

 contu-

πειθείας. Ταῦτα γὰρ οἶμαι πάντα διὰ τῶν προκειμένων ἐπῶν δηλοῦσθαι· τὸ μὲν τῆς αὐτεξουσίου πονηρίας διὰ τοῦ, ΓΝΩΣΗ Δ' ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ ΠΗΜΑΤ' ΕΧΟΝΤΑΣ, οὓς ΤΛΗΜΟΝΑΣ δεῖ καλεῖν καὶ ἀθλίους, ὅτι πρὸς αὐτοπροαίρετον κακίαν εἱλκύσθησαν· τὸ δὲ μηδαμῶς τούτους ἐπαΐειν τῶν καλῶν ἐθέλειν, διὰ τοῦ λέγειν, ΟΙ Τ' ΑΓΑΘΩΝ ΠΕΛΑΣ ΟΝΤΩΝ ΟΥΤ' ΕΣΟΡΩΣΙΝ, ΟΥΤΕ ΚΚΥΟΥΣΙ· καὶ ὅτι δυνατὸν ἀπολυθῆναι τῶν αὐθαιρέτων κακῶν δηλοῖ τὸ, ΛΥΣΙΝ ΔΕ ΚΑΚΩΝ ΠΑΥΡΟΙ ΣΥΝΙΣΑΣΙΝ, ὁ μεταξὺ παρεμβέβληται, ἵνα τὴν ἐφ' ἡμῖν δείξας τὴν λύσιν ὑπάρχουσαν, καὶ τὸν δεσμὸν ἐκ τοῦ ἑκουσίου ἠρτῆσθαι μηνύσῃ. Εἶτα ἐπισυνάπτει τὴν ΤΥΦΛΟΤΗΤΟΣ καὶ ΚΩΦΟΤΗΤΟΣ ταῖς εἰς κακίαν ἐκπεσούσαις ψυχαῖς αἰτίαν, ΤΟΙΗ ΜΟΙΡΑ ΒΡΟΤΩΝ ΒΛΑΠΤΕΙ ΦΡΕΝΑΣ. Εἰς γὰρ ἄνοιαν καὶ ἀπροβούλευτον αἵρεσιν ὁ ἀπὸ τῶν κρειττόνων χωρισμὸς ἄγει, ὃν διὰ τῆς ΛΥΓΡΑΣ ΜΟΙΡΑΣ ᾐνίξατο, τῆς ποιούσης ἡμᾶς 322 ἔξω τοῦ θείου χοροῦ τῇ πρὸς τὸ μερικὸν καὶ θνητὸν ζῷον νεύσει. Καὶ τὰ ἑπόμενα τῇ ἀβουλίᾳ παραδεικνῦσι, καὶ πῶς ἀκούσια ἅμα καὶ ἑκούσια τὰ πλημμελήματα ἐκδιδάσκει, τῇ κατ' ἐπιπέδου ΚΥΛΙΝΔΡΙΚΗ κινήσει ἐοικέναι φήσας τὸν τῶν ἀνοήτων βίον, ὃς κύκλῳ ἅμα καὶ ἐπ' εὐθείας τότε κινεῖται· κύκλῳ μὲν δι' ἑαυτόν· ἐπ' εὐθείας δὲ, διὰ τὴν 323 πτῶσιν. Ὡς γὰρ ὁ ΚΥ-

322 ἔξω τοῦ θείου χ.] Articulum τοῦ addidimus è MS M. Coll. Gud., quod in priùs editis defuit. Ita ipſe Plato, ἔξω χοροῦ τοῦ θείου, in Phædro p. 247.

323 πτῶσιν] nimirum, Cylindrus ſuſpenſus κύκλῳ κινεῖται δι' ἑαυτὸν, ſed in terram cadenti accedit alter motus ἐπ' εὐθείας διὰ τὴν πτῶσιν. Sed pro πτῶσιν legi

contumaciæ cauſas præcidit. Hæc enim puto omnia per hoſce verſus ſignificari; nempe voluntariam eſſe nequitiam, per hæc, COGNOSCES VERO HOMINES MALIS ULTRO ARCESSITIS OBRUI (quos ideo MISEROS & infelices oportet appellare, quòd ipſis volentibus in vitium pertracti ſint) eos autem bonis nequaquam velle attendere, per hoc dictum, QUI CUM VICINA SUNT BONA, NEC VIDENT, NEC AUDIUNT: liberationem verò malorum ultro arceſſitorum poſſibilem eſſe, oſtendit illud, SOLUTIONEM AUTEM MALORUM PAUCI COGNOSCUNT, quod ideo interſeritur, ut cùm ſolutionem penes nos eſſe demonſtraverit, vinculum quoque à voluntate noſtrâ pendere indicaret. Deinde cæcitatis & ſurditatis animorum, qui in vitia incidunt, hanc ſubjungit cauſam, ſcilicet, TALE FATUM MORTALIUM MENTES LÆDIT. Separatio enim a Diis ad vecordiam & inconſideratam electionem ducit, quam per illud, NOXIUM FATUM, ſignificavit, quod nos, ad particulare & mortale animal inclinatos, è divino choro ejicit. Oſtendit præterea quænam inconſiderantiam illam ſequantur; & quomodo peccata voluntaria ſimul ſint, & involuntaria, docet, ſtultorum vitam Cylindri per planum motui comparans, qui in orbem ſimul, & rectà tunc movetur (in orbem ſcilicet per ſe; rectà verò, propter pulſum.) Sicut enim Cy-

legi fortaſſe poteſt ὦσιν, vel, πρόωσιν, *pulſum*, vel, *protruſionem*. Sic Ariſtot. probl. 16. 5. ὁ κύλινδρος ὠσθεὶς εἰς εὐθὺ φέρεται. Epicurus ap. Laert. 10. 5. οἷός τε εἰμὶ τρικύλιστος—ὠθεῖσθαι. Etſi enim Cylindri per pronum motui ſufficit πρῶσις, tamen ad κίνησιν κατ' ἐπιπέδου (quod hîc dicitur) ab impellentis manu ὦσις requiritur. Quod ad ipſam verò rem attinet, vide Chryſip. ap. Gellium 6. 2., & Cic. de Fato. c. 18, 19.

324 ὁ ΚΥΛΙΝΔΡΟΣ οὐ κατακρατεῖ τῆς περὶ τὸν ἄξονα κυκλικῆς περιαγωγῆς ἀπὸ τῆς ὀρθότητος πλαγιασθείς, οὕτως οὐδὲ ψυχὴ τῆς τεύξεως τῶν ὄντως ἀγαθῶν τυγχάνει, τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς πρὸς Θεὸν συστάσεως ἀποπεσοῦσα· πλανᾶται δὲ περὶ τὰ δοκοῦντα ἀγαθά, καὶ 325 ἐκφέρεται ἀπ' εὐθείας ταῖς αἰσθητικαῖς προσπαθείαις ΚΥΛΙΟΜΕΝΗ· ὃ διὰ τοῦ, ΑΛΛΟΤ' ΕΠ' ΑΛΛΑ ΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΕΙΡΟΝΑ ΠΗΜΑΤ' ΕΧΟΝΤΕΣ, παρέστησεν. Ἐπειδὴ δὲ τῆς τὰς ΦΡΕΝΑΣ ΒΛΑΠΤΟΥΣΗΣ ΜΟΙΡΑΣ, καὶ τοῦ χωρισμοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν θείων, αἴτιον ἦν τὸ αὐτεξούσιον κίνημα παρὰ φύσιν διατεθέν· πῶς δεῖ καὶ τοῦτο κατευνάζειν, καὶ πρὸς Θεὸν ἐπιστρέφειν, διὰ τῶν ἑξῆς δύο στίχων ἐδίδαξε· τὴν μὲν αὐτεξούσιον βλάβην οὕτω καταμηνύσας, ΛΥΓΡΗ ΓΑΡ ΣΥΝΟΠΑΔΟΣ ΕΡΙΣ ΒΛΑΠΤΟΥΣΑ ΛΕΛΗΘΕ ΣΥΜΦΥΤΟΣ, τὴν δὲ αὐτεξούσιον ἴασιν, ΗΝ ΟΥ ΔΕΙ ΠΡΟΣΑΓΕΙΝ, 326 ΕΙΚΟΝΤΑ ΔΕ ΦΕΥΓΕΙΝ. Συνορῶν δὲ, ὅτι προηγουμένως τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐπικουρίας χρήζομεν πρὸς ἀποφυγὴν μὲν τῶν κακῶν,

324 ὁ κύλινδρος οὐ κατακρατεῖ— πλαγιασθεὶς] Hoc, ut opinor, vult Hierocles, quòd Cylindrus κατ' ἐπιπέδου volutus, motum circa axem non ritè peragit, cùm motus ejus ἐπ' εὐθείας perturbatur, &, impedito extremorum altero, in obliquum torquetur; quia hæſitat tunc quoque motus circularis, & inæquabilis fit rotatio; adeo ut modò hoc, modò illud extremum (ὡς ἔτυχε) alteri antevertat, & ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλα feratur Cylindrus.

325 ἐκφέρεται ἀπ' εὐθείας] Ita planè legendum pro ἐπ' εὐθείας vidit Dacerius; &, cùm ſic in Codice Veneto manifeſtè legerit Auriſpa, vertens, *à rectitudine diſcedit*, nos non dubitavimus lectoribus exhibere ἀπ' εὐθείας, quod reſpondet planè ſuperiùs dicto, ἀπ' ὀρθότητος πλαγιασθεὶς: nam omnino abſurda eſt illa phraſis, ἐπ' εὐθείας ἐκφέρεται ταῖς προσπαθείαις. Is enim, qui rectâ

lindrus circularem motum circa axem non integrum retinet, cùm à recto curſu deflectitur: ſic animus vera bona non aſſequitur, cùm à rectâ ratione, & ſtatu apud Deum, excidit; ſed circa ea, quæ bona videntur, vagatur, & a recto abducitur, ſenſuum affectionibus volutatus: quod per hæc, HUC ILLUC FERUNTUR, INFINITA MALA PATIENTES, indicavit. Quoniam autem FATI MENTES LÆDENTIS, & ſeparationis iſtius à Deo, cauſa, eſt motus liberi arbitrii naturæ repugnans, quomodo & hunc motum compeſcere oportet, & ad Deum convertere, duobus, qui ſequuntur, verſibus docet, dum voluntariam noxam his verbis indicat, EXITIOSA ENIM COMES CONTENTIO LATENTER NOCET CONGENITA: voluntarium autem remedium illis, QUAM PROVOCARE NON OPORTET, SED CEDENDO EVITARE. Animadvertens verò nos ante omnia auxilio divino ad malorum effugium, & bonorum recuperationem indigere,

tà progreditur, ἐπ' εὐθείας φέρεται, ut opinor, non ἐκφέρεται, i. e. in tranſverſum fertur; & αἰσθητικαὶ προσπάθειαι hominem, non ἐπ' εὐθείας, ſed, ἀπ' εὐθείας ἐκφέρουσι. phraſis illa ἐπ' εὐθείας denotat certè motûs per planum ὀρθότητα, cui opponitur πλαγιασμὸς, i. e. ἀπ' εὐθείας (nam ſic Ammonius, τὸ ὀρθὸν ἀντίκειται τῷ πλαγίῳ) Bentleius tamen, neſcio quomodo, dicit Cylindrum, cùm ἐπ' εὐθείας fertur, ἀπ' ὀρθότητος πλαγιάζεσθαι, id eſt, ἀπ' εὐθείας ἐκφέρεσθαι, quod intellexit fortaſſe Editor Cant., qui hoc nobis eligendum propoſuit, etſi nobis ἀσύστατον quiddam eſſe videtur. Habet autem hîc MS M. Coll. Gud. κωλυομένη pro κυλιομένη, ſc. αἰσθητικαῖς προσπαθείαις κωλυομένη, i. e. *ſenſuum affectionibus impeditus.* quod aliquo modo admitti poteſt. Sed nos hoc Lectoris tantùm judicio proponimus.

326 εἴκοντα δὲ φεύγειν] Id eſt, ceſſim ſubterfugere, & ſe ſubducere, uti explicat Simplicius in Epict. c. 6. pag. 50. Ed. L. Bat., κατ' ὀλίγον ἑαυτὸν ὑπεξαίρειν, —ὅπερ ὁ τῶν χρυσῶν Ἐπῶν ποιητὴς εἶπεν, εἴκοντα χρὴ φεύγειν ἀπὸ τῶν τοιούτων.

conver-

κῶν, ἀνάκτησιν δὲ τῶν ἀγαθῶν ὥσπερ τινὰ εὐχὴν ἐπήγαγε, καὶ βοηθείας αἴτησιν, τὴν πρὸς τὸν Δί' ἐπιστροφήν.

ΖΕΥ ΠΑΤΕΡ, Η ΠΟΛΛΩΝ ΓΕ ΚΑΚΩΝ ΛΥ-
ΣΕΙΑΣ ΑΠΑΝΤΑΣ, ΕΙ ΠΑΣΙΝ ΔΕΙΞΑΙΣ
ΟΙΩ ΤΩ ΔΑΙΜΟΝΙ ΧΡΩΝΤΑΙ. ΑΛΛΑ
ΣΥ ΘΑΡΣΕΙ· ΕΠΕΙ ΘΕΙΟΝ ΓΕΝΟΣ ΕΣΤΙ
ΒΡΟΤΟΙΣΙΝ, ΟΙΣ ΙΕΡΑ ΠΡΟΦΕΡΟΥΣΑ ΦΥ-
ΣΙΣ ΔΕΙΚΝΥΣΙΝ ΕΚΑΣΤΑ. ΩΝ ΕΙ ΣΟΙ
ΤΙ ΜΕΤΕΣΤΙ, ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΩΝ ΣΕ ΚΕ-
ΛΕΥΩ, ΕΞΑΚΕΣΑΣ ΨΥΧΗΝ ΔΕ ΠΟΝΩΝ
ΑΠΟ ΤΩΝΔΕ ΣΑΩΣΕΙΣ.

Τὸν ποιητὴν καὶ ΠΑΤΕΡΑ τοῦδε τοῦ Παντὸς ἔθος ἦν τοῖς Πυθαγορείοις τῷ τοῦ ΔΙΟΣ καὶ ΖΗΝΟΣ ὀνόματι σεμνύνειν. Δι' ὃν γὰρ τὸ εἶναι, καὶ τὸ ζῆν, τοῖς ΠΑΣΙΝ ὑπάρχει, τοῦτον δίκαιον ἀπὸ τῆς ἐνεργείας ὀνομάζεσθαι. Κύριον γὰρ ὄντως ὄνομα Θεοῦ, τὸ ταῖς ἐνεργείαις αὐτοῦ καὶ ταῖς ποιήσεσι μάλιστα πρέπον· τὰ δὲ
327 ἐφ' ἡμῶν δοκοῦντα κύρια εἶναι τύχη καὶ προαίρεσις τίθεται μᾶλλον, ἢ ἡ τῆς οὐσίας οἰκειότης ἐξευρίσκει. Ὡς ἔστιν ἐπὶ πολλῶν ἰδεῖν ὀνομάτων ἀλλοτρίως τισὶ κειμένων· οἷον, εἰ ὁ πονηρὸς τὸν τρόπον Ἀγάθων καλεῖται, καὶ εἰ ὁ ἄθεος τὴν γνώμην, Εὐσέβιος. Τὰ γὰρ τοιαῦτα οὐδὲν μετέχει τῆς τῶν ὀνομάτων ὀρθότητος, ὅτι μηδὲν τῆς οὐσίας ἢ τῆς ἐνεργείας παρίστησι τῶν πραγμάτων ἐκείνων, οἷς κεῖται ὀνόματα. Τὴν οὖν ὄντως ὀρθότητα

converſus ad Jovem, quaſi precem quandam, & auxilii petitionem, hanc ſubjungit.

JUPITER PATER, MULTIS CERTE MALIS OMNES LIBERARES, SI OMNIBUS INDICARES QUALI GENIO UTANTUR. TU AUTEM BONO SIS ANIMO; CUM DIVINUM GENUS SIT MORTALIBUS, QUIBUS SACRA NATURA SINGULA PANDENS OSTENDIT. QUORUM SI FUERIS PARTICEPS, MEA TENEBIS JUSSA, REMEDIOQUE ADHIBITO ISTIS ÆRUMNIS LIBERABIS ANIMUM.

Pythagoreorum moris erat, Univerſitatis hujus Conditorem & Parentem ſub ΔΙΟΣ & ΖΗΝΟΣ nomine celebrare. Is enim (δι' ὃν) per quem omnia eſſentiam & (τὸ ζῆν) vitam habent, meritò ab operatione nominatur. Illud enim proprium revera eſt Dei nomen, quod ejus operationibus, & actionibus, maximè congruit: quæ autem in nobis videntur propria eſſe nomina, caſu magis & arbitrio humano, quam ex naturæ proprietate, inventa ſunt; Quemadmodum in multis nominibus videre eſt, quæ impropriè nonnullis ſunt impoſita; veluti, ſi vir malus, *Agatho*, nominetur, & Atheus, *Euſebius*. Talia enim nequaquam veram in ſe habent nominum rationem; quippe quæ nec naturam, nec operationes earum rerum, quibus indita ſunt, omnino exprimunt. Vera igitur

327 ἐφ' ἡμῶν] Ita MS M. Coll. Gud. rectiùs, quàm ἐφ' ἡμῖν in Editt. prioribus, nam τὰ ἐφ' ἡμῖν ſunt τὰ αὐτεξούσια, quæ non ſunt hujus loci.

nomi-

τηλα τῶν ὀνομάτων ἐν τοῖς ἀϊδίοις τῶν πραγμάτων χρὴ ζητεῖν· καὶ τούτων ἐν τοῖς θείοις· καὶ τῶν θείων ἐν τοῖς ἀρίστοις. Ὅθεν καὶ τὸ τοῦ ΔΙΟΣ ὄνομα σύμβολόν ἐστι καὶ εἰκὼν ἐν φωνῇ δημιουργικῆς οὐσίας, τῷ τοὺς πρώτους θεμένους τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα, διὰ σοφίας ὑπερβολὴν, ὥσπερ τινὰς ἀγαλματοποιοὺς ἀρίστους, διὰ τῶν ὀνομάτων, ὡς δι' εἰκόνων, ἐμφανίσαι αὐτῶν τὰς δυνάμεις. [328] Τὰ γὰρ ἐν τῇ φωνῇ ὀνόματα σύμβολα τῶν ἐν τῇ ψυχῇ νοήσεων ἀπειργάζοντο, τὰς δὲ νοήσεις αὐτὰς γνωστικὰς εἰκόνας τῶν νοηθέντων πραγμάτων ἐποιοῦντο. Τῇ γὰρ πρὸς τὰ νοητὰ ἐπιστροφῇ θεωρίας πλησθέντες, κἀκεῖθεν ἐγκύμονες γενόμενοι νοερῶν ὠδίνων, εἰς φωνὰς [329] ἤδη προϊόντες τοιαῦτα ἐτίθεντο τοῖς οὖσι τὰ ὀνόματα, ἃ δι' αὐτῆς τῆς φωνῆς, καὶ τῶν εἰς τὴν ταύτης ἐκφώνησιν παραληφθέντων στοιχείων, ὡς οἷόν τε ἦν, ἀπετύπουν τῶν ὀνομαζομένων τὰ εἴδη, καὶ ἐπέστρεφε πρὸς αὐτὰς τὰς οὐσίας τοὺς ὀρθῶς αὐτῶν κατακούοντας· ὥστε γίνεσθαι τὸ πέρας τῆς ἐκείνων θεωρίας ἀρχὴν ἡμῖν πρὸς εὕρεσιν τῆς τῶν πραγμάτων νοήσεως. Οὕτω μὲν οὖν ὁ Δημιουργὸς αὐτοῖς [330] πάλαι μὲν Τετρακτὺς, νῦν δὲ ΖΕΥΣ

ΠΑΤΗΡ,

[328] τὰ ἐν τῇ φωνῇ ὀνόματα σύμβολα—] Hæc ſunt ipſa fere verba Ariſtotelis περὶ Ἑρμην. cap. 1. ἔστι μὲν οὖν τὰ ἐν τῇ φωνῇ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ παθημάτων σύμβολα.

[329] ἤδη προϊόντες — τοῖς οὖσι τὰ ὀνόματα] Sic MS M. Coll. Gud. habet melius, quàm Editt. priores, in quibus ἤδη & τὰ omittuntur.

[330] πάλαι Τετρακτὺς— ὠνόμαται] ſc. à Pythagorâ. Quamobrem verò ille Deum Τετρακτὺν nominaverit, haud ita dictu facile eſt. Nam ratio illa, quam ſectatores ejus aſſignant, cur τετρὰς ſit ὁ Θεὸς, nempe, quòd numerorum omnium vis & poteſtas ſit ἐν τετράδι, ridicula planè eſt & inepta. Non immeritò igitur exiſtimârunt viri doctiſſimi, Seldenus de Diis Syris, Marſham in Chronico, ac Dacer. in Vitâ Pythagoræ, & Notis in Hieroclem,

nominum proprietas in rebus æternis quærenda eſt; ex iis autem in divinis, & inter divinas in præſtantiſſimis. Unde & illud, ΔΙΟΣ, nomen ſymbolum quoddam eſt, & in ipsâ voce imago naturæ creatricis; quandoquidem ii, qui primi nomina rebus indiderunt, propter ſummam ſapientiam, velut ſtatuarii quidam optimi, nominibus, tanquam imaginibus, earum virtutes indicaverunt. Nomina enim voce expreſſa formabant, ut animi notionum ſymbola eſſent; notiones autem ipſas rerum animo conceptarum imagines, quibus dignoſcerentur, eſſe voluerunt. Cùm enim, ex aſſiduâ rerum intelligibilium meditatione, earum contemplatione repleti eſſent, atque inde notionibus gravidati parturirent, vocibus demum prorumpentibus, ea rebus nomina imponebant, quæ per ipſam vocem, & literas ad eam efferendam aſſumptas, quantum fieri potuit, rerum nominatarum formas depingerent, eoſque, qui illa rectè intelligerent, ad ipſas rerum naturas attentos redderent; ita ut id, quod finis erat illorum contemplationis, principium nobis ad inveſtigandam rerum notitiam fieret. Atque ſic quidem Rerum Conditor ab illis olim *Tetractys*, nunc autem JUPITER

clem, hanc Τετρακτὺν à Pythagorâ confictam eſſe ex tetragrammato Dei nomine Jehovah, quod ab Hebræis, quibuſcum verſatus eſt, didicerat. Hanc autem conjecturam, Hermippi verba, in libro de Pythagorâ primo, confirmare videntur, ubi dicit eum, πολλὰ τῶν παρὰ Ιυδαίοις νομίμων εἰς τὴν ἑαυτȣ̃ μετενεγκεῖν φιλοσοφίαν. ap. Joſeph. adverſ. Apion. lib. 1. & Origen. contra Celſ. lib. 1. confirmat quoque Diogenes ἐν τοῖς ὑπὲρ Θȣ́λην ἀπίστοις, à Porphyrio citatus in Vit. Pythag. n. 11, 12. qui dicit Pythagoram cum Hebræis verſatum fuiſſe, & in Chaldæâ Zabrato (i. e. Zoroaſtre) familiariter uſum eſſe, à quo inter cætera didicit, τίνες αἱ τῶν ὅλων ἀρχαί. Unde veriſimile ſit hominem, Judaicæ religionis

ΠΑΤΗΡ, δι᾽ ἃς εἴπομεν αἰτίας ὠνόμασται. Ὃ δὲ αἰτεῖ παρ᾽ αὐτοῦ τῆς παρούσης εὐχῆς ὁ λόγος, τοῦτο ἤδη τοῖς ΠΑΣΙΝ ἐφήπλωται δι᾽ ἀγαθότητα· παρ᾽ ἡμῖν δέ ἐστι τὸ λαβεῖν τὸ ἀεὶ παρ᾽ ἐκείνου διδόμενον. Καὶ γὰρ ἐν τοῖς προτέροις ἐλέγετο,

— ἔρχευ ἐπ᾽ ἔργον Θεοῖσιν ἐπευξάμενος, —

ὡς ἐκείνων μὲν ἀεὶ διδόντων τὰ ἀγαθὰ, ἡμῶν δὲ τότε αὐτὰ δεχομένων, ὅταν ἑαυτοὺς πρὸς τὴν θείαν δόσιν συντείνωμεν· τὸ γὰρ αὐτεξούσιον οὐκ ἂν λάβοι τὰ ὄντως ἀγαθὰ, μὴ βουλόμενον λαβεῖν. Ταῦτα δέ ἐστιν ἀλήθεια καὶ ἀρετὴ, ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας ἀεὶ καὶ ὡσαύτως πᾶσιν ἐλλαμπόμενα. Καὶ νῦν δὲ ὁ λόγος [331] ὡς ἀναγκαῖον πρὸς τὴν ΤΩΝ ΚΑΚΩΝ ΛΥΣΙΝ ἀπαιτεῖ, τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν ἡμᾶς ἰδεῖν· [332] τοῦτο γὰρ ἦν, ΟΙΩ ΤΩ ΔΑΙΜΟΝΙ ΧΡΩΝΤΑΙ· ἀντὶ τοῦ, οἵᾳ ψυχῇ. Τῇ δὲ τοιαύτῃ εἰς ἑαυτοὺς ἐπιστροφῇ διορίζεται ἐξ ἀνάγκης ἕπεσθαι καὶ τὴν ἀποφυγὴν τῶν ΚΑΚΩΝ, καὶ τὴν ἔκφανσιν τῶν πρὸς εὐδαιμονίαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προτεινομένων. Ἐξ ὑποθέσεως οὖν πρόεισιν ὁ λόγος, ὅτι ΕΙ ΠΑΝΤΕΣ ἴδοιεν [333] ὅ εἰσι, καὶ ΟΙΩ ΤΩ ΔΑΙΜΟΝΙ ΧΡΩΝΤΑΙ, ΠΑΝΤΕΣ ΑΠΟΛΥΘΕΙΕΝ ἂν τῶν ΚΑΚΩΝ. Τοῦτο δὲ ἀδύνατον. Οὐ γὰρ

ligionis non ignarum, ei τῆς ἀρχῆς ἀρχῶν nomen, Jehovah, indicaſſe; quod cùm τετραγράμματον eſſet, Pythagoras (τὰ τῶν Ἰουδαίων μιμούμενος, ut ait Hermippus) ut ſuum faceret, ſub τετρακτύος nomine in Philoſophiam ſuam tranſtulit, quam πηγὴν ἀεννάου φύσεως, & (ut ait Hierocles) τὴν αὐτὴν τῷ δημιουργῷ Θεῷ eſſe docuit, atque ab eâ, ὡς ῥίζης καὶ ἀρχῆς, univerſa dependere. Confer. Hyde Relig. Vet. Perſ. cap. 24. Prideaux. Connect. Ann. ante C. 486, & Cudworth. Intell. Syſt. pag. 375.

[331] ὡς ἀναγκαῖον] Commodè nobis ὡς illud ſuppeditavit MS M. Coll.

JUPITER PATER, propter eas, quas diximus, cauſas eſt appellatus. Quod autem ab eo in hâc prece petitur, id jam omnibus per bonitatem ejus præpanditur; penes nos verò eſt id accipere, quod ſemper ab eo porrigitur. Etenim ſuperius dictum eſt,

— *Operi te accinge Deos precatus,* —

Perinde quaſi illi nunquam non bona largirentur: nos autem ea tunc acciperemus, cùm ad divinam liberalitatem intenti eſſemus: neque enim id, quod ſui eſt arbitrii, illa accipere poſſit, quæ verè bona ſunt, ſi ea nolit accipere: Hæc autem ſunt veritas atque virtus, quarum lumen ab opifice cauſâ ſemper eodemque modo omnibus præpanditur. At verò Carmen nunc poſcit, tanquam quid neceſſarium ad MALORUM SOLUTIONEM, ut nos noſtram ipſorum naturam intelligamus; hoc enim vult illud, QUALI GENIO UTANTUR, id eſt, quali animo. Hujuſmodi verò ad noſmet converſionem neceſſariò ſequi affirmat et malorum effugium, & eorum, quæ ad felicitatem à Deo porriguntur, patefactionem. Ex Hypotheſi igitur profertur hoc dictum, SI OMNES cognoſcerent, quinam ipſi ſint, & QUALI GENIO UTANTUR, OMNES A MALIS LIBERARENTUR. Hoc verò eſt impoſſibile; ſi-

M. Coll. Gud., quod in Editt. prior. defuit.

332 τῦτο γὰρ ἦν, οἴῳ—] MS M. Coll. Gud. pro ἦν habet ἐςιν. Sed rectè ἦν hîc, ut ſæpe aliàs ap. Hieroclem. Sed deeſſe hîc mihi videtur articulus τὸ, ut ſit, τῦτο γὰρ ἦν τὸ, οἴῳ—. Sic enim ſæpiſſime habet Hierocles; atque ita aliorum moris eſt.

333 ὅ εἰσι] Ita MS. M. Coll. Gud., quod melius nobis viſum eſt, quàm θεοί εἰσι in Editt. prioribus. ὅ εἰσι, i.,e. τὴν ἑαυτῶν ὐσίαν, ut dixit ſuprà. Ita fere in pag. 152, ὅ ἐσμεν ἀγνοήσαντες.

eri

γὰρ οἷόν τε ΠΑΝΤΑΣ ὁμῦ φιλοσοφῆσαι, καὶ ὑποδέξασθαι τὰ παρὰ τῦ Θεῦ ἀεὶ προσφερόμενα ἀγαθὰ πρὸς εὐζωΐας τελειότητα. Τί ὖν τὸ λειπόμενον, ἢ τύτυς μόνυς χρῆναι ΘΑΡΡΕΙΝ τὺς προσιόντας τῇ ἀναφαινύσῃ τὰ οἰκεῖα ἡμῖν ἀγαθὰ ἐπιστήμῃ; μόνυς γὰρ τύτυς ΑΠΟΛΥΘΗΣΕΣΘΑΙ τῶν παραπεπηγότων ΚΑΚΩΝ τῇ θνητῇ φύσει· ἐπειδὴ καὶ μόνοι πρὸς τὴν [334] θεωρίαν τῶν ὄντως ἀγαθῶν ἐπεστράφησαν, ὓς ἄξιον καὶ εἰς ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΓΕΝΟΣ ἐγγράφειν, ὡς ὑπὸ τῆς ΙΕΡΑΣ ΦΥΣΕΩΣ, τυτέστι φιλοσοφίας, διδαχθέντας, καὶ ἀσκηθέντας τὰ δέοντα. Τῆς δὲ κοινωνίας τῶν θείων ἀνδρῶν ΕΙ ΤΙ ΜΕΤΕΣΤΙΝ ΗΜΙΝ δηλώσομεν ἀντεχόμενοι τῶν σπυδαίων ἔργων καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν γνώσεων· [335] οἷς μόνοις ἡ τῦ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ψυχὴ θεραπεύεται, καὶ τῶν ἤδη ἐλευθερῦται ΠΟΝΩΝ ΕΙΣ τὴν ΘΕΙΑΝ λῆξιν μεθισταμένη. Συνελόντως ὖν εἰπεῖν, ὁ νῦς τῶν προκειμένων Ἐπῶν ἐστι τοιῦτος· οἱ γνόντες ἑαυτὺς ΑΠΟΛΥΟΝΤΑΙ τῆς θνητῆς ἐμπαθείας. Διὰ τί ὖν ὐ ΠΑΝΤΕΣ ΑΠΟΛΥΟΝΤΑΙ, πάντες ἀφορμὰς ἔχοντες ἐμφύτυς πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ἑαυτῶν ὐσίας; Ὅτι οἱ πλεῖστοι, ὡς ἔφην, αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντές εἰσιν, οἳ τῶν ἀγαθῶν πέλας ὄντων ὔτ' ἐσορῶσιν, ὔτε κλύυσιν. Ὀλίγοι δέ εἰσιν οἱ τὴν τῶν κακῶν λύσιν συνιέντες ἐκ τῦ

γνῶναι

[334] θεωρίαν] Sic recepimus è MS M. Coll. Gud. pro θέαν in priùs Editis, etſi haud multum intereſt. Sic autem Hierocles in pag. 268, τῇ πρὸς τὰ νοητὰ ἐπιστροφῇ θεωρίας πλησθέντες, & alibi, διὰ τῆς πρὸς θεωρίαν παντελῦς ἐπιστροφῆς.

[335] οἷς μόνοις—] Exſtat quidem hîc μόνη in Curterii Editione, quam ſecuti ſunt editores poſteriores, de operarum Sphalmate ſecuri, & re non ſatis perpenſâ. Veruntamen nullus dubito, quin pro μόνη legendum ſit μόνοις, quemadmodum legebat planè ipſe Curter., qui Latine vertit, *quibus ſolis*, i. e. οἷς μόνοις, ſc.

συν-

eri enim nequit, ut OMNES pariter philoſophentur, & bona ſuſcipiant, quæ a Deo ad vitæ felicis perfectionem ſemper proponuntur. Quid igitur reſtat, niſi illos ſolos BONO ESSE ANIMO debere, qui ad ſcientiam illam ſe applicant, quæ propria nobis bona oſtendit? hos enim ſolos MALIS, quæ mortali naturæ affixa ſunt, LIBERATUM IRI; quandoquidem illi ſoli ad eorum contemplationem, quæ verè bona ſunt, ſeſe converterunt: quos & æquum eſt in DIVINUM GENUS reponere, ut qui a SACRA NATURA, id eſt, Philoſophiâ, edocti ſint, & in iis, quæ officii ſunt, exercitati. An verò aliqua NOBIS cum divinis hiſce viris COMMUNITAS ſit, oſtendemus, ſi honeſtis actionibus, & contemplationibus ſcientificis operam dederimus; quibus ſoſis HOMINIS animus curatur, & LABORIBUS, quos hic patitur, liberatus AD DIVINAM ſortem commigrat. Ut ſummatim igitur dicam, horum verſuum hujuſmodi eſt ſententia, ſcilicet, qui ſeipſos norunt, ii mortalibus LIBERANTUR affectionibus. Quamobrem ergo non LIBERANTUR OMNES, cum omnes habeant innatas Facultates ad cognoſcendum ſuam naturam? Quia plerique, uti dixi, malis ultro arceſſitis implicati, vicina bona nec vident, nec audiunt: pauci autem ſunt, qui e malis ſe expedire didicerunt per hanc

σπυδαίοις ἔργοις, & ἐπιστημονικαῖς γνώσεσι, nempe, virtutibus practicis & theoreticis. Has igitur eſſe dicit Hierocles, non, quibus *ſolus* animus (nam de eo ſolo agitur) ſed quibus *ſolis* animus curatur,—& ad θείαν λῆξιν μεθίσαλαι. Ita fere pag. 154, ἣν ἀλήθεια κὴ ἀρετὴ τὰ ταύτην (ſc. ψυχὴν) ὠφελῶνλα μόνα. nimirum hæ ſunt philoſophiæ partes duæ, quas ſolas ad humanæ vitæ κάθαρσιν & τελειότηlα neceſſarias dixit in prœmio, & per totum Commentarium inculcat. Ita fere in p. 102. dicit ψυχὴν διὰ μόνης ἀρετῆς κοσμεῖσθαι, atque in pag. 126. declarat, malorum remedium διὰ φιλοσοφίας μόνης παραγίνεσθαι.

γνῶναι ΟΙΩ ΤΩ ΔΑΙΜΟΝΙ ΧΡΩΝΤΑΙ· οὗτοι δέ εἰσιν οἱ φιλοσοφίᾳ καθηράμενοι τῶν τῆς ἀλογίας παθῶν, καὶ [335] ἐκ τῶν τῆδε τόπων, ὥσπερ ἐκ δεσμωτηρίων, ἐλευθερούμενοι. Πῶς οὖν φησι πρὸς τὸν ΔΙΑ; Η ΠΟΛΛΩΝ ΓΕ ΚΑΚΩΝ ΛΥΣΕΙΑΣ ΑΠΑΝΤΑΣ, ΕΙ ΠΑΣΙΝ ΔΕΙΞΑΙΣ ΟΙΩ ΤΩ ΔΑΙΜΟΝΙ ΧΡΩΝΤΑΙ. Ἆρα ὡς ἐπ' ἐκείνῳ ὂν καὶ ἄκοντας ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν ἀλήθειαν ΑΠΑΝΤΑΣ· ἀμελείᾳ δὲ, ἢ ἐπιβουλῇ, τοῦτο [337] μὴ ποιοῦντος, ἵν' ἐν τοῖς δεσμοῖς κατέχοιντο; [338] Η ταῦτα μὲν οὐδ' ὅσιον ἐπινοεῖν. Ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ὁ Λόγος ἐπιδείκνυται, ὅτι ἐπὶ τὸν Θεὸν, ὡς πρὸς ΠΑΤΕΡΑ, ἐπιστραφῆναι δεῖ τὸν πρὸς εὐζωΐαν ἐπειγόμενον· Ἔστι γὰρ ὁ Θεὸς δημιουργὸς μὲν ΠΑΝΤΩΝ, τῶν δὲ ἀγαθῶν καὶ ΠΑΤΗΡ. Ὁ γοῦν τὴν ΛΥΣΙΝ ΤΩΝ ΚΑΚΩΝ συνιεὶς, καὶ τῶν αὐθαιρέτων πημάτων ἐλευθερούμενος, καὶ τὴν λυγρὰν ἔριν περικόπτων [339] τῇ ἑκουσίῳ φυγῇ, οὗτος πρὸς τὴν ἐκ τοῦ Θεοῦ καθήκουσαν βοήθειαν ἐπιστρεφόμενος ἀναβοᾷ τὸ ΖΕΥ ΠΑΤΕΡ, τῷ ἤδη προειργάσθαι

[336] ἐκ τῶν τῆδε τόπων—] Reſpicit hîc planè ad Platonis verba in Phædone, ſect. 45. Ed. Cant., οὗτοί εἰσιν οἱ τῶνδε τῶν τόπων τῶν ἐν τῇ γῇ ἐλευθερούμενοί τε καὶ ἀπαλλαττόμενοι, ὥσπερ δεσμωτηρίων, unde meliùs fortaſſe hîc quoque legeretur, ἐκ τῶνδε τῶν τόπων, uti ſuperiùs, περὶ τόνδε τὸν τόπον. At rectè ſe habet τῶν τῆδε τόπων. Sic enim & alii loquuntur; exempli gratiâ, Jamblichus, ὁ τῆδε τόπος, de Myſt. pag. 15. Ed. Galæi.

[337] μὴ ποιοῦντος] Ita exhibuit Editor Cant., partim è MSS Gall., partim ex Bentleii conjecturâ; ſed, more ſuo, non declarat utrum Codicum, an Bentleii, ſit ποιοῦντος. quod mihi quidem non placet, etiamſi ſubaudias αὐτοῦ. Curter. edidit ποιοῦντας, ſed haud malè conjecit, μὴ ποιεῖν. ſc. αὐτόν. At ſic fortaſſe ex, ποιοῦντας, meliùs legas, ποιεῖν αὐτόν.

[338] ἢ ταῦτα μὲν—ἐπινοεῖν] Ita Editor Cant. ἦ, *certe*, quod melius videtur, quàm ἤ, *aut*, ut edidit Curter. At illud ἐπαΐειν, quod è Dacerio ille pro ἐπινοεῖν inſe-

cognitionem, QUALI GENIO UTANTUR; hi autem ſunt ii, qui Philoſophiæ ope à perturbationibus rationi contrariis purgati ſunt, atque ex hiſce locis, tanquam è carceribus, liberati. Quomodo igitur ad JOVEM dicit! TU CERTE MULTIS MALIS OMNES LIBERARES, SI OMNIBUS INDICARES, QUALI GENIO UTANTUR. Num quaſi penes illum ſit OMNES, etiam invitos, ad veritatem convertere; præ negligentiâ verò, aut malitiâ, eum hoc non facere, ut illi in vinculis detineantur? At hæc quidem vel ſuſpicari nefas eſt. Sed id potiùs oſtendit Carmen, eum ſcilicet ad Deum, tanquam ad PATREM, reverti oportere, qui vitæ felicis deſiderio tenetur: Eſt enim Deus OMNIUM quidem Creator, bonorum verò etiam PATER. Qui ergo MALIS SE EXPEDIRE novit, & noxis ultro arceſſitis liberatus eſt, & gravem contentionem fugâ voluntariâ præcidit, ille ad idoneum Dei auxilium reſpiciens, exclamat, JUPITER PATER; ideo Deum PA-

inſeruit, rejicimus; nam ἐπαΐειν, i. e. *audire* tantùm impiè dicta non (id quod falſò affirmat Dacerius) impium facit audientem: atqui ſunt quædam tam deteſtanda, ut non ſolùm dictu, ſed vel cogitatu impia ſint; atque hoc planè vult Hierocles. Ne putemus, inquit, Carminis ſcriptorem id Deo in his dicere, quod vel cogitatu impium eſt. Hic autem deteſtandi mos eſt uſitatiſſimus. Sic enim Epict. ap. Arrian. 3. 24. ἀλλὰ ταῦτα οὐδ᾽ ὅσιον ἐνθυμηθῆναι. Antonin. 1. 3. ἀφεκτικὸν οὐ μόνον τοῦ κακοποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπὶ ἐννοίας γίνεσθαι τοιαύτης. Idem, 6. 44. ἄβουλον θεὸν οὐδὲ ἐπινοῆσαι ῥάδιον. Simplic. in Epict. p. 216. Ed. L. Bat. λόγοις βλασφημῶν, εἰ δὲ μὴ, τῇγε ἐννοίᾳ. Athanaſ. de Synodis, ἀλλὰ τοῦτο δυσσεβές ἐστι καὶ μόνον ἐνθυμηθῆναι. Baſil. Epiſt. 300, ἀσεβείας ἐπέκεινα τοῦτο νοῆσαι. Juſt. Mart. Apol. 1. ἀθέμιτον καὶ νοεῖν, ἀνθρώπους θεῶν εἶναι φύλακας.

339 τῇ ἑκουσίῳ] Illud τῇ ſupplevimus è MS M. Coll. Gud., quod deerat in Editt. prioribus.

ἐργάσθαι τὰ παιδὸς ἄξια τὸν Θεὸν ΠΑΤΕΡΑ καλῶν· καὶ ἐννοεῖ, τὸ ἐφ' ἑαυτοῦ συμβαῖνον ὡς εἰ γένοιτο ἐπὶ ΠΑΝΤΩΝ, ΠΑΝΤΕΣ ὁμοίως ἂν αὐτῷ ΚΑΚΩΝ ΑΠΟΛΥΘΕΙΕΝ. Εἶθ' εὑρὼν τοῦτο μὴ προβαῖνον, οὐ διὰ τὸν Θεὸν, ἀλλὰ [340] διὰ τὸ τοὺς πλείστους αὐθαίρετα πήματ' ἔχειν, [341] λέγει πρὸς ἑαυτὸν, ΑΛΛΑ ΣΥ ΘΑΡΣΕΙ ὁ τὴν ὁδὸν ἐξευρηκὼς τῆς ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΚΑΚΩΝ. Αὕτη δὲ ἦν ἡ διὰ τῆς ΙΕΡΑΣ φιλοσοφίας ἐπιστροφὴ πρὸς τὰ ΔΕΙΚΝΥΜΕΝΑ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἃ οἱ πολλοὶ οὐχ ὁρῶσι, διὰ τὸ μὴ ὀρθῶς χρῆσθαι ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις, ἃς προσέφυσεν ὁ Δημιουργὸς τῷ λογικῷ γένει πρὸς ἐπίγνωσιν ἑαυτοῦ. Ἐπεὶ οὖν τὸ ΔΕΙΞΑΙ τινι ὁτιοῦν, δύο προσώπων ἐνεργείας εἰς ταυτὸ συνδραμούσας ἐμφαίνει· (πῶς γὰρ ἂν ΔΕΙΞΑΙΣ τυφλῷ, κἂν μυριάκις προσφέρῃς ὃ βούλει ΔΕΙΞΑΙ; ἢ πῶς ἂν τῷ ὁρῶντι ΔΕΙΞΑΙΣ μηδὲν προσάγων;) ἀμφότερα οὖν παρεῖναι δεῖ· τό, τε παρὰ τοῦ ΔΕΙΚΝΥΝΤΟΣ προσαγόμενον ἀγαθὸν, καὶ τὸ παρὰ τοῦ, ᾧ ΔΕΙΚΝΥΤΑΙ, διορατικὸν ὄμμα· ἵνα ἐκεῖθεν μὲν τὸ ὁρατὸν, ἐντεῦθεν δὲ ἡ ὅρασις, συνδράμῃ πρὸς τὴν τῆς ΔΕΙΞΕΩΣ συμπλήρωσιν. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, λάβωμεν ὑπόθεσιν

340 διὰ τὸ τοὺς πλείστους] Curter. edidit διὰ τοὺς πλείστους. Editor autem Cant., dictante Bentleio, διὰ τὸ πλείστους, cùm utrumque planè requiratur, ſc. διὰ τὸ τοὺς πλείστους. At non incommoda videtur MSti M. Coll. Gud. lectio, διὰ τοὺς πλείστους αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντας, quam lectori conſiderandam proponimus.

341 λέγει πρὸς ἑαυτὸν] Venetum hîc Auriſpæ Codicem ſequi non dubitavimus, in quo ſic lectum ex verſione ejus liquidò conſtat, ſc., *ad ſeipſum dicit.* Curter. verò è ſuo edidit, λεγέτω πρὸς—, quod cùm ipſi diſpliceret, haud malè

TREM appellans, quòd ipſe ea jam antea fecerit, quæ filium decebant; & ſecum reputat, quòd ſi id, quod ſibi obtigit, OMNIBUS eveniret, OMNES æquè, ac ipſe, MALIS LIBERARENTUR: deinde inveniens hoc minimè procedere, non Dei culpâ, ſed quòd plerique malis ultro arceſſitis implicentur, ad ſeipſum dicit, SED TU BONO SIS ANIMO, qui TE MALIS EXPEDIENDI viam inveniſti: Hæc verò eſt illa per SACRAM Philoſophiam converſio ad ea, quæ a Deo MONSTRANTUR; quæ plerique non vident, quia communibus notitiis, quas Creator rationali generi ad ſui ipſorum cognitionem indidit, non rectè utuntur. Quoniam verò rei cujuſcunque DEMONSTRATIO alicui facienda actiones duarum ſimul perſonarum concurrentes ſignificat (quî enim cæco quid OSTENDERE poſſis, etiamſi id, quod vis OSTENDERE millies ei offeras? aut quî videnti id DEMONSTRARE queas, quod non profers?) utrumque enim adeſſe oportet, tum bonum, quod ab eo proponitur, qui OSTENDIT, tum ejus, cui OSTENDITUR, oculum ad videndum comparatum; ut illinc res viſibilis, hinc autem viſio, ad DEMONSTRATIONEM perficiendam concurrant. His verò ſic ſe habentibus, ponamus OMNES ſimul

malè ex conjecturâ appoſuit, λέγει οὕτω. Editor autem Cant. illud λεγέτω retinendum cenſuit, quia *ſenſum*, ut ait, *ſatis commodum habet*. Mihi verò contrà, nec ſenſum ſatis aptum, nec cum antegreſſis ſyntaxin habere videtur: nam quænam, quæſo, eſt in his connexio, ἀναβοᾷ, καὶ ἐννοεῖ,—εἶτα—λεγέτω—? Senſum etiam fundit ineptum, quaſi ipſe Hierocles hoc juberet, λεγέτω πρὸς ἑαυτὸν, cùm ille planè referat ad perſonam ſuprà dictam; atque totius ſententiæ ſeries ſic procedat, ὁ γοῦν (inquit Hierocles) τὴν λύσιν τῶν κακῶν συνιεὶς, — ἀναβοᾷ — καὶ ἐννοεῖ — εἶθ' εὑρὼν —, λέγει πρὸς ἑαυτὸν, Ἀλλὰ σὺ θάρσει. omninò igitur repudiavimus illud λεγέτω, atque, Auctore Auriſpâ, lectionem maniſeſtè veram tibi exhibuimus.

πόθεσιν πάντας ἅμα ΑΠΟΛΥΘΗΝΑΙ ἂν ΤΩΝ ΚΑΚΩΝ, ΕΙ ΠΑΣΙ ΔΕΙΞΕΙΕΝ ὁ Δημιουργὸς καὶ ἐμφανίσειε τὴν [342] τῆς ἑαυτῶν οὐσίας ἐπίγνωσιν, καὶ ΟΙΩ ΤΩ ΔΑΙΜΟΝΙ ΧΡΩΝΤΑΙ. Ἀλλὰ μὴν οὐ ΠΑΝΤΕΣ ἅμα ΑΠΟΛΥΟΝΤΑΙ ΤΩΝ ΚΑΚΩΝ. Οὐκ ἄρα ΠΑΣΙ ΔΕΙΚΝΥΣΙΝ, ἀλλὰ μόνοις ἐκείνοις τοῖς πρὸς ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΤΩΝ ΚΑΚΩΝ οἴκοθεν ὡρμημένοις, καὶ τὸ παρ' ἑαυτῶν ὄμμα πρὸς θέαν τοῦ ΔΕΙΚΝΥΜΕΝΟΥ καὶ ὑποδοχὴν ἀνατείνασιν. Οὐκ ἄρα αὐτὸς αἴτιος τοῦ μὴ ΠΑΣΙ ΔΕΙΞΑΙ, ἀλλ' οἱ τῶν ἀγαθῶν πέλας ὄντων οὔτ' ἐσορῶντες, οὔτε κλύοντες, καὶ διὰ τοῦτ' αὐθαίρετα πήματ' ἔχειν [343] λεγόμενοι. Αἰτία οὖν τοῦ ἑλομένου· Θεὸς ἐστι ΚΑΚΩΝ ἀναίτιος, προλάμπων μὲν ἀεὶ τὰ ἀγαθὰ ΠΑΣΙΝ, ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, οὐ ΔΕΙΚΝΥΣ ἐστι ἀεὶ ΠΑΣΙΝ, τῷ τὸ θεωρὸν ὄμμα τῶν προτεινομένων ἀγαθῶν ἐν τοῖς πλείστοις μεμυκέναι, καὶ κάτω νεύειν ἀσχολίᾳ τῇ πρὸς τὰ χείρονα. Ἡ ἐστι τοιαύτη τῶν προκειμένων Ἐπῶν ἐξήγησις καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν συμφωνεῖ, καὶ πρὸς τὴν τῶν ὑπερκειμένων Ἐπῶν διάνοιαν.

Εἰ

342 τῆς ἑαυτῶν οὐσίας—] Edidit Curter. τῆς ἑαυτοῦ, & ſic quoque legit Auriſpa, *cognitionem ſui ipſius*, ſc. Dei; nec apparet hîc Codicum diſſenſus. veruntamen rectiùs in Verſione Gallicâ intellexit Dacerius, atque illum ſecutus Bentleius meritò correxit, ἑαυτῶν, *ipſorum*; & ſic nos, flagitante planè ſententiâ, recipimus. Non omnino enim hîc, aut in ipſo verſu, agitur de Dei naturâ, ſed de hominum ipſorum naturæ cognitione; nempe, ut intelligant ὅ εἰσι (ut ſuprà dixit) i. e., *quid ipſi ſint*, & οἵῳ τῷ δαίμονι χρῶνται. Atque hanc quidem lectionem firmat ipſe Hierocles totidem verbis in ſuperioribus, πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ἑαυτῶν οὐσίας, atque iterum, τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν ἰδεῖν. Miror verò, locum priorem, quo præcipuè firmatur hæc emendatio, nec ab Editore

MALIS LIBERATOS fore, SI Deus OMNIBUS OSTENDERET, & patefaceret naturæ ipſorum notitiam, QUALIQUE GENIO UTANTUR; at tamen non OMNES ſimul MALIS LIBERANTUR; nimirum, non OMNIBUS OSTENDIT, ſed iis ſolis, qui per ſe ad MALORUM LIBERATIONEM prompti ſunt, & oculos ſuos ad id, QUOD OSTENDITUR, contemplandum, & ſuſcipiendum, intendunt. Ille utique non in culpa eſt, quod OMNIBUS non OSTENDAT, ſed ii, qui vicina bona neque vident, neque audiunt, atque propter hoc voluntaria mala pati dicuntur. Culpa igitur ejus eſt, qui eligit; Deus vero MALORUM culpâ vacat, qui bona ſemper OMNIBUS, quantum in ſe eſt, prælucet; ſed non OSTENDIT ſemper OMNIBUS, quoniam plurimorum oculi, quibus bona propoſita contemplarentur, clauduntur, & deorſum flectuntur in deterioribus occupati. Hujuſmodi autem propoſitorum verſuum explicatio & cum veritate ipſâ, & cum præcedentium verſuum mente conſentit. Si enim

ditore Cant., nec ab ipſo ſagaciſſimo Bentleio animadverſum fuiſſe.

[343] *λεγόμενοι*] Curter. hîc edidit *λέγομεν*, quod aliquo modo ferri potuit, ſicut infrà, *αὐθαίρετα πήματ' ἔχειν ἐγκαλοῦμεν*. Sed melius certè fuiſſet, *λέγονται*, ut ipſe habet Hierocles ſuprà, *αὐθαίρετα πήματα ἔχειν λέγονται*. Nos tamen illud *λεγόμενοι*, quod ex Bentleii tantùm conjecturâ, temerè ingeſſit Editor Cant., Codicis auctoritate multò certiore freti exhibemus. Sic enim in MS M. Coll. Gud. *λεγόμενοι* ſcriptum reperimus, ſed in verborum quidem ſtructurâ multùm diverſâ, ſc. *πέλας ὄντες, καὶ διὰ τοῦτ' αὐθαίρετα πήματ' ἔχειν λεγόμενοι, τῷ μήτ' ἐσορᾶν, μήτε κλύειν αὐτῶν*. quantum autem valeat hæc lectio, judicio lectoris permittimus. Ad rem noſtram ſatis eſt vox *λεγόμενοι*. Illa verò, quae ſequuntur, *αἰτία ἑλομένου, θεὸς δ' ἀναίτιος*, ſunt Platonis verba. de Repub. 10. pag. 617, à philoſophis Platonicis, atque à primævis etiam Eccleſiæ patribus ſæpiſſimè citata.

Εἰ γὰρ ἐπὶ τῷ Θεῷ ἐστιν ἑλκύσαι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἄκοντας, τί αὐθαίρετα πήματ' ἔχειν [344] αὐτοῖς ἐγκαλοῦμεν; τί δὲ συμβουλεύομεν ὡς τὴν ἔριν οὐ δεῖ προσάγειν, εἴκοντα δὲ φεύγειν; ἢ τί τὰ συμβαίνοντα πράως φέρειν, καὶ ἰᾶσθαι σπουδάζειν, ἐπιτάττομεν; ὅλως γὰρ ἡ διὰ μαθήσεως πρὸς ἀρετὴν ὁδὸς ἀποκέκλεισται τοῖς τὸ ἐφ' ἡμῖν ἀναιροῦσιν. Οὐ γὰρ ἂν ἔδει πονεῖν, οὐδὲ ἐν μελέτῃ καὶ ἔρωτι τίθεσθαι τὰ καλὰ, εἰ τοῦ Θεοῦ ἴδιον ἦν σώζειν ἡμᾶς ἀπὸ κακίας, καὶ τῶν ἀρετῶν πλήρεις ποιεῖν μηδὲν παρ' ἑαυτῶν συνεισφέροντας. Ἀλλ' οὕτως ἂν ἡ αἰτία τῆς τῶν πολλῶν πονηρίας Θεοῦ ἦν ἔγκλημα. Εἰ δὲ [345] ἀναίτιος κακῶν ὁ Θεὸς, ὥσπερ καὶ λέγεται, καὶ ἔστι, δῆλον ὡς [346] παρ' ἡμᾶς ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀπόστασις, ὅτι πέλας ὄντων αὐτῶν, καὶ ἐν ἡμῖν κατὰ τὰς φυσικὰς ἐννοίας κειμένων, οὔτ' ἐσορῶμεν, οὔτε κλύομεν. Αἰτία δὲ τῆς ἀβλεψίας ταύτης καὶ ἀνηκοΐας ἡ λυγρὰ ἔρις, αὐθαίρετος οὖσα βλάβη, ἣν οὐ δεῖ [347] προάγειν ἐπὶ πλεῖον, εἴκοντα δὲ φεύγειν ἀπ'

344 αὐτοῖς] Ita MS M. Coll. Gud. pro αὐτοὺς ἐγκαλοῦμεν, quod melius nobis viſum eſt.

345 ἀναίτιος κακῶν—καὶ λέγεται, καὶ ἔστι] Sic legimus è MS M. Coll. Gud. Ita verò Epict. Enchir. c. 21. Ed. L. Bat. θεῖοι ἦσάν τε καὶ ἐλέγοντο. & Simplic. in Epict. p. 195. διὸ καὶ ἔστι καὶ λέγεται—. atque ipſe Hierocles de provid. ap. Phot. Cod. 214, ταύτην—πρόνοιαν καὶ νομίζεσθαι καὶ εἶναι. Editor Cant. addidit ἐστι poſt ἀναίτιος; quod tamen ſubauditum maluit ipſe Plato, & Hierocles quoque ſuprà; idque nos, Curterium ſecuti, excluſimus.

346 παρ' ἡμᾶς] Sic recipimus è MS. M. Coll. Gud. pro παρ' ἡμῖν in Editt. prior.; nam παρ' ἡμῖν ſignificare videtur id, quod præſtò & in promtu nobis eſt, ut ſuprà, παρ' ἡμῖν δέ ἐστι λαβεῖν, & ap. Plutarch., ὅσα μὴ παρ' ἡμῖν ἐστιν, εὐχόμεθα τὸν Θεὸν διδόναι. At, παρ' ἡμᾶς, apud Philoſophos actionis αἰτίαν, *cauſam*, ſeu, *culpam*, in nobis ſitam denotat.

penes Deum eſt homines, etiam invitos, ad veritatem trahere, quare eis mala ultro arceſſita exprobramus? quare verò litem non eſſe provocandam, ſed cedendo devitandam, admonemus? aut quorſum caſus adverſos patienter ferre, & remedia quærere, eos jubemus? via enim illa, quæ per diſciplinam ad virtutem ducit, ab illis prorſus intercluditur, qui liberum arbitrium tollunt. Non enim opus eſſet, ut laboraremus, & meditaremur, & amaremus bona, ſi Dei proprium eſſet nos a vitiis conſervare, virtutibuſque implere, nihil ex nobiſmet conferentes. Atqui ſic ſcelerum, quæ vulgò patrant homines, culpa in Deum recideret. Sin autem extra malorum culpam eſt Deus, quemadmodum & dicitur, & reverà eſt, manifeſtum eſt, iſtius a bonis defectionis culpam in nobis eſſe, quòd cùm illa præſtò ſint, & in nobis ſecundum naturales notitias poſita, neque videmus, neque audimus. Cæcitatis verò hujus, atque ſurditatis, cauſa eſt pernicioſa iſta contentio, voluntaria utique noxa, quam non debemus

notat. Sic Plutarch. placit. 1. 27, ἡ παρ' ἡμᾶς αἰτία. Epicur. Ep. ad Menæc. ap. Laert. 10. 133. τὰ μὲν ἀπὸ τύχης, τὰ δὲ παρ' ἡμᾶς (ſic enim ibi habent Editt. omnes, præter Amſtel., in quâ Meibomius temerè inſeruit ἡμῶν pro ἡμᾶς. atque idem eſt erratum in Chryſippi verbis ap. Gell. 6. 2. ſc. παρ' αὐτοῖς pro παρ' αὐτὰς, i. e. καθ' ὁρμὴν αὐτῶν) ſic etiam Diogenianus Plutarcho σύγχρονος in lib. adverſ. Chryſippum, res παρ' ἡμᾶς, καὶ τὴν ἡμετέραν αἰτίαν γίνεσθαι, ſæpe dicit, ap. Euſeb. præp. Ev. 6. 8.

347 προάγειν] Ita MS M. Coll. Gud., quod loco aptius nobis viſum eſt, quam προσάγειν in Editt. prioribus. Carmen quidem ipſum habet προσάγειν, ſed id planè hîc Hierocles explicat per hæc προάγειν ἐπὶ πλεῖον. Sic etiam in ſuperioribus, περαιτέρω προάγοιμεν. Atque eodem modo ante Hieroclem Jamblichus hoc verbum προσάγειν per προάγειν ἐπὶ πλεῖον explicat in Protrept. cap. 3.

pro-

ἀπ' αὐτῆς, καὶ τὴν τῶν ΚΑΚΩΝ ΛΥΣΙΝ συνιέναι, καὶ τὴν εἰς Θεὸν ἐπιστροφὴν ἐξευρίσκειν. Οὕτω γὰρ ἡ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἔλλαμψις, τῆς παρ' ἡμῶν ὁράσεως αὐτῇ συντρεχούσης, ΔΕΙΞΙΣ γίνεται. Ἔργα δὲ τῆς ΔΕΙΞΕΩΣ, ψυχῆς 348 ἄκεσις, καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν τῇδε πόνων, καὶ συναίσθησις τῶν θείων ἀγαθῶν, καὶ κοινωνία τῆς πατρικῆς πολιτείας. Τοσαῦτα περὶ ἀρετῆς καὶ ἀληθείας προειπὼν, καὶ τὰ μὲν τῆς ἀρετῆς παραγγέλματα εἰς τὸν νυκτερινὸν σύλλογον περατώσας, τὰς δὲ τῆς ἀληθείας ἐλπίδας ἕως τῆς ἀκέσεως καὶ σωτηρίας τῆς ψυχῆς ὁρίσας, ἐπάγει τὰ περὶ τῆς τοῦ 349 αὐγοειδοῦς καθαρότητος πτερωτικῆς, τρίτον τι φιλοσοφίας γένος ἐπισυνάπτων τοῖς προειρημένοις.

ἈΛΛ' ΕΙΡΓΟΥ ΒΡΩΤΩΝ, ΩΝ ΕΙΠΟΜΕΝ, ΕΝ ΤΕ ΚΑΘΑΡΜΟΙΣ, ΕΝ ΤΕ ΛΥΣΕΙ ΨΥΧΗΣ ΚΡΙΝΩΝ· ΚΑΙ ΦΡΑΖΕΥ ΕΚΑΣΤΑ ΗΝΙΟΧΟΝ ΓΝΩΜΗΝ ΣΤΗΣΑΣ ΚΑΘΥΠΕΡΘΕΝ ΑΡΙΣΤΗΝ.

Ἡ λογικὴ οὐσία 350 συμφυὲς ἔχουσα σῶμα παρὰ τοῦ δημιουργοῦ εἰς τὸ εἶναι παρῆλθεν, ὡς μήτε τὸ σῶ-

μα

348 ἄκεσις] Curter. hîc è ſuo Codice edidit ἄνεσις, & ſic in Veneto legit Auriſpa; nam eodem verbo Latinè reddunt, ſc. animi *quies*. Attamen rectiſſimè M. Caſaubonus ex ipſo verſu oſtendit pro ἄνεσις legendum eſſe ἄκεσις, quod, probante Bentleio, lectori exhibuit Editor Cantabrigienſis: Idque nos, cùm accedat porro MS[ti] Med. Coll. Gud. auctoritas, retinemus; in quo legitur ἄσκησις, ſed per ſcribæ planè incuriam pro ἄκεσις, quia paulo poſt hoc repetens habet ἀκέσεως. Extra dubium igitur eſt hæc lectio.

349 αὐγοειδοῦς] ſc. σώματος; quod fortaſſe addi debuit, quia nunc primùm αὐγοειδοῦς mentionem

provocando augere, ſed cedendo vitare, & MALORUM SOLUTIONEM addiſcere & reditum ad Deum exquirere. Ita enim ex divinâ illuminatione, & viſione noſtrâ cum eâ concurrente, fit DEMONSTRATIO. Hujus verò DEMONSTRATIONIS effectus ſunt animi ſanatio, & ab ærumnis hiſce liberatio, atque divinorum bonorum perceptio, paternæque ſocietatis conſortium. His autem omnibus de virtute & veritate præmiſſis; atque virtutis præceptis in nocturno colloquio finitis, veritatis autem ſpe uſque ad ſanationem & ſalutem animi perductâ, ea adjicit, quæ ad lucidi corporis puritatem, ex quâ alatum fit, pertinent, tertium quoddam philoſophiæ genus ſupradictis adjungens.

ABSTINE VERO CIBIS IIS, QUOS DIXIMUS, CUM IN PURGATIONIBUS, TUM IN SOLUTIONE ANIMI DIJUDICANS: ET CONSIDERA SINGULA, RATIONE, OPTIMO AURIGA, SUPERIORI IN LOCO CONSTITUTA.

Natura rationalis corpus habens congenitum à conditore producta eſt; ita ut illa neque cor-

tionem facit; præſertim cùm in horum repetitione poſtea addatur σῶμα, ſc. τῆς καθαρότητος περὶ τὸ αὐγοειδὲς ἡμῶν σῶμα.

150 συμφυὲς ἔχουσα σῶμα—] Ita MS M. Coll. Gud. meliùs planè, quàm συμφυὲς ἔχουσα παρὰ τοῦ δημιουργοῦ τὸ σῶμα, in Editt. prior. per hoc verò σῶμα vult planè τὸ αὐγοειδὲς ſuprà dictum, quod paulò poſt vocat συμφυὲς ἀθάνατον σῶμα, & alibi, σῶμα φωτεινὸν, & ἄϋλον, & ψυχῆς λεπτὸν ὄχημα, & σῶμα πνευματικὸν: atque adeo hoc ipſum συμφυὲς σῶμα appellavit τὸ συμφυὲς πνεῦμα τῆς ψυχῆς in pag. 184. Ita fere Philoponus prœm. in Ariſtot. de Anim. dicit, εἶναί τι ἀϊδίως ψυχῆς ἐξημμένον σῶμα οὐράνιον, καὶ διὰ τοῦτο ἀΐδιον, ὅ φασιν αὐγοειδὲς, ἢ ἀστροειδές.

pus

μα εἶναι αὐτὴν, μήτε ἄνευ σώματος· ἀλλ' αὐτὴν μὲν ἀσώματον, ἀποπερατοῦσθαι δὲ εἰς σῶμα [351] τὸ ὅλον αὐτῆς εἶδος. [352] Οἷον γὰρ ἐπὶ τῶν ἄστρων, τὸ μὲν ἄνω αὐτῶν ἀσώματος οὐσία, τὸ δὲ κάτω, σωματική· καὶ ἔστιν ἥλιος τὸ ὅλον τὸ ἐξ ἀσωμάτου καὶ σώματος, οὐ ποτὲ διεστώτων, εἶτα συνελθόντων (οὕτω γὰρ ἂν καὶ διέστη πάλιν) ἀλλ' ἅμα συνδεδημιουργημένων, καὶ ἐν τάξει συμπεφυκότων, ὡς τὸ μὲν ἡγούμενον εἶναι, τὸ δὲ ἑπόμενον· Οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἐφεξῆς λογικῶν γενῶν, τοῦ τε Ἡρωϊκοῦ, καὶ τοῦ Ἀνθρωπίνου· καὶ ἔστιν [353] ἕκαστος Ἥρως ψυχὴ λογικὴ μετὰ φωτεινοῦ σώματος· καὶ ὁ Ἄνθρωπος ὁμοίως ψυχὴ λογικὴ μετὰ συμφυοῦς ἀθανάτου σώματος. Καὶ τοῦτο τῶν Πυθαγορείων ἦν δόγμα, ὃ δὴ Πλάτων ὕστερον ἐξέφηνεν, ἀπεικάσας ξυμφύτῳ δυνάμει ὑποπτέρου ζεύγους τε καὶ ἡνιόχου πᾶσαν θείαν τε καὶ ἀνθρωπίνην ψυχήν. Δεῖ οὖν πρὸς μὲν τελείωσιν τῆς ψυχῆς ἀληθείας ἡμῖν καὶ ἀρετῆς· πρὸς δὲ ΚΑΘΑΡΣΙΝ τοῦ αὐγοειδοῦς ἡμῶν σώματος, τῆς τῶν ὑλικῶν μολυσμῶν ἀποθέσεως, καὶ τῆς τῶν ἱερῶν ΚΑΘΑΡΜΩΝ παραλήψεως, καὶ τῆς ἐπεγειρούσης ἡμᾶς πρὸς τὴν ἐντεῦθεν ἀνάπτησιν θεοσυνδέτου ἀλκῆς. Περὶ ὧν οἱ προκείμενοι στίχοι διδάσκουσι,

[351] τὸ ὅλον αὐτῆς εἶδος] ſc. ψυχὴ λογικὴ μετὰ συμφυοῦς σώματος (i. e. αὐγοειδοῦς) eſt τὸ ὅλον εἶδος τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας, ut dicit paulò poſt; ſicque in ſequentibus declarat, λογικὴν ψυχὴν & ἄϋλον σῶμα, eſſe τὸν ἄνθρωπον.

[352] οἷον ἐπὶ ἄστρων—] Ecce tibi Pythagoreorum ἀθανάτους θεοὺς, quos ἐγκοσμίων πρώτους, & οὐρανίους, & πρῶτον γένος τῶν κρειττόνων, toties tam magnificè prædicat Hierocles, nempe, ἥλιον καὶ σελήνην, καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας. Nam ſecundùm Pythagoram (ap. Laert. 8. 27) & Platon. (ap. Alcin. c. 14) πάντες οὗτοι νοερὰ ζῶα, καὶ θεοί. Atque ita dicit hîc Hierocles,

pus ſit, neque ſine corpore; ſed ipſa exiſtens incorporea, in corpore habeat totius formæ ſuæ complementum. Sicut enim in aſtris id, quod eſt ſuperius, ſubſtantia eſt incorporea; quod autem inferius, corporea; atque Sol eſt totum illud, quod ex incorporeo atque corpore conſtat, non aliquando ſeparatis, deinde conjunctis (ita enim rurſum disjungi poſſent) ſed ſimul conditis, & eo ordine conſociatis, ut hoc ducat, illud ſequatur: Ita quoque ſe res habet in generibus ratione præditis, quæ ordine proxima ſunt, Heroico ſc. & humano: quilibet enim Heros eſt animus rationalis corpus habens lucidum; & Homó ſimiliter eſt animus rationalis cum congenito corpore immortali. Atque hoc erat Pythagoreorum dogma; quod quidem Plato poſtea explicans, divinum omnem, atque humanum animum, *congenitæ potentiæ alati currus, & aurigæ*, aſſimilavit. Nobis igitur ad animi perfectionem veritate & virtute opus eſt; ad lucidi autem corporis noſtri PURGATIONEM, inquinamentorum materialium abſterſio, & ſacrarum PURIFICATIONUM USUS, & vires divinitùs annexæ, quibus hinc ſurſum evolare valeamus, requiruntur. De quibus propoſiti verſus præcepta

cles, eorum τὸ ὅλον ἐξ ἀσωμάτου καὶ σώματος conſtare. Itidem Porphyrius περὶ Αποχ. 2. 37. Θεοὶ ἀπλανεῖς, καὶ πλανώμενοι, ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ὄντες, ὁρατοὶ θεοί. Sic Proclus aſtra vocat ἀςρώους θεοὺς· τὰ γὰρ ἄςρα, τὰς ψυχὰς δηλοῖ τῶν ἀςρώων σωμάτων, in Plat. Timæ. p. 319.

353 ἕκαςος ἥρως—] Ita etiam Proclus in Plat. Timæ. p. 290, dicit, πάντα δαίμονα νοερὰν ἔχειν ψυχὴν, καὶ ὄχημα αἰθέριον, ὅπου γε καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἐξήρτηταί τι τοιοῦτον, ὡς αὐτός φησι, ſc. Plato in Phædro pag. 246, 247. Itidem Proclus Ibid. pag. 320, πᾶσαι ψυχαὶ ἔχουσιν ἀςροειδῆ τινα ὀχήματα.

dant,

σι, τα μὲν περιττὰ μολύσματα τῆς ὕλης περικόπτοντες διὰ τοῦ, ΕΙΡΓΟΥ ΒΡΩΤΩΝ ΩΝ ΕΙΠΟΜΕΝ· τὴν δὲ ἱερὰν ΚΑΘΑΡΣΙΝ καὶ τὴν θεοσύνδετον ἀλκὴν ἐντιθέντες δὶ ὧν ἠνίξαντο ὁυτωσὶ λέγοντες, ΕΝ ΤΕ ΚΑΘΑΡΜΟΙΣ, ΕΝ ΤΕ ΛΥΣΕΙ ΨΥΧΗΣ ΚΡΙΝΩΝ· καὶ τὸ ὅλον εἶδος τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας ὁλόκληρον ἡμῖν ἀποδεδώκασι δὶ ὧν ἐπήγαγον, ΗΝΙΟΧΟΝ ΓΝΩΜΗΝ ΣΤΗΣΑΣ ΚΑΘΥΠΕΡΘΕΝ ΑΡΙΣΤΗΝ. Τοῦτο γὰρ καὶ τὴν ὅλην οὐσίαν τοῦ ἀνθρώπου παρέστησε, καὶ τὴν τάξιν τῶν ἐν αὐτῇ μερῶν διεστείλατο, ὅτι τὸ μὲν ΚΡΙΤΙΚΟΝ, ὡς ΗΝΙΟΧΟΥΝ· τὸ δὲ ἑπόμενον, ὡς ἡνιοχούμενον. [354] Ταῦτα γάρ ἐστιν ἐκ τῶν προκειμένων Ἐπῶν διδαχθῆναι τῶν Πυθαγορείων [355] συμβόλων μὴ ἀνήκοον, ὅτι δεῖ σὺν τῇ ἀσκήσει τῆς ἀρετῆς, καὶ τῇ ἀναλήψει τῆς ἀληθείας, καὶ καθαρότητος ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι τῆς περὶ τὸ αὐγοειδὲς ἡμῶν σῶμα, ὃ καὶ ψυχῆς λεπτὸν ὄχημα [356] οἱ χρησμοὶ καλοῦσι. Διατείνει δὲ αὕτη ἡ [357] ΚΑΘΑΡΣΙΣ ἕως σιτίων καὶ ποτῶν, καὶ τῆς [358] ὅλης διαίτης

τοῦ

354 *ταῦτα γὰρ*] Curter. pro *γὰρ* haud malè conjecit *οὖν*, quod ad ſententiam aptius eſt; ſed melius mihi videtur, *ταῦτα γοῦν*, atque ita, ut opinor, legit Aurispa, qui vertit, *hæc quidem*.

355 *συμβόλων*] Ita rectè conjecit Curter., & ſic nos recipimus è MSS Gall. Interpol. pro *συμβουλῶν* in Editt. prioribus; atque hoc planè poſtulat ſententia; nam ipſa Carmina ſunt *συμβουλαὶ*, i. e. *κομματικαὶ καὶ γνωμονικαὶ ὑποθῆκαι*, ut in proœm. ad Epict. notat Simplicius: Hierocles autem, præter hæc, alterum vult docendi genus à Pythagoreis quoque uſurpatum, nempe arcanum illud *διὰ συμβόλων*, in quibus ſub *τύπῳ αἰνιγματώδει τὰ τῆς ἀληθείας ἔκρυψαν*, ut ait Jamblichus in Vit. Pythag. Hæc igitur in ſequentibus vocat *συμβολικὰ παραγγέλματα*, & *συμβολικὰς νουθετήσεις*, & *τὰ ἱερὰ ἀποφθέγματα*, atque eorum hîc ſcientiam aliqualem dicit ad horum verſuum, *ἀλλ' εἴργου βρωτῶν* —, mentem intelligendam adprimè eſſe utilem; quâ de cauſâ

I

dant, qui ſupervacuas materiæ pollutiones tollunt per hæc, CIBIS, QUOS DIXIMUS, ABSTINE; & ſacram PURGATIONEM divinitúſque annexas vires adjiciunt per ea, quæ ſic myſticè tradunt, dicentes, TUM IN PURGATIONIBUS, TUM IN ANIMI SOLUTIONE DIJUDICANS: totam verò humanæ naturæ formam nobis integram exhibent in iis, quæ ſubjungunt, RATIONEM, AURIGAM OPTIMUM, SUPERIORI IN LOCO COLLOCANS. Hoc enim & totam hominis naturam exhibet, & partium ejus ordinem diſtinguit; nempe quòd JUDICANDI FACULTAS tanquam AURIGA ſit; id verò, quod ſequitur, tanquam aurigatum. Hæc enim ex propoſitis verſibus is diſcat, qui Symbolorum Pythagoricorum non omnino eſt ignarus, quòd unà cum virtutis exercitatione, & veritatis acquiſitione, puritatis etiam lucidi corporis noſtri cura ſit habenda, quod & animi ſubtile vehiculum oracula vocant. Extenditur verò hæc PURGATIO ad cibum uſque & potum,

ſâ ipſe eorum nonnulla profert, explicatque in ſequentibus. Atque eodem modo Jamblichus in Protrepticis ad philoſophiam poſtremo loco adjicit Symbolorum Pythagoricorum explicationem.

356 οἱ χρησμοὶ] Vult, ut opinor, τὰ ἱερὰ λόγια, ſeu τὰ τῶν Χαλδαίων λόγια, quæ ipſe citat in Lib. de provid. ap. Phot. Cod. 214. & quæ à Porphyrio, Proclo, aliiſque Platonicis ſæpe commemorantur. vide Fabric. Biblioth. Græc. lib. 1. c. 36. & Cudworth. Intell. Syſtem. p. 292,—, & pag. 789.

357 Κάθαρσις] Editor Cant. è Dacerio exhibuit καθαρότης· nos autem revocamus κάθαρσις, cujus effectus eſt καθαρότης. Hæc, inquit, κάθαρσις διατείνει ἕως σιτίων καὶ ποτῶν—, & ſic planè dicit infrà, σωματικωτέρα αὕτη ἡ κάθαρσις—.

358 ὅλης] MS M. Coll. Gud. habet ἄλλης. Sic Xenophon Απομν. 1. 2. οὐ θρυπτικὸς ἦν, οὔτ' ἀμπεχόνῃ, οὔθ' ὑποδέσει, οὔτε τῇ ἄλλῃ διαίτῃ. & 1. 3. πρὸς φίλους, καὶ ξένους, καὶ πρὸς τὴν ἄλλην διαίτην. Sed ſatis commoda eſt hîc lectio vulgata, ὅλης διαίτης.

cæte-

τοῦ θνητοῦ ἡμῶν σώματος, ἐν ᾧ τὸ αὐγοειδὲς ἔγκειται) προσπνέον τῷ ἀψύχῳ σώματι ζωήν, καὶ τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ συνέχον. [359] Ζωὴ γάρ τίς ἐστι τὸ ἄϋλον σῶμα, καὶ ζωῆς ἐνύλου γεννητικόν, δι' ἧς τὸ θνητὸν ἡμῶν ζῶον συμπληροῦται, ἐκ τῆς [360] ἀλόγου ζωῆς καὶ τοῦ ὑλικοῦ σώματος συγκείμενον, εἴδωλον ὂν τοῦ ἀνθρώπου, [361] ὃς ἐκ λογικῆς οὐσίας καὶ σώματος ἀΰλου συνέστηκεν. Ἐπεὶ οὖν Ἡμεῖς ὁ Ἄνθρωπος, [362] ἄνθρωπος δὲ διὰ ταῦτα· προσήκει διὰ πάντων μὲν ΚΑΘΗΡΑΣΘΑΙ καὶ τελειωθῆναι, τὸν δὲ ἐπιβάλλοντα τρόπον ἐφ' ἑκάστης φύσεως τηρῆσαι. Ἔστι γὰρ ἄλλη ἄλλου ΚΑΘΑΡΣΙΣ. Οἷον, ψυχῆς λογικῆς, κατὰ μὲν τὸ λογικόν, ΚΑΘΑΡΣΙΣ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια· κατὰ δὲ τὸ δοξαστικόν, ἡ [363] βουλευτικὴ ἀρετή.

359 *ζωὴ γάρ τίς ἐστι*] MS M. Coll. Gud. rectiſſimè nobis illud *τις* ſuppeditavit, quo carebant Editt. priores; unde minùs apta apparet Cl. Bentleii correctio, qui *ζωτικὸν* pro *ζωὴ* ſcriptum voluit. per *ἄϋλον* verò *σῶμα* Hierocles vult planè *τὸ αὐγοειδὲς*, ut ſuprà notavimus.

360 *ἀλόγου*] Dacerius hîc è MS Medic. pro *ἀλόγου* legit *ἀΰλου*, atque ſic exhibuit Editor Cant.; ſed omninò malè. nam primùm, *ζωὴ ἔνυλος* in lineâ præcedente minùs aptè hîc dicitur *ἄϋλος ζωή*; deinde, ipſa Antitheſis inter *θνητὸν ζῶον* & *λογικὴν οὐσίαν*, (ſeu, *ἄνθρωπον*) planè poſcit hîc *ἀλόγου*; dicit enim, inferiorem hominis partem, i. e. merum animal, quod *ἐξ ἀλόγου ζωῆς καὶ ὑλικοῦ σώματος* componitur, imaginem eſſe ſuperioris partis, quæ *ἐκ λογικῆς οὐσίας* (i. e. *ψυχῆς*) *καὶ ἀΰλου σώματος* (ſc. *αὐγοειδοῦς*) conſiſtit; adeo ut *ἄλογος ζωὴ* reſpondeat *τῇ λογικῇ οὐσίᾳ*, & *σῶμα ὑλικὸν* itidem *τῷ ἀΰλῳ σώματι*. Sic verò brutorum animalium animam Hierocles *ἄλογον ζωὴν* vocavit in ſuperioribus; & *λογικὴ ζωὴ* opponitur *τῇ ἀλόγῳ ζωῇ* à Simplic. in procem. ad Epict., atque *ἄλογος ζωὴ* apud Proclum idem eſt ac *ἄλογος ψυχή*, in Timæ. p. 311. & ſic ap. Simplic. in Epict. ſæpiſſimè. Nimirum, *ἄλογοι ζωαὶ* non aliud ſunt, quàm *ἄλογοι ὀρέξεις, τουτέστι, θυμὸς καὶ ἐπιθυμία*, quæ ſunt *ζωαὶ τῶν σωμάτων*, ut ait Simplic. in Epict. p. 8. & in pag. 20, *ἡ μὲν τῶν ἀλόγων ζώων ἄλογος ζωή, σωματικὴ οὖσα*—. Ita Proclus in Plat. Timæ. p. 326, *αἱ ψυχαὶ κρατοῦσι τῆς ἀλόγου ζωῆς*. Itidem Simplic. in Epict. p. 181, *λογικὴ ψυχὴ κρείττων σώματος καὶ*

2 ἀλόγου

cæteramque Diætam mortalis noſtri corporis, in quo lucidum illud inſitum eſt, quod vitam inanimo corpori inſpirat, atque ejus harmoniam continet; nam vita quædam eſt iſtud immateriale corpus, atque illius, quæ materiæ ineſt, vitæ parens, per quam mortale noſtrum animal perficitur, ex vitâ rationis experte, & materiali corpore, compoſitum; quod ipſius hominis imago eſt; qui ex rationali ſubſtantiâ, & corpore immateriali, conſtat. Cùm igitur nos ſimus Homo, hominis autem & hæc ſint, in omnibus PURGARI nos, atque perfici debemus, modum autem unicuique naturæ convenientem ſervare. Eſt enim alia alîus PURGATIO; nempe, animi rationalis, quod ad ratiocinia attinet, PURGATIO eſt veritas ſcientifica; quod ad opinationes verò

U virtus

ἀλόγου ζωῆς. Haud immeritò igitur nos Codicis Curteriani lectionem, ἀλόγου, revocavimus.

[361] ὃς] ſc. ἄνθρωπος. Sic rectè edidit Curter., atque ita habet MS M. Coll. Gud.. Rejicimus igitur illud ὡς, quod è MSS Gall. pro ὃς temerè, & omninò malè, intulit Editor Cantabr.

[362] ἄνθρωπος δὲ διὰ ταῦτα] Ita Editt. omnes. Dacerius autem è MS Med. Coll. Salvin. lectum vult, ὁ δὲ ἄνθρωπος ταῦτα, quod nequaquam melius eſt. nam ſi ἡμεῖς (i.e. ἡ ψυχὴ) ἄνθρωπος, tum certè ὁ ἄνθρωπος nec ταῦτα, nec διὰ ταῦτα, dici poteſt, ſc. σῶμα ἄϋλον & ὑλικόν. At in ejuſdem Codicis Collatione Gudianâ legitur, ἄνθρωπος δὲ ταῦτα, ſed æquè malè. Sic igitur rectè legi poſſe mihi videtur, ἀνθρώπου δὲ καὶ ταῦτα. Ita fere Hierocles alibi, σὺ εἶ ἡ ψυχή· τὸ δὲ σῶμα, σόν. Atque ipſe Plato in Alcib. 1. ὅστις τὰ τοῦ σώματος γινώσκει, τὰ αὐτοῦ, οὐχ αὐτὸν γινώσκει. Itidem Jamblic. in Protrept. c. 4. αὐτὸς ἕκαστός ἐστιν ἡμῶν ἡ ψυχή· τὸ δὲ αὐτοῦ ἐστι τὸ σῶμα, καὶ τὰ τοῦ σώματος.

[363] βουλευτικὴ—] Maluit hîc Bentleius πολιτικὴ, ſicut mox ſequitur. Nos verò nil mutandum cenſemus; cùm nulla Codicum variatio appareat, & receptam lectionem firmet Auriſpæ verſio, ſc., *conſulata virtus*. Sed & βουλευτικὴ ſatis aptè refertur ad τὸ δοξαστικὸν; nec ſanè mul-

ἀρετή. Θεωρεῖν γὰρ τὰ ἄνω πεφυκότες, καὶ πράττειν τὰ κάτω, ἀληθείας μὲν πρὸς ἐκεῖνα, [364] πολιτικῆς δὲ ἀρετῆς πρὸς ταῦτα, δεησόμεθα, ὅπως ἂν τῶν μὲν ἀϊδίων θεωρητικοὶ γινώμεθα, τῶν δὲ ἐνδεχομένων [365] πρακτικοί. Κατ' ἀμφότερα δὲ τοῖς θείοις ὅροις ἐμμένοντες τὸν τῆς ἀλογίας ἀποφύγοιμεν κλύδωνα. Ἀπὸ ταύτης γὰρ δεῖ ΚΑΘΗΡΑΣΘΑΙ τὴν λογικὴν ἡμῶν οὐσίαν, [366] ἐπεὶ καὶ ταύτῃ προσῆλθε τῇ εἰς γένεσιν νεύσει. [367] Ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ αὐγοειδεῖ ἡμῶν σώματι προσέφυ σῶμα θνητὸν ὄν, καθαρεῦσαι δεῖ καὶ τοῦτο, καὶ τῆς πρὸς αὐτὸ συμπαθείας ἀπαλλαγῆναι. Λείπεται δὴ οὖν ἡ τοῦ [368] ψυχικοῦ σώματος ΚΑΘΑΡΣΙΣ, ἣν ποιήσασθαι

δεῖ

multùm intereſt inter πολιτικὴν & βουλευτικὴν, cùm hæc, ut dicit Ariſtoteles, illius pars ſit, πολιτικὴ δὲ, πρακτικὴ, καὶ βουλευτική. Quod & in rem noſtram uberiùs exponit Alex. Aphrodiſ. lib. 2. de Animâ, τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων ἡ μέν τις ἐστι δοξαστικὴ, ἡ δὲ ἐπιστημονικὴ, καλεῖται δὲ ἑκατέρα νοῦς. ἀλλ' ὁ μὲν πρακτικός τε καὶ δοξαστικὸς, καὶ βουλευτικὸς,—. ὁ δὲ ἐπιστημονικός τε καὶ θεωρητικός.

[364] πολιτικῆς—δεησόμεθα—] Idem fere dixit ſuprà in pag. 210, 212. Διττῆς ἀρετῆς —ψυχῇ δεήσει· πολιτικῆς μὲν πρὸς τὰ κάτω, —. θεωρητικῆς δὲ πρὸς τὰ ἄνω,—.

[365] πρακτικοὶ] Hoc nos maluimus è MS M. Coll. Gud., quàm ποιητικοὶ, quod exhibebant Editt. priores; etſi id quidem ferri potuit.

[366] ἐπεὶ καὶ—] Ita Edidit Curter., & ſic habent MS Flor. & lib. Renaud. ap. Dacerium. Editor verò Cant., neſcio unde, exhibuit, ἐπειδὴ καὶ —, quod non omninò erat neceſſarium.

[367] ἀλλὰ δὴ — καθαρεῦσαι δεῖ καὶ τοῦτο—] Ita è Codice ſuo imperfectè edidit Curterius. Pro quibus Editor Cant., dictante Bentleio, lectoribus obtruſit, καθαρεῦσαι δὲ δεῖ καὶ τούτου. addidit ſc. Bentleius arbitratu ſuo δὲ, & τοῦτο in τούτου mutavit. Atqui præterquam quòd ſic lecta non ſatis aptam reddunt ſententiam, nos iſtiuſmodi commenta omnia è contextu penitùs excludimus. Sufficit enim conjecturas noſtras Lectoris tantùm judicio proponere. Atque ita Curter. in margine pro, ἀλλὰ δὴ, conjecit, ἀλλ' ἐπειδὴ, *ſed quoniam*, ut ipſe vertit; & ſic quidem Auriſpa, *ſed quum*. Ita igitur lectum vult Curter., ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τῷ αὐγοειδεῖ ἡμῶν σ. π. σῶμα θνητὸν ὄν, καθαρεῦσαι δεῖ καὶ τοῦτο, καὶ τῆς πρὸς

αὐτὸ

virtus deliberativa. Cùm enim ita comparata ſit noſtra natura, ut ſuperiora contemplemur, regamus autem inferiora, veritate nobis ad illa, civili autem virtute ad hæc, opus erit; ut & res æternas contemplari, & eas, quæ uſu veniunt, peragere poſſimus: In utriſque autem divinas regulas obſervando, æſtum ejus, quod rationi repugnat, effugiamus; ab hoc enim natura noſtra rationalis PURGANDA eſt, quoniam & huic ſe adjunxit, cùm in hunc mundum deſcendit. Atqui lucido etiam corpori noſtro adhæret corpus mortale, à quo & hoc purum eſſe oportet, & ab ejus contagione liberum. Reſtat igitur porrò corporis animo congeniti PURGATIO, quæ ſecundùm ſa-

 cras

αὐτὸ—. nempe, ut *τοῦτο* referatur ad *αὐγοειδὲς*, & *αὐτὸ* ad *θνητὸν*. Atque ita ſanè interpretatur Dacer., et Cudworth. quoque in Int. Syſt. p. 792. Sed omninò malè. Sic enim pro *αὐτὸ* ſcriptum oportuit *ἐκεῖνο*. Nos verò *ἀλλὰ δὴ* retinemus, & cùm Codices omnes, quantum apparet, habeant *τȣ̃το*, non *τȣ́τȣ*, totum locum minimâ mutatione ſic rectè legi poſſe opinamur, *ἀλλὰ δὴ κὴ τῷ αὐγοειδεῖ ἡμῶν σώματι προσέφυ σῶμα θνητὸν, οὗ καθαρεῦσαι δεῖ κὴ τȣ̃το.* nam illud *ὂν* non omninò hîc requiritur; atque, eo excluſo, meliùs planè legitur *σῶμα θνητὸν*, ſicut alibi: At ſi in *ȣ̃* mutetur, toti ſententiæ elegantiam lucemque afferre tibi, ut opinor, videbitur: ſic enim *τȣ̃το* planè referetur ad *αὐγοειδὲς*, & *αὐτὸ* ad *σῶμα θνητὸν*, prout locus ipſe poſtulat.

368 *ψυχικȣ̃ σώματος*] Id eſt, *τȣ̃ αὐγοειδοῦς*, quod eſt *ψυχῆς σῶμα ἀθάνατον*, & *ἄϋλον*, eique *συμφυὲς*, & ideo dictum *ψυχικὸν* oppoſitè ad *σῶμα ὑλικὸν*, & *θνητὸν*, cui ex lapſu tantùm, *ἐν τῇ εἰς γένεσιν νεύσει*, ut ſuprà dixit, adjungitur. Nam hoc *ψυχικὸν σῶμα*, cujus *κάθαρσιν* nunc vult, idem planè eſt, quod in pag. ſequente *ζωτικὸν* & *αὐγοειδὲς* appellat, & purgandum eſſe dicit *ἀπὸ μολυσμῶν ἐκ τῆς πρὸς τὸ ὑλικὸν σῶμα συζεύξεως.* Hujus verò *ψυχικȣ̃ σώματος κάθαρσις* in ſe fert etiam *ὑλικȣ̃ σώματος κάθαρσιν*, ſubjungit igitur Hierocles, *σωματικωτέρα δὲ αὕτη ἡ κάθαρσις·* &c. Rariſſima verò eſt hæc phraſis, *ψυχικὸν σῶμα*, nec ab alio, quod ſciam, ullo uſurpata, præterquam ab Apoſtolo 1 Cor. xv. 44, *ἔστι σῶμα ψυχικὸν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικὸν*, unde notat Cudworth. Intell. Syſt. p. 789, 797, Apoſto-

lum

δεῖ τοῖς ἱεροῖς ἐπόμενον θεσμοῖς, καὶ 369 ταῖς τῶν ἱερῶν τέχναις. Σωματικωτέρα δέ πως αὕτη ἡ ΚΑΘΑΡΣΙΣ· διὸ καὶ ὑλῶν ἐφάπτεται παντοδαπῶν, θεραπεύουσα παντοίως, καὶ μεταπείθουσα δραστηρίως, τὸ ζωτικὸν τοῦτο σῶμα, χωρισθῆναι τῆς ὕλης, καὶ ἀναπτῆναι πρὸς τὸν αἰθέριον τόπον, ὅπου 370 τὴν κατάταξιν ἔχειν αὐτῷ εὐδαιμονία ἦν πρώτη. Πάντα δὲ τὰ περὶ τοῦτο δρώμενα, ἐὰν θεοπρεπῶς, καὶ μὴ ἀγυρτικῶς, γίνηται, συνεπόμενα τοῖς τῆς ἀρετῆς καὶ ἀληθείας κανόσιν εὑρίσκεται. Αἱ γὰρ τῆς λογικῆς ψυχῆς ΚΑΘΑΡΣΕΙΣ καὶ τοῦ αὐγοειδοῦς ὀχήματος προμηθοῦνται, ὅπως ἄν, αὐταῖς ὑπόπτερον καὶ τοῦτο γενόμενον, μὴ ἐμποδὼν ἵστηται πρὸς τὴν ἄνω πορείαν. Πτεροφυΐα δὲ αὐτοῦ ἀρίστη, ἡ κατὰ μικρὸν μελέτη τῆς τῶν περιγείων ἀποστάσεως, καὶ ὁ πρὸς τὴν ἀϋλίαν ἐθισμός, καὶ ἡ ἀπόθεσις ὧν ἂν ἐπλήσθη μολυσμῶν ἐκ τῆς πρὸς τὸ ὑλικὸν σῶμα συζεύξεως. Διὰ γὰρ τούτων ἀναβιώσκεται τρόπον τινά, καὶ 371 συλλέγεται, καὶ θείου πληροῦται τόνου, καὶ τῇ νοερᾷ τελειότητι τῆς ψυχῆς συνάπ-

lum & Hieroclem iiſdem phraſibus eodem in ſenſu uſos eſſe. Atqui in hoc omninò fallitur vir ille magnus; nam Apoſtolus per σῶμα ψυχικὸν vult planè terreſtre hoc, quo induimur, τὸ ὑλικὸν ſc. καὶ θνητὸν, τὸ τοῖς ψυχικοῖς ὑπηρετοῦν παθήμασι, ut ait Œcumenius; per πνευματικὸν verò, idem vult corpus in cœlo demum glorificatum, τὸ μηκέτι τοῖς βαρήμασι τῆς φθορᾶς ὑποπίπτον, ἀλλὰ τῇ ἀφθαρσίᾳ καὶ δόξῃ περικεκοσμημένον, ut dicit idem Œcumenius. At Hierocles contrà per ψυχικὸν σῶμα nihil aliud vult, quàm animi corpus ſubtile συμφυὲς, quo ſecum nato veſtiebatur; quod ψυχῆς σῶμα αὐγοειδὲς, ἀθάνατον, αἰθέριον, ἄϋλον vocat, atque ὑλικῷ & θνητῷ σώματι ſemper opponit; quippe quòd hoc ſit πνευματικὸν ὄχημα τῆς ψυχῆς, & σῶμα πνευματικὸν, ab ipsâ origine, antequam in corpus ὑλικὸν deſcenderit, ſuſceptum, non, poſt depoſitum corpus ὑλικὸν, in cœlo (ut dicit Apoſtolus) olim ſuſcipiendum; adeo ut in harum phraſium explicatione non ſolùm non conſentiant, ſed & in alia omnia diſcedant Apoſtolus & Hiero-

cras leges, & ſacrorum artes fieri debet. Sed circa corporea fere verſatur hæc PURGATIO; unde & in omnigenâ materiâ occupatur, omnimodas vitali huic corpori medelas adhibens, & acritèr urgens, ut à materiâ ſeparetur, & in æthereum locum evolet, ubi collocari, prima ei felicitas fuit. Quæcunque autem circa hoc aguntur, ſi ritu Deo digno, non autem more agyrtarum fiant, virtutis, atque veritatis, regulis congrua reperiuntur. PURGATIONES enim animi rationalis lucido etiam vehiculo proſpiciunt, ut hoc quoque, earum operâ pennis inſtructum, iter illius ad loca ſuperiora non impediat. Optimè autem ejus pennæ renaſcentur, adhibitâ curâ, ut à terrenis rebus paulatim abſcedat, & immaterialibus aſſueſcat, & inquinamenta ab adjuncto materiali corpore contracta abſtergeat: nam per hæc reviviſcit quodammodo, & ſe recolligit, & divino vigore impletur, animique intellectuali

 perfecti-

Hierocles. Rectè autem paucis rem explicat Dacerius. Confer. Grot. in Matthæ. xxviii. 9.

369 ταῖς τῶν ἱερῶν τέχναις] Edidit Curter. ταῖς ἱεραῖς τέχναις. Nos verò hîc recepimus lectionem MSti Florent. ap. Dacer.; atque hoc quidem præ ſe tulit Editor Cant.; & tamen articulum ταῖς, neſcio quo modo, omiſit. Dacerius verò pro ἱερῶν legendum putavit ἱερέων, quod Editori *paulò ineptius videtur*, cùm Hierocles (inquit) eâdem phraſi de hâc ipſâ re utatur in ſequentibus, ubi dicit τὴν τῶν ἱερῶν τέχνην περὶ τὴν τῦ αὐγοειδῦς κάθαρσιν πραγματεύεσθαι. Fac verò erraſſe Dacerium, haud ita tamen ineptè; cùm hæc phraſis ἱερέων τέχνη occurrat apud Jamblic. de Myſt. p. 56, & ἡ τῶν ἱερέων τέχνη ap. ipſum Platonem in Sympoſ. pag. 202.

370 τὴν κατάταξιν ἔχειν αὐτῷ—] Habet hîc MS M. Coll. Gud. ἡ κατάταξις αὐτῦ.—Sed non mutamus. Reſpicit verò hîc Hierocles ad Platonis verba in Timæo pag. 42, ὁ μὲν εὖ τὸν προσήκοντα βιοὺς χρόνον πάλιν εἰς τὴν τῦ συννόμυ πορευθεὶς οἴκησιν ἄστρυ, βίον εὐδαίμονα ἕξει. Vide Proclum in Timæ. p. 328.

371 συλλέγεται] Ita Plato in Phædone, ψυχὴ εἰς αὐτὴν συλλέγε-

συνάπτεται. Τί οὖν ἡ ἐνίων βρωμάτων ἀποχὴ πρὸς ταῦτα [372] συμβάλλοιτο ἄν; τοῖς ἐθιζομένοις ἀπὸ πάντων χωρίζεσθαι τῶν θνητῶν, τὸ τινῶν ἐντεῦθεν ἤδη παντελῶς ἀποσχέσθαι, καὶ μάλιστα τῶν γλυκυθυμούντων, καὶ καταπεινόντων εἰς γένεσιν τὸ θνητὸν σῶμα, πρὸ ὁδοῦ ἂν γένοιτο εἰς ΚΑΘΑΡΣΙΝ. Διὸ καὶ ἐν τοῖς συμβολικοῖς παραγγέλμασιν ἐπετάττετο τινων ἀποχὴ, μείζονα μὲν καὶ καθολικώτερον ἔχουσα τῶν προηγουμένων νοῦν, ἑπομένως δὲ καὶ τοῦ μερικοῦ τούτου ἀπείργουσα, οὗ ἂν τὴν μνήμην ἑκάστοτε ποιῆται· οἷον, μήτραν ζώου μὴ ἐσθίειν. Τοῦτο δὲ οὑτωσὶ λεγόμενον ἑνός τινος ἀφίστησιν ἡμᾶς τῶν περὶ γῆν, καὶ τούτου σμικροτάτου. Ἐὰν δὲ εἰς τὸ πολύνουν τοῦ Πυθαγορικῆς βαθύτητος ἀπίδῃς, τὴν [373] ὅλης τῆς γενέσεως ἀποχὴν [374] δι' ἑνός τινος παραδείγματος διδαχθήσῃ· καὶ [375] ὡς ἐν βρώμασι τοῦτο οὐ προσοισόμεθα, οὕτως ἐν τοῖς τοῦ αὐγοειδοῦς καθαρσίοις τὸ ἀπὸ τούτου νοούμενον

λέγεται. Sect. 21, 22. Ed. Cant. At habet MS M. Coll. Gud. συνάγεται. Atque hoc quoque Platonicum eſt. Sic ap. Porphyr. in Αφορμ. νοῦς dicitur συνάγειν ἑαυτὸν, & εἰς ἑαυτὸν συνάγεσθαι. Sect. 15. Confer. Plat. Phæd. c. 11. Ed. Cant.

[372] συμβάλλοιτο ἂν; τοῖς ἐθιζομένοις—] Sic recipimus è MS M.Coll.Gud. ſine ἢ, quod habent Editt. priores; ut illa τοῖς ἐθιζομένοις—, ſint reſpondentis verba; è quibus ritè diſtinctis manifeſta fit totius loci ſententia, cui Editor Cant. (utcunque ſe hîc efferat) malè interpunctis verbis, tenebras prorſus offudit. Non negamus tamen, quin ſatis commodè (uti conjecit Curter.) pro vulgato ἢ legatur ἦ, i. e. *certè*; ut ſit, ἦ τοῖς ἐθιζομένοις—, *Illis certè, qui ſe aſſuefaciunt*—. Sic enim (ut alios mittam) Hieroclis noſtri diſcipulus, Æneas Gazæus, in Theophraſto ſæpè illo ἦ, βεβαιωτικῷ, in reſponſis utitur, ſc. ἦ πολλὴν χάριν οἶδα —, ἦ παλαιός μοι φίλος—, ἦ καλῶς λέγεις. At nos hîc Codicis Medic. lectione, potiùs quàm probabili conjecturâ, niti voluimus.

[373] ὅλης] Sic legere non dubitavimus pro ὅλην in priùs Editis, quia ſic planè ſenſus flagitat, atque ipſe Curter. vertit, *totius*, ut

perfectioni annectitur. Quid igitur abſtinentia a cibis quibuſdam ad hæc conferre poterit? Illis, qui ad ſeparationem ab omnibus rebus mortalibus ſe aſſuefaciunt, in primis proſit ad PURGATIONEM, ſi à nonnullis jam hinc prorſus abſtineant; præſertim verò ab iis, quæ animum oblectant, & mortale corpus mundo affigunt: quâ de causâ & in Symbolicis præceptis nonnullorum injuncta eſt abſtinentia, quæ ſenſum quidem primarium habuit latiorem, & generaliorem, ſecundariò autem à particulari etiam iſtâ re arcebat, cujus mentionem ſingulatim facit; verbi gratiâ, *animantis vulvam ne comedas*; quod quidem ita dictum, ab unâ quâdam re terrenâ, eâque minimâ, nos avertit; ſin autem profundos mentis Pythagoricæ ſenſus introſpicias, univerſarum rerum mundanarum abſtinentiam ex uno quodam exemplo diſces: atque ſicut hoc in cibis non comedemus; ſic in lucidi corporis purgationibus id, quod per hoc ſignificatur, ob-

ut & Auriſpa; adeo ut ὅλην preli tantùm erratum eſſe videatur; uti in ſuperioribus haud ſemel ex Curterii Verſione operarum in Græcis ſphalma deprehendimus, etſi in erratis illud notatum non apparet.

374 δι' ἑνός τινος παραδείγματος] Sic recepimus è MS M. Coll. Gud., ubi omittitur αἰσθητῶ, idque rectiſſimè; nam αἰσθητὴ eſt ὅλη γένεσις, non neceſſe ergo erat, ut hæc pars, quæ in totius αἰσθητῶ exemplum proponitur, diceretur αἰσθητή. Atque mihi quidem videtur Dacerius παραδείγματος tantùm inveniſſe in MS Med. & Lib. Renaud., idque ad αἰσθητῶ priùs editum addidiſſe; nam cùm αἰσθητῶ deſit in Coll. Gud., omninò probabile eſt, defuiſſe quoque in ejuſdem Codicis Collatione Salvinianâ.

375 ὡς ἐν—, οὕτως ἐν—] Edidit Curter. ὡς ἐν, cui reſpondet planè οὕτως ἐν, ut notavit Caſaubonus; & ſic nos recipere non dubitavimus, cùm ita lectum in Codice ſuo doceat Auriſpa, ſic vertens, *ut in cibis—, ſic in—purificatione*. Nugas verò hîc planè agit Editor Cant., quas non operæ eſt refellere.

νοούμενον ἐπιτηδεύσομεν. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ Καρδίαν μὴ ἐσθίειν, προηγουμένως μὲν εἰς τὴν τοῦ θυμικοῦ κατάστασιν μὴ ἰέναι λέγει· κατ᾽ ἐπακολούθησιν δὲ, καὶ τὴν τούτου τοῦ μέρους ἀποχὴν εἰσηγεῖται. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ τὸ Θνησιμαίων ἀπέχεσθαι δεῖν, θεωρήσομεν τὸ μὲν ὅλον τῆς θνητῆς φύσεως ἀπείργειν ἡμᾶς, ἤδη δὲ καὶ τῆς τῶν ἀθύτων καὶ ἀνιέρων σαρκῶν μεταλήψεως. Δίκαιον γὰρ τῶν συμβολικῶν νουθετήσεων καὶ [376] τὸ προφερόμενον φυλάττειν, καὶ τὸ εἴσω νοούμενον. Ἐκ γὰρ τῆς συνεχοῦς τοῦ φαινομένου τηρήσεως ἡ τῶν μειζόνων μελετᾶται κατόρθωσις. Οὕτως οὖν καὶ νῦν ἀκουσώμεθα, ὡς διὰ βραχυτάτου λόγου, μεγίστων ἔργων ἀρχὰς ἡμῖν ἐνδιδόντος τοῦ ἔπους. ΕΙΡΓΟΥ γάρ φησι ΒΡΩΜΑΤΩΝ, ὃ ταυτόν ἐστι τῷ, ἀπέχου φθαρτῶν σωμάτων. Ἐπεὶ δὲ οὐ πάντων νῦν ἀπέχεσθαι δυνατὸν, ἐπάγει ΩΝ ΕΙΠΟΜΕΝ. Καὶ ποῦ περὶ τούτων εἴρηται ὑποδείκνυσιν, ΕΝ ΤΕ ΚΑΘΑΡΜΟΙΣ, ΕΝ ΤΕ ΛΥΣΕΙ ΨΥΧΗΣ· ἵν᾽ ἡ ἀποχὴ τῶν τροφῶν τῆς διαυγείας τοῦ σωμαλικοῦ ὀχήματος ἐπιμέλειαν ποιῆται πρέπουσαν τῇ ΚΑΘΑΙΡΟΜΕΝΗ ΨΥΧΗ, καὶ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΗ τῶν ὑλικῶν καλοχῶν. Τῇ δὲ τοιαύτῃ ἐπιτηδεύσει τὸν ΚΡΙΤΙΚΟΝ ἐπέστησε λογισμὸν, τὸν δυνάμενον τὴν τοῦ αὐγοειδοῦς θεραπείαν τῇ καθαρότητι τῆς ψυχῆς σύμφωνον ἀποδοῦναι. Διὸ καὶ ΗΝΙΟΧΟΝ ΓΝΩΜΗΝ αὐτὸν προσηγόρευσεν, ὡς ἐφεστάναι πεφυκότα τῇ τοῦ ὀχήματος εὐταξίᾳ. ΓΝΩΜΗΝ μὲν, ὅτι

[376] τὸ προφερόμενον] MS M.Coll. quod melius fortaſſe videatur, Gud. habet τὸ προφαινόμενον, quia mox ſequitur τοῦ φαινομένου,

ſervabimus. Similiter verò, & illud, *cor ne comedas*, primariò, ne iracundiæ nos dedamus, admonet; conſequenter autem, ut ab hoc etiam membro abſtineamus, præcipit. Pari verò ratione deprehendemus & illud, *a morticinis abſtinendum*, nos omninò à mortali naturâ arcere, jam verò & à comedendis carnibus non immolatis & profanis. In Symbolicis enim præceptis & id obſervare oportet, quod verbis oſtenditur, & id quod intus intelligitur. Nam ex aſſiduâ ejus, quod apparet, obſervatione, ad majora etiam ritè peragenda præparamur. Sic igitur & nunc intelligemus Carmen, ut quod verbis pauciſſimis maximorum operum principia nobis tradat: dicit enim, A CIBIS ABSTINE, quod idem eſt, ac ſi dixiſſet, à corporibus corruptioni obnoxiis abſtine; at cùm ab omnibus nunc abſtinere non poſſimus, ſubjungit, QUOS DIXIMUS; &, ubi de his dictum ſit, oſtendit, ET IN PURGATIONIBUS, ET IN ANIMI SOLUTIONE; ut hæc ciborum abſtinentia corporei vehiculi ſplendorem eâ curet diligentiâ, quæ ANIMO PURGATO, & materialibus impedimentis SOLUTO, conveniat. Hujuſmodi autem operæ rationem JUDICEM præfecit, quæ lucidi corporis curam animi puritati congruam poſſit reddere: quâ de causâ & illam, AURIGAM MENTEM, appellavit, ut quæ naturâ comparata ſit ad vehiculum ritè gubernandum: MENTEM ſcilicet, quia rationalis

ὅτι [377] λογικὴ δύναμις ἦν· ΗΝΙΟΧΟΝ δὲ, ὅτι ἐφαπτομένη καὶ [378] ἐπιστατοῦσα τοῦ σώματος. Τὸ δὲ [379] ἐρωτικὸν ὄμμα ὑπὲρ τὸν ΗΝΙΟΧΟΝ τέτακται. Εἰ γὰρ καὶ μία ΨΥΧΗ, ἀλλ' ὄμματι μὲν οἷον θεωρεῖ τὸ τῆς ἀληθείας πεδίον· τῇ δὲ ἀναλόγῳ πρὸς χεῖρα δυνάμει τὸ συμφυὲς σῶμα κατέχει, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφει, ἵν' ὅλη πρὸς τὸ θεῖον ἴδῃ, καὶ τὴν θείαν ὁμοίωσιν κτήσηται. Καὶ ὁ μὲν καθόλου τῆς ἀποχῆς τύπος τοιοῦτος, καὶ τοσούτων τῶν ἀγαθῶν στοχαζόμενος· τὰ δὲ ἐπὶ μέρους ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀποφθέγμασιν ἐν ἀπορρήτῳ παρεδίδοτο, ὧν ἕκαστον εἰ καὶ μερικὴν ἀποχὴν εἰσηγεῖτο, οἷον, κυάμων μὲν ἐν σπέρμασι, [380] θνησειδίων δὲ ἐν ζώοις, καὶ τούτων κατὰ γένος, ὡς ἐπὶ ἰχθύων τὸ, ἐρυθρίνου ἀπέχου, καὶ ἐν χερσαίοις ἄλλου, καὶ ἑτέρου τινὸς ἐν πτηνοῖς, καὶ τὸ τελευταῖον, μέρη τινὰ ζώων ἀπηγόρευεν, οἷον, κεφαλὴν μὴ ἐσθίειν,

[377] λογικὴ δύναμις ἦν·] Sc. ψυχῆς. At MS M. Coll. Gud. habet λογικῆς ψυχῆς δύναμις ἦν, quod melius fortaſſe videatur; niſi ſic malis, λογικὴ ψυχῆς δύναμις ἦν. Nam per γνώμην hîc vult τὸ λογιστικὸν μέρος τῆς ψυχῆς, i. e. τὸν νοῦν, ſeu, τὸ ἡγεμονικόν.

[378] ἐπιστατοῦσα] Sic recepimus è MS M. Coll. Gud. pro ἐπιστῶσα in priùs Editis.

[379] ἐρωτικὸν ὄμμα] Ita è Codice ſuo edidit Curter., cui conſentit Auriſpæ verſio, ſc., *lumen amore incenſum*. & eſt ſanè hæc Platonis in Phædro phraſis pag. 253; ubi tamen ἐρωτικὸν ὄμμα eſt τοῦ ἐρωμένου, non ipſius Aurigæ ἐρῶντος, oculus, quem hîc vult Hierocles. Sed potuit ille quidem hanc phraſim ad aurigæ oculum tranferre, ſi epitheton illud, ἐρωτικὸν, ad loci ſenſum aptè quadraret, prout exiſtimat Dacerius; at mihi quidem longè ſecùs videtur; cùm Hierocles hîc non omninò de amore loquatur, ſed de duplici tantùm γνώμης circa ὄχημα functione, prout vel νοῦν, vel ψυχὴν, cui νοῦς præeſt, denotat. Atque hoc, ut opinor, ſentiens Bentleius, pro ἐρωτικὸν ſubſtitui voluit θεωρητικὸν, quod Lectori obtrudere non dubitavit Editor Cantabrigienſis. Sed, utcunque ſpecioſum hoc ſit, nos in re dubiâ nullius conjecturam in contextum admittimus; præſertim cùm MS M. Coll. Gud. habeat

2

nalis facultas eſt: AURIGAM autem, quòd corpori moderetur, & præſit. Collocatur verò oculus amatorius ſuper AURIGAM. Quamvis enim animus unus ſit, oculo tamen veluti contemplatur veritatis campum; & eâ facultate, quæ inſtar manûs eſt, congenitum ſibi corpus cohibet, atque ad ſe convertit, ut totus Deum intueatur, divinamque ſimilitudinem adipiſcatur. Generalis igitur abſtinentiæ forma ejuſmodi eſt, & ad tanta bona dirigitur: ſingulæ autem ejus partes in ſacris Apophthegmatis arcanò tradebantur; quorum etſi ſingula particularem abſtinentiam injungebant, veluti fabarum in ſeminibus, morticinorum autem in animalibus; & in his ſecundum genus, ut in piſcibus, *a rubellione abſtine*; atque in terreſtribus ab alio; & ab alio quodam in avibus; denique & partes aliquas animalium prohibebant, veluti, *caput ne edi-*

habeat ὁρατικὸν, quod eodem fere redeat. Quicquid autem hoc ſit, loci mens planè eſt, τὴν γνώμην, ſeu, τὴν λογικὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς, i. e. τὸν νοῦν, ſuperiorem ſc. animi partem, oculi in edito poſiti, atque accuratè proſpectantis, & ἡγεμονοῦντος, munus obire, dum inferior ψυχῆς pars manuum vice fungitur, & habenas tractans currum dirigit. Attamen vox præcedens, ἐπιστατοῦσα, me movet, ut in re incertâ Lectoris judicio proponam, annon legi hîc poſſit ἐπιστατικὸν ὄμμα. Nam ſic fere ap. Porphyrium legimus τὴν ἐπίστασιν τοῦ λογισμοῦ, & τῆς ψυχῆς τὸ ἐπιστατικὸν ὄμμα, & ἀμήχανον eſſe (ἵππους) διοικεῖν καθηκόντως, — μὴ οὐχὶ τοῦ ἡνιόχου ἐφεστῶτος ὄμματος, &c. περὶ Ἀποχ. I. 43. Sed huic conjecturæ non nimis confidimus. Quòd ſi cum Dacerio malis ἐρωτικὸν ὄμμα, tum intelligas oportet mentis aurigantis oculum veri pulchrique amore incenſum, unde acies ejus acriùs intenditur, & exardeſcit ἡ πολλὴ σπουδὴ τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον, οὗ ἐστιν, ut in eodem Phædro dicit Plato (ad quæ quidem verba mox reſpicit Hierocles) atque ita ferè loquitur Proclus in Plat. Theol. 1. 2. ἔρωτι ἀναπλήσας τὴν ψυχὴν — συνεργῷ εἰς θεωρίαν, — καὶ πρὸς ἀλήθειαν ἐγείρας τὸ νοητὸν ὄμμα. At hæc mihi nimis myſtica videtur explicatio, atque, ut dixi, loci ſententiæ minùs congrua.

380 θνησειδίων] MS M. Coll. Gud. habet hîc θνησιμαίων, ſicut ſuperiùs legitur. Sed eodem redeunt.

to,

ὅτι [377] λογικὴ δύναμις ἦν· ΗΝΙΟΧΟΝ δὲ, ὅτι ἐφαπτομένη καὶ [378] ἐπιστατοῦσα τοῦ σώματος. Τὸ δὲ [379] ἐρωτικὸν ὄμμα ὑπὲρ τὸν ΗΝΙΟΧΟΝ τέτακται. Εἰ γὰρ καὶ μία ΨΥΧΗ, ἀλλ' ὄμματι μὲν οἷον θεωρεῖ τὸ τῆς ἀληθείας πεδίον· τῇ δὲ ἀναλόγῳ πρὸς χεῖρα δυνάμει τὸ συμφυὲς σῶμα κατέχει, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφει, ἵν' ὅλη πρὸς τὸ θεῖον ἴδῃ, καὶ τὴν θείαν ὁμοίωσιν κτήσηται. Καὶ ὁ μὲν καθόλου τῆς ἀποχῆς τύπος τοιοῦτος, καὶ τοσούτων τῶν ἀγαθῶν στοχαζόμενος· τὰ δὲ ἐπὶ μέρους ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀποφθέγμασιν ἐν ἀπορρήτῳ παρεδίδοτο, ὧν ἕκαστον εἰ καὶ μερικὴν ἀποχὴν εἰσηγεῖτο, οἷον, κυάμων μὲν ἐν σπέρμασι, [380] θνησειδίων δὲ ἐν ζώοις, καὶ τούτων κατὰ γένος, ὡς ἐπὶ ἰχθύων τὸ, ἐρυθρίνου ἀπέχου, καὶ ἐν χερσαίοις ἄλλου, καὶ ἑτέρου τινὸς ἐν πτηνοῖς, καὶ τὸ τελευταῖον, μέρη τινὰ ζώων ἀπηγόρευεν, οἷον, κεφαλὴν μὴ ἐσθίειν,

[377] λογικὴ δύναμις ἦν·] Sc. ψυχῆς. At MS M. Coll. Gud. habet λογικῆς ψυχῆς δύναμις ἦν, quod melius fortaſſe videatur; niſi ſic malis, λογικὴ ψυχῆς δύναμις ἦν. Nam per γνώμην hîc vult τὸ λογιστικὸν μέρος τῆς ψυχῆς, i. e. τὸν νοῦν, ſeu, τὸ ἡγεμονικόν.

[378] ἐπιστατοῦσα] Sic recepimus è MS M. Coll. Gud. pro ἐπιστᾶσα in priùs Editis.

[379] ἐρωτικὸν ὄμμα] Ita è Codice ſuo edidit Curter., cui conſentit Auriſpæ verſio, ſc., *lumen amore incenſum*. & eſt ſanè hæc Platonis in Phædro phraſis pag. 253; ubi tamen ἐρωτικὸν ὄμμα eſt τοῦ ἐρωμένου, non ipſius Aurigæ ἐρῶντος, oculus, quem hîc vult Hierocles. Sed potuit ille quidem hanc phraſim ad aurigæ oculum tranferre, ſi epitheton illud, ἐρωτικὸν, ad loci ſenſum aptè quadraret, prout exiſtimat Dacerius; at mihi quidem longè ſecùs videtur; cùm Hierocles hîc non omninò de amore loquatur, ſed de duplici tantùm γνώμης circa ὄχημα functione, prout vel νοῦν, vel ψυχὴν, cui νοῦς præeſt, denotat. Atque hoc, ut opinor, ſentiens Bentleius, pro ἐρωτικὸν ſubſtitui voluit θεωρητικὸν, quod Lectori obtrudere non dubitavit Editor Cantabrigienſis. Sed, utcunque ſpecioſum hoc ſit, nos in re dubiâ nullius conjecturam in contextum admittimus; præſertim cùm MS M. Coll. Gud. habeat

nalis facultas eſt: AURIGAM autem, quòd corpori moderetur, & præſit. Collocatur verò oculus amatorius ſuper AURIGAM. Quamvis enim animus unus ſit, oculo tamen veluti contemplatur veritatis campum; & eâ facultate, quæ inſtar manûs eſt, congenitum ſibi corpus cohibet, atque ad ſe convertit, ut totus Deum intueatur, divinamque ſimilitudinem adipiſcatur. Generalis igitur abſtinentiæ forma ejuſmodi eſt, & ad tanta bona dirigitur: ſingulæ autem ejus partes in ſacris Apophthegmatis arcanò tradebantur; quorum etſi ſingula particularem abſtinentiam injungebant, veluti fabarum in ſeminibus, morticinorum autem in animalibus; & in his ſecundum genus, ut in piſcibus, *a rubellione abſtine*; atque in terreſtribus ab alio; & ab alio quodam in avibus; denique & partes aliquas animalium prohibebant, veluti, *caput ne edi-*

habeat ὀραλικὸν, quod eodem fere redeat. Quicquid autem hoc ſit, loci mens planè eſt, τὴν γνώμην, ſeu, τὴν λογικὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς, i. e. τὸν νοῦν, ſuperiorem ſc. animi partem, oculi in edito poſiti, atque accuratè proſpectantis, & ἡγεμονοῦντος, munus obire, dum inferior ψυχῆς pars manuum vice fungitur, & habenas tractans currum dirigit. Attamen vox præcedens, ἐπιςατοῦσα, me movet, ut in re incertâ Lectoris judicio proponam, annon legi hîc poſſit ἐπιςατικὸν ὄμμα. Nam ſic fere ap. Porphyrium legimus τὴν ἐπίςασιν τοῦ λογισμοῦ, & τῆς ψυχῆς τὸ ἐπιςατικὸν ὄμμα, & ἀμήχανον eſſe (ἵππους) διοικεῖν καθηκόντως, — μὴ οὐχὶ τοῦ ἡνιόχου ἐφεςῶτος ὄμματος, &c. περὶ Αποχ. I. 43. Sed huic conjecturæ non nimis confidimus, Quòd ſi cum Dacerio malis ἐρωτικὸν ὄμμα, tum intelligas oportet mentis aurigantis oculum veri pulchrique amore incenſum, unde acies ejus acriùs intenditur, & exardeſcit ἡ πολλὴ σπουδὴ τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον, οὗ ἐςιν, ut in eodem Phædro dicit Plato (ad quæ quidem verba mox reſpicit Hierocles) atque ita ferè loquitur Proclus in Plat. Theol. 1. 2. ἔρωτι ἀναπλήσας τὴν ψυχὴν — συνεργῷ εἰς θεωρίαν, — καὶ πρὸς ἀλήθειαν ἐγείρας τὸ νοητὸν ὄμμα. At hæc mihi nimis myſtica videtur explicatio, atque, ut dixi, loci ſententiæ minùs congrua.

380 θνησειδίων] MS M. Coll. Gud. habet hîc θνησιμαίων, ſicut ſuperiùs legitur. Sed eodem redeunt.

to,

ἐσθίειν, μηδὲ καρδίαν· ὅμως καὶ ἐν ἑκάστῳ τούτων τὴν τελειότητα τῆς ΚΑΘΑΡΣΕΩΣ ἐναπετυποῦτο ὁ λόγος· διὰ μέν τινας φυσικὰς ἰδιότητας τόδε, ἢ τόδε, εἰς σωματικὴν ἀποχὴν κατατάξας, δι' ἑκάστου δὲ τῆς θνητῆς προσπαθείας ΚΑΘΑΡΣΙΝ εἰσηγούμενος, καὶ ἐθίζων διὰ πάντων εἰς ἑαυτὸν ἐπιστραφῆναι τὸν ἄνθρωπον, καὶ τοῦ μὲν τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς τόπου ἐξαναδῦναι, πρὸς δὲ τὸ Ἠλύσιον πεδίον καὶ Αἰθέρα τὸν ἐλεύθερον μετοικήσασθαι. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τάξει τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀποχῆς ἐποιοῦντο, διὰ τοῦτο καὶ μαχόμενα, ὡς ἂν οἰηθείη τις, εὑρίσκεται παρ' αὐτοῖς σύμβολα. Τῷ γὰρ, Ζώων ἀπέχου, τὸ, Καρδίας ἀπέχου, ἐναντίον· εἰ μὴ πού τις τὸ μὲν, Καρδίας ἀπέχου, τοῖς ἀρχομένοις παρηγγέλθαι λέγοι· τὸ δὲ, Ζώων, τοῖς ἤδη τελείοις. Περιττὴ γὰρ ἡ κατὰ μέρος ἀποχὴ, οἷς τὸ ὅλον ζῶον ἀπηγορεύετο. Διὸ οὐ παρέργως προσέχειν δεῖ τῇ τάξει τῆς ἀναβάσεως, ἣν ἐμφαίνει τὰ ἔπη. ΕΙΡΓΟΥ, γάρ φησι, ΒΡΩΜΑΤΩΝ· εἶτα, [381] ὡς ἐρωτῶντός τινος, ΠΟΙΩΝ; ἀπεκρίνατο, ΩΝ ΕΙΠΟΜΕΝ. Καὶ πάλιν ὡς πρὸς δευτέραν πεῦσιν ζητοῦσαν, πῶς εἶπον περὶ τούτων οἱ Πυθαγόρειοι, καὶ ἐν ποίαις μαθημάτων παραδόσεσιν ἀποχὰς βρωμάτων [382] συνέφηναν; Ἐπήγαγεν, ΕΝ ΤΕ ΚΑΘΑΡΜΟΙΣ, ΕΝ ΤΕ ΛΥΣΕΙ ΨΥΧΗΣ· ὡς τῶν μὲν ΚΑΘΑΡΜΩΝ προηγουμένων, τῆς δὲ ΛΥΣΕΩΣ ἐπακολουθούσης. ΚΑΘΑΡΜΟΙ δὲ λογικῆς ΨΥΧΗΣ εἰσιν αἱ μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι, καὶ

ἀνα-

[381] ὡς] Ita MS M. Coll. Gud., pro ὥσπερ in priùs Editis; ſic etiam ſequitur, ὡς πρὸς—.

[382] συνέφηναν] Sic MS M.Coll. Gud., quod melius nobis viſum eſt, quàm priùs editum, ἀποχὴν εἰρή-

to, neque cor : tamen in his etiam ſingulis PURGATIONIS perfectionem adumbravit ſermo, hujus ſc., vel illius, propter proprietates quaſdam naturales, corpoream abſtinentiam injungens, per ſingula autem mortalium affectionum PURGATIONEM docens, & per omnia hominem conſuefaciens, ut ad ſe convertatur, & è loco generationis & corruptionis emergens, ad campum Elyſium, liberumque æthera, commigret. At cùm illi certo ordine abſtinentiæ progreſſum facerent, inde evenit, ut & nonnulla eorum Symbola inter ſe, uti quis exiſtimet, pugnantia inveniantur: Huic enim, *ab animalibus abſtine*, contrarium eſt illud, *a corde abſtine* (niſi quis forte dicat hoc, *a corde abſtine* incipientibus traditum fuiſſe ; illud autem, *ab animalibus*, jam perfectis.) Iis enim ſupervacua erat partium abſtinentia, quibus totum animal vetitum erat. Quare diligenter attendere oportet ad ordinem adſcenſûs, quem carmina præſcribunt: Dicit enim, ABSTINE A CIBIS: deinde, tanquam interrogante aliquo, à quibus? reſpondet, AB IIS, QUOS DIXIMUS. Et rurſum, quaſi ſecundò quæreretur, ubi de his locuti ſunt Pythagorei, & in quibus præceptis à ſe traditis ciborum abſtinentiam docuerunt? adjecit, IN PURGATIONIBUS, INQUE ANIMI SOLUTIONE, perinde quaſi præcederent PURGATIONES, ſequeretur autem SOLUTIO. ANIMI verò rationalis PURGATIONES ſunt mathematicæ ſcientiæ; SO-

εἰρήκασι. Sic ſuprà, δόγμα, ὃ Πλάτων ἐξέφηνε. &, ἀνυπόστατον συναπέφηνε,

Photius de Hierocle. Cod. 214.

LUTIO

[383] ἀναγωγὸς ΛΥΣΙΣ ἡ διαλεκτικὴ τῶν ὄντων ἐποπτεία. Διὸ καὶ ἑνικῶς ἀπήγγελται, ΕΝ ΤΕ ΛΥΣΕΙ ΨΥΧΗΣ· ὅτι εἰς μίαν ἐπιστήμην [384] αὕτη τελεῖ, τῆς μαθηματικῆς [385] πλῆθος ἐπιστημῶν περιεχούσης. Τοῖς οὖν ἐπὶ ΨΥΧΗΣ εἰς ΚΑΘΑΡΣΙΝ καὶ ΑΠΟΛΥΣΙΝ οἰκείως παρειλημμένοις δεῖ τὰ ἀναλογοῦντα καὶ ἐπὶ τοῦ αὐγοειδοῦς ἐπιτάξαι. Οὐκοῦν τοῖς τε μαθηματικοῖς ΚΑΘΑΡΜΟΙΣ τοὺς τελεστικοὺς συνεισιέναι, καὶ τῇ διαλεκτικῇ ΛΥΣΕΙ τὴν [386] ἱερατικὴν ἀναγωγὴν συνέπεσθαι ἀνάγκη. Ταῦτα γὰρ ἰδίως ΚΑΘΑΙΡΟΝΤΑ καὶ τελειοῦντα τὸ πνευματικὸν ὄχημα τῆς λογικῆς ΨΥΧΗΣ, τῆς μὲν ὑλικῆς [387] ἀζωΐας αὐτὸ χωρίζει, πρὸς δὲ τὴν τῶν καθαρῶν πνευμάτων συνουσίαν ἐπιτηδείως ἔχειν

παρα-

[383] ἀναγωγὸς] Editt. priores προπαροξυτόνως habent ἀνάγωγος. Nos verò Grammaticorum regulæ obſequimur, ſecundùm quam ἀνάγωγος eſt, ὁ μὴ τῆς δεούσης ἀγωγῆς τετυχηκώς. Heſych. & Etym. M. ἀναγωγὸς verò, ὁ ἄνω ἄγων, quo in ſenſu ab Hierocle cæteriſque Platonicis ſæpe uſurpatur; ſic p. 260 τὴν καταγωγὸν ῥοπὴν τῇ ἀναγωγῷ δυνάμει—ἰασαίμεθα, atque hîc planè ψυχῆς λύσις ἀναγωγὸς eſt, quæ animam reddit expeditam πρὸς τὴν ἄνω πορείαν, ut dixit ſuprà. Ita Proclus in Plat. Timæ. dicit illum qui rectè vult προσομιλεῖν θεοῖς, debere ἀρετὰς καθαρτικὰς καὶ ἀναγωγοὺς προβεβλῆσθαι, pag. 65. atque in pag. 290, τοῦτο τὸ γένος ὑψηλόν ἐστι καὶ ἀναγωγὸν τῶν ψυχῶν, — τῶν μὲν ἀναγωγῶν ἀναγωγοί. Ita ἀναγωγὸς ζωὴ ap. Dionyſ. Areop. Ecc. Hier. c. 3. i. e. ἡ τὰ ἄνω ζητοῦσα. Schol. Maxim.

[384] αὕτη] Ita planè melius, quàm vulg. αὐτὴ. & ſic aſperatum habet MS M. Coll. Gud., etſi perperam ibi ſcriptum eſt αὐτῇ, pro αὕτη.

[385] πλῆθος] Ita rectiſſimè habet MS M. Coll. Gud. pro πλεῖστον, quod ex conjecturâ Editor Cant. inſeruit. Sic Hierocles, πλῆθος εἰδῶν, pag. 26. &, μαθημάτων πλῆθος, Porphyr. περὶ Αποχ. I. 29.

[386] ἱερατικὴν ἀναγωγὴν] Sic ἱερατικὴ θεραπεία ap. Jamblic. p. 26. Ed. Galæ. & ἱερατικὴ ἀναγωγή. Ib. p. 177., quæ ſc. elevat ad ἐποπτείαν, ut ſuprà dixit; nam ἱερατικῆς ἔργον τέχνης eſt ἀναγαγεῖν πρὸς τὰ ὄντως καλὰ, uti poſtea ad verſ. 70 dicit ipſe Hierocles.

386 ἀζωΐας

LUTIO autem ſublimans eſt dialectica entium inſpectio; quæ ideo numero ſingulari profertur, inque ANIMI (λύσει) SOLUTIONE, quòd ad unam Scientiam hæc pertineat; cùm mathematica multas ſcientias complectatur. Illis ergo, quæ ad ANIMI PURGATIONEM, atque SOLUTIONEM, propriè adhibita ſunt, analoga de lucido etiam corpore præcipere oportet. Neceſſe eſt igitur, ut & ad PURGATIONES mathematicas Teleſticæ accedant, & Dialecticam SOLUTIONEM Hieratica ſurſum tollens diſciplina comitetur. Hæc enim dum propriè PURGANT, & perficiunt, ANIMI rationalis ſpiritale vehiculum, à materiâ vitæ experte id ſeparant, atque ad purorum ſpirituum ſocietatem

387 ἀζωΐας] Sic è Codice ſuo edidit Curter. Sed notavit in margine, ἀλλ., i. e. in alio ſe reperiſſe ἀταξίας, at ipſi placere ἀλογίας. Nec ille quidem malè conjecit ἀλογίας, ſic enim ὑλικῆς ἀλογίας in procemii initio. Sed alteram illam lectionem, ἀταξίας, habet etiam MS M. Coll. Gud.; quæ quidem loco ſatis aptè convenit, & τῇ τοῦ ὀχήματος εὐταξίᾳ, de quâ in ſuperioribus locutus eſt, ex adverſo reſpondet. His autem Editor Cant. nec κριτικὸν λογισμὸν adhibens, nec omninò attendens, cùm in MSS Gall., ut ait, legerit, εὐζωΐας (planè pro ἀζωΐας) inde excogitatam à Cl. Bentleio lectionem, συζωΐας arripuit, atque more ſuo lectoribus obtruſit. Nimirum, vir ille doctiſſimus, & in Lexicographis verſatiſſimus, cùm in illis vocabulum ἀζωΐα non invenerit, eo amandato, ſuum illud συζωΐα ſub Hieroclis nomine hîc introductum voluit. Nos verò conſultis, ut par erat, Philoſophis, vocem ἀζωΐα à Platonicis hoc in ſenſu uſurpatam ſæpiſſimè deprehendimus: exempli gratiâ, apud Proclum in Plat. Theol. pag. 46. τὸ ζωῆς παρεκτικὸν, ἀζωΐας αἴτιον οὐκ ἔστι. & paulò poſt, ἔνυλα γενόμενα, καὶ ἀζωΐας ἀναπλησθέντα. Itidem in pag. 47. οὔτε γὰρ ἀζωΐαν, οὔτε στέρησιν τῷ παντὶ παρεμπίπτειν δυνατόν. & paulò inferiùs, τὰ ἔνυλα τῇ ἀζωΐᾳ συγκέκραται. Similiter etiam loquitur Porphyrius in Ἀφορμ. Sect. 21. τῆς ὕλης τὰ ἴδια,—ἄζωος, οὔτε γὰρ νοῦς, οὔτε ψυχὴ, οὐ ζῶν καθ' ἑαυτό. & Sect. 22. τῇ ἀζωΐᾳ (συμβαίνει) τὸ μὴ παθεῖν, καθ' ὅσον ἀζωΐα. & paulò poſt, ψυχὴ οὐκ ἦν ἐξ ἀζωΐας καὶ ζωῆς συγκείμενον πρᾶγμα. Notandum denique eſt (id, quod Editor Cant. non animadvertit)

παρασκευάζει. [388] Μὴ καθαρὸν γὰρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι οὐκ ἔστι θέμις. Ὥσπερ οὖν τὴν ψυχὴν ἐπιστήμῃ καὶ ἀρετῇ δεῖ [389] κοσμεῖσθαι, ὅπως ἂν τοῖς ἀεὶ τοιούτοις συνεῖναι δύνηται· οὕτω καὶ τὸ αὐγοειδὲς καθαρὸν καὶ ἄϋλον δεῖ παρασκευάσαι, ἵνα τὴν τῶν αἰθερίων σωμάτων ἀνάσχηται κοινωνίαν. [390] Δι' ὁμοιότητος γὰρ πάντα φιλεῖ πρὸς ἄλληλα συνάπτεσθαι, τῇ δὲ ἀνομοιότητι καὶ τὰ ἐγγὺς ὄντα τοῖς τόποις χωρίζεται. Τοῦτο τῆς τελειοτάτης φιλοσοφίας τὸ μέτρον οἱ Πυθαγόρειοι παρέδοσαν, πρὸς τὴν ὅλου τοῦ ἀνθρώπου τελειότητα οἰκεῖον καὶ σύμμετρον. Ὁ γὰρ ψυχῆς μόνης ἐπιμέλειαν ποιούμενος, τοῦ δὲ σώματος ἀμελῶν, οὐ τὸν ὅλον ἄνθρωπον ΚΑΘΑΙΡΕΙ. Πάλιν δ' αὖ ὁ τοῦ σώματος οἰόμενος δεῖν ἐπιμελεῖσθαι χωρὶς τῆς ΨΥΚΗΣ, ἢ τὰς τοῦ σώματος θεραπείας συντελέσειν τι τῇ ΨΥΧΗ μηδὲν δι' ἑαυτῆς ΚΑΘΑΙΡΟΜΕΝΗ, τὸ αὐτὸ διαμαρτάνει. Ὁ δὲ δι' ἀμφοτέρων οἰκείως προϊὼν ὅλος τελειοῦται, καὶ κατὰ τοῦτο συνάπτεται τῇ τῶν ἱερῶν τέχνῃ ἡ φιλοσοφία, ὡς περὶ τὴν τοῦ αὐγοειδοῦς κάθαρσιν [391] πραγματευομένη· ἣν εἰ χωρίσειας τοῦ φιλοσόφου νοῦ, οὐκ ἔτι τὴν αὐτὴν [392] δύναμιν ἔχουσαν εὑρήσεις. Καὶ γὰρ τῶν συμπληρούντων τὴν ἡμετέραν τελείωσιν τὰ μὲν ὁ φιλόσοφος

vertit) Auriſpæ Codicem pariter, ac Curterianum, habuiſſe ἀζωΐας; ſic enim vertit, *à materiali morte dividunt*, i. e. τῆς ὑλικῆς ἀζωΐας χωρίζει. Quocirca lectioni Curterianæ jus ſuum reddidimus.

388 Μὴ καθαρὸν—] Platonis ſunt hæc verba in Phædone aliquantum variata; quæ accuratiùs ſuprà citabantur in proœmio.

389 κοσμεῖσθαι] MS M. Coll. Gud. habet κοσμῆσαι, quod meliùs convenire videatur cum ſequente παρασκευάσαι.

390 δι' ὁμοιότητος] MS M.Coll. Gud. habet δι' ὁμοιότητα.

cietatem aptum reddunt: *Impuro enim purum attingere nefas eſt.* Quemadmodum igitur Animus ſcientiâ & virtute ornari debet, ut cum iis, qui ſemper tales ſunt, verſari queat; ſic & lucidum corpus purum & materiæ expers reddere oportet, ut æthereorum corporum ſocietate frui poſſit. Solent enim per ſimilitudinem cuncta inter ſe conjungi; diſſimilitudine autem etiam ea, quæ locis ſunt propinqua, ſeparantur. Hunc perfectiſſimæ Pholoſophiæ modum, ad totius hominis perfectionem promovendam aptum, & accommodatum, tradiderunt Pythagorei. Ille enim, qui animi ſolius curam gerit, corpus autem negligit, non totum hominem PURGAT: contrà verò is, qui, neglecto ANIMO, corporis ſolùm ſibi habendam eſſe curam exiſtimat, aut ejus cultum ANIMO, per ſe non PURGATO, aliquid conducere arbitratur, in eodem errore verſatur. Ille autem, qui utrumque congruenter peragit, totus perficitur; atque hoc modo Philoſophia cum ſacrorum arte conjungitur, ut quæ in lucidi corporis purgatione verſatur; quam artem ſi à Philoſophicâ mente ſeparaveris, non ampliùs vires eaſdem habentem invenies. Ex his enim, quæ perfectionem noſtram conſummant,

391 *πραγματευομένη*] Sc. *τῇ τῶν ἱερῶν τέχνῃ*. nam illa planè eſt, quam Hierocles verſari dicit *περὶ τὴν τοῦ αὐγοειδοῦς κάθαρσιν*. Malè igitur lectum in Editt. prioribus *πραγματευομένη*, ſc. *φιλοσοφία*. cùm Philoſophiæ munus tantùm ſit *ἡ τῆς λογικῆς ψυχῆς κάθαρσις*, ut ſæpe dixit. Hîc itaque coire vult philoſophiam *ψυχῆς καθαρτικὴν* cum *ἱερᾷ τέχνῃ περὶ τὴν τοῦ αὐγοειδοῦς σώματος κάθαρσιν πραγματευομένῃ*, ut ex iis conjunctis totius hominis (ſc. *ψυχῆς καὶ συμφυοῦς σώματος*) fiat purgatio.

392 *δύναμιν ἔχουσαν εὑρήσεις*] Ita MS M. Coll. Gud. meliùs habet *ἔχουσαν*, quod in priùs editis defuit.

λόσοφος νοῦς προεξέφερε, τὰ δὲ ἡ τελεστικὴ ἐνέργεια συνεισήγαγε, τῷ φιλοσόφῳ νῷ ἑπομένη. Τελεστικὴν δὲ ἐνέργειαν λέγω, τὴν τοῦ αὐγοειδοῦς ΚΑΘΑΡΤΙΚΗΝ δύναμιν, ἵνα τῆς ὅλης φιλοσοφίας τὸ μὲν θεωρητικὸν προηγῆται, ὡς νοῦς, τὸ δὲ πρακτικὸν, ὡς δύναμις, ἕπηται. Τοῦ δὲ πρακτικοῦ δύο θῶμεν εἴδη, πολιτικὸν, καὶ τελεστικόν. Τὸ μὲν διὰ τῶν ἀρετῶν τῆς ἀλογίας ἀποκαθαῖρον ἡμᾶς· Τὸ δὲ, διὰ τῶν ἱερῶν μεθόδων τὰς ὑλικὰς φαντασίας ἀποτέμνον. Δεῖγμα δὲ οὐ μικρὸν τῆς μὲν πολιτικῆς φιλοσοφίας, οἱ ἐν κοινῷ κείμενοι νόμοι· τῆς δὲ τελεστικῆς 393 φιλοσοφίας, τὰ τῶν πόλεων ἱερά. Καὶ ἔστι τὸ μὲν ἀκρότατον τῆς ὅλης φιλοσοφίας ὁ θεωρητικὸς νοῦς· μέσον δὲ, ὁ πολιτικός· καὶ τρίτον, ὁ τελεστικός· τοῦ μὲν πρώτου πρὸς τὰ δύο τὴν ὀφθαλμοῦ ἀναλογίαν ἀποσώζοντος· τῶν δὲ μετ' αὐτὸ πρὸς ἐκεῖνο τὴν χειρὸς καὶ ποδὸς ἀξίαν ἐχόντων· πρὸς ἄλληλα δὲ πάντων συντεταγμένων, ὡς ἀτελὲς εἶναι ὁτιοῦν τούτων, καὶ ἐγγὺς μάταιον, μὴ τῆς τῶν λοιπῶν συνεργείας τυγχάνον. Διὸ εἰς μίαν ἕνωσιν συνελθεῖν δεῖ τὴν τῆς ἀληθείας εὑρετικὴν ἐπιστήμην, καὶ τῆς ἀρετῆς 394 προβλητικὴν δύναμιν, καὶ τὴν καθαρότητος ἀπεργαστικὴν, ἵνα σύμφωνον τῷ ἡγουμένῳ νῷ τὸ πολιτικὸν ἔργον ἀποτελῆται, καὶ τούτοις ἀμφοτέροις ὁμολογούμενον τὸ ἱερὸν ἔργον ἀποφαίνηται. Τοῦτο τῆς Πυθαγορικῆς ἀγωγῆς τὸ πέρας, ὅλους δι'

ὅλων

393 φιλοσοφίας] Hoc omittitur in MS M. Coll. Gud.; atque abeſſe quidem poteſt ſatis commodè, quia præceſſit in lineâ antecedente.

394 προβλητικὴν] Nulla hîc Codicum variatio apparet; at ſi conjectare mihi liceat, omninò malim ποιητικὴν, quia per hanc δύναμιν vult planè φιλοσοφίαν

πρακ-

alia philoſophica mens priùs invenit, alia ſuperaddidit myſtica operatio, quæ mentem philoſophicam ſequitur. Teleſticam verò operationem voco lucidi corporis purgatricem facultatem; ut totius Philoſophiæ primas id, quod theoreticum eſt, tanquam mens, teneat; practicum verò, tanquam facultas, ſequatur. Practici verò ſpecies duas ponamus, Civilem, & Teleſticam; quarum illa virtutum ope nos ab eo, quod rationi repugnat, puros reddit; hæc autem ſacris artibus materiales Phantaſias abſcindit. Civilis verò Philoſophiæ ſpecimen non parvum leges publicæ exhibent; Teleſticæ autem, civitatum ſacra. Atque totius Philoſophiæ caput eſt mens contemplativa; medium autem, politica; tertium verò, Teleſtica: Quorum primum, reſpectu ad duo illa habito, oculi rationem habet; illa autem ſequentia, ejus reſpectu, manûs, & pedis, locum occupant: omnia verò ita ſunt inter ſe compoſita, ut horum quodvis ſit imperfectum, ac propemodum inane, ſi reliquorum ope deſtituatur. Oportet igitur ſcientiam veritatis inventricem, & facultatem virtutis effectricem, eamque, quæ puritatis operatrix eſt, in unum coire; ut menti duci congruum reddatur civile opus, & his ambobus conſentaneum fiat opus ſacrum. Hic utique Pythagoricæ diſciplinæ fi-

πρακτικὴν, quam in procemio dixit eſſe ἀρετῆς ποιητικὴν, adeo ut vix dubitari poſſit, quin de eâdem re hîc loquens eodem verbo uſus ſit, præſertim cùm non tam loco aptum ſit illud προβλητικὴν; philoſophia enim non προβάλλει, i. e., emittit, virtutem, ſed eam operando ποιεῖ, efficit; atque ideo hoc πολιτικὸν ἔργον, ſeu, πρακτικὸν, mox vocat.

ὅλων ὑποπτέρους γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν θείων ἀγαθῶν μετάληψιν, ἵν' ὅταν ὁ τοῦ θανάτου καιρὸς ἐνστῇ, καταλιπόντες ἐπὶ γῆς τὸ θνητὸν σῶμα, καὶ τὴν τούτου φύσιν ἀποδυσάμενοι, πρὸς τὴν οὐρανίαν πορείαν ὦσιν εὔζωνοι οἱ τῶν φιλοσοφίας ἀγώνων ἀθληταί· τότε γὰρ καὶ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῖς ἀποδίδοσθαι στάσιν, καὶ θεοποιεῖσθαι, [395] ὅσον οἷόν τε ἀνθρώποις θεοὺς γενέσθαι, μηνύει ὁ λόγος διὰ τῶν ἑξῆς.

ΗΝ Δ' ΑΠΟΛΕΙΨΑΣ ΣΩΜΑ ΕΣ ΑΙΘΕΡ' ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΕΛΘΗΣ, ΕΣΣΕΑΙ ΑΘΑΝΑΤΟΣ ΘΕΟΣ, ΑΜΒΡΟΤΟΣ, ΟΥΚ ΕΤΙ ΘΝΗΤΟΣ.

Τοῦτο πέρας τῶν πόνων τὸ κάλλιστον. [396] Τοῦτο, ὡς Πλάτων φησὶν, ὁ μέγας ἀγὼν, καὶ ἐλπὶς ἡ μεγάλη. Τοῦτο φιλοσοφίας ὁ τελεώτατος [397] καρπὸς, τοῦτο τῆς [398] ἱερατικῆς καὶ τελεστικῆς ἔργον τέχνης τὸ μέγιστον, οἰκειῶσαι μὲν καὶ ἀναγαγεῖν πρὸς τὰ ὄντως καλὰ, ἀπο-

λῦσαι

395 ὅσον οἷόν τε—] Idem ferè dixerat ſuperiùs. Reſpicit autem ad Platonis verba de Repub. 10. pag. 613, εἰς ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ ὁμοιοῦσθαι θεῷ.

396 τοῦτο, ὡς Πλάτων φησὶν,] MS M. Coll. Gud. nobis ſuppeditavit illud ὡς, quod defuit in Editt. prioribus. Platonis verò verba in Phædone Sect. 46. Ed. Cant. ſunt hæc, καλὸν γὰρ τὸ ἆθλον, καὶ ἡ ἐλπὶς μεγάλη.

397 καρπὸς] MS M. Coll. Gud. pro καρπὸς habet σκοπὸς. Et ſic quidem habet ipſe Hierocles in proœmio, ubi dicit τῆς Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας τὸν τελειότατον σκοπὸν eſſe πρὸς τὴν θείαν ὁμοίωσιν ἀνάγειν, et in fine Commentarii, σκοπὸς ὁμοιωθῆναι τῷ θεῷ. Sed et alibi habet καρπὸς, nec mutato opus eſt.

398 ἱερατικῆς] Edidit Curter. ἐρωτικῆς. Quod cùm loco ineptum, et abſonum planè eſſet, et ipſa ſententia poſcere videretur ἱερατικῆς; ita Editori Cant. legendum dictavit Bentleius; idque nos retinendum duximus, non ſolum ob dictantis in hâc re

acumen,

nis eſt, ut philoſophicorum certaminum athletæ toti penitus alati fiant ad divinorum bonorum participationem; adeo ut, cùm mortis tempus advenerit, illi, relicto in terrâ mortali corpore, & exutâ ejus naturâ, ad carpendum cœleſte iter rite accincti ſint; tunc enim & in antiquum ſtatum illos reſtitutum iri, & Deos fore, quoad homines Dii fieri poſſunt, Carmen in ſequentibus declarat.

QUOD SI RELICTO CORPORE AD LIBERUM ÆTHERA COMMIGRES, ERIS IMMORTALIS DEUS, INCORRUPTIBILIS, NEC AMPLIUS MORTI OBNOXIUS.

Hic eſt laborum finis pulcherrimus; hoc, ut inquit Plato, *certamen magnum*, & *ſpes magna*; hic Philoſophiæ fructus perfectiſſimus: hoc Hieraticæ, atque Teleſticæ, artis opus maximum, ut eos, qui iter ſuprà deſcriptum ingreſſi ſunt, ad

acumen, ſed ob ipſius rei evidentiam; cùm in præcedentibus id unicè egerit Hierocles, ut doceret, τὴν τοῦ αὐγοειδοῦς σώματος κάθαρσιν et ἀναγωγὴν non aliter fieri poſſe, quàm διὰ τῶν ἱερῶν μεθόδων, et ſecundùm τὰς τῶν ἱερῶν τέχνας, et τοὺς τῶν ἱερῶν θεσμοὺς, ſeu, ut alibi vocat, ἱερατικοὺς θεσμοὺς, nempe, per ritus θεουργικοὺς, qui partim τελεστικοὶ, partim ἱερατικοὶ ſunt; atque adeo junctim ſæpe reperiuntur, et συνωνύμως etiam ſæpe uſurpantur; et ſic planè Hierocles id, quod ſuprà vocavit τὸ ἱερὸν ἔργον, explicatiùs hîc ἱερατικῆς καὶ τελεστικῆς ἔργον τέχνης appellat. Ita et Jamblichus τὴν ἱερατικὴν, et τὰ ἱερὰ ἔργα, idem facit, pag. 102, 103. Ed. Galæ. Adde, quod Hierocles ſuperiùs eodem fere, quo hîc, modo conjunxit καθαρμοὺς τελεστικοὺς et ἱερατικὴν ἀναγωγὴν; atque ſicut ille hîc dicit, τοῦτο τῆς ἱερατικῆς — ἔργον —, ἀναγαγεῖν πρὸς τὰ ὄντως καλὰ, ita et Jamblichus dicit τὴν ἱερατικὴν καὶ θεουργικὴν eſſe θύραν πρὸς τὸν δημιουργὸν τῶν ὅλων, &c

λῦσαι δὲ τῶν τῇδε πόνων, ὡς ἔκ τινος καταγείου σπηλαίου τῆς ἐνύλου ζωῆς, καὶ ἀναγαγεῖν πρὸς τὰς αἰθερίους αὐγὰς, καὶ ταῖς μακάρων ἐνιδρῦσαι νήσοις, τοὺς διὰ τῶν προειρημένων ὁδεύσαντας. Τούτοις γὰρ καὶ τὸ τῆς ἀποθεώσεως ἀπόκειται γέρας· [399] ἐπειδὴ εἰς γένος Θεῶν οὐ θέμις ἀφικνεῖσθαι ἄλλῳ, ἢ τῷ κτησαμένῳ ἀλήθειαν μὲν καὶ ἀρετὴν ἐν ψυχῇ, καθαρότητα δὲ ἐν τῷ πνευματικῷ αὐτῆς ὀχήματι. Οὕτω γὰρ [400] ὑγιής τε καὶ ὁλόκληρος γενόμενος εἰς τὸ τῆς ἀρχαίας ἕξεως εἶδος ἀποκαθίσταται, διὰ τῆς πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον ἑνώσεως ἀπολαβὼν ἑαυτὸν, καὶ πάντα τὸν θεῖον κόσμον ἀναγνωρίσας, καὶ τὸν δημιουργὸν τοῦδε τοῦ παντὸς, [401] κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ, ἐξευρών. Τοῦτο δὲ γενόμενος [402] ὡς οἷόν τε μετὰ τὴν ΚΑΘΑΡΣΙΝ, ὃ ἀεί εἰσιν οἱ μὴ εἰς γένεσιν πίπτειν πεφυκότες, ταῖς μὲν γνώσεσιν ἑνοῦται τῷ παντὶ,

καὶ

et ad eum προσάγειν et συνάπτειν τὴν ψυχὴν—καὶ τοῦτο (inquit) τέλος ἐστὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἱερατικῆς ἀναγωγῆς. Ib. pag. 177. Hanc autem ἱερατικὴν ἀναγωγὴν, ſive τὴν ἁγιστείαν τὴν ἐν ἱεροῖς, Pythagoras ab Ægyptiis didicit, ut dicit Iſocrates in Buſiride; vel etiam à Zabrato (i. e. Zoroaſtre) ut putat L. Holſten. in Not. ad Porphyr. Vit. Pythag. Sect. 12. Ed. Kuſter.

[399] ἐπειδὴ] Ita MS M. Coll. Gud. meliùs, quàm ἐπεὶ in prioribus.

[400] ὑγιής τε καὶ—] Sic rectè MS M. Coll. Gud. pro ὑγιής τις in priùs editis. Atque ita habet Hierocles in proœmio, etſi paulò aliter exſtant verba ap. ipſum Platonem in Timæ. p. 44. ſc. ὁλόκληρος ὑγιής τε—.

[401] κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ] Dicit hîc Editor Cant. ſe *totum hunc locum, mendo fœdatum, et ingenti lacunâ biantem, reſtituiſſe.* At mendum illud erat planè Typographicum, ſc. δημιουργικὸν pro δημιουργὸν (ſic enim vertit Curter., *opificem*, i. e. δημιουργὸν) hæc igitur erat lectio Curteriana, τὸν δημιουργὸν τοῦδε τοῦ παντὸς ἐξευρών, quæ proba et ſatis ſana eſt. Sed *lacunam*, inquit, explevimus. Scilicet, ubi nulla erat. Addidit, fateor, è MS

Med.

ad verorum bonorum poſſeſſionem reducat; atque ab ærumnis hiſce, tanquam ex profundo quodam corporeæ vitæ ſpecu, liberatos ad ætheream lucem evehat, & in beatorum inſulis collocet. His enim reſervatum etiam eſt apotheoſeôs præmium; quandoquidem nemini in Deorum ordinem referri fas eſt, niſi ei, qui in animo veritatem & virtutem, in ſpiritali autem ejus vehiculo puritatem, adeptus ſit. Ita enim *ſanus, & integer, factus, in primi habitûs formam reſtituitur*; quippe qui ad rectam ſe rationem applicans ſemet recollegerit, & divinum univerſi ordinem intellexerit, ipſumque hujus univerſi conditorem, quantum homo poteſt, invenerit. Poſt PURGATIONEM verò id, quoad poteſt, factus, quod ii ſemper ſunt, quorum ea eſt natura, ut in hunc mundum decidere non poſſint, per intelligentiam univerſo adunatur, & ad Deum

Med. hæc verba, *κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ*, quæ tamen ſalvo ſenſu aut abeſſe, aut adeſſe poterant; non omninò enim requiri videntur. Et ſane omiſſa maluiſſem, ſi non in Platonis verbis, ad quæ reſpicit hîc Hierocles, rei difficultas ſignificaretur, ſc., *τὸν ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς εὑρεῖν τε ἔργον*,—, in Timæ. pag. 28. Notandum porrò deeſſe *τοῦδε* in utrâque MS[ti] Med. Collatione, quod non obſervavit ille Editor.

402 *ὡς οἷόν τε*] Ita Edidit Curter., et ſic habet MS Med. Coll. Gud.; attamen ejuſdem Codicis Collat. Salv. ap. Dacer. pro *ὡς οἷόν τε* exhibet *ὀψὲ*, uti edidit Needham. Unde verò facta ſit hæc collationum variatio, non nunc quæritur, ſed utra verior ſit lectio. Atque mihi quidem rectior omninò videtur vulgata, *ὡς οἷόν τε, quoad ejus fieri poteſt.* Homo enim, ſeu *ψυχὴ ἀνθρωπίνη*, neque *ὀψὲ*, neque unquam omninò ad Heroum (i. e. *τῶν μὴ εἰς γένεσιν πίπτειν πεφυκότων*) perfectionem aſſurgit; ſed poſt ipſum aſcenſum *σχέσει* et *ἀπεικασίᾳ* tantùm, *ὡς οἷόν τε*, id fit, quod ii *φύσει* ſemper ſunt; atque adeo in hoc perpetuò differunt, quòd Heroes ſint *μόνιμοι αἰθέριοι, μὴ εἰς γένεσιν πίπτειν πεφυκότες*, animæ autem humanæ, *αἰθέριοι μεταπίπτοντες, καὶ ἐπὶ γῆς πολιτεύεσθαι πεφυκότες*, uti in hâc et ſequente paginâ manifeſtè declarat Hierocles.

καὶ πρὸς αὐτὸν ἀνάγεται τὸν Θεόν· σῶμα δὲ συμφυὲς ἔχων, τόπου δεῖται εἰς κατάταξιν ἀστροειδῆ, οἷον θέσιν ζητῶν. Πρέποι δ' ἂν τῷ τοιούτῳ σώματι τόπος ὁ ὑπὸ σελήνην προσεχῶς, ὡς ὑπερέχων τῶν μὲν φθαρτῶν σωμάτων, ὑποβεβηκὼς δὲ τῶν οὐρανίων, ὃν ΑΙΘΕΡΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ οἱ Πυθαγόρειοι καλοῦσιν· ΑΙΘΕΡΑ μὲν, ὡς ἄϋλον καὶ ἀΐδιον σῶμα· ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ δὲ, ὡς ὑλικῶν παθημάτων καθαρόν. Τί οὖν ὁ ἐκεῖσε ἐλθὼν ἔσται, ἢ τοῦτο, ὅ φησιν, ΕΣΣΕΑΙ ΑΘΑΝΑΤΟΣ ΘΕΟΣ, ὡμοιωμένος τοῖς ἐν ἀρχῇ τῶν Ἐπῶν λεχθεῖσιν Ἀθανάτοις Θεοῖς, οὐ φύσει ΑΘΑΝΑΤΟΣ ΘΕΟΣ. Πῶς γὰρ τὸ ἀπὸ χρόνου τινὸς προκόψαν καὶ ἐπιδεδωκὸς εἰς ἀρετὴν καὶ ἀποθέωσιν, τοῖς ἐξ ἀϊδίου τοιούτοις εἰς ταυτὸν ἄν ποτε κατασταίη; Δηλοῖ δὲ τοῦτο ἡ προσθήκη· [403] τῷ γὰρ, ΕΣΣΕΑΙ ΑΘΑΝΑΤΟΣ ΘΕΟΣ ἐπήγαγεν, ΑΜΒΡΟΤΟΣ, ΟΥΚ ΕΤΙ ΘΝΗΤΟΣ· ἵνα, κατὰ ἀφαίρεσιν [404] τοῦ βροτοῦ, καὶ τοῦ θνητοῦ, ἡ θεοποιΐα ἡμῶν νοῆται, ἅτε μὴ φύσει, μηδὲ κατ' οὐσίαν, ἡμῖν ἐνυπάρχουσα, ἀλλ' ἐκ προκοπῆς, καὶ κατ' ἐπίδοσιν, ἐπιγενομένη. Ὡς ἄλλο γένος εἶναι τοῦτο ΘΕΩΝ, ΑΘΑΝΑΤΩΝ μὲν τῇ ἀνόδῳ, ΘΝΗΤΩΝ δὲ τῇ καθόδῳ γιγνομένων, οἳ καὶ τῶν ἀγαυῶν Ἡρώων ἐξ ἀνάγκης ὑποβεβήκασιν, εἴπερ ἐκεῖνοι μὲν ἀεὶ νοοῦσι τὸν Θεὸν, οὗτοι δὲ καὶ εἰς ἄγνοιαν αὐτοῦ ποτὲ πίπτουσιν. Οὐ γὰρ δὴ τὸ τρίτον γένος τελειωθὲν ἢ τοῦ μέσου γένοιτο

[403] τῷ γὰρ, Εσσεαι—] Sic MS M. Coll. Gud. meliùs, quàm τῷ ἔσσεαι γὰρ in Editt. prioribus.

[404] τοῦ βροτοῦ καὶ—] Hæc recepimus è MS M. Coll. Gud., quæ in Editt. prioribus deerant, quoniam loco huic aptè convenire videntur; nam ἄμβροτος eſt τοῦ βροτοῦ ἀφαίρεσις, ſicut ἀθάνατος eſt τοῦ θνητοῦ.

[405] οἱ χ

ipſum evehitur: corpus verò ſibi congenitum habens, ad ejus ſitum loco indiget, talem deſiderans, quo ſtellæ inſtar collocetur; conveniat verò tali corpori locus ille, qui lunæ proximè ſubjicitur, ut qui corporibus corruptioni obnoxiis ſuperior ſit, cœleſtibus autem inferior, quem Pythagorei LIBERUM ÆTHERA vocant; ÆTHERA ſcilicet, quâ immateriale & æternum eſt corpus; LIBERUM autem, quâ à materiæ affectibus purum. Quid igitur is, qui eò pervenerit, aliud erit, quàm, quod dicit Carmen, ERIS IMMORTALIS DEUS? iis ſcilicet ſimilis, qui in Carminum initio IMMORTALES DII dicti ſunt; non naturâ immortalis Deus: quo pacto enim is, qui à certo tempore progreſſum faciens virtute & apotheoſi auctus fuerit, eandem unquam nanciſci poſſit dignitatem cum iis, qui ab æterno tales fuerunt? Hoc autem id, quod additur, oſtendit; huic enim dicto, ERIS IMMORTALIS DEUS, adjecit illud, INCORRUPTIBILIS, NEC AMPLIUS MORTI OBNOXIUS; ut per ejus, quod caducum & mortale eſt, amotionem noſtra Deificatio intelligatur; quippe quæ nec naturâ, neque eſſentialitèr nobis inſit, ſed ex profectu, & per incrementa acceſſerit; adeo ut hoc ſit aliud genus DEORUM, aſcenſu quidem IMMORTALIUM, deſcenſu verò MORTALIUM; qui & Heroibus illuſtribus neceſſariò inferiores ſunt; quandoquidem illi Deum ſemper cognoſcunt, hi autem in ejus ignorationem aliquando incidunt. Nequaquam enim tertium

γένοιτο ἂν κρεῖττον, ἢ τῷ πρώτῳ ἴσον, ἀλλὰ καὶ μένον τρίτον ὁμοιοῦται τῷ πρώτῳ γένει ὑποτεταγμένον τῷ μέσῳ. Ἡ γὰρ κατὰ σχέσιν ἐν ἀνθρώποις ὁρωμένη πρὸς τοὺς οὐρανίους ὁμοιότης ἤδη προϋπάρχει τελεώτερον καὶ προσφυέστερον τοῖς ἡρωϊκοῖς καὶ μέσοις γένεσι. Καὶ οὕτω κοινὴ καὶ μία πάντων τῶν λογικῶν γενῶν τελειότης θεωρεῖται ἡ πρὸς τὸν δημιουργὸν Θεὸν ὁμοιότης. Αὕτη δὲ ἀεὶ μὲν καὶ ὡσαύτως ὑπάρχει τοῖς οὐρανίοις· ἀεὶ δὲ μόνον, [405] οὐχ ὡσαύτως δὲ, τοῖς μονίμοις αἰθερίοις· οὔτε δὲ ἀεὶ, οὔτε ὡσαύτως, τοῖς μεταπίπτουσιν αἰθερίοις, καὶ ἐπὶ γῆς πολιτεύεσθαι πεφυκόσι. Τὴν δὲ πρώτην καὶ ἀρίστην ὁμοίωσιν πρὸς Θεὸν εἴ τις δευτέρας καὶ τρίτης ἀπεικασίας παράδειγμα ποιοῖτο, ἢ τὴν δευτέραν τῆς τρίτης, λέγοι ἂν ὀρθῶς. Οὐ γὰρ μόνον σκοπὸς ὁμοιωθῆναι τῷ δημιουργῷ Θεῷ, ἀλλὰ καὶ [405] ὡς πρὸς κανόνα, τὴν ἀρίστην ἢ τὴν μέσην ὁμοίωσιν. Εἰ δὲ ἀπολειπόμενοι τούτων τυγχάνοιμεν οἵας δυνάμεθα τυχεῖν, αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ φύσιν ἔχομεν, καὶ τὸ τέλειον τῆς ἀρετῆς ἐν τούτῳ καρπούμεθα, ἐν τῷ τὸ μέτρον τῆς οὐσίας ἡμῶν μήτε ἀγνοεῖν, μήτε δυσχεραίνειν. Ἀκροτάτη δὲ ἀρετὴ τοῖς τε τῆς δημιουργίας ὅροις ἐμμένειν, οἷς πάντα κατ᾽ εἶδος διακέκριται, καὶ τοῖς τῆς προνοίας ἕπεσθαι νόμοις, δι᾽ οὓς τὰ πάντα, κατὰ τὴν οἰκείαν δύναμιν, πρὸς τὸ σύμμετρον ἀγαθὸν οἰκειοῦται.

Τοι-

405 οὐχ ὡσαύτως δὲ] Editt. priores habent καὶ οὐχ ὡσαύτως δὲ, malè. At MS M. Coll. Gud. omittit καὶ, prout nos exhibuimus. Nam ſic Hierocles in pag. 44. ἀεὶ μὲν, οὐχ ὡσαύτως δὲ, ut &

tertium genus, cùm perfectum fuerit, aut medio præſtantius, aut primo æquale eſſe poſſit; ſed tertium adhuc manens primo aſſimilatur generi, dum ſecundo ſubjicitur. Illa enim cœleſtium ſimilitudo, quæ ex habitu in hominibus cernitur, jam antea in heroicis mediiſque generibus perfectiùs congruentiúſque inerat. Sic autem omnium generum ratione præditorum communis unaque perfectio deprehenditur, illa creatoris Dei ſimilitudo. Hæc autem ſemper atque eodem modo ineſt cœleſtibus; ſemper verò tantùm & non eodem modo æthereis ſtantibus; at neque ſemper, neque eodem modo, æthereis caducis, quorum ea eſt natura, ut in terris verſari poſſint. Si quis autem primam præſtantiſſimamque Dei ſimilitudinem ſecundæ, & tertiæ ſimilitudinis exemplar faciat, aut ſecundam tertiæ, rectè id ſtatuet. Non enim nobis ſcopus ſolùm eſt, ut Creatori Deo ſimiles fiamus, ſed &, tanquam ad Normam, optimam, vel mediam ſimilitudinem. Quòd ſi his deſtituti ſimilitudinem, qualem poſſumus, aſſequamur, id ipſum, quod naturæ convenit, obtinemus, & in hoc perfectum virtutis fructum percipimus, quòd naturæ noſtræ modum nec ignoramus, nec ægrè ferimus. Summa autem virtus eſt & creationis finibus, quibus omnia ſecundùm ſpeciem diſtincta ſunt, ſeſe continere, & legibus providentiæ obſequi, per quas omnia, pro cujusque captu ad bonum eis congruum adducuntur.

et alibi. Sed hîc, ut opinor, melius eſſet, ἀεὶ δὲ μόνον, καὶ οὐχ ὡσαύτως, ſine δὲ.

406 ὡς πρὸς κανόνα] MS M. Coll. Gud. aptè nobis ſuppeditavit illud ὡς, quod in priùs Editis deſiderabatur.

Hujuſmodi

Τοιαύτη τῶν Χρυσῶν Ἐπῶν ἡ ἐξήγησις ἡμῖν γέγονε, περιέχουσα ἐν αὐτῇ Πυθαγορείων δογμάτων μετρίαν σύνοψιν. Ἔδει γὰρ μήτε ἐν τῇ τῶν Ἐπῶν βραχύτητι στῆσαι τὸν λόγον (οὕτω γὰρ ἂν πολλὰ διέλαθεν ὅτι καλῶς νενομοθέτηται)· μήτε εἰς μῆκος ἀποτεῖναι τῆς ὅλης φιλοσοφίας αὐτὸν (μεῖζον γὰρ τοῦτο, ἢ κατὰ τὸν παρόντα λόγον)· ἀλλὰ τὸ μέτρον τῶν λόγων, ὅσον οἷόν τε, πρὸς τὸν τούτων ποιήσασθαι νοῦν, τοσοῦτον μόνον ἐν αὐτοῖς ἐξαπλώσαντας, ὅσον ἐκ τῶν καθόλου δογμάτων τῇ τῶν Ἐπῶν ἐξηγήσει προσήρμοττεν. Ἔστι γὰρ οὐδὲν ἄλλο τὰ Ἔπη ταῦτα, ἢ τελειότατος 407 χαρακτὴρ φιλοσοφίας, καὶ τῶν κεφαλαιωδεστέρων αὐτῆς δογμάτων ἐπιτομή, καὶ ὑπὸ τῶν ἤδη 408 τὴν θείαν οἶμον ἀναβεβηκότων ὑπογραφεῖσα τοῖς μετ' αὐτοὺς παιδευτικὴ στοιχείωσις· ἃ δὴ καὶ τῷ ὄντι 409 εἴπῃς ἂν τῆς ἀνθρωπίνης εὐγενείας εἶναι γνώρισμα κάλλιστον, καὶ οὐχ ἑνός τινος τῶν Πυθαγορείων ἀπομνημόνευμα, ὅλου δὲ τοῦ Ἱεροῦ Συλλόγου, καί, ὡς ἂν αὐτοὶ εἴποιεν, τοῦ 410 Ὁμακοΐου παντὸς ἀπόφθεγμα κοινόν. Διὸ καὶ 411 νόμος ἦν ἕω-

θεν

407 χαρακτὴρ φιλοσοφίας] Ita in procem., ὁ σκοπὸς τῶν Ἐπῶν, χαρακτῆρα φιλόσοφον—ἐκθεῖναι.

408 τὴν θείαν οἶμον ἀναβεβηκότων] i. e., qui per hanc ſemitam aſcenderant ad ὁμοίωσιν θεοῦ, atque adeo ἀξίως θεῖοί τε ἦσαν, καὶ ἐλέγοντο, ut ait Epict. Enchir. c. 14. Ed. Reland. nam hos Pythagoreos eodem fere modo hic deſcribit Hierocles, quo καταχθονίους δαίμονας deſcripſerat in pag. 54. his verbis, τοῦτο δέ ἐστι τὸ πείθεσθαι οἷς ἀπολελοίπασι παραγγέλμασι, &c.

409 εἴπῃς ἂν] MS M. Coll. Gud. habet εἴποι τις ἂν, quod quidem malim, quia ſic ſæpe alibi loquitur Hierocles.

410 ὁμακοΐου] i. e. διδασκαλείου, ut vocat Porphyrius in Vit. Pythag. n. 9. ſcholæ ſc.,

ſeu

Hujuſmodi eſt *Aureorum Carminum* explicatio noſtra; quæ Pythagoricorum Dogmatum modicam in ſe Synopſin continet: oportebat enim nos neque ad Carminum brevitatem expoſitionem noſtram contrahere (ita enim latuiſſet multorum præceptorum pulchritudo) neque eam ad univerſæ Philoſophiæ prolixitatem extendere (id enim amplius fuiſſet, quàm inſtituti hujus ratio poſtulabat:) Sed dicendorum modum, quoad potuimus, ad Carminum mentem accommodare, in eis ſolùm ex univerſis dogmatibus tantum proferentes, quantum ad horum explicationem aptum eſſet. Nihil enim aliud ſunt hæc carmina, quàm perfectiſſimus Philoſophiæ character, & primariorum ejus Dogmatum compendium, atque elementaria inſtitutio poſterorum gratiâ ſcriptis mandata ab iis, qui per divinam olim ipſi ſemitam aſcenderant: Quæ quidem & pulcherrimum humanæ ingenuitatis monimentum eſſe, reverà poſſis dicere, ac non Pythagorici unius commentum, ſed totius Sacri Collegii, &, ut ipſi dicerent, ὁμακοΐου univerſi commune effatum. Unde & illis moris erat, ut & manè è lecto ſur-

ſeu communis auditorii; quod et ὁμακόϊον appellat Porphyr. ibid. n. 20. ubi vide not. Holſten. Ed. Kuſter. Ita etiam ὁμακόϊον ſæpe vocat Jamblichus in Vit. Pythag. Diſcipuli itidem vocabantur ὁμάκοοι· οὕτω γὰρ ἐκαλοῦντο πάντες οἱ περὶ τὸν ἄνδρα (ſc. Pythagoram) ut ait Jamblic. n. 73. Ed. Kuſt.; ſicque eos, τοὺς εἰς τὸ ὁμακόϊον φοιτῶντας, appellat Proclus in Plat. Timæ. lib. 1. pag. 7.

4[11] νόμος ἦν —] Hanc legem tradidit ipſe Pythagoras, ut ait Porphyrius, δύο μάλιστα καιροὺς παρηγγύα ἐν φροντίδι θέσθαι· τὸν μὲν, ὅτε εἰς ὕπνον τρέποιτο· τὸν δὲ, ὅτε ἐξ ὕπνου διανίσταιτο. &c. in Vit. Pythag. n. 40. Ed. Kuſter.

θέν τε ἀνισαμένους αὐτοὺς ἀκροᾶσθαι τούτων τῶν Ἐπῶν, ὥσπερ τινῶν Πυθαγορικῶν θεσμῶν, ἑνός τινος ὑπαναγινώσκοντος, καὶ πρὸς ἑσπέραν εἰς ὕπνον μέλλοντας τρέπεσθαι· ὅπως ἂν τῇ συνεχείᾳ τῆς μελέτης τῶν τοιούτων λόγων, ζῶντα ἐν αὐτοῖς ἀποφήνωσι τὰ δόγματα. Ὃ δὴ καὶ ἡμᾶς ποιεῖν δίκαιον, πρὸς τὸ συναίσθησιν τῆς ἀπ' αὐτῶν ὠφελείας ὀψὲ γοῦν ποτε κτήσασθαι.

gentes hæc Carmina, tanquam leges quaſdam Pythagoricas, recitante aliquo, audirent, & veſperi, cùm quieti ſe tradituri eſſent; ut aſſiduâ ejuſmodi ſermonum meditatione, viventia in ſe oſtenderent dogmata. Quod ſanè & nos facere oportet, ut ſenſu utilitatis, quæ ex eis oritur, tandem aliquando afficiamur.

INDEX

INDEX RERUM.

A.

ABſtinentiæ progreſſus ordine ſiebat à Pythagoreis. 300
Æternùm durare non poteſt quod à tempore aliquo ortûs ſui principium duxerit. 138
quod ab æterno exſtiterit corruptionem nequit admittere. *ibid.*
Agamemnonis Homerici inſania & amentia notantur. 166
Agere rectè non poſitum eſt in non peccando. 174
Ἀλγεα in *Aureis Carminibus* quid ſint. 106
Alienatio à Deo et mente mors eſt rationalis naturæ. 18
Amicorum faciendorum Lex. 64
in Amicum optimus quiſque eſt deligendus. *ibid.*
quomodo in Amicos nos gerere oportet. 66, 72
Amicitia eſt ultimus virtutum terminus, & ipſa perfectio. 72
ſolus bonus bono Amicus. 74
in Amicitiæ legibus quomodo bonus Deum ipſum imitetur. *ibid.*
Amicitia cum omnibus colenda eſt, ſecundùm ſingulorum dignitatem. *ibid.*
Anaxagoræ Clazomenis dictum. 110
Animæ humanæ cur mortales Dii vocantur. 18
Animus pius Deo nos conjungit. 28
Anima pura eſt locus Deo aptiſſimus. 30
Animi noſtri mortalitate ſuppoſitâ quænam ſequantur. 100
ſingulas hominum Animas produxit Deus. 132
brutorum Animas naturæ ſingenti commiſit. *ibid.*
Animæ humanæ ex eodem cratere, quo Dî mundani et Dæmones ſive Heroes factæ fuerunt. 132
Animæ humanæ immortalitas et æternitas probantur. 138
Animus diverſum eſt ens à corpore, & per ſe æternum. *ibid.*
Animus ſcientiâ inſtructus placidè ferat falſas aliorum opiniones, 146
Animo proſunt ſola veritas et virtus. 154, 284
Animi facultates nulli ſunt mancipatæ, ſed liberæ, ſi nos ipſi velimus. 158
qui Animi mali annihilationem poſt mortem decernit, malum malo curat. 162
Animum ſuum immortalem eſſe non vult malus, ne pœnas luens ſubſiſtat. *ibid.*
Animam ſceleratam omninò Interire debere non ſtatuent Inferorum Judices. 164
quomodo eam tractabunt. *ibid.*
Anima videtur non eſſe, cùm ad id quod præter naturam eſt, divertitur. *ibid.*
quomodo Anima ad naturam ſuam redit. *ibid.*
Animus humanus rationalis eſt medius inter mentem & id quod eſt irrationale. 210
quomodo Animus purus fiat. *ibid.*
Animus eſt triplici facultate præditus. 214
Animus bonorum curâ ad preces excitatur. 232
vera bona quando non aſſequitur, ſed circa apparentia oberrat. 264
quænam Animi pars aurigæ fungatur officio. 284
quomodo oculi & manûs rationem habet. 298
Apollinis Pythii oraculum laudatur. 30

aliud Apollinis dictum ad Hermioneum citatur. 32
Apotheoſis quoſnam expectet. 310
Artis ſacræ & myſticæ maximum opus. 308
Aſtrorum Natura. 284
Atæ pratum. 248
Athletæ certaminum philoſophicorum. 308
Aureorum Carminum egregius χαρακτήρ. 316
Aurea carmina ſunt ſacri collegii commune effatum. ibid.
ea ſolebant audire Pythagorici mane et veſperi. 318
Aureorum Carminum uſus & præſtantia. 2—12
Aureum ſeculum quod. 10
Αὐτὸς ἔφα de Pythagorâ uſurpatur. 218
Avocandi ſumus ab officio nullâ ſpe, aut periculo aut familiaris amicitiæ prætextu. 152, 154

B.

Beatorum inſulæ. 310
Vox BENE de malis animi quare non prædicatur. 108
de malis externis dici poſſit. ibid.
nihil blaſphemum dices cum divitiis ſpoliaris, vel morbis cruciaris, ne verbi juſtitiam violes. 96
Bona civilia mediæ virtutis ope quivis comparet. 120
Bona divina nobis reſervantur ſi ſummam virtutem aſſequamur, ſi medium habitum, humana. 124
Bona, temporibus mutatis, mala fiunt. 174
Bona vicina non videre aut audire, quid ſit. 254
Bona vera ſunt veritas & virtus. 270
Boni quare amandi ſunt. 74
Bonis majoribus minoribuſque ſimul propoſitis, majora minoribus ſunt anteponenda. 58
Bonis plurima infortunia non immittit Fatum. 106
Bonus, poſitâ providentiâ, negligi nequit, quamvis veteris iræ ſtigmata retineat. 136
Brutorum ſola genera produxit Deus. 132

C.

CAlamitoſa quæ non ſunt in noſtrâ nunc poteſtate à virtute ornatum accipiunt. 110
Calamitates patientèr ferendæ & earum cauſas reputando præcidendæ ſunt. 120
Calamitatum quodnam ſit optimum remedium. ibid.
Calamitates non fortuitò diſtribuuntur hominibus, ſi Deus juſtitiæque leges nobis præſint. 124
Calamitates induxerunt noſtra improbitas & Dei judicium ulciſcens; diſſolvuntur per virtutem noſtram & providentiæ legem. 136
Calamitates patientèr ferendi commoda. 134, 136
eas ægrè ferendi & indignandi recenſentur incommoda. 134
Capite & corde animalium abſtinendum eſt. 296
Carmina Pythagorica cur Aurea vocantur. 12
Centrum eſt alio modo principium, alio autem peripheriæ terminus. 238
Cibi quidam prohibentur. 184
a Cibis quibuſdam abſtinentia ad quæ conferre poterit. 294
Cœlo motum perpetuum dedit natura. 238
Cœleſti corpori univerſi ambitum dedit natura, terreno centrum. ibid.
Cognati, qualeſcunque ſint, propter ipſam neceſſitudinem honorandi ſunt. 56
Cognati proximo poſt parentes honore proſequendi. ibid.
Commoda noſtra ex aliorum incommodis non ſunt comparanda. 94
Conditorem mundi Δία & Ζῆνα nomine quare inſignire ſolebant Pythagorei. 266
Conſcientia cujuſque eſt æquiſſimus & familiariſſimus judex. 206
Conſcientia intùs ſedens ſibimet auſcultare neceſſe habet. ibid.
Conſcientiæ Tribunal. 200
Conſcientiam ſe habere ignorant homines affectionibus diſtenti. 84
Conſiderationis rectæ effectus. 102
Conſilium adhibendum eſt priuſquam res gerantur, ne abſurda fiant. 158
Conſilii prudentia virtutes parit, perficit, & conſervat. ibid.
Conſilii recti tres ſunt actiones. 160
earum natura explicatur. ibid.
In bono Conſilio eſt principium, medium, & finis bonorum. ibid.
Conſilii recti felices effectus. 166

imus; quòd autem terrenis conjungitur, HEROAS; quod verò ex æquo diſtat ab utroque extremo, DÆMONAS; ſicut Plato ſæpe facit. Nonnulli autem totum hoc medium Genus uno è tribus nomine nuncupant, eoſque omnes vocant ANGELOS, aut DÆMONAS, aut HEROAS, propter ſupradictas rationes; quemadmodum & nunc Carmen medium genus univerſum HEROAS ILLUSTRES appellat, qui ſe ita ad primum genus habent ut ſplendor ad ignem, & ut filius ad Patrem; Undè & Deorum filii meritò prædicantur HEROES; ut qui non ex Mortalium coitu geniti ſint, ſed ex uniformi ipſorum cauſâ prodierint, tanquam Lux corporis lucidi ſubſtantiam comitans: Lux vero ſerena, & pura; poſt quam conſideranda venit Lux adumbrata & tenebricoſa; cujus lucis rationem tertium humanumque genus in hoc habet, quòd in vitium aliquando atque oblivionem prolabatur; unde & à continuâ Dei Intelligentiâ homo diſcedit; qui quidem iis, qui ſemper intelligunt, eo eſt inferior, quòd aliquando non intelligat; brutis autem ſuperior, quòd aliquando intelligat; & ad divinam Scientiam revocetur; quando & evitatâ materiali corruptione, excuſſoque Mortalium affectu, divino Choro adjungitur. Tunc

E igitur

Dacer.; at eo repetito non eſt opus, retineo igitur lectionem veterem.

[52] φθόνον]. Conjecit Curter. rectiùs hîc legendum eſſe φθόρον, & ſic vertit, *vitatâ materiali corruptione*; atque ita quidem φθόρον habet MS. Med. Coll. Gud., adeò ut ὑλικὸς φθόρος idem ſonet, quod ὑλικὸς μολυσμὸς in ſequentibus. Sed Hierocles hic, ut notat Editor Cant., reſpicere videtur ad illa Platonis verba in Phædro p. 247, φθόνος ἔξω χοροῦ τοῦ θείου ἵσταται. At ibi Plato voce φθόνος communi plane in ſenſu uti videtur; quamobrem igitur Hierocles hoc ei epitheton,

θνητὴν προσπάθειαν ἀποσεισάμενος. Τότε οὖν καὶ τιμῆς ἄξιος παρ' ἡμῶν ὁ τῆς θείας ἀποδοχῆς ἠξιωμένος, ὡς τὸ τῆς φύσεως ἴσον τῇ τοῦ κρείττονος μετουσίᾳ κοσμήσας. Προσήκει γὰρ τιμᾷν τῷ ἐραστῇ τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ ὁπωσοῦν ὡμοιωμένα αὐτῷ, εἴτε ἐξ ἀϊδίου τὴν ὁμοίωσιν εἴη κεκτημένα, εἴτε ἀπό τινος χρόνου τυγχάνοι ταύτην ἀσκήσαντα· οἷοί εἰσιν οἱ ἀρετῇ διενεγκόντες ἄνθρωποι, περὶ ὧν ἑξῆς ὁ παρὼν λόγος νομοθετεῖ.

ΤΟΥΣ ΤΕ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΥΣ ΣΕΒΕ ΔΑΙΜΟΝΑΣ ΕΝΝΟΜΑ ΡΕΖΩΝ.

Τὰς ἀνθρωπίνας ψυχὰς ἀληθείᾳ καὶ ἀρετῇ κοσμηθείσας ΔΑΙΜΟΝΑΣ καλεῖ, ὡς δαήμονας, καὶ ἐπιστήμονας. Εἶτα χωρίζων αὐτὰς τῆς φύσεως ΔΑΙΜΟΝΩΝ. οἱ τὸ μέσον γένος πληροῦσι, [53] ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΥΣ προσεῖπεν, ὡς δυναμένας ἐπὶ γῆς πολιτεύεσθαι, καὶ γήϊνα σώματα ἐπεισιέναι, καὶ κατὰ γῆς οἰκεῖν· ἵνα, τῷ μὲν ΔΑΙΜΟΝΑΣ εἰπεῖν, χωρίσῃ τῶν φαύλων καὶ ἀνεπιστημόνων ἀνθρώπων,

ὡς

ton, ſc. ὑλικὸν, daret, reſtat quærendum. Loquitur hîc Hierocles de tertio genere τῶν λογικῶν, de animabus ſc. humanis, quas ποτὲ νοεῖν, ποτὲ μὴ νοεῖν Θεὸν, dicit; nempe, Deum cognoſcunt, dum extra corpora in æthere verſantur, obliviſcuntur autem, cùm ἔξω θείου χοροῦ deſcendunt, & in corporibus vitam degunt: has tamen humanas animas tunc etiam brutorum animabus eo dicit excellere, quòd corporibus liberatæ ad Dei cognitionem reverti poſſint, atque Divino Choro rursùm adjungi, cùm ὑλικὸν φθόνον effugerint; adeo ut per ὑλικὸν φθόνον idem velle videatur, quod per ὑλικὴν ἀλογίαν in proœmio, quam τὴν τοῦ σώματος ἀφροσύνην vocat Plato in Phædone, c. 10. Atque ita fere Proclus in Plat. Timæ. vocem φθόνος explicat, φθόνος γε μὴν καὶ ἡ ἔνδεια αὐτὴ τῶν ἀγαθῶν, —— ὥσπερ οὖν εἴ τις ἔλεγεν ἔνδειαν νοῦ, τὸν φθόνον, pag. 110. Ita ut hîc φθόνος denotet rationis indigentiam in materiâ.

[53] καταχθονίους προσεῖπεν, ὡς δυναμένας

In Angelos, Heroas, & Dæmonas 46, 48
id fit paſſim à Platone. *ibid.*
Genus tertium cur terrenum propriè dicitur. 52
Genus divinum mortalibus eſt. 266
Gula ad Venerem immoderatè excitat. 76

H.

HEracliti dictum laudatur. 248
Heroas honorandi vera ratio. 42
Heroum natura explicatur. 44
Heroes illuſtres quare vocantur entia rationalia medii generis. 48
Heroes ſunt ἥρωες, quidam & ἔρωτες. 46
cur vocantur Dæmones boni & Angeli. *ibid.*
Deorum filii nuncupantur. 48
Herois natura explicatur. 284
Hieroclis commentarius in *Aurea Carmina* modicam Pythagoreorum dogmatum ſynopſin continet. 316
quis ejus ſcopus ſit. *ibid.*
Hierophanta quaternarii quis fuit. 226
Hippocratis Aphoriſmus laudatur. 184
Ὁμακόϊον Pythagoricum. 316
Homo quo reſpectu iis qui ſemper & eodem modo intelligunt inferior eſt, brutis autem ſuperior. 48, 240
Homo aliquando evitatâ materiali Corruptione divino choro adjungitur. 48
quando honore dignus judicandus eſt. 50
Homo immortalis in mortale corpus ex lapſu venit. 130
Homo ſuæ dignitatis conſcius decipi nequit. 148
Homines decipiuntur aut verbis aut factis; verbis, ſcil. blandientium vel minitantium, factis verò, munera vel ſupplicia proponentium. *ibid.*
Homo eſt Entium diſtantium medius, ultimus quidem ſuperiorum, primus autem inferioris ordinis. 240
Homo lucem divinitùs immiſſam aliquando ignorat & obliviſcitur. *ibid.*
Homo debet noſcere Deorum & Hominum σύστασιν, & naturam in Univerſo ſimilem, quatenus fas eſt. 240, 242
Homo, virtutis & vitii alternâ poſſeſſione, Deus aut Beſtia fieri dicitur. 244
in antiquum ſtatum quando reſtituitur. 308
quomodo, & quando erit immortalis Deus. 312
Homines præcipiti deſiderio in mundum detrahuntur. 254
Homines vecordes fiant ſuâ in terram propenſione. *ibid.*
Homines cùm in purâ luce degebant, conſuetudine divinâ fruebantur. 256
Honeſti cum moleſtiâ facti tranſit moleſtia, honeſtum verò permanet. 176
Honeſtorum ſtudium præcludit ſuſpicio interitûs, & ad corporeas voluptates attrahit. 100
Honor legi æternæ congruus quinam ſit. 26, 28
Honor ei, cui nihil deeſt, quomodo tribuendus eſt. 28
Honor verus Dei in quibus ponitur. 26, 28, 30, 32.
Honoris tota vis in quo ponitur. 42
Honoris omnibus exhibendi vera ratio. *ibid.*
Honor qualis parentibus præſtandus eſt. 58, 60, 62
Honor nulli enti, humanâ naturâ inferiori, exhibendus eſt. 54
Hoſtiæ et dona ſtultorum ſunt ignis pabulum, & donaria ſacrilegorum præda. 28
Humanus animus reperitur inter æterna Dei opificia. 138
Humanam eſſentiam inveniendi ratio. 152
Humanitas erga omnes, ſed præſertim erga bonos, exercenda eſt. 76

I.

INtellectio precidit inſcitiæ temeritatem. 170
Illiberalitas damnatur. 188
Imago omnis exemplari eget ad quod formetur. 230
Imitantur ſinguli, quod admirantur. 28
Immortale, quod eſt in nobis, eſt *animus* & propriè *nos*. 156
Impuro purum attingere nefas. 6, 304
Inanimorum natura. 128
Injuriam inferentes injuriâ affici oporter, ut quod, in eâ inferendâ, non videbant, id patiendo addiſcant. 118
Injuſtus, ubi nihil ſuâ intereſt, juſtè judicat. 108
Invidia nunquam cadit in bonum. 24
Invidiæ obnoxia ne facias. 188

ia quæ nimiis rebus adnaſcitur quomodo vitanda ſit. 192
immodicæ gravia incommoda. 78
udex Homicidam punit, non huncce hominem. 114
Judicis primaria ſententia eſt contra homicidam, eventu contra huncce hominem. *ibid.*
Judicandi facultates quatuor ſunt; mens, ſcientia, opinio, & ſenſus. 224
Judicii divini decreta, quare *fortunæ divinitùs miſſa*, in *Carminibus* vocantur. 112
Judicii divini primaria fundamenta recenſentur. 118
Judicii mutationem facit ejus qui judicatur mutatio. 122
Judicio animi interiore benè vel malè geſtorum cenſura faciendi eſt. 198, 200
Juramentum humanum juris-jurandi myſtici exemplum eſt & imago. 36
ejus uſus in vitæ actionibus. *ibid.*
Juramentum, tam myſticum, quam humanum, eſt maximè colendum. *ibid.*
Juramenti cultus unicus qui ſit. *ibid.*
Juramenti obligatio quid ſit. *ibid.*
Juramenti ſanctitas quomodo conſervatur. *ibid.*
Juramento ad ſermonis complementum uti vetat Hierocles. 38
Jurandi conſuetudine abſtinendum eſt. *ibid.*
Jurandi abſtinentiam ſequitur Juramenti ſacra obſervatio. 40
Juramenti ſancta obſervatio non exigua pietatis pars. *ibid.*
Jurare circa res contingentes, nec dignum, nec tutum eſt. 218
Jurare circa res præſentes, neceſſariò connexas, & maximi momenti, & tutum & dignum eſt. *ibid.*
Jurisjurandi divini definitio, vis, & opus. 32, 34
à quibus conſervatur & violatur. 34
Jurisjurandi myſtica ſanctitas quomodo recuperatur. 36
Jusjurandi, quod in hujus vitæ rebus verſatur, ſanctitas quomodo conſervatur. *ibid.*
Jurisjurandum myſticum erat Legis Divinæ cuſtos in conſtituendâ rerum univerſitate. 40
Juſtitia eſt omnium virtutum perfectiſſima, & reliquas, tanquam partes proprias, in ſe continet. 86
Juſtitia eſt finis virtutum. 88
exercenda eſt factis & verbis. 84
Juſtitiæ boni effectus. 96
prudentia eſt optima Juſtitiæ menſura. *ibid.*
Juſtum revera eſt quod prudentia perfecta decernit. *ibid.*

L.

LAbrum finis optimus quis. 308
Legis Divinæ definitio. 22, 26
Legem expetunt homines cùm mala patiuntur, quam malè agentes repudiabant. 118
Legis quinam ſit ſcopus Deo dignus, & hominibus utilis. 122
Lex judici voluntatem improbos puniendi indit. 116
Liberalitatis definitio. 194
Liberorum jacturam placidè fert vir æquus. 110
Liberi arbitrii poteſtas in quo maximè cernitur. 92
Liberum arbitrium tollentes, omnem, per diſciplinam, ad virtutem viam intercludunt. 280
Libidini imperandum eſt. 76
Linea reſpondet binario. 222
Locus, qui proximè ſub Lunâ eſt, lucido corpori purgato conveniat. 312
quare *liberum Æthera* appellant Pythagorei. *ibid.*
Logica eſt ad veritatis & mendacii dijudicationem utilis. 144
Luxus Philoſophi moribus non congruit. 188

M.

MAli quare amandi ſint. 74
Mala revera ſunt quæ voluntatis ſunt peccata. 108
Malus rectè res aggreditur cùm ab affectibus liber eſt. *ibid.*
quæ mala divinæ fortunæ arbitriò hominibus diſtribuantur. 110
Malos inultos eſſe cur non ſinat Lex in Dei bonitate præexiſtens. 116
Mala, tanquam propter ſe eligenda, non admittit natura noſtra. 126
quinam malis ultrò acceſſitis obruuntur. 246, 254
ſe iis expedire pauci nôrunt. *ibid.*
Malorum principium eſt præter naturam affici. 250
quinam ſe malis expedire nôrunt. 254

Conſilium capere antequam res geratur vanæ opinationis occaſiones præcidit. 170
Contentio, comes congenita, nobis latentèr nocet. 246
provocanda non eſt, ſed cedendo evitanda. ibid.
ejus remedium traditur. 260
Contentio bona. ibid.
Corpus ergo animum inſtrumenti vice fungitur. 152
Corporis cura moderata eſt habenda. 178
ejus natura in continuâ generatione & corruptione conſiſtit. ibid.
Corpus quomodo inſtituit Philoſophus. 182
Corpus curat animi gratiâ. 184
in Corporis ornatu & apparatu modus eſt adhibendus. 190
Corpus lucidum vocatur animi ſublime vehiculum. 286
ejus puritas ad quæ extendatur. 288
Corpore mortali purum eſſe oportet. 290
Corpus lucidum quare purgandum eſt. 304
Curam noſtri ipſorum non geremus, ſi neſciamus quid ſimus. 152
Currûs alati & aurigæ congenitæ potentias animum aſſimilavit Plato. 284
Cylindro per planum moto comparatur ſtultorum vita. 262, 264

D.

DÆmones appellantur animi humani veritate & virtute ornati. 50
quare vocantur terreni. ibid.
Dæmonis terreni appellatio cui competat. 52
Dæmones terreni colendi ſunt legitima faciendo. 54
Δαίμων pro animo ponitur. 270
ex Decori ignorantiâ mala duo naſcuntur, pecuniarum ſcil. profuſio, et parſimonia intempeſtiva. 194
Deliciæ in victu vitandæ. 190
Deliberandum eſt ante actiones. 196
Decas eſt numeri definitum intervallum. 220
Decadis virtus eſt quaternarius. ibid.
Dei vera dignitas quomodo deprehenditur. 16
Deus ſumptuoſis oblationibus non honoratur, niſi pio animo offerantur. 28
quales ſui imagines Deum decet producere. 16
Dei bonitas eſſentialis cauſa fuit ſola, cur rerum univerſitatem conderet. 24
Deus piis hominibus tantum gaudet, quantum cœlo. 30
Deus, omnium entium princeps, omnibus, citra comparationem, honore præferendus. 42, 44
Deum qui amat, honorare debet ea, quæ ei ſimilia ſunt. 50
Deus longe abeſt à malorum hominum conſcientiâ. 84
opinionis illius, nullum omninò eſſe Deum, aut res noſtras ab illo non juſtè adminiſtrari, mali effectus. 106
Deus non eſt cauſa cur hujuſmodi aut illiuſmodi ſimus. 112
Deus unicuique ea tribuit quæ meritis ejus conveniunt. ibid.
Deus non primariò ſtatuit huncce hominem, vel ſupplicio vel præmio, afficere, ſed eum ſemper qui talis vel talis fuerit. ibid.
Deus ponit quæ bona ſunt, tollit verò mala. 120
nihil morti obnoxium à Deo immediatè conditum fuiſſe, ſtatuunt Plato & Timæus Pythagoricus. 132
Deus in Tragœdiâ apparens. 144
Deus quomodo Quaternarius ſit, ex ſacro ſermone, qui Pythagoræ tribuitur, diſce. 218, 220
Deus à Pythagorâ numerorum numerus celebratur. ibid.
Dei ope indigemus ad bona quæ elegimus perficienda, licet eorum electio noſtri ſit arbitrii. 226
Deus & nos in eſſe produxit & ad bene eſſe provehit. 228
Divinum auxilium noſtro OPERI adhibendum eſt. ibid.
Ut Deo deſtitutus amens ſit, vel ut amens Deo deſtituatur, neceſſe eſt. 256
ſeparationis à Deo cauſa. 264
penes Deum non eſt omnes, etiam invitos, ad veritatem convertere. 274
Deus eſt omnium Creator, ſed Bonorum Pater. ibid.
quare à Deo monſtrata plerique non vident. 276
ſimilitudinis entium rationalium cum Deo varii gradus enumerantur. 314
prima cum Deo ſimilitudo eſt exem-

 plar

pl'ar ſecundæ & tertiæ ſimilitudinis, ſecunda item tertiæ. *ibid.*
Dii mundani honorandi ſunt pro ratione ordinis, quo à creatore conſtituti ſunt. 14
variis ſphæris ſunt collocati. *ibid.*
verus eorum cultus in quibus ponitur. *ibid.*
Dii immortales quinam vocantur in *Carminibus Aureis.* 4, 42, 44
ſuæ eſſentiæ nunquam obliviſcuntur. 18
Diis immortalibus ſuæ circa nos adminiſtrationis leges præſcribunt juſtitia & ordo. 130
Dii de nobis tanquam de cognatis lapſis ſoliciti ſunt. *ibid.*
à Diis fauſtum exitum precati ad opus accingamus. 226
Dicere aut facere quod nobis non ſit commodum adducendi non ſumus. 146
Divitiæ aliquando poſſideri ſolent, aliquando perire. 86
Divitias qui quoquo modo retinere cupiunt multa injuſta faciunt. 92, 94
Divitiarum jactura non eſt exiſtimanda intolerabilis. 94
Divitiæ quare vocentur χρήματα. 198
Diurna opera veſperi recenſenda ſunt. *ibid.*
quare quotidie examinanda ſunt. 200
examen eorum velut Canticum Deo veſperi peragendum. *ibid.*
Dolores & voluptates in medio poſita ſunt. 174
Domus non delicata ſed munda, & corporis uſui apta, eligenda eſt. 190

E.

ELyſius campus. 300
Empedoclis Pythagorei carmina laudantur. 248
Ἐντομα ῥίζειν, quid ſignificet. 54
Entia prima ratione prædita cœleſtia vocantur. 48, 52, 54
Entia ſecunda ratione prædita ætheria & naturâ Dæmones appellantur. *ibid.*
Tertium genus entium rationalium adimplent humani animi, qui, ſi veritate & virtute ornati ſint, *Dæmones Terreni* vocantur. *ibid.*
hæc tria Entium genera invicem conſociata ſunt tanquam in uno Choro et Concentu. *ibid.*
Entium rationalium cœleſte genus, *id eſt*, primum, immutabili ſummi opificis cognitione fruitur, & in Dei ſimilitudine ſemper & eodem modo perſeverat. 44
ſecundum genus, *id eſt*, ætherium, opificem Deum ſemper novit, non eodem tamen modo, neque immutabilitèr. *ibid.*
tertium genus, *id eſt*, terrenum, in terris verſatur, terrenáque corpora induere poteſt, & eſt Entium rationalium ultimum, 50, 52
Entia rationalia quomodo naturalitèr ſeparantur ſimul & adunantur. 234
Euripides citatur. 58, 166
de Exercitiis agitur. 182
Externas res, nec acquirere penes nos eſt, nec retinere, quamdiu volumus. 90
quomodo eis accedentibus & recedentibus nos gerere oportet. 90, 92

F.

FAbis abſtinendum eſt. 298
Facienda ſunt ea, quæ non nocebunt. 196
Facultates irrationales nos oportet aſſueſacere, ut rationi obtemperent. 80
Falſæ opinionis labes malorum maxima producit. 94
Falſi ſi quid dicatur lenitèr cedendum eſt. 140
Fatum illud, quod mortalium mentes lædit, ſeparationem à Deo ſignificat. 256
Fortunam ſuam ſortiri dicuntur homines in mundum prodeuntes. 104
Fortunæ divinæ deſcriptio. 116
Fratris perſona ex ſe honorem ſibi adſciſcit. 64
Fraude quâlibet ſuperiores quomodo ſiamus. 154

G.

GEnera rationalia diſtincta fecit Deus. 20
& ſunt diſpoſita pro ratione cauſarum creatricum. *ibid.*
Genium ſuum omnes noſſere eſt impoſſibile. 270
Genus medium inter Deos immortales & mortales. 20
ejus generis ſtatus. *ibid.*
ejus deſcriptio, & quinam honoris gradus ei tribuendus eſt. 42
Genus medium dividitur aliquando in

Platonis duo dicta laudantur. 6
Platonis dictum aliud laudatur. 24
aliud 182
Platonis tria dicta laudantur. 250
ejus dictum aliud laudatur. 252
aliud 304
aliud 308
aliud 310
Pœnitentia arguit electionis futilitatem. 162
Pœnitentia eſt Philoſophiæ principium. 164
Poteſtas non voluntatis modulo ſed naturæ patientiâ metienda. 70
Poteſtas prope neceſſitatem habitat. ibid.
quænam in noſtrâ Poteſtate non ſunt. 90
Preces videntur eſſe confinium inveſtigationis noſtræ, & largitionis divinæ. 228
Preces opere firmandæ ſunt, non verbis tantùm faciendæ. ibid.
Precum vim enervat noſtra inertia. ibid.
Propenſio, deorſum quomodo ſanetur. 260
poſitis, Providentiâ mundum regi, & animum immortalem eſſe, quæ ſequantur. 104
ſublatis et poſitis providentiâ & ordine quæ ſequantur. 128
Providentiâ res noſtræ non deſtituuntur quia brutis animalibus inæqualia contingunt. 128
Providentiæ Lex eſt entium naturis congrua. 130, 132
Prudentia Divinorum bonorum principatum tenet. 88
Prudentiæ habitus definitur, & ejus commoda enumerantur. ibid.
Prudentia quid circa corpus & divitias ſuadet. 92
ſine Prudentiâ juſtitia non poteſt ſubſiſtere. 96
Prudentia emendat generis humilitatem. 110
Punctum reſpondet Monadi. 222
ad Purgationem corporis lucidi quænam ſint neceſſaria. 284
Purgatio corporis animo congeniti, ſecundùm ſacras leges et ſacrorum artes, fieri debet. 290, 292
Purgationis boni effectus. 292
agyrtarum more non eſt facienda. ibid.
Purgationes animi rationalis quomodo etiam lucido vehiculo proſpiciant. 292
ad Purgationem quid profit. 294
Purgationes myſticæ quomodo animi rationalis ſpirituali vehiculo utiles ſunt. 302
Purgatio hominis quando ſit imperfecta. 304
Pythagoræ dictum laudatur. 28
Sacer Sermo Pythagoræ tributus laudatur. 220
per Pythagoram jurat *Aureorum Carminum* auctor. 224
qualis erat Pythagoras. ibid.
Pythagoreorum dictum laudatur. 30
eorum dogma de animo. 284
Pythagoricæ diſciplinæ finis quis. 306, 308

Q.

Quaternarius fons perennis naturæ. 208
Quaternarius idem eſt atque conditor Deus. 218, 224, 268
Quaternarius eſt Arithmetica Medietas Monadis & Septenarii. 220
eſt Decadis virtus. ibid.
Quaternarii laudes & qualitates fuſiùs enarrantur. 222
Quaternarius eſt Deus intelligibilis, cœleſtis ſenſibiliſque Dei Auctor. 224
Quaternarii cognitio Pythagoreis tradita eſt per Pythagoram ipſum. ibid.
Quotidianæ vitæ recordatio immortalitatis noſtræ ſenſum renovat. 206
Quotidianæ factorum recenſionis felices effectus. ibid.

R.

Rationalium Entium ſyſtema, cum incorruptibili corpore eis cognato, Conditoris Dei eſt imago. 22
Rationalium Entium genus primum Dii immortales. ibid.
ſecundum, Heroes illuſtres. ibid.
ultimum, Dæmones terreni. ibid.
Rationalia hæc Entia cœli, ceu animantis unius, partes ſunt. 24
nulla ſictis eorum mutatio excogitari poteſt niſi cum univerſi interitu. ibid.

Rationale

Rationale genus facilè ad honeſtarum rerum memoriam revocatur, quando non affectuum ponderibus ad vitia degravatur. 80
quod Ratione præditum eſt diſciplinâ & ſcientiâ regitur. *ibid.*
quod Ratione caret, aſſuetudine, & formatione quodammodo corporeâ, inſtituitur. *ibid.*
ſine Ratione, nullâ in re, te gerere aſſueſcas. 84
nos ſine Ratione gerendi varia incommoda enumerantur. 92
recta Ratio animis humanis inſita, & inſculpta eſt. 108
Rationem *non* rectam hominibus ineſſe non oportet, ut *hæc* vitiorum principium ſit, ſicut *recta* ratio eſt virtutum. *ibid.*
Rationale animal ſolum juſtitiæ ſenſu afficitur. 130
Rationi rectæ atque Deo parere idem eſt. 168
Rationalis animus nec luxum nec ſordes admittit. 190
Rationem, quare aurigam mentem, appellat Auctor Carminum. 296, 298
Rerum dignitatem ex noſtrâ opinione æſtimare non oportet. 242
Rerum dignitatem ignorandi mali effectus. *ibid.*
recte dignoſcendi boni effectus. *ibid.*
Res prout à Deo conſtitutæ ſunt cognoſcere eſt Dei ſimilitudinem nanciſci. 236
Rubellione piſce abſtinendum eſt. 298

S.

SApientiæ *eſſe* quid ſit. 20
Sapiens ſolus ſacerdos dicitur, ſolus Deo gratus, & precandi gnarus eſt. 28
Sapientes homines *terreni Dæmones* vocantur. 52
neque omnes homines Sapientes ſunt; neque omnes Sapientes, homines. *ibid.*
Sapiens animum primùm curat. 152
Scientia theologica. 232
Scientia phyſiologica. 238
Scitu digna & diſcenda quænam ſint. 170, 172
Scientiæ comparandæ via duplex eſt. 254
Septenarii proprietates. 222
Septenarius matre carens & virgo dicitur. *ibid.*
Sermones alii veri, alii falſi; alii boni, alii mali. 140
Sermonum diverſitas prudentem poſtulat diſtinctionem, ut meliores ſeligamus, deteriores rejiciamus. *ibid.*
Sermones amplectendi & rejiciendi regulæ. 142
Soli ſermones appellari debent, qui veri ſunt; falſi non item. *ibid.*
Socratis dictum. 168
Σαρκοφαγία mentis lumini officit. 180
Somno, ventri, libidini, iræque imperandum eſt. 76, 78
Sordes Philoſophi moribus non congruunt. 188
Sors à quibus dependeat. 128
quid obſtat, quo minùs æqualis ſors omnibus diſtribuatur. *ibid.*
Sperantur non ſperanda quia rerum naturam ignoramus. 242
Stulta ſunt miſera & mala. 160
Stulti hominis verus χαρακτήρ. 168
Sumptus importunè non ſunt effundendi. 188
Superficies ternario convenit. 222
Symbolicorum præceptorum duplex eſt ſenſus. 294, 296, 298
Symboli iſtius, Μήτραν ζώου μὴ ἐσθίειν, ſenſus. 294
Symboli, Καρδίαν μὴ ἐσθίειν, ſenſus. 296
Symboli, Θνησιμαίων ἀπέχεσθαι, ſenſus. *ibid.*

T.

TAntali ſaxum. 118
Temeritas inſcitiæ ab opinatione procedit. 170
Temperantis diſpoſitionis Comes eſt liberalitas. 98
Temperantia etiam neceſſarios affectus rationis imperio ſubjicit 204
Tenuitas nimia in ſordes & immunditiam abit. 190
Terra fixa eſt. 238
Terrarum orbis eſt Univerſitatis centrum. *ibid.*
Timæus Pythagoricus laudatur. 132
Timæi de creatione animarum hominum & brutorum opinio. *ibid.*
Triangulum eſt rectilineorum primum & ſimpliciſſimum. 222
Turpis cujuſcunque cum voluptate facti tranſit voluptas, manet verò turpitudo. 176
nihil Turpe committendum eſt; nec alio præſente, nec privatim. 82

Turpe

Malorum miſera conditio. 256
eorum unica medela. *ibid.*
ad malorum ſolutionem quid neceſſarium ſit. 270, 272.
cur omnes malis non liberantur. 278
Malitia eſt rei mortalis corruptio. 160
Manibus ad bona accipienda porrectis ſimiles ſunt noſtri conatus. 228
Medeæ inſania & ſcelera notantur. 166
Mediocritas in omnibus prudentis animi habitum oſtendit. 194
Medici Chironia ulcera ſecando & urendo curant. 164
Mendacia, nec vehementèr, nec contumelioſè, refellenda. 144
Mens humana, ceu templum ad Divinum Lumen ſuſcipiendum, præparanda eſt. 28
Mens Legiſlatrix quid jubeat. 202
Mentientes cum veniâ quâdam audiendi ſunt. 146
Miſeri hominis eſt ſtulta dicere aut facere. 160, 162
Miſeri & infelices quomodo Homines fiunt. 252
Modus in Potu, Cibo, & Exercitiis adhibendus eſt. 176
quinam ſit iſte modus. 178
Modus in omnibus eſt optimus. 188
Modum ſæpiùs quis imprudens excedat bibendo, quàm comedendo. 182
Monas omnium numerorum in ſe poteſtates compleſtitur. 212
Mortale quod eſt à morte nullo modo liberari poteſt. 156
Mori fatum eſt omnibus; quod non ægrè ferendum. 90
bene moriendi rationem quærit prudentia. *ibid.*
Morti non ſunt obnoxia quæ homine ſuperiora ſunt. 140
Mortem nobiſmet ipſis conſciſcere vetat Lex Divina, & expectare jubet, donec Deus ipſe nos dimiſerit. 210
Munditia nimia in luxum & mollitiem abit. 188, 190
Mundum Providentiâ non gubernari, aut malè adminiſtrari, exiſtimare, maximæ improbitatis eſt. 116
ex iſtâ opinione quæ ſequantur. *ibid.*
Mundum hunc viſibilem natura aptè ad divinum modulum conformans, & proportione variatum ſibimet ubique ſimilem fecit, & divinæ pulchritudinis imaginem ſingulis ſpeciebus impreſſit. 238

N.

Natura rationalis corpus congenitum habens à Conditore producta eſt. 282, 284
Naturæ noſtræ eſſentiam ſervat vita quæ ſecundùm naturam eſt. 160
corrumpit autem mala electio. *ibid.*
Naturæ perennis fons bonum proprium per orbem univerſum expandit. 232, 234
Natura ſacra mortalibus ſingula pandens oſtendit. 266
Natura ſacra nihil aliud eſt quàm Philoſophia. 272
Natura rationalis purganda eſt ab eo quod rationi repugnat, quoniam huic ſe adjunxit cùm in hunc mundum deſcendit. 290
ex naturæ noſtræ ignoratione omne malorum genus oritur. 102
ad naturam noſtram attendentes id quod decet invenimus. *ibid.*
mentis neceſſitas plus valet apud eos qui rectè ſapiunt, quàm vis externa. 70
Neceſſitate premente majora præſtare deprehenduntur homines, quam ipſi ſe poſſe exiſtimant. *ibid.*
Ne quid nimis ſit curandum eſt. 192
Nomina, quæ in nobis videntur propria eſſe, caſu magis & arbitrio humano, quàm ex naturæ proprietate, inventa ſunt. 266
quænam ſunt impropriè impoſita nomina. *ibid.*
Nominum vera proprietas in rebus æternis quærenda eſt. 266, 268
qui nomina rebus primi indiderunt, earum virtutes nominibus, tanquam imaginibus, indicabant. 268
eorum contemplationis, qui rebus nomina dederunt, finis, eſt principium ſcientiæ noſtræ. *ibid.*
Νόμῳ οἱ θάνατοι de quibus intelligenda. 26
Nos ſumus animus. 150
Nos ſumus homo. 288
qui ſeipſos noſcunt mortalibus affectionibus liberantur. 272
Noſtra quænam ſint, non autem *Nos*. 168
Natura Hominum, cùm notitias communes non rectè ſequitur, perverſarum opinionum ferax eſt. 144
Numerus, qui in quâlibet entium ſpecie exiſtit, ab eorum causâ dependet. 220

 O

O.

OCulus lippitudine laborans valdè lucida videre nequit. 6
Oculus & auris Animi ad bona recuperanda excitanda ſunt. 258
Oculus amatorius eſt ſuper aurigam collocatus. 298
Oculi rationem quo reſpectu habeat mens contemplans. 306
Odit neminem Deus. 74
Officia cæterorum in factis & verbis ex dignitate noſtrâ metiri debemus. 96
Officia & Diis & hominibus & nobiſmet debita præſtabimus, ſi juſtitia animum cuſtodiat. *ibid.*
Opifex ſummus quare appellatur Jupiter Pater à Pythagoreis. 268, 270
Oracula vocant lucidum corpus ſubtile animi vehiculum. 286
Orbium cœleſtium ordo indicio eſt, Deos immortales naturâ inter ſe & ſuperiores & inferiores eſſe. 22
Ordo eſſentiæ rerum creatarum Comes. 26
Ordine & Providentiâ poſitis & ſublatis quæ ſequantur. 128
Ordo mundi fatum appellari poſſit. *ibid.*
Ordinis mutatio ſæpiùs judicium fallit. 206
ad rem alicui Oſtendendam quænam concurrere debent. 276

P.

PArentes, qualeſcunque ſint, propter ipſam neceſſitudinem ſunt honorandi. 56
Parentes quomodo honorandi ſunt. 58, 60, 62
Parentibus honor non eſt denegandus ob odium vitiorum. 58
Parentibus corporis & facultatum ſumtu promtiſſimè deſerviendum eſt. 60
Parentes jure Liberis uti poſſunt. *ibid.*
quód à Parentibus non derivatur, id ab eorum dominio liberat Lex. *ibid.*
ſi Parentes mortem vel exhæredationem nobis interminentur, nihil iſtis nos territari debemus. 62
Parentum verus honor is eſt, quem permittit virtutis ſcopus. *ibid.*
Parentibus debita officia qui præſtat, grato animo naturæ deb'tam gratiam rependit. *ibid.*
Paſſiones ad ſubſerviendum eſſentiæ naturali datæ ſunt. 168
Paſſiones ſolis mortalibus congenitas eſſe declarat Plato. 250
Paupertatem exornat victûs ratio temperans. 110
Paupertatem patientèr ferendi commoda, & ægrè ferendi incommoda. 134
Peccamus duplici modo, vel omittendo, vel admittendo. 204
ut ne quid peccemus maxima danda eſt opera. 164
Pennarum defluvio in mortalium locum deducimur. 252
Pennæ lucidi Corporis quomodo optimè renaſcantur. 292
à Philoſophiâ & Divinâ Similitudine homines nullo modo abduci oportet. 154
Philoſophia quare dicitur vitæ humanæ purgatio & perfectio. 2, 4
ad Philoſophiam conſequendam, regulas brevi comprehenſas, habere oportet. 4
Philoſophia practica vocatur humana virtus, theoretica autem, divina. 8
Philoſophia ſola calamitates ferre patientèr docet, & quomodo id fiat. 126
Philoſophia à Platone definitur malorum quæ hîc ſunt fuga. 252
Philoſophi ſoli malis, quæ mortali naturæ affixa ſunt, liberantur. 272
Philoſophiæ primas id, quod theoreticum eſt, tanquam mens, tenet; practicum, tanquam facultas, ſequitur. 306
Practicæ Philoſophiæ duæ ſpecies; Civilis & Teleſtica. *ibid.*
Philoſophiæ Civilis & Teleſticæ effectus. *ibid.*
Philoſophiæ Civilis ſpecimen Leges publicæ exhibent. *ibid.*
Teleſticæ Civitatum ſacra. *ibid.*
Philoſophus athleticam victûs rationem & σωμασκίαν aſpernatur. 180
Φθόνος in *Carminibus Aureis* quid ſignificet. 194
Pietas virtutum omnium Dux, principium & mater eſt. 14, 72, 126
Pietas in Deum quomodo ſervabitur. 92
Pii Hominis deſcriptio. 30
Platonis opinio de animarum hominum & brutorum creatione. 132

pe qui non DÆMONES, ſed (ἀδαήμονες) inſcientes quidam ſint: TERRENOS autem addendo, ab iis diſcernat, qui (δαήμονες) ſcientes ſemper, & ſemper intelligentes ſunt, & quorum ita comparata eſt natura, ut nec terram incolere, nec in terrenis corporibus vitam degere poſſint. Nulli enim alii convenit TERRENI DÆMONIS appellatio, quàm ei, qui naturâ homo eſt, habitu verò factus DÆMON, Deique cognitione & ſcientiâ præditus; quandoquidem tertium genus terrenum propriè dicitur, ut quod entium rationalium ultimum ſit, atque terrenæ vitæ addictum, (primum enim cœleſte eſt, medium autem æthereum,) cùm omnes igitur homines in hoc ſint TERRENI rationales, non omnes tamen DÆMONES, neque ſapientes, meritò hæc conjungens, ſapientes homines vocavit TERRENOS DÆMONAS. Neque enim omnes homines ſapientes ſunt; neque omnes ſapientes, homines: ſed etiam ILLUSTRES HEROES, & IMMORTALES DII, qui naturâ præſtant hominibus, & ſapientes ſunt, & boni. Carmen igitur nos jubet homines divinis generibus conjunctos colere, ut qui DÆMONIBUS & Angelis pares, atque ILLUSTRIBUS HEROIBUS ſimiles ſint. Ne putemus enim Carmen hîc malum aliquod Dæmonum genus honorandum

 eſſe

hîc, κατὰ τῦτο χθονίων ὄντων λογικῶν, omiſſis illis, ὡς τρίτων in Editt. prior., idque rectè, ut mihi videtur; nam homines non ſunt καταχθόνιοι, quatenus ſunt τρίτοι λογικοὶ, ſed quatenus χθονίας ζωῆς ἐπιστρέφονται. Habet etiam δαιμόνων, ſed retineo δαιμόνων, nam ipſa Carminis verba hîc repetere videtur; lego igitur ὄντων κατὰ τῦτο καταχθονίων λογικῶν, ἐ πάντων δὲ δαιμόνων.

56 φαῦλόν τι δαιμόνων γένος.] Defuit in Editt. prioribus vox δαιμόνων,

λάβωμεν εἰσηγεῖσθαι δεῖν τιμᾶν, ὡς ἄν τῳ δόξειεν ἀπὸ τῆς συνηθείας 57 τὴν λέξιν ἐμφαίνειν. Ὅλως γὰρ τὰ χείρονα τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας οὐ καθήκει τιμᾶν τῷ ἐρωτικῶς ἔχοντι τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀξίας ἠσθημένῳ. Ἀλλ' οὐδὲ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον μετὰ τὰ κρείττονα τιμήσομεν, ἐὰν μὴ τοῖς κρείττοσιν ὡμοιωμένος ᾖ, καὶ τῷ θείῳ χορῷ συμφερόμενος. Τίς οὖν ἡ τιμὴ καὶ τούτων; ΤΟ ΕΝΝΟΜΑ ΡΕΖΕΙΝ, φησί. Τοῦτο δέ ἐστι, τὸ πείθεσθαι οἷς ἀπολελοίπασιν ἡμῖν παραγγέλμασι, καὶ ὡς νόμοις ἐμμένειν τοῖς ἐκείνων λόγοις, καὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν μετιέναι τοῦ βίου, ἣν ἐκεῖνοι διελθόντες οὐκ ἐφθόνησαν ταύτης ἡμῖν μεταδοῦναι, ἀλλ' ὥσπερ τινὰ ἀθάνατον καὶ πατρῷον κλῆρον διηγωνίσαντο τοῖς μεταγενεστέροις διαφυλάξαι, τὰ στοιχεῖα τῶν ἀρετῶν καὶ ἀληθείας τοὺς κανόνας εἰς κοινὸν ὄφελος ἐν γράμμασι καταθέμενοι· οἷς τὸ πείθεσθαι, καὶ

ζῆν

δαιμόνων, quam nos, ut neceſſariam, auctoritate MS Medic. Coll. Gud. & MSS Gall., ſuffragante etiam Auriſpâ, recepimus: ne exiſtimemus, inquit Hierocles, Carmen per καταχθονίους δαίμονας nobis φαῦλόν τι δαιμόνων γένος colendum proponere. In hoc verò Hierocli conſentit Porphyrius, qui Dæmonum iſtorum φαύλων cultum penitùs repudiat, περὶ Ἀποχῆς 2. 39. & in Epiſt. an Aneb. ap. Jamblic. Ed. Galæ. Hanc autem δαιμόνων diſtinctionem S. S. non agnoſcit, ſed, ut dicit Euſeb., πάντας εἶναι πονηροὺς, atque adeo etymon hîc datum rejicit, τοὺς δὲ δαίμονας, οὐχ ἧπερ Ἕλλησι δοκεῖ, παρὰ τὸ δαήμονας εἶναι καὶ ἐπιστήμονας, ἀλλὰ παρὰ τὸ δειμαίνειν, ὅπερ ἐστὶ φοβεῖσθαι καὶ ἐκφοβεῖν, ὀνομάζεσθαι. Præp. Ev. 4. 5.

57 τὴν λέξιν] Sc. καταχθονίους, quæ vox συνήθως idem ſonat, quod ὑποχθονίους. Sic Pluto ab Homero (Il. Ι'. verſ. 457.) vocatur Ζεὺς καταχθόνιος, i. e. ὑποχθόνιος. Euſtath. Καταχθόνιος, κατὰ τῆς γῆς, ἢ, ὁ Ἅδης. Heſych. Hoc verò in ſenſu καταχθόνιοι δαίμονες ſunt φαῦλόν τι γένος. Monet igitur Hierocles καταχθονίους hîc non ita intelligi debere, ſed perinde quaſi dixiſſet, ἐπιχθονίους δαίμονας, ſc. ἀνθρωπίνας

ἀνθρωπίνας

Turpe nunquam eligendum eſt propter circumſtantias. 82, 84

V.

Valetudo quare curanda à ſapiente. 152
Valetudinis cura non eſt negligenda. 176
Vaſa non aurea, aut argentea, ſed munda, & ex materiâ parabili facta eligenda ſunt. 190
Ventri imperandum eſt. 76
Ventris moderata appetere conſueti commoda. 80, 82
Verendi noſmet ipſos commodum. 84, 150
qui Veretur ſeipſum, neque ſolus, neque in ſocietate, turpe quid admittit. 148
Veritas formam divinam iis qui habiles ſunt inducit. 4
Veritatis pulchritudo ab animo virtute carente cerni nequit. 6
Veritas manſuetè perſequenda eſt. 144
Veritatis theoreticæ finis quis. 212
Veritate theoreticâ recuperantur mens & ſcientia. 250
Veritas ſcientifica eſt animi rationalis purgatio. 288
Veſtis non byſſina ſed munda eligenda eſt. 290
Victûs eadem ratio non omnibus eſt permittenda. 184
Victu mundo, non delicato, uti aſſueſcas. 188
Victûs recta ratio quæ ſit. *ibid.*
Virtus affectuum intemperiem tollit. 4
Virtutes politicæ hominem malum bonum reddunt. 8
Virtutis causâ divitias aut principatum vix repudiabimus, niſi ens quoddam in nobis ſit, cui virtus prodeſt. 100
Virtutis habitum ſi comparaverimus, non penes volentem erit nos ab eâ dimovere. 76
Virtutibus à mente emiſſis animus rationalis illuminatur. 88
Virtutes animo rationali propriam formam, perfectionem, vitæque beatitatem conferunt. *ibid.*
Virtutum quædam participatio in mortale corpus derivatur. *ibid.*
Virtus eſt imago Dei in animo rationali. 230
Virtute politicâ affectibus liberamur. 250
Virtutis βουλευτικῆς effectus. 288
Virtute civili ad quæ opus ſit. 290
Virtus ſumma quænam ſit. 314
Vita optima ſimul & jucundiſſima oritur ex ſciendo nos neſcire, & addiſcendo quæ neſcimus. 170
Vita vitioſa moleſtiſſima, honeſtè verò acta jucundiſſima. 176
Vita virtute exculta, ad divinam ſimilitudinem adſpirans, reverà eſt divina. 172
Vita vitiis dedita belluina eſt, atque à Deo aliena. *ibid.*
Vitia quare dicuntur Αἰσχρά. 82
Vitiorum genera enumerantur. 86
Voluptatibus non pœnitendis, virtutis ſtabilitatem imitantibus, is fruitur, qui virtute exornatur. 172
Voluptas naturalitèr actionis alicujus conſequens eſt. *ibid.*
per ſe non ſubſiſtit. *ibid.*
Voluptates viliores ſubſequuntur pejores actiones. *ibid.*
Voluptates amœniores meliorum ſunt comites. *ibid.*
Voluptate ipſâ vir bonus malum vincit. *ibid.*
Voluptates & dolores in medio poſita ſunt. 174

FINIS.

Digitized by Google

005653470

Google

100 H. c. 110P